

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 585.

נפתלי

נחלת

ספר

נחלת נפתלי

יכל בו

שאלות ותשובות

בעניני הלכות בד' חלקי השו"ע וחדושים בש"ס ובפוסקים אשר עברו
בין המחבר ובין הגאונים גדולי הדור יצ"ו.

ונלוח אליו ספר

קדש נפתלי

על ש"ס ועין יעקב

למסכתות פאה, דמאי, כלאים, שביעית, מעשר שני, בכורים, שבת,
עירובין ופסחים.

מפרש מאמרי הש"ס וסוגיות ומכאן אנדות דברי חכמים וחדותם
על פי הדמות שמנו חכמים שהלכה ואגדה נדרשת בהן

מאת

נפתלי הלוי

בן לא"א מ"ור הרב הדיין מוהר"ר פנחס זאב הלוי זצלה"ה. בע"המח"ס שני
המטות על יור"ד הלכות כא"זא (וויען תרמ"ד) וס' קדש נפתלי על מסכת
ברכות (ווילנא תרמ"ו) וס' מעט שנורת על ס' שנורת אליהו מהגר"א ז"ל
תוס' לס' מעיני יהושע (ווילנא-תרמ"ח) ועוד ועוד.

פרעסבורג

בדפוס של הרב מו"ה אברהם בייק נ"י שנת תרנ"א לפ"ק

NACHLAS NAFTALI.

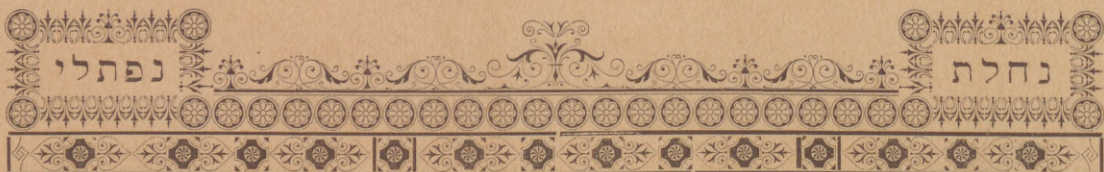
Druk von Abraham Birk Pressburg 5651

נפתלי

נחלת

ספר

נחלת נפתלי

יכל בו

שאלות ותשובות

בעניני הלכות בד' חלקי השו"ע וחדושים בש"ס ובפוסקים אשר עברו
בין המחבר ובין הגאונים גדולי הדור יצ"ו.

ונלוה אליו ספר

קדש נפתלי

על ש"ס ועין יעקב

למסכתות פאה, דמאי, כלאים, שביעית, מעשר שני, בכורים, שבת,
עירובין ופסחים.

מפרש מאמרי הש"ס וסוגיות ומכאן אנדות דברי חכמים וחדותם
על פי המדות שמנו חכמים שהלכה ואגדה נדרשת בהן

מאתי

נפתלי הלוי

בן לא"א מ"ור הרב הרי"ן מוהר"ר פנחס זאב הלוי זצלה"ה. בע"המח"ס שני
המטות על יור"ד הלכות נא"א (ויען תרמ"ד) וס' קדש נפתלי על מסכת
ברכות (ווילנא תרמ"ו) וס' מעט שנורת על ס' שנות אליהו מהגר"א ז"ל
תוס' לס' מעיני יהושע (ווילנא תרמ"ח) ועוד ועוד.

פרעסבורג

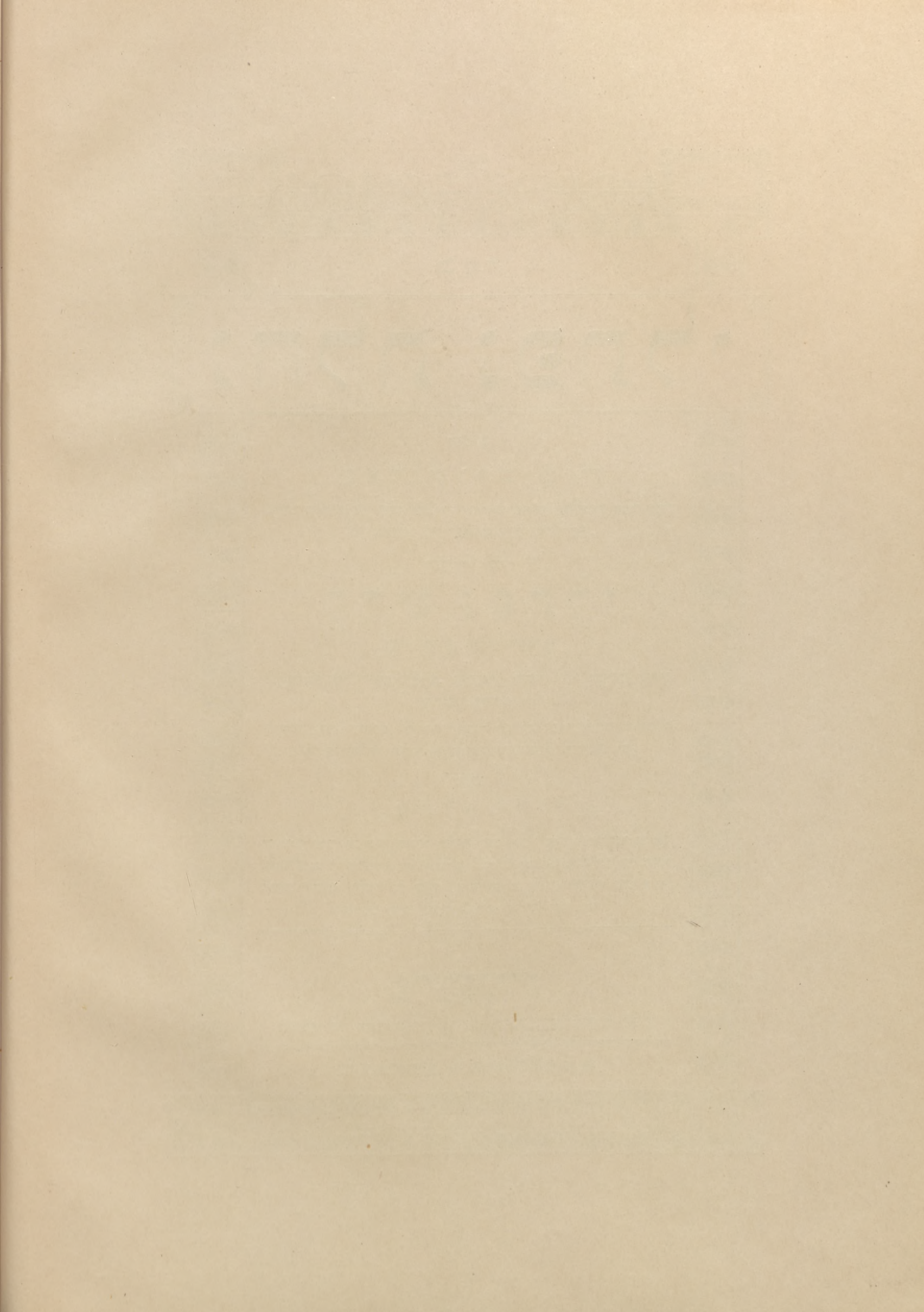
בדפוס של הרב מו"ה אברהם ביק נ"י שנת תרנ"א לפ"ק

NACHLAS NAFTALI.

Druck von Abraham Bick Pressburg 5651.

הקדמה

הקדמה לפני הספר דומה לפרוודור בפני לטרקלין וכמו שאמרין לו להנכנס: "התקן עצמך בפרוודור כדי שתכנס לטרקלין" (אבות פ"ד מט"ו) כן קוראין להנכנס לקרא בספר חדש: התכן והתכונן עצמך בתבונה בהקדמה כדי שתכנס לטרקלין ספרו. וכשם שמוזרין את הקורא כך מוזרין את המחבר: הסכן עצמך בהקדמה עם המעיין כאשר הסכן הסכנת לעשות בדרך חבורך כדי שתכנס עמו לטרקלין אשר בנה בנית לבית אולפנא והיכל ה'. ולמען לצאת מידי חובת שניהם יצאתי היום לקדם את פניך קורא נכבד בהקדמה זו להגיד לך בפה מלא את אשר בלבבי על אודות ספרי אשר קראתי בשם "ג ה ל ת נ פ ת ל י ו ק ד ש נ פ ת ל י" המונחים לפניך בחבור אחד ולהשכילך בינה על מהות ותכונת כל אחד לבדו, מה ראיתי על ככה, ומה ענינם טיבם ותכליתם, להבינך כי לא לתוהו נברא, ועל אדני האמת המה הטבעו:

והנה בדבר ספרי שאלות ותשובות המקובץ בשם "נחלת נפתלי" אקרא לדבר מתחלה והמאמר אשר אני נושא עליו אקרא בשם תורת היים כפי שאבאר לך בזה: **דע** מעיין נכבד שקיום הישראלי הוא תלוי בקיום תורה שבעל פה, כל זמן שרוח היים של תורה שבע"פ שולט מושל ומולך בכל אברי אומה הישראלית, ישראל חי חי הוא וקיומו איתן הוא. וכי תשאלני מה אתה קורא רוח היים של תשבע"פ ובמה נכר רוח היים הזה גם אנכי אשיבך מלין, דע, כל הדברים שהעתיקו רבינא ורב אשי וחבריהם גדולי חכמי ישראל, הם נקראים תורה שבעל פה (ע' הקדמה להרמב"ם לספר הדי החוקה בד"ה נמצא). וחייבין כל ישראל ללכת בהם, וכל החכמים שעמדו אחר חיבור הגמרא, כולם למדו דרך הגמרא לכאר תעלומותיו וכיאר עניניו לפי שדרך עמוקה דרכו עד למאד, אכן בעת שנתפזרו ישראל בכל הארצות והגיעו לקצוות ואיים רחוקים, גם במקומם במושבותם אשר לא רבים יחכמו לרדת לעומק הגמרא להבין דברים קשים שבש"ס, או להוציא מן הגמרא הלכה פסוקה ומבוררת בענין פלוני ובמאורע פלוני, מוכרחין היו לשלוח שאלות רבות בדוגמאות שונות אל גדולי החכמים אשר היו בימיהם לפרש להם להורם דרך התורה מתוך הגמרא והם הגדולים שבישראל השיבו תשובות נמרצות על כל שאלה ושאלה, ומתוך השאלות והתשובות יצאו לאור הלכות פסוקות הלכות מבוררות אשר היים הם למיצאיהם מעקרי הגמרא אשר היא תורה שבעל פה:

מין השאלות ותשובות היו עושין מהן ספרים להבין בהם, ומהן חברו הלכות פסוקות, לפני מי שאינו יכול לירד לעומקה של הגמרא מימים קדומים ההם עד בימי הרמב"ם

ז"ל (ע"ש, בסוף כד"ה וזו היא מלאכת יי וכו'), עת למעת היתה עת היא למעת עין החיים בתוך גדרתלמוד, עת לבנות בית ההלכה, עת לשמור את דרך עין החיים בחיי ישראל ועת לדבר בפה מלא ובכתב אמת על פרטי הלכות ודיני התורה שבעל פה: **מהתקופה** הזאת החלה התנועה הרוחנית בקרב ישראל, מומן תשובות הגאונים עד קרוב לזמננו, עוד לא פסקה התנועה הזאת מבין רבבות אלפי רבנים ראשי ישיבות במדינות שונות, שאלות ותשובות בכל פסקי הלכות א' יוצאות בכל מקום ובכל זמן והן המה הגלגלים הרוחניים בתנועה התמידית של תורה שבע"פ, והמה מביאים חיים לקיום האומה על מעמדה הראשון, כי במקום שיש תנועה במקום הוא יש חיים של תורה. חיים שלא נפסקו לעולם:

אם כן איפוא, דע אתה המעיין במקום אתה מוצא התנועה הרוחנית, ר"ל השאלות ותשובות בעומק שיטות הגמרא והפוסקים, שם תמצא החיים בעצם תקפם שוטפים וזורמים בכל אברי האומה הישראלית, שם תמצא כי ישראל עודנו חי רד עם אל ועם קדושים, עודנו חי על פי התורה והמסורה, עם אחד הוא בדעת ובדת רוחו פי שנים, על כן אקרא אני לזאת התורה ולחיים כאלה "תורת חיים"

ואני תושב עיר רבתי לונדון ואורח (בורגער, בריטיש-סוביעקט) בענגלאנד קנא קנאתי לכבוד התורה במדינת בריטניה, מיום שבאתי אל ארץ הטובה הזאת נתתי את לבי ללמוד וללמד בשקידה נפלאה, וחברתי חבורים ושלתים על פני חוצות אשר שם החכמות תרונה, והנה אתיו ובאו, עפו ודאו אלי מכתבים מקצות הארץ וממדינות קרובות ורחוקות וכלם מלאים תורה שאלות וקשיות על מה שכתבתי להורות ובררתי הטובים והנכחים שבהם מגדולי ישראל גאוני הזמן יצו והשיבותי עליהם בתשובות כפי שהנני ה' בסוגיות שונות בש"ס ובהלכות נפרדות בד' הלקי הש"ע, והנה נתקבצו השאלות והתשובות והיו לחבור שלם, ואמרתי עתה הפעם אצא לתת אות כי גם בארץ ענגלאנד רוח חיים של תורה שבעל פה שורר ומושל בקרב מחנות ישראל, גם במדינת בריטניה עודנה לא פסקה התנועה הרוחנית הנכרת על פי רוח החיים העצור בשאלות ותשובות, גם בארץ העונג הלזו יתענגו בניה על חי הרוחני היידיהתורה, חיים שיש בהם עונג שמים, גם בהם קיים ובחרת בחיים זו "תורת חיים":

ועתה אחרי הודעתך מה ראיתי על ככה להוציא לאור הדפוס את ספרי "שאלות ותשובות" אבוא אלך והוריתך את דרכי המשנה ששניתו אני בדרכי השונים רבותינו ז"ל ומבוא התלמוד שלמדתי אני מגדולי התלמודיים ללמד לאחרים את דרכיהם אשר הם דרכי ומחשבותיהם אשר הם מחשבותי כדי להבינך בכללים ותוכן של כל תשובה ותשובה אשר מהם תוצאות אחרי העיון להסדר בכלל, ולהשכיך בפרט ופרט על כל עמלי, שעמלתי בספרי הוא נחלתי "נחלת נפתלי":

דע אתה המעיין כי החבור "ש"רת נחלת נפתלי" חובר אל שני קצותיו לחיבורי "שני ה מ ט ו ת" וכל הכללים אשר הנחתי שמה בהקדמה כוללים יפיו של ספרנו זה וכי תלמוד בעיון את שני הספרים האלה תבין כי זה הוא ספר ההשלמה, להשלים מה שחסרנו או מה שהותרנו קודם, לזאת אלה הכללים והיסודות הבאים פה, הם להוסיף על הראשונים, ואלה הם:

כלל

(ה) עיון בספר כס הגדולים צפון גאונים, טכנה: ודע שיתר על השוואת הגאונים הנוודסקות ויטן וההדסת חלו, עוד יש לחלפים השוואת הגאונים ע"ש והגאון צעל שערי השוואת הלחון ונונה להלק ח"ח שער לון ונסות צוספר קב"ס, ולחלק ש"ע יורה דעה שונות השוואת צוספר ק"ו, וכה נהרצו ציוניו סות לנסל ס"ות צלר ילחק ס"ות צין סלנה, גאוני הדור ס"ו.—

הקדמה

ה

(ב) **כלל** גדול יש לי כל מקום שאני רואה שינוי בצחות הלשון בדברי הרמב"ם מלשון השגורה או משתמש בלשון הנמרא בענין אחר מאשר דברו וכו' חכמים. להנני מדקדק ביותר לכוון דעתו על שיטה מיוחדת לו בלבד. כי רבינו ז"ל בספר היר בקש להתדמות אל רבינו הקדוש במשנה א' ולכן קרא את ספר היר בשם: מ ש נ ה ת ו ר ה והוא ז"ל מונה שבחו של רבינו הקדוש בגלל שהיה צח לשון ומופלג מכל האדם בלשון הקודש. עד שהחכמים ע"ה היו לומדים פירוש מה שנשתבש עליהם מאותיות המקרא מדברי עבדיו ומשרתיו וזה מפורסם בתלמוד בר"ה ד' כ"ו. (ע' הקדמה, להרמב"ם מסדר זרעים) מזה אנו מתכוונים גדול הערך בעיני רבינו הרמב"ם צחות לשון הקודש אשר גם בעד המדה הנשגבה הלזו וכה ר' יהודה הנשיא בלתיחות יחוד בדורו ואחר בזמנו, והיה בחכמה ובמעלה בתכליתם כמו שהמליץ עליו הרמב"ם ז"ל, וזו המעלה הנשאה בחכמת המחבר הקובע ספרו לשוני הלכות, וכן דקדק בלשונו ביותר ככל הצורך רבינו ז"ל מ. מ. (ג) לפיכך כתב עליו בעל משפטי שמואל סי' ק"ב, כל דברי הרמב"ם הם בתכלית הדיוק ויש לדקדק ולפלפל בדבריו כאשר תוכל לדקדק בנמרא עצמה, והרמב"ם בפ"ו מהלכות ממרים הלכה י"ג בשנותו את טעם לשונו שאין מבטלין מצוה למדנו לדעת שיטתו נוטה משיטת הב"י והר"ן לענין דינא אם העוסק במצוה פטור מן המצוה שאיננה תלויה בהתחלה רק בזמן לעשות המצוה ולקיימה (ג) שהתחלה איננה מכרעת רק הקביעות בזמן (ע' נ"ג דף ד' ע"א) :

(ג) **דבר** זה נהוג הוא בסדר הלכות להרמב"ם לתפוס הסדר של סמיכות מאמרים דינים והלכות ביחד, אשר איננו מסודר בש"ס בכלי ירושלמי וחרוני. אך הוא נמשך בסדרן אחרי האלפס, כמו שבארנו מדוע מסמך רבינו דין ת"ת בהלכה אחת אל דין אם אפשר לעשות ע"י אחרים (הלכות ממרים פ"ו ה"ג) שהוא ז"ל נגד אחרי רבינו האלפס שהוא מסמך אל מאמרו של ר' א"ל ע"ר בן מתאי אבא אומר השקנו מים גרסינן במנילה גדול תלמוד תורה (ד) :

(ג) **כלל** מקום שתמצא מחלוקת בהבנת הדברים וכוונתם של אחד מנהוגי הפוסקים, הנני פונה את לבי לחקור ולדרוש טעמים ונימוקים ע"פ דרך התנייני כמו שבארתי דעת הרמ"א בחו"מ צ"ו דלא ס"ל כדעת הרמ"ם (ה) והשכלתי בנפך תשובת הרא"ש (דף ל"ז ע"ב וויניציא ש"ד לפ"ק) כלל ס"ז, שהבן הוא השואל שהוא הפך להתפיים שלא הרע לו מעולם אלא שהוא חושש לצוואת אביו וחושש הוא מכבוד אב בצוואתו. על זה השיב הרא"ש (ש"ת סי' ו' דף ו' ע"ב) וכן הסברתי דעת הרמב"ן יש יתרון תמיד בכבוד מחיים כו' אשר הוא כעמוד יבין וכו' לפסק הנאון בעל נודע ביהודה הא"ה ע"י מ"ה (ו) :

(ד) **פשוט** אחד מובא אצל גדולי האחרונים וסומך עליו בהוראה בדין חדש, דרכנו הוא לחקור בחקירות אחרי ושרש דבר הפוסק כדי להבין ולהורות בדעה צלולה

(ב) (ו) וסוגסת היא הנקראת סורס טע"ש ע"י (נצח) הסלנווד לרי טנוול). —
(ג) (ע"י יד וולכסי, וס"ות דד"ז ח"ח סינן קע"ד וח"צ צלסוטתו על סרנוצ"ס סי' ל"ח וצקובץ ג' צלסוטת סרנוצ"ס סי' ק"ד וקנ"ה). —
(ג) (כחלת נפתלי ס"ות סינן ז' דף ז' ע"ג ודף ג' ע"ה). —
(ד) (כחלת נפתלי ס"ות סינן ד' דף ה' ע"ה). —
(ה) (כחלת נפתלי ס"ות סינן ד' דף ה' ע"ג). —
(ו) (ע"י נחלת נפתלי ס"ות סינן ו' דף ה' ע"ה).

צלולה דעת קדמונים ואחרונים נ"ע ועל תשובת רבינו עקיבא אינר זצלה"ה בנוף הדין אם צריך לקיים הצוואה מדין כיבוד שכתבתי אני בפלפול וסברה מהש"ס וסוגיא בדוכתא עדיפא אמרתי להניח בזה כלל שאין אנו יכולין למדוד באמת בנן הכבוד לרבינו (כמוכן שנודע לרבינו) יותר, מאשר נמדוד לו כמדת עיון עמוק בפלפול ישר בפסקיו אשר זו משיש חפצו של המחבר ז' ועי' ב"י בא"ח סי' ע"א שכתב ז"ל ונראה שמה הטעם וכו' וב"ה חשן משפט סי' צ"ב סעיף י' המובא ביד מלאכי י"ב :

ס) **היכא** הדעת הגדול החולק עמי בדברי אינה מבוררת מתוך הש"ס או מדברי אחר מגדולי הפוסקים ומתוך קושינו ופליאתנו הוא כא לדי החלטה לשיטתנו. אומר אני בכלל מן הסברה הצרופה יש לומר כך וכך לפי העיון האמתי שהוא סמך עליו בעצם המוכן ולהראות הסברה הצרופה המונחת ביסוד הרברים כמו מאי אולמא מ"ע זו מזה נאמר רק אצל מצות שקולות בחומרותיהן אבל לא תוכל לחשוב למ"ע אם תעמים כל הימים משא לעיפה מכלי הרף על עבדך כי תקיים בזה מצות עשה לעולם בהם תעבודו. אך שם רק נאמר אם משחרר עבדו או הריו הוא כעובר בעשה ועשה זו לדעתי רק מדרבנן. ח) והבאתי ראיה מר' התוס' ולפי סברתנו בטלה קושית הר"י יהודה ז"ל שהקשה על דברי הלכות גדולות עי' הרא"ש כאלו מנלחין ג' :

ו) **לפי** העיון העמוק נתברר לנו כלל חדש בעשה דחמורה יותר ממה שכנגדה לא בעינן בעודנא. וכלל זה מונח בתירוץ הר"י בתוס' פסחים נ"ט ע"א (עי' נחלת נפתלי ש"ת סי' ה' דף י"א ע"א : *)

ז) **עוד** כלל אחר יצא לנו מדברי התוספות (קדושין ל"ח ע"א) דאין עשה קודם הדיבור דוחה ל"ת דאחר הדיבור, אף שכלל הוא בדינו דעשה הוא הקל מן לא תעשה בכל זאת היא את ל"ת. אבל אם העשה יצאה עוד קודם הדיבור אין לה כח לדחות את הל"ת שאחר הדיבור (ע"ש בס' ח') ופליאה על השאג"א בתשובתו (ס' צ"ו) ובפי' הירושלמי החולק לשיטתו ופי' הש"ס כיבמות כמוכן אחר (שם דף י"א ע"ב) :

ח) **אחר** שראיתי גדולי הסופרים כחשו לנמרי בהיות ובמצאות רבנים גדולים בארץ אנגליא אשר השאירו זכר בספרי הפוסקים גליתי אני כמה גדולי בעלי התוספות נזכרים ונסמנים בנוף התוס' ובכתבי רבינו אשר חזו בימי בעלי התוס' ואחריהם עד תחלת אלף הששי לבריאת עולם (נחלת נפתלי ש"ת סימן ט') פה על ארץ האי הנקרא אנגלמיריה :

ט) **יסוד** קיים כי כיבוד האשה לבעלה היא איננה מדאורייתא רק מדרבנן. (נחלת נפתלי ש"ת סי' י"א דף י"ז ע"א) :-

לא

ז) (ש"ת נחלת נפתלי סימן ו' דף ח' ע"ג). —
ח) (ש"ת נחלת נפתלי סימן ח' דף י" ע"ה). —
*) ועס צתסוזה לשלטה על חוקן הוסציס צקטואקטען סנוך לעיר וידענלסקצורח חן טענר ודוליס לעצור צצצת להפול צעסרה הלכתי חס נקרא כלל לדבר ונחה. חפי' ונחה דרצקן וחפי' ונחה דרציס. —

הקדמה

ז

א יתכן אפשרות שמצוה מדבריהם תהיה נגד או נגוד מצות דאורייתא לבטל אחת מצד חברתה, אך מן השכל והסברה ראוי להוציא, כמו אצל מצות התורה במקום שגלי לן רחמנא לא לקיים מצוה הלזו אמרינן שבאופן זה לא צוה התורה כלל עליו את המצוה, כן אמרינן במצות הרבנן שהיא ואורייתא חד הוא. (ט) וזו שיטת הרמב"ם פ"ה מאיסורי מובח הלכה ט' :

ב אין דרכי לחלוק על שום מפרש או נאון שנודע ע"י חבורו ומכ"ש על רבותי אשר לקחתי תורה מפייהם, אך אני מציע בדרך פלפול וסברה ישרה מה שיותר נראה לקרב ולסמוך על הש"ס או פוסק מפורסם, וזאת מה שהניחו הם ז"ל ב"ש להסתפק" אני משתדל לפי ענ"ד לצדד לצד אחד, כמו לגבי אסתפקתא של אדמו"ר הגאון הרמ"א וצלה"ה בספרו אמרי בינה (או"ח סי' י"ג) היבא דעוסק בספק מ"ע דחייב לעשות מן הספק אם פטור נ"כ מן המצוה או דיל"ל אין ספק מוציא מידי ודאי, בררתי אני מדעת הפוסקים בכל ספק מצוה אם רק עוסק בה פטור מן מצוה אחרת אף שהיא ודאית או דאורייתא : (ט)

ג פוסק שכותב דין אחד מדעתיה הנפשית, ונתפס מן הנמרא, או מכא דעה אחת בשם "יש אומרים" ולפי המושג השמחתי, משיג עליו האחרון שאין בזה חידוש משם ה"א דאדרבה זה פשוט ביותר, מראה אני בעומק העיון שאין זה פשוטו מהנמרא, והני יש אומרים, מבוררים בפוסק אחר בשיטתם, כמו שהראיתי שדעת המהר"ט י"א) נתברר היטב מתוך דברי רבינו ירוחם נתיב י' חלק ב', והוא מה שמכא הרמ"א ז"ל (בח"מ ר"ב סעיף א) ותפיסת הש"ך שם תרצתי להבין שיטת החולקין שר' ירוחם רק מברר מתוס' דעתו הקודמת לעומת יש מי שכו', שהוא דעת מהר"ט, והרעק"א ז"ל מחזיר דברים אשר כבר נשמעו בין הפוסקים : (ט)

ד הכלל כי טובת הנאה ממון הוא, רק במקום שבידו הוא לתת לכל מי שירצה, וזו נקרא דבר מועט, אבל במקום שאין לו הברירה לתת לכל אחד שירצה, כמו ע"ג ספינה שלא היה בהן ולוי אחר (במעשה דר"ג וזקנים) לא שייך כלל טובת הנאה כי במקום שישלנו בעל כרחו הואיל שאין שם אחר, לית ליה טובת הנאה, ובוה תרצתי אני קישיא העצומה לרבינו השאנ"א ז"ל בשמעתתא פסחים מ"ו בשיטת הואיל : (ט)

ה דרכו של הרמ"א בהג"ה שכתב איזה פרט בדיון על דברי הש"ע בסתם בשם י"א ולא מבאר אופן ותנאי הפרט, שהוא נמשך ועולה על מ"ש לפנינו באותה ההג"ה ומה הוכחתי דגם הרמ"א מודה בענין זה דאם היה לח' בלח צונן בצונן לא אמרי' חנ"ג אפי' במקום שלא היה הפסד גדול, ורבינו הרמ"א לא אירי בס' צ"ב סעיף ד' שמכא היש אמרינן אלא בהם לתוך הם או בצונן לתוך הם ואף שלא אמר בפירוש כן, אך הוא נמשך ועולה עמ"ש לפנינו באותה ההג"ה, (ש"ות נחלת נפתלי סי' ט"ו דף כ"א ע"א) ושיטת הרמ"א בררתי ביותר בפסק הלכה של הגאון הנ"ב ח"ד סי' מ"ט :

כרל

(ט) עיי' ס'ות נחלת נפתלי סי' דף י"ח דף י"ז).

(י) ס'ות נחלת נפתלי סי' דף י"ח ע"ה).

(יא) (נוצח צחוקי יעק"ח ז"ל צונס' ונעשרות פ"ה נ"י, אות כ"ה).

(יב) (ס'ות נחלת נפתלי סי' דף י"ח ע"ב).

(יג) עיי' נחלת נפתלי ס'ות סי' דף י"ט ע"ב).

(טו) כלל זה בדרך מרן המחבר שהוא מדויק בלישנא בפסק דין לפסוק בן בכל המקומות שמוכר אותו הדין, ואין לתפוס עליו ולסתור פסק דינו האחרון מפני הראשון, טרם עיון העמוק בלשונו וכוונתו הצרופה, כמו שהוכחתי בס' צ"ב ב"ור"ד עיקר הדין הוא דוקא לענין שאר איסורין לא אמרי' ח"ע נ"ג, אך צריך ששים נגד הבלוע ובא לבאר היאך נצרך יחד לעשות ששים, ונמצא לשון המחבר מדויקת היטב שכתב ואז אפי' חתיכה עצמה חוזרת להיות מותרת לצרף אל שאר החיתך מה שבקדירה, לא כן בס' ק"ו סעיף א' העיקר הוא בדבר החתיכה עצמה מה לעשות עמה וכתב באר היטב החתיכה בעצמה כמו שהיא לבדה, היא עומדת באיסורה לפי שאיסור שבה אינו נפלט ממנה לגמרי, ונמצא מ"שכ הרמ"א ז"ל בהג"ה בס' ק"ו ס"א, וכן עיקר ודלא כמו שכתב (המחבר) לעיל צ"ב דאף אותה חתיכה מותרת אין עוד תפיסה על המחבר כי אינו סותר את עצמו בפסק דינו (ד) :

(טז) לפי הכלל הדבר החוזר לאיסור מאליו כגון חמץ שחוזר לשנה הבאה! לאיסורו לא שייך לומר דשיל"מ (המרדכי בפרק כל שעה משום רבינו חיים), א"כ בנר הנוכה שהוקצה למצותו אימתי יחול האיסור עליו מאליו לשנה הבאה, מוכרח לומר לזמנו של אחר הנוכה של שנה הבאה, ואז מקרי שפיר החוזר לאיסור מאליו, כי בזמן הנוכה הבא אינו אסור שהוקצה למצותו ואם בן להיפך הוא שלא שייך בנר הנוכה דבר שיש לו מתירין, ואולי זה דעת רעק"א בהשמות, לזאת אמרתי אני לחלק בין הדינים ולגבי הוקצה למצותו הוי כמו שיסדוהו על עיקר דאורייתא ולתרץ מרן המחבר שאין סתירה בדבריו ובפסקיו וכמו שיש להוכיח מ"ש בפלתי (צ"ב ס"ק י) איסור מוקצה הוי דאורייתא, והרשב"א בח"ה וביאור הגר"א (צ"ח ס"ק כ"ט) מסייעין לנו (טו) :

(יז) לפעמים סומכים האחרונים על המעיין הבא עד שרש שיסתם אם על ידי למודיקבלה (ר"ל קבלת רבותינו ז"ל) או על ידי למודי הטבע (ידיעת הטבע של צומח פלוני ואיכותו) וכוה אנו מכינים פליאת הש"ך על התורת הטאת (ור"ד צ"ח ס"ק) אשר אני גליתי דעתי של הת"ח וא"ה, והייתי מתרץ דברי הש"ך (ור"ד צ"ו סעיף ק' כ) כי כל היודע למודי הטבע יודע כי מפרי הויה יצא מיץ חריף (טז) :

(יח) כבר הנחתי (בספרי שני המטות בהקדמה) כלל ראשי זה : אחת מפנות דרישותי היא להעיר המקור להפוסק מתוך התלמוד וברייתא קדמוניה, או גם מהתרגומים המקובלים מקדמונינו, ולרוב סמכתי יסודותי על ראש מדברים בכל מקום רמב"ם ז"ל שהוא סמך על השונה והמעין שקרא ושנה הרבה בש"ס ובתוספתות לדעת כי לא מדעתייה דנפשיה הוציא פסק הלכה פלונית, אמנם כלל זה נקוט בידך כי הרמב"ם סומך הרבה פעמים את עצמו על המקור אשר אינו במקומו, ורק במקום אחר במסכתא אחריתא שבא בתלמוד אנב גררא ודרך משא ומתן נתבאר אותו הדין ולא ידע אדם היכן יבקש, ורבינו בעצמו היה מצטער הרבה שלפעמים אודא מיניה מילתא איה מקומן של פסקיה, יען שלא במקומן נוכרו כמו שכתב (יז) ז"ל : וכן תמיד אני בצער מזה שיבוא השואל וישאל [היכן נאמרו דברים אלו, פעמים אני אומר לו מיה, במקום פלוני

(ד) (ס'ות נחלת נפתלי סינון ט"ו דף כ"ח ע"ג).
 (טו) (ס'ות נחלת נפתלי סינון ט"ו כ"ג ע"ח וע"ג).
 (טז) (ס'ות נחלת נפתלי סינון ט"ו דף כ"ג ע"ח).
 (יז) ע"י תשובות הרדב"ם סינון ק"ו חגרת טעלח ח"ל דין ח'כסכדריח).

הקדמה

ט

פלוגתי ופעמים לא, וחיך לא אוכור מקומן עד שנחפש אחריון עב"ל, ובמקומות כאלה, אשר גם מרי הכ"מ לא נלה מקורו, נכסה נכספתי אני לגלות מוצא שפתיו, ולמצוא מקור טהור למעינו וענינו (*). כמו שעוררתי המקור להרמב"ם (הל' אבל פ"ג הלכה י"א) יתר מדאי שזרו מנהגו של עולם, והמצער (עצמו יותר) על מנהגו של עולם הרי זה מפשי, שהוא מאמרם (כבא בתרא דף ס' ע"ב) וגם הם אמרו במס' שבת (דף ק"ד ע"ב) וכן בסנהדרין (דף מ"ו ע"ב) אשר הקורא ילך בטח למצוא מקורו במס' מו"ק וכאן לא היה ולא נמצא, ושוב הראיתי ברמב"ם פ"ג מסנהדרין הלכה ח' כל המעמיד דיון שאינו הגון כאלו הקיום מצבה, שנאמר ולא תקום לך מצבה, והוא לפי התרגום יונתן בן עוזיאל (דברים מ"ו כ"א) ושם פלפלתי בסוגיא דסנהדרין (דף ו' ע"ב) להוכיח מז' הש"ס המובן האמתי לפי שיטת רבינו ז"ל (יח):

(ט) **כלל** זה הנחתי במ"ע דתשביתי: מ"ע תשביתי הוא בזמנו בע"פ, דוקא, ואם עבר היום ולא השביתו, לא יוכל עוד לקיים מצות עשה זו, ודומה למ"ע של אכילת מצה דוקא ב"ד בערב והמשכת שבעת ימים להשבתה היא דומה כמו שבעת ימים מצות תאכלה, ומיושב שם ד' הרמב"ם מדוע אינו מונה הלאו לא יראה ול"י בע"פ וחידוש נפלא בפסוק (שמות י"ב ט"ו) ושיטת רש"י דהשבתה בל"ב הוא, ובחמץ בעיניו שליחות ובסוגיא דפסחים דף ע"ב ובמנ"א (דברים נמרצים יט):

(כ) **דרבנו** של הרמב"ם לתפוש בענין שהוא בו לשון (אויסדרוק) ושמושו על דרך המשנה וכלשון המשנה או ברייתא (תשובות הרמב"ם ק"מ, ובחקדמות) אף שלשון זה לא נמצא בשום מקום, והמעיין חושב כי העתיקו רבינו מן הגמרא, אבל הוא רק דרך משנתו להתדמות לרבינו הקדוש (אשר בחר בו, ובמובן אחר מאשר דמיונו נמצא בש"ס כמוהו, כמו שהרמב"ם בן לומר (כפ"ו ה' ממרים) כלל ע"ד שאמרו אין מבטלין איסור לכתחלה נא) ושם תקון לשון בעמרת זקנים (בה' פסח תל"ד) והמכוון ר"ל כי אצלה נבי הפרה ממעטת התורה, משום דכתיב אישה יקימנו נב(ש)אין שלוחה כמותה, (ש"ות נ"ג כ"ג לא ע"ב):

(כא) **בכלל** מקום שראיתי שיש להטות יותר אחרי המושג, והמשיג הוא מגדולי הדור או אחד מרבתי כותב אני לא זכרתי דהשיג השגת רבינו (ע"י ש"ות סימן כ"ג ד' לא ע"ב) ופלפלתי בסברת שניהם, וכעיקרא דינא שפסק אדמ"ור הייתי מצטרף מצדדים שונים דנוכל לרביא ראייה לדבריו (ע"ש, דף ל"ב ע"א):

(כב) **דע** לך בכללי רש"י כי מנהג רש"י לאחזו ראשי המלין מהענין ההוא, וזה הוא הפירוש שלא תחבר אותם יחד, כמו שמוכרחים אנו לבאר פרש"י (חולין ק"ו ע"א) אלא ה"ק

(* וזפי תקוצת הרנוצ"ס נחלס קרציו חפץ צעלנוו לעשות כזאת אצל לא עלתה צידו חס לטוסי: ובעדתי חס גזר הקס יתצרך שאעטנו חגי"פ קיט צו נורח הרצה סכל הלכה שאינה צוקוונה צחותו ענין חודיע ווקוונה—ולא חכר צקוס ווקוס שהרנוצ"ס וולא אחריו.

(יח) (ש"ות נחלת נפתלי סינון י"ז כ"ד כ"ה וצהערה סס).

(יט) (ע"י ש"ות נחלת נפתלי סינון כ"ח דף כ"ז כ"ח ע"ג).

(כ) ע"י לעיל וצחשוצות קיינו, לא קדונוי חדס אחר רציו הקדוסי, וחצורי ע"ד הנוסחה ולקוסה).

(כא) (ש"ות נחלת נפתלי סינון כ"ג דף ל"א ע"ח).

(כב) (ולכן האסה חין לעשות שליח לצטל החנון).

הקדמה

י

ה"ק, הנוגע בזב ומי שאינו שומע וכו' לכאורה הנוגע הוא לא מן הכתוב פה, מן הטמא אל הטהור, אך פירושו הוא הכי קאמר הנוגע, בזב איירי, שהוב היה הנוגע בטהור (ג) *

(ג) **בכמה** דברים אנו סימכים על התוספתא שמכירר בה ביותר דעת הגמרא כמו שבארתי שיבואר לנו היטב מה שענה כבא מן כוטא כפי הלשון המדויקת בתוספתא פ"ב דהגינה וכו' אשר בגמרא לפנינו נזכר רק סמיכה ולא הקרבה, ובוה מיושב מדוע מקשה התוס' (הגינה ז' ע"ב ד"ה מביאין) הוא הדין דמצוי למימר מה זו עולה, ונתרץ קושית הכסף משנה (הלכות קרבנות פ"ג הלכה י"ב) על הרמב"ם, שתפס לשון המשנה במקום שסומכין שוחטין ותקף לסמיכה שחיטה וכו' והלל רק הפליג בדברים כלשון התוספתא חגיגה פ"ב כדי להטעותן (ד) :

(ד) **דרבנן** של הרמב"ם ז"ל להעמיד הלכה אשר לא נמצא כלל לא במקומו ולא שלא במקומו אך שיטתו בנויה על אדני הגמרא והלכות ידועות, כמו שהבינותי להבין מתחלה שיטתו בפ"א מכלאים, וחלקתי לג' נבדלים איסור הלאו ללקות עליו ואם חזי למאכל עופות ובהמה, רק איסור קידוש כלבד איכא, ואם הם מן עשבים המרים לרפואה אין בהם משום כלאי זרעים כלל, אף לא לענין איסור קידוש, ומקורו כאלא להראוים למאכל אדם הוא משנה פאה א' ד', ובשביעית רפ"ח ולשון הרמב"ם בפ"ה שמיטה הל' י"א ומתורצת פליאת הכ"מ על הרמב"ם, ויבורר הפסק דין אם שניהם אינן למאכל אדם לא מתסר כלל, ויקשה לנו הצעת אדמו"ר ולזאת נשאר ההכרעה, ושם אפשר לתרץ צריך עיון של משנה למלך (כלאים פ"א בריש ה"א) על רש"י שבפ"ק דקידושין (ל"ט ע"א) שכתב רש"י דכלאי זרעים אסור מן התורה וכו' (ה) :

(ה) **לא** נתכוונתי לכך בספרי שני המשות, לומר שרבינו הרמב"ם חפץ לשנות לשון הגמרא אך הוא ירד לסוף דעת הש"ס שבמקום הזה שאמרו ה"ה הכתוב רצו לומר בדיוק נמרץ ומצומצם במוכן שקל אותן הכתוב, וכיסוד הסברה אם נניח שכל המצות עשה ולית רק לכבד בהם את המקום, הנני עוד בספק אם יוכל בעל ההגיון לתפוס לדבר ברור, שיש דעה ע"י קיומן מצות הבורא, יבוא מזה מצדנו חלול לכבוד הבורא ושם בהערה על גרסת הירושלמי שצ"ל המאור שבה (ו) :

(ו) **מעולם** לא התערבתי בדברים הנעלים והנסתרים ממני, אך אם נדרשתי בענין נפלא ורחוק ממעיני שמתי את לבי לחקור בדרישה יתירה, והצעתי בכרור גמור לפני המעיין מקורי אשר מהן שאבתני, כמו בנידן סימני העופות הנאכלים במסורה, כתבתי כי בזה צריך דרישה יתירה אצל הצד, והעופות הנאכלים פה ענג לא נד הן המה הנמסרים לנו מרבתינו ז"ל ואחר חקירה ודרישה בעוף טהור שנאכל במסורה פה לונדון הובררו לי סימניהם ובקאות בהן ובשמותן אשר הצברתי לכרונה, ושם הסברתי שיטת התוס' חולין קל"ט ע"ב באופן פשוט ומקובל שדרור הוא טהור והראיה המכרעת מפרק אלו טרפות בלא מחיקת הגרסא, וישוב פליאת הט"ז ובנקודות הכסף והערות דרושות להמעין בסוגיא דנשר ע"ד רבינו הגאון בעל

(ג) (ס"ז) נחלת נפתלי סיני כ"ג דף ל"ג ע"ה).
(ד) (ס"ז) נחלת נפתלי סיני כ"ה דף ל"ג ע"ה).
(ה) (ס"ז) נחלת נפתלי סיני כ"ו דף ל"ד ע"ה).
(ו) (ס"ז) נחלת נפתלי סיני כ"ח דף ל"ו ע"ה).

בעל חת"ם (חי"ד תשובה ע"ד) ובפסוק דברים י"ד י"ב באור נכון, ולבסוף השארתי ההכרעה לגדולי הרבנים לפי עונם במקומם למושכותם שפוטו הם בדברים כאלה (כ):

(כ) **היבא** דמסקנא של הש"ס הוא הברור האמתי לפירוש המשנה, אף בסדר הנמרא אחר המשנה, נקוט פסוק אחר לדרוש פירוש המשנה מכל מקום מפרש רבינו עובדיא מברטנורא (הרע"ב) אליביה דש"ס במסקנא במובן ובפסוק אחר, כי בזה לא שייך לומר שנוטה הרע"ב מדרכו שמפרש תמיד לפי הס"ד, (כח) כי לא בא מחלוקת ברישא דשקלא וטריא שבנמרא בזה ולא שייך בזה לומר לפי הסלקא דעתך בפירוש המשנה, אך בהתחלת הגמ' מובא הפירוש מפסוק זה ולקמן אשר אני קורא מסקנא מביא לענין הוכחה גמורה, כמו בריש סוכה מפרש הרע"ב דסוכה דירת ארעי בעיני דכתיב (דברים ט"ז י"ג) הן הסוכות תעשה לך שבעת ימים, את פסוק זה דלפי הש"ס להלן (דף כ"ג ע"א וכ"ז ע"ב) דשם מפורש ומבורר ביותר דסוכה הראויה לשבעה שמה סוכה וזו דירת עראי ולא מביא את הש"ס כדף ב' ע"א רבא אמר מהבא (ויקרא כ"ג מ"ב) בסוכות תשב, כי משם רק נשמע שעושה אדם סוכתו קבע, וזה אינו הפירוש של המשנה, ואין פלוגתא ס"ד ומסקנא במחלוקת, בענין זה, אך המכוון האמתי הוא להלן אשר הוא מסקנא דש"ס וכלל זה יקר ועמוק עד מאד להבין דרכו של רבינו הרע"ב ודרך פירושו למשנה, במשנה דסוכה (כט):

(כח) **כשהרמב"ם** סותר את עצמו מפירוש המשנה לחיבור היר אין לשמוך אלא על מ"ש בחבור, כ"ב הרב"י ביור"ד סי' רצ"ד ד"ה ומ"ש שנוהגת (עי' י"מ) ואני מוסיף שצריך כי נדייק היטב בלשון הרמב"ם בהלכות ונגלה כי הוא ז"ל למד שיטת הש"ס באופן ובמובן אחר מדעת הלומדים, כמו בלשון הרמב"ם פ"י הלכה ג' מהלכות משכב ומושב מוכח שהוא מפרש כל הנמרא אליביה דאבא שאול (בכורות ל' ע"ב) וא"כ אינו סותר עצמו כלל כי זה הוא ממש מה שמפרש בפירוש המשניות דמאי פ"ב משנה ג', ושם בררתי היטב דעת הירושלמי והתוספתא דמאי פ"ב והעליתי שת"ח ג"כ צריך לקבלת ד"ח אבל לא בפני שלשה חברים (ל) וכלל זה נקוט בידך; הבאור והברור בענין שאנו עומדים בו הוא הצי תשובה (שם סימן ל"א):

(כט) **היבא** שיש שתי פורעניות מלקות ומיתה, אמרין שפיר דתשובה אינה פוטרת להיות ב"ד של מטה מוחלין לו את המיתה, ואף משילקה סופו ליהרג, שאפילו יעשה תשובה, אמנם בנדון שעבר על הלאו בלבד מועיל תשובה לשטור את עצמו מן המלקות (לא): **היבא**

(כז) (ש"ס נחלת נפתלי סיני כ"ט דף כ"ו ע"ב).
 (כח) כונו שהקשה התו"ש פי' צ' נוספה ו' פי' ע"י דיבנות ונסכה ג' ופי"ח דצ"ק ונסכה צ' ע"י יד ונלח"י ט"ו: יש לתמוה על רצונו עובדיא ונברטנורא כשיפרש חזק פירוש צונסנה דלפי האונת לא קאי הכי צונסנה לפי הוסקתא רק הוא לפי הס"ד טעם היות סגן דרך רס"י ז"ל צהרצ"ה ונקונות לפרש הנוסכה צ"ק דצונסנה וכי חזל פירוש הרע"ב צ"ק הנוסכה כלל ג' נ"ר ח' ראוי ונכון שיפרש כנוסקתא דצונסנה ע"ס).
 (כט) (ע"י ש"ס נחלת נפתלי סיני ל' דף כ"ח ע"א).
 (ל) (ע"י ש"ס נחלת נפתלי סיני ל"ח דף כ"ח ע"ב).
 (לא) (ע"י ש"ס נחלת נפתלי סיני ל"ז דף ל"ט ע"ב). ושם נוסחון הנוצ"ס סנהדרין פ"ט הלכה ד', ודבריה ונגנרא ונכות י"ג ע"ב יש להוכיח כדבריה, ההפך נודעת סנה"ל, ונצ"ח נחלקות התוספות עם הנוצ"ס, כוונת צלחם ונסכה טענת רצונו, וזו סהעניתי צספרי שני הנוטות, אשר אחר העיין ינלח הנוטין צכל ל"ז ונראה ונקונות שכוונתי לזה ולחד וכן הכללים והסתאים להצין סימן חידושינו, הוא להעניק תחלה צקונת וצנין הוא צכל חותן השוקקים והנופרטים אשר קדונו. ע"ש בתשובה סי' ל"ב).

ב) היבא דפליגי האחרונים, גאוני הדור, בדבר הנוגע למגדר מילתא ותקנה לדורות, הנני מביא מעם הפוסק האחרון ואשר ראוי לחבר לנהוג סלסול בעצמו, כמו בדבר הגדר של הסכמות על ספר חדש, לב) וכמו שהעלה רבינו הגאון בחת"ס וצל"ה שראוי לחיות כלל מינה וגדר גדור וכן נהגתי גם אני בספרי היוצאים לאור לב):

במספר השלשים כללים, תמצא אתה המעיין את תוכן הספר, המפתחות והפתיחות לענינים נבדלים ושונים אשר אנחנו השתדלנו בכל עוז להבינך ולהשכילך בדברי הראשונים ובארבע חלקי השלחן ערוך לפי שיטת למודנו ולא התערבנו בדברי וחדושי גדולינו אשר כאו אתנו בכתובים בפלפולי דאורייתא לתת להם מדה ומשקל, כלל ותנאי יסוד ומקור לתוצאות פסקי הלכות, לפי עיננו, כי עבודה זו השארתי להם לעשות בחבוריהם, איש איש כפי טעמו ונימוקו עמו, וכן הוא בכלל דרכנו לסבול בסבלנות יתירה דעת זולתנו להוקירו לפי מדותיו ותורתיו, ולא להתערב בדבריו שבלב אי שבעל פה לפי תכונותיו ונשיותיו, ובמדה זו אנו מבקשים מן אחרים יהיו מודדין לנו, לחיות אלופינו מסובלים בכח הסבל את משא ומתן שלנו בפלפולים על פי דרכינו בסדור הגיון בשכל ישר ובוך הרעיון, ועם רבינו נאמר שכוונתנו בכל זה החבור לקרב הדינים לשכל או לענין היותר קרוב, לד) ועל פי דרכנו והמסלול זה, תגך אתה המעיין בכל מרחבי חבורנו, ומישרים תשפוט על משפט החרוץ אשר אנחנו הרצנו כבואנו לפסקי ההלכות כי טוב פריו מחרוץ ואז תבין את הכללים והיסודות כי תוצאות המה כולם מעיק החרוץ:

מרבד הכללים הללו, יש לי לשנן להבינך כי אחת מפנות הקירותי היא, להעיר המקורים להרמב"ם ז"ל ונוכחתי כי ראוי לשום לב על כלל זה עודה, כי לפעמים מביא רבינו פסוק שלא נזכר בנמרא כלל מאחר שהוא מבואר יותר, לה) אמנם רבינו הביא הפסוק ע"פי עמקות הבנתו בש"ס שדעת פלוני היא כך, ומוכרח שלמד מן מה שנאמר בפסוק פלוני, לב) ועד"ז תבאר דעת הרמב"ם אליבא דדינא שפסק כר"י שענתה עד סוף שלישיית ומכאן ואילך כל היום (רמב"ם הלכות ק"ש פ"א הלכה י"א, י"ב) לפי שהוא סובר לדעת רבי יהושע כי הוא מה שאמר הכתוב ובקומך בעת שיהיו כל בני אדם עומדים (עי' פירוש המשינות ברכות א' מ"ב) אשר בנמרא לא נזכר כלל דרש זה על דברי ר"י, אך במובן המשנה (ברכות א' מ"ג) ואחריו נמשך הרע"ב, הוציא רבינו ממה שאמר הכתוב * וכך הוא המובן ברמב"ם בריש פ"ז בהלכות

לב) (ע"י ש"ת נחלת פתח"י סינין ל"ד דף ו"י ע"א, וע"י בקוערס הסנייכה לר"ל צ"ח אות קסו נגד חגרת הסנייכה וצדף שכ"ח, שכתב הסנייכה שבו ששלחו ח"ו רצני לפת לכל ונשפטי התיורה, ה"ס ע"פי תשובותיו וקונו ונקלח"ס עליו, והוא ה"ס נרדף וקבל הכל צעטה יתירה, ונחל על כבודו—וכתב צדף ש"ס: ח"ס ה"ס צק"ס הרב ונוסח"ר ח"ל"ה נזכרתי שיהיה נזכרה אותי תנויה, ס כ ו ע ע ה ה"ס חותם על דברי צלי ש"ר ח"ה ח"ה ח"ה עכ"ל (ע"י ונערכת גדולים אות ל'), ובכ"ז שקיל וערי עם ונח"ח נרדיווס לרפתי להקדים עונו צפסקין).

לב) (ס"ס דף ו"י ע"א וע"י צתשובתי סינין ל"ה וני יתן ורצ"ס וכן הסלנוידים ילונדו חרות רצ"ט וכ"ו לפלפל ולח"ז להצחין אותם להצ"ס על צדק וז"ל עד חקר תכונתם).

לד) ע"י תשובות הרנוצ"ס תשובה רנ"ט, נעחק צ"י ונעקה חוקח).

לה) (ע"י יד ונלח"י ד' וצלח"נו ר"ש פ"ע ונלכות ונלכות חסודות וצקף ונעקה הקרצנות — חף שונה הנוקדאות נדרשו צגוני רק לענין אחר — ע"ש).

לו) (ע"י ש"ת נחלת פתח"י סינין י"ז בהערה).

* כבוד יד יד ח"ה הרב הגאון ונוסח"ס הסקן פ"י כותב ח"ל"ה ויוס ג' דקליות אמרתי לפ"ק ע"נוס צקפרי ונעט שנית על ספר שכות ח"ל"ה ונחג"ח ז"ל דהקורח ונכחן ואל"ך לא הפקיד סינין אחר זמן ותיקן

הקדמה

יג

מהלכות איסורי המזבח הל' א', לא יביא שה כחוש וע"ז נאמר וארור נוכל וגומר * * * (וכמו כן הרבה בהלכותיו ובפירושי המשניות אשר רבים מן המפרשים נמשכו אחריו, ופירושם שגור על שפתינו, ואנחנו חושבים כי דרש זה וזה בפסוק פלוני נדרש באחד המקומות בנמרא ברייתא או תוספתא, אמנם אחר החקירה והדרישה מצאנו כי לא יצא מפייהם, כי אם רבינו חרמב"ם, הוא מולידם והוא אביהם:

ודע אתה הקורא כי בחבורנו בחרנו לנו דרך חדש, בחדושים מקוריים ממעיני שכלנו, ולא העתקנו חרושי זולתנו ודברים עתיקים ללשון צחות, למען ליחס אלינו, ובמקום שהעתקנו דברי אחרים, הגחנו הדברים ממש כמו שיצאו מעט המחבר, ותמיד היינו מקפידים לראות כל ציון באיזה פוסק שמוכא, במקומו, אם אל נכון הלשון והתוכן כך וכך הוא, וזה ימים אחדים כאשר שמתו את לבי במג"א תרט"ט סק"ב שמביא, ואתרוג שנאמר מחמת בליעת איסור, פסול בשם הש"ג, * * * (וחפשי בש"ג להר"ף ולא מצאתי, ואמרתו מזה סיוע וראיה להני רבנן שהחליטו (ע"י) בס' יד אהרן על א"ה סי' ל"ב מובא ב"מ מ"ב) שהמגן אברהם לא

ותיקן והוא תנוס ונדוע ח"י טוטה ונפסטיית הונטה וכל הפוסקים עכ"ל. הן חשיצתו כי לא זה דעת כל הפוסקים כוונת הר"ש צ"ס רצ"ט האי גאון ז"ל דוקא עד ד' שעות ונכאן וליכך הפסיד הצרכות וכ"ד הר"ה וע"י כ"ט ס"ט, והא נאנור כרוצ"ס שלונד ונן הכתוב, הא ונדאורייתא ונותר חפילו לכתחלה ונדוע רק דיעצה, ולהפוסקים שחולקין שאחר סוף שעה ג' שהוא התחלה ד' שעות הפסיד ונכרחים לנור שאני נסנוד ונן הכתוב, והונטה שאנורה ונכאן וליכך ולא נוסח וליכך יוכל להיות כי פוסק כ"ח שיעקר ונורה רק עם הנך כוונתו ציונא ל"ז ע"צ שידעו הכל צעעה שחונה זורחת הגיע ונן ק"ש, ולאו דוקא הותיקין (ע"ש בתוס') ד"ס לפלפל זה) והתוספתא צרכות פ"ח ו"ד ונצי"ח רק ונלחה עם הנך החונה ולא ונצי"ח כלל דצרי רצי יהוסע ולהפוסקים החולקים על הרנוצ"ס נראה הפסיעות צונטה שדצרי ר"י הוא הקורא ונכאן וליכך לא הפסיד כפרס"י (צרכות י' ע"צ) שהרי הוא באדם הקורא אחת ונכל הפרטיות שצתורה ואפי' שלא ילך ידי ק"ש יש לו קצול סבר כעוסק צתורה והוא הכל עד שלש שעות. — אונס אחר סוף ג' שעות שהס קראו ד' שעות, צדחי הפסיד לדעת ר"י את הצרכות כי עבר ונן יולר אור ונלחה זה הכל הולך חליצא דונקנא דגנורא (צרכות י' ע"צ), ח"ר ונני גדול הקורא ק"ש צעונטה יותר ונעוסק צתורה (רלוטו ונע"ש) — עד הכ"ה) ונדקתי הקורא ונכאן וליכך לא הפסיד באדם הקורא צתורה ונכלל דקורא צעונטה עדיף, ונבנו לא חונרו ונפני שאלנור צקונוד, וזו דעת הגר"ח ז"ל שצקילור לשונו ונצי"ח רק סוף הגנורא וננעיס צלשונו חזל חס קורא צ"ז ונ"ה הוא גדול ונעוסק צתורה ולא ונן הכתוב, ללונדו שר"י ור"ח לא פליגי ודונה כונתיתין לקונן (פ"ג ונ"ח), חזל לא ונלחה וותיקין שהוא עם הנך, ויפה כתב הת"י שיהא ונלשון הנלו הרנוטים שהוא דעת הערוך (והרש"ש ונשיג ונן נלה ע"י צראשית ונ"י חזל שס ה' נלחה — ושרש נלה, והכא שרש נון פ"י השלכת הנך והשצתת פריחתו). ואולם היא ונחכונת ידעת השונט, היא צרגע שחשליך הלעיף ונעל פניה בדעת חבנוי ונננו ככלה ונחפתה. היא הזונן שחסק השונט לונענה (ע"י התרי תהלים ע"צ ה' עם ונסק שונטא) ותלא צגצורתה, צהוד פניה הגלויס, ועתה צנן היעצ לשון הזהב של רש"י ז"ל צציר השירים ז' י"ג, הנלו הרנוטים כשהס גנוריס והנך שצציותיהס נופל, הנלו, נופל כל ונלחה דיונה צעלי תלונוד שהן צחכונה גנורה ורחויין להורות עכ"ל ודצרו ענווקיס הס לצאר הש"ס אל ונכוון האונתי (צרכות ט' ע"צ) ונאי קרא ייראוך עם שונט, ולקיים התיראה הגנורה שאנו דנין עליה ודוק.

* * * וע"י צחידושי הגהות ונחאן ונ"ה יע"י צרלין ז"ל להרנוצ"ס ח"ג צריס הגליון ונעבר לדף האי ונה שונשיג על הרנוצ"ס הנה קרא דוארור נוכל צנלחכי ח' פ"ד וע"י צרש"י ס"ד וציונא ס"ד ע"ב, ע"ז כ"ג: צחיס ע"ז כ"י ונענה לפי פירוש רש"י חן טוס רחיה שלא יציא שס כחוש ולא ידענו (ונדוע) לא הצ"ח רחיה ונכצט האחד וכ"י אונס הרנוצ"ס הצ"ח ונדעו את הפסוק צנוצן הש"ס שנסנן לונעלה. והפלא הוא שצעל ונלודת דוד ששאז ונגדולי ונפרשי קדונוטו ונפרש ג"כ (ונלחכי ח' י"ד) והוא נודר חוצה לה' שס נסחת וכחוס. כדעת הרנוצ"ס צהלכותיו.

* * * הגיעני צערצ חג הסוכות זה תרמ"צ לפ"ק ונכתב ונ"ד"י, צח"ת כחוציס צחיה שורות, וניש"ס כצבר צח צגצורות, ה"ס הרצ החכס, ונורג חרוץ צעל פיפיות ונ"ה"ר צכיונין ח"יס ח"ס ער כ"י ח"ס פייר צדצר

לא היה רואה דברי הפוסקים במקומן, ושיש בו ט"ס לפעמים מההתקנות (ע' שם הגדולים במערכת גדולים מזה"ר אברהם אבלי מקאליש, בשם רבני אשכנז) ולואת נשמרתי בהתקנות מנוף ועצם לשון המחבר כדי שלא תבא תקלה על ידי, והקורא לא יכשל בדבר הלכה, ואם תמצא אתה המעיין דברינו מכוונים אל אחד המחברים תדין אותנו לכף זכות, כי אחרי החקירה העיונית תוציא מכלל הענין כי דרך מיוחד, וארח חדש לנו בכל פנות ספרנו, ובטבע הדרישה שלנו מונח רוח מקורי אשר רחוק הוא מן ההתחקות ומן ההתקשמות בניצוח צבעונים, וכל הפצנו רצוננו וכבודנו הוא, לפי מדת השגתנו להורות לאנשים האוהבים הבאור והברור בענין אשר בשכלם יכולים לתפוס, וההכרה האמתית לפי כח החדוש שלנו המקורי וההגיוני היא משכרתנו השלמה, היא נחלתנו מכל עמלנו כנפש עמל עמלה לו, ברעיון לבו שהוא עמלו, ובשכיר יקוה פעלו:

ואתה אלי האר עינינו באור תורתך להאיר את הדרך לפני החולכים למצוא את דרך החיים, בחיים של תורה שבעל פה, לפי רוח השאלות ותשובות המתהלך בארצנו, ארצות החיים, ברכנו באור פניך כי באור פניך נתת לנו תורת חיים:

ועתה נשים נא דעתנו, כמונו כמוך קורא נאמן אל החלק השני מספרנו הנקרא בשם קדש נפתלי כי בנחלת נפתלי (בארץ הגליל יהושע כ"א ל"ב דה"א ו' ס"א) נפלה העיר קדש נפתלי (שופטים ד' ו' יהושע י"ב כ"ב, ושם י"ט ל"ז) וכל מה שבלבנו על דבר החבור הזה נוציא פה בנדבות פינו ובפתחי שפתים, ונקרא בשם המאמר הנושא עליו מקור חיים:

דע אתה המעיין כי בכללי המושג של המעתיקים תורה שבעל פה, מונח מובן הלכה ואגדה, וכמו פירושו שאמר הקב"ה למשה הוא התורה והמצוה, מצוה זו פירושה נקרא תורה שבעל פה (ע' רמב"ם בהקדמה ליד החוקה ובהקדמה לסדר ורעים) כך דבריהם ז"ל נקראו תורה שבע"פ

ע"ג המכר זה לשונו הכני להל"ג פה דבר קטן אשר עונדתי על דברי הוגג אצרהם צסי תרונ"ט ס"ק כי דברי הס"ג היכא שאתרוג צלע ונאסור דל"ג יל"ג זה ולא הצנתי דצרי היכא ונשכחת לה, חס ע"י כ"ר הא הוי ונצטל וחי"כ ח"ק חס צלע ונהיתר צבגון זה לא כפיק ציה, ואם ע"י כצוק הוא ונצואר לעיל סיון תרפ"ח סעיף ע"י דפסול ואם ע"י כ"ש הוא לא ונצליע, והכחן אל"ג כי הס"ג הוא כד"ר היכא צע"ז י"ד ס"י ל"ד קק"א וק"ה סק"ד וצנ"א ס"י ט"ה, דא"ק צכ"ש היכא דיד סולדת זו ח"ק דאינו ונצטל ונ"ו ונצלע צלע צכולו, ור"ח"י צע"ז צטס סק"ל דאם האיסור חס וההיתר קר ונונחיס זה אל"ל זה דאוסר צכולו וצ"ד הוא צל"ל ספק האיסור חס וההיתר קר, ולול"א דונקתפינ"א הייתי אונג כי האיסור ה"י דצ"ר גוש אשר הוסר ונא"ס, ולדעתי הסגינ"א צ"ו דצ"ר ההיתר ה"י כונו כ"ש שונצליע ואינו ונצטל, וע"י צפ"ונג סס וכל ונגונתי לצ"ר דדין לדעתי הקלוסה צק"לר ולהניח הפלפול הצעיר צכ"וויין חיים הלוי לונשפתת האשורי עכ"ל, ולי נראה לתרץ לפי דעת יד"כ כ"י שעונד זה ח"ק לדעת י"א שחוס של כ"ש אינו ונפליע ואינו ונצליע, אצל ה"א סוצרין דונינו הוא ונפליע ונצליע ואוסר כדי קליפה, (ק"ה סעיף צ' עור צטס הרטצ"ח) ואפי"ו צלונן לתוך חס שאין ה"ד סולדת זו לרי"ך קליפה (זרי"ד ק"ה צט"ך ס"ק ה') וגם חס הניחם זה אל"ל זה, חס האחד ל"ק ההיתר לרי"ך קליפה צנוקוס טנגע (ק"ה סג"ה סעיף ארוך כלל כ"ע ד"צ והגה"ה ט"ד) ולכן צמדן דידן צכל אופנים האחרוג טנאסר ונחונת צליעת איסור עכ"פ לרי"ך קליפה האחרוג טנג"ך פסול, וסיוני עריפה הוא דהיינו הגלורה (ע"י סוכה ל"ד ע"צ ול"ו ע"א וצא"ח הרנ"ח סע"ו) ודוונס כונו טעונד לטרוף כטרוף דוני, (ע"ש צתוס' ל"ה) לפיכך היתה דעת האונג טעכ"פ אחרוג טנאסר ונחונת צליעת איסור, דהיינו צכל אופנים שהיתה הצליעה, אפי"ו ע"י גינ"ע פסול ונטעס נקל"ך, ח"ך צאונת הונג"ח סס כחצ על דעס זה ואינו ונוכח כיון דאין איסור ונחונת עלונו אינו פסול וע"ש צידוסי רע"ך לעכ"ד ונוכח כן ונסיג"א, נפתלי הלוי.

שבע"פ, ואין לנו להרהר אחריהם רק לפרש ולהרחיב אותם ולהקור על מקורם. ולכן כמו שלא תאמר למדתי הלכות די לי ת"ל כי אם שמר תשמרון את כל המצוה הזאת (דברים י"א כ"ב), כל המצוה למוד מדרש הלכות ואגדות, וכן הוא אומר למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יהיה האדם (שם ח' ג) זה מדרש, כי על מוצא פי ה' יהיה האדם (שם) אלו הלכות ואגדות (ספרי עקב פ"סקא מ"ח) מלמד ששניהן שקולין, אך ההבדל הוא בין שוני הלכות, ובין לומדי המדרשות ואגדות, שבעלי ההלכות בפלפולם ובשאלותם ותשובתם נותנים תורת חיים להמציגים בהלכה, רק לעשירים בעלי דעות אשר יקר ערכם למצוא ככסף וכוזה ומטמונים, ובעלי האגדות כלמודם הפשוט הנתפס לכל בעלי שכל הנמצאים בכל מקום מרבים תורה בכל מושבות איש מבין אשר רק דעתו חוללה עליו, להוות שותה ממקור חיים כאמור הכתוב (משלי ט"ז כ"ב) מקור חיים שכל בעליו: *

אל מקור חיים, זה מדרש אגדה נהרו רבים מגדולי מחברינו להשקות את בית ישראל, והראו לדעת כי בקובץ העין יעקב מאסף רכל האגדות והמדרשים המפורסם בש"ס תלמוד בבלי ואגדות מתלמוד ירושלמי נכללו גופי תורה שבעל פה, ונכללו בו חידות פלאות והמודות נפלאות להורות למאמינים דרך האמת (עי' הרמב"ם בפתחת פירוש המשנה ובהקדמת הכותב ממדרשי התורה שבעל פה) והלמוד והשקדה בספר עין יעקב ובמפרשיו הוא אבן פנה לאמונה צרופה לכל פנות העם, עין יעקב יאיר אל עבר, אהלי שם ועבר" (עי' דברי המר לוי' ח' חביב בן הדוב המחבר תנצב"ה) וכל מאמר אשר אין מוצאו מן המקרא ודאי הוא צורך גרול לבאר בו הדברים קרובים לענינו (לשון המהרש"א ז"ל בהקדמתו לחדושי אגדות) והסכימו פה אחד כמו בעל מאור עינים כי מתוק אור זה וטוב לעינים, עין יעקב ועין ישראל יאירו בצהרים וכשמש בחצי השמים (עי' הקדמת הרב המוסמך הר"ף ז"ל):

אמנם כמו שגדולי מחברינו באו לדעה אחת כי השקדה התמידית בס' עין יעקב היא נכללת במצות והגית בו יומם ולילה, כן היו חלוקי דעות בהרחקות שונות בבאור האגדות והדרשות, איש איש לפי עיונו למעלה למשכיל, ויגדל הפלפול באגדה כמו בהלכה, והקורא המעיין הפשוט, נלאה למצוא הפתח ולהעמיד חוון ברוב מאמרים אשר המה להם כמו שערים נעולים ומסוגרים:

לזאת קמתי אני בעור עליון ואורתי חיל לשום עיני ולבי בשקודה נמרצה על החלק הגדול

(* חונר הנוצר ע"פי הצגה צורה זו, יתחזר לנו ונאמר הספרי פרשת עקב פ"סקא נ"ח כי אם שניר תשונן את כל הוליה הזאת וכו' ונגיד הבחוצ שבס' ש'אדס לריך להזר צ ק ל עו ס'לא תאזד כך יח' לריך להזר צחלנו' ס'לא יאזד וכן הוא חונר אס תצקסנה ככסף (נשלי צ') וכו' ת"ל לא יערכנה זהו וכו' ולאו לצעל סלכות וסחלמוד קורח הוא מהר צכלעו צכסף וצזצ. זה הוא סונכון סחונתי צש"ס צצא צתרא (קו"ה ע"ג) עתיר סלעים זא צעל פלפול וכו' עתיר ככסף זה הוא צעל אגדות, וע"ש צרס"י זה סלחני חרף צונוצעות זצז וכסף אשר חזון יקר לנולא, חס עשיר נשדות כרונים וחסי סכרלן גלויס כרלן לכל סצרות, וחי' יס לסער כי עשיר פונוצי הוא ע"ש נקוס עיר אחת אשר נודעת סתה רק על דבר סנחסת סרצס אשר נחלצס צסציותיס (עי' פיון צרלן קדונויס) ועשיר "פונוצי" לא נוכל כל כך לסערך כפי ערך סל "עשיר סקו"ע" עיר עשירה צסולחני ונוצעות זצז וכסף (נונחות פ"ה ע"ג) אשר נוססרה צסונ סיקר צזון סחוא, ולכן סדנוון סקול עשיר פונוצי צעשיר גלוי צדצר סחריך ליתן צסולסס, חס צעל ססגדות, ועשיר סקע צדצריס יקרי סערך צונוצי ונוצעות כסף וחי' לכל צרות, הוא צעל פלפול וסנן.

הגדול הזה מתורה שבעל פה לבאר ולפרש כל מאמר אנדה ומדרש באופן קל ומובן לכל בעל שכל בהגיון ישר בלי בלבול הדעות ושבוש המחשבות, וכינותי בספרים בכל אלה הספרים המכבדים ביותר דברי רבותינו ז"ל על דרך הפשוט, וההגיון הבריא ועל פי המשפט הצודק אשר יתבאר מכל אלו החבורים והפירושים הנמצאים מימות רבינו הרמב"ם עד עכשיו, עשיתי אני פירוש מספיק וחבור שלם מקבץ לתורה שבעל פה, וקראתי שם חיבורי זה "קדש נפתל ל'". יען שהקדשתי כל ימי ומעיני קודש לתורה שבעל פה, זו היא נחלתי וזו הלקי מכל עבלי, זה שמי וזה זכרי קדש נפתלי נתנה ללוי (יהושע כ"א ל"ב) ואתה ה' תומך גורלי :

והנה מקום אתי פה להגיד את מנמתי ומטרתני כי בדעתי להוציא לאור הבאור קדש נפתלי על כל סדרי הש"ס של עין יעקב, ולא זו בלבד אך גם פירושים ובאורים נכונים על כמה מאמרים דנאמרים והנמרים בנמרא באותה סוגיא, הנוגעים למקור דינים וכמה הלכות נחוצות, הנדרשות בפשטות הנמרות והנחוצות לצרפן לגוף העין יעקב, ואם ה' יזכני ויחיני בחיים להדפיס את הפנים של הע"י בדיוק לשון הש"ס ופירושי בצדו או ארחיב אני את גבול הע"י מאשר גבלו הראשונים אשר קדמוני כאשר אתה המעיין תוכל לראות הדוגמאות מספרי זה המונח לפניך :

ומן הראוי והחוב עלי להעמיד במבוא ספרי זה את הכללים ואת דרכי פירושי לפניך מעיין נכבד, ולהוציא התוכן של הרוש וחדוש בלשון קצרה אבל צחה וברה, כמו שהורה לנו מהר"י קפנטוין ז"ל * וכמו שהסבן הסכנתי אני לעשות בפרוודור יתר ספרי אמנם לא בן יעשה במקומנו זה בספרנו אשר ההדושים יעלו עד מספר שש מאות ושלוש עשרה כמנין המצות, מלבד עוד הערות רבות, ואז יתרבו למעלה ראש הכללים אשר אי אפשר לפורטמן כי רבים הם, לזאת איפוא אמרתי אוציא איזהו מהם בקוצר נמרץ ומן החלק תקיש על השאר ועל הכלל, לא ללמד על עצמם יצאתי אלא ללמד על הכלל כל יצאתי להורותך ע"פ המדות שאנדה והפרוש נדרשות בהן :

א כלל גדול יש בדינו כי אין לנו פרוש אמתי ביותר לפרש דברי שונה אחד בתלמוד רק לפרש דבריו הסתומים במקום זה עם דבריו ממש של בעל המאמר שהוא שפירש בעצמו ביותר באור במקום אחר לז' ובכלל זה אנו מכארים מאמרים סתומים ונראים כסותרים וגם פסוקים בתנ"ך ושרשים בשפת קדש על פי הבאור והפרוש שעשירים במקום אחר :

ב דרכי לפרש מאמר מוסגר בש"ס להבין תוכו וענינו, אם נשקף בהשקפה עיונית על סדר כל הסוגיא ההיא ונמצא המשך הסוגיא אחד הוא, והכל סובב על ציר אחד לח' :

לפרש

* חס לטומו: ולעולם ככל ספרי ופרש או נחצר אשר תעיין זו הוי ונשתדל לדעת תחלה דרכי הופרש הוא סנוניד דדבריו וח"כ הוי ונעיין זו עכ"ל (ע"י ונצח הגנורח) צהיות טסליונות הפעולה תלוי בהקדנות ידיעות אופני הפעולה ככל הלוך (טס).

לז' (עיין קדש נפתלי ונסי טצת פ"ח דף י' ע"ח רצח חזייה לרצ הנומנא וכו' כי רצח אזל לטיעונו לתת היתרון אל סנוניד והסנונידים צהלכה ונרצות תפלה צצתי כנסיות (עיין צרכות ח' ע"ח) והנופתלל עס הלצור לא ילריך יותר ונדחי (אין עוונדין ל"ח ע"ח) וצח על כסין תירוץ הס"ס ע"ס):
 לח' (עיין קדש נפתלי ה' ע"צ צצצת י"ג ע"צ וצחצחה ונקיונות):

הקדמה

יז

ג) לפרש באר היטב כונת רש"י ע"פ מקורים נאמנים, הוא דרכי לדרוש אחרי לשון המדרשים הקדמונים, ולהוציא ע"י מלין אחדים כונתו הרצויה ע"פ הקבלה (לש):

ד) לכוון ולפרש בפרש"י הנני מעמיק למצוא תמיד התשובה על קושית התוס' עליו בתוך הלשון הצחה של רש"י ו"ל, ואין למהר לשבש גרסתו (ט) והראיתי לדעת עמקות לשון רש"י בפירושו (שבת מ"ט ע"ב ע"ש בקדש נפתלי) למנין כל מלאכה שבתורה שכמעט הוא כחידה וכסוד למצוא פתרון (* מא):

ה) דרכי הוא לחוק גרסא ישנה בש"ס עפ"י ראיות דומות לאותו ענין או אפילו בענין אחר שאינו דומה אך המכוון אחד הוא, וכו' במקום שנקיט מניא לאמן כי בצמצום הוא מב):

ו) כשאני משיג על אחד מן המחברים, אני מביא את לשון הש"ס או פוסק או ממה שהוא העתיק דברים ככתבם מה שהעלה מדעתו (מג):

ז) היכא שיש לבאר מאמריהם ז"ל על פי הקורות בספר דברי הימים בדבר מציאות שכך

לט) (עיין קדש נפתלי דף נ"ו שנת פרק ד' ונ"ז ע"ג ועיין קדש נפתלי נ"ז ע"א, ופלא על רש"י פ' ויחי של ונכחן חנורו שהשכינה וכו' ולא נוכל צ"ש"ס כלל אך על תהלים ו"א, עיין קדש נפתלי שנת י"ג עמוד 3):

נו) (עיין קדש נפתלי דף י"ג שנת ס"ג ע"ג וע"ש צטעות דפס"ס עיין רש"י" וצאנלע "ידוד" אחר הקריאה הנכונה היא צטיעה אחת תענויד (קדש נ) וצטיעה השניה ונתחת לטיעה העליונה תענויד (ידוד) וכן כלם ותולא את הנוסחון צפרש"י ז"ל).

* (וידוד לצי נר חציצי הרצ הגאון הנפלא צטיעה חקירותיו ונהר"ר יעקב ילחק ריינעס מ"י כתב חלי נויס נ"ו"ג חז"ל תרס"א על זה וז"ל: צאורו צספרו "קדש נפתלי" ערש"י דכנגד ונלחכה וכו' ונלחח קן צעני ונלח כי הרצה עונלו לנולח החצון ונלחו לנולח הפחה וכל דצריהם דחוקים ורחוקים ונלחנות ודצרי כתר"ה ככונים ונלח עכ"ל):

נח) (ועיין ונה שכתבתי צצנת קל"ח ע"ג צקדש נפתלי דף כ"י ע"ג ע"ד רש"י ז"ל דצר ה' זה הקן צפרש"י לא ידענח ונלח ע"ש).

נז) עיין קדש נפתלי כ"ד ע"ג עירוצין פ"א י"ג ע"ג שתי שנים ונחלה כחלקן צ"ש וצ"ה ע"ד שאנורו ציוס' כנסדרין כ"י ע"א וכו' וזה קוד הגלגל שחחר צעולס ע"ש).

בסוד זה תבין ונה שכתבו האחרונים כל דצר ודצר יוכל האדם לדונו ונטי לרדים יונין ושנולח, הנודות הללו נקראים צצון הגנורח וצצון קבלה פלוגתה צ"ש וצ"ה (צכתצי-הגאון החסיד ר' זלמן ונלחדי ז"ל וכל הדעות השונות של צעלי התורה, לונן יוני הנחלים והאנורחים רצקן סצורחי והגאונים הראשונים והאחרונים עד היום הזה ננשבו ונטי השגלחות הארוכות האלה, שחלפתן דעות צ"ש וצ"ה אשר לא פסקו ולא יפסקו לעולם עד שזכר לוור צאונת שונחלקיתין צונקונן עונודות ע"כ לשון הגאון הנקובל ונה לדעתי קוד הגלגל שחחר צעולס, וע"ד הנחלקות זו כתב אחד הנוחד סצידידיו חלופי ונטיער איש חד השכל נורג חרון חרצ פיפיות הרצ השלס ונלין נפלא, הגציר שלטת היוחסין ונטיער פאצי הכקן יאללעש כ"י (כעת הנכו תושצ וויען) עוד צצנת תרכ"צ ונלח ונחקרי צעיווק העיון צוני"ע "הנוגיד" אשר כל חוקר עד תכלית ראוי להסיס עניו עין חודרת כי הוא הקדים ונצקרי וננכו צהשקפות עונקות צעיון שני הקלוות צין צ"ש וצ"ה ע"ש.

נוג) עיין קדש נפתלי דף כ"ו ע"ג עירוצין דף נ"ג ע"ג ע"ש הגאון ונלח"ח ונכחן רחיה צרורה לטיעה הרנוצ"ס והלח זה לשון הרנוצ"ס צעלונו ע"ש).

שכך וכך היה לעולמים הנני מעתיק נוף הענין והלשון (אפי' בלע"ז) וגם שנות הקורות הקצובות מימים היום (מ):

ח) מדה אחת ממדות דרשות רבותינו ז"ל שלרוב תפסו רק ראש דברי הכתוב, ואולם ראייה הנכונה היתה להם מסוף הכתוב או הכתוב של אחריו, והוא מפתח לדברי חכמים וחידותם (מ):

והכלל הראשי אשר אתה המעיין נקוט בידך כי ראש־מסרתנו הוא להראות איך רבותינו ז"ל העמיקו לחקור בשרשי שפת קדש בהגיון עמוק מיוסד על אדני החקירה האמתית ואיך השתדלו במדרש אגדה לבאר מקראות גדולות על פי פשוטם ושטחיותם, וכי מדרשיהם בכלל נחלקים לשלשה סוגים והם: מדרשים המפרשים כונת הלשון בכתוב, מדרשים היוצאים מהסברא והעיון בכונת הכתובים ומדרשים ברמזי הכתובים (עין דו"ד הלך שני פרק עשרים ואחד) ותחת שלשה מיני המדרש האלה נכנסים כל המדרשים אשר נמצאו לחכמינו ז"ל א"ר על פי מובנם פתרתני אני מקראות הרכה באופן חדש ונעלה אשר כל הוגה בשפת קדש ובכתבי הקודש בכלל יודה בפה מלא כי בכלם היתה לחז"ל אומנות גדולה כל אחד כפי רוח הסגנון שלו ושפע אלוהי, ורוח הקודש היה מדבר מתוך גרונם:

על דרך בטח הלזה לפרש ולבאר כל הנמצא בתלמוד מבעלי המדרשות והמעשיות על פי פשוטן, על פי מובן שיש בו חיצון ופנימי, על דרך מחמדי השיר והפיוט, ע"פי דברי חזנים והקורות, על פי רמז סוד ואסמכתא, דרכו כבר גדולי רבותינו ז"ל (עין מאמר על אודות דרשות חז"ל לר"א בן הרמב"ם ז"ל) בימים קדומים, וגם בדורנו הפקחים שבקרוב מחברי ישראל השכילו לחלק ערך האגדות והדרשות לחלקים שונים ועל כל ענין וענין נשאו את מאמדיהם וכלליהם לפי המדות שהניחו הם בדרכי הדרוש אצלם לבאר דרך נכון לישיב הסתורות וע"ד פנים כפולים הנראים לכאן ולכאן (עין מבוא האגדות להגר"ח ז"ל וסניגור להרא"צ צווייפעל ז"ל) בכקראות נפלאה והעתקות נאמנות מספרים וסופרים הנודעים בעולם הספרות, ואנחנו ראינו את אשר כבר הורונו זקני חכמינו בדורות הישנות, וגם בחון בחננו את ההערות והשערות אשר חדשו לנו בדור החדש איש איש לפי מבטו בדור דור ודורשיו וידענו היטב את מצב עמנו, את חפצו, מגמתו ומסרתו בעת הנוכחת, להבין ולהשכיל בעין בוחנת במאמרי רבותינו ז"ל, לזאת נקודה בעזרת האל החונן לאדם דעת כי בכאורנו קדש נפת לי נרגיע נפש חוקת ומשתוקקת (או שוקקת) לראות אור בדור בשמי האגדות, למצוא רוח נכון וחדש בקרב הדרשות, להעלות את הפנינים מתהום ים המאמרים ולשאוב ממקור חכמה הגיון צלול מים חיים, מקור תורה שבעל פה הוא העין יעקב מקור חיים:

ודע אתה המעיין כי לבנו איננו הולך אחרי הנהגים אחר הרעיון של נטייה טבעית מבעל מאמר הנזכר בש"ס, לומר יען חכמי ארץ ישראל לא הושוו בכמה דברים אל חכמי בבל

(נד) עיין קדש כפתלי דף ל"ח ע"ג פסחים דף ג' וחד אונר כזכ סלנחא ע"ש ועיין קדש כפתלי ל"ז ע"ג פסחים כ"ג ע"ג ת"ש ע"ז דרש תודוק).

(יה) עיין קדש כפתלי דף נ"ח ע"ח פסחים פ"ז ע"ג חפ"י צענת כעקו סל הקצ"ה זוכר את סרחיניס ע"ש).

ככל, או חכם פלוני בדעתו איננו נוטה לדעת חכם אלמוני, יש להחליט כי כל אחד הלך אחרי הנטייה טבעית שלו במדות ובתכונות נפשו לפי טבעו ההכרחי, להחליט ולנצח את הכירו במשפטו הנערץ ולעמוד דוקא על דעתו, כמו שחותרים בכל עוז מבקרי הדור, למצוא נטייה טבעית של בעל המאמר פלוני בתלמוד ומדרשים, וגם רחוקים אנתנו מן הדעה, ההרבה חכמים אשר לא בא זכרם רק לפעמים מועטים בשני התלמודים בהלכה אחת או כאגדה אחת נקראו בכל עת רק על שם ההלכה (*). כי לפי החקירה ועיון עמוק במרחבי מאמריהם ברחובות התלמוד, נוכל למצוא כי רבותינו ז"ל אבות ספרות-התלמוד, היו נעלים ומורמים מעל מדות כאלה, אשר בגאות, יחרות, אהבת-עצמו (ענאיזמוס) וניצוח-פסלנות יסודן, אמת הוא שיוכל להיות, כי לכל השנה ודורש היתה שיטה בפני עצמו, אבל השיטה זו, יצאה מתוך החקירה האמתית לאמיתתה של תורה, וכל אגדה ודרשה נאמרה מפי האומר כפי הענין והודמנות ע"פי החקירה הזכה והברה אשר נפשו או טובת-עצמו אין בה חלק ונחלה, רבינא ורב אשי וחבריהם סוף גדולי חכמי ישראל המעתיקים תורה שבעל פה, באספסוף החרבים שלהם, אספו כל"ס אותן הדומים להם שחדשו כמה וכמה הלכות ואגדות ולא יסלסלו בסלסול חשיבות לתארהו ע"ש ההלכה האחת הבודדת, המשפיל ומנריע את יקר תפארת גדולתו של שונה הלכות בכל יום ומחדש בכל יום תמיד, חדשים לבקרים באגדות ומדרשות, ומאמרים הנוגעים באמונה ובראשי עקרים, העיקר מפרושנו הוא להגדיל כבוד רבותינו, ולא להקטין כבודם אם אנתנו נמדוד ערכם ומפעלם בקנה המדה אשר אנתנו מדונו אנשים כדמותנו, וכרוח נאמן זה לרבותינו ואבותינו אבות ספרותנו אנו הולכים לכלל רוח ועבר מספרנו המונח לפניך כנאמן רוח וקר רוח, ומישל ברוחו, לרוח התושבע"פ אשר מלא אותה רוח אלקים ולרוח היום, רוח היום, אשר ישאנו אל מקור הים:

ועתה אתה קורא יקר כשם שהלכת אחרינו לדעת את מהות חבורינו כן תטיב ללכת אחר הזכרונות של מחברם אשר אומר בלבבו להשאיר פה בהקדמה זכרון נצה לאלה הנפשות אשר קדושות הנה בעיניו, ונערצות גם בעיני רבים וכן שלמים מקוראי החבורים הללו, - אף אמנם יודע אני כי החבור הוא קנין הקהל ולא נעלם ממני דבר הקהל: "תורה היא וללמוד אני צריך, ולא לדעת זכרונות המחבר ויחוס משפחתו ולכבוד עצמו הוא דורש" ככל זאת ראיתי כי בתוך קהל ועדה עושים כותבי הקורות קהלה נדולה מתולדות המחברים, ומזכרונות חייהם ויחוס אבותיהם אשר חיו בשכר הימים, להשאיר מורשה קהלת יעקב, ולמה אמנע אני, טובת קהל זה, אם קהל גדול ישונו הנה - לספרינו ולהקדמתנו - למצוא ולכתוב תולדות המחבר ומדוע לא אחזה עוזר בכל נפשי ומאודי, לדורשי רשומות מעודי, ובקהלם אל תחד כבודי?

לזאת נזכרתי להזכיר מראש כבוד אדני אבי מורי ורבי הרב הגדול שלשלת היוחסין, צדיק ונאמן דורש ברכים דיין ומוכיח, מליץ מפואר מהור"ר פנחס זאב הלוי ז"ל שנפטר ביום כ"ח טבת תר"ן לפ"ק, ואמי מורתני הצדיקת הנודעת להלל המיוחסת מרת אסתר נ"ע שהלכה לעולמה ביום י"ח טבת תר"ן שניהם בעיר מולדתי ק"ק קויליע"א בפולין גדול, כל

(* על ענין זה עמדש נודעתו הגר"ח ז"ל בנצחון האגדות, כהצתי חני ונאמר צפני עלונו, צדק קודם ניסן ואייר תר"ן אשר הוליד ידיו בפטי הרצ הנואסיוג וכו' ונח"ס חניצ כ"י והדלתי כי העצרת הגאון ז"ל שר"י ונגדלחה אשר נקרא לדעתו ע"ש הסלכה שאור והוא טעוין כנגדל"ס (צ"ו כ"ה ח') חניו הראשון הנוחדש כי תחיל כווי הכי צצנייתח הקולונות לו ע"ש ונהו טעויר צהערותיו הענוקות יד"כ המכר.

הקדמה

כל ימי חייו של א"מ זצ"ל היה עוסק בתמידות בת"עב ולא פסק פומיה מנרסא אף משפחה לחוק. גם היה נודע למליץ ולבעל תנ"ך להפליא. וכתב הרבה ולפעמים היה עושה רפואות ולחישות כפי שקבל מרבותיו כך מסר באוני - והכל בהצנע לכת ובתורת סוד - הוא ז"ל הגיע לשנות צדיק והלך לפניו צדקו. גם אמי החסידה מרת אסתר נ"ע האריכה ימים בצדקותיה ובמשך עשרה ימים שניהם, הנאהבים והנעימים לא נפרדו, ואל מרום שבו. גדלתי אני על ברכי א"א ז"ל למדתי אצל גדולי הלימודים בעיר מולדתי (עודתי ביד אלזכ"ר לפ"ק) וגדולי רבותי אשר למדתי אצלם בישיבה היו הנקובים הגאונים הגדולים רבינו רבי יהודא לייב אוירבאך ז"ל שנקרא כפי כל העלוי משעפס ראב"ד בעיר קוואהל וקוטנא, רבינו רבי צבי הירש אוירבאך ז"ל רא"ב בקאנין, רבינו רבי מאיר אוירבאך ז"ל רא"ב דק"ק קויל, קאליש וירושלים עיר הקדושה (ניסו וש"ב של הקודם), רבינו רבי מנחם מענדל לעווענשטיין ז"ל רא"ב דק"ק פונא, ובפונא השלמתי את עצמי בחכמת ישראל ובשפות נכריות אצל אד"מ הרב הגדול וצדיק תמים חוקר ומליץ נפלא בשפות שונות מוה"ר שלמה פלעססנער ז"ל, אצל החכם הנודע רבי אביגדור לעווענפעלד ז"ל ואצל הרב החכם מו"הר אברהם הכהן י"י יחיהו ופרופיסורים. בשנת תר"א כתבתי מחברת פרחי המליצה, בשנת תר"ג מחברת "אנכי הרואה" ושאר חבורים אשר נשארו אצלי והמה כתיבום, ומשנת תר"ז עד היום נודעתי לקהל הקוראים במאמרי, ספרי, אשר נדפסו במקצעות שונות בתורה, וחכמת ישראל:

אחת מקורות חיי אשר הרעישה את לבבי היא כי בשנת תרנ"א עשרה ימים לחודש אדר ראשון מתה עלי רעייתי יקרתו אשרת נעורי הגבירה גברת הנשים צנועה בכל דרכיה מרת ניטל נ"ע בת אד"ח מו"ה ישראל נאשעלסקי נ"י ונקברה פה לונדון בע"שק י"ב בו, והשאירה ארבעה בנים ושלוש בנות ושלושה נכדים כלם אחובים ונחמדים וכלם עושים רצוני כרצון אביהם שבימים, והמה תנחומי, ובאותו הפרק ביום השבת י"ג בחדש אדר מרת גבירה יקרה ואשרת חיל לבעלה בעל בעמיו נדיב גדול וקצין בעם הר"ח שמואל נ"י, יושב ראש לכסא לפקה על בית המדרש בכנסת ישראל בלונדון, **Charles Samuel Esq Chairman of the Bys Hamedrash of the United synagogue. London**

אשר היתה הצנע לכת ולא רצתה לפרסם שמה בצדקותיה וראויה להעמיר לה פה בהקדמה זכרון עולמים ואציגה בזה המורים אשר פסלתי או, כמורי אבן, אבני זכרון על אבני המשקל ("א תנועות) אבני קודש לעד ולמצבה, ושלחתים להגביר נ"י לזכרון לשני תמיד, ואלה הם:

- גם עלי עבר כוס גם כי אפ"ה חרה.
- גם לבי עד היסוד בו ערה ערה.
- בשבת הורמה מראשו העטרה -
- ובערב השבת אשתי קברה -
- נפלאתה נעמה לו, נעמי לה קרא,
- שדי המר לו קראן למרים (* מרה,
- (ותצא מן המקום פיה הדרה).
- ובמה מי ינחם רוחו הנשברה,
- אנכי אנכי הוא לו אח לצרה,
- ואנחמהו: עמו אנכי בצרה.

ובהמית לב, נרעש ונפעם קרבתו אל מלאכת הקודש לסדר שני חבורי אלה לדפוס, והיתה ל שנת אבל זו קודש להקדיש עתותי רעיוני ומעני לחרושי תורתו, אשר במשך שבע שנים חדשתי ולהוציאם לאור הדפוס וממתי והנחתו שקידתי גם והנחמתי:

וצריך אני עוד אליך הקורא לרבר באוניך אל מה שנוגע לנפשי לעצמי ולבשרי, כי תטה אוון לדברי הוצאים מעומק לבבי, כי כלל זה נקוט בידך כי כל מה שכחתי לחזרת

Mariane died on the 21 of February 1891. (*)

להורות, לפרש לבאר לברר ולהבר בתורתנו שבכתב ותורה שבעל פה, היתה כוונתי רצויה לשם השם יתברך שמו ולתורתנו הקדושה, להרים להגדיל כבוד תורתנו במוכן ובמושג רבנינו למשה רבינו עד הורנו זה, הושבים על כסא ההוראה בכל תפיצות ישראל, וידעתי אני כי יפול זה החבור בלא ספק ביד אנשים קנאים ויגנו יופיו ויפחותו מעלתו (כלשון הרמב"ם במכתבו הנודע לתלמידו רבי יוסף ברבי יהודה אבן עקנן ז"ל, עי' אגרות הרמב"ם חלק שני אשר הוציא הרב ר' אברהם ליכטענבערג נ"י בליפסיא, וכל תוכן אגרת זו, אגרותי אני בקצור נמרץ השייך אל עצמי ובשרי, וכל הרואה וקורא אגרת הלזו, בין אל מה ירמוז מלי פה) ויראו בו ננותו או קוצר עיונם בהם, כי עיני המקנא רואות תהפוכות, כי ה ק נ א ה או אהבת-עצמו הוא כאבן השואבת או אבן המושבת אל המקנא כל קוי שמש תהלתו מחותיו ומעלותיו בכח החיוב (פאזיטיף), ומדחה בכח יותר עצום וחזק את כשרונות ותרונות מעלות נעלות של אחרים בשלילה (נעגאטיף) ממנו והלאה, וכמו כח נעלים יגבר עליו לראות באותן המעלות וכשרונות רק מהתלות וחסרונות, ולרוב למי שהוא בעל דעת לפי סברתו ומחצתו יתפוש עליו בו ממה שנכלל בו מעיקרי האמונה ואלו הם הרוב" (לשון הרמב"ם ז"ל באגרתו הנזכרת), אמנם יפוך בלא ספק גם לשרידים אשר ה' קורא, על האמת ועל הצדק, ובהשתדלות ובטוב העיון יכירו וידעו ערך מה שעשיתי וטרחתי, ולהם אני אומר מדי אניה את ידי הימנית על לבי החופק יראת אהבה ויראת הכבוד להם כי נקיתי מכל דבק פשע כזה הנזכר אשר הלילה וחלילה לא עלתה על דעתי מעולם לסור ימין או שמאל אף כחוט השערה מן הקבלה הקדושה והמסורה לנו, וגם במאמרים בחקירה בתולדה הנקבצים בזה ספר תולדות אדם וייען תרל"ד לפ"ק, אוכל אני לומר בלשונו של הרמב"ם ז"ל (עי' באגרות הרמב"ם מכתב המיוחס למרן הרמב"ם ונודע בשם מגילת סתרים, מיבא מהרב מוהר"ם אלשקר בהשגותיו על ספר האמונה לד' שם טוב גם מהרב יש"ר מקנדיאה בספרו נובלות החכמה והוא כת"י בכריטיש מוועאום בלונדון) כי זמן רב הייתי עוסק בחקירת הנמצאים בתולדות הטבע יגעתי ומצאתי מקצת מחכמת הטבע, אך בא מו נ ה לא מצאתי באמתת הכולל מצד החקירה הפילוסופיה, אך אצל חכמינו ז"ל בחכמת הקבלה (במוכן תורה שבעל פה) מצאתי אמתת הדרכים מסוקלים לאבני המכשול כל מה שיפול תחת השגה האנושית, ומקצת דרכי רבותינו ז"ל לקחתי גם אני בידיעתי טבעי הנמצאות, אך אחר כל אלה הנני אומר שגיאות מי יבין ואם איש תם וישר אשר לא בין מקנאי שקר יתחשב, יראני משוגתי ויאמר אלי חזור בך, או בטל רצונך מפני רצון ו כ ב ו ד ש מ י ם , או בפומבי אומר אני הנני מבטל על דעתך את דעתי כדי שיבטלו אחרים את רצונם להתקוטט ולחמוד לצון מפני רצוני, אשר כשוחר טוב יבקש רצון, ונפתלי שבע רצון, ועתה קרא נא השורות החרוזות, שקולות במספר אחד עשר תנועות ויהיו נא אמרי פי לפניך לרצון :

אם איש ירדפחו דריכהו מנוחה,	כבן-גרא יקללחו ועפרו כעפר,
או בורח ממנו כאילה שלוחה,	נפשו כעפר, והוא נתן אמרי שפר,
ואם אי-הרוח כבדקיז משתגע,	ובצדיה את חניתו עליו יטל,
חרף נפיו יור זקים כמתלהלה,	או מורם נפתלי על מרומי עדה קטל,
אמנם אם הוא רואה כי אי-תם כיעקב	ישחרהו-או ידע כי עליו נטל,
לאמר: כל אח כמוהו, לא עקוב יעקב	ולכל אשר הוא יאמר: בטל, הוא בטל-.

אני חושב כי אלה הקורא, אם מן השרידים הנך, תבין לדעתי ותרד עמי לחיי, למדותי ותהלכותי ותריח מרחוק את ריחי וטעמי בכל טעמי התורה, ותאמר בזה המחבר החל רוח

י"י לפעמו. רוח חיים של תורה ויראת שמים צלחה עליו והריחו ביראת השם, ולא תבוש ללמוד בספר זה כדי שתקבל תועלת ממנו, כאשר לפעמים יקרה. מן הקנאה והתחרות לא ירצו הגדולים בעיניהם להביט או לעיין בחבור מפלוגי המחבר הנודע להם פנים מול פנים כדי שלא יאמר עליהם שקבלו תועלת בחבור פלוגי (כלשון הרמב"ם ז"ל במכתבו לתלמידו *) ובפרט איש כמוני אשר לא זכה לשבת על כסא הרבנות בודאי יפחיתו ויקטינו ערך הספר לעומת המעמד, מצב של מחברו. אבל הנני מבטיחך קודא נאמן כי מוחל אני על כבודי ומוותר על עלבוני הרבה. וחי השם יתברך, כי לבי לא הלך בגדולות ולא זיקני ולא יכעסני שוט לשון מדברת גדולות ולא אצא לנצח "ולא אצח לעצמי כי כבוד נפשי ומעלת מדותי אצלי יותר כבוד משאנצח את המתכבדים בקלוגי - והאי צורבא מרבנן קודשא בריך הוא תבע יקריה" אך זה רצוני וזה כבודי כי אתה המעיין וחברך תרבה העיון והלמוד בספר, ותדרוש ותחקור אחר שרש דברי שקצרתי בציונים ובהשתקות ארוכות מספרים אחרים ותבין מה שיתחייב להבין חדושי תורתך בהלכה ואגדה. זה הוא חלקי מכל עמלי, לראות בחבורי ונחלתי אשר קראתי בשם נחלת נפתלי וקדש נפתלי:

ואתה י"י אלי בקדש הופע עלי רוח קדשך לחדש ולקדש את מחשבותי רעיוני וכל מעיני לשם תורתך הקדושה. להוציא לאור עולם עוד פרושים ובאורים על סוגיות הש"ס, ועין יעקב כולו, למען יהיה לי חלק ונחלה בנחלת אבות ונחלתך אותם לבני אחרי * * * * * ובחבל נחלתי ויתהללו למטה נפתלי ולמטה הלוי, נחלת נפתלי וקדש נפתלי ונחלתי:

הכותב וחותם הקדמה זו בעיר בר י"ט ה'אן היושבת על הים (ענגליש-קאנאהל) סמוך לעיר לונדון בירת בריטניא הגדולה, כיום הששי ע"שק חמשה ימים בחודש מרחשון לסדר השבוע: "ואני הנני מקים את בריתי אתכם ואת זרעכם אחריכם" (פ' נח) ולפרט השנה "אל נפתלי הלווי" לפ"ק מסדר השבוע "כי בצלם אלהים עשה את האדם" פ' נח"ט ו' (תרנ"ב) לפ"ק

נפתלי הלווי

בלא"א מו"ר הרב הדיין מוהר"ר פנחס זאב הלוי זצ"ל.

(* עיי' שנה צדיה דע כי יש הסה עוני חנשים וכו' וסה, ואם הכריחו הזון והענין והלריכו לדבר . . . . . וכו'.

(**) הלא הנה צענוסתם לנשפחותם, בני צבורי הארצות ולוי לכל אחיו כונר חיים הלוי כ"י ורעיתו ה'קרה ונרת פעסקע גאלדע שתח"י צת הגביר הנופלא ויר"ש נו"ה סלונה אויערצאך כ"י וצניסס הנה נכדי הצרסס ונסה, וההקן עונוחל הלויס, בני נוחנדי צן יקיד לו כונר יסרס ל"צ הלוי כ"י ורעיתו הנוסכלת ונרת ונלכה שתח"י צת הגביר ר"ש אויערצאך כ"י ה"ל, צתי אהיצתי ויקרתי ונרת דצורה אשת חתני הגיד וירח אלקיס ווי הצרסס ל"צ צן הרצני הסניד ונכצד נושלא וירח אלקיס ונרציס נו"ה אהרן יעקב פרייז כ"י וצנס פנצס ז"צ כ"י וצתס הזולדה להס גיעול שתח"י צתי הונדתי העלונה חוה, בני הסנוד סלונה זלונן כ"י צתי סנעיווה יסודית שתח"י וצני הלעיר ונכולס, ינד סעשועי הצרסס הלוי, כ"ס יעונדו על הצרסס ויתצרכו נוחת הצניסס הנוטה להס לסנודר ולעשות ככל אשר כתוב צקפר התורה סצנכצ וסצנע"פ ודיני הס"ע עד החסונוס סצאחסונוס כונו סהעלס צכחלת כפת ל"י.

מכתבים

כג

הנני מעשר ראש ספרי במכתבי הגאונים הערבים לי והמה יכללו יפיו-
שיל"ת צנ"ז י"ס ה' כ"ז תשרי לקדר ולפרט קנן הי האדם היה כאחד ממנו לדעת (תרג"ב, ברלין)
אלף סלוניס ונאלקי ונרוניס לידדי הרב הנופג וסנופלא צהפלאס חנויס כקס"ת ונוסר"ר נפתלי הלוי נ"י
צנ"סנה ס' שני הנוטות וס' קד"ס כפ"ת לי וידו נטויה לסול"א לאור ש"ה נחלת נפתלי צק"ק לונדון יע"א.

אחדש"ה בהיות שראיתי ממכתבו היקר מאס"חם כי שבקה נות ביתו זה בתשעה חדשים
חיים למר ולכל י"ראל, הנה אף שכבר עברו ימי האבילות, עב"ז מקורות
לבני אקח חלק ברגשות לבבו, ואני תפלה לאבניו שבשמים שיסיר ממנו ומביתו כל פגע
ונגע וישמחהו שמחת עולם ונס יגון ואנחה:

וע"ד מה שבקש ממני הסכמה לספרו הנ"ל מה לי לבוא ביהודה ועוד לקרא להוסיף על
ההסכמות הרבות שישנן כבר בידו, אכן בלב שלם ובנפש חפצה גם ידי תכון עמו
ובקשתי שטוחה לכל אודהי תורה לסעודו ולתמכו למען יוכל הפיק זממו הטוב.
ואסיים כאמירת חיים, ברכה ושלוים ידיו
הק' עזריאל הילדעסהיימער.

צ"ה י"ס ג' ד' תשרי תרכ"ג לפ"ק לידא.

שנה נוצה ונצרכה לכבוד ידידי הר"ה חר"ף וצקי ונשנתו זך ונקי חוקר ונושכיל ציראס ה' כ"ס
ונו"ה נפתלי הלוי נ"י.

מכתב כת"ר הקצר קבלתי ועם כל טרדותי וביחוד בימים אלה ימי חשבון האדם עם נפשו
ועוד כמה מונעים שיש לי, בכ"ז לקחתי לי עת לעיין בדבריו (בהעלים שיש ת"י
מספריו היקרים שמוציאם עתה אור), והנה כת"ר יודע מכבר כי חמודות הוא לי, ושכל לב
אוקר דבריו, כי אנכי אשר כל ימי הקדשתי לתכלית זה ולמשרה זאת, ליישר דרכי הלמודים
בהליכות התלמוד והפוסקים ולהרחיק את הדרכים הנלוזים והנפתלים לבנות מגדלים הפורחים
באוויר, ויקר בעיני קורטוב אחד של פלפול הנוסד על העומק והעיון, מאלפי ידעות דברי פלפול
של תוהו, ומובן מאליו כי דברי כת"ר הבנוים על אדני האמת ומוסדים על מוסדות פלפול
ההגיוני, שהם חביבים בעיני מאד, ולזאת הודרתי מיד לכתוב הסכמתי על ספריו היקרים,
ולא שלחתי עד היום כי מפני יקרת ערך ספריו בעיני רציתי לשלוח אליו הערות על דבריו,
וקודם ר"ה לא ה' בדי בשו"א לזאת התעכבתי עד היום, והיום עברתי עוד הפעם על
דבריו בהעלה בספרו נחלת נפתלי, ובאשר שהעלה איננה מכילה ענין שלם ואין
לדעת ראש וסוף דבריו בענין זה, ע"כ כל אוכל לכתוב הערות פרטיות, וארשום פה רק
הערה כללית הנוגעת בכלל להענין המוזכר בדבריו והיא בע"ה רבת הערך, ובוה הנני ידיו הדו"ש
וש"ת מברכו בנח"ש - יצחק יעקב ריינעס חופ"ק הנ"ל.

מודעה

לידע ולסודיע שנה סכתצתי חני צקשר זה בהשוצתי להרב הנוצצר ק"י ל"ז צקופו ד"ס ולקייס. צננין דאקטור
ופינוסוק, הרי הדברים שם ונעידים נגל עלום סכונתי לגנות רק חלה הנוצצחקיס ונדצני ח"ל ונצעניס על
חכונתס לפרט פירוטיס אשר לח כדת חצל חלה שחכונתי צהתרת סורלה ונשחונטיס צחכונתס ותלרס זה
לחונוך סחורה חלל סונס צרכי ס' ונחניס כצוד לחורה.
אברהם ביק.

סימן א'

צנ"ה יום ה' ער"ח סיון לקר ולפרט ושמו את שווי על צמ"י וא"י אצרכם לפ"ק ווילנא. ריזתי שלונא רצא ונן שניא וחיי אריכי וצרכתא עוצא לכבוד ידיד עליון ויראיו ה"ה הרב הונא"הג הח"ו, שנו מדע צעירים הנוליינים זהלכה שכ"ת נוח"ה נפתלי הלוי כ"י צע"הונח קפר הכבד שני המשות על הלכות כיצור ח"ו"ה יהי ה' ענו.

ואחדש"ת הרונה צחתי לכחוצ לנור כ"י דברי חונת הגם דכת"ר כ"י לא מדע חלינו את תארו ונהותו רק על פי ספרו היקר נחודע לטו כי רצ מובהק הוא וגדול בתורה כ"י, והנה צאונת דרך כלל נתקבל ספרו חלי נואד יען כי צאונת נוולאו צו כונה חקירות נקצות וננסם צורה לכונה סוגיות הש"ס והפוסקים וציחוד דברי רבינו הגדול הרנו"צם ז"ל הראה את כמו לצאר דצרו קרוצים לונורת האונת ונוכל להעמיס אותם צלי הרנו"צם ז"ל אצרי שלו ככה ונהי יטא צרכה.

ולמען יהיה לו לאות על נקרא ספרו וגם לונען אשר צאחה ונקוונות כ"ל לנטות ונדצרו רח"ת לנ"י ענו ארוכות וקלרות ובודאי יהי לו נחת ולשעשועים כי כן דרך התורה זה צוכה חס קותר זה נקשה חס נופרק ונוניולח רוחא שונעתתא חס החלי צעור ה'.

מרה שנווד ונעכ"ת כ"י צריס ספרו צונטה לוי על לשון הרנו"צם ז"ל צפרק וי ונהי ונוורים, ע"ש וציאר ונעכ"ת על פי דברי הש"ס צצ"נו ל"צ דה"י ס"ד דדוחה וכו' חלי תונה לונור כן דהרנו"צם כיון דהוא ס"ד כן וכו' וכל ונה שהציא ונדצרי התוספות דיצונת צג' ונקוונות הכל ויירי שם לפי הס"ד חבל לפי הנוסקלח נחה הכל, ונה שנוסיים שם ונוכל להוכיח ונכאן כדעת התוס', לא הצנתי דאדרצה דאם נכצור כצצרת הרנו"צ ז"ל דתי עשה דחו לל"ת ועשה ח"ש סוגיית הגוי טפי, ואן נוקוס לקוסיית התוספות ונה שהקשו דצצת ח"כא כנוי עשה וחלי דכוונתו דצרי התוספות דכאן עוליס צעינות התוספות דהתם. ועיקר דצרו תנוה חלי דהא ויירי צאונר שחוט לי וצבל לי ונחי תרי עשה ח"כא צזה.

ואולי דכוונת ונעכ"ת כ"י דמ"נו לענין חס יס לפניו ונלה שאפשר לעשות ע"י אחרים דצזה לא חונרי דכולכם חייצין כצצודי וכנו דאונר ח"סי צן יהודא צקודוסין ל"צ והוצא להלכה צציונר ר"נו סע"ף י"צ או דהנולה אחרת היא ונלה שאינה עוצרת ויכול לקיינה לאחר ונכאן וכנו שנוצאר שם צצ"ע צצג"ה וצזה כ"נו דה"י ונלה עשה גדולה ולריך להקדים לונלות כיצור ונתחלה ואף דונלות כיצור גופא ה"י יכול לאחרה, דצכה"ג חס יס לפניו צי ונלות ושתיהן אינן עוצרות דאחה שירלה ונקדים חבל צונלות כיצור וני"ע אחרת ונחויצ להקדים לונלות כיצור ונתחלה וננסם דהוקש כצודם לכצוד הנוקים.

אבל עוד כ"ל דהרנו"צם לא ס"ל כן דהנה כצר העיר ונעכ"ת כ"י על לשון הרנו"צם ז"ל צצ"ו ונהי ונוורים הלכה י"ג שבי אונר לו חציו השקיני ניס וכו' שאין ונצטלין ונלה ונפני ונלה הוא תנוה צאונת דהא לכאורה ונשונע פשטא דצרייתא

דשניהם לפניו ועדיין לא התחיל צנסם אחת ונהם והנעם דונלות כיצור קודם לדחות וננסם דהנולה שניה אפשר שנתעשה ע"י אחרים וננלות כיצור ח"א וח"כ לא שייך צכאן אין ונצטלין ונלה ונפני ונלה דהא אדרצה ונצטלין ונלה השניה צצציל ונלות כיצור וכל וי"שכ צזה ונעכ"ת כ"י צצ"ו דצרי הרנו"צם ז"ל אף שדיו חונת וי"נו ח"א להעמיס זה צלי הרנו"צם, והיכן החכר דרי הרנו"צם שנתעשה התחלה צונלות השניה וגם דחוק עוצא לונור דאין ונצטלין ונלה שא"א לעשות ע"י אחר ונפני ונלה שאפשר דאין זה צונשונעת הלשון כלל.

ועוד דאיכא הר"ל לנ"ינור דונצטלין ונלה שאפשר ונפני ונלה שא"א, דהא ונעכ"ת ונפרש דצצר התחיל צונלה השניה ופסקין שונצטלין אותה ונפני ונלות כיצור, ועוד דהיכי חונר דנתעשה ע"י אחרים והל"ל דגונרין אותה ע"י אחרים דהא כצר עשה צעלנו לונקלת ושייך צזה לשון גונר, סוף דצר ונה שכתב ונעכ"ת כ"י שם צדק פ"ד ופ"ה לא נהירין לי.

ונם תנוה וי"שכ שם צקוף דף פ"ד ונה לשוני וח"כ יס צאונת חילוק וכו' אשר זו היא הפוך ונוי"שכ הונאיר כתיב צנסם הר"ן וכו' עכ"ל ונעכ"ת כ"י וצונח"כ אין זה סתירה ונדי הר"ן דהר"ן הא ויירי צצתיסן ונלה עוצרת רק שיכולה להעשות על ידי אחרים ונו כיון דעליו כנוי נוטיל הונלה וכצר הוא עסקו צה ח"ל לצבל דעוסק צונלה פטור ונן הונלה דונחי חולנול דה"י ונלה ונחי ונלה דאם יפסיק ויעסקו צאחרת לא יוכל לגונור לראשונה והלכך כיון דס"ס ונלה אחת תצטל טפי עדיף שגונור הראשונה דהא הונתחיל צונלה וח"נו גונרה ענשו גדול ונאוד חבל חס הראשונה שעסקו צה היא ונלה שאינה עוצרת ויכול לקיינה אח"כ ונודה הר"ן דונחויצ להפסיק דהא חס יפסיק יקיים שתיהן ואם לא יפסיק לא יעשה רק הראשונה צלצד ונה דצר פשוטו כציעתא צביתתא דאם יכול לקיים שתיהן ונחויצ לקיים.

וב"ב להדיא הגאון צעל כ"י ז"ל צח"ח צנוה"ק צציונר וי"א לענין דכהנים ונצטלין עזודתם וצח"ס לטונע ונקרא ונגלה דאם העצודה יכול לקיינה אח"כ והונגלה ח"א חפ"י צכל ונלה דרצנן הוא כן דלריך להפסיק ונונילה דאורייתא שזוננה אינה עוצרת ולעשות הונלה דרצנן שהיא עוצרת ע"ש ואם כן כ"ש צצניהם דאורייתא והשניה היא עוצרת צודחי לריך להפסיק.

ומרה שהציא ונעכ"ת כ"י רח"ה ונדי העונק שאלה י"ל צנוצנן ת"ת ענין אחר הוא דע"כ לריך להפסיק צה לאכילה ושתיה וסינה ונוניולח לריך להפסיק צנוכ"ש לכל ונלה שזוננה עוצרת או אינה עוצרת ופשוטו הוא.

ואכן ונה שברחה לע"ד צצ"אור ד"י הרנו"צם ז"ל שם הוא רק דלהרנו"צם ז"ל היה קשה דאם נפרש כפשטיה דעדיין לא התחיל צנסם אחד ונהם תקשה עוצא דלונה לריך ר"ח צן ונתיח לקצרה דח"י ואצא תיפיק ל"י ונחי ד"י והתוספות צציונות ד"י ה' ע"צ ד"ה כולכם ת"י דהייט הך ונוחכא יליף התם חבל זהו דחוק דונשונע דהוא סצרה צעלנולח ולא ונפיק ל"י ונקרא, ועוד דונחי אשונענין צזה הא ונשכה ערוכה היא דאם חונר לו חציו אל תחזיר אין שונענין לו, והיותר תנוה דונלישכא דר"א ונשונע דחינו חיוצא רק דר"א הוא כן דנניח

כבוד חזל חס נחמיצ צוולה תחלה אז לא חל עליו ונות
 כיצד כלל והלכך חפילו חס עבר והתחיל צוולה כיצד
 לריך להפסיק ולא שייך צום דהעוסק צוולה פטור וון
 הוולה דהא התחיל צחיקור ואין זה וולה רק עצירה.
 ועבשיו נצאר דלכל זה כיון הרנו"צס ז"ל צלשונו הזה, דשינה לשון הגמרא דאורה וולה לעשות וכ"ה לשון הגמרא וולה לפניו לעשות חזל הרנו"צס כתב וש צידו לעשות וולה ונושנע דיש צידו עכשיו לעשות וולה ולכן נוסים שאין ונצטלין וולה נופי וולה שכיון שחל עליו וולה כיצד חקור להניחה ולעסק צחירת חלל כל וולה שצחה לפני תחילה לריך לעשותה תחילה חזל חס אין עס אחרים יתעסק צוולה ויכה כבוד חזיו וכ"ה חזל וי"ו אפשר דאין צום חיוצ להפסיק.

ואפשר עבר דלהרנו"צס אין חילוק כלל בין חס היא עוברת או לא דחס הוולה תעשה ע"י אחרים חף צוולה שהיא עוברת, ואי ליכא אחרים אז חפילו אינה עוברת הוולה קודם נשום דרזין ונקדינן לנות.

ולפי זה לא וולינו כלל דוולה כיצד יש לה וועלה יותר ווולה אחרת לענין דחיה, חף ז"ל דלכחי קורא לה גדולה לענין שהוא לריך לזמר זה וואוד נופי שהיא חנוורה, ולפי"ו הולך התכא צפחה לאשונעין דאוכלין פירושיהן צעולם הזה וקין קיינות לעו"הצ, דמינו צום דלריך אדם לזמר זה הרצה, וכ"ו וולשון הושטה דהוי חן לולה קלה כלחנורה, ונושנע צחנורה לריך אדם לזמר זה ציורה, וכן כתב הגמרא והסו"ע צריש סינון ר"ו ולריך לזמר וואוד צכודם ווורחם שהוקש כבודם לכבוד הוקום עכ"ל.

ולענין וזה שבי ונעכ"ת כ"י דכוונה של שקל שלא נוולא צת"ך וולה שאזורה שלחם יחי צוולה כבוד זולה הכי תרתי תוהכי דהלל כתוב צישע"י כ"ה גצי שבת וכצדו ונעשות דרכך וגו' וגם דהתם כתוב צלשון הוורכצ דכד חיותו וי"ו חא וולינו ל' כד גס גצי שבת ולא שייך לוור דוושום זה לווד הגמרא דשיהין שוין.

ואולי אפשר דוושום זה לוודו ח"זל דהנחלל חת השבת ככופר צעיקר ונשום דצשניהם כתיב צת"ך בלשון כבוד ואפשר עבר דווש"ה כתיב גצי שבת "וכצדו" לאשונעין דחס אונר לו חזיו שחוט לי צל לי צצבת חקור וושום דגצי שבת נווי כתיב כבוד ודחי לכיצוד דא"וח חס דבי חזי ד' גצי שבת דר"ק.

ויותר אין הפנחי ווסכים להאריך כעת ואי"ה כשיצואו דצרו חלינו תשובה על ונכתבי זה אז אכתוב לו צחריכות יותר ירדו הדוקש שלונו צלו"ח וונצרכו צצרכת כהנים.

שלמה רבהו מ"ץ דפה ווילנא.

סימן ב'

תשובה

נע"ה פה ק"ק לונדון צחדש שוין תרנו"ו לפ"ק.

מלך שהשלום שלו יענה רצ שלום לאדמי ווירי הרצ הגאון הטודע בין גדולי השוים, כפלא בין ראשוני האחרונים כש"ת

חזי כבוד חזל וכ"ה וצחנות הוא חיוצ גמור קלח ישנע לו וכופין אותו לקיים הוולה ולהניח כבוד חזיו, ועוד תינוח על חסי בן יהודא דלח אונר זה על ונחמי דצ"ו דחס היה עס אחר ואותו אחר גם כן היה יכול להשיצ האצידה לריך הוא לעסק צכבוד חזיו (דהרצר פשוט דהא דתקן עס דאונר לו חל תחזיר אין פירושו דחינו וולה לטובתו רק כדי לעצור על הוולה ח"כ הוא ווור להכעיס וא"ל קרל לזה ופשיטא דליכא וולה כיצוד חלל ח"ל דאונר לו דיציא לו גחלות וצתוך כך היה לריך להשיצ אצידה וציקש וונוי שיניח האצידה ויעסקו צלרכו וצכ"הג ונקרי שפיר עושה ונעשה עונך דקוצר דכיון דוועל על הצן וולה כיצוד לא יעשה הצן עצירה צום וזה שניחה הוולה דנחי חולונח דחאי וולה ונחאי וולה והלכך אי לא קרל דחי ד' הוי"ח דיכול הצן לעשות כונה שירלה או וולה כיצוד או וולה השבת אצידה קו"ל קרל דוולה כיצוד דחה צכאן כה פירושא דושטה וצום כסתלק ונה שדוחק צום דררשה צטור חו"ו ס' רס"ו ע"ש דר"ק), וא"כ הינו חסי בן יהודא לוונר כן על הושטה דחס יש עוד חס אחד שיכול להשיצ האצידה אז וולה כיצוד קודם ולכן ווכל הלין כ"ל להרנו"צס ז"ל דוודאי חס צעת שולה לו חזיו כצד חלה עליו הוולה האחרת אז חפי יוכלה להעשות על ידי אחר וי"ו כיון שאם לא היה עליו וולה כיצוד אז היה ווועל הוולה גם עליו ושיניהם ציחד היו לריכין להשיצ חת האצידה דהא אין האחד יכול להניח הוולה על הצירו ונחי חיות והלכך השתח נווי ווועל הוולה על שניהם דצווקום וולה לא חאונר וולה כיצוד כלל.

אפשר דחף חס השניה היא וולה שאינה עוברת ויכול לקיינה ח"כ וי"ו כיון דחי לאו וולה כבוד ווועל עליו להקדים ונשום דרזין ונקדינן לנות גם לנות זרות חזיו יכול וולה כיצוד לדחות דצכל וקום שיש לך דטרוד וולה חזיו חל וולה כיצוד כלל חסו דתקן סתווא דחס אונר לו חל תחזיר ווי לא עסקיקן דחפי חס יכול להחזיר האצידה אחר שיקיים וולה כיצוד גם כן ח"ל לשנוע לו ונשום דרזין ונקדינן לנות ונצטל לנות כיצוד חף ר"ח בן ונתיח חידש דין חדש דחס אונר לו חזיו השקמי ווי וצשעת ונעשה עדיין לא חדונן לו וולה השבת אצידה עבר לאחר ווכאן צחופן שחל עליו וולה כיצוד ולא שייך ללווד ונחמי ד' דצעת שאונר לו עדיין לא היה ציעול וולה ווולד דרין לריך לקיים וולה כיצוד כיון שהוולה השניה צחה אחר כך ואינה יכולה לצטל לנות כיצוד, וצפרט חס כצד התחיל צוולה כיצוד דוודאי ח"ל להפסיק דהעוסק צוולה פטור וון הוולה חף וי"ו אונר ר"ח בן ונתיח לריך להניח וולה כיצוד ונשום דחזיו גופא ונחויצ צוולה זו.

(וא"ה חס הוא זקן וחזיו לפי כבודו וי"ו ווועל עליו שהוא יעשה הוולה דכל ישראל ערצים זה צום) ועוד ד"ל דחזיו גופא חלו ידע שיש צום ציעול וולה להצן היה ווחל על כבודו ולפיכך ק"ל דוניה חזי וכ"ה, וע"ז אונר חסי בן יהודא דחס היא וולה שיכולה להעשות על ידי אחרים ויש עס אחר צחנות שיכול לקיים הוולה צעלנו אז חקור להניח וולה כיצוד חלל הוולה תעשה על ידי אחרים והוא יבסקו צוולה כיצוד כיון שכצד חל עליו וולה

כש"ת ונורו ונ"ה שלמה הבהן כ"י צוילנא יע"א, צע"הונח
ספר השק שלמה ועוד ספרים יקרים.

יקר צעניי לחזות צטעס הדרת גאווה יסלסל ויפלפל צסקרי
שני הממות וא"י עונוד תונוד הכן להסיצ ולהלנדק
לשואלי דצר על אחת כונה וכונה לרצ וגאון ונחצר ונפורס
כנוו אדוני"ור כ"י הכני הכני לכל עת אשר יקראני ונווהר
אני ואסיצ על שאלותיו והחלטותיו דצר כנוו אשר חכני ה'
לפי סכלי וחולשת דעתי, באין ערוב פרשיות אחרות, ואען
ואונור קטני אונרו ופליאות גאווה הלא הנה (ח) היתכן
סהרונ"צס כיון לדהיה קלקא דעתך צע"ס, אשר לפי הנוסקא
דחה (צ) דהיכן החכר צרונ"צס טעשה התחלה צוולה
השניה (ג) דאיפכא הו"לל דונצטלין ונ"ה שאפשר, ופני
שאי אפשר (ד) ה"לל דגונורין אותה ע"י אחרים (ה) צנו"ש
דך פ"ד וא"כ יס באונת חילוק וכו' ע"י כתב כצוד גאווה
"דהר"ן הא ויירי צשתיהן ונ"ה עוצרת וי"ו כיון דעליו
נוי ונוטל וכצר הוא עסקו זה אין לריך לצטל דאס יפסיק
ויעסקו באחרת לא יוכל לגונור לראשונה אצל אס הראשונה
היא ונ"ה שאינה עוצרת סוצר הר"ן דנחויצ להפסיק וכו' "
עד כאן לשונו.

ואען ואונור שאין דצר זר להחליטו שכיון צפקיו לפענוים
(הרונ"צס ז"ל) על ונה דסקלך דעתך צגונורא, אף
כי פה אלל ונ"ה כיצוד ונשתונט רק צונלילה "נו"ע גדולה"
ונה שלא חכר צע"ס כנוו עד"ונו גדולה ויילה (כדריס ל"א,
כונה פענוים) גדולה תורה (אצות פ"ו וי"ז) גדול השלום
(חולין קנ"ח) צנוצן לדחות עשה אחרת, הוליא רצינו
ונדעתו לכנות ונ"ה כא"ו"א, ע"ד הש"ס "גדולה" יען אלל
כיצוד נוכחי אף אליצא דנוסקא דיפה כח עשה זר.

אך אפילו לדעת הס"ד אצור כי אלל כצוד באונת יס
ללמוד ונן הסלקא דעתך אף לפי הנוסקא דחה הוא
כנוו שהוכיח הגאון הר"ש צס' הכריתות (צלשון לינודיס
שער ג' ס' קס"ג) כי אחי עשה ודחי אף לא תעשה
שיס צו כרת, כדאיחא צפ"ק דיצונות ז' א') וקוגיא טונה
ונדך ה' שונטס תלא תורה להגאון ר"ש ושס אונור "קד"א
תיטי ונכצוד אז ואס "פירש רש"י "קד"א אי לא כתיב עליה
לדרשה תיטי עשה ודחי לא תעשה שיס צו כרת ונכיצוד אז
ואס "עכ"ל והרר קאונר ולנחי דסליק אדעתין ונעיקרא דחתי
עשה ודחי לא תעשה ונחי אז חינו דקאונר ותירץ ליטצ הצרייתא
לפי הס"ד והתס הוא דאונר" דהוה טוניע ליה לתנא דצרייתא
דדחי לא תעשה שיס צו כרת דנ"ל חונורא רצה וי"ל חונורא
זנ"א (צ) ונן הן הדצרים דאייתי לן הגאון הר"ש
ז"ל לעונות התוס' (צחיס ל"ז ע"צ צד"ה יתי עשה) שכתבו
"דהו"ל נותר ואין עשה דוחה ל"ת שיס צו כרת " (וצפקין
התוס' לא חכר ונה) על זה ננסיצ הגאון צ"י ונלאכי (אות
מ"ד) אחד הרואה עיניו יחזו כי כל הדצרים האלה הם (דאייתי
הגאון הר"ש ז"ל) לפי הס"ד דחתי תנא ונשוס דחתי עשה ודחי
לא תעשה קאונר אוננס לפי הנוסקא לא קס לן הך ונלתא,
ונציצ צסס הרע"ב צ"א (כתיצת ד') ליצונות ח"ל ונה לי חונורא
וכו' היינו לפי ונאי דס"ד ונעיקרא וכו' ושקלין וערינן היכא

(א) צגוני הטקסחא ונה לי חונורא זנ"א ונה לי חונורא רצה.

אשכחן דדוחה עשה לא תעשה שיס צו כרת ע"ש ונוסיס
טונה, כ"א ראה הגאון ונאר"ש ז"ל דחאי סוגיא לא נחוקנא
אלא אליצא דרי טרפון ואכן קי"ל התס צפי כילד הלכתא
כרצנן כנוו שכתב הרונ"צס צפירוש הנוטנה והרע"ב ז"ל
ולרצנן לא נחוקנא הך צרייתא אלל ונשוס דחתי עשה
ודוחה לא תעשה שיס צו כרת כנוצן את זר נלע"ד כסון
וצרור עד כאן לשונו.

מוזה ללמוד שצאונת יס ללמוד לפי שיטת הרונ"צס ז"ל
אליצא דס"ד סגדולה וי"ע של כיצוד וכן היה דרכו
לפענוים של רצ רצו דהרונ"צס הוא רצינו הר"י אלפסי
ז"ל לקצוע לא כנוסקא דגונורא (ע"י פלפלא חריפתא צצא
קונא דך ג' צר"ש אות ט') והרונ"צס (הלכות יצוס פ"ה,
הלכה כ"ד, וכירות פ"ט ה"ה) ננשך אחריו והרצ"ד ונשיג
עליו שרחוקים הם ונדצרי הגונורא וכן דרכו של הרונ"צס
צפקריו (ע"ין צכללי הרונ"צס צכלל ד') לקחת את הדרשה
הפטוטה לפי הס"ד אף ע"ג דאחדחיא צגונורא ונכ"ש פה
אין הסצרא דחיה טונלות כיצוד אינה גדולה וחצוזה כנוו
כצוד הנוקוס, ונה היא השנה הנוכרעת על הלנדקות שלי
את לשון רצינו, להחליט כי דחיה היא צגוני וע"י תוס'
יצונות ו' ע"א ואר"י דעשה דכיצוד הוליל ועדיך כולי האי
דהוקס כצודס לכצוד הנוקוס חסיצ עשה דצצת כונאן דליתיה,
הכו אפילו צנוסקא, ונ"ה הגדלתי לעשות לשון הרונ"צס
ונדויקת כלי הש"ס חכו פעולתי כנוו שאוכיח א"ה הלחה
צאחת השצוצות, ונחוד דצרי אלה שצרתתי על דעת הס"ד
שכה העשה זר טדע על פי שדוחה ל"ת החונורה (ק"ט
זה כרת) לזאת הלשון כפי הש"ס השגורה גדולה ויילה
שדוחה את השצצת החונורה (כדריס ל"א) ופיר"ש"י טס דכי
וציוס השוניי ינוול ואפילו צצצת ורי נחוני אונר גדולה
ויילה שדוחה את הגנעים (ע"י רונ"צס הלכות ויילה פ"א
הל"ע) לכן יקרא לעשה זר גדולה.

ועתה נשוצ אל שאלות ותנויהות האחרות של כצוד הגאון כ"י
ואנסק להוליא פער דצר וקוצל על כל הוגה דעות
צהלעי פה לי הרונ"צס ז"ל והכקק ונשנה (פ"ו ונוונוריס הל'
י"ג) באשר הוא טס, אונר לו אציו השקני וניס ויט צידו
לעשות ונ"ה אס איפשר לנולה שטעשה ע"י אחרים תעשה
ויתעסק כצוד אציו שאין ונצטלין ונ"ה ופני ונ"ה, ואס אין
טס אחרים לעשותה יתעסק צונ"ה ויניח כצוד אציו שהוה
ואציו חייצין דצצר ונ"ה, ונצאר הכ"ו טס הנוקור צרייתא פ"ק
דקידושין (ל"צ) אלעזר צן ונתיא וכו' ופירש רש"י אצא אונר
השקני וניס ויט ונ"ה אחרת לפניו לעשות כגון לקצור את
הנות אז ליה, על כרחך לונור דהיינו דוקא צונ"ה עוצרת
שאינו אין זוננה עיבר אפילו א"א לעשות ע"י אחרים עוסק
כצוד אציו ואחר כן צונ"ה, וכ"כ רצינו ירוחס צסס הרע"ב
וכי הר"ן והלכה כאיסי צן יהודא וניהו כששתיהן לפניו
אצל כששתיהן צונ"ה אע"פ שאפשר לעשותה ע"י אחרים אס
חדוננה לו ונ"ה שא"א ע"י אחרים לא יניח את הראשונה דחא
קי"ל דעוסק צונ"ה פטור ונן הנו"ה ולא ונפלגין צין ונ"ה
לנ"ה וגס לזה כיון רש"י כש"י ויט ונ"ה אחרת לפניו עכ"ל,
וכצור ציותר כונת הר"ן הי"ע כששתיהן לפניו ר"ל צונ"ה
עוצרת ועוד לא התחיל זה והוא כשיטת רש"י אז הלכה
כאיסי

לנולה שתעשה על ידי אחרים תעשה", כלומר אם תוכל לעשות על ידי אחרים, או הוא צעלנו ויכול לגזור אותה הוא כנולה איננה עוברה, (כפי הגר"א ז"ל צוה שניהם שוים, ועיי' בתשובת הגאון ונה"ר כ"י צ"י "בדקדק נפתלי לשני הנוטות" לד קס"ט) והוא פוסק "וריתעסק" כלומר יתחיל לעסוק בכבוד אצו להשקוה ויט שיהא דרושה לדרך השעה להשקיע לנאווה, ונולה עוברה היא, ודייק היטב בלשונו הזה **שאין מבטלין ולא כתב "ואין וצטלין"** יען נתינת טעם לכללי הנולה שהן רק תלויות בזמן כדי שלא יצטלו לגזורי ולא צההלתן וצאחזתן צידים עסקיות הן תלויות ועוודות, אך צאופן זה (כמו שהוכרתי לנועלה שפוסק הר"ן) שהראשונה אינה עוברה והשניה עוברה ואז העיקר היא הנולה התלויה בזמן לנען לא תצטל והכא היא הנולה השניה השקאה האצ, ועליה חנו מדויק, שייך לוור היטב טעמו שאין וצטלין ונולה ופני נוטה, הנושכת על הנולה הנחולה העוברה, אשר היא חליצה דדינא הספך ונקלה אל הקלה ונוה שכתב הצ"י צס הר"ן (הנוצח צהגה ר"נו צ"ב) "ואם התחיל צוולה תחלה יגזור דהעוסק צוולה פטור ון הנולה" וטעמו אפילו התחיל צוולה איננה עוברה יגזור הראשונה, לפי טעם דהעוסק צפ"ו, וחליצה דהרנו"צס הוא הגדור "שאין וצטלין ונולה ופני נוטה" גוד העוסק צפ"ו"ה כי לפי הטעם שאין וצטלין ונולה ופני נוטה דינא הכי, אך אם התחיל צוולה תחלה, אם היא איננה עוברה לא יגזור אותה אך יתחיל צהשנייה התלויה בזמן כדי שלא תצטל, אונס צאופן שאין אחרים לעשות הנולה, וכ"כ גם הוא לא יוכל עשות אחר כן ופני שהיא עוברה אז הוא טעם רציו פטור כמו שהולין כבוד גאוה כ"י כציעתא צכותא יתעסק צוולה ויניח כבוד אצו שהוא ואצו חייצין צוולה ר"ל צוולה העוברה ותוכל להצטל לגזורי והכל לפי הכלל שאין וצטלין, אין חנו רואים אם התחיל או עוסק צה רק להקים ולעשות הנולה, וחו שיעת רציו ירוחם נתיב אי צס הרא"ש שכתב "ונויהו אם אין זמן הנולה עוברה יעסק כבוד אצו ואח"כ יעשה הנולה" (הנוצח צהגה).

וזו שהעליתי אני צקפרי שני המשות והצאתי ראה חליצה דדינא ון הירושלנוי (צרכות פ"א) שפסקי אשר שאלתי את פי הגאונים שיהי' גוד הר"ן והצ"י וישפטו הם ועתה הוכחתי עוד צהיר שזו דעת רציו הרנו"צס ז"ל צטוהו את טעמו "שאין וצטלין" ולשונו "ויש צידו לעשות נוטה" ואין השגת כבוד הרנו"ר הגאון כ"י עלי חזקה דהיכן החבר צרנו"צס טעשה התחלה צוולה השניה, והשגה השניה דאיפכא הול"ל דנוצטלין ונולה וכו' לפי עוונק עיוני צה הוא פוסק גוד הצ"י והר"ן כנוצן צותן טעם זה שאין וצטלין ונולה. **אמנם יש עוד לחקור צווקור הכלל צס וטיצ ענינו של קיום דצרי ר' יוסי הגלילי שהיה אוור העוסק צוולה פטור ון הנולה (קוכה כ"ו ע"א) ונדוע שנה הרנו"צס ז"ל ענינו לאין וצטלין ונולה ופני נוטה אדרצא שייך יותר לוור צנוצן הר"ן וצטלין ונולה וי"ו, וכאוור צדעה ללוהה שצורה הנכונה היא, כל נוטה לריכה דעת פניה ואיננה ונשצשת צאחרת כי צאופן הספך 'אז שתיהן לא יעלו צידו לעשותן כהוגן, לכן הטרוד דוחא צנוצשת הנולה וצתיקומה**

כאיסי צן יהודה אצל צשהתחיל צוולה כוונה אפי' איננה עוברה כי אז אפי' שאפשר לעשותה על ידי אחרים או הוא צעלנו יכול לעשות אח"כ, אם מדווננה לו נוטה שא"א לעשות ע"י אחרים או הוא צעלנו לא יוכל עשות, יען השעה עוברה היא, לא יניח את הראשונה אף שאינה עוברה (כי אם הראשונה עוברה היא ונה רצותא היא שלא יניח את הראשונה), רק צגלל צהתחיל צוולה והצדק לוור העוסק ועורח צהתחלת הנולה פטור ון הנולה ולא ופסלגין צין ונולה לנוטה, וא"כ כשהעסק וטענה אוור "וגם לזה כיון רש"י שכתב ויש נוטה אחרת לפמיו" רטור צודאי הוא, ששתי הנולות היו לפמיו שלא התחיל צה כלל ואז הלכה כאיסי אם אפשר לעשות, יעסקוק הוא צוולה כצוד לראשונה, יען שהוא לא היה עוד עוסק אפילו צהתחלה צוולה אחר ונשתיהן יוכל לוור וניחא אני נוטה האחרת ציד האחרים ועושה אני נוטה כבוד אצ הגדולה אצל צשהתחיל צאחת ונשתי הנולות ועסק צה קוצר ג"כ רש"י שנוחיצ לגזור אותה אף השניה יותר נחולה ועוברה היא, ועל צופן זה לא אוור איסי צן יהודה כי להיפך הוא אף אם אפשר לעשות ע"י אחרים, לא תעשה ע"י אחרים רק הוא צעלנו יעשה ונוטה, כמו לנחלה צוולה אווריים לו גזור וה צרור לווצין ועתה נחנה ראש וטכלנו לשכלל שיטת הרנו"צס ז"ל, ואחרי העיון נראה לנו להחליט כי הרנו"צס ז"ל קוצר כרש"י ז"ל וכנוצן העסק וטענה, על כרחך לוור דהיינו דוקא צוולה עוברה, כי זה העיקר צעשית וקיום הנולה, אצל חולק על חלוק שנוצח הר"ן ה"ו צשתיהן לפמיו אצל צשהתחיל צוולה אחר על כל אופנים לא יניח את הראשונה אלא אפי' צשהתחיל יניח הראשונה אם השניה יותר נחולה וזמן הנולה עובר הוא ויעסקו צשניה, ונוכלא עתה לפי קצרתנו זו צאופן שפוסק הר"ן כשהתחיל אף צוולה אינה עוברה אם מדווננה לו נוטה אפילו עוברה (עיי' לעיל) לא יניח את הראשונה, ולשעוהו שייך שפיר לוור הטעם דק"י"ל דהעוסק צוולה פטור ון הנולה ולא ופסלגין צין ונולה לנוטה, היינו אפילו הראשונה אינה עוברה והשניה עוברה לא כן לפי שיטת הרנו"צס שאיננה תלויה צהתחלה, רק צוון הנולה לעשות ולקיימה א"כ צאופן החבר ווכרחים אלו לוור צודאי יפסק ון הראשונה האינה עוברה יש עוד שות לעשותה אחרי כן ויתחיל צוולה השניה העוברה היוצרת נחולה ודרושה לזמן ידוע ולשעה ויוצרת כי הטעם הוא השייך לוור צה, אין וצטלין ונולה ופני נוטה, אם לא יקדים השניה העוברה לעשות עוד, אז יצטל את הנולה ונשיות עוד צקיוונה ופני נוטה הטוכחית אשר הוא עוסק והתחיל צה, אצל איננה עוברה וצטלה ונוור.

ועתה נצטוקן היטב כי הוא זה שהעלה רציו צפ"ו ונווריים ה"ו י"ג, רציו וטענה ל' הגוי "ונוטה לעשות" ולא כטור, ונולה לפמיו, ולא כרש"י, ויש נוטה אחרת לפמיו אך הוא כותב אוור לו אצו השקיע ויט ויש בידו לעשות מצודה רטור לוור וכצד צידו הנולה היינו שנוחעסק צה צידים וגם הרנו"צס אינו כותב כלשון הצ"י "ויש לפמיו נוטה עוברה" (ר"ו קע"ף צ"ב) שנוענו ונלשון הרנו"צס להניח צכוונתו שני דצרים: (א) אף עשה כצ התחלה צוולה (ב) ואף צאופן צוולה זו אינה עוברה, "אם אפשר

דאז חייב צתפלן של ראש דרלנווא לאו קרצן הוא ואין כאן נוטה כלל, ואפי"ה צתפלן של יד פטורין דשנא קרצן הוא ואיכא חילוק עי"ש.

אחר העיון יש חלוק גדול בין הסוגיא דזחיס ששם היו הכהנים צעזרתן הנערכת כולה קודם לה' ואין דעתם עוד לנוטה תפלן הנפסקת זהיסה הדעה, אונסם כאן הכל חייבין צתפלן כהנים, לא מבר צעזרתן, ויכול להיות צעזרתן כזה אשר לצו אין טרוד כל כך צעזרתו, ויכול לקיים שניהם, לפיכך חייבים בשל ראש כדיו שיהא עיקר נוטתו לקיימו, ולא חיבו פטור ונשום העוסק צונוטה כונו שפירשטו.

ובזה ניושט לפעמי"ד ג"כ קושית הסוס' (ערכין ג' ע"ב) וליכא לוינוור אונאי לא קאור כדלעיל קני"ל וכהי דפטיירי צעידן עזרה, הן עוד לא נזכרה ונכחן, הכל חייבין צתפלן כהנים "שלעולם פטורין ונשי", ד"ל צאופן שיקיים שניהם אז בשל ראש חייב, ולפי דצינו יש לעורר על התוספות שם שכתבו "דפשיטא ליה דחייבין לעולם צתפלן דראש", היכי יוכל להיות פשיטא ליה, הלא צאונת דכהנים צעזרתן העלונית לפי סוגיא דזחיס (ע"ב ע"א) פטורין גם ושל ראש, אלחא יש לונוור רק לפי סוגיא צכחן צערכין דהכל חייבין צתפלן כהנים, ולא מבר צעזרתן, ונשונע צכל אופן עשייתו, ואז יכול להלדיק תירון הסוס' דפשיטא ליה להשוטה צכחן אס צעידן שטוסק, צלא לצ נחפז, או שלא צעידן, דחייב לעולם צתפלן של ראש, חס דבר נוקצב.

ולאור קצרה המכרת נלך להגיה על הלכות ונוורים, דהאופן העוסק צונופיה צונון שאין וצטלן ונוטה, חיייר דוקא צכצבר היה ונחחיל ועוסק ונוטקע צכל לצו צונוטה, כונו הכהנים צעזרתן לזאת ונן ההכרה הוא כשהרנו"צ פ"ו ה"ג ונהי' ונוורים כתב, "שאין וצטלן ונוטה" צע"כ חיייר צכצבר התחיל ולצו טרוד צונוטה, אז השאלה היא, אס טרוד ונחפז כל כך שאי אפשר לו להטערצ צונוטת ונוטה אחרת, אז חייבו ונוטרד כל כך שאפשר גם לחשוז ולעשות צונוטה אחרת ויכול לקיים שתיהן ונוסיף עוד לונוור צקצרה צרה, צזה יצחק, אס הנוטה שהתחיל צה חיינה עוצרת אז אות ועדות שלצו חיינו טרוד ונחפז כל כך צונוטתו לעשותה ולגונוור אותה, ואס צונוטה עוצרת הוא עונווד אז טרוד ודואג לונוור לעשותה כתיקונה, ועתה כשלחן ערוך לפיניו דצרי הרנו"צ השקולים אנוור לו חציו השקמי וניס "ויש צידו לעשות ונוטה" פה שני התנאים, צכצבר היה צידו הנוטה שהתחיל צה, ואיינה עוצרת (כונו צצרתה לנועלה), ולזאת הנפק"ו אס אפשר שתגנוור הנוטה ע"י אחר אז הוא צעלנו אז יעסק ויתחיל צונוטה העוצרת כדי שלא יצטל ונוטה, ויכול לקיים שתיהן ווקרי, ועל זה שפיר ונועים הרנו"צם אופן העוסק צונוטה צלשונו הטהור שאין וצטלן ונוטה, והעיקר להחזיק צקיוונה של ונוטה, ואין כפקיונו אס התחיל אז לא ושיטה אז היא נגד דעת הר"ן צונון שנוצאר הכ"ו, והרנו"א פוסק ואס התחיל צונוטה תחלה יגנוור דהעוסק צונוטה פטור ונן הנוטה ועל זה יוסף הכ"ו, "ולא ונפלגין בין ונוטה לנוטה" דלכו צזה ונופרט אפילו הראשונה קלה ונהשניה, דהיינו הראשונה חיינה עוצרת והשניה עוצרת, ועוד שאנוור שם חפ"י

וצתיקוניה פטור ונן הנוטה אחרת (עיי' ל' רש"י סוכה ב"ו ע"א צד"ה הולכים לדבר ונוטה) זה שהעלה הרנו"צם צנועם לשונו (הלכות ק"ט פ"ד הל"א) וני שהיה לצו טרוד ונחפז לדבר ונוטה פטור ונכל הנוטה ונוקריאת שונע, לפיכך חתן פטור לפי שאין דעתו פרויה וכו', וכחצ סס צהלכה צ' אלל הנוטח את הצעולה חגי"פ שטוסק צונוטה חייב לקרות הואיל ואין לו דבר שנוטצט וכן כל כיולח צזה עכ"ל, חס הנוקור להרנו"צם כונו שנופרט הכסף ונשנה שם, וקוצר רצינו דה"ה שפטור ונכל הנוטה דעוסק צונוטה פטור ונן הנוטה, ולפי קצרה צרויה זו, כהנים צשעת העזרה ולויס צדוכנס וישראל צונוענוודן צנוקדק שטורידים ודואגים צונוטתן לשם עזרתם הרונוונה, אין דעתם פטייה עוד לנוטה אחרת לכיון הינו צצפרטו לנוטה תפלן שלריכה דעת ונוטצת ונצלי להסיח דעתו ונהי, לפיכך פטורים אף ונן התפלן (עיי' זחיס י"ט ע"א) ונופרט רש"י סס דקיי"ל (סוכה כ"ה) העוסק צונוטה פטור ונן הנוטה, וכן העלה רצינו (הלכות תפלן פ"ד הלכה י"ג) והכ"ו ונציא ג"כ פרש"י דטענוח ונשום דהעוסק צונוטה פטור ונן הנוטה.

ולפי קצרה זו נראה לפי דעת הרנו"צם אס צנוקים שאין לצו טרוד ונחפז כל כך צונוטה ידועה ודעתו עורכה פטייה, אז העוסק צונוטה פלונית חייבו פטור ונן ונוטה אחרת והוא הוא הרין שפסקין היכא דאפשר לקיים שניהם אין העוסק צונוטה פטור ונן הנוטה, כונו שנוצאר צרנו"צם (הל' ק"ט פ"ד הל' צ') צאר הינו.

לזאת צהיר לנו ונדוע הכהנים צעזרתם צעידן עזרה חונוונה פטיירי ונחפלן, יען צשתיהם דרוט להעוסק לצ נחפז ודעה ונוטצת, והיסח הדעת פוסלת צהן לזאת שפיר שייך לונוור צו צעצור קיום ונוטה אחת כהוגן וכראוי אין וצטלן אותה על ידי השתצקות הדעת צונוטה אחרת כלשון שהשתנוט רצינו צונון העקרי של העוסק צונוטה פטור ונן הנוטה.

ושבתי ורליתי כי קצתי כנוטה היא, כונו שחדשו הגאונים צעלי ונופרטי היס (צשאלות ותצוצות דק ס' ע"ב אל הרצ הגאון הנופורס הר"ר וורדכי צלנעט) ג"כ ונדעתם חס לשונם "והנה לכאורה קשה לעי"ד אונאי כהנים צעזרתן פטורין ונן התפלן הא קיי"ל היכא דאפשר לקיים שניהם אין עוסק צונוטה פטור ונן הנוטה, וכאן הרי אפשר לקיים שניהם, אונסם הדבר כנון ונאד דכיון דקיינוח לן דתפלן אסורין צהיסח הדעת ח"כ טוז ח"א לקיים שניהם, ועיי' צנוור יר"ד ס' שפ"ח ועיי' צש"ית שאגת אריי ס' ויה ועיי' צש"ית צשנויס ראש עם הגהות שארנו הגאון ונהר"ט ז"ל ס'—דאסור להסיח דעת ונהס ח"צ"י, עכ"ל.

ובסברה יטרה הלזו הנונחת צפסקי הרנו"צם נראה צעיני לתרן צאופן אחד קושית הגאון צעל שאגת אריה שנוציאים הגאונים צעלי ונופרטי היס שונה ח"ל, הקשה השאגיא דסוגיות הש"ס קותרים אהרדי דצערכין ונשונע דכהנים חייבין צשעת עזרה צתפלן ש"ר וצזחיס י"ט ונוצאר דכהנים צעזרתן ולויס צדוכנס וישראל צונוענוודן פטורין ונן התפלה ונן התפלן דהעוסק צונוטה פטור ונן הנוטה, ותירן דכאן חיייר צחנחח עוף הצל על הספק

„ לא נוכל אופן הלוי ונשרש כבוד רק שתי פעמים „
 ללמוד ששים צוהכונתם, רלוי לונור עוד צוה, יען צאלה
 השתי לוואות לא נכתב צב' על איה אופן וצאלה ענין וונח
 חלוק הכבוד, צא להורות כי שקולים הם צאליות שלהם כוונ
 שצרתה ככלת נקיה הרעיון של הששתות שתי וולת הללו
 צהקדונה שלי (סס לד י"ג) כי צשורש הולתה וונח ונשג
 אחד יע"ש (לד י"ד), ועתה נדרשה ונחקרה צכבוד אלל
 שצת דישע"י (כ"ח י"ג) סס לפנינו לא לוי ולא ונחכונתה
 אך תנאי חס תשיצ ונצת רגליך עשות חפליך ציוס קדשי
 וכו' ונחנאי זה הונפורש, וכצדתו ונעשות דרכיך ונוולח
 חפליך ודבר דבר, אז תענג הרי ונצורח צאר היצו צוה
 צאלה אופן וענין ונהות הכבוד י"ו ולפי הש"ס (שצת
 ק"ג קיי"ע ק"כ) עוד יותר כל התנאים החלויס צדצריס
 הללו ונפורשים ונדרשים ואיך יעלה על הדעת כי יש לכבוד
 זה שום דניון וערך אל שני הכתוצים הצאים כאחד להזהיר
 על לונולס הכבוד הנשחיה, אשר רק הנושג ולא הפעולה
 כתוצה צפסקו אשר אל שני הצודדים כוונ חכונות ז"ל
 „ קידושן ל' ע"צ „ ורצו הרנו"צס הראה לנו צנושקל כי
 צדצור אחד כאונרו.

הן עוד נשארס עוללות לקנוף צלילס ופריחס של הערותיו
 הענווקות, אך השארתי אותן לנוקס אחר להרחיב הפלפול
 צענין עשה דוחה לא תעשה, אך על אחת עוד אעיר על ונה
 שהפליח לתווה על ר"ח צן ונתיח דלנוה לריך הוא לצוא
 לקצרה דלחי ואצא, תיפוק ליה ונח"י ה', על זה אשיצ אני
 צהערה חדשה צעני, לתרן תוניהתה סצאלות גס ר"ח צן
 ונתיח ידע היצו סכך כתוצ צתורה, אך סקויח אחת צש"ס
 קידושין (ל"צ ע"ח) ונה שאונר ר"ח צן ונתיח נושך אל ונה
 שנאונר לפניו סס, הרי שהיה אציו עוצר על דצרי תורה אל
 יאונר לו עצרת על דצרי תורה אלל אונר לו אצא ונקרא
 כתוצ צתורה כך ונציח הש"ס שר"ח צן ונתיח היה סהג צעת
 שהיה עוצר אציו על דצרי תורה לא קח ונלער ליה לאונר
 עצרת עד"ת או אפילו „ ונקרא כתוצ צתורה כך „ כגון שאציו
 אונר לו הסקני וניס, ויש וולת לעשות, ואציו רוחה את הולתה
 לעשות (וונכ"שכ כוונ שצארתי אני סכצר התחיל צאלותה וולת)
 ואז יודע אציו שגס הוא צעלנו ונחייצ לעשות הולתה, ואינו
 יכול לפקוד על צנו לעצור עליה כדי לשונשה וידע ג"כ
 הפסקו צתורה דלחי י"י שחוקה עליה צאופן זה אלעזר צן
 ונתיח אונר אין אני ונלער כלל צדצריס את אצא ועושה
 את הולתה, ונה יצן ונעלנו אצא, כי הוא עצר על דצרי
 תורה, וצונקרא כתוצ כך וכך, ואני לא נעתי צכצודו כלל
 צעקילת דצרי, חוה צאלות כבוד נפש עדינה וצן ונשכיל
 לאציו צסצ ואל תעשה, אשר אין לוועלה היונה, וולוי
 לזה כוונ התוס' יצנות (ה' ע"צ) דונהכא ילפינן החס,
 כלוונר לפי הפסקו הונצורר צה נודע לו היצו, וילקי סס
 היצו, לעצור צשתיקה לא להזכירו כך כתוצ צתורה ולכן
 אין לתווה על אלעזר צן ונתיח ונדוע לא הציח הפסקו
 דצאלות ידע היצו, ונכח ידיעתו (כפי פ"י הגוני יצנות ה')

צא אל סצרת נפשו לקיים וולת כבוד אצ.
 דנני ונחכצד תוניד צכצוד רוס כבוד גאווה אשר פרשת גדולת
 תורתו הם כתוצים צספנן של הפוסקים האחרונים, וידע
 אני

אפי' הראשונה אפשר לעשות על ידי אחרים והשניה היא
 אי אפשר לעשות ע"י אחרים, וע"י צריעצ"ח (סוכה כ"ה)
 אע"י דליכא עליו וולת הקצועה צזון ודאי חס יתחיל
 רשאי הוא וכו' כהר"ן ה"ל הרי ונצורר לפני כבוד גאווה
 דהר"ן לא וניירי צשתיהן עוצרת כי חס הראשונה עוצרת
 כוונ השניה, והתחיל צה, ונה רצותא היא שלל יכח את
 הראשונה, אלל שיעת הר"ן היא חס הראשונה שהתחיל
 צה לעסוק והוא עסוק צפעול וצונעשה, אין אנו רואים
 חס לצו ערוד ונחפז ונחשצתו איננה פנויה, אז להיפך
 צכל אופנים לא יפקוק ונן הראשונה, שהעיקר תלוי צשתחלת
 הונעשה צולתה, צוונן השעתי העוסק צולתה פטור ונן הולתה,
 ולא צוונן הונחשצה וצו ערוד כוונן הרנו"צס א) ז"ל חו ונה
 שרלתי לצאר צספרי שני חממות לענין הלכה לונעשה
 אליצח דירושלמי ורנו"צס.

ומה שהעיר כבוד הרנו"ר הגאון כ"י דהול"ל וגוונרין על ידי
 אחרים, דהא כצ עשה צעלנו לנוקלת ושייך צזה לשון
 גוונר וכו' על זה הנני ונשיצ כי ונלצד זה הוא לשון הש"ס
 לעשות ע"י אחרים, ב) תעשה ע"י אחרים, (קידושין ל"צ ע"ח)
 צל' נפעל, אשר אני וצן כפי שיעת רש"י ורנו"צס ז"ל דלח
 אונר לו אציו הסקני וניס, כצד מדוננה לו וולת האחרת סכצר
 התחיל צה (נגד החלעתו לעיל ר"ח צן ונתיח חידש דין חדש
 עיין סס) ולריכה להיות נסלנות ונגונרה, וחס תוכל לעשות
 להשתלם על ידי אחרים אונר איקי צן יהודה שנתעשה, אשר
 צנפעל וונח ונשג הפעולה הנגונרת צכל אופנים שתוכל
 להיות נסלנות (עיין צהקדונה שלי אות י"ב לד י"צ לשני הונעות
 צכלל צנין נפעל) ונשתנוש עוד רציו צלשון כצחר ויש צידו
 לעשות ואחר כן תעשה על ידי אחרים שונורה על ההסלנות
 והגונירה על דרך אשר צרא חלקים לעשות (צראשית צ' ג')
 כפירוש רש"י סס, לעשות הונלחכה שהיתה ראויה לעשות
 צצצת כפל ועשאה צשטי כוונ שונפרש צצ"ר, והוא כוונן
 ההגיוני ונוש (נגונר) כוונ שונניח צאל"ה (לעשות להשלים
 חפלו צצריחה), וכ"כ והונלחכה היתה דים לעשות אותה והותר
 (שונות ל"ו ז') פירוש להשלים הונלחכה ואז הוא עוד
 לאות כי יש נוקס לתלות שונה שהורה לי כצוד גאונו כי ונה
 שהנחתי הוא בדיני אמת (צישו צדצרי הרנו"צס) יש צאלות
 להענין ג"כ צל' הרנו"צס וכוונ שזה וונח צנושונעות לסונה,
 אשר אחת דצר ושהים זו שונענו.

ועל תוניהתו שונלות כיצד הלל נוכל כתוצ ג"כ צישע"י
 מ"ח גצו שצת וכצדתו, ואיך החלעתי דכונה של סקל
 שלל נוכל צצת"ך וולת שאזורה שלהם יהי צונלות כצד
 זולת הני תרתי.

דנני להשיצ לכבוד גאונו כ"י, כי אני צספרי אונרת לד ג'

א) אשר גס זו דעת רש"י ז"ל (צרכות י"ח ע"ח) דה"ח
 לא פטר הכי אלל טורה ועושה וולת צדיס אלל חתן שיושצ
 צעל ואינו עוסק אלל ונחשצ צצעילה לא פטר הכתוצ קונילו,
 וע"י תוס' סוכה כ"ה.

ב) וכן כתצ הכסף ונשנה, אלל צשתחיל צולתה אע"פ
 שאיפשר לעשותה ע"י אחרים, צוונן שאחרים יוכלו לנגונרה,
 אך יען שהוא לשון הגונרה.

לענין דחיה גם כל הנוטות הם דוחין כח'א ונא' רבותיה דת"ת וא' ר"ל לענין עונשין דלא ויענש על כבוד אב ואם כעונשן דת"ת וכמו דנא' ג' יעקב שלם נענש על י"ד שנים שלמד אלל עבר הא נני פשיעא דהא נראה גם צאחר נולת הוא כן דהא כיון דקיי"ל דכל הנוטות קודם לכבוד א"א ונא' דכתיב אבי ה' פשיעא דלא ויענש הנוטות כיבוד אב ואם כעונשן צאחר נולת, ואולי דק"ל להך נ"ד דנולת עשה נות"ת סגי צפרק אחר שחרית ופרק אחר ערבית ואם כן אם נא' כל היום נחשז לנולת שאפשר לעשותה על ידי אחרים והיינו לת"ח דתורתם אוננתם כל היום וה"א דכבוד א"א קודם ואם נא' נולת כיבוד ועוסק צת"ת כל היום הוא אנונא דנענש ע"ז דהא צנונא שאפשר ע"י אחרים נולת כיבוד קודם, קו"ל דנולת ת"ת נולת גדולה היא ולכן הוא קודם לכבוד א"א ואף שהוא נולת שאפשר על ידי אחרים והו' דסנוד רצונו לדין ת"ת דהלכה אחת עם דין נולת שאפשר לעשותה על ידי אחרים לאשנועין דבזה עדיף ת"ת ונא' נולת.

ורבינו הגדול הרמב"ם ז"ל נני לשיטתו אזיל צוה דר"פא נא' ת"ת הלכה ח' נראה דהדיא דק"ל דצקציעת עתים לתורה צוים וצילתה ג"כ יולא נולת ת"ת יע"ש צלח"ו וע"פ דצרי רצונו צרוין.

ומירו' נ"שכ הרמב"ם ז"ל דאין וצטל"ן נולת נפני נולת כ"ל דע"ס נפל צדצרו ו"ל דאין וצטל"ן נולת כיבוד א"א נפני נולת שיכולה להתקיים ע"י אחר, וצאונת שגם לענין ת"ת שדחית וכל הנוטות זונות ואין זונות נ"ו איה נחית נפני נולת שיכולה להתקיים ע"י אחרים וכדאנונין צנו"ק ד' ט' וע"ש צתוספות ד"ה כאן.

ולענין נה שראיתי צספרו הנאונד דף ו' ע"צ שטרה כ"ת לייטצ קושית ה"ו צקינן ר"ו על הרמב"ם ז"ל וכתב כתי"ר כ"י לייטצ ע"פי דצרי התוס' צ"צ ד' ח' צצנוקס דאיכא לאו כופין, תונהי דע"כ הרמב"ם צה"ה צח"ו שעתיק תשובת הרמב"ם דהשצת העצמי הוא יולת שנתן שכרה צלרה ואין צ"ד ונא' ע"כ דלא ס"ל כהתוספות דלדעת התוס' צוראי ונא' צ"ד לכוף ככל הנוטות דהא צהצת העצמי איכא לאו נפירש צתחלה לא תצא אל ציתו לעצמו עצמו.

וראיתי צספרו דונר כ"י שעתיק הללו דלא תשכצ צצצונו ולכאורה עונדתי על דצרי דאנו' לא הזכיר הללו דלא תצא אל ציתו, ואונס שוב ראיתי ד"פס כיון, דהנה צאונת נולת השצת העצמי טוהג אף דלא עבר על הללו דלא תצא ורק צלקת העצמי ע"י שליח צ"ד צהיתר וע"כ הולך ללאו זה דלא תשכצ וכמו דנפראשין צצ"ו ד' ק"ד דלא תשכצ ועצמו אלך.

וע"ב דהרמב"ם (צתשובה) והרמב"ם צהעתיקו על כרחך דלא ס"ל כתי' התוספות ה"ו והקוש"א ונלדקה יתכן כתיבין קרי"צ"א צתוספות שם דהיינו דאין נענשים וננה הכריח צאונת הרמב"ם צתשובה דקיי"ל כהירושלמי צזה דאם ר"ו כופין דהא צנונא עשה דלדקה צצ"ס דין צצ"צ ונכח דק"ל ג"כ כהירושלמי, וא"כ תוניהת ה"ו על הרמב"ם כראי נולק. ומ"ה ש"י ונעכתי"ה כ"י לחלק צין אס כתוב צתורה הלוי צנוקיר לחוד או אס כתוב צנוקיר והפעל יחדיו, לא כהירח

אזי להוקיר פלפוליו הענוקים, ואקוה כי יענין צתשובתי כפי אשר חנן אל דעות את נוקירו ונאצצו צאהנה.

נפתלי הלוי.

סימן ג'

צנח"י יוס א' ו' אדר לפרעו ליהודים היתה אורה לפ"ק ווילנא.

החיים והטלום ובנ"ס יספות ה' לכבוד יד' ה' ויד' כל ירחו ויד' נפטי עת הרצ הנוא"הג הח"צ חכס וסופר ונכיל ועונד על ל' חנוים וקופרים ולירד לענוק כונתם ואונת דצריהם, שכ"ת נ"ה נפתלי הלוי כ"י צנ"הנוח ספר שני הממות על דהלכות כבוד אב ואם, ה' אלתי הרוחות ישונרה וזכרו לחצר עוד חצורים יקרים ויפ"ו ונעיות תורתו חולה.

אחדש"ת הנ"י צל להטלל לפני כצדו כ"י על אשר לא השיצתי ניד צעת טעלה לי חצרו הנאונד שני הממות צלרו ונכתב ארוך אשר צו הרחה את ירו הגדולה להסיצ על כל הערותי אשר השצתי על דצריה, ונא' כהנתי וכל דצרי ונפולו הנאונד "היך והישר", אכן צאונת יאנוין לי יד' כי ערכתי צאונת תיקף וניד ונכתב צאריכות להסיצו על כל ה"ל כפי דרך הצצוד והיושר אף הנוכתב כשאר עד היום שצכרתי טעדין אזי צע"ה להסיצ לכצודו וראיתי צזה לחזור על דצרי הרשונים (א) שכתב צטלה קייטא ע"ד שטעיר על נה שכתצתי דאם ה"י כצר ונוטל עליו נולת אחרת והיא נולת עוברת קודם שהתחיל צנולת כיבוד או אף אס התחיל צנולת כצוד פוסק נאוס דכיון דכתיב אזי ה' ונעולס לא כתחייצ כלל צנולת כיבוד כש"ס נולת אחרת עוברת, וע"ז תונה ונעכ"ת כ"י נדי הר"ש צצצת ס"י י"ח דלפילו צהתחיל צאיסור אין לריך להפסיק ולנה תגרע נולת כיבוד אף שכצר התחיל ועיין צה אהונה עכ"ל ונעכ"ת כ"י.

ואכן צנוח"כ לא דק צהר"ש דהתם ה' נקיים הר"ש צהדיא דרוקא אס יט שות עדיין להטלל אחר שיגורה, אזל צאין שות צדאי לריך לפסוק ע"ש וא"כ אכן ה' איירין צנונא עוברת דאם לא ינה נולת כיבוד יצטל ונעולת אחרת לגנרי והו' כאין שות דפוסק.

אכן נה שכתצתי שם להענוים זה צכוונת דצרי הרמב"ם צפ"ו ונה' ונורים הלכה י"ג כעת חרתי צי דצגרת לקונו לא ונשונע כן דכצר התחיל צנולת כיבוד, ועוד דהא צל להעתיק הצרייתא דקדושין ולפסוק כאיני וצלו הצרייתא איתא צלטון וילך הוא צכצוד אציו, ולפיכך ל' הרמב"ם שם שאין וצטל"ן נולת נפני נולת עדיין ל"ע דהא צאונת עדיין לא התחיל צכניסה ונהו לקון אין וצטל"ן.

וגם נה שנוקיים שם דגדול תלמוד תורה יותר ונכצוד א"א, לריך להצין דצחיה דצר הוא גדול ונכצוד אב ואם ה'

(א) ההתחלה ונתשובה זו וקופה מדפסה צכ' כנסת ישראל (ה' תר"נוח) לך כ"ו שם הראיתי צאלצע על פלפול ארוך אשר ונקונו הוא צחלק ש"ות וכעת הננו עונדים פה צש"ת אשר האדם הגדול צגאוכי הזנן ונכצוד את נוקונו.

המהבר.

נחלת שאלות ותשובות סימן ג' נפתלי

הרב האל גאון הנפואר צקפריו הנוארים כקש"ת ונורטו רבי שלמה הבהן כ"י, נורה הוראה צעיר ואם צישראל ויילנא הונעטירה.

שויש חשיש צאדנויור כ"י ותגל נפשי צאחצתו הטהורה חלי כי נתן לי ונהלבים צין הלונדים העונדים לפניו צנושא ונתן של הלכה, חונתי אל נפשי זו תורה חו שכרה לחיש הנוקדיש יוניי פה עיר קרית ונשטש לונדון הצירה לראות ההכרה הנכונה ונגדולי וגאולי הדור כי לא לתאו צרא יורי חקירותיו, נשצת ילך צצצת תחכונותכס חה הוא פרי עונלי אשר הוא נחשצ צין הדצרים שאדם חוכל פירותיהן צעולם הזה, שאחי נהנה כעת הזאת שאשתעשע חת גאון וגדול הדור צחדושי תורה לחונתה של הלכה.

ואענה חף חלי חלקי על אשר העיר כבוד אדנויור כ"י כי לא דקדקתי היטב צהרא"ש צצצת צאין קשות צודאי פוסק, ינחול לי צנוצו חס חונר כי לא הרהרתי אחרי נתינתו להלכה, ונעולם לא נחתייז כלל צונות כיצוד כשיש ונלה אחרת עוצרת" ארצא זו קצרה ישרה וננסכנות לדעתי חף חונתי על ונה שהחלינו צשהחיל הנולה חנה עוצרת ואחר זה מדוננה לו ונלה עוצרת גם הרין נודה דונחויצ להפסיק על זה העירותי צדך העצרה וכחצתי חלי הלח רחשו כונה פוסקים קוצרים צאונת שעוסק צנולה פטור ונן הנולה חעיפ סיכול לקיים שניהם ונפק"ו חס התחילו חין ונפסיקין חפילו התחיל צאיקור ועיי"ה הרא"ש צצת סינון י"ח.

ורציתי לונר צזה כי הרין חשו יחד צזה לפסקו שעיקר הוא ההתחלה ועסק ונלה חפילו ונלה האחרת שמדוננה חו שתצוה התלויה צונן תצטל לגונרי עיי"ה ההתחלה שלו צכל ונקוס חשו פוסק חלא חלו רוחים כונה פוסקים קוצרים כן והוא דעת הרי"צא (כנוו שלכתי צלרו צקולר נונר) צנוקי סיכה כ"ה ע"א כתצ הרי"צא צד"ה וח"ל דהא ודאי לא חונרו וכו' וכיון דלא וניפטר חלא צעורו עוסק צנולה זו לונה לי קרא פשיטא לונה ייח ונלה זו ונפשי ונלה אחרת, וי"ל דהא דקיי"ל דחפילו צעי להניח ונלה זו לעשות ונלה אחרת גדולה היננה חין הרשות צירו קד"א חפטורי ונפטר ונינה, חצל חי צעי לונצק חל ולנועבד חידך הרשות צירו, קני"ל כיון דפטור ונן האחרת הרי היא חללו עכשוו כדצר הרשות וחקור להניח ונלתו ונפשי דצר שהוא של הרשות, עכ"ל של הרי"צא.

מבחי קצרה זו של הרי"צא די הוא להציו עור וסונך לדעת הרין והצ"י חס התחיל צנולה יגונור יען שאחרת חף שהיא גדולה וחונורה שעוצרת היא ווכל ונקוס חשצין לה כדצר רשות לגצי הראשונה שכצר התחיל צה, חוננס כלרך חל קצרתו הברופה יתר דצרי רציו הפוסק הרי"צא ז"ל שאונר שס צאותו ונקוס.

ועוד לונדו הכחוצ דחעי"ג דחייכא עליו ונלה הקצועה לונן ודאי כגון ק"ש ושחיעות הפסח וקודם לכן צאת לו ונלה אחרת שתצטלנו ונן הקצועה חס יחיל צה, רשאי הוא להתחיל צו קצחה לירו עכשוו וחס יצטל ונן האחרת חשו חקוצ פורק עלונו ונונה, כשפורקה ונעליו ונחונת דצר ונלה, שאין חויצ הנולה עליו עד שיגיע זוננה וראשונה קודמת עכ"ל. דצרים

ההירח דח"כ צלוי דחכור חת יום השצת דנכתצ צנוקור לצד וכנוו שהציו ונעכ"ת כ"י לפסקו חזה ולפי דעת ונעכ"ת כ"י חין צ"ד ונחריין לכוף, חה חשו דכיון דליכא ונתן שכרו צלר צ"ד כופין, וגם לפי דעתו ונה ונקסה הגונרא צצ"נ ד' ל"ח דלונה הולרך לכחוצ כפל לי פתוח תפתח הענק תעניק ודריש ונה כונה דרשות, ולנ"ד דלא ק"ל חני דרשות הולרך לתרן ולונר דק"ל דדצרה תורה כלטון צמי חדם ולפי דעת כת"ר כ"י על כן הולרך לונר כפל לטון הנוקור והפעל לחשונעיין דצ"ד כופין ע"ז וחף דהיא וני"ע סונתן שכרה צלרה, ולכן דצרי כת"ר כ"י ונוקסים ונ"ד הש"ס חכ"ל לפי הנראה. **ואכן** לענ"ד לולח דונסתפינח ונ"ד הונרדכי והגי"ז הייתי חונר דהצצלי והירושלנוי לח פליגי כלל וחלו וחלו דצרי חלקים חיים חס, וגם ונרוני דחולין ד' ק"י לקי"ו וצזה יחיו עולים דצרי רציו הרנ"ח ז"ל על כנו, דהנה לכאורה י"ס לתנווה דכיון דצזה גם הירושלנוי נודה דצנו"ע סונתן שכרה צלרה חין צ"ד ונחויין לכופו דזהו עונשו שאין לו קיצול שכר וחס כן האיד חיו רשאין לכופו חס ירלו כיון דליכא ונלה הרי חס עוצרים צלחו דלא יוסיק וניי נתן להם רשות להכות חדם ולחצול צו ונאחר דלא נלנוו ע"ז, ולכן נראה דהירושלנוי לא חונר צזה רק צונה שיש צה הפקעת ונוון כגון צנודות ונעסקלות דעי"ז נאנורו ד' הירושלנוי, והנעם צזה דקיי"ל ונשום דהפקר צ"ד הפקרה, וכנוו דאונריין צגיטין ד' ל"ז דחף דנ"הת סציעית ונשונט וניי תיקן הלל פרחצול, ונשום דהפקר צ"ד הפקרה, וכיון דראו שיש צזה תקנה ונשום נעילת דלת צפמי ליון וגם ונשום תקנת עשירים שלח יעצרו על הכחוצ דהשונר לך וגו' ראו לתקן להוליא ונן הלוח שלח כדין תורה עיי"ה פרחצול ונשום לורך שעה, וה"כ י"ל צהא דחונר הירושלנוי חכ"ל דחס רלו כופין דהיינו שראו צ"ד שפרולים העם צנודות וצונעסקלות חקרים חו יכולים לכופם ולנונעם ונאיקור גזל.

ובש"ס דין כנוי חא תיחא צצרייתא צצ"צ ד' פ"ט דונענודיין חגדרנוין לונדות וכו' ע"ש.

ומה שאונר צירושלנוי דקיד' גם צכיצוד חצ כן (וכנוו שהוצח צונרדכי) חאשר דק"ל דונכצדו ונשל צן וצזה חונרי דכופין ונוליאין וננוו ונוון כדי לפרנס צו חת חציו וחכן לפי ונה דקיי"ל דונכצדו צשל חצ וח"כ הנולה היא כונלה דעלנוח צין חדם לונקוס וחשו טוגע לוננון כלל ולכן ק"ל להש"ס דחקור לכופו דצזה לא שייך הפקר צ"ד הפקרה, דזה לא שייך רק על ונוון דיורדין לככשו על כרחו ונכתלקה תנויהת הנ"ז צזה וגם הרנ"ח יפה עשה דלא כי דחס רלו כופין רק צהשצת העצונו דהוא דצר של ונוון וחין ר"ל דכופין חותו כגופו רק דכופין חותו ונוליאין ונוונו העצונו צע"כ ונחזירין ללוה, ועוד יש לי כונה חופנים לתרן, וחי שטתיו דונר יאריך צנוצ וצנעיניוס כחפלו ורלון נפש הונצרכו צצרכת כהנים.

שלמה הבהן מ"ץ דפה ויילנא.

סימן ד תשובה

בעו"ה פה לונדון צחדש א"ר תרמ"ז לפ"ק.

ד' שהשלוס שלו יפרוס סיכת שלונוו על ראש ונחשב נפשי

רצו הגדול ז"ל, לזאת אשוינו גם דעתי בזה כי הרנו"צם הולך לשיטתו פה אף שהתחיל בנולדה יש לפסוק אם האחרת היא עוצרת, ונקיט נולדת כבוד ונולדת אחרת לנשלו, וצא להספיק איו נולדת ששקולה נגד כל הנולדות היא צאש עוסק זה אינו פוסק הוה אומר תלמוד תורה (ועיין רנו"צם תלמוד תורה פ"ג הלכה ג') אצל דוקא ת"ח שהיתה תורתו אונותו ואינו עושה ונלכזה כלל יש כה צה לצטל אף כבוד אז, ולא לקיים נולדת ת"ח בשעוה צוים וצלי"ה כדי לקיים והגית אז פוסק הרנו"צם שנוחיוצ לפסוק ונחורוהו אפי' לתפלה והר"ה ונכרעת היא ויעקב אצו שלא נענש רק כז"ז ששהה י"ד שנה צצית עבר עוסק באונותו זו תורתו ואח"כ שעווד צצית לכן ועשה ונלכזה אף צלי"ס קיים והגית וי"ו אינו גדול ת"ח לפטור ארתו ונכיצוד אז (ערש"י ונגילה ט"ז ע"ג), וצורר לפנינו פסק הלכה של רצו (הלכות תפלה פ"ו הלכה ח') ווי שהיה עוסק בת"ח והגיע זמן התפלה פוסק ונחפלה, ואם היה תורתו אונותו ואינו עושה ונלכזה כלל והיה עוסק בתורה בשעת תפלתו אינו פוסק שנולת תלמוד תורה גדולה ונוולדת תפלה (עיי' שצת י"ח בגון רש"י וחצרו) וצורה זו אנו ונצייס פה לטוה הלכה ונורלה ות"ח גדול ונכצוד אז לפרש לי הש"ס לנעין להפסיק ב)

ואליבא דאונת הטעם פטור נודע ונסויד רצו דין ת"ח בהלכה אחת אונר לו אצו השקני וכו' שהוא ז"ל נגרר אחרי רצו האלפסי ז"ל שהוא ונסויד אל ונאונר של ר' אלעזר (בגונרא לז ככה ר') צן ונחיל אצז אונר השקני וויס וכו' גרסינן צונגילה אונר רצה אר' ילחק צר שנואל צר ונרשא גדול תלמוד תורה יוסר ונכצוד אז שכל ארתן השנים וכו', ונפרש הר"ן (סס צקיד' פ"ח) צסוף פ"ק דונגילה ונכזה הכי ונקראו ואולי גם לפני רצו, האלפסי ז"ל היה נוקר לזה ורוח אחד קצבן.

ועל הגהה של אדוני"ר כ"י צלי רנו"צם אין ונצטלין ונולדה וכתצ שהוא ע"ס, נראה לי שזה ג"כ לשון התוספות (סוכה כ"ה ע"א צד"ה שגוהי ונולדה) ולי' דהבא נויי איירי צכי האי גונח דחי וניערדי צקוים ונולדת סוכה "הו ונצטלי ונוולדת" עכ"ל.

ועתה הנני פונה את לצי לחקור ולדרוש עיפי דרך ההגיוני להסיצ על יתר הערותיו והשגותיו ואונר שנו"שב כצוד אדוני"ר כ"י דעי"ב הרנו"ח צדו"ו ל"ז לא ק"ל בהתוס' דלדעת התוספות צדחי ונזהרין צ"ד לכוף דהא בהשצת העצוה איכא לאו ונפרש עד כאן, הן לפי שהתתי צברה ישרה יש חלוק גדול צין לדקה להשצת העצוה ותוספות (צ"צ ח' ע"ג) לא ויירי כלל צהשצת העצוה, וצפ"י אי צעלוני אונרהי (ונטה הלוי לר' י"ח) רצו הרנו"ח ז"ל ונלא צאונת ונקוס והוכחה לחלק ולא ונח"ט ונשום שהתוספות והר"ש פליגי אהרנו"צן כוונ"ש הסו"ע (צח"ו ק"ז סעיף צ' והש"ך סס סעיף א') הידוע לכל אף החלגתי היא דרנו"ח סוצר אלל כצוד א"ו"ח דחין כופין עין שאינו נכתצ צלאו הקודם

ב) ותווה לי נודע צעל "עין ונשפט נר ונולדה" (צונגילה ט"ז ע"ג) על גדול ת"ח ונכיצוד אז לא לין הפסק הלכה של הרנו"צם ונוריס פ"ו הלכה י"ג.

דברים צרוים ונפרטים הם לעינינו אפילו וידע צשעת ההתחלה בנולדה שאיננה עוצרת, כי צונשך עסקו בנולדה זו תעבור ונולדה זו צעדו טעל ידה תצצטל ונולדה האחרת התלויה צקציעות הזון, והיא ונולדה עוצרת רשאי הוה להתחיל, ועי' ההתחלה יש לנולדה שעוסק צה וענלה ויתרון ורשונה קודמת לגונרה כולה.

ועוררתי צה אף אם התחיל צאיסור כעין שכתצ הר"ש (שצת ט' ע"צ קיוון י"ח) ואם התחילו אין ונפסיקין אלנול איירי אפי' התחיל צאיסור דוניח דערצית דאיירי ככצבר הגיע זון תפלה ע"ש "אף גם שנה יש לוונר שהתחיל בנולדת כוונ צונרחה, על פי הגונרא צשצת כ"ה ע"צ רחילת ידיס ורגלים צחונן ערצית (ערצ שצת) ונולדה וכו' והגונרא ונקשה נחיל ונולדה, ואונח' לא ונחרץ הש"ס ונשום הכון לקראת וכו' שצת י' ע"א יש להחונר צענין שאינו דוקא ונולדה עין ההתחלה צדצר הטוגע רק לענין ונולדה הוה אלס לא להפסיק לתפלה א) כוונ אלל קריאה אם התחילו צעשרה וילאו ונקלתן גונרין עיי' א"ח קנ"ג"י ונכל סכן אם התחיל בנולדה צורה דעת הפוסקים שאינו ונפסיק רק גונר.

ולפי שהלעתי אי תהי שיטת רצו הרנו"צם ז"ל אחרת צאופן זה, שההתחלה איננה ונכרעת רק הקציעות צזון אף לפי שיטתו הצחיה היא צונה ונחשצת העוסק בנולדה עסקו ושקוע צויה, וצאופן שיט להעוסק עוד לצ פני ודעתו ללויה עליו לעשות עוד אחרת אז צדחי אינו פטור אפי' כצבר עוסק בנולדה אינו פטור ונ הנולדה.

ועל פי צרתנו יש לוונר הו דאונר ונשום רצי טילח חתן פטור והשטציינן וכל צני החופה חייצים (סוכה כ"ו ע"א) אינו עוד ונכיה כי לית להו להכי תנחי העוסק בנולדה פטור ונ הנולדה כדפירש הקונטרס סס, אף עין דשטציינן וצני החופה אפשר להס להתכוון צדעה ונישצת על ונולדה אחרת עין אינס נרודים ושקועים צונחשצתן כל כך כוונ החתן לפיכך חייצין הם צקריאת שונע לכוון כהוגן וכראוי הו וננח צתירון התוס' סס "לכן נראה דקצבר חתן אין יכול לכוון דעתו כלל אפי' צפסקו הרחשון אצל שאר צני חופה יכולין לכוון (ר"ל יכולין לכוון גם כן כונת ק"ש זולת ונחשצת שונחת החופה), ואקריאת שונע לחודים קחי וצכולהו אחריו ונודי לת"ק".

וזו תוכל להיות סצרת הר"ש שכי' (דף כ"ו ע"א) הכי תנחי אית להו דהעוסק בנולדה פטור ונ הנולדה וכו' ורצי טילח סצבר דחנה אי אפשר לו לכוון דעתו כלל וכו' והלכה כר' טילח דחתן פטור ונק"ש עכ"ל וכן פוסק הרנו"צם (פ"ר הלכה אי ונהלכות ק"ש) ולא ונכיר שטציינן אצל זה נכלל צונה שכתצ בהלכה צ' אצל הכושא וכו' אעי"פ שעוסק בנולדה חייצ לקרות הו"ח ואין לו דצר שונשצט דעתו וכן כל כיולח צה דהיינו השטציינן וכל צני החופה דכחותיה.

נפלאותה אהצתי לתורת רצו כ"י כי ונדקדק כצוד גאווה צלי הרנו"צם נודע ונסויד דין ת"ח עם דין אם אפשר לעשות צדי אחרים וצענוקות שכלו הולח הקד"ח לכוון צכוונת

א) ואוקונח צעוסק צחורה (סס י"ח ע"א) ועיי' כסף ונשנה הלכות תפלה פ"ו י"ח.

אז י"ה תקון העשה זהבחה, כוונתו שלפניו כתיב לפניו (דברים ע"ז ז' ח') לא תאונן, לא תקפון, ואחר כן פתח תפתח, כתיב ולא תתן לו ואחריו נתן תתן לו (י"ג) כתיב לא תשלח ריקס ואחריו העניק תעניק (ס"ג) כתיב לא תראה ואחריו תשיב (כ"ג ח') כתיב לא תקח האם ואח"כ שלח תשלח, כל אלה חצרו יחדיו אל עונק הצנת הטוי צוושג הכרחי לא כן בכל אלה אשר הלגנו לפניך צוושג הלגודי לא תנאל שונקדים הלחו קודם להטוי וע"כ צרוח הנוקר יקודן.

וביותר צאור על הרעיון הכרוך בחקירה זו, חונתי שם (נועה כפתלי ל"ד י"ג) ואוסף עוד להרחיב את הכלל הנונה לחונר אם הנוטה היא צדצר התלוי צדעת וצרהור הלג, או צוושג צחקירה ודרישה, או הנוטה הצח צחורת לונוד רלוי צשווש הפעל לונוד, כוונתו העיקר הגדול ליראה את השם, צחה הונוד הנוטה לונען תלונוד ליראה את ה' (דברים י"ד כ"ג) לונען ילונוד ליראה את ה' אלהיו (שם י"ז י"ט) ולונען ילונוד ויראו את ה' (שם ל"ח א') ולונוד ליראה את ה' אלהיכם (שם ל"ח א') וכן צדצר הכתון אל הגיון שכ"י צצחור רחצ לפרש את הנוטות הכחוצות צחורה אשר לחתנו ככנס אותם תורה שבעל פה ששווש החורה צפעל לונוד רלוי ה"ו הוא לונודי (צעלעשרענד) ראה לונודי אחכס חקיס וושפטיס (דברים ד' ה') אשר לחכי וולונוד אחכס (שם ד' א') וצנין אז לכלס, ואותי ליה ה' (אלה הנוטות הנוקרות לי צחורה צפעל פה, ונשי ה' תורה זו) ללונוד אחכס (שם ד' י"ד) להקציר לכס צחור הנוטות וונוילח ווצון העונש כי לא פורש ויה יעשה לו צלונודיס לא כן צולות הצחה צפקודה וושלח העונש ידוע אז צולות עשה תצח כוונת ע"כ לחכי וולוך פתח תפתח (דברים ע"ו ח') העניק תעניק ע"כ לחכי וולוך (י"ד ע"ו), שונור ושונעת את אשר לחכי וולוך (שם א"ג כ"ח) וצנין אז לכלס ואצורה אחכס צעת הויה את כל הדברים אשר תעשון (דברים א' ח') והעונש ווקור לצ"ד לכפתור לעשותו, עכ"ל. מלבד ההנחות הנוקרות על אדני תכונת הנפש והצויות צחו רצותיו ז"ל ולונודו אותנו עוד כלל גדול צחורה, כל וולות עשה שונתן שכרה צלרה אין צ"ד שלונות ווחהרין עליה (חולין ק"י), לאונר צה חף צעניס הכרחיס לנו כעין קניס גשניס, בכל זאת אם נוולח צחורה ונתן שכר לעושה ווליה זו, די הוא לונור להעושה אם לא תקיימנה זהו עונשו שלח תעול שכר זה (רש"י שם), אזל אחס צ"ד שלונות איכס ווחהרין לכפתור צחוקה, ואחריו כלל זה יצח הדצר צשק כעין קנין חונתי אם יצח לפני צ"ד, כגון הסוח גצרח דלח הוה ווקיר אצוה להאכילהו ולהסקותו וושלו אשר וולד אחד הוא כצוד אז התלוי צוושג רוחני, חונס יותר נראה כוושג חונתי ודונס כוונתו שחונתיס לו עשה סוכה ואינו עושה לולצ ואינו עושה ווכין אותו עד שתלח נפשו (רש"י חולין ק"י) וצלרק חונר כפתורו על העונוד להכריחהו אך צאשר חכר בכלל הגדול שונתן שכרה של וולות כאיוח ככתצ צלרה לונען יאריכון יונך (שונות כ') חונר להו צצקתו שאיכס ווחהרין לכפתור.

ועתה השאלה לפנינו, אם ווליה שונתן שכרה צלרה כתוצ וצעלס הכרחית היא, אם ציד צ"ד לפי רלונס לכפתו

או

הקודם ואח"כ צווקיר ופעל להראות ההכרה, כוונתו הצדקה, ולפי צצרח זו (אם נחזיק שזו סצרת החוק) תוכל וולות השצת העצוה, להחזיק את כל כפיה צלדקה בכל עניניס, ורנ"ח ונחזיק ארצח צצרת החוקי דהלחו דלח תשכצ צעצונו הוא גלי קרח ואפוח לולח היתה צידו הוכחה גמורה לחלק ווכצוד חיוח וולד זה השוניו הרנ"ח ז"ל. אך יש עוד לצרר דברי צחקירה עיונית בכלל שהנחתי (נועה הלוי ל"ד ח') אם יצח ה"ו צחורה צווצן הכרחי אז צוושג לונודי, כדי לתרן קישית אדוניור מ"י שהקשה ונחור את יום השצת.

יש שלטון כציר וונח ציד וושל ונעצו או ונחיוס על כל קנין גשני ווחונתי אם לפי חקי החצרה צחק או צצחה לולחתי לתת לקחת או לקטס אותי או לפי חקי הנוקר אשר ציד שלטון נתנו הושפטיס חכותיס על קניני ופעולות בני אדם.

אמנם יש קניס רוחניס אשר תלויס כנפש ורוח של אדם החיס ווקצליס צעצו חיונת שלטון זרוע עליהם ואין די כצדה נחה צהס רק די רוח גדולה, והופעת נפש רונונה וולקת עליהן להנחותן על נוי ונחוחת הנוקר וההשלונה העליונה.

על קניס החונתיס צח ה"ו צחורתו הקדושה צווצן הכרחי, לפי צעצו החוק והעונוד של החונה הישראלית ונהס אשר חצצתי לחי צכפרי (ל"ד ח') פתוח תפתח את ידך, העניק תעניק, השצ תשיצס, שלח תשלח וכדונתי, ולעונותם על קניס הרוחניס כוונתו שחצצתי שונה, והצצת לו כוונך (ויקרא י"ט ל"ד) זכור את היום הזה, שונור ושונעה, קדש לי כל צבור וכדונתי, יצח ה"ו צוושג לונודי, כי אין ההכרה שייך כלל על דצר תלוי צרגשת הנפש וצלג, כי ונה תועיל הכפיה ציד צווקל צאגרוך אם גם אחר הכפיה עורט צלתי ונרגס וכפשו לא תחוש את רונונות ההתפעלות, או ההשגה הכשאה אשר תלויס צולותה, על קנין רוחני כזה שפיר טיפל " וולות עשה צווצן לונודי", ונה הוא ניצה וענינה של ווליה הנחשפת צוושגצנה, וערכה הרוחני, הכל כפי ונדרגת הושגי וצעל ההתפעלות ונענין ורוח וקדוש, אפוח לולח לפי החלטתנו תהיה וולות זכור את יום השצת צצחונה אחת את הנוטה והצצת את ה' או ואחצת לרעך כוונך, שאין וולות עשה זו צכפיית צ"ד לרדוהו צווכת צחוקה, לחהצו, לזכור ולכצד צלצו אצותיו, אם אינו צעצו שייך כוונת אלהי אך ונחוך עשה זו, לאו שונענו (לא תעשה) כלונור אם הוה שונראה צפעל שונחלל שצת צדיס, אז גחל את רעהו, או ווקיר עיני ונאצותיו הונצקיס לחס, והס הענימיס והקנימיס הבולליס אשר יד שלטון עליהם לשפוט את הצענו צהס, לולח חונתי הקדושה צוני"ע הרוחניס צשלילה, שיד צ"ד תכפה על העוצר לענש אותו כפי ונדותיו.

כן הוא לפי החלטתנו עלס הרעיון הנונה צעצו הענימיס הכפרדיס אשר גם רצותיו ז"ל הרגישו את ההצדל היסודי ודקדקו היעצ צלשון תו"הק, ונתי הוא הטוי צווצן ההכרחי כלונור שיד שלטון תוכל ליגע צו, אם לרוע יצח לפני הטוי לאו (לפניו צוונס הלוי ל"ד ע"י) כלונור לא תעשה

חלילה לא תהי התורה שלנו כשיחה בעלה של בני אדם פשוטים וההוונים שאינם נודקקים בלשונם.

אך צעקרא דרינא אודה להצני הגאון כ"י כי באונת נוכל לומר כי הגמרא שלנו קוצרת בהירושלמי כי הירושלמי אינו חיוור רק צונסקלות (כאשר אני העירתי צספרי שהרנו"ן לקח רק וירושלמי זה על השצת העצות) שיש צה הפקעת ונוון אם רלו כופין ונועם סצרתנו המכרת האוחזת צעקצ סצרת כצור אדוני"ור כ"י שעל קנין חוונרי צודאי הצ"ד נוסקה צכל נוקוס סרואין הסחון כי הגמרא רולין ק"י ונדיק צלשטו אין צ"ד של ונטה ונוהרין עליה, כעין הירושלמי כלומר אין נענסיין עליה, אצל צידס הוא כפי רשות הונונסלה הרונונה לכך ולהוליא העצות אם רוליס צזה והטעה לריכה לכך ככה כל צית דין יפה ציוני קדם כאשר הורטה להם והונונסלה הסצרה לטלס לאיש כוועשהו.

ובורה, אלל וולפכי צצור גאונו צאהצה כאוונה וטהורה הנני יידרו נוחצצו כל היונים.

נפתלי הלוי.

סימן ה'

צנז"הי האמבורג עט"ק כ"ג שבט תרנ"ו לפ"ק.

רב שלום לשר השלום ה"ה הרצ הנוח"הג
החריף וצקי צנן של קדוסיס כקש"ת נו"ה
נפתלי הלוי כ"י הנוחצר ס' שני המשות

נתכבדתי ונאוד צונכצצו וציתר צונחצרת הקודש אשר החירה פני הצל, ואשר חקן גס אוחי, ומה ונלל צי כי הכירני, וכצר סתו גדולי אנשי טס ונוהרס עליו ומה ונני יהלך להכל וועשהו, אך זחה אעטה אשתעטע עונו צדצרי תורה וחת והצ צקופה, סנה חקן ה' את כצודו צלי למוודיס צצואו לטדה הונונסנה לפלפל את הרשטוים גס האחרונים יכלכל צדריו צונשפט, ואכני א"ג ונחצצותי כיום הולדס והנני לדון לפניו.

מה סכתצ צונוטה הלוי ס"י ר"נו ס"ק כ"ג וצפרטו ונ"ש על צציו עקיציח תונוהיס לי וצטרס אציעה רוחי אודיע לומר כ"י אשר אין צידי גוף תשוצת הרח"ש אשר ונונו טוצעים דצרי הנוחצר צקעני"ו"ו, אפטר אם זכיתי לראות גוף התשוצה רוח אחרת לצצתי, אצל ונה אעטה אין לי אלל ונה טעיני רוחות, סנה ונר כ"י הצין דהרח"ש והנוחצר עסקו צאיש סהרע לאציו ואציו לרה לצבו טלל ינוחול וטלל ידצר עם האיט אשר הרע לעקות לאציו, טס ענווד ל"ה ול"ח וק' ואכני צעניי הצנתי, הרח"ש והנוחצר עקוקיס צאיש שהרע לצן הנוטה ואציו ונוחה צצנו ונלנוחול ונולהספייס לאיש ריצו והאצ ונטצע החולה על צנו ונוהרגסחו לער הצן ונלה סלל לנוחול ולדעתי לשון הנוחצר כותי ושונוע, דלהצנת ונר כ"י אטו ציד הצן לנוחול לער אציו, ולנוה זה ונוטהו, ולהצנת ונר האצ עוצר על לא תשכח, ולריכה לוינונה והס"ס דיליץ ונוחת סצחותי הסונורו דאין סונועין לאצ שאנור אלל תחזור והטונוה, הטס הצן יעצור עצירה והי" ס"ד כיון דלנצי הצן צ' ונלה לפניו כצוד אצ והסצת אצידה, ע"ז ונלריכין קרל דלידחי ונלה כצוד ונפני ונלה אחרה, ועכ"פ האצ אינו עוצר עצירה רק ונלה לצבו לעצור צחצצו דלנצי הצן

או אינס כופין נגד רכוס וע"ז אנו דין צדעת הירושלמי הרנו"ן והרנו"ח לפנינו, ואונרתי אני צדרך סצרה כונו סונלחתי צחוקי הסצרה על לדקה אף שנו"ש צלדה, צכל זחה אלילס הכח ההכרחי הלפון צוולת התורה צונקור ופעל, צהקדס הלחו הונרחה על השלילה, להכריח כפי רחית עיני הדיין, ולזחה אפוח ונלה הסצת העצות אשר צה כאונור כל תנחי לוי הכרחי (לשוני הוא כך צוועה הלוי לר"י) יוכל הצ"ד לכוף להסיצ את העצות צעל כרחו לא כן הוא צוולת כצוד אצ ואס שהיא ונלה רק צונוצן לו ליוודי ונוסקרי אז ונן הדין הוא (טג"כ צפ"י אונרו שנו"ש צלדה) שאין צ"ד כופין עליה ולכן טוכל לומר לפי הכלל הזה סצכוונה הסונוי הרנו"ח ז"ל פה יורה דעה ר"נו ונה שפוסק טס רח"נו ל"ז י"ו אלל הסצת העצות.

ועתה, כנזח אל הפירכא של כצור יד"כ הגאון כ"י וננוי צ"נו (דף ל"ח ע"ג) ונה ונקטה הגמרא דלנוה הולרך לכחוצ כפל לשון וכוי ולנחן דאוור דלל ס"ל סני דרשות הולרך לתרן ולומר דס"ל דדצרה הורה' כלשון צני אדם ולפי דעתי היה לו לאשנועיין דצ"ד כופין ע"ז לפיכך הולרך לומר כפל לשון הנוקור והפעל ע"ש.

ואענה ואוונר לפענ"ד, אליציח דכולל עלנחח האי הכפל צונקור ופעל צח להורות על ההכרה של הנוטה וכח צ"ד אך לרצח צח להוסקי כי צעלס הלוי ונונה עוד הונוטג הרצוי, שהתורה רצחה הסצת הרצה, טלה תשלח ווכל ונקוס, עוזצ תעוזצ ונ"ו כוי חצול תחצול, פתוח תפתח, נתון תתן העניק תעניק, כולס ווכל ונקוס, וצגנו אינו ונקטה כלל כונו שהעיר כצור גאון ונחונדי כ"י דלנוה הולרך לכחוצ כפל לשון, אך צדרך דרש אין לי וכוי ואח"כ ונני עוד גס רצוי זה ת"ל, להניח ג"כ הונוטג הרצוי צתוך עלס הלוי שהכרחי הידוע ונוקוצל, ולא הידוש הוא צזה לאשנועיין הכפל רק להראות על וניע שונתן סכרה צלדה צכל זחה הכרחי הוא וכופין, כי זה ידוע ונופורסס להסוהג צעיון נוורן כי רק צאופן זה לותה התורה פתוח תפתח, נתון תתן העניק תעניק, להורות הכרה ווכל ונקוס, וכן על ונוטג הרצוי צח אפי' לא נחצרך הצית צגללו ת"ל העניק תעניק ונ"ו, וצח הגוי לר"ח צ"ע דאין לומר הרצוי אך אם נחצרך הצית צגללו ונעניקין לו, לא נחצרך הצית צגללו אין ונעניקין לו, תעניק לנוה לי ונושוניע ר"ח צן עחריה דעתו כי דצריס ככתצן (עיי' קידושין י"ז ע"ג) לאוור צזה כי צענין שלפנינו נוסק וצח הנוקור והפעל על דרך הל' אשר דרכו להתחצר עם עצר ציוני ועתיד לחוק הדצור (ועיי' תל"ע ר"י"ע יתרון לאדם) יען כי רלון הנוצר רק לחוק את עלוונת עני הפעולה לצד, ולא כל שאר הונוטגיס הסכללים צכל פעולה. וזה הוא כלל גדול "דצרה תורה כלשון צני אדם" ר"ל צדיוק הלשון על חוק והכרה הפעולה, ואין וניותר דצריס ככתצן אך הגיון הצריח לכלול צהס רק עלס הלוי ההכרחי.

לזאת דעתי וניוקדת עוד ציתר ונן הגמרא היא, שהקטה כצור גאונו על דעת רצי אלנער צן עחריה, שהיא ונוכחת ונהפך להפך ושהוא דוקא קוצר כפל לי הנוקור והפעל הוא לשון ושווטס הנכון אלל צני אדם הגונים כי

נחלת שאלות ותשובות סימן ה' נפתלי

חו אשת אב ג"כ הקושיא גדולה, דהרי בחייו גם כן איך נוחייזים בכבודה ונלדה רק ונלד האב, ונודפטורים אחר וניתחו ש"נו דפקק חיוז כבוד אב צוניתתו והרי בקידושין אונרי להיפק, ואכי תנוה על ונעכ"ר כ"י קלא ונלד בקוגיא דכתובות שורט, דאין חיוז כח"ו"א אחר וניתה כאשר הקסה על הגאון זלד ל"ז והרי שפתי הגאון צרור ונללו, והרי להרנו"צן ולדצרי ונע"כ"ר גם הרנו"צס קוצר כן דחיוז כבוד אשת אב ונשום שהוא כבוד לאב ולא ונלד עלמותה וא"כ אונאי פסק החיוז אחר וניתה האב כנופרש בכתובות לילול ליה רבי רבי היו צניו פטורים, ועכ"ל דגם חיוז כבוד אב פסק אחר וניתה, והרי בקידושין אונרי ונכדו צנוותה זהו קושיא רבינו הגאון וע"ז תירץ רבינו צודאי חיוז כבוד אב אינו פוסק לעולם, ונונילא בדבר שיש בו לך ההתנשאות לאציו וק"ש צו יתר שאת צתורה או צשאר עמיס לריך לאונרו צנוותה כמו בחייו, אצל בדבר שאין צו יתר שאת ועח על שאר העם לאציו, כי חס לנוגע לערו כמו ונאכילו ונשקהו לנוגע לער אציו, וכן לכבד אשת אציו שהוא לנוגע לער אציו ונפסי שאציו ונלעער בקלון אשתו דבר זה לא שייך אחר וניתה, ונפסי שאינו חושש האב אחר וניתתו "ללא איכפת ליה צה" כלוונר דאינו ונלעער כלל אחר וניתה צהערר כבוד אשתו, ודוקא ונחייס ונרגיש לער צהערר צו הסוגיות דבקדושין שפיר אונריין ונכדו צנוותה לוונר ונארי כמו בחייו דנוחייז ונדאורייתא צכבוד א"ח אפילו צנוותה, והא דאין ונחייז צכבוד אשת אציו אחר ונותה, היינו ונשום דלא איכפת לאציו ואינו ונלעער בקצר צהערר כבודה.

וממילא אין להקשות על הגאון ונשה דאונרי הכ"ו דפרי"ש כל רע וכו' דפשיטא דעונשין הצאין על האדם אחר ונותו ח"ו, ונרגיש ונלעער צהס, כמו שנתענג צשכר טוב. הנויעד לעושי רלוטו ית"ש, ונוחייז צהן לקבל עליו עונש אציו שונלעער צו ונתורת כבוד אב שטהג גם צנוותה כמו בחייו אצל שאר עמיס לער שאדם ונלעער בחייו שפיר אונרי שאין ונלעער צהן צעולם האונת, ונש"ה פטורים אחר וניתה האב ונכבוד אשתו, ונונילא דן הגאון דענין חיוז לקיים ליתת אציו ונכח ונלות כבוד אפשר דאינו כלל ונדאורייתא, דעיקר שורט חיוז לעשות רלון אציו בחייו אינו רק ונשום שהאב ונלעער חס אונר ולא נעשה וכיון דלאחר ונותו אינו ונקפיד צדצרים קלים כאלו שפיר יש ונקום לוונר דאין חיוז ונתורת כח"ו"א לעשות לוואחס ואפשר כל יקוד קיום עשות לוואחס אציו אינו רק ונשום ונלה לקיים דצרי הונת ולא ונכח כבוד אב ואס כ"ה כונת הגאון רע"א ז"ל.

והגני אחר עתה על קדר דצרי וור כ"י צק"ק כ"ג ולרשום צכתצ אונת ונה שצלצי לפקפק, וי"ש זלד ל"ה ח"ל הר"ח הצ"י וכו' עד סוף העמוד שחרע ל"י וכו' כבר גליתי את דעתי העניי' דאין עסק להנחצר כאן כלל צח"ש שחרע לאציו אלא שחרע להצן, וי"ש זלד ל"ו הר"ח הג"י ונצרייתא כתובות וכל קושיותיו על שטויי דהש"ס הי"נו ונחייס וכו' לפי ונש"ל הגוני ונצנת היע"צ, זולת וי"ש וור שס להרנו"צס חס כן גם כבוד אציו לא יתי' אחר וניתתו, עכ"ל הי' ודאי ראוי להשתעורר ע"ז וכן

הצן אינו עזירה ואדרבה ונלה היא שונקיים כבוד אב, אצל צגונחא דא כהצנת ונעכ"ת כ"י שהאב עוצר עזירה ורולה האב שצטו ישתתק עמו ולהיות קשר צוגדים צהא לריך הר"ש וסונחצר לוניונר אלתונה.

זולת חס יש ציד יד"כ הרצ כ"י לצרר לי צרליות אכוף ראשי ואחרר צ"י, וונה שטונד על סוגיא דכתובות ד' ק"ג ע"ז אונר אכי סוגיא זו כך הצנתיה צהא דונשני הי"נו ונחייס כלוונר כיון דהתורה לא ליתת לכבד רק את אשת אציו כמו דררשיין ונחתי, וכעין דררשיין צעלונח את הטפל לצטרו ח"כ היינו דוקא ונחייס שהיא אשת אציו, אצל לאחר וניתה כיון דפקע האישות ושוצ חינה ונקריח אשת אציו אין הצן ונחייז צכבודה, וכנוו סכתצו תוקי' יצנווג ד' כ"ה: ד"ה לאחר יע"ש ואף שונד' תוקי' צצ"צ ק"ד לא ונשונע כן, עכ"פ היינו לענין א' ונקרי שארו אצל אישות ודאי פקעה ואוניחא חנח דנראה לי דה"ה חס נחגרטה ונאציהס שוצ פטורים צבי צעלה ונכבודה ונדאורייתא כמו צנת אציהס ואף דלא ונלחתי דהין ונפרש כן לעכ"ד הוא פשוטו ונאוד דו"ש נחאלונתה ונחגרטה.

ולפי פירושי זה צק"ס אכתי יש ונקום לוונר דהצנים ונחייזים צכבוד אשת אציהס צעלונותה, ולא ונעעס סכבודה הוא כבוד אציהס, רק שהתורה חייצתה להצנים לכבד אשת אציהס כמו שנוחייזים לכבד אציהס, ואפילו ינחול האב על כבודה, על כבוד אשתו אינו יכול לנחול וצקצרה זו וודה הונתרן להונקשן אלא דחידש לו התרלן דלאחר וניתה האב פטורים הצנים ונכבודה, כיון דלא ונקרי חו אשת אב.

אולם רבינו הגדול הרנו"צן צקי' הנולות שורט הצ"י ילא לדון צדצר חדש, דונלד עלמותה אין הצנים חייזים צכבוד אשת אציהס ורק ונשום שחייזים צכבוד אציהס ונונילא חייזים צכבוד אשת אציהס, ונשום שעי"ז ונכדדים את אציהס ולהיפק ונחצזה אציו צקלונתה, ודבר גדול דבר אדונטו צזה, דלדצרי חס האב ונחל על כבודו דקיי"ל ונחול אזי פטורים גם כן ונכבוד אשתו ולהיפק חס אשתו ונחלת על כבודה והאב אינו ונחל, אכתי חייזים צכבודה, ואס אנו לוונדין הסוגיא כו"ש דלא כשיטת הרנו"צן להיפק הוא, והנה הרנו"צן ספוקי ונשקפא ל"י צקצרה זו כו"ש צצרכי יוסף יע"ש.

ובהא קאונר וור צהערותיו על ר"ע איגר ז"ל ל"ז דנופרש צהרנו"צס יותר ונהרנו"צן דאשת אציו רק ונלד כבוד אב ודאי לכאורה יפה דבר, אולם ונפסי שהצאים אחריהס הנו"שע חדלו ונלהציר דצרים אלו, "שזשו צכלל כבוד אציו" וגם הגאון רע"א ז"ל לא תונך יקוד צצרה זו רק על הרנו"צן ולא אהרנו"צס נראה דלשון הרנו"צס אינו ונכריע, דכבר אפשר לוונר דכוונתו שזשו צכלל כבוד אציו היינו שהוא כנוו צונלת את אציו ואפשר לא כיון הרנו"צס צזה ואין לריך לכפול הדצרים.

והשתא כזול לדצרי הגאון רע"א ז"ל, שהוא אונר, דלשיטת הרנו"צן דכבוד אשת אציו ונלד חיוז כבוד אב נגעו צה ונונילא ונשונע ונדפטורים ונדאורייתא אחר וניתת אציהס ונלכודה כנופרש צש"ס לולא צוואה דפקק חיוז דכבוד אב אחר וניתה, והרי צקידושין ונפרש להיפק דתיחא ונכדו בחייו ונכדו צנוותה וכו' וצודאי ראוי לקיים לצ על קושיא זו, ואפי' לפי ונש"ל דאחר וניתה פסקה האישות ואינה

נחלת שאלות ותשובות סימן ה' נפתלי

סימן ו תשובה

צנע"ה פה לונדון אדר שני תרמ"ו לפ"ק.

י"י עונך ונר חזיני הרב הנוחה"ג המדע לרבים חריף ונפורסם ונרצין תורה וישיבה וי"ו ראובן פינק כ"י אצ"ד ק"ק לויטנבערג יע"א וכעת יושב צפת תחכמוני צ"ק המבורג הנועמיה.

ראיתי ונוכחתי כי ונתחנן בכל עת כפשו ליפות ולהדר דברי רצני הגאון ר"ע אג"ר זללה"ה כדי להחליט צוה כח פליאותי אשר נפלא נפליתי על ש"ות רע"א ועל נוצן הצורר של תשובת הר"ש אשר צאתי לני צספרי שני המשות לא כפי הצנחתי השרה צעמיו ע"כ נוכלתי לאשר נרשתי לחזור עוד הפעם על ש"ות שלהם וציתר צאור וצירור לפרש דבריהם ודברי אודותם צסכל ישר וצקצרה הנוקצלת לכל ועיין ונעניוק צפלפולא דרצק.

כבוד ונר כ"י ונחליט דאין עסק להוציא כאן כלל צח"ש שרע לאצו אך הרע לצן ולכן נשכילה נא צגוף תשובת הר"ש (דף ל"ו ע"ב ווי"צא ש"ד לפ"ק) כלל ע"ז **ששאלת** על האצ ש"ות לצו שלא ידבר עם יהודי אחד ולא ינחול לו ונה שבעה עד זמן קצו והצן חפץ להחפייס ענוה אלא שחושש ללואת אצו דע ששקור לשטח יהודי אש לא שיראחו עוצר עצירה והאצ ש"ות לו לאו כל כוונתם ללואת לעצור על דברי תורה שצאנור אצו ה"ו ונורא לנעלה וננוראכס ועוד לא היה האצ צוה עושה ונעשה עונך ואצו לריך לכצרו ע"כ לשון הר"ש.

הצור וניסף וייד צהשאלה שלא ינחול לו (לפלוני) על ונה שבעה לו (וצהר"ש חסר לו) אשר יוכל להצס גם על אצו הנוליה גם על הצן הננליות אך צתשובת הר"ש צשאלה שלא ידבר עם יהודי אחד ונענוע שלא מדע כלל לצו והצן הוא השואל שחול חפץ להחפייס עמו (כנכח תשובת הר"ש) אשר צלתי ספק היהודי האחד צל להפיק דעתו של הצן שלא הרע לו ונעולם וגם הצן חפץ להטרלות חליו כי ונסיכי תי"ו ירחיקו ונלדבר ענוו ונעוצ ועד רע אש לא הרע לו והעלצו ונינוה אלא שחושש ללואת אצו אשר התרה צו לקנח את קנחתו ציהודי האחד הלזה ונלא ידבר עמו עד זמן קצו וצח"ד הזונן צל צשאלה לפי הצ"ד או אצו ונת טרם כלות זמן הקצו וחושש הוא ונכצד אצ צלואתו על זה השיצ הר"ש שצצו לא יוכל ללואת לעצור על דברי תורה וננוסף ללואת שצאנור אצו ה"ו ונורא לנעלה וננוראכס ועוד לא היה עושה ונעשה עונך ואצו לריך לכצרו ונרונה הר"ש כנו אלל צשל לי צצצת חל תחזיה הנונא שצאנור צשי"ס אצו ה"ו ששאצ ונלוחו לעקור לא תעשה צצתורה כדי לקיים צוה כיצד אצ כי לדעת האצ אין להצן עצירה אש קיים צצת אחת עשה של כיצד אצ נדחה הלית ואצו נכצצ ונלוח הצחה צצצירה ונכ"ש הכח חושצ האצ שאין העצירה כל כך גדולה אש לא ידבר עם יהודי אחד צשוק ונפני כצורו של אצו שפקד עליו כו והוא כצצ ואל תעשה ויקיים צוה ונלוח כצור שפיר לריכה לנינונר שחול לאו גנור לא תשנא אח"ד ונדחה כל"ו כנו צשאר הדברים שצאנור

וכן היא צלונת הערת ר"עק אדוכנו ז"ל אכן ונר תונך כצרו על הרנו"צס והגאון על הרנו"צן וכצר לונרתי שלשון הרנו"צס אצו ונכריע כל כך וצהרנו"צן ונצור היעצ.

שוב אונר ונר כ"י דנדענו ונסיגיא דכתוצות דצלא ללואת רצ' היו פנוריס לכצד אשתו רק צצציל ללואתו לעשות לו קורת רוח ולכצרה נכצצ להס ג"כ ללואת כצרו לח"נו כנו צלונת כ"י ונך דהטור לונר ונרצו וכ"י ונחה ונכח שהצן ונחוצ לקיים ללואת אצו ונדין כל"ו ונע"ז תונה על הגאון ר"עק צתשובתו ק"י ס"ח עכצ"ד והנה הצ"א ונר את ונך הצ"י לתכל דנוסייע ואצו לונור להיפך דהרי הטור כ"י ונ"ו ונלוח לכצדס אצ"י לח"נו והנחצר צש"ע ש"נה הלשון וכצו ונ"ו דבר הגון וכ"י וכ"ה צלצוה והנה הנו"שע וניירו צלא לוח האצ סיכצדוה אצ"ה ונלוח או דבר הגון הוא והצ"י הרחה לנו ונקור חידוש זה דנו"ל להטור דעכ"פ ונלוח איכא אפילו לח"נו וקאונר הצ"י דהטור לונרו ונרצו ואי כיונא דהצן ונחוצ לקיים ללואת אצו ונכח ונלוח כצרו אצ א"כ אש ה"י רצ"י ונלוח לצמו סיכצרו ארס אחר ונעלנול ג"כ היו ונלוחין וענוודים ונחורת כצרו אצ לכצד הא"ש ש"וח רצ"י לכצרו ואצתי קשה ונ"ל להטור והש"ע ד"ש סך ונלוח וצצר הגון לכצד אשת אצו אצ"י צלא ללואת אצו ועכ"ל דהטור הצן דהא דרצ"י לוח לצמו זהירו צצצור לונכס לא ה"י רצ"י צוה כשאר ונלוח ופוקד לצמו לעשות רלוו רק רצ"י ה"י "ונלונר" לצמו ד"ק כלונר דע"י צ"י אף שנודין תורה אין אחס חייצים כצצור אצתי לח"נו עכ"פ ונלוח ודבר הגון הוא אפילו לח"נו והיינו דהנו"שע פסקו קן להלכה אצ"ו צלא לוח האצ קודם וניחה כלל והלא צהרצה ונלוח ונלוח כו דנו"ה סגי צלולב כיון דהצ"ה פסיק צ"י ונ"ו ונלוח לכענע צו וכן הרצה כוונתו ונה זה ונחונה ונר כ"י על הגאון ונאונר דנוסיגיא דכתוצות ונכח להיפך ונהגאון דונכח ללואת רצ"י ונחוצים כצצור אף לח"נו ולדעת ד' הגאון שריין וקיינון דהנו"שע ונסייע"י ליה דהס הצ"ו דר' לא היה ונלוח רק אונר לצמו דין ונהלכות כצרו אשת אצו ונה שדונה כצרו ונר כ"י לתפקו דנוונה שצאנור הריני כפרת ונשכצו ונכח להיפך ונהגאון דאף צצצר שהיא לונעע לער אצו ג"כ חייצ לח"נו לפי ונש"ל אין כאן תפיסה צודא לונעע לער אצו ונעל על הצן לח"נו כנו צח"ו וננו"ל צעוכס ע"הצ שסכל ונודים ונחוניים צצכר ועונס חייצ הצן לונר כל "צ חודס הכ"ו אצל ענין לער אחר אשקר שאין ונלעער כלל צקצרו ולא דקדק ונר צצצרי הגאון ש"י דלא איכפת להו צוה.

ועוד עזורים צלצ"י כונה דברים הנוגעים לקשרו היקר יצרכהו ה"י צכל ונעשה דיוה וה"י אש יצולו דבריו עוד לדי אשונח צהס ואשיונס ענרה לרש"י והנני שולה צוה לונר כ"י צצורי הקצן ואש יכדתי צהרלות לי ונרוחצ לצצו דעתו לצנית או לקתור אכצרתו ואוקיר שונו והיה צוה שלום לו ולתורתו ירחיז ד' גצולו ויתן לו חפ"ל לצצו לונען ידורש ונעל ק"י תורת ה"י ונחוד רחצת הלצ כנפשו ונפש החפץ צשלונו.

הק' ראובן במורה"י זללה"ה.

שכאמר חז"ל, חוננם להיפך כפי הצנתו דונר כ"י שלח הרע לאציו כלל אך להצן, והצן הוא היותה צרחונים להפייק אך אציו ונעצב החונלה לצנו ונחורו שלח לנחול לו השאלה היא הכי דרך הטבע הוא שהצן יבא לשחול נגד האצ הלל צ"ד אם רוחה האהבה הנורגשת צנעגועי אציו ער כבוד הבן יותר ונשהוא עלונו חושש ונורגיש את א' כבוד שלוקח ונוטה לצטל ונארת אציו, אם הוא צעלנוו היא נקלה צעיי פלוכי וכדר שלח ידבר ענוו עד זמן קלוצ אז הוא יבא לפי הצ"ד לצקש התרה אם חפץ להפייק (כנוצחאר היעב צתשוצת הרש"צא קיוון קב"ג ויי שנסצע צ"ח שלח ידבר עם הציוו) אצל היכי תונלל דוגנוח כוו שהצן עוטנ נגד אציו לצטל לוואחו אשר היתה רק לכצדוו שיונה צפיה ועוד קשה עוצא אם לפי הצנתו, שהאצ ונולה ונהרגשתו לער הצן הלל צענין זה כ"ח ונישה ונהדר קצרת וחזוק רציו עקיצא חגזר ז"ל לקוון אם נפסק לער אציו לצניו, כונו לאחר ונתו אונריקן דלח איכפת ליה, ונפסק גם כן כיצוד אצ, אי"כ לונה לח הקיצ הרש"ש ז"ל להצן השואל, שאין לו לרוש כלל לכיצוד אצ אם הצן לח חש עוד לער, ורולה להפייק לחש הפלווכי אשר היה ונלער ל' ונוילל נפסק לער האצ והרגשת החונלה, ואין שייך כיצוד לא צחיים ולא צווחתו, ולונה לו להראש לעשות את האצ לרשע עוצר ונעציר את צנו על דצרי הורה, והאצ אינו עשה ונעשה עונך על אשר ליהו לשנוור פיו ולשונו ולנוכיע אחרו ונריצ ונודוק, אשר עודנו לא ונצורר היעב ונעשה הרע שבו, אם יוכל לנתק ונארות לוואחו צכח הנווקר וד"ח לאציו, וצבלי נתקן ונורטי לצצו, ונשאר רק תוניתו צאונרו, "דהצנת וור כ"י אצו ציד הצן לנחול לער אציו, ולונה זה ונארהו", על זה הכני וניצי צנוקרח ונפורש (ונלכיס א' צ' ט"ו) אשר כפי הצנתו הצורה צדין שלפנינו הוא הוא צלוות דוד לשלוה צנו, הלל ליהו לפני ונתו על שנועי צן גרל אל תנקחו, ושלונה צעלנוו לח הגה שחאה על שנועי, אדרצה שנועי היה רצו (עיי ונאר"ח טס) וגם הכחוצ ונעיד עליו (ונלכיס א' ח') ושנועי ורעי לא היו עם אדריסה, הוא שנועי שהלך אחרי שלונה (עיי ונפרשים וצוולדות טס) רודו ליהו אל תנקחו ואל תנחול לו (לשון הגאון ונלצ"ס) ונוליה לשנווע לוואחו, יען טס שנועי קלל ונלך ונוליה לשנאחמו אכן טודע הדבר טיש להצן לנחול על כבוד אציו הנחולל, והאצ יש לו כח ללווהו צהלוואה כונו שלונדנו ונדרכיו של דוד, שהלכה כנווחו.

ובעיקר הדבר איננו צדין ונה כ"ו לכ"ח אם אונר שהרע להצן ולא לאציו לענין דין השוואה של אצ, אם ונולה לכצדו אז לאו ולונה זה לונר כ"י להחליט צהחלטה צנוחה דאין עסק להנחצר כאן כלל באש שהרע לאציו אלא שהרע להצן, כדי לחלוק עליו צוונצן תשוצת הרש"ש ז"ל.

ומעתה נפנה נח לצציו אל ונה שחפץ כבוד ונר להוולין כי שפתי הגאון צכור ונללו והרי להרנו"צן וכו' דחיוצ כבוד אשת אצ ונשום שהיא כבוד לאצ ולא ונלד עזנוותה וא"כ אונחי פסק החיוצ אחרי וניתת האצ כנופורש צכתוצות (ק"ג ע"ח), וצקידושין אונרו להיפך, וו כ"כ קושיא גדולה היא, הנני ונחזיק עוד צחוונת שכלי והשקפתי צנוסכה כחוצות טשס נאונר רק היינו ונחייס, שנפסק חוט של חקד הנושך

היה על אשת אצ וצנו הגדול צעוד היונו צחיים, אצל כצוד אצ צפני עלונו לכצדהו חף צווחתו את הכצוד הראוי לאציו, נשאר על ונקונוו חף צהניחו על ונקונוו צצווח, כונו שהצרייתא צקדי ונפרשת כילד ונכצדו צווחתו טשס צצרייתא לונדנו שתוניד זכרון אצותיו יהי נכצד לצנו אם צתוך ו"צ חדש יזכרהו צהריני כפרת ונשכצו ונכאן וחילך ז"ל לחיי העולם הצא ויכנה את טס אציו צהחואר אצא ונרי, וזה כבוד הבריות וצכתוצות לונדנו כי ונכצדו צווחתו אם טודע להצן רלון אציו להעשות כן וכן גם אחר ונתו ונחויצ לעשות להנות קורת רוח לשנוותו, כפי חפלו ולואחו קודס שהלך לעולנוו חחו כצוד הנשנוות, או כבוד המתים.

ויען עיקר קוניכת רציו עקיצא ז"ל דאינו ונחויצ צכיצוד אצ לאחר ונחה, הוא וניוסד על ונה שכתצ הרנו"צן לכן נעתיק נח הנה לשון הרנו"צן צספר הנותת להרנו"צס והרנו"צן צהשגותיו שורש צ' שונתרך ונה ששאל הרנו"צס לונה לא ונו כצוד צעל האם ואשת האצ וכ"כ כצוד אחיו ונולה צפני עלונה, ונחקורה אל חוננת הכחמותו ח"ל.

אבל חזי אצאר קצרתו צנה, אונרו טס צגנוי (כחוצות ק"ג ע"ח) היינו ונחיים אצל לאחר וניתה לח הנה צארו כי זה האיש שהוא צעל אצו אינו חייצ צכצדו ונפני כצוד עלונו אלא ונפני שהוא כצוד לאונו, כי צענין האיש שהוא הרי זה פטור ונונו, נוולל שלח נכתצה כאן ונליה יתירה על כצוד האצות, אלא שיכצד אותם צכל ענין טיהיה להם כצוד, אצל אחיו הגדול אם חשצו הרששוים שאין הנותה כן אלא צחיי האצות ונפי שהוא גנאי להם שיתצצו תולדותם והם ונלעערים צזה הרצה וננהג כל האכטיס ליקר צניהם לנחשו כצוד צגדוליהם וכן נראה שלח נתרצה צויו יתירה אלא כעין שנתרצה צעיקר התיצה, וא"כ הכל חחר אל כצוד האצות, ואולי צצרו שאין ונדרש וו יתירה עיקר דקו"ל כנואן דאונר לא דרטיק ויו, ואוננס לפי וניכס טעשו ונכיצוד אצ ואם ונולת עשה אחת, ונוקלל אותם ונניעה אחת, ונפני היותם כאונרים צכלל אחת, ג"כ אחיו הגדול עונס יוננה ונולה אחת, ואפי' אם אונר כצד אציק ואת אונך ואחיק הגדול עכ"ל הרנו"צן.

עינינו רוחות שהרנו"צן ז"ל צא לנו ללונדנו רק עיקר הורה של כצוד אצ ונחיים כולל צעל אצו, או אשת אצ, לכצד ונפני כצוד האצות, כי כל זונן שהאצות צחיים לריך הצן לכצד חף צצר שאין צעלנוונו יש לו לך חיוצ והתקשרות, ונפני צכל ענין טיהיה להם כצוד, ונוטל עליו הנותה דאורייתא הכוללת הנווצן העליוני, צאופן זה נקראת ונולה אחת, ונשא"כ לאחר וניתת האצות נפתחו החרלוצות להנפשות הנכריות לו ולגצי הנפשות הנכריות הללו לצד צטול החוצ של כיצוד האצות לעשות להם, ונה שונרציק ונן את הטפל ונוקשר צעודנו צחיים, אוננס הרנו"צן קוצר עלס הכצוד להאצות צעלנווהם אשר הצן ונחויצ, לא יוכל לפסקו צוניתחס, כי לזה אין אלו לריכיס להנעעים נעס הכצוד, יען שגזרת הכחוצ היא אשר חוצ הכצוד לאצות לא יחדל לנלח, אצל אחיו הגדול קוצר הרנו"צן ונעס שגנאי להם שיתצצו תולדותם לעיניהם והם ונלעערים אם הקטנים צניהם לא ישנועו לגדולים, לפיכך צוונת אצותם נפסק לערס לעיניהם, אצל גם הקטנים גם הגדולים שצצניהם ונחויצים לעשות חוצ הכצוד לאצותם לכצדס

לכבדס צנוותס בדבר הרחוי אחרי ונותס חס ונפמי כבוד הצריות או נפמי כבוד הנותים וחי' הסנוותס צעולס חל' ווח. ונשאלה נל' חת הונעיין חס יס פמיס לוונר כפי סכתס הרנו'צן צנועס הכבוד ללספת חציו וחחיו הגדול חיכא ונשנועות חפילו לכחורה דחינו- ונחויצ צכיבוד חל' לחחר ונותו, כונו סכו' רציו ז"ל צתסוצתו, או כפי לחות לשונו דונר חציו כ"י "ונוילח ונשנוע ונדפטוריס ונדחורייתח לחר וניתת חציס ונלכרס כנופורס צסי'ס לולח לווחה, דפסק חיוצ דכבוד חל' לחר וניתהי' חתנועה.

והאם לל' לפלח ווס סרציו עקיציח חוגר זל"ס צל' עוד לחלק צין ונגזיה כבוד חציו סזה חלל' סחונר חל' ונרי צצרייתח, וצין וניעית לערו ונונו סוח חלל' כבוד חסת חל' וחחיו הגדול, סן הרחיתי צספרי (שני הנועות לל' ח' צנועה חלוי) סחלח ונרי ג"כ צחיס ורק חריני כפרת ונשכצו סוח צנוותו, וצוה חיו ונגזיה כבודה, וככון עוד ציותר לוונר צצרייתח הסיפק וולד סשמי סצוה, למנוע צער אביו חל' זולת זו צררתי לווענה סחילוק סחוח צצרייתח צל' ללוודט ח'ך לכבוד זכרון חצותיו, זכרוס לכרכה, אחרי וותס, סחוח רק ווליה ונדרכצן וצכחוצות לכבדס צנוותס לעשות רלוס על פי לווחת סחוח ג"כ ווליה דרצנן חצוה ונכיוצ דחורייתח, חל' כבודס אחר וניתתס לעולס עיונה, ועוד ח'ך יס לרויות ונחכל ונשקס לוונעו לער חציו חל' לכבוד חסת חציו וחחיו הגדול, ג"כ וניעית לער חציו, חל' ונחכל ונשקס חיונו ונחנות וניעית לער, ח'ך סוח חלוקת הכבוד להעמיקס צכל טווצ, וס כל ונון סגוף קייס, חל' חיו וון היסוצ לעשות לווחה גס כן לחחר וותו, חל' לכבוד חסת חציו, ונוולין גס כן כית כ"י "סחוח לוונעו לער חציו ונפמי סחציו ונלעער צקלון חסתו דצז זס לל' סייך אחר וניתה ונפמי סחיו חשקס חל' אחר וניתתו צהעדר כבוד חסתו" ונרל דחצרהס, ח'ס חסר חוהצ חסתו ויתר ונונפו או סוחן לכנו צכוור יתר סחח ויתר עו, חיו ונלעער כלל צהעדר כבודס, חל' חדס חולס סיכצדו צמיו חת חסתו חפי' חיוה חונס (רס"צס צ"צ קל"ז ע"צ) גס חס לערו צמיו חחר וותו ידע וצשרו עוליו יכאצ (ע"י צרכות י"ח ע"י צ' חיוצ י"ד כ"ח ע"ס) וחוכפת וחוכפת ליה.

ולפי הסלעה זו צנוצן הרנו'צן יס יחרון תוויר צכבוד ונחיס סלח ככתצה ווליה יתירה חל' סיכצד חותס ונחיס צכל ענין סיהיס להס' כבוד צעודס חיס וח' סחציו ליהו לעשות דצז ונה חחר וותו (סחיו טוגע כלל צחוקר דרצנן וכדונס) ורלון חונו חסר עורכה צחיס להיפק, חז ווליה כבוד חס חחיס עדיפה, וסוח ככלל ונוצן צנווליה סחחת כצד חת חו"ח כדנופורס, וח"כ יחי הרנו'צן כענווד יכין וצונח לפסק הגחון צעל טדע ציהודס כונו סנוציח רציו עקיציח חוגר ז"ל צתסוצתו ס"ח "ורחיתי חחי" צתסוצת טדע ציהודס ונחודר חחינח חח"סע (ס"י וי"ס) סכתס דצנות חציו ווליה לו לעשות כן ורלון חונו צסיפק דישנוע לחס דכיוצ ונחיס עדיף ונכיוצ חחר וניתה עי"ס.

אורם רציו עקיציח חוגר זל"ס"ס כחצ על דעת הגחון צעל טדע ציהודס "גס זס כסתר ונחצ"י (יורי' ע"י) סכתס ווליה לוונר קדיס על חונו צחי' חציו וחס חציו ונקפיד חפי' דחונו עשתה לו לווחה לוונר צצילס

ולא ת"כ תקיעת ק"ג, ונולדה לתקן, כונצור בחי"ו ק"י
י"ג ק"ג וצחוני"ס ק"ד שכתב דהך כפיה היינו צדצרים
ועי"י צפ"ת וצחח"ס קופר צחצוזה הי"ד ק"ס רל"ט.

ואחרי צארנו כי יש רגלים לדבר השיטה דהלוואה ונד"ן
כבוד אז הוא וחי"ו זין ונולדה לקיים דברי הונת
לענין כפייה, יש לנו ללמוד וזה שכל ונולדה הצאה ונכח
כיבוד אז דינה שאין כופין עליה, שאלי"ס כח כיבוד חי"ו
אשר העיקר נודאורייתא (סנהד"י כ"ז ע"ה) לחצוב ונולדה
ונדצרי קופרים הצאה ונכחה שאין כופין יען שונתה שכרה
צלדה, זה היא שיטת רש"י ז"ל (עי"י כחצוזה ל"ח ע"ג)
אלל ונולדה על היהוונים לפרוע חוצ אציהן (צ"ג ק"ז ע"ה)
שנפרש רש"י שפיר "ונשום כיבוד אציהן, אלל שאין לז"ד
לכופן על ק"ג, דלא ונולדה עשה ונפורשת היא ככוכה וכלול
אלל ונולדה צעלנו"ל דרצק"י רלו"ט לומר זזה הך כיבוד חי"ו
ונולדה עשה ונפורשת הדוונה לנולדה סוכה ולול"ז שכו"פין
עליה, אך ונולדה דרצק"י הדוונה לנולדה עשה דאורייתא של
כיבוד אז, שאין כופין עליה.

ובזה ויוצ"צ הי"צ קו"טת החוקי והשגתם על פי הקונטרס
(עי"י כחצוזה פ"ו) צד"ה פריעת צעל חוצ ונולדה כחצו
וצקונטרס פי לקונן גצי קטינ"ל דארע"י דהואיל וליכ"א ונולדה אלל
ונדרצק"י לא כ"יפין ליה, ואינו נראה דאשכחן דכופין צוול"ת
דרצק"י כגון ונולדה לקיים דברי הונת דאורייתא צהשול"ח (דף וי
ע"ה) דכופין את היורשין עכ"ל החוקי ונעול"ס רש"י לא אונר
שאין כופין צפריעת חוצ אציהן ונכוח שהוא ונולדה דרצק"י אך
נשום ונולדה דרצק"י זו צאה ונעיקר"ל של כיבוד דאורייתא ואין
כופין אונ"ס צוול"ת לקיים דברי הונת צעלנו"ל שאינו ונחונת
כיבוד נשאר הד"ן דכופין כונו צוול"ת סוכה ולול"ז חף שהוא
ונדרצק"י, זה היא ח"י"ו אל"צ"א דדינ"א כונו שצארנו לנעול"ה,
זה צבור.

מב"ל האונור צחצוזה זו יצ"ן כבוד יד"כ הרצ כ"י את דרכיו
צחקירות אחרי שורש דבר הפוסקים כדי להצ"ן ולהורות
דענה ללילה דעת קדוונים ואחרונים כ"ע, יודע אני להוקיר
גודל ערכו של רצ"ן רצ"ו הגאון ר"ע אג"ר זל"ס"ה, וענוקות
שכלו וני ידלנו אך יודע אני גם כן שאין לנו יכולין לנודד
צאונת צנין הכבוד לרצ"ו ית"ר ונאשר ננודד לו צונדת עיון
ענווק צפ"פול ישר צפסק"ו אשר זו ונש"ס חפ"ו של הונחצ"ר
וצונדה זו חולק"ן כבוד לרצ"ו, צק"ף דברי אעיר את און
כבוד דונר כ"י כי צל"ק לנודד הפוסקים ונולדת רצ"ו הקדוש
ונתיר"ן הש"ס "הכי וי"ל ונח"ס" דין כיבוד של הלוואה אחרי
וייתה דונ"ס לו צערך כונו שהנול"ה הוא צח"ס, יען כפי
הש"ס (ש"ס ק"ג) ערך לוואתו יקר ע"ד רוס הונעלה ונשום
כל צי שיונשי הו"ה אחי רצ"ו הקדוש לציתיה, ונפרש הונח"רש"ח
ז"ל, וכאילו הוא חי וק"ס לעולם שעי"כ קר"ח רצ"ו הקדוש
עכ"ל ננול"א שונח"צ"ס צחלוקת הכבוד על פי הלוואה כונו
שהוא צח"ס ח"יה, וכן ראוי להורות לכל צ"ס ונקש"צ"ס
לקיים ונולדת ולואת אצ"ו ואונו כאילו ח"ס הם וונה הם
צח"ס חף זרע"ס צח"ס.

אשמח תמיד להשיב לגדולי ישראל הנוסכ"ל"ס צח"דושי
וצפ"רי ולהחכים את הונע"ין הנאון צחורת רצו"תו
ז"ל

לך ששליח"ס ש"ס על"ך (כעל"ס לשון הזה צל רש"י ז"ל)
צונ"ל הט"ל לה"ס וני"ס וכו' כונו שצארתי הי"צ צפ"רי שני
הונות ש"ס:

והרודנו ונה קצרה צרה חריפה עדיפה, ואל"צ"א דדינ"א
כדעת ח"י"ו והצ"י אשר הוא דעת הרמ"צ"ן ופירוש
רש"י וצוואר הי"צ, שצאונת נוכל להוכיח ונח"ך הש"ס (ק"ד)
ל"ח ע"ה) דצונה אצ"ו וזה לו לעשות כן ורל"ן אנו צהי"ך
דישונע לא"ס דכיבוד צח"ס עדיף ונכ"בוד אחר וייתה דו"ק.
ולענין גוף הדין ח"ס לרי"ך לקיים הלוואה ונד"ן כיבוד אשר
יקוד להחלטה זו לקחתי ונח"ס"ס כחצוזה ק"ג ונרצ"ו
הקדוש ואונור כבוד ונח"צ"י הרצ כ"י דהנור הצ"ן דרצ"י לא
היה ונולדה ופוקד לנצ"ו לעשות רלו"ט רק רצ"י ה"י ונל"וד
לנצ"ו דין וכו' כפ"ל"ת היא צעי"ו, הל"ח הרמ"צ"ן צ"ס הונול"ת
שורש צ"י כותב צפירוש שהרי צגו"י כחצוזה (ק"ג) הזכירו
צוואת רצ"י שאונר לנצ"ו "הזהרו" וכונו שונל"ו (פסחים
ק"י ע"ג) ד"י דצ"רי ליה רצ"ו הקדוש את צני"ו ונולדת
הלוואה לנו ללמוד דין ונח"ך דצ"ו של רצ"י שכה הלוואה
גדול כל כך ככיבוד א"כ וון התורה ולא לנוונר כפי ונל"ל"ו
שרצ"י אונר לה"ס דע"ו צני"ו ונולתי היא כך דצ"ר הגון הוא
ותו לא כי אחר העיון נצ"ר שקוג"ל שלנו עוסקת דין
אלוונה (צונ"ס"ה ק"ג ע"ה) שנתנין לה נוד"ר לפי כצודה
ות"ר ונשתונסת צונוד"ר צכ"ריס וכסתות צכל"י כס"ף הזה
כדרך שונשתונסת צחי"י צבל"ה ודין זה ונול"ח הש"ס הלכה
לנעשה ונולדת רצ"י שהז"ר לאלוונה שלנו יתנו צני"ו נוד"ר
כ"ר של"ן וונטה כונו שה"י לה צח"יו ח"ה הענין צונקונו
ח"ה שפסקו הפוסקים שונול"ה לכבד"ס או דצ"ר הגון הוא
כפי הלוואה של כיבוד א"כ וכפי הנראה ונח"ך חצוזה הר"ח"ש
כלל ע"י שהצחתי לנעלה שונק"יס ואינו לרי"ך לכבד"ו ואין לו
לח"ס ללוואתו (לשון הונחצ"ר) ג"כ קוצר דהלוואה הוא ונד"ן
כיבוד א"כ וא"כ י"ה נפ"ק"ו לדינ"א, לא כו"ש נור חצ"י הרצ
כ"י שאפשר כל יקוד קו"ס עשות לוואת אצ"ו אינו רק נשום
ונולדה לקיים דברי הונת, אך יש כ"ו לחלק דונשום כיבוד א"כ
לא כפי"ן להו ונד"ן ונולדה לקיים דברי הונת כפי"ן כדחי
צפרק השול"ח (וי" ע"ה) וצהר"ן פ"ק דגיט"ן צקוג"ל דונעונד
שלשתן שונצ"א ר"ע זל"ה ועוד י"ה כ"ו נשאר וי"ל דלא
אונרי"ן ונולדה לקיים דברי הונת אלל צנכס"ו וירושתו אלל
צשאר וי"ל לא (עי"י ח"ו"ו ר"י צ קע"ף צ"י וצחצוזה צצ"י
ח"ה ס"י ק"ס"ח) אול"ס צשאר וי"ל ונכה הלוואה של כיבוד
א"כ ג"כ ונולדה (עי"י לע"ל וכחצוזה ל"ח ע"ג) וצ"ע ר"ו
דונח"צ"י לעשות לוואתו לאחר וונתו גם ונדצ"י הצ"י (ק"י
שע"ו ח"ל"ל) ונשונע כן (תרע"ח ש"ס) חפ"י להפוסקים דאין
ונולדה לקיים דברי הונת צשאר וי"ל חפ"י צלוואת אצ"ו או
אונ"ו וי"ו קצרו ונל"ד החק"ד לפנים ונש"ו"הד ראוי לקיים
גם צשאר וי"ל אך אין כופין על לפנים ונש"ו"הד רק צדצרים
צעלנו"ל, ע"י ש"ס צחצוזה צצ"י ח"ה צדצ"ר אשר כתב נתנו
כול"ס ת"כ, (וצ"ה יש לתקן צפתחי חצוזה י"ד ר"ו ס"ק
"ולואת א"כ הוא צדצ"ר ש"ס צ"ו ת"כ, אך יעשה כ"י" ח"ה
"ת"כ" נדפ"ס כוונה וכוונה פענו"ס צויר"ד הגדול צפתחי
חצוזה ר"ו ונצ"ל לדי שנוונ"ס כע"ן שונצ"א חצוזה
צצ"י פ"ה, אלל לרי"ך להיות ח"י"כ, רל"ס לונ"ר חקר"ן כ"ס

נחלת שאלות ותשובות סימן ז' נפתלי

ט

ז"ל בפי אשר חכמי ה' וזוה הגני ונוקיר ונוכיר את ערכו הגדול הם והרצ וצדירות אחתם ונחצו.

נפתלי הלוי.

סימן ז

צנ"ה המבורג ערב שביעות תרומ"ם לפ"ק.

ישאן הרים שלום וברכה, ונחלקי הנוערכה, לאיש אשר לו ככה, תורתו צודה גדולה נערכה, ה"ה הרצ הנוח"ג החריף וצקי, ונלויין כאיש גבור ונלחנה ונודפי נקי, כש"ת ונ"ה נפתלי הלוי כ"י.

במה אקדם פניו, יום יום נגש רוחי צקרי צלונר קום ושלם כשך נגד איש גדול כ"צ, והיום הזה אחתיל צנולה וצנ"י אשלינוה כוונת הפנאי הצע"ל, ואם הכני כוונתי על דצריו דע אדני ונעכת"ר כ"י כי הכני רק ונליע לפניו ונחשבותי לונען תצאנה צבור צחינתו, ויש צלוי ולקף אותם, ואם יראני ונשוגתי, הלך זאת חפלי ונגוונתי, צקפרו קדש נפתלי (על עין יעקב ויילכא תרומ"ו) צא כתר"ה ליצק קושיית חתן המ"צ צצרכות ונ"ז ע"צ, ונלוח דרצים שאני (טס דף ה' ע"ג) אודה ולא אבוש כי צתחלת העיון לא הצנתי תיחולו וכאשר הצוננתי פענוים ושלם כוונתו לי אני ונצין כוונתו דר"ל דצצנולא צגיטין דקאי הפלפול צצ"ק לענין לשחרר האונה לונען תוכל להנשא והיינו רק ללורך ונלוח יחידה, די לה להגמורא צחירון ונלוח שאני, אצל צצרכות דעסיק הגנוי לענין נ"י ועצד לשחררו ללורך הרצים ונקשה הגנוי ונלוח"צ היא כדי לאסקוקי ונלוח דרצים, ואגז רוח ונעכ"ת דחוקי טס צענווד הקודם כתצו כדדרטיין הכא ונשום ונלוח דרצים, והנה אם אונר ידידי הרצ מ"י דנראה ונה דה"י להתוספות הגרסא כאן כונו צצרכות היה הדצר קרוצ לשנווע ואוסקי עוד דכן ג"כ צחוקי ר"ה דף ל' ד"ה ונתקלקלו יע"ש, כאן אם נניח דנכונה הגרסא טלפמינו דצגטין לא פריק הס"ס כונו צצרכות, עוד הקושי' הנוצא, צנ"צ צתקפה, ואדרצא יותר ה"י ונקום לקושי' ופירוקא צגטין ונצצרכות לפי דצרי עלונו דהרי רצינא ואצ"י ונחלקים לעיל אם וותר לשחרר השפחה כ"י ועיקר עענוא דאצ"י ונשום דיש תקנה אחרת ליחדה לעצד, הא היכא דליכא תקנה אחרת כגון צחל"י טפחה וחל"י צ"ח כ"ע ונודי דכופין לשחררה ונכה איסורא דרצים, ולפי דצרי די"ע הרצ מ"י דקוגיא דכאן קוצצת הולכת על ה"ה דאונתא, יותר ה"י ונקום כאן צגטין להקשות ונלוח"צ ולתרון ונלוח דרצים שאני דהרי זה עיקר היתר הן צעוצדא דר"ח צ"ר קטינא והן צאונה דאצ"י לטיעת רצינא דלצ"י צאונת אקור לשחררה, ונצצרכות עכ"פ אינו ונצואר דר"א שחררו צצציל לזכות הרצים דילונא עיקר כוונתו ה"י לזכות את עלונו, ונצגטין ונצואר דלח דנו עלה לשחררה רק לונען הלל רצים ונאיסורא, ולא צצציל ונלוח יחידה דהרי נשים אינן ונלויין על פ"ו כוונ"ש רש"י טס, אם כן ה"י ונקום לאסקוקי צגטין הך ונלוח דרצים, ועל כ"פ אין טייכות טפי צצרכות להא ונילתא ונצגטין.

ואשימה, עיני על ונ"שכ צצצוק קושי' זו חתן המ"צ ושחתו הגאון קלם דצרי ונען ואונר עפר אני תחת רגלי גדולים האלה וצכ"ז לא ונלוח דעתי וננח צצצריהם דהנה

צלונרי קוגיא זו דצרכות טרם נודעתי כי יצבו על ונדוכה זו חתן וחותנו המ"ל כך אונרתי לי לפרש קושי' הגנוי ונלוחה הצ"צ דהנה ה"י קשה לי ונה פריך הס"ס ונלוח"צ דהצנה פטועה היא דנוקשה אר"א דאפ"י צתפלתם לא ילאו י"ה כיון שסתהוות הלצור על ידי עצירה נעשית, כי כן כוננת ונלוח"צ צכל ונקוונות צצ"ס, ונלוח להס"ס ליכנס צפרלה דחוקה להקשות ונדצר אשר צנחלוקת טנו"י צרפ"ג דסוכה דאיכא לנוד דלית לי כלל קצרת ונלוח"צ, והרי ה"י יכול להקשות צפשיעות על ר"א דה"י דתרת ונלוח שאני ק"ס ונה אולונא דהאי עשה ונלוח עשה והוא דצר דאין עליו חולק, ונה ראה ר"א לשחרר העצד צצציל ונלוח תפלה, אפ"י אי ה"י תפלה צלצור דאורייתא, וכנו דנוקשה הס"ס פסחים ד' מ"ט על רי"צ צ"ע יע"ש, ולא פריך התם צפסחים על רי"צ ונלוח"צ היא, ע"כ אונרתי אם אוננס ה"י טוה, הכוונה ונחלפת ונצאאר הנוקוונות, וקושי' הס"ס צצרכות ונלוח"צ צאונת אינה רק להקשות על ר"א דאיך עשה לכתחלה לאלם ונלוח תפלה ונלוח לעולם צהס תעצדה, ודע דהרי לטיעות התוספות צכוכה ונצאאר ונקוונות היכא דהעצירה חלפה הלכה קודם עשיית הנולוח לא שייך כלל ונלוח"צ (ועיני צצ"ע אר"ח תרומ"ו) לא הוה ונקשה הס"ס כאן וידי אי כינא דפריך דלא ילא ר"א צתפלתו הרי צשעת תפלה אודא לה העצירה דהרי כצר נסתחרר העצד, ועכ"ל דכוונת הקושי' ה"י על לכתחלה דעצד ר"א עוצדא, ושני שפיר דחוקה צעניי ר"א ונלוח תפלה ונלוח לעולם וכ"י ונשום דנלוח דרצים שאני, ונלוח דשפיר עשה הס"ס צפסחים דלח הקשה אר"צ ונלוח"צ, רק ונלוח אולונא דהאי עשה ונלוח"צ, וכן היא כוננת הקושי' כאן אף שאני צלי הזה, והנה ונכלל דצרי חתן המ"צ והודלת חותנו אנו לנודים דהצ"ו דקושי' הגנוי ונלוח"צ היא על דריעצד דלח ילא ר"א דחל"כ אין הצנה צונה שתירין על הקושי' כוונתו, ואכ"כ צעניי על ונקוני אענוודה כי אין לי אלא ונה צעניי רואות.

ולא עוד אלא שכוונתו לי גם הגאון המ"צ דהר צ"י ופירש כוננת הקושי' ונלוח"צ כוונתו, דהנה תוכן דצרי הגאון המ"צ צצצוק קושי' צ' דחתנו כך הוא דכיון דהך דינא דלח אחי עשה ודחי עשה היא רק קצרה, דנאי אולונא האי עשה ונלוח"צ ונלוח"צ עדין, צין תה"י קצרה זו דאורייתא או דרצין, ק"ס לא שייך זאת רק קודם דעצר ועשה, אצל לאחר דעצר אעשה ועשה האחרת טוב לא שייך לונר דלח ילא ונכה ונלוח"צ דהשתא דעצד אונר"י להיפק, ונה אולונא האי עשה ונלוח"צ עשה ונלוח"צ ילא י"ה, וצוה הל"ל טס את תרומ"צם ונלוח"צ ונלוח"צ צ"ש"ש יע"ש צצצריו כי נענו ונעודתי ונשחווים על הגאון הרי קוג"י דצרכות עודנה צין עיניו, ולפי דצרי ונה ונקשה הגמורא ונלוח"צ הרי התם גם כן כצר שחרר ר"א את עצדה, וטוב אונרין ונה אולונא עשה דלעולם צהס תעצדו ונעשה דתפלה ולא ה"י ונלוח"צ, אלא על כרחך דהגנוי ונקשה דהאיך עצד ר"א לכתחלה ושחרר דחי האי עשה ונקוני עשה אחרת, ואם לא איפוא נאונר כן לא אצין כלל דצרי המ"צ, וידעתי כי לפ"ז יקשה איך שצח דצרי חתנו דנראה דלח הצין כן, ונה אעשה אם אין לי דרך אחר.

ואשר אחזה אנכי צצצוק ה"י תרי קוגיות דצרכות ונצגטין

כל אונע וידידי הרצ כ"י לונען השתעשע ענוו דהכה ידענו
 כולנו אשר רוח אלקים דוצר צל' רצותינו חבנוי הש"ס, ותנועתו
 לונה לא קאונרא הצרייחא ונעשה צר"ח ששחרר עצדו ולרפו
 לעשרה להתפלל, וסיתה זאת הלשון קלרה ונוצחרה, ונשא"כ
 השתא דאונר שנכנס לצ"הסכ ולא מצא עשרה דהן לכאורה
 דצרי וותר, ושחרר עצדו להשלינו לעשרה, ולא קאונר להתפלל
 והעיקר חסה, לכן מ"ל דיש לפרש הך עוצדא דר"ח צמים
 אחרת, ידענו ונאונרס לעיל ו', כיון שצא הקצ"ה לצ"הסכ ולא
 ואלא שם עשרה ויד הוא כועס ואין לי כאן עסק צונה שהקשה
 צם' צ"ל אונעורא זו, ק"ס הנאונר הזה גלוי לכל רואה, והיינו
 הך עוצדא דר"ח שנכנס לצ"הסכ ולא ואלא עשרה, וירח ר"ח
 ונעטעו של ארון העולם ושחרר עצדו כדי להשלינו לעשרה
 והו לא ואכתי לא כאונר דר"ח התפלל אח"כ בלירוף העצד
 הנוטחרה, רק דשחררו כדי לסלק חרון אפה, דקצר ר"ח
 דאין העצד ונשלים עשרה, ואיכא ח"ו חרון, ואכל צי עשרה
 שכניחא שריח ולא צונקלתם עצדים, והנה בגטין לא יוכל
 להקשות ונלצה"צ דא"י איפוא כאונר שהתפלל, ועל השחרור
 גופא לא שייך להקשות ונלצה"צ, דק"ס שפיר הויעילו ונעטעו
 לשאין כעס וחרון, ונשא"כ צרכות שפיר ונקשה הש"ס ונלצה"צ,
 דשם עסקין צמי ועצד דוולטרפין דהיינו לצ"הסכ צעם
 כונצור צתוס' עס די וי"ח ד"ה וליה ופריך עלה ונחא
 דר"ח ששחרר הא לא שחרר לא, ועי"כ הצין הגוני דר"ח
 שחררו כדי להתפלל בלירוף העצד, דאל"כ לא ונקשה הגוני
 וידי כונצין, אס כן שם צרכות ונלצה קושי' דוולצה"צ
 ונקווה הראוי ולא צונקבת גטין.

עוד ונעטע לפימ' כי קשה עלי הפירוד, דהנה ידוע
 ונחלקת הצה"ג הוצא כאן צרכות צתוספות והרא"ש
 צפ' אלו ונגלחין סיונו ג' צבונת ונלצה דרצים חד ס"ל
 ונלצה דרצים עושים נקרא ונלצה דרצים, וחד ס"ל דוקא
 תפלה בצבור נקרא ונלצה דרצים דליונא לדחות ונלצה אחרת,
 כונו ששחררו העצד דזיכה על ידי זה רצים להתפלל, וצלי
 השחרור ה"י הונלצה נונענת ווכל הלצור, אצל הצלות ויע
 אחרון כיון דאין רצים ונעוכצים ונלחוג ע"י הצילות דחיד
 אשר קרהו אינו נקרא ונלצה דרצים, אכן לשיעת התוס'
 קשה לכאורה לונה להגונרא צפסחים כ"ט, לונר דנחוסר
 כפורים צער"פ אחי עשה דכרת דחמי, ולונה לא קאונרה
 ונשום דהוא ונלצה דרצים, דהרי כל ישראל עקוקים צשחיעת
 פסחיהם, אס לא כאונר דניחא להגוני טפי טעונא דכרת
 ונעטע דפסח.

והנה עוד ראיתי והצוננתי צכונה ונקוונות צחצורו קדש
נפתלי ונלצתי צהם דרצים כחונדים הראויים להעלות
 על הדפוס לונען יתנו רצים ונחור חכונתו ותורתו, ותוניד אל
 יונעט ונוני ונתק פרי חכונתו אשר יתענג צה ונכצרו ונוקיר
 דצריו והשט צשלוננו.

הק' **ראובן במזרח** ו"י זללה"ה.

סימן ח'
תשובה

אלקים יענה את שלום ונר חציו הרצ הנחלה"ג חרף ונותר
 חרון וי"ה **ראוב** פינק כ"י צק"ק המבורג יע"א.

דגני להסיצ על ונה שלח נחה דעתיה דונר שקוגיא צגטין
 קוצצת הולכת על ונעשה דהיה אונתא, יראה כ"ת
 צרציו האלפסי והרא"ש ז"ל ששם ונשים נוסחא של הש"ס
 שלבו וגורסין ח"ר יהודא כל הנושחרה, והלכה כר"ע (הלכך
 הלכה כרצ יהודא עיי" ק"כ), הויה אונתא דהוות צפונצדיתא
 וכו' והלכתא כרציוא וכן לדצר ונלצה דתמי' ונעשה, אשר ונה
 אלו ונצנים כי ונעשה צאונתא זה האונלע והונרכו של הנוחלוקת
 ע"ד תקון להשפחה, ועל דצר קושייתו לפי קצרה שלי, יותר
 יש להקשות צגיטין ונלצה"צ ולחרץ ונלצה דרצים שאני, ונשום
 שונה הוא הלל רצים ונאיקורא, וצרכות דילונא ר"ח שחרר
 רק לזכות את עלונו ולא לרצים, הלל יוכיח ונרש"י צנוקונו
 וכחצ לה גיטא דחירותא ונפרש"י ונסיצ לה ישראל ונינער לה
 רק לתקן אותה ה"י החשט, וכן ונפרש"י ציננות (סיו ע"א)
 דוונה לרש"י גיטין (ל"ה ע"ב) שאינה ונפרקת על פ"ו אלל
 לפי שהיתה ונפרקת עלונה וחוטאים צה, ויותר עוד ונצורא
 צתוספות גיטין (ו"א ע"ב) שנוקשים דהם פושעים ונותרים
 כיון שהיא ונחרת אחריהן והיא ונשלחן לזנות, הם כאונסים,
 לונר לך שאין אנו יוכלין לונר אף לונקקת הש"ס צגיטין או
 צצרכות ונלצה דרצים שאני שטולה ג"כ על שחרור, כי ונפי
 הלל רצים ונאיקורא כונו שהונלין כצור הרצ כ"י קורא לה
 ונלצה דרצים, אשר זו צאונת גרסא ונשוצצת צתוס' צצת
 (ד' ע"א צד"ה וכו' אונרין לו) ונשום שהיתה ונחרת וננלצה
 עלונה לזנות ודוונה לאונסין, והויו כונו כונלצה דרצים, כי זה
 טעות ונגוד הוא לפי הנוצורא פה גיטין צתוס' ו"א ע"ב
 דגרסא הנכונה היא, ועוד דונלצה דרצים שאני שזו תירוף
 וניחד כונו שהעיר על זה צלדו צעל ונקורת הש"ס, צגיטין
 וי"א, סוף ד"ה סופין כתצו ועוד ונלצה דרצים שאני, ע"ש
 ועיי' תוס' פסחים פ"ה ע"ב ד"ה סופין ע"ב, אף ללונדנו
 שאף על גב ששם פושעים, הם חסודים כאונסים לדצר
 ורק היא הנוקלקלת ואלל חליה שפחה וחליה צת חורין
 דכופין את רצה רק לנצונתה להחזירה לננוטצ ולהציא אותה
 לקיים לצצת לחיות צה י"שצו ילצה (ל' ר"ח צהשולח)
 וכן ונפרש צאר היעצ צתוספות עס ל"ה ע"א ונשום דלצצת
 ילצה נקרא אללה ונלצה רצה, ולפי"ז אס התוספות ונעיר על
 תירוף שני ועוד כונת התוס' היא צונה שהש"ס ונחרץ פה
 צגיטין **מצודה שאני** נקראת ונלצה זו ונלצה רצה, ונשום לצצת
 ילצה שגם השפחה ונחויצת (כו"ש צתוס' גיטין ו"א ע"ב)
 אלל היכא דנהגי צה וננהג השקר ואת השפחה תקנו ולא
 את הנושכים אחריה האונסין, וצאונת טעות גונר צתוספות
 כדדרשין הכא "ונשום ונלצה דרצים" ל"ל כדדרש"י הכא "ונשום
 ונלצה שאני" כונו שהוא צכל השק"ין והראשונים, אוננס צגוני
 צרכות לא טוכל לונר רק לזכות את עלונו ה"י הלל השנוונה
 או הששעה אכנים אשר ונלצה צצ"הסכ כצר הויו ונחקצלים
 לללח וידי חוצתם צקדושה, ונווילח אס גם הוא אחס,
 יכה כנוחס, אצל לו אין זכות יותר ונחצרים שהקדונו
 לפניו צצ"הסכ וכונו שונפרש רש"י עס, להוליא רצים ידי
 חוצתם צקדושה, ואשר עוד אצאר להלן, לזאת ונקשה הגוני
 לפי פירוש' שפיר ונלצה"צ לצא ל"די תירוף ונלצה דרצים
 שאני.

ואחרי צארתי כי עיקר הוכחה של הש"ס היא על הויה
 אונתא

הוא כעוצר בעשה, ועשה זו לדעתו חף בעיקר היא באונס רק ודרבנן שר"י אומר שנואל הסניף אותה על הנוקרה בשלילה, היא ונזות עשה גרועה וקלה ונשאר ונזות עשה חפילו וייע דרבנן, והאיך אפשרות להביא בזונות קושיית הש"ס ונאי אולנוא ונזות עשה זו של תפלה ועשה של שעבוד (אשר ונעולס לא היתה ונזות עשה) כמו בפסחים וחולין הש"ס ונקשה.

והנני להציג ראיה לדברי ודברי הסוס' (פסחים כ"ט ע"א) אצל עשה דחוניי דחי עשה הקל ככל ענין חפילו לא ונקיים עשה חנוור צעידנא דקא עבר אעשה הקל כדמוכח בהשולח (ל"ח ע"ג) גבי רבי אליעזר ששחרר עבדו, הנווין ומה דתפלה דרבנן קורא הסוס' עשה דחוניי, גב עשה דנושחרר עבדו, שהוא עשה הקל שהיה צעלונותה היא ודרבנן, וההירין לנו עתה דברי הר"ן בגיטין (ל"ח) כל הנושחרר עבדו עוצר בעשה, ונשנוע דלאו עשה גוור הוא דגנווי פרכינן ויחיצי ונעשה צר"ח שככס וכו' ונפרקינן ונזיה שחי ונזיה ונזיה גוור הוא היכי דחין עשה שבתורה ונשום האי ונזיה וכו' ועיי' כסף ונשנה (הלכות עבדים פ"ב הלכה ו') היכי דחין ליה ונשום ונזיה דעשרה ע"ב חלל ודאי חף אם נאור שעשה של הנושחרר עבדו היא רק ודרבנן ככ"ז קלה היא ונזות תפלה דרבנן ונשאר ונזות דרבנן, וכן ונשנוע ונחוד התוספות (חגיגה ז' ע"ג) דכתבו כיחא לן דליעבד רב איקורא זוטא, ונלויעבד העבד איקורא רבה, נקיע התוספות פרילות איקורא רבה, ועוצר בעשה צנושחרר עבדו איקורא זוטא, יען שאין עשה גוור חפילו ודצריהם.

ולפי סברה זו צולה קושיית ה"ר יהודה ז"ל שהקשה על דברי ה"ג (עיי' הרא"ש באלו ונגלחין ג') והוא דאור צפרק השולח (ל"ח וברכות נו"ז) ונעשה צר"ח וכו' ונוסיק דעשה דרבים דחי עשה דלעולם זהם תעבדו וחף על גב דלעולם זהם תעבדו דאורייתא ועשה דתפלה דרבנן ע"ב, הן אונס עשה דלעולם אינו ודאורייתא רק ודרבנן כמו תפלה, אך לתפלה יתר שאת לה ונשום ונזיה דרבים או דזיכה את הרבים לפיכך נדחית עשה שאיננה גוורה ונכח עשה דרבנן שיש לה יפוי כח באיזה נר. ואם כדצרינו כך הוא העשה של העוצר ששחרר עבדו יותר קלה וכל עשה ודצריהם כ"ל לוור שנומח הנושג העקרי הזה צתירן הש"ס "ונזיה שחי או לדבר ונזיה שחי, שר"ח ונתחלה עבד הכי לשחרר ונתחלה, שהוא קוצר לדבר ונזיה אחת וכל הונזות חף ונדצריהם שחי, וותר לשחרר ולעבד על עשה קלה זו, ונוקשה הש"ס אך יכול ר"ח ללאת וידי תפלה הלל ונחונת עבירה דשחרור צחה הונזיה שיואל צה, ודוונה לגזול ונחונת הצ"צ (עיי' סוכה דף ל' ע"א) ונוקשייע הוא צקדושת ונזות תפלה בעצרה (עיי' ריטב"א סוכה דף כ"ט ונ"ה"צ לא אנורו חלל כשהונזיה קייעה בעבירה וכו') ואז חפילו צדיעבד לא ילא (כמוצן הר"צ היטב) ועל זה תירן שר"ח לא לעלמו ללאת צונזות תפלה ונשחררו אך לונזיה דרבים לוכי רבים וזזה לא נלכך שום חזוק וחלום להחליט ולדחות ונזיה קלה של עשה זו ונשחררו כי כל ונזיה דרבנן יש לה כח לדחותה אך לונען לא נחשבו רבי אליעזר כנוקשייע בעבירה לזכות עלמו וכעושה ונזיה בעבירה ונחרן

אונתא כמוצן הסוס' שאללה שצת ונזיה רבה שייך צווצון הש"ס הכא ונזיה שחי, יתיצט היטב תנויהת הרב הונגיה צקפרי קדש נפתלי (ברכות נו"ז ע"ג) שכתב ח"ה לא ונלאתי כונת הנוחצר בתוס' גיעין אשר רנו"י, אשר חני כסונתי על הונעיין צעיון נונרן אחר העיון יאור יגעתי ונלאתי את רנוי תורותיו.

ועתה צחתי להחלטהו צונה שאור דצונת כונת הקושיא כאן על ר"ח דכתי דתרת ונזיה שחי ק"ס ונאי אולנוא דהאי עשה ונאי עשה כמו פסחים כ"ט והוא דבר דחין עליו חולק עכ"ל, וארחיב הדבור צה, לדעתי יש חלוק ונוצחק ונראה צין קושיא דפסחים להכא, דצעלונא כגון פסחים (כ"ט ע"א) וחולין (קני"א ע"א) יש עשה דאכילת קדשים הנופרשת צתורה ועשה האחרת דהשלונה הכתובה צתורה, כן עשה דונטרע ועשה דסלוח לאפוקי עשה דלעולם זהם תעבדו חין היא עשה הנופרשת צתורה חפילו לדעת רב יהודה, רק וני שנושחרר עבדו או חסיצ כמו שעוצר בעשה וזה חין חני יכוילן לקרות עשה דאורייתא להקשות ונאי אולנוא האי עשה ונאי עשה, ואוור חני ונן הסצרה הטרופה היא לוור וני שהוא עוקב צונזות עשה אחת טלזה הצורה צ"ה, אם ונזות תורה ידועה לפניה, והן שקולות צחונותיהן ונהיכי תיהי יכח ונזיה זו ויאחח ויעסק צצכיה ונאי אולנוא וייע זו ונז, אונס האם יש ונזיה עשה לעבדו בעבדות סרך בעבד כנעני, וצונשך העבד את עבדו צפרך יהא פטור ונן כל הונזות יען שנוקיים העשה, לעולם זהם תעבדו, זה חני ונן השכל ולא כשנוע ורצ יהודא אור שנואל שאור רק צשעת שחרור עוצר בעשה ולא צנוקיים והוא עושה עשה שצתורה, לוניור ונאי אולנוא חאי עשה ונאי עשה, כי צאונת לפי הגנ' גיעין (ל"ח ע"א וע"ג) צעל הנושחרר עבדו עוצר בעשה הוא רב יהודא אור שנואל, ושנואל צעלמו ונצחר הפסקו לעולם זהם תעבדו לעבדה כתינו ולא לצושה (דה נו"ז ע"א) לפיכך שנואל צדק צאונתיה ויהצ לה ד' וזי דוני צושתה, הוי אוור הוא חס על העבד, לקיים כונת תורה ששתתנש צו צעבדה הרושה ונחויצת לפי השעבדה, אצל לא לחשו צן לונזות עשה אם תעבדו גבול השעבד ותקח ונונו חרות האנושי והנווקרי, ונצלי הרק אל תניחשו ונשעבד לעולם זהם תעבדו הלל זה שנואל אור סם (דה נו"ז ע"א) שנואל ונייחד להן ופרש"י שפחותיו ונייחד לאכסים עבדיו ואינו ונפקין ונשום צושתה, * והכל הוא לוור ונן הפסקו לעולם זהם תעבדו, וזה חני שוונעיין כי הוא לפי שיטתו אינה ונזות עשה ענין העבדות והשעבד צה, אך אם ונשחררו והוליא אותו לחרות ונפתח הקשר החוצ לגוורי, אז הרי

* ונוצן לנו עתה כונת הקפרא (ויקרא כ"ה וי"ו) חין לך צהם חלל עבדה צלצה, עיין צקי תורה והנזיה להגאון ונלצ"ס ז"ל י"ל לא לשחררו וי"ל לא לעבדות סרך וכו' והוא גב דהין, אך כונתו כשנואל לא לצושה, רק עבדה צלצה, חה שכונן הרנוי"ס ז"ל צלשונו הזהצ (סוף הלכות עבדים) לא יצונו ציד ולא צדצרים לעבדה ונכרו הכתוב ולא לצושה, ונוקרו צל' הש"ס כשנואל ולא ונעוניה דכפטיה קאוור עיי' הכ"ו עד סוף הפרק.

ונקום זה לא דחיק ונקום תקנתא דרצקן שצות דרצקן, וזה חזיקן כי אין כל יפוי כח של ווליה דרצים והוא צרור להנעיין. תירוצו הנוחרד יפה לשנוע כי צונקת גיטין לא כאור דהתפלל רק שחררו כדי לסלק חרון אפו של הק"צ וכו' חונס כבוד ונר חציבי סכה כי בצרכות ו', ונזוחר וייד הוא כועס שחאור ונדוע צחתי ואין איש קרחתי ואין עונה ונפרט רש"י שיפור שיוכלו לענות דבר קדושה, ולכן לסלק כעסו של הק"צ הוא רק אם העשרה צוים בקדושה ולא רק כי ויכנפי צהרדי, ור"א לא היה יכול לחשוב כי רק שחררו להשלים עשרה יסיר חרון אפו, אם ר"א ידע הנוקור ונאפקוק קרחתי ואין עונה שיעקר הוא לענות קדושה בצורה, ונעשה זה ונרצי חליעור בצרכות איכנה אחרת ונעשה הנוצח בגיטין כי השחרור הי' ונתחלה לדבר ונורה לקיים תפלה בצורה, ולכן צוה אין חזי רוחה הדבל וחלוק צין שתי הנוקבתות, וקושיית חתן הנו"צ עודנה עונדת להתיצב צדק פשוט ונוקבל לכל צעל סבל.

גם לתיחולו של הנוקטן צעלנו שהוא כוח לשנוע, דר"י חייש לנולחצ"צ אפילו היכא דנוליה היא ונדרצקן, לפ"ז שפיר ונקשה ונלחצ"צ צונקת צרכות, כי קם צעל הנוחור הוא רצ יהודה, אבל בגיטין צעל הנוחור הוא שנואל (ר"י אור שנואל) ושנואל לא חייש אנוחצ"צ היכא דנוליה ונדרצקן, ולזאת לא נוקשה הש"ס ונלחצ"צ (ע"י סוף כ"ג ש"ות ח"נו ונחמו הר"ר יוסף זלמן ופ"צ) יש לנו להוסיף שאפי' לשנואל דוקא שהוליה היא ונדרצקן לא חייש אנוחצ"צ (תוספות סוכה ל' ע"א ד"ה ונתוך וכו') אבל כשעצירה היא ונדרחייחא יש לוור גם שנואל חושש לנולחצ"צ, (פסקים ל"ה ע"ב) חונס ונוכרחים אזו לצא אל הלענתו כי צאונת הנושחרר עצדו עוצר צעשה ג"כ העצירה היא רק איסור דרצקן, וא"כ לשנואל שפיר צבי האי' גונחא אינו חושש לנולחצ"צ, והגם הלום ראיתי אחרי רואי בתשובת כ"ג הכ"ל כי הגאון ונח"ל חיות ז"ל (צרכות ונ"ז) בהגהות שלו הולך צדק זה שבי דאפשר לוור דהיה צעידנח דע"י הליקוף לעשרה צוה בצלד שחררו וצגיטין הנוינורח צס שנואל, ולשנואל גט שחרור אינו ונעכצ ונה שא"כ כאן היא ונינורח דר"י יהודא והוא ק"ל דנועכצ גט שחרור ונוקשה הש"ס שפיר דהוי ונוליה הצאה צעצרה דהרי לא הוי צעידנח כקושי' התוס' פקחים שהזכרנו וכו' ע"ש והיא חרילות יתירה ונעים לשנוע, אבל פליאה היא שצאונת שנואל קוצר ווי שאין לו רשות רצו עליו אינו קרוי עצד ולא צעי גט שחרור (עיין גיטין ל"ט ע"א ותוס' ד"ה וכו' וי כהצ) אבל ונתוך קוגיא דהתם לא עוד שנוענו שרצ יהודא ק"ל דנועכצ גט שחרור ועוד קשה לשנוע דברי הגוהר"ח ז"ל צאונרו וא"כ ע"כ דר"א שיחרר לעצדו צגטו שיחרור, דבלח"ה אינו ונועיל ללרפי צעשרה עכ"ל, האם ונן הנועשה סכנכס ולא ונלח עשרה ושיחרר עצדו והשלינו, יש עוד הוה אנוינח שהיה לו טעה לקדר גט שיחרור אם ונתחלה לא עלתה על דעתו צצצ"ה סכנ לא יתכנסו עשרה, ואיך אפשרות שוב להחליטו שהי' צידו שטר חירות, כונו צאונת כצר העיר על זה רצינו עקיציא איגר זלח"ה בתשובה (סיון ו"ג צפסקים) ד"ל השחרור הי' צעידנח דנוקר להעצד השטר שיחול השחרור צאותו רגע שיאונרו קדים וקדושה, ודוחק עכ"ל.

לכן

ונתוך הגוהר דנוליה דרצים ולזכות הרצים ולא ליחד לעלנו כחצב, ואין שייך אללו ונוליה הצאה צעצירה לצעלה אפי' צדיעצד, ועתה יתזון כ"ת צהשחוננוות יתרה כי הגאון צעל מדע ציהודה קם לגד עיניו קוגיא דצרכות ולא חזר ונדצרו כלל, ודצריהם ישרים הם ודצרי טעם, ור"א ונכרעת להלענתו כי לגצי דחיה ונ"ע של שחרור, ונוליה קגי ולא דוקא דרצים, כי צהרונ"צס (פ"ט הלכה ו' ונל"ו עצדים) וצ"ד (רס"ו קע"ף ע"ט) ונצח ווותר לשחררו לדצר ונוליה אפי' הוא ונדצריהם כגון שלא היו צצ"הכנ עשרה הרי זה ונשחרר עצדו ונשלים צו ונ"ן עשרה וכן כל כולל צזה, ולא ונעתיק הש"ס דצרכות ונוליה דרצים, אך תירון הראשון לדצר ונוליה שאני, ועל פי הדצרים הצוררים ונוצחריים הללו, ניכל לוור כי תפלה צעשרה לא עדיפה ונווליה דרצקן אחרת כי ונן הש"ס שלנו ונוכח דוקא לגצי ונ"ע דשחרור הקלה ציותר אבל נגד כל שאר ונוליה דרצקן אין לה כח כלל צחתי קצרה ונוליה דרצים היא.

והשתא דאחינח להכי חונר חזי, אם כן איפוח צשאלה שהוצאה לפני רצינו עקיציא זלח"ה (בתשוב' רע"א ק"י י"ג) על אותן הושצים צכפר קוונך לעיר ונפסקי ציטיהם ונעצרות (פרוהס) ורול"ים לעצור צצצת להתפלל צעשרה, (אשר כעין שאלה זו, כהיתה פה "ענגלח"ד" צין יסוד סטראקטען לעיר "ונידלסקצורח אן טעער" ונשתצחים צעיר כי יש להם היתר), והיתה דעת הנותיר על ונשען קוגיא שלנו צדצרי רצינו קם "ולפ"ז ע"כ"ם ווותר לעצור צספינה להשלים לעשרה דזה שפיר יש ללווד וכל סכן ונשחרור עכ"ל" ורצינו ז"ל כותצ שונה צפסקי "ולפ"ז אין רחיה להסיר שצות דרצקן להשלים עשרה ד"ל דוקא שחרור דהוי רק עשה, אבל צצצות דרצקן העניוידו דצריהם כאלו הוא ונלחכה דאורייתא דיש צה עשה ול"ת וגם כרת י"ל דזהו לא כדחה ונפני זכוי הרצים" עד כ"ל ואליצח דדצרינו והלענתו אין אזו לריכים ללחץ להעלות ערך שצות דרצקן על גרם הנועלות צקצרה חרוכה ונעל ונעלת ונוליה דאורייתא אפי' יותרת קלה צאופן שחזיק ששחרור רק עשה (אשר זו נגד קושיית הר"ן), אך ונטעם ונוליה תפלה צעשרה אין לה יתר שאת ונשחר ונוליה דרצקן ואין ונצטלין צעדה כל שצות דרצקן ועשה דשחרור הוא ונדרצקן ויותר קלה נגד תפלה וכ"צ ואין לנו שום רחיה ונשחרור לגצי שאר ונוליה דרצקן, ונוכ"ש צשאלה שפנינו אותן החפלים ללכת " ונשחאקטען לניידלסקצורח " צספינה (אף אם חאנר שכנכסו צספינה קודם שצת ועשו קדוש) אינם ונשלינוין העשרה כי צלעדס ישנס צונידלסקצורח ונ"ן שלם אין לו דניון כלל לר"א, ואין נקרח כלל לדצר ונוליה, ותוקף ועח יתן לנו רצינו ע"א זלח"ה להחזיק צצרתנו צונה שנוציא שונה ונוקוגיא דסוכה (נ"ז ע"ב) דוולחא קדימים פרוקים והציאו ק"ת, ונשנוע דהיה לריך לקרוח בצצור צצ"הכנ ואפי' ונשנוע דאם לא היו ונולח"ים קדימים פרוקים לא היו רשאין להציא ק"ת הרי אף לדצר הלריך לעשות צעשרה ונ"יו לא דחיקן צ"י לשצות דשצת עכ"ל, הכל ונחתי טענוח שקריאה צתורה צעשרה הוא כונו תפלה וקדושה צעשרה וכתצ הר"ן ז"ל כלוה אסונכתח מינחו קדרר תפלה דרצקן ואין קורין צתורה אלא צעשרה דתקנתא דרצקן היא ולא תקנו אלא בצצור (ועיין כסף ונשנה הלכות תפלה פ"ח הלכה ד')

ועיי' רש"י קודם שעבר) בכל זאת אונרין אתי עשה ודחי לא תעשה (עיי' לועלה) כי הנוקיים רבון אדניו הוא גדול והנשאר ונעשות הרע צעיו (לשון הרנו"צן שנות כי פסוק ח'), אצל אס העשה ילאה עוד קודם הדבור אין לה כח לדחות את הלא תעשה שאחר הדבור כי לפי סדרת הרנו"צן ונדת זכור רומח צנולות עשה היולאה ונודת האהבה ונודת שנוור צנולות לא תעשה והוא ונודת הדין, ולכן ונלות עשה גדולה ונולות לא תעשה (ב) כונו שאהבה גדולה וניראה, ונולות עשה קודם הדבור אין לה ונדת זו כלל עד שכלעוו אח"הד וההצת, ונולות ל"ת אח"הד גדול עונה ונכסוף ונל' הדין.

וראיתי כי ונורו ורציו הגאון צעל שאג"ח צתשובה (סי' ל"ו) ונעורר על תוספות קידושין (ל"ח ע"א) וכחצ ויש להקשות על הא שאנורו התוספות צטס הירושלני דאין עשה דק"הד דוחה ל"ת אלנול עשה דק"הד קיל ואלו בגנורא דידן ונשנוע אדרצה דעשה דק"הד חניר טפי ונלאחר הדבור דהא צפ"ק דיצוות רולה ללמוד הגנורא דעשה דוחה ל"ת שיש צו כרת ונפסק ונילה ותניד שדוחין את השצת דחיי ויה לכולהו שכן ישקן לפני הדבור, וכבר הקשה קוש"א זו ונרה"י ונעירחי צחדושי ונקידושין ל"ה, הא אונרין ציצוות ויה להכך שכן ישקן לפני הדבור לכך דחי וכו' ח"כ צהיפק ונדצרי התוספות והגאון צעל שאג"ח כתצ על קוש"א זו, אצל לק"נו ד"ל דודאי עשה שנאנורה לפני הדבור ולא נשכית כלל לאחר הדבור גרע טפי כדצרי הירושלני, אצל היכא שנאנורה לפני הדבור ונשכית כונו לאחר הדבור חלים טפי ונשאר עשה שנאנורה לאחר הדבור לחוד הואיל והיא נאנורה לפ"הד ונשכית כונו לח"הד ואלו חניהו ל"כ ק"הד והשתחא ח"ש דפקח נח' צונלרים ק"הד ונשכית כונו פענוים אחר הדבור צחוונש שני וצוונטה תורה וכן תנווד ק"הד נאנור ונשכית צחוונש הפקודים וכן ונילה וכו' הלכך הואיל ונאנורה ונשכית חליונול טפי כדצרי הגונו דידן אצל ונלה ל"כ חלול צונלרים ק"הד לחוד דהני קרתי דצערצ תחלכו ונלות ודעל ונלות ונורורים יחכלוהו ל"כ חלול צונלרים אצל לא נשכית לח"הד הילכך גרע טפי וכדצרי הירושלני ונע"ג דחוצת ונלה נאנור כונו לח"הד גצו פסק שני צחוונש הפקודים ההוא חפ"ש קאי וח"ל דצאנות ונ"ע דנולה דפ"ש דוחה ל"ת אצל דפ"ר לא וכדצרי הירו' וכו' ע"ש עכ"ל.

ולבי ונולא רגשות ירחת הכצוד לצעלי החוס' וצפרט ויה שנוצח צטס הירושלני ולכן ארהיב צנפטי עוז נגשת אל הענק הגדול רציו השאג"ח זללה"ה נסלסל כדצרי ולנולול תירוך ונצן, לפי חולשת דעתי, לישר גס כן דצרי הש"ס שלנו צאורה ונישרים, ואונור תס חכי ולא זכיתי להצין דצרי רציו הגש"ח ז"ל, הן ידענו כי ונלות שחיעה צכלל וצפרט לא ונליו דהיכן ליהו הק"צה לנשה צכתצ וחאו לנודין ונן הפסוק (דצרים י"צ כ"ח) וחצתה כחשר לויטיך כל הלכות שחיעה ונלנוד שנלעווה ונשה על הוושט ועל הקנה רוב חי צעוף ועל רוב שנים צצהונה (חולין כ"ח ע"א) וצפרט"י

(ב) כוונת הרנו"צן היא שגדולה היא, לא צעלנוותה לצדה היא, צעובר עליה לעונשין, אך לגבי דחיה אס שכיסם צאים כאחד תתגבר ותתגדל ונלות עשה על ונלות לא תעשה כונו שנוצח הוא שס לקנון וד"ק.

לבן אונור חכי ג"כ דעתי צזה, כי לפי העיון הענווק כתצבר כלל זה צל"ת דחוניר (כי כלל צידינו דלח תעשה חנוור ונעשה, וכבר נתן טעם לזה הליכות עולם צפ"ד ק"ה, וכחצ ורצים יתנוהו ח"ך יצח עשה הקל וידחה לא תעשה החנוור והשיצ וכו' תנולל להכנה"ג צפי דינח דחיי די' צו ועיי' יד ונלחכי תקנ"ו) כדרש דוקא להחליטה עיי' העשה הקל ונונה (יצמות ז' ע"א) להיות צעידנח, אצל צעשה דחנוור יותר ונעשה שכתגדה צאופן שלפנינו צעשה שלא ונלח עשרה הוא חקצ וניד לקיים העשה החנוורה צעיוני על ידי השחרור ננולל שונראש הוא ונעסק צגוף הנולה, ודעתיה שצחרור לקיים הנולה החנוורה צאופן זה לא צעיון צעידנח (ועיי' שער הונלך פכ"ח ונחיקורי ציהה דצרי הרין וכו') וכונה זו וננחת לדעתי צתירון הר"י (צתוס' פסחים כ"ט ע"א) דוקא צל"ת דחוניר צעיון צעידנח וכו' אצל עשה דחוניר דחי עשה דקל צכל ענין חפילו לא ונקיים עשה החנוור צעידנח דעבר אעשה הקל כדנווכה צגיון (דף ל"ח) גצו ר"ח ששחרר עצדו עכ"ל, ויה וננה צתירון הש"ס צצרכות "לדבר ונלה שאח"י ר"ל חס ונראש הצטול של עשה לדבר ונלה היא ל"ל צעידנח, כי הכל נחצצ כונו צעידנח צעסק הנעשך לתכלית אחת, ועתה נאנור צוסי צרכות עולה קושית הש"ס על רצו חליעמר צעלנו, ח"ך הוא שחרר העבר שגס ר"ח קצר (גיטין ל"ח) לעולם צהס תעצדו הוא חוצה (א) וח"ך הוא צעלנו ונראש התחיל לשחרר להשתנוש צעצירה (כונו שצחרתי לעיל) הלא ונלה"צ, ונותרן ונלה דרצים, שלל לעלנו כוון חלול לזכות אחרים, אצל צגיון קושית הש"ס עולה על שנוחל שהוא אונורא ח"ך הוא יפרנס ויכלכל עוצדא דר"ח התנח, ולא קח קשיח צגיון וח"ך עציד הבי ח"ך על החלנתו קשה, וננולל שהוא שנוחל צעלנו לא עשה דבר ולא שייך חללו לשחול ונלה"צ ח"ך על עיקר הדין שלו ונשטי שפיר ונלה שאח"י, ורחתי צחדושי הרצ הגאון ונרה"ל היות זללה"ה לנסי גיטין שכוונעו צענין העקרי כונתי לדצרי החנוורים, עיין שס כי סנווכים לחלוק שלנו צין שתי הסוגיות וצאורים נלך לרגלי דרישותיו.

ולפי שיעה זו ילא לנו כלל חס עשה חנוורה היא לא צעיון צעידנח כונו שטיח רציו הגאון צעל שאגת חר"י (צתשוב' ל"ו) דלח אונרין ונלה הצחה צעצירה היכא דטובל לונור עשה דוחה ל"ת, אונס עוד כלל אחר ילא לנו ונדצרי התוספות (קידושין ל"ח ע"א) דאין עשה קודם הדבור, דוחה ל"ת דאחר הדבור, דרלונס צזה ח"ך שכלל הוא צידינו דעשה הוא קל ונלח תעשה (יען צזה לא ונליו שוס עונש לנני שעבר כצר עליה ולא קייננה לא עונש ונלקות דהא לא שייך כלל צעשה דחס לא תשנוור כתצו גצו ונלקות הנורה על לא תעשה, כונצור צוונכות (דף י"ג ע"ב) וכנו"ש צרו"צס צפירושו על הנשכיות חלו הן הלוקין גצו לחוין שאין צהס ונלקות יע"ש ועיי' כתוצות פ"ו ע"א) צד"ח (דלוקה ארצעים) צנולות לא תעשה וכו' וצפרט"י

(א) ואפילו לדעת ר"י אונר שנוחל טוכל לונור שגס הוא קוצר ונן הפסוק לעולם צהס תעצדו ונשנוע רק שהוא חוצה כונו כרה ונ"ו, ח"ך צונשחררו עוצר כונו צעשה ושניהס שוים צזה.

הדבור, ושם ציונות גם העשה ולא תעשה שניהם היו קודם הדבור ואף שדחה, אבל לא לפני שעשה ק"הד היא חמורה, אך צונסקל אחד עם הל"ת אשר ג"כ ה" ק"הד אבל נוסף אין רחיה כלל שאין לנודין ולפני הדבור כוונתו ונעלמו, ונולד הירושלמי הולך לשיטתו ודברי הש"ס אינם קותרים כלל לעונותיו כמו שהקשו בשאג"א וצוהר"י ונורח"י אך שניהם לדבר אחד נתכוונו כפי פירושי האונותי זהוסי'.
אקוה כי יהיו לרלון אנני פי לפני כבוד ונאחזי הרב כ"י והגיון לבי לפני כל הוגה ושונה דעשה ללולה ולהעלות פניני האונות וי"ס התלמוד והנולדה כאות כפ"ש ונחצו ונאחזו.
נפתלי הלוי.

סימן ט'

שאלת חכם נוחמוי לונדרוש פה עירנו, האם יש זכר ושארית צין גדולי הפוסקים לרצני, "ענגלח"ד" אשר חיו בארץ הזאת לפני הגרוש, לפני גלות ישראל נוארן, "אנגלי" שנת חנוכה אלפים וחמשים לצריחת עולם, ואחרי נולדו ונתגלו צנת הנוכחית כחצי השטרות צצית גמי הנלוכה שטרות וקוינות ונחת הנושלה, כתוצאת עצרית ונאחזרות וידי הרצנים הגדולים עוד נשנת תתק"ל לפ"ק, האם שונות הרצנים הללו נולדו בכתבי הראשונים אשר חיו ציונים ההם, וזכרם לצרכה צפיהם.

תשובה א) הנני עומד הכן תוויד להסיצ לשואלי דבר צענין המוגע צקפרי וזהלכה שאני עומד צה, ויען כי הנני עוסק כעת הזאת גם צונקלוע זה לכחוצ צקפר "השכבולי" היולא צווארשא אדות גדולי חכמי שם הנקוצים פה אנגליח ונשנות קדם, אנורתי וענין ונלחכתי היא ונודקק הייתי לשאלת חכם וחוקר ר' נואר דעוויס כ"י להסיצ בהליכות עולם, החקירה והחפוש צענין נכדד המוגע לכבוד רצותיו יוסצי ארץ נוסצותיו עתה, וכבר דברי נתפרסמו צונכת צצוני ספר "זכרון" (דוא"ש קראניקל) וס' "דגל ישראל" (דוא"ש סטאלדארד) היולאים לאור פה צשפת הנודינה, אוננס אנורתי נאה ויאה שדצרי יהיו קראים ונגאוזי וגדולי רצנינו הנקצלים יחדיו צקפר הקוצן "תורה ונליון" ואשר זכינו גם אנחנו להיות נונים עם נקי הדעת הללו (צחוצרת הרציעית תורה ונליון) לנענן ישועטו רצים ונגדולי הצקאים בכתבי הראשונים ויגלו לנו ונקורים חדשים לתולדות רצני אנגליירא, כמו שאנחנו החלונו לעשות, לזאת אגיש צחוצרת אי' (ונשנה שניה נחדש סקן תרנ"ח) תורה ונליון את תשובתי הנשאת את תוקף גדולת רצנינו צארץ הזאת צשנים קדונויות ואקוה כי קוראי הספר היקר הזה יולאו צחקירותי דצרי חפץ ואפיק ונחס רלון ואען ואונור.
רבינו אד"עור מלונדרוש פלא הוא לנו כי גדולי רצנינו צעלי אכופות לנשל צעל היוחסין, שלשלח הקצלה צעל לרה לדרך לונח דוד, יד ונלחכי שם הגדולים, והקופרים הגדולים אשר הקדישו ונלחכסם לעצרת תולדות דוד ודוד, לא הזכירו ונאווה ונרצני ענגלח"ד אשר חיו פה לפני (ה' אלפים

א) תשובה זו וצחוככה העקרי כצד דרפסה צסי תורה ונליון תרנ"ח צירושלם ע"הק נודף ז' ע"צ עד דף י"ג, ופה אצוה לנולא את אשר חקרתי שונה.

וצפירוש רש"י שם צגנורח כאשר ליתיד לנוד שנתפרשה לו וולת שחיתה על פה דהיכן ליהו צכתצ, עכ"ל וצחוונש ונפרש רש"י ז"ל, כאשר ליתיד לנודנו שיש ליווי צציתה "האיד ישחוע" והן הלכות שחיתה שנאנורו לנשה וסיני, ונכל שכן צונקוס שנאנור הלוי צכתצ לנשה ק"הד האיד תהיה הנולת ונתפרשה לנשה ונולת זו, ואחר הדבור נשנית צנולת **כאשר ציותיד** צודאי וצלח שום ספק ונולת זו נלנווה ונשה לעשות כהויה וכלורה כמו שנלנוה ונלפנים ודי כאשר ליתיד צפרט לרקדק היטצ כמו טלה צכתצ ק"הד, ויתר שאת לה ונולת שחיתה שנלנוה צעל פה צנורה קודם הדבור, כי ונולת זו שנאנורה קודם הדבור, כאנורה צכתצ ונפרש, ונקל לננוד וון כאשר ליתיד הצל אלל אנורה ולוי אחר הדבור, לעשות צדקדוק ונלנוולס כאשר הורתיך וליתיד צכל פרט וצדצ עיקרי קודם הדבור.

ולואת אשאלה נא אם קודם הדבור כאנורה צצנת יונים ונולת האצלו (שנות י"ג ג"ו) והדר ונפרש ונולת (שנות י"ג צ"ח) צערצ תאכלו ונולת אשר זה עיקר הנולת (עין פסחים ק"כ ע"א) צונצן הפרטי והנודקדק קודם הדבור, ותיקף אחר הדבור נשנית ונולת זו (שנות כ"ג ג"ו) צצנת יונים תאכל ונולת "כאשר ליתיד" אין כל ספק לנו שיש לנו לדון לאכול את הנולת צצנת יונים צכלל, וצערצ תאכלו ונולת צפרט כאשר ליתיד קודם הדבור צנולרים צפרט צערצ לקיים את הנולת צכללותיה פרטותיה ודקדוקיה כאשר לוהו צכתצ, והאיד צצין החלנת רציו "אצל ונלה ל"כ אלח צנולרים ק"הד לחוד דהני קראי דצערצ תאכלו ונולת דעל ונולת ונוררים יאכלוהו ל"כ אלח צנולרים אבל לא נשנית לאחר הדבור הלכך גרע טפ"י וגם קשה לנו ונפסח שני (צונדצר ג"י ח"א) הנשנית כתיצ צלדו "ככל חקת הפסח יעשו אותו" ושם זכר צערצ ונשנית צחוונש הפקודים כמו פסח הראשון שהכל נכתצ ונלנוה לנשה, וכ"כ הפסוק דעל ונולת ונוררים, קאי על פסח צכלל כמו שא' הכתוב שם (שנות י"ג ח') ואכלו את הצצר צלילה הזה, והיא היא שנסנית אחר הדבור (צונדצר ג"י ח"א) ונשנה הכתוב "ככל חקת הפסח" שפסח שני דווה לראשון צענין עיקר הנולת צערצ תאכלו או על ונולת ונוררים, ונודוע גרע ונולת ונלה טפ"י, והאיד יוכל להחליט רציו השאג"א כי לא נשנית צפירוש צחורה.

אמנם לפי ראות עיני הירושלמי הנוצח צתוקי קידושין ל"ח ע"א וגם הר"ש (צפ"צ ונחלה ונשנה אי) ונציח האי ירושלמי ע"ש "דנולה צנולרים" וחדש צציתן לארץ וכי לא ונחלק את חורה ונשנית, אך הירושלמי הולך לשיטה זו שונה שהיה קודם ונתן תורה אין לנודין היננה כמו שנוציח"י הוס' צונס' ונעד קען (דף כ' ע"א) וון ויעש לאציו אבל צצנת יונים (צראשית כ') לא ונלי לאתויי "וצירושלמי נשכי, ונשום דאין לנודין ונקודם ונתן תורה ע"ש, ולשיטת הירושלמי פי' הש"ס צצנות צונצן אחר שלא תיתי וננילה ותוויד או ונכילה שכן ישנן לפני הדבור פירוש שהן כמו צצת ישנן לפני הדבור, וקודם הדבור נתנו ונילה צצת ותוויד וכלן ישנן אפילו צצנת (ע"י סנהדרין כ"ו ע"ג), לכן אין לנודין ונלפני הדבור כלל ותוקי צקדושין ונשכי שפיר דאין עשה קודם הדבור דוחה ל"ת דאחר הדבור דעשה ק"הד גרע טפ"י וקיל ונולת לא תעשה החמורה שאחר

אשר נהרג ביד איש ככרי חגגלי, והכרי הודה, וגם השאלה הגדולה להחיר אשת איש לעלונא הולעה פה "חגגליא" ויכול ללמוד עוד וזה וזה עלום כח הרצ, רצ הרצנים (שאלו קורין היום סוף רצי) שהיה ציונים ההם, ציונים אשר חיו גדולי רצינו בלרפת באשכנח בלוחי שפייער, ונאגענלכא וראטענצערג אשר ונהם נתיקדו לראשי צעלי התוספות והפוסקים, כי הרהיב עמ לחתוך את הרין ולהחיר האשה להנשא לאיש אחר ונשום וקסח לפי תונו, ויכול לליר הנושג האנושי ונחיי היהדות הפניוית בקרצ ונחטת ישראל צענגלאחד.

אמנם השאלה היא וני היה הנותיר ונה שנו כי נכדתי, ואונר אי לך דע ונה שאני ונראה לך צונראה ולא צחדות כי שאלה זו הוצאה בהגהות ונרדכי לונקי קדי' סי' תקוניטו שם, עוצד כוכבים הנוקיה לפי תונו ואונר הרגתי פלוגי כאלון ושריא איתתא לאיסקובי כי ראיתי כ"י רצי ונרדכי והיה חתום עליו הרצ ר' אליעזר אותו עיצד כוכבים הרולה שחרגו הקיה לפי תונו ואונר אל יהודי אחר אי הרגתי פלוגי ונאותה העיר אי"כ איפוא יש להחירה ע"פ עדותו כ"י בדתן פרק כ"ל דיצוונות ה"כ גצי עוצד כוכבים ונוקיה לפי תונו עכ"ל, האם לא יודה כל צעל סכל אשר כי היא היא שאלת עגונה היתה צין "מיקולא ואור"יק" צענגלאחד הוצאה בקרצ ונרדכי לונקבת יצוונת ואם לא צרור עתה לפימי ונחך הכ"י שונל (המ' בקדי') שרצ הנותיר היה רצי אליעזר או רצי אלעזר, אך היה ונוקס בצדו של הרצ הראשי הלזה, קים נא ונרדך ונשכן בצד תורתו, לך נא אחרי אל הגהות ונרדכי לונקבת שצת (שם סליק פרק ד' והי') הגה"ה אונר רצ יהודה אונר רצ עכ"מ שאלו על עיירות ישראל וכו' אכן כאשר פירשתי כראה לונקי, "הרי"א ונלונדרו"ש", תשובה שאכתוב שייכא בצרף כל כחצי צענווד שאלה ראוין היה לו חופה על גרו שצצת ונועיש פירש לו וילון לונקך ציוס השצת לקחו צעל הספינה וכו' ורלו להחיר ונפני האורחים תשובה לא ישכור אדם פועלים שצצת וכו' דיש להם ק' רצוא ודוונה לדגלי ונרצ ונוגש אש"ה ונותרת צענעילת דלתות אליעזר. דלא עיניך רוחות את ונרדך יושב "בלונדרוש" הוא רצינו אלעזר הפ' פסקי הלכות, ועתה שים עיניך אל הונרדכי שצת (פרק י"ט) פמס, שלחו צני צצבר וכו' הגה"ה ונועשה והחיר רצינו אליעזר להציא ונת שצצת ונן הנשר עד הצית שצציל כצד הנות ע"י ככרי ורליה ונדאונריק פי הונלניע (דף לד) וכו' ועוד ונציא רליה ונפרק הדר (דף ס"ז) ונשהוא יוקא דאשתפוך חונינו והאריך ונאד (רצינו אליעזר) ורצינו "אצי העמרי" הסיצו וכו' והיכא דאיכא לוניונר דילונא אתי לאחלופי צרי"ה אקור חונירה לככרי אפילו באיקור דרצן ואפילו לדבר ונליה כדאונריק גצי יוקא דאשתפוך חונינו עכ"ל וע"ש צצגדי ישע ק"א נ"כ כדאונר" גצי יוקא דאשתפוך חונינו ועיין "צתשובת הר"א ונלונדרוש" בדף קפ"ב ע"ב שהציא ודקדק הר"נו ה"ל וכו' אלל לא ונעעוניה דר"א ונלונדרו"ש אשר נשום דהוי תרי איקורי כדלעיל.

עתה זכינו לדעת אם רצינו אצי העמרי הסיצו לרצינו אלעזר או אליעזר "ונלונדרוש" הלל היה צן דורו והדוונה לו לאחד

אלפים וחונקים) ציוני "עדוארד הראשון", וצעל שצנו יהודה צקינן י"ח ונחיר השנווד והגירוש אלל לא ונגדולי הדור, ולכן כחשו לגונרי הסופרים צדורנו צהות וצונליות רצנים גדולים אשר לא השאירו אחריהם אית צקשרי הפוסקים צענגלאחד, והיה כעם ככהן ציונים קדוונים ההם ללא תורה וחכונת ישראל, ועינם ולצם הי' רק אל הצלע ונוסחר נצוה, עד אשר גורשו ונאי הזה, ואני גלותי חרפת הנוחרפים ונעל אצותינו יוקצי צריעיה ונשנים קדווניות, והללתי את גאון עמונו בארץ צענגלאחד כי צאונת גס אז הלכו לאור התורה והנוסקר, אשר האירו להם צדקך החיים ונאוריס גדולים, הם גדולי צעלי התוספות ונצורי הפוסקים והם צאונת מוכרים צגוף התוקי, וצכתצי רצינו אשר חיו ציוני צעלי התוקי ואחריהם צקוף אלף החונישי וצתחלת שנות אלף הששי לצריחת עולם.

ואתחיל צתולדות רצינו ונלונדרוש, ואעתיק הנה הגהות דשייכי לונרדכי צקוף יצוונת, אין צודקן עדי נקים צדריעה וחקירה פסק ר"ח כונו האי תנא דלא צעי דריעה וחקירה עכ"ל תוקי קוף ונסי יצוונת, ונעשה צעוצד כוכבים שאונר צעעה שדוטה לומיה ונעולם לא פשעתי כ"א פעם אחת הרגתי יהודי צין ניקולא לאוריק שהיה ונולך עשרה ליטרין ששלתה ונרת יהודית לאחיה בניקולא והחירו אשתו ונשום ונוקיה לפי תונו על ידי ששאלו לה אם שלחה הנושית וכו'.

ועתה דע כי שונות הערים האלה, ערי צענגלאחד הנה אשר שם ישצו רצותינו אצות הספרות התלמודית לפני הגרוס (א) ונשנת ד' אלפים תקפ"א לפרט כהוצ ארץ? ונולאים אחנו שטרות כחוצים שצפת עצרית (אשר הרוצ ונהם קצולים צצריעיש ונחעאום ואשר קצין וקקס ותרגם אותם לשפת חגלית החופש גמי נסתרות הציון "ר' ונאיר דעוויס" כ"י ה"ל צעיר "לונדון" שנת תרנ"ח) צעיר "לינקאלן" הנותחיל אי החתום ונעה ונודה הודאה גוורה כ"י וחותם יו"ב בן אל"י מניקול (לד ר"ל) וצטרות (ה' כ"ז לצריע) זכרון עדות שהיתה צמינו כ"י לונקן שאני ונוינן כאן "בניקולא" ונתא איך צא לפימי הרצ ר' צרכיה צן הרצ ר' ונשה (לד ר"ל) וצטרות (לד ש"י) אי החתום ונעה כ"י "ונניקולא" וכן שם צלד ש"י "יוסי צן אל"י וניקול" ונהם אנו ונצייים כי העיר "לינקאלן" (אשר עודנה היום עוונרת צטונה העלוני כונסות קדם) ונכונה צל' עצרית "ניקולא" צטרות וצכתצי עדות לשראל והעיר הרצתי עם ונאורחי ותוקצי היהודים הטרדעת שם "יארק" נקראת צטרות צלשון עצרית "אור"יק" גס "אורויק אונגי" שטרות (לד ק' ולד ש"ס) וצונצעאום שונים כונו סיצואר להלך, ונחך ונעשה זו הנונחת לפימי נחצונן היטב כי האשה יהודית אשר יצבה צעיר "יארק" או "אור"יק צענגלאחד "שלחה "עשרה ליטרין" (ונעצב של ונדינת צענגלאחד) אל אחיה הושב צעיר "ניקולא" שהיא "לינקאלן" הטרדעת "צענגלאחד", ציד איש יהודי,

(א) התיצות היהודים צאנגלעירא ונשנת ד' אלפים ת"ק לצ"ע, ועם הונלח ונלרפת צאו ד' אלפים תח"ל.

נהלת שאלות ותשובות סימן ט' נפתלי

ל"ח, וכבר היתה לה' שם ונלוינת צונדכי יצוות ורת יהודית (שכן קורין צרכי הים אשה ניטאת *Mos.* ג"כ זלשון חגלית) וההיתר ה' גם כן ע"י ששאלו לה אם שלחה הנועות ציד פלוגי אלנומי, (ע"ש) ואע"ג שלא הזכיר שם היהודי, יען שהזכיר שם עירו הגדוע זאנגליא (ע"ש אם לא נחזיר שם עירו) ונולא כי הנועשה נהיתה צערך י"ח שנה קודם הגרוש ונאנגלטיירא, צעת עוד רציו הראשי זלונדרוש עוד רד עם תורת אל ועם הפוסקים הקדושים צינוי נאנון.

ועתה אם הוצר הדבר לנו כי רצ"י אליעזר ונלונדרוש היה צן גילו לראצ"ה טוכל להחליט על כסין כי ונה שנוציא הונדכי לונק' צצא קונא (קיון ק"י ק"צ דף ק"ג ע"ח) שלחא דונלכא כונלכא, נראה לראצ"ה אדם שהניח ספרים צעיר וכו' ואם לא יקחם ישראל פטיחא ששטר ישליכס לאיצוה, פסק הרצ ונלונדרוש שאם יש לשנועון חותם אחד וכחוצ על שם ראוצן וכו' וכל הוגה צטטרות ינולא כי השטר הצטוה ונוקיים ונחת הנונשלס נקרא אז ציונים ההם "חותם" צענגלאנד (ע"י) שטרות לז' ונן החותם ונדי' ונאות ליטרין ונן החותם ונה' ונאות זקוקים וכו') לזאת וורה צאלצע על פסק דין של הרצ ונלונדרוש על רציו אליעזר או אלעזר הסכר לונעלה צן גילו של הראצ"ה הצאים צפסק דין כאחד, וקרא סתם הרצ ונלונדרוש יען שרק הוא טדע לצעל צענוי צעת התיא וכן צונדכי גיטין חס"ה כתצ הרצ ונלונדרוש ונה שפרט"י וכו'.

ובן יש לשער צונדכי הלכות אצלות קיון תת"ע (דף י"ד) ונוצא צהגה"ה גר שנתה אנו לריך להחלאל ונחא דאנור (פ' ד' אחים) גר אקור צאחות אם דילונא חתי לחלופי צישראל ה"כ ל"ש אלל צאחות אל ונותר דרחונא אפקריה לרעיה הר"נו ונלונדרוש הג"ה צנו"י ואולי לריך להיות הר"ח ונלונדרוש הנודצר כי לא ונלאל דצר אחר ונן הר"נו ונלונדרוש זולת רציו ונאיר ונאירנגלטיירא ונוצא צונדכי וועד קטן קיון תקפ"ד אלל ר"נו ונאירנגלטיירא כתצ צהלכות אלל שלו דאין הצראה צנוועה, וכן נחזירו הרח"ש (נו"ק כ"ד ע"ג) והסיר ונאיר ז"ל ונארץ האי כתצ דאין ערשין הצראה צחול הנוועה, ושם צונדכי (נו"ק קיון תק"ג) אלל וננודה שהיו ונהלכין צדרך ונותרין צנעילת הסנדל וכיון שהגיעו לעיר יחללו וכן תשעה צצא וכן צתענית ליצור כתצ רציו ונאיר ונאירנגלטיירא ופי רציו שנושן דוקא צעיר שרצה ישראלים וכו' ושם צונדכי (נו"ק תק"ב) ונולאחי כתוצ צהלכות אצלות שכתצ הרצ ר"נו ונאירנגלטיירא חה לשונו הנני ונסופק אם שנוע שנוועה קרוצה וכו' והוא זה רציו ונאיר הנוצא צהגהות ונינוכיות הלכות אלל פרק ו' אלל צס"ה כתצ צס"ר ש"י שאין הצראה צנוועד וכ"כ ה"ר ונאיר ונאירנגלטיירא צהלכות אצלות שלו ונייתי רחיה ונירשלוני וכו' ודין אחר ונוצא צס"ר רציו ונאיר איש ארלנו צתשוצות הש"יכות לקפר שופטים (רנו"צם חלק ד') ק"י י"ח ואחר כך כתצ צצהלכות אצלות של הרצ ר' ונאיר ונאירנגלטיירא ונלאתי לחוננר חה טקח דצרוה ואשה שארעה טצילתה צחול הנוועד לא תעול לפריים צענונה צגטסטרי ושנול ה"ה אפי' צצכין וכו' כיון דאנירה לעכ"ס צצות וצונקוס ונאה לא גזר כדאורי"י פ' הרר וכו' לפי הנוקרים הללו

טדע

לאחר ונגדולי צעלי התוס' אשר טדע צס"ס הרצ"ה וצונדכי סוף טצת צתשוצתו לרציו אליעזר ונלונדרוש יפה דנת להתייר ונוצא ויד אח"י וכלל זה חונר ראצ"ה חנירה לכרי צצות ה"נו צאיסור דאורייתא וכו' ואצי הערי ונוצא צתוספות חולין ו"ז ע"צ אפי' כערפא דאקא נרפה ונשום אצי הערי וה"ר אצ"ן כתצ ה"ר ילחק צספרו*) וצתוס' פסחים ק' ע"צ ונייהו צאצי הערי כתוצ דהאי רפואה ונ"י לניעצד צקידוש צצציות, וצונדכי והרח"ש צכל ונסכתא ונוסכתא תנולא חת אצי הערי ואצי אקף והוא רציו אליעזר צרצי יואל הלוי תלמיד רציו שנושן ונו"יין והוא צן צתו של רח"צן, רציו אליעזר צר נתן (ועיין רש"י תענית כ"ד ע"ג) אשר חי צצנת תתל"ג (ע"י) שם הגדולים) ואיפוא לזאת צרור עתה לנו להגביל זנון ועת לחיי רציו אליעזר זלונדרוש הוא קרוצ לסקף חלף החנושי וצ"ן גדולי צעלי תוספות נחשצ זצקס תורה ועלה ונפיהו.

ואוס"ף חני לאונת החלטה כי שאלת ענונה היתה צענג-לאנד צין ניקולא ואוריק היתה לפני גדולי הדור ורציו אליעזר ונלונדרוש היה הרשע והרחשון צין הנותרין כונו שלונדתי ונחוד דצרי רצו של הונדכי הוא רציו ונאיר צר צרוך ונה"רס ונרוטנצורג אשר חי ציונים ההם (ונפטר ה' אלפים כ"ג, שלט שנים אחרי הגרוש) אשר כתצ צתשוצה (ע"י רנו"צם חלק ג' תשוצות דשייבי להלכות אישות, שם להלכות גירושין פ"ג) חזרו על כל לדדים ולדי לדדים וכנודונה אכחו דלית דין ולית דיין דחיתחא שריא לאינקוצי דאין לך עדות גדול ונוסיח לפי תונו וכו' ועוד הרי כתצ ר"ת צתשוצה אחת ח"ל זכרוני טכך דנתי לפני רציו שנואל והתרו אשת אחיו של ר' שנונה צ"ר צינוין ושל ר' ילחק צ"ר צינוין שנהרג וכו' וה"ה צעדות עכו"ם הנוסיח לפי תונו הנוכירו ונועיד עליו וכו' ועוד יש להתייר צעדות העוצד כוכצים הרולה כי רחיתי כתיצת יד ר' יעקב צ"ר ונדכי, והיה חתום עליו ה"ר "אליעזר" שאותו עכו"ם הרולה שהרגו הסיח לפי תונו ואנור ליסודי אחד חכני ונחתתי את פלוגי ונאותה עיר—א"כ איפוא יש להתייר גם ונאותו עדות וצי ישראל אין חלוק וכו' וכו' ונוסיים את תשוצתו, ואצי איני כדאי שתסנוכו על דצרי אונס אם יסכים ונה"ר "אליעזר" ואחם ונאיר רצותי אשר שם התיירה להנשא, ואם לאו דעתי ונצוטלת להם ושלוס ונאיר צ"ר צרוך ק"י ונתשוצת רציו ונה"רס ונרוטנצורג טוכל לשער צנקל חת גדול הערך של רציו אליעזר ונלונדרוש הנותיר צכחו דהיתרא עדיק, ואשר ענו צן דורו ראש הפוסקים, ואין כל פסק הוא עתה כי השאלה הנוטקצת צונדכי סוף יצוות צין ערי, ענגלאנד, היתה עוצרת גם ונעצר ל"ס, ואולי טוכל להליל עוד השערה כי האשה ורת יהודית אשר שלחה עשרה ליטרין לחמה צניקולא, היא יהודית צת זלשט (ככרת הרצ ר' צרכים וניקולא) יושצת ונדעה צעיר אצותיה ניקולא צת הנדיצ ר' חיים צן יוסף ל"רו-גרייפייר (ע"י שטרות לז' ס"ג וס"ט) שחיתה צצנת ה'

*) אשר נראה לי שה"ר אצ"ן הוא זקנו הנקרא הרח"צן ונייתי הרח"ש צצפקיו שלתי ר"ה ופי' צתרח דנו"ק עוצדאל צצנת תתק"ה עש"הג.

טודע צין הפוסקים רצו ונאיר ונאייגלטיירא צוה שמוגע להלכות אצלות אשר וור חציבי אדוני'ור הרצ הונאור הגדול הנשר הגדול רצ הרצנים וחכם הכולל ונורטו רצי "נפתלי לצי הכהן אדלר" ה' יחיהו ונציא החלטה דרשתו אשר דרש על דבר ראשי הרצנים צענגלאנד (מדפס לונדון תרנ"ח) צענווד כ"ג, שהוא רצו ונאיר הפייטן (אשר בצוד הרצ החכם הגדול ד"ר א' צרלינר ש"י הדפס ונומו על טענת יוני דפסה) והוא הטודע צטס רצי ונאיר ונורגיץ צארץ האי הנקראה אגלטיירא, ולפי השערת רצו כ"י זה רצי ונאיר לא טודע כלל שהיה רצ צלונדרוש ונאיר צל"ס לריך להיות צהגהה צונרדכי הר"א ונלונדרוש אשר צכצודו אלו ונאכצדים כעת, חבור מזכרו ונדי דצרי צו.

ואם החלפתו כמותה היא שר"א שלטו צן גילו של ראצ"ה הוא, יט לונור ג"כ ש"מקו עליו התואר רצי אליעזר הגדול, ונה"רס די לונאנו צטתי ידות צאלצט דרך חיים דף קכ"ג כותב שה"י גדול אחד ושנוו אליעזר והיו קורין לו רצי אליעזר הגדול והוא כפי השערתו היה ונאצר ספר ארחות חיים (טס הגדולים לד"י ונערכת ספרים) והוא יהיה הרצ שלטו, וא"י קונך החלטה על הונרדכי לונקי פקחים (סיונו תקל"ז) וכתב ראצ"ה דא' צעי ללוט צה צפסק לריך לגוררה ולהגעילה כתב ר"א צר נתן ונה טהגו וכו' ור"חיתו כתוב העיד רצו ונשולס על רצו אליעזר הגדול שהיו צגדיו טטריקס צפסק וכו', העוונד פה צוהילה אחת את ראצ"ה אחד ונגדולי צעלי התוספות, ושס רצי אליעזר ונלונדרוש ינון עד דור ודור לרצ רצנים צעיר הונעטיירא, "לונדון אשר צאי הגדולה אינגלטיירא אשר צעת הזאת לחבו יוצצים פה ונאכצדים צכצוד רצני צריטימה ונשנים קדונויות.

רבינו אליהו רצ צלונדרוש, אף אונס החלפתו אונורה לעיל ע"ד רצי אלעזר או רצי אליעזר ונלונדון ככל זאת לא נוכל להכחיד תחת לשוננו כי יט עוד ר"א ונלונדרוש אשר יט פנים לכאן ליחם על טס רצו אליהו אשר גס כצוד תורתו הולך וגדול ונאיר ציונים קדונוים ההס, ולפי ונצטי אונלחסו צין צעלי תוספות, לפיכך יחדתי לו ונדור צפני עלונו להיות לחונור להצוינים קורות ישראל וחכונה התלמודית צארץ אגלטיא, לזכר עולם ללדיק זה אשר עטיר אותנו צתפארה. **רבינו** אליהו רצ ונלונדרוש הוא צעל התשובות, כי ונרצ הונקיונות אשר הוצא, מזכר צוה טכתצ צתשובה על שאלת השואל ונה לכו לאות כי היה ונאוסס צדורה, וחליו היו כשואות עיני ישראל צדת ודין, צהגהות ונרדכי לצצא צתרא (תר"ס צד"ה הגה"ה צפרק הברה וכו') ונוצא וששאלת, ראצון ושונעון הלכו לשוק והתנו ציניסם שכל ונה שיעלה להס וכו', והשצי ה"ר אליהו ונלונדרוש" דשונעון פנור צוילא כלום, צשגטי גצורים לונרדכי ונככת כתוצות רל"ד כתב צעל החפץ אשה שאצדה כהוצתה וכו' ונעיר ע"ז צאות צ' ראיתי תשובה וכו' עד הרי חצונו ליטירא זה שוה ט"ו ליטירין וצכצבר אונרתי לשקול הליטירא לצינים וכו' וחצונן הראשון ישר צעייטו ה"ר "אליהו ונלונדרוש" ע"כ, צונרדכי ציונות צהגהות ק"ו ונוצא צתשובות הגאונים דאשה פסולה לכל עדות רק לשונות דצרים וכו' והרצ

ונלונדרוש פירש "צתשובות" דנאונת אשה לונור שהנווס שהוטל צכבור צלא כוה הוטל דהלכה כרצ"ג וכו' ונפורסס היה רצו אליהו צתשובה על אדות שו"א ונשקל הליטירא האגלית כונו שנווצא צכפר וננחת יהודה ונאוצר אל פירוש רצותיו צעלי התוספות על התורה צפ' ונשפטיס, ונולאחי כתוב "צתשובות רצו אליהו ונחם ונלונדרוש" וזה לשונו צירושלנוי צפ' החוצל וכו' עכ"ל התשובה, ולרצ ונלונדרוש ס' אסטרינגט עכ"ל, ונענתס נגלה דבר חדש כי עלס התש' הנווצאה צונרדכי כתוצות ק"י (רפ"ח) לקח ונודך גוף תשו' רצו אליהו ונלונדרוש טס נאנור וששאלת כתוצה טכתצ צה ונאחן ליטירא וכו' וא"י הוה צאתרא דלא נהוג נראה דנחן "ק' ליטירין" ונאוחו ונקוס דיד צעל השטר על התחתונה וכו', ונקדים כי ונצורר צטטרות (לד ט"ז לטכת ה' ל"ח) צעיר "ניקולח" ע"ד שו"ה של הכתוצה צז"הל "ולנעסות לה כתוצה וננחה ליטירין כוננה האי" ונולא טהכל הולך אחר הוננה טצעל התשובות היה חי צארץ האי ונהג כוננה הונדינה של האי גס צארלות הגצולות, והוא רצו אליהו, והנה גוף התש' נשאר צתוקי שלטו צריש פרק אף על פי (כתוצות כ"ד ע"צ) תיונה דעכשוו נהגו טכותצ חתן לכלה ונחה ליטירין אף ע"פ שאין לו שוה פרועה וכו' ושס אצל אותו שאין לו הליך ישעשעד נכסיו שיקסא אחרי כן כיון שלל נחייצ לה היינו דבר שלל צל לעולם, ושאל ר"י לרצי אליהו, והשצי לו דוולטו כענין זה צפרק השוכר את הפועלים (צ"ו דף ל"ד ע"א) דתניא וכו' ונלתי ספק שוננה זה, ורצי אליהו זה שהשצי, הוא צעל התשובות הרצ צלונדרוש וע"פי החלפתו ג"כ וננהג זה צרייטס נהגו, ועל רצו אליהו דלונדרוש גס כן כיון הונרדכי (כתוצות קע"ד) טכתצ והשצי רצו אליהו דדוני להא דהשוכר את הפועלים, ואס כן זכינו לדעת כי רצו אליהו דלונדרוש ונוצא צגוף התוקי טנחשצ וככצד כאלה ונצעלי התוקי הלרפתים ציוניו.

ועל פי שריצ"א (צעל וננחת יהודה) ונכה את רצו אליהו ונחם ונלונדרוש יאיר לנו נתיב צהגהת אשרי לונככת סנהדי (דף ו"א ע"ג) כי הוא רצו הר"א ונחם, שרי ונשה צן ה"ר יעקב דן לפיכו, יען טגס רצי ונשה צן ה"ר יעקב היה ונחכנו ורצני לונדון וצל"ס להרצ ר' ונשה ה"י צן הנקרא יעקב על טס אציו זקנו (ע"י טטירות לד ק"ד קס"ו ולד ר"ד ולד טס"ג) וזה רצי ונשה דלונדרוש היה דן לפני רצ הרצנים יוטצ ראש (סוף ראצ'י) צעיר רצתי לונדון, הוא רצו אליהו דלונדרוש אחד ונצעלי התוקי אשר ונונו נתפשו הוננה והלכה לקל"צ סכום הכתוצה כוננה האי.

ואל יהא חדש זה רחוק צעיניך כי הנכסתי את רצו אליהו לצעל תוספות הלל ראה והציטה צתשובות השייכות לכ' קנין (רנ"ב חלק ד' להלכות טלוחין פרק א') טס כותב כך ונלאתי צתוקי ה"ר אליהו צן ה"ר ונחם ע"כ ונקרה"ק, וצעל וננחת יהודה הונכיר את רצו צטס ונקונו "ונולאתי כתוב צתשובות רצו אליהו ונחם ונלונדרוש" אשר זה סיונו ונוצהק שהוא ה"ל שנווצא צתשובות שהוא החכר צתוקי ה"ר אליהו צה"ר ונחם, גס ונדצרו (ונצעל וננחת יהודה) נוכל ללמוד שחשצ את רצו אליהו ונלונדרוש לצעל תוקי שהוא רק ונצאר את עלס נשון צעלי התוקי טס צפרשת 4

לחד לפי הגלות, אונס לא אחד הלליח להראות רוסס ונוצחק ועקב של פסיעות רצותיו צעלי החוס' על שדוונת החוס' אשר צדינו ציחוס העיר הגדולה נורגין אפס אדוננו רציו הרצ הנוא"הג רצי נפתלי הירש הכהן אדלר כ"י דרששו המברה קצע כי תוספות גורניש היא צעעות ולריך להיות תוספות נורגין כונו רצי נואר ונורגין זאקן האי הנקראה אנגלטירא (לד רע"ג) וקונו ווערערים על החלטה זו, ולפי שאני חקרתי ודרשתי ונעל כתב יד "צצריטיש" ונחעלוס" פה 26965 הונחיל סס ונעווד תר"ג פירוש קלת חידושי וי' כתובות, יצוונת, צצא קווא וצצ"ו, וראיתי שונה שחבר צפירוש (לד ק"ג) כתבו צתוספות גורניש, לד קב"ו, וראיתי כתוב צתוספות גורניש, וראיתי צתוס' גורניש שהקשו, וצלד קל"ח תשל"ד אי' כונו שונקסיס צתוספות גורניש, וטכחתי כי צלונת תוס' גורניש (לחוד א) ותוס' נורגין לחוד, כלוונר הראשון חכר והסמי לא נוולא צספריס, לזאת תהיה עתה ונערתנו לנולח את צעלי תוספות ונורגין צעלס תוספות, ונאונר צצית דין של העיר נורגין וולא"ס אנו החתום על השערות אליהו צ"ר שלונה, כן וולא"ס אנו אורו צטרניש צצנת ה' אלפיס ז' לצ"ע (לד ע"י) וכן פעוויס הרצה, ולכן ונאחרתי צעלי תוספות יהא צוסי' ראש השנה דף כ"ד ע"א צדיה תני חדא ללפונה ורצי אליהו צ"ר שלונה ונורגיש הראשי דצטי בגלגליס הס חונה ולצנה ויכולה להיות ראית הלצנה לפני החונה וכו' ולחכוני הנחלות זה פשוט עכ"ל, וזה סוכל לעשות לנו נושא חונתי ונחכות הנחלות לצרי ענגלחד לעת הזאת, וחחס האונת וונח על רציו אליהו צן רצי שלונה כי הוא היה שוכן בצוד צעיר נורגיש הנצטא נורגין (ולא גורניש, אף שנוולא צאינגלטירא ג"כ העיר "גרגיק" ר' יחק ונגריק **Warwick**) עיי' שטרות לד ר"ח אצל אינ ונקוס תורה סס וזאת **ch** יקרא כונו **ש** צנוצטא האנגלי אצל לא אות ק') ולכן יתראה כדצר צרור שהוא נורגיש הנקרא כונו נורגין וצנוצטא האנגליס ישונע קול נארעש צדצרו ונן העיר הסיא, ושונה רציו אליהו הנערץ לאיש נורגיש (כי אות **w** היו קוראין ונסיודיס האנגליס צאות ג אשר צלונת היא דוונה לאות **ב** או לאות **ו** צנוצטא שלנו, חו לריכה ידעיה צרורה) היה נורצין תורה ותורתו היתה זורחת עד לרפת צעלי תוס' זכרונס לצרכה.

מחבמי נארעש (נורגין צעטרות) אשר לפי הנוצטא שלנו יהא נרציש סוכל לחשוז את הרצ רצי ונשה (שטרות לד ל' וי"ט ס') או רצי ונשה אחת, אשר חי קודם לעת הסיא צעיר ואס ציטראל זה את צעל תוס' רצי ונשה נצריש הנוצח צתוספות (פסחים ל"ב ע"א) ולא חיתפרש וי' הוא **ב**) אשר נקל לקרוא ולהצין עירנו הנודצרת נארניש, וכן הר"ר חייס צר יחק ונורגצין אשר חכר צונפתחות לקדר הדורות ונצח צחלוסי גרסאות

א) ותוספות גורניש הוא הנוצח צונרדכי לונקכת צצא צתרא צסיוון תרנוי ורציו יודת ונגריס ע"ש.

ב) ועיי' הגהות וויננמיס הלכות שצת פכיעו הלכה ז' אות כ' כתב ונר"ס צסס רצו הר"ר שנוולא צ"ר ונחס שאונר לו צסס הר"ר ונשה ונגין וצל"ס הוא הר"ר ונשה ונורגין הנקראת "נצריש" עיי' צזה.

צפרשת ונשפטיס וצפרשת ויסצ ח"ל שהרי חשצון חותיות כסף עולה ק"ס אסתריניש צזוקק שקורין נזרק וכו' לאונר כי הוא שנאונר צסס צעלי תוספות הוא צתשוצות רציו אליהו ונחס ונלונדרוש, ורק צעל ונחת יודת ונחלק צין לרש"י לר"ת וצין ונור פסק דיו של רציו אליהו ונלונדרוש שהוא האחרון ונצעלי תוספות.

ואם נחשוז את רציו אליהו ונלונדרוש זה ויה שנוולא הרצ החוקר ר"ח צרלינר (נוצח צדרששו של רציו רצי נפתלי אדלר לד רס"ה צהקוצן) כתוב צכתב יד צונרדכי פרק השוכר ומכר שונה תשוצה ונאציו ח"ל אציו הר"ר ונשה ונלונדרוש" ונוכחים אנו לוונר כי סס ונחס כיטיו היה כו"ש הקורא דורות על הר"ר שנוולא צן ונחס (יונא וי') הר"ר שנוולא צ"ר שלונה, וסינו הר"ר שנוולא צר ונחס עלנו ונראה שכיטיו היה ונחס ומכר פסחים דף ע"ג ויונא דף וי"ב והיא רצו של ונר"ס ונרונצצורג כדנוכח צהג"ו ס' ונשפטיס ס' אי' עכ"ל כן הוא רציו אליהו צה"ר ונשה ונלונדרוש צכני ונחס וטוקף עוד השערה קרובה להאונן צתוס' הר"ר אליהו שלנו, כי לפי הונרדכי ראיו כי לרוב פרקוס תוס' ופסק של רציו אליהו ונלונדרוש ונחירו צכתס כני "פסק הרצ ונלונדרוש" (צצא קווא קי"ג ע"א וצונרדכי סס קי"ב וכן צונרדכי גיטין צהגהות פרק שטי חס"ה כתב הרצ ונלונדרוש ויה שפירש רש"י ז"ל אצל קטנה וכו' אונת פירש ע"פ היורסלנוי עכ"ל הר"ו פ"ה ע"כ יס ידים ונביחות כי הוא חכר צכתס, עס רצ צן ארלנו ונאינגלטירא, הוא רציו יוסף וניקולא (אשר גם הגאון צעל סס הגדולים נחכירו) והוא צונרדכי ע"ז צפ' אינ ונעוודין תכניו, ונצח כונצצר וצעל תוס' ח"ל ופירש הר"ר יוסף וניקולא דונכחו יס להקל וכו' והס ונצעלי תוס' האחרונים, לכן לדעתי נקרא האחרון הר"ר יוסף ניקולא, צראשי תיבות הר"ר והראשון כתב הרצ, ותוספותיו, תוספות הרצ, ולא לנו אור נגה על תוספות ונער קטן דף י"ב ע"ב צד"ה והתיח סס: הקסה צתוספות הרצ אונאי לא קאונר כתכאי וכו' וצתוס' סס צד"ס הלכה כאצא שאול הר"ר צירושלנוי ונקסה וכו' ונוריק דף כ' ע"ב צד"ה קורע וכו' והר"ר וגס צתוס' הרצ ונשפס וכו' אשר צלונת צעל ס' קורא הדורות צלות י' ונשונת צעלי תוספות ונצח את הרצ יוסף הוצח צנוקוונת רציס צתלונר ונחר כן ונליין הר"ר צנו"ק, וכתב "ולא חיתפרש וי' הוא", ועתה סוכל לוונר כי חיתפרש לפניו שהוא רציו יוסף ניקולא "ונלינקאנן" הנקראת ניקולא כונו שצארנו, וצידר עס צן אנגלטירא הוא רציו אליהו ונלונדרוש חכרו לשס עולס והרוחנו לדעת כי שניהם היו ונפרסיס וננצריס חכריס צנוק תוספות של הש"ס שלנו ונולויסיס צפירוש צתוס' וצפרתו תוספות הרצ רציו אליהו ונלונדרוש.

רבינו אליהו צן רצי שלונה ונורגיש, ונן הערים הגדולות אשר ישצו סס ונשפחות ונשפחות צני ישראל ונסיס קדונויות נחשצנה העיר **Norwich** אשר נקראת צעטרות צלי עצרית "נורגין" שונה הרצילו תורה ראשי אלופי אנגלטיירה, החכונים הנחאפסיס ה' יוסף יעקב'ס ונרערו ה' לוביען וחלק נרס יאיר האירו את עיניו צציצליתטיהקא אנגל-יודאיקא (לונדון תרנו"ח) אולר הספרות צארין ענג-

וחתום נואיר " צרבי חליה החזה " אשר צו העשיר את קורת ספרתנו צענגלאנד הרצ החוקר הגדול רבי אברהם צרליכר כ"י צהני ק"ח טווצ השורות, וכל חלו לשער כי לא לשוא עערו את לנוודי ה' צעיר טורגין צסם ההואר "חכוני נארעטש" אשר עוד אחרי טוונסה ונאות שנה עוף השונים יולך את הקול צאזני יוצטי הארץ הזאת כי חכוני נארעטש השאירו סם עולם צאי חנגלטיירא, ונפסה לפה תלך הווסורה והקצלה כי צחוך צעלי התוספות נונו גס חכוני נארעטש, ושנס ימן צחוך התלמוד.

ועתה כפי החלטתנו תוס' גורעט לחוד כי צאונת צספר טובלות חכוונה (צהקדנות ספר ז' ע"א וע"ב) ונציח צין כונה צגלי תוס', ר"ה, חלונות, "גורעטש" טכ"ן ודווינסס כונו טוונעתק צספר ט"ות ונהרצ הווסקונך כונו"הר ונשה גאלחטני השס"ח ליירה וצס' ונהררי ננדרים ונה"רס ונגורעטש כי העיר גורעטש ונלינת גס צסטורות (לד קנו"צ ליפריי גורעטש וע"י טטרות לד 170) לעיר ונודלת ונעיר טורגין צנה נכתצ השטר ההוא (ה"א כ"ו) חולס הרצ ונהר"ש חלגאז צס' גופי הלכות כלל ק"ה ונציח לשון תוס' טורגין (כי גורעטש לא יצוא צסום ונקום צאות ל' צקוף) ר"ש קנוא וגס צטיטה ונקוצלת ר"ש קנוא ונציח ל' שהציח הר"ש חלג"ש צסם תוס' טורגין הציחו צסם תלמוד ה"ר פרץ, שרצנו פרץ צאונת היה לו טיח וטיג עם רצני חנגלטיירא והענויד טוונה תלמודים הרצה (ע' לקנון) ולכן נאה לנו להחליט כונו שבי הארון צעל סם הגדולים תוס' גורעטש וכו' אך צטנוי השס רלזני לוונר צלטונו: וכפ"ז אפשר דחוספות תלמוד ה"ר פרץ ונכנים צסם תוס' "טורגין" תחת גורעטש אשר זה טעות נראה לעין צקרת.

תוספות טורגין אינו נוכל עוד ונצעלי הווסקפס, חבל אין כל ספק חללי כי יש ויש כחצי קדוונות צציצילא-טיקות אשר חכר סם העיר " טורגין " הסיחה לנוצב חכוני ישראל ונשך טנים לנואות טרס גלינו ונארלנו זאת הנוכחת. רבינו חליהו ונעיר "יארק" אשר צארץ האי גס העיר הגדולי לאלקים ולתורתו "יארק" היתה ונטינס קדוונות עיר ואס צישראל, היא נקראת צטוונת וננצטא"ס טונים צפי הסופרים **Eboracum** גס צלי לחטין **Eboracum** וצגטרות לד (238) וצטרות לד (362) **אורוויק** וכדוונה צהצרות כאלה טרוונת לטקון לעו, ולזאת צרור צדינו כי אחד ונצעלי התוספות הוא הווצא צתוספות יונוא דף כ"ז ע"א הקסה ה"ר " חליהו ונאיצרוק " זל"ל (כי ה"י וון האחרונים טנה נפטיה ונקרוצ) לר"ש דחית ליה וכו'

עליו השס "נואיר" צלי להוסק כנוי לשונו (כונו שהעיר הנו"הלל חלק טציעי פראג תרל"ד) הוא הרצ ונאיר צן חליהו ונטורגין וכן הפיוט סם אור יוס הקף ספירה הווסוד ע"פ ח"ל צ"ס עד צטלט עטרה נפה כי וולצד שהשיר חוצר צטעס של טירנו צחרוזי פניני הפסקים טוסף עוד צסוף שלשה פסקים: ח) ונתחיל ונחיריים, צ) צחוחה, ג) חרצרה, והוא ר"ת ונאיר צן חליהו. ג) והתלמודים של רצנו פרץ סדרו את התוס' לנוס' ע"ז אשר צדינו אשר יש לגלות טוונת רצני ענגלאנד צתוכס וע"י סם הגדולים ה' צסם טיטה ונקוצלת חולין כ"י.

ברסאות צסס"ח עירוצין (ח' צ') צהפוך חותיות צלי טוס ספק וורה על טורגין צחנגליא שאות **w** הצצטא צאות ג וגס צאות **ב** צאו כאחד פה, והוא אחד ונחכוני נארעטש **א**) ה"ר חליהו צ"ר יוסף הלוי המנוח צסטורות (לד ס"צ) חתום צטנת ה' אלפים י"ג צעיר טורגין וכל להיות צין צעלי תוס' האחרונים הווצאים צתוס' יטנים לנוס' יונוא (אשר כוודע תוס' יטנים דיונוא טצדינו סם תוס' טאכן עט"הג דרצנו טוונסון ונשאך היה רצו של תלמודיו צענגלאנד), ושס צונסכת יונוא דף פ"א ע"צ ונוצח ה"ר חליהו צ"ר יוסף הלוי אשר מודע כי צחנגליא היה לרצנו טוונסון תלמודים כונו רצנו ונאיר ונארץ " האי " וגס זה ה"ר חליהו צ"ר יוסף הלוי ונטורגין צודאי היה אחד ונתלמודיו וצתוספות סם ונוצח ונה שהקסה ה"ר טוונסון וכו' וחח"ז ונציח חבל קסה עוד לה"ר חליהו צ"ר יוסף וכו' אשר וחס וכל לשער כי גס זה צעל התוס' ונחכוני נארעטש הוא ונוקונו צין גדולי רצותיו אשר הענוידו תלמודים צענגלאנד והוסיצוס לכסא צעיר טורגין להורות ולפסקוק הלכות ודוונה לו ונלינו צהגהות וניינוונות הלכות חבל פרק י' וכן ה"ר " יוסף דכצריט " או "דכצריט" צלי טוס ספק הוא **Norwich** טנקרח צטטרות טורגין טרוונה וננצטא וני' ונקום ל'.

ואולי וכל ג"כ לוונר טוונה טוונצא צתוס' קידושין (דף כ"צ ע"א) ונעטה צא לפני ר"ת צצנו של הר"ר אושעיה הלוי שקדש צת עשיר אחד ואוור צחך ונקודשת לי סתנוא ולא פ"י פלונית וכו' אשר נחפרט ציותר ונעטה זה צהגהות וניינוונות לרנו"צס (הלכות חיסות פ"ע, הלכה ג') הנה לשונו וטוונעתי ונעטה היה צטרוי"ש צרי ילחך צה"ר אושעיה ז"ל נכדו של הרצ ר' ונחס זל"ל צצית דינו של ה"ר יעקב זל"ל טשידך צחו הקטנה של רצני "וורו"ל ונא"י-גלטיירא" והיו לו ג' צנות קטנות וצטעה קידושין קידש סתם ולא הזכיר סם הווסודכת וכו' אשר ונה נראה צרור כחונו כי הווסודכת היתה צת הרצ רצני ווריל ונענגלאנד טחכר לגדול צדורו כונו ונחותנו צעל התוס', אך אפשר להיות טגס זה צעל התוס' ה"ר אושעיה היה וון יוצטי האי צוודינת טורגין (כונו טאנו ונולאים סם ויוחד זה לרצ צוורגין על השטר לד ל"צ ה' אלפים ט' טצודאי זה הרצ "אושעיה" צר ונולס הלוי היה נכדו של הרצ רצני אושעיה צעל התוס') וגוף הוונעטה היה צוורגין צאי-גלטיירא והוצא לפני ר"ת רצן של כל צני דורו לעיר טרוי"ש לפסק הלכה, ולפ"ז נחוסף לנו עוד צעל תוספות וחכס אחד ונחכוני נארעטש אשר חותו אחנו טצקס.

ובין הפיוט הענווק הקושר צחרוזי פסקי תכ"ך כונו חרוזי פנינים לפסח **ב**) הוטא עליו תו הפייטן חני ונאיר צרצני חליהו ונוודינת "טורגין" אשר צארץ האי הנקראה חנגלטיירא ולגדל צתורת ציראי וציראתו חונן חונן קלה.

- א**) חולי יש לשער צטלטי גצורים לנודכי צצח ונליעח ח"ג וע"ז נכתפקו "חכוני צורעטש" יש לקרוא "חכוני טורעטש" חבל הענין לר"ך עוד לחקירה ודרישה כי צאונת מודעה העיר צארגאט צספרד כידוע.
- ב**) ואשר חני אשער כי הפיוט צוונערצית ליל טני של פסח צפיוט ליל טוורים חריר ונאה לתהלותיו טשא

ספר שהסד דקדוק לשון הקודש וספר השרשים חצרו ר' ונקה צן ה"ר ילחק הידוע (ואולי הוא הכסונן צ"י) הידוע שהוא "לצן" ונצעלי חוס' יצונות ה' ע"צ כחוצות ל"ח) צן הנשיאה אשר וונדינת אינגלטיירא, לונדון תרנ"ז ע"י החכם (גיארב וולקלי) קוליבס, הנוציא צלד ל"צ רצי וונורי ה"ר ר' ונקה צן ה"ר ר' י"ט, וורה צלצבע כי צונן שהוא ה"ר רצינו ונקה צנו של רצינו י"ט אחר ונגדולי הרצמים הונדיליס תשובות צונדינת יארק אשר צארץ האי הנקראת אינגלטיירא.

רבינו ציניון ונקטצוריא, צקובץ השטרות אלו ונולאים (דף שכ"ז) שם העיר "קנטצוריא" או (צדף טו"ג) קנטצוריא פה אינגלטיירא ועל החתום צא הרצ ציניון צה"ר ונאיר ונהם כלמוד שצצנת חונקת אלפים וששה עשר לצריחת עולם, חי על האי הזה ועיר הזאת רצ צצס זה, ועתה ונה ונתוק האור לעינינו לחות צונדכי עצודה זרה ס' תכ"ו חכר אי דליכא דבר עונא צעדרו פשיטא דציוצצ צלד עדרו סגי ונאס רצינו ציניון ונקטצוריא וכן כתב ה"ר פרץ זל"ה"ה צפסקיו דאפילו אין דבר עונא צעדרו יש להחנניה, הלך ראינו ונכחמי כי רצינו ציניון ונקטצוריא היה צן זוננו או יותר ככון תלמידו של רצינו פרץ צעל החוס' שצצנת ההיא נח נפשיה וכתבו עליו זל"ה"ה כי צחוקי ונעילה צ' ונצא לנשה"ר פרץ ס' שערדו היה צחיים וצונדכי כ"י (המכר אלל הרצ ר"א צרליכר כ"י) ונצא ה"ר ר' אליהו ונלונדורש צצס ר"צ ונקוטצוריא, שהיה צן זוננו, וצעל ונחת יהודה עם דעת זקנים (ליורטו תקנ"ג) ונציא ונרצמי אינגלטיירא רצי אהרן ונקוטצוריא ה"ר ר' ציניון ונקטצוריא והוא שם של אותה העיר צהצדל הנוצנאות כונו שולטו שמים הלכו צשטרות ונזון ההוא, ואולי הוא רצי ציניון ונקוטצוריא הנוציא צשטרות (לד שכ"ח) שצת ה"ר ילחק נשאת לה"ר ר' שונאל צן הרצ ציניון ונקטצוריא, והוא הנוציא צהגהות ונרדכי לונס' שצת (דף ז' ע"א) ורצינו שונאל צן רצינו ציניון (ר"צ) פסק כיון דפסקין הלכתא וכו' וכנוו כן ונלינו צונדכי לונס' ע"ז שונות רצינו ענגלאלד (ונרדכי ע"ז תכ"ו) וצשגלי גצורים שם אות אי) הלצ שחלצו עכ"ס וכו' ופי' הרצ ר' יוסף וניקולא דונכחו יש להקל קלאת צונקוונות שלמו וכו' ושם צונדכי ע"ז תת"א ארז ד' צשגלי גצורים שונעתי ונשם הרצ צרכים וניקולא לחסור ונשום צשולי עכ"ס וכו' אשר די צאל שונות צרכים האלה לונקוונותם לונשצותם צשטרות ונחשצו לצעלי חוס' ע"י לה"ר יוסף יעקב'ס לונדון יורי לד 47 ונלחכס החוקר ר"א כ"י ציניער תולדות רצינו לרפת שהוא הרצ ר' צרכים הנקדן וניקולא הנוציא צונדכי ונשכת צרכות דף כ"ז ופירש רצינו צרכים וניקולא דצפרק תפלת השחר ונשונע וכו' והנהו כולם צמי דורו ותלמידיו של רצינו פרץ, וכנוו כן רואה אבי עוד צעל התוספות ונאלטו והוא גם כן ונצא צתוספות ע"ז (כ"א ע"א) כונו שפי' ה"ר ילחק "והרפוט" היה העיר **Hereford** צאנגליא, ונקוס ונשצ יהודים רצים (יוקט לד 187) ולא ערפורט צאשככו כוונן וצלי"ס גם כן רצינו ילחק היה ונלונדי רצינו פרץ צאנגלטיירא שהתוספות "עצודה זרה" וניחס לרצינו פרץ ותלמידיו וע"י ע"ז ל"ו ע"צ חוס' והקשה הרצ רצי ונשה ונפוטוויש, ולפיכך

וכו' ותיקן לו רצי וכו' הוא איש אינגלטיירא ונאותה העיר יארק המכרת צפי סופרים, אונס השאלה היא וני הוא הרצ ר' אליהו הידוע צהיסטוריא שלמו, אענה אבי חלקי כי הוא היה לפי השערתי הנצחר להיות הכהן הגדול ונאחיו רצ הכולל ונשיא ישראל צארץ אינגלטיירא אחר הנשיא הנודע רצי אהרן ונארויק היא יארק (ע"י שטרות ענוד ר"פ וענוד סק"צ) והוא היה הנצחר צצנת ה' אלפים ושנה אחת לצ"ע להיות חצר "לפרלונט" היהדות צעיר "ווערשעטטער", ואח"כ הורונה עטרת כהונה גדולה ונעל ראשו, ונהדף ונולצו, וצלי ספק נתן לונות נפשו על קדושת שונו הקדוש לצלתי השונד ציד חוקה לדת אחרת (לח כאשר צדו להם ונרשיעיו כונו ונאטטטעו פארץ ע' ונאונר החכם יוסף יעקב'ס לד כ"א לונדון תרנ"ח, לונדון יורי 1290) כנהוג אז ונהרג ציד אכורי לזאת נדע כי הוא רצינו זה הנוציא גם צתוספות לונשכת צחיים דף י"ד ע"צ הקשה הרצ "אליהו ונאצרוויקא הקדוש" דצפ"צ דיונאל דף כ"ז אונרי וכו' ולדעת ונר צינינו רצינו נפתלי אלדר כ"י צדרשות 2541 ע"ד סף רצי צענגלאלד כוולא גם צתוספות יונאל דף ז' ע"צ צד"ה אה, הרצ "ויש ונאפרק" הוא רצי "וויס חף עצארחק" רלוי לונרי העיר "אפרק" היא "אצרקוס" צלי לחטין והיא העיר "יארק" הנוציאה צחוקי יונאל דף כ"ז ע"א אצרוויקא, ואבי צא עוד להסוף כי הראים ונכרעת היא שונדוצר ע"ד רצינו אחר ונענגלאלד כי השם "וויס" הוא אינגלי ותרגומו "חיים" צלשון הקדש כונו צשטרות (לד ק"צ) ויש צן ונשה (וצלד שמי"ע) ויש צן אצרה, וכן ונשונע ונשגלי גצורים צונדכי גיעין שצ"צ וכן חיים דונתקרי וויאש אל יכתוב וכו'. ונוצן לוי החוס', יונאל ז' ע"צ היטב וייל וונורי ה"ר יהודה ונוין זל"ל (ונצעלי חוספות האחרונים שצצקו להם חיים זה לח ונכצר שולאייס צצלי"ל) אונר לי ופי' ה"ר "ויש ונאפרק" זל"ל אס עון נותר נותר וננש וכו' שרצינו "חיים ונעיר יארק" צענגלאלד היה רצו של רצינו יהודה ונוין, ועל טוב זכר שם צעל התוספות אחר ונרצמי יארק צאנגלטיירא צגון החוס' שלמו.

מבעלי תוספות שחיו או נותו צעיר יארק וכל לחסוצ גם את רצינו יוס טוב צן ר' ילחק (ע"י וננחות פ"ח ע"א והרצ רצינו יוס טוב צר ילחק ונפרש) שנהרג על קדושת שונו הגדול ונולדת יארק צעבר שצת הגדול (ע"י הקדושה לצצלי לקט השלם לידידו הרצ הגדול החוקר הנודע רצי שלמה צאצער כ"י לד י"צ) צצנת תתק"א ולפי ונשפר הקלוצ להיסטוריקר הוא י"ז לחדש ונארץ 1190 "ציארק קאסטלע", ואחרי שנהרג ציארק מכר צתוספות (כריתות דף י"ד ע"צ) הקשה הקדוש ה"ר יוס טוב וצחוקי יונאל וי"ח ע"א (צד"ה וני יל"ק) ושאל הרצ רצי יוס טוב הקדוש את רי"צ"א ונכנן והסיצ לו ונצוים לותו וכו' וקודם כהרג מכר צצנת שונו צתוספות יצונות וי"ד ע"א הקשה ה"ר יוס טוב צר ילחק צלח כטיי הקדוש אשר זה וורה על היותו צחיים וצונותו לח נפרד ונכרונו ציארק כי קדוש יאונר לה ואחריו נגרר צנו של רצינו יוס טוב הוא רצינו יהודא הנוציא צחוקי וננחות פ"ח ע"א ואולי הוא זה הרצ ר' ונקה צן הרצ ר' י"ט אשר ונצא צונדכי (כתב יד) לפרק השוכר, צנו של רצינו י"ט הקדוש וניארק, וצעל

כען צעלנא וואונד נורי גור אריה שטונע וואזוי ר' יחזק
 שר"ת הלריכס שחיטה ושלח לבי אינגליירא שלריכין שחיטה
 עכ"ל וצונדרי חולין תש"ה פרק העור והרוטב ונזכר צ"ס
 ר"ת, אזל לא צפיוס שטלה תשובה על שאלת הרצנים
 צאנגליא, כוונ שצארתו אזי כי ויני עופות כאלה נוולאים
 רק "צענגלאנד וצאירלאנד" וזאת השאלה היתה נרצני
 אנגליירא, וכן השיבו רצני אנגליא תשובות ונקראים תשובות
 הצאים ונא"י היס (עיי' תשובות ונהר"ס חלק ג' סי' ע"ח)
 וגם על זון הגלות שהגלה ישראל ונאנגליא ע"ד חזון וחוסי
 הנוטצעות שהונך "עדוארד הראשון" ליה להוית ונאחיס
 ושוויים ויהודי לונדון (ה' ל"ע ולנספרס 1279) ונליו
 שארית תשובות הר"ס צר צורך חלק שלישי הכבר סי' רנ"ו
 שהשיב הרב יהודה שר הצירה, ועל יהודה על חזון ונעות
 וכו' וכונה דוים נספכו על ידי אלה וכאלה פסקי ונצעות
 היינו דאחרצייטו לחיינו יושבי ארפת והאי ועל זה נאמר אך
 להעשיר לא יקח וכו' אזל חס יתה הונך שלח לגזח הנוטצע
 דין גוור הוא וכלא ליווי הונך דין הוא ואין זה אונס וכו'
 ואי אישר חילי השאל ונאשאל יונתחו על העמוד עכ"ל יע"ש
 והשיב ונקדיחה צ"ס ונלך לחכמה ג"כ קיווך עלונו על רצני
 האי שם דף ט' ע"ב והנה כתוב יוד צונלת תיעשה ולא
 ונלחתי ככה צפרי ספרד ולרפת ונעבר לים (ועי' הראצ"ע
 שונות כ"ה ל"ח) ושם עמוד ט"ו ואל ילא צעקאי חיי היס
 וכו', אשר ונכל הספרים הנדפסים ואשר עורכה הגם אלירים
 צאלירות הנוולכות צכתז יד טובל לנולח ונפתח לקורות חכונת
 ישראל ונעמוד הנוסקרי העלה לרצני אנגליירא, וצנרס אשים
 קנלי לנולי לעורר את החוקר לתתור ולדרוש ביתר שאת ויתר
 עו צנוקלוע זה, אונר אזי עוד צורך השערה כי לפי דעתי
 רצני האצן נורא (הנווצא צתוס' צרי"ה דף י"ב והשיב לו ר"ת
 כידוע שיריהם האולפים) ונלצד שהשאר זכר עולם לקורות
 הספרות צאנגליירא וצלונדון צפרט צכתזו פה עירנו ספרו
 "יוד ונורא" (ככתב צגנת תקנ"ח ונדפס ע"הס קרי"לנאך
 פראקפורט חס וניין ה"ח ת"ר) וספרו "אגרת השצנת" (ככתב
 צאלותה השנה ונותרגם אנגליית ונלת החכם יוסף יעקב'ס
 צספר הזכרון "דוואיש קראינקל" יאטורכ 18 שנת תרנ"ב)
 עוד כתב פה לונדון את "שיר הכבוד" אשר לא מודע ווי הי'
 ונצצרו כי קשה להצין הסקוק הונתחיל צצרכה אחר גונרו את
 האלף צ"ת עד ת"ו, צצרכתי תעלה לראש ונצצירי ונפרסיס
 על הק"צה והוא זה, לכן עיינתי צהקדונת שיר הכבוד צצרחיס
 הונתחילס אנעים וכו' נפשי וכו' ונדי וכו' על כן וכו' אה"כ
 ונחיל כסדר האלף צ"ת, כי הם ר"ת לשונו א' י' מ' ע'
 אצרהם צן (כדרך הספרדים סכותציס רק י') ונאיר (צן) נורא
 והספרדים לא יכתבו עוד הפעם צן ועי' הקדונס לראצ"ע
 להחונס, ונדע שהראצ"ע נחאכסן פה לונדון אלל תלונדו
 יוסף צן יעקב וננדויל, והוא האכילאו והסקקה ועל ידו כתב
 את ספריו, (עיי' להרצ החכם ונ"ה וניכאל פרידלענדר כ"י
 שונציה כתיבת יד לך 65 לפרשת וחי אזי יוסף צ"ר יעקב
 וננדויל שונעתי ונפי זה החכם פידוש זאת הפרשה צלונדורש
 וכתצתיה צלשוני ע"י הונורה ש"י) לזאת קלע ונקלעות צשיר
 הכבוד שם ונשיצו לצקוק שיר ידירות צצרכתי תעלה לראש
 ונצציר הוא. יוסף הונצציר" והוא הי' הונחולל ונוליד ספריו
 האורקים

ולפיכך יש לשער דלפענוים קראו את התוספות ונתלונדו
 רצני פרץ תוספות רצני פרץ קתם, ולפענוים תוספות
 מרגין כי ונתלונדו תלל תורה צצורגיש ויארק ודצר הלכה
 ונר"ש ונשאך ונתלונדו אשר יצו צארץ האי אשר צאנגל-
 טירח ציונים קדוונים ההם.

מאלה הציונים ונרצותיו הנולויים צהלכה צארלנו ווכל לעשות
 לנו ונשא כחון וצטוח ונצתי הונדרשות לרצני אנגליא
 קודם הגרוש ואף שלח נשאר לנו ספר צפני עלונו על דצר
 הקורות אותם אוננס ונפפרים הקדושים אשר השאר הי' לנו
 ילץ כוונ וצין החרכים אור טוגה של תורת רצניו פה, ארץ
 האי ונוצא צספרי הפוסקים ונדרשים, צילקוט תהלים (י"ט)
 ר' צרכים אונר כספיה שהיא צאה ונאכרנוניא, והרצ הגאון
 צעל ערך ונילן כתב ולא ידעתי ארץ או עיר כזאת ואולי ט"ס
 תחת "אצרטוניא" והיא **Britanien** ונעיר הרצ
 החוקר הנודע רח"י "קאהוט" כ"י צספרו ערוך השלם לחונר
 וצאלות צילקוט תהלים י"ט ורונ תרע"ג גרם ונצרטניא, צספר
 צצני הלקט השלם אשר הוליא לאור ידידנו הרצ הגדול
 ר"ש צאצער כ"י א) שם ק"א, ולעצור יס שקורין אינגליירא
 כצרגילין לעצור ציוס אחד כש"ס להס רוח טוב ונותר ליכנס
 צצקר צערצ שצת אפי שלח לדצר ונלוח, וכגון זה ונוצא
 צצטני גצורים צונדרי ונככת שצת צאלת תכ"ה, ולא החוניו
 חכונים על רצים שהולכים צארץ "האי" שקורין "אנגליא"
 קלפענוים עוצרים אותה ציוס אחד, וצרנו"צם צצשו' דשייכי
 להלכות ציאות אקורות לפרק אחד עשר ככתב ר"י אלפסי
 וכו' ולרפת וארץ "היי" וכו' וכן כתוב צפסקי הי"ר שונריה
 וכו' ולריך להיות וארץ "האי" כוונ שונצאר צנו"ג הלכות
 שצת (דף י"ב ע"ב) ויס האי שקורין אנגליירא וכו' ויען
 שהיתה הנוולכה אחת תחת שלטת לרפת לזאת לא נקצו
 צשוונת תונר ציחוס האי אזל לא פסקה תורה ונפי יושבי
 האי כי רוצ רצני לרפת שרתו צקודש על האי ועריה, והננו
 רוחים ונותר תשובת ונהר"ס ונרטענצורג קיוון רל"ו צדיני
 גיעין הונתחיל על ויה ששאל על צתו וכו' ונסיים אחי ורצתי
 יושבי "האי" הניחו צחקד לינשא לשונעון ולדקה לכס, וכונה
 דצרים יש לתלות צהיתר וכו' ואח"כ חונר צצצה, חקני השערה,
 ינערה ונעצירה, ויושיצוס ציתה, ואל ישיחוס צתה, ותחצב
 לדקה, וגם רצני חס צעלנו החלף ונכתציס את רצני אנגליא
 כוונ שונצא צוניה"רס ונרטענצורג חלק שלישי ונכ"י נדפס ע"י
 ה"ג ר"כ ראצניאוויטן דף י"ב ע"ב סי' ק"ק עופות הגדלים
 צאין יש חונרים שאין לריכין שחיטה שאין פרין ורצין והו

(א) וראוי לשום לז ענ"ש רצני נפתלי חלדר הכהן
 כ"י צסס החכם החוקר ? כ"י שונלח כתב יד צליפליג
 כ"י 11 ספר "ען חיים" ונשי"ר יעקב ונלונדרין ונננות
 הונצצר לחסוף דעים ונננהגיס וננופס גט לאקה צצכת
 ונ"י לפרטו אלף שש"י נראה זונטו צלונדון ולונדון יושצת
 על סהר הנהאונעס וגלצרוק וע"ש ודצרים הללו כהיתן
 וכלורתן כונלח צהקדונס לשצלי לקטו השלם דף ג' על הונצצר
 הי"ר "לדקיה" צספר הזה היתה ונננותר לחסוף על יד דעים
 ונננהגיס וכו' וצענווד 6 שם צכ"י ככתב צו עופס גט אחד
 ככתב צצנת הי"ר ונ"ד לצי"ע ושיחיס צונון אחד.

נחלת שאלות ותשובות סימן י' נפתלי

לפי דעתי יש לפסוק שהוא נדאורייתא ופסקו והוא יושל
 דף, ועי' צרנו"צ ונה שנוחייצת האשה לצעלה, אחת הכל
 ונזאחר צהורה שאורה שרה ואדני זקן ועי"ז פטורה ונהסיצה
 ועי"ז פ"ג פ' החובל, וכל זה נראה שהוא נדאורייתא רק
 הנהלכות הם נדרבנן.

מה שנאריך צביאור התוספות צ"ו עי"ן בהגהות הגאון
 ונהר"ל חיות ז"ל וינאל נחת כי בכלל דבריו דבריו
 וגם חזי אונתהי בקצרה הדוונה לו, וניש בקפרו ונה
 הלוי (לד קני"ו) וצט"ת קדש נפתלי (לד קני"ו) צאם שחוקי
 שאינה נאוננת כיון שהיא לענין ניהתה וכל ענין אין דנין אותו
 כפי הנאוננות שלה ע"ש בהשקפה ראשונה היה קשה לי
 ונהרנו"צ שהוא קוצר צע"א הוחזקה, אך שוב נתיצתי וראיתי
 שדבריו אונתים ולטובח האונת דרכו, כי באונת האחרונים
 ונקטים על הרנו"צם ונקדושין צאם שאונר קדשתי לאונן
 לכטס וכו' אך מ"ל דריו של הרנו"צם הוא רק צעד כשר
 שאין אחד יכול להכחשו שכל ונקוס שהאונתי ע"א הכי
 הוא כונו שנים אצל לא בפסוק וכי צהוקי כוונתו.

ומה שהתעורר כבוד ונר חצי"י כ"י על דין הצא על השפחה
 שלא וציאים הנדרש, וצאונת וציאים ונוכילתא ולי
 ל"ע וכל הנדרשות עוד חזי ונזאחר צאם אונר שהיה כינתו
 לקדושין הדרש ונהפ' לריבין רק לענין זה שלא כיונא כיון
 שהשפחה שלו יהי הולד גרר אחריו חף שאינו וכוון לקדושין
 אצל דאם אונר שכיון לקדושין או בקתם יוכל להיות דוונתי
 שהי' כשר ועי' וכל דבריו הנחונדים שם נוצים ונכחים הם,
 אך ונה שראיתי בקוף ספרו שנועניק על נח עון שלא לאונר
 צראשונים, זה נפלא ונוני להוקף עליו חטא, ואני אחפון
 לשנוע דעתו צזה ולדקו צו, ואציא פה הערה קטנה ונקפרו
 של ונר אצא הגאון הנדע רשכ"ה ענין ונ"ה ונאיר אויערבאך
 זלל"ה שטינו שאצנו ונוענין טהור צור נקרה ונחצתו צעיר
 "קויל" יע"א, ונה שהתעורר צס' "אונתי צינה" חלק או"ה סי'
 י"ג אות ג' וכתב להסתפק צעוסק צסקק ונלה אס ונוי פטור
 ונוולה והיחה צל"ע.

ואני הצאתי ונתוספות צ"ו כ"ה ע"צ ד"ה ואם נגול לא
 יחזיר כחצו ויש לפרש דוויירי הכא צסקק אצדה
 דאפי' הכיחו שם הצעלים ונדעת דוונה שטכחוהו כו' היכא
 דהגזיה הוי ונחויצ צשונירה ונקפק לרצה הוי ש"ה ולרצ
 יוסף ש"ש עד שהצא ליד צעלים, ונזאחר צהדיא דחף צס'
 אצדה הוי ש"ש ונטעס פרוטה דר"י וגם כל דתלי צסקק
 ונוון עניים אס הוי כונו ונוון או לא רק כאיסור כנדע
 צר"ן נדרים ד"ו ונדצרי חוס' יש לתווה ג"כ על הגאון
 צעל נתיצת הושפטו סי' ע"צ סק"י דרולה לחדש צוולה
 שאין וועילת על אדם לעשות ל"ש עוסק צוולה פטור
 ונוולה ונכאן ונזאחר חף דאיו ונחויצ ליקה אצדה ולשונו
 הוי גם כן ש"ש לפטור ונוולה, עד כה העתקה וכתבתי
 לחיצת יד"כ ונענרי, ונה ונאד נכספה נפטי להשתעשע
 את כבוד ונאצי כ"י יותר צדצרים עווקוס, אך עוד חון
 לנועה, והנני ונצרכו שיחוק ה' את לצצו לתורה ולעצודה
 ונהוך עושר וכבוד, ויזכהו להפיץ ונעיותיו חולה כי דברי
 הדושוין ראחים הם להפיט צרצים להגות צהם אוחצי תורה
 ונחוס

הטדקים ונולדיקים לדיק כציר זה ישראל ואליו הוא נושא את
 נפשו בצרכה וצרכתי תנענע לי ראש, וסוגר יערצ נא שיהי
 ונוונה על ראשי היצת צאונלע "יוסף צרכתי" וצרכתי "צכו"
 יערצ "יעקב" יוסף צכו יעקב ונדויל והצן, אקוה כי הקוראים
 יכירו כי עשיתי חקד גם עם החיים גם עם הוותים להעלות
 לתחיה גדולי הרצנים אשר השאירו שם עולם לקורות הספרות
 התלמודית צאנגלטירא.

נפתלי הלוי.

סימן י'

צנ"ה לונמשיין יוס' א' יתרו תרנ"א לפ"ק.

שלום רצ לכבוד ידידי ורצ חצי"י ונטער
 ונחוחתי, ה"ה הרצ הנח"ה חריף וצקי
 ונשכתו זך ונקי ונשכיל לדצי ה' בקש"ת
 ונהר"ר נפתלי הלוי כ"י.

יקרת ונכתבו קצלתי ונשחתי לשנוע ונשלוס תורתו וכי
 עוונד להיניח ספרו נחלת נפתלי צרוצ הידושויו,
 וכבר ונוסנד ונגדולי וגאוני ארץ שליט"א וגם חזי סונכתי
 שתי ידי עליו לדין ולהורות, ואינו לריך להסכונות, כי הידושויו
 יעדון על עלונו וכל השוטה צהם נוולא נעם לשצה, ויש צהם
 לפלפל ולסקל, כי על אדתי האונת הטבעה, וארצה ונלה
 לפרסם ספריו להראות לעיני הלונודים כי גם ונאך ענגד
 לאחד תלם תורת חכונתי ז"ל ואחד ונאחתי יחזוק צהסם
 להגדיל תורה ולהאדירה.

נתכבדתי צאשר קרא גם לי צין הקרואים לשלחתי של
 ונלכיס להיות וניסצ עם נקי הדעת צחדוסי
 צתוך תשויותיו וחלוק תורתיו, אונכס תרדותי רצו לא יתנו
 לי עת לקצן חדוסי אשר צ"ה צכל יוס ויוס יתחדשו צארה
 לנודי, אך לעשות רטון ונאחצי לקנתי חיה גגרים ונחדוסי
 צונק' צצא ונליעא, ונק' טצוענה, ונק' סנהדרין, ונק' וכות
 וכי להליע לפני רוס כ"ה אס ונולאו חן צענינו לקרצן
 לנקוס קדשו, ולהראות לו אות אהצתו הטהורה ונענרי
 כי עיינתי צספרו שני הממות אשר צונשך הימים השתעשעתי
 צו חלין פה חיה הערות עליו גם ענינים טוגעים לקפרו
 צענינים נצדלים.

מה שכתב ונר חצי"י צספרו ונה הלוי (לד ל"צ) על
 ונקור להרנו"צם (הלכות ונורים פ"י הלכה י"צ) צאם
 לוח לציו לעצור על איסור דרצנן ונוכח ציותר לפי דברי
 החוס' יצונות (דף ה' ע"צ) שאנו צעלונה ונחרת צכבוד
 צעלה הוא רק ונדרצנן לפיכך ילפינן זה דהתם צקדו'
 ונהכא ע"ש לפי דעתי עוד לא הועיל צזה, דצאונת תירון
 התוספות יש להצין איך ילפינן זה ונה לפי דברי כבודו
 שהוא רק ונדרצנן, אך ל"ל כיון דס לפכו שתי ונלות צלווי
 של אצ ואס והוא ספק השקול כיון שיש סצרה לכנות
 ללד אחד שגם אנו ונחויצת לונות האצ, נאחת הוא כוטה
 שישווע לאצ כוונתו, אצל עוד לא ידעין צדרצנן נגד דאורייתא
 לצד שלא ישווע לאצ צצציל דרצנן כיון דנדאורייתא אין זה
 שוס איסור ודי לחכס, וצעיקר הענין אשר לכבוד ידידי ורעי
 הוא כונו דבר פשיטות שכיבוד האשה לצעלה הוא ונדרצנן

אורחין וזה שהגן נחויז לחציו הוא נולד דאורייתא וזה שהוא וחציו ציחד חייצין לעשות נולד היא נולדת קצורה והלכות הנות רק נדרצקן, ואיך נצטל נולד דאורייתא ופני נולדת דרצקן ובכל זאת חונת צ"ס ופורש ונחיה חני כבוד חצא ועשה את הנוחה, ש"נו שלח ישנוע לחצא חפי" הוא צעלנו לזה על נולדת כבוד נדראורייתא אך ע"י יעצור על נולדת נדרצריהם אין שוועין לו. ושונה חני ספק השקול כמו חלל חציו ואנו ששניהם נדראורייתא כי האחד נדרצקן וחל"ס נולדת דרצקן שנאמר גם חציו צעלנו נחויז לעשותה וזה הוא שהקצרותי צשיטת החוקי שחונן צעלנו נוחהרת נוחהרת צכבוד צעלה הוא רק נדרצקן ופני נולדת דרצקן זו הוא נוצטל את הנוחות עשה השקולה צעמיו כמו נולדת כבוד חצ לכבוד את חנו חס חפץ ורולה זה אשר היא נדראורייתא ולפיכך נותרל"ס החוקי שפיר על שניהם שחול"ס צקצרה אחת דנהכח ילפינן התם צקדושינן, כיון שהסקוק אונר ופורש ח"ס חנו וחציו תיראו וגו' כמו שפסק הרמ"צ (הלכות ונורים פ"ו הלכה מ"ג) וזו נוקרו ולא לרייבין לצא לידי הטעם דכל ויילי דרצקן חסוכינהו צלחו דלח חסור (ע"י) כקפ ונשנה שם) אך לפי שיטתו הרמ"צם הלך תנויד לפי גנורא או קפרי וכדוונה ויה ששנו הקדוונים רצותיו ז"ל אשר חנחו טיכל להוליח על פי קצרה ועיון ענווק.

ובדרך זו חמי חושב לכיון צדצרי רציו הרמ"צם ז"ל (הלכות חלל פ"ד הלכה א') חע"פ שכל נולדת חלו נדרצריהם הרי הן ככלל והאצת לרעך כנווך כל הדברים שאתה רולה שיעשו אותם לך אחרים עשה אתה אותן לאחך צתורה וצולות עכ"ל גם דין זה לא הול"ס הרצ"ס נודעתיה דנפשיה ולא צא ליוור שחשוב כמו נולדת עשה דאורייתא היא צנוצן חדש צחויז ולא צשליה (כנוצור שצת ל"ח ע"ח) אך הוא סיווך על דעת רצי עקיצא שאונר על הפ' והאצת לרעך כנווך (קפרא נ"ח) זה כלל גדול צתורה, וזה שרצי עקיצא אונר (חצות פ"ג ונשנה מ"ד) חציז אדם שנצרה צל"ס, חנה יתירה כדעת לו שנצרה צל"ס שנאמר צל"ס חלקים עשה אהו, וע"י פירש רמ"צם חנה יתירה הראה הק"צה לאדם שהודיעו ואונר לו ראה שצראתך צל"ס שהנויטי"צ לחציו ונודיעו העוזה שעשה ענו ונראה חנה יתירה יותר ונשאלו היטיב ענו ואינו חסוי צעמיו להודיעו העוזה שעשה ענו (הרע"ב) וע"ש צחוקי י"ח ו"ל ובכל אדם אונר רצי עקיצא, ורלה רצי עקיצא לזכות את כל אדם חף לצבי נח ונאונר ונלח אונר הרמ"צם צפ"ח ונהלכות נולכים הלכה יוד וכו' חלל צעמיו זו הדרך דרך סלולה ונרווחת כי צא רצי עקיצא להיטיב לכל צאי עולם כאשר נלנוינו ופני נרע"ה כדצרי הרמ"צם ע"ש וח"כ הרמ"צם נוצור צהלכות חלל ונה שאונר שונה צדרך פירוש ענווק צעיון לשיטת רצי עקיצא "כל העוזה שאתה רולה נוצריך לעשות לך, צנודה זו תיטיב לרעך לכל אדם הנצרה צל"ס שיוגול לח"ש וצבי אדם על דרך רחונות" (ל' הרמ"צם צנוטנה דאצות) וכמו שהרמ"צם צעלנו אונר (צפ"ח ונהלכות נולכים הלכה מ"ג) חפי" לעכ"ס לוו חכונים לצקר חוליהם ולקצור ונתיחם עם נתי ישראל ולפרנס ענייהם ככלל עניי ישראל וכו' כן פוסק פה להלכה ונולדת עשה של דצריהם לצקר חול"ס ולנחם חל"ס ולהוליח הנות, ונכוון צזה צקוף להצניע

וצחוקם ידיו ונטער ונחונתו דורש טלום תורתו צחצחה ענה כל הינו"ס לטוב.

שלמה בן הגאון נ"ה מאיר אייערבאך ז"ל
צעל הנוחזר ס' אמרי בינה רצ"ד בירושלם תוצ"ח
הא"צ דפק"ק לונמשיין יע"ח ח"ל.

סימן ר"א
תשובה

ציעע חלקים, פה לונדון צחדש שבט תרמ"ח לפ"ק.
ידי כבוד ה' לעולם חוסף על ראש נר חציצי
חדוניור הרב הגאון הנופורס צן של קדושים
וחנו"ס דעים זה רעי זה דודי ונעוירי כקש"ת

נ"ה שלמה אייערבאך כ"י
חצ"ד דק"ק לונמשיין (צפולין הונדיה).

זה ה"ס הגדול הונצדיל ציננו צשוא גלוי ונו"ס רצ"ס וכציר"ס
לא יוכלו לכצות את האצעה הצוערת על לצציו זה
ארצעים שנה, והנו"ס העז"ס לא יצדילו צימיו וגם הערים
הונצלות לא הצדל הצדילוטו אשר זו רח"תי ונחך חגרותיו
הנולחות חצעה קדושה הצחות חל"י והצדילוטו עוד להקדישו
כי ונוקיר קדוש יסלך ואתח נרצצות קודש.

שמחתי צהערוותיו וצחירותיו על סוגיות שוטת אשר שם
עליהן עינו הצדולה, חונס לא עת עתה האקף
ווקנה קימיו בנחלת נפתלי כי חס ונוקוס קדוש יתלכו
וצנוקוס קדש נפתלי (על ש"ס עין יעקב ח"ה) צצולנו
לנוסכות הללו שם ינלחו פרי קדש הלוי"ס את ווקוס
קדשם שם ינלחם ושם ידצר עוננו שם ינלח לנפשו נוחם
ועשיתי לו ונקדש ושכנתיו צחוכס.

ועתה חני ונו"ס את פני וצבי להטיבו כהונן על ונה
שנוגע לקפרי שני המשות, דלכאורה נראה קוסית
נר חציצי עליונה וחזקה שכתב כיון ש"ס קצרה לנעות ללד
אחד שגם חנו ונחויצת לנולדת האצ וכו' חלל עוד לא
ידעין צרצקן נגד דאורייתא לצד שלח ישנוע לו, עכ"ל
והנה חני ונוסף לצא כונתי צצאור לונקור הרמ"צם לפי
החוקי יצונות שהצברתי, כי רח"תי צפתחי תשוצה ציר"ד
ר"נו נולח חקר דצר להראות ונקור להרמ"צם כנוצור
צתצוצה כנסת יחזקאל ס"י ל"ה ונצח צצח"ט של ונח"טי
סיוון רס"ג סק"ג ונצח לענין קד"ש שלח ישנוע לו כמו
שכתב הי"ש"ש פ"ק דקדושין ס"י ס"ג ופני שחציו עוצר
על והאצת לרעך וכו' והכל עוד כספר החתום יען ידענו
כי הרמ"צם שחצ ונחך הס"ס צעלנו, ועליו לנולח ונקורו
צגו"י שלנו, לכן אונר חני כפי שהצברתי לפי קוסית החוקי
ציצונות (דף ה' ע"ב כולכס חייצ"ס וכו') יצורח ונקור
הרמ"צם שנוקשים שונה עוד, וכן חצ"ד אונר השקני ונולדת
לעשות הנח כבוד חצ"ד ועשה נולדת שאתה וחצ"ד חייצין
לעשות נולדת, והוא צקדושין (ל"צ ע"ח) בן ונתיח אונר
ושם פרט"י ש"ס לפניו נולדת לקצור את הנות או ל"ה,
והרמ"צם (הלכות חלל פ"ד הלכה א') פוסק קצורת הנות
ול"ה, ולהתעסק צכל לרבי הקצורה, היא רק נולדת עשה
ונדרצריהם, הרי גם שונה הקצרה לנעות, אך צכל זאת לא

יותר ונקתצר שגם זו הסצרה לצדה הכריע על שני נוטות שקולים ככ"ל.

משא"ב היכא שיט לפניו נוטות דאורייתא לקיים ולעצור על נוטות דרבנן ואם יקיים הנוטות דרבנן אז יעצור על נוטות דאורייתא הוא ונקתצר שיותר טוב לעצור על נוטות דרבנן ולקיים נוטות דאורייתא ולא לעצור על נוטות דאורייתא ולקיים נוטות דרבנן וא"כ ונוטות יראה כצדו כי רחיתו אינה רחיה ומוכרחים אלו לצד לדברי הראשונים אשר ונוטות אלו שותים צלנול וד' יאיר עינינו להצין דצריהם הקדושים, יכול להיות שונה שכתבתי אתנוול פלגה קולנוסי איזה דצרים שלא צקדר ובעינינו כנואורס ז"ל צעוסק צענין אחד לא תשיילי צענין אחר.

וניכאי דו"ש ונוכדו כערכו

הקי יעקב ריינאוויין.

ואני אתנהלה לחטי להשיצ על ראשון ראשון לרגל ונלכתת הגיון אשר לפני, לפי דעתי אין כל סנוך וון הפסוק חעשה לו עזר (צראשית צ' י"ח) שנוטות האשה לכבד את צעלה היא ונדאורייתא כי לפי הפסגו והעינין צפסקוק זה, לפי צאור הספורטו צאונרו עזר כנגדו, עזר שזה לו צללס ודוונה, וכנגדו שזה לו צשקל יהי כנגדו צקו ישר, וצזה האופן אונרו רז"ל שקול ושה כנגד כל ישראל, ע"ש וא"כ שניהם שקולים צנושקל אחד צנודת הכצרה, וע"פ הנודרש (לקח עוז הנוכונה פסיקתא זוטרתא) הנוציא ע"הפ חעשה לו עזר כנגדו ת"ר האוהצ את חשתו כגופו והנוכצדה יותר ונגופו כו' והוא ונגונרא יצוונת (ס"ג ע"ג) אשר צש"ס סנוך אחריו (ס"ג ע"ח) וא"ר חלעזר ונאי דכתיצ חעשה לו עזר כנגדו זכה עזרתו כו' שנועטו להיפך שסונו על הפסוק שהיא עזרתו צכל לרכיו והצעל לריך לכבד את חשתו עוד יותר ונגופו ועוד לפי הש"ס יצוונת (ס"ג ע"ח) לא זכה כנגדו ופירש"י חוקקה עליו וסותרת דצריו וזהו להיפך שנודת הסצוד היא ולא יסתור את דצריו (ע' קדושין ל"ח וי"ד ר"נו) ונוטל ששהשה אינה נוטות לכבד את צעלה שלא לסתור את דצריו אך הוא כפי וועשי חכות צעל צעלנו, כי זו לעוונות זו עשה לו השס וכנוו שתירגס חונקלוס לקצלי וע' שס פ"י נתינה לגר להחזיק דרשת חז"ל ע"ש ועוד יקשה להצין איך שייך נוטות ללות על דצר שלא צל לעולם, וצטרס הפיל ה' הרדוונה על האדם וצטרס ויצן ה' את הלנע אונר הק"צה חעשה לו עזר כנגדו, ואיך יטה ה' על האשה לכבד את אישה ערס ונאיס לוקחה זחה, וכן אינו סנוך וון והוא יונשל צך שהאשה ונחויצת לכבד את צעלה ונדאורייתא (צראשית ג' ט"ז) כי כצר העיר רצינו הרנו"צן על הרא"צ בע"ל, ור"א אונר ואל אישך תשוקתך ונשונעתך והטעם שתשונעי אל כל אשר יטה עליך כי את צרסותו לעשות חפלו (אשר כפי וווצן הראצ"ע על תשוקתך יהא רונז על כצוד אשה לצעלה, כנו"שכ ונאחצי) ולא ונלחתי לשון תשוקה רק צחשק ותאווה, והנכסן צעניי שהעניש אותה וכו' ואין הוונסה להיות העצד ונשתוקק לקנות אדון לעלמו וכו' וענשה היא שלא תהיה היא נוטות עליו עוד והוא יטה עליה כל רלוט עכ"ל, איפוא רחיתו שהוא צדריך עונס כלאור ליכרה וודה כנגד וודה ולא צדריך נוטות על הכיצוד, וכנוו כן הוא וווצן ההפוך של ודתי זקן (צראשית י"ח י"ג) שאדרבה שס חונרה

להצליע גם כן צוונות זו של דצריהם את כל אדם צלי הצדל דת ואוונסה, וצא צלחות לשונו להציטו שנודות הללו צצני אדם אשר על דרך רחונות ויוקדות ככללות צכלל ואהצת לרעך כוונך א) אשר כצר רצי עקיבא דרש על כל צני אנוונה ורעת צלי פדות, כי צזה חכמו כלעונו גם ונדצריהם להחדצק צוודותיו של רחוניס נגד רעינו וחחיתו היושצים אוחנו לצעיה צכל ארלות ווטצויתו תחת לל כנפי וולכי חקד ורחוניס, להיעיצי ולהשכיל גם להס כונו שחנו רולים כי הם יעיצי עונוו כוונצן הרנו"צס הנאור צדעות אשר הלך לאור רצותיו צעלי התלמוד.

ועל ונה שהעיר כצוד גאווה שאשה ונחויצת צכצוד צעלה לפי דעתו יט לפסוט שהוא ונדאורייתא ונפסקו והוא יונשל צך לא חכחד שצבר העיר על זה כצוד אדוניור הרצ הגאון ונו"ה יעקב ריינאוויטש כ"י ונפה צכחצו אלי על ונה שהולחתי ונחוס' יצוונת כדלעיל לאונר „צלשונו ונונש" חף כי דצר חכונה והשכל הוא ונו"ו נראה לעמ"ד שצברת החוס' שנוטות האשה לכבד את צעלה צהשקחתו הוי ונדאורייתא כנו"שכ חעשה לו עזר, דהלא לפי קושית התוספות ונחחילה להקשות צפשיטות ל"ל קרר דכצוד אז ל"ד שצת ונטעס ה"ל עכ"ל דהוי דאורייתא דאל"כ ונאי ונקשה דערצך ערצא לריך אס כן גם לתירולס חף דונשי דזה לא ידעינן ונקצרה כ"ח ונקרר דלא דחי שצת ונו"ו פשיטא דלא ילפינן ונה רק צונה דהוי דאורייתא דאל"כ הוי לחו לשנויי צקלרה דלא הוי התס רק ונדרבנן, ואודיע לונר כי עתה ונלחתי צתשו' ח' ונכ"י תשו' ל"ה ונוש הדצרים אשר כחצתי לכצודו צצאור דצרי החוס' צצא ונליעל (אשר הרפסתי אני צכפרי שני הוונות ענווד ה' צהערה, הערת הוונצר) ואודה לה' שכוונתי לדעת הגאון ה"ל וצאור דצרי החוס' יצוונת עיינתי קלת ונכוניס דצריו אצל רחיתו של כצודו לא נראה לי ונטעס אשר כחצתי ח' שצבר הודעתי שבראה שהאשה ונחויצת צכצוד צעלה ונדאורייתא.

שנית חף לפי דעתו ג"כ לא דוני כולל כאשר כחצתי ואוסקי עוד צאור קלת דהא עיקר קושיתם של ונפרשי הרנו"ו ונ"ל לונר דחף צצבר שהוא רק לעצור אדרצקן יהי נחה נוטות כצוד אז שהיא נוטות דאורייתא וזו אס יקיים נוטות כצוד אז יקיים נוטות דאורייתא צלא שום עצירה דאורייתא ורק שיעצור על עצירה דרבנן א"כ ונלד הסצרה ה' נראה דנוטות עשה של כצוד דאוריית' ידה איסור דרבנן והוא תוכן הקוש'.

וא"ב ונאי ונשי כצודו דינפינן ל"י ונונה שאונרו שאלס אציו אונר לו השקני וניס ויקיים כצוד אז ואנו אונורת השקני וניס וזו יקיים נוטות כצוד אס, וא"כ יש כאן צ' נוטות לפניו ואס יקיים ח' לא יוכל לקיים השנית, א"כ ה' ונקתצר שכיון ששני הנוטות שקולים כד"ה צבריתות כ"ח ה' ונקתצר שיכול לכבד איזה שירלה ויקיים נוטות ח', וצזה הכריעו חז"ל שיותר עדיף כצוד אז ונפי שזה עדיף ונשום שגם אנו חייצת צכצודו.

וא"ב לו יהא שנינוח שהיא אינה חייצת לכבד את צעלה רק ונדרבנן כונו שעולה על דעתו של כצודו ונו"ו

א) לחפוקי לענין להצין אס נעו לנוות אין עכ"ו"ס צכלל רעך עיי' רנו"צס פ"ד ה"ח ונהלכות רולח וע' צפ"ו צפתחה כוללת ח"צ אות י"ח וצוונות ח' ע"צ.

אנורה דרך גנאי ולא דרך כיבוד לצעלה (צ"וול פ"ז) וסיני הכחזי ופני השלום "ואני זקנתי" מוצא זרש"י והרמב"ם אומר כי היה ראוי שיאמר ואני ואדוני זקנים כי שרה צדיקה תלמד, והפסוק צפירוש אומר וועיד ותלמד שרה, שדרך התול ולחוק אנורה על צעלה ואדני זקן ואיך יעלה על הדעת שהיא צאה לזה להחכר צכודו של צעלה ולהורות לדורות ומהתול ולחוק הסיפך של כיבוד שהיא ודאורייתא.

דרי היקוד קיים כי כיבוד האשה לצעלה היא איננה ודאורייתא רק ודרבנן וצניעות דין אלל השקפת ויס ופורש צרמ"צ (הלכות אישות פכ"ח הלכה ג') וזה שהאשה נחויצת לצעלה הוא ודרבנן "ונושטת צפני צעלה כגון שתחן לו ויס וכי" (ע"י וזה שזרתי היטב צפרי שני הנוטות ונטה הלוי ל"ג) וע"י לומר הש"ס צקדי אלל ונלית דרבנן ג"כ לא יעבור אפי" שהוא יכול לקיים צעלה ונלית דאורייתא כפי שחפץ באצו או באנו ופני עזירה ודרבנן וכן הנופדש צינות ונא"ש אנו ואצו תיראו כנו שצאר הרמ"צ צעלנו, וציתר צאר צרתי וכן התוספות עלום הראיה היותר חזקה וכן אצא אומר יש לפני ונלית דרבנן כגון הליות הנות אנורי אפי" צנולת שאינה שקולה צברה זו הנוכרעת שגם אצו חיי צנולת דרבנן ולפיכך אינו יכול לליות לקיים ונלית כבוד דאורייתא לעבור על די זה ונלית הליות הנות דרבנן והכל דוונה ליצנות כנו שצאר הר"ו צעלנו.

אולם אי רואה כי הכנס שניכם גדולי ישראל דבר אחד כשתוים להפליא שעוד לא ידעין היבא שיש לפני ונלית דאורייתא לקיים ולעבור על ונלית דרבנן ואם קיים הנולית דרבנן אז יעבור על ונלית דאורייתא הלא ונכחצר שיתר טוב לעבור על ונלית דרבנן, כפי שהלעתי אי צפרי שני הנוטות וכנו שהפלאחם גם אחם להקשות ולחנונה, ועל זה הכני ונסיב לפי דעתי כל ונעין לענווק הליכות ונלית של דצריהם, יצרר ויתצר לו כי ונה שגו או תקבו רבן היה צנוצן הענווק והאנתי של התורה כפי הקבלה או העיון כנוצן צנוצן האורייתא, והם אנורו הכלל "כעין דאורייתא תקנו" ר"ל כעין שאורייתא ליתת צפירוש צצורה, ונוונה צנולת זו או זו ולזאת לא יתכן אפשרות שנוטת דצריהם תהיה בגד או בגוד ונלית דאורייתא, לצטל אחת ונלד חצרתה, אך וכן הסכל והקצרה ישרה ראוי להילח ונשפט כנו והגיוני צאופן זה, כנו אלל ונלית התורה הנופדשת גלי לן רחונת צפוק ונפורש אחד לא לקיים ונלית כיבוד אצ ואם, ונשום כולכס חייצם צכודי ויען כבודו של לוי הנוקוס קודם, אנורי צצאופן זה לא ליתת התורה כלל עליו ונלית כבוד אצ אציק ואת חונך, כן אנורי צנולת דרבנן שהיא ואורייתא חד הוא, לחשצה כנוולת הנוקוס הקדוונה, שאינו ונחויצ כלל צנולת כבוד, ולזאת צאופן שלפניו אס אצו או אנו לית לקיים צה ונלית כבוד צנוקוס וצעת הית שמהגת ונלית ודרצריהם כגון הליות הנות או ונלית אשה לצעלה, אז אנורין שלל תחל כלל ונלית התורה של כיבוד אצות, ולכן אין להקשות כלל וכלל "אם יקיים הנולית דרבנן אז יעבור על ונלית דאורייתא" כי צאופן זה לא חלה כלל עליו ונלית

התורה להענש אס יעבור עליה אך להיפך לא ישנוע לאצו או היא ההסתוות הנולוולנות צקושת ותירוך התוס' צינות דכיבוד לא ידחה צצת כנו כיבוד לא ידחה ונלית הליות הנות וכיבוד אשה לצעלה ותירוך דוהכא ילפינן התם ר"ל ונקרא אי"ש אנו ואצו תיראו ואת שצותי תשנוורו אי הי כולכס חייצם צכודי, ילפינן התם אלל ונלית דרבנן ונכח צברה זו ופסוק אחד שלל דחה או שהעלה הרמ"צ פ"ו הלכה י"צ ונהלכות ונוריס וני שאנור לו אצו לעבור על דצרי תורה צין שאנור לו לעבור על ונלית לא תעשה או לצטל ונלית עשה אפילו של דצריהם הי' לא ישנוע לו שנא' אי"ש אנו ואצו תיראו ואת שצותי תשנוורו כולכס חייצם צכודי, רלנו לומר צנוקוס שכולל לומר כבוד ונלית הנוקוס קודם צין שהיא ונלית עשה דאוריית' או ונלית עשה ודרצריה' אין לריך לשנווע לאצו יען שאינו חל עליו ונלית כיבוד כלל, ונווט צצא אל צור נקרת רצותיו צעלי ההלמוד אשר וניוניהם אנו שותים, ונלחצו לטו צרות חדשות אשר חפרו הנופדשים לרמ"צ צכח צצרתם צנושערתם.

וקרוב לדעתנו כתב אלי הרב הנו"ה חר"ק ונפורסם וגדול ונרצן שנו ונור"י חיים זוסנאמן הכהן כ"י החונה צק"ק ונאנשעקטער יע"א ח"ל ונה שנלע"ד טעם של הנוחצר צפע"י ט"ו צנו"שכ אפילו ונלית של דצריהם לא ישנוע לו, שכל ונלית שציד האדם היא שאס אנור לא צעינא ליתא לעשה כלל, אפילו ונלית של דצריהם אינה נדחית ונפניה, וע' כחוצות ד' ו' וצחוק' שם וצפ"י הר"ן שם, וכן פירשו הרש"צ והרי"צ"א דעשה כזה קיל כיון דצדעתה תלי ונליתא ואף שנלשון רש"י ז"ל שם לא ונשנוע כן, וני"ו פירשו הנופדשים שגם כונת רש"י כן הוא, ונה"ע פסק הרמ"צ צפ"י א' ונה"ל נערה שאס חנוסה היתה אקורה עליו אפי" שני ודרבנן וכו' וע' צנו"ל שם ואם כן ונה"ט גופ"י גם צכוד אצ אפילו א"ל לעבור על אקור דרבנן אין שוועין לו וכו' ואלי"צ דאונת דגלי לן קרא דלא ונהי האי צברא דהוקש כבודם כו' ונוילח כשאר גם כבוד אצ על הקצרה החילונה, היינו דכל ונלית שצידו היא אינו נדחה אפילו ונלית של דצריהם והוא פשוט וצורר עכ"ל.

אך לפי תירוך התוס' שם (כחוצות וי"א ע"א) וי"ל דהתם וני"ו וניד כשורה אצ הוי עשה לעשות ונלית עכ"ל אך וני"ו העי"צ לדבר יד"כ הרב הגאון כ"י צברה ישרה יען שהיתה צידו שאס אנור לא צעינא צכוד וני איתא לעשה כלל, ונהיכתי תיתי נעשה אותו לרשע להחטו"א את צנו לעבור אפי" ונלית דרבנן, הלא ונוטצ לומר שלל התחילה כלל עליו ונלית כיבוד ונשום שציד אצו לנחול לא צעינא צכוד, וכן כל ונלית נדחית ונפניה.

ונבר"ל להקציר כי זה שיעת הרמ"צ צנולת הצאה צעצירה (ע"י פ"ה ונאיקורי ונצח הלכה ט"ו) אין ונציחין וננחות ונכבים לא ון הטצל כו' ונפני שהיא ונלית הצאה צעצירה שהק"צ שונאה ואס הצי"ל לא תקדשו להיותן רחין לקרצן עכ"ל, יען ונפני עצירה של טצל, ונן החדש כפסקה לגנורי הנולית ואין קדושת קרצן ונחילה לשרות עליו כלל, ואין עשה שייך צה, ולכן לדעת הפוסקים (לרמ"צ)

נ ה ל ת שאלות ותשובות סימן י"א נ פ ת ל י

דנוה"צ וכן התורה וייתכן היא (עיי' ש"ת שאגת ארי" דיי וילה ונררר סינן ל"ו) כראה לי אפילו העצירה היא ונדרבן ג"כ הנוטה ונצטלת ואין כאן נראה כלל כמו שראינו בקוגיח שלפנינו ול"ע צוה.

ועל וזה שהתפלג שהעונות על כח עון שלא חקר אלל הראשונים, חשיב אני לכבוד גאונו כ"י כי זה הוא באונה דעת רבותינו הקדושים, ראשית כבר אונור רבותינו (סקהדרין ע"י ע"ח) חד אונור קרקו וחד אונור רצונו, תכל חוניה הוא לצן נח או לכה צעלנו, אשר לא חקר בתורה, וצפי' אונור הרנו"צן ז"ל (צראשית ט"י י"ח) ורבותינו הוסיפו עליו חטא, ושנית כפי הצנתי שהיה גלוי עריות מכל ללמוד זה ונתוך תרגום חונקלום אשר לדנו"ור הרצ הגאון הנונה רצונו כן דלרל הכהן ז"ל צקפרו כתינה לגר ונעיר על לטון התרגום (ט"י כ"צ) וירח חס אזי כנען את ערות אזיו, וחזח חס אזויה דכנען ית ערית אזויה, וזה לטונו, ונונה שתרגם פה כמו שתי ע"פ ערות אצדן וערות אונך לא תגלה, וע"פ וראה את ערותה (ויקרא י"ח ז' כ"י י"ז) ונשונו קלת שכוונתו כפי' יס"ר שחס צח על אשת אזיו ונונו ילדה את כנען ע"ש, ולפי דעתי כונת התרגום פה כמו על פקוק ערות אצדן וערות אונך לא תגלה, היא כפשוטה גלוי עריות שנה צעלנו גלה קצח על עריות ונה לנו להוסיף החטא על צו חס, חס על נח צעלנו ונעיר ויתגל צתוך אהלו זו היא גלוי עריות שונדונה התרגום לשאר עריות וקדונונו כבר אונור כי נח לא נתצוה אלל ע"י רוב קטות יין ונעשה חולין (עיי' סנהד' ע"י ונדר"ר ותנחומה) והס אונור גדור הנוצול הכל קלקלו את ונעשים הכל צהולך אלל האזכ וכו' ונה את לונודים שחשודים היו על התעוררות הונוים ועל קרצת הצטר דורו של נח, ואלה תולדות נח, ונה עונקו דצריהם ז"ל על תכונת נח אחרי שילל וכן התיצה כתהפך ונתחלל, (צראשית ט"י כ"י) ויחל נח, עשה עלונו חולין ער"שי אונס אחרי כל אלה הראיות לא אונור עוד קצלו דעתו, חס לא מכל לגלות ונקורים קדונוים ונרבותינו צעלי הנדרשות פשט הכתובים ולדקת ונפרשים להגלות.

מתקן לי ונטיפ טיפוס אונרות טהורות ונכבוד לדני וורי רצי ונודריכי וייני חרפי הוא כבוד ונר אזיו אדוננו ורצונו הגאון ונפת הדור ונרן ונ"ה ונא"ח אויערבאך זללה"ה אשר כבוד לדנו"ור ורעי כ"י ונציח צונכצו הנכבד צענין עוסק צוולה פטור וכן הנוטה אשר כעת הנני עונוד צענין זה צקפרי והארכתי כבר צתצותי לונעלה, ועוד יותר שתי כעל כל וכוונלל שלל רצ צונתנה ההגוסה קפרו הגדול אמרי' בינדה של לדנו"ור הגאון הגדול זללה"ה אשר כדני צו לאות אהצס וידידות יתירה, ותארכנה עיני לראות את עולם הסתפקותו ציתר צאור וצרהצה כדרכו צקודש כי צעניו הצדולה השקיק צקקירה אחת על אופק הפוסקים הראשונים והאחרונים ואצינה עד אחריתו ונה להסיצ לכבוד ונר חציצי כ"י.

באמרי' צינה (אורה חיים סינן י"ג אות ג' דף ס') ונציח צזה הלשון ויש להסתפק היכח דעוסק צקפק ונ"ע דחי"צ לעשות וכן הספק חס פטור ג"כ וכן הנוטה או ד"ל אין ספק ונולח וידי ודאי וכו' אולם ונהא דדעת הפוסקים לפקוק כרצ יוסף דשונור אצידה כשונור שכר צהסח הנחה דפטור

ונונותצ ריפתח לעני' וכונצור ש"ע ח"נו (סינן רס"ז) ולא אצטנונו אחד ונפוסקים לונור דזה הוא דוקא ציודע צצ"ור שהיא אצידה ישראל וצעיר שנחלה עכ"ס ונחלה ישראל חייצ להכריח אפילו חס אינו יודע שנושראל נפלה כונצור ח"נו (סי' רס"ט) דצכה"ג כיון דאינו יודע שהוא של ישראל לא יהי' כשונור שכר כיון דעוסק צקפק ונ"ה וכו' אלל ודאי כיון דנו"נו ונפק רנו"יח עליו הנוטה דילונח של ישראל הוא ונוילח פטור ונוליה וכן ונשונו קלת צק"ס (צ"ק כ"ו) צפלונתח דשונור אצדה דליכח דנפרטי הכי ר"י אונר כס"ש דנוי כיון דרנחונחא שצבד"י צע"כ ונשונו דליכח כיון צין הכך טעונום לענין שונור אצידה וע"ש ציס"ש עכ"ל ולפוס רהיעח כבוד ונחצני כ"י יפה תפק צחרילות שכלו דעת התוס' צצ"ו כ"ה ע"צ שסס ונצור צהדיח דאך צקפק אצידה הוי ש"ש ונעעס פרוטה דרצ יוסף, אך אחר העיון צתוס' צ"נו כ"ה, יולח סהתוס' ונפרטים פה דנו"יירי צקפק אצידה לכך לר"ך דוקא חס נטל והצביח או חייצ צשונירתה יען שנחצצ או כאצידה ונוש לאפקו' שחס היה יודע שהיא אצידה ונוש היה ונחויצ צלל הגצנה, וכנון לטון התוס' פס ח"ל "עתה שהוא ספק חס הגציה חייצ צשונירתה כדן אצידה ונוש", וחס כן ונכח ונה דוקא חס הוא אצידה ונוש או ע"י הגצנה שלו או נחצצ כאצידה ונוש ולא ונפק וחי"צ צשונירתה ונפק לרצה הוי ש"ה ולר"י ש"ש, אלל עוד אין רחיה על שחלת אדוננו הגאון זללה"ה חס אלל שונור אצידה שאינו יודע שהיא של ישראל יהי' ספק ונ"ה ולא יהי' כשונור שכר ונעעס פרוטה דר"י דלאונר העוסק צוולה פטור וכן הנוטה, ואדרבא וכן התוס' צ"נו הראיה שאלל ספק אצידה לא הוי ש"ש אלל חס הגציה דכיון שונשונור קלת לא כתייחשו הצעלים והיכח דהגציה הוי ונחויצ או צשונירתה שאז אינו ספק אצידה אך נחצצת כאצידה ונוש, ועוד רצונו הגאון זל"ל הענויד יש להסתפק היכח דעוסק צקפק ונ"ע, כגון שאינו יודע שהוא של ישראל, דילונח דעכ"ס הוא חו אללו הספק חס עיקר ונ"ה החלה לחול עליו כלל כי דילונח לאו אצידת אחיך הוא (עיי' רנו"צס הלכות גזילה ואצידה פ"ח הלכה ג' וח"נו רס"ו סע"י א') וצתוס' צ"נו כ"ה צ' "יש לפרש דנו"יירי הכח צקפק אצידה" פירוש נסתפק לו דצבר ולא ידע חס דצר זה אצור או ונונה, זה ספק הנוח הסכר צגנוי (עיי' כ"נו להרנו"צס הלכות אצידה פט"ו א' וח"נו ר"ס סע"ף י') וכך ונפרש הסו"ע פירוש כגון שולח הטלית צנוקס שהוא שונור קלת וכו' כידוע, וזה רק ספק שעודנו אינו ונצור לו להנוולח חס היא אצידה ונוש ודוונה כמו שצכחוהו צעלים ואין עוד כל ספק צגופה של הנוטה, כפי השאלה גצי עוסק צקפק ונ"ה עשה דוולה לעשות ונפק חס פטור גס כן וכן הנוטה דאורייתח הנוצורת, ואני וננוניה על עיקר השאלה לגצי דין שונור אצידה דשאל רצונו זל"ל דצכה"ג כיון דאינו יודע שהוא של ישראל לא יהי' כשונור שכר כיון דעוסק צקפק ונ"ה, על זה אני שולח אך יוכל להיות לגנוני ספק צמידון זה, ונו"י חס רוב העיר ע"כ ורוב העיורים עכ"ס צנוקס שנוולח האצידה או אפילו רובה ישראל צאותה העיר אינו חייצ אפילו חס ידע שנושראל נפלה, וחס ונחלה על ונחלה חייצ להחזיר חס ונחלה צנוקס שרוב העיורים סס ישראלים חס אז ג"כ

צריך להיזהר ביותר דברי ה"ר ונראה דעל גוף הדין
 ונקיים על רצונו הרנו"צם ז"ל דאף דלפי הירושלמי
 צפרק אין עוונדין וואין למוד דלרבי רבי' עדיף ודברי
 תורה (עיי' סם בלח"ו) ונתחלים ופמי שראינו שכל עוסק
 צווליה פטור ונק"ש כדאנריק בגונחא צפ"ק דברכות (דף
 י"ח) ובלכתך בדרך בלכת שלך הוא דנומיצת אצל לוליה
 פטירת וכו' וחי"ב ס"ל לרצונו ז"ל דלא גרעי לרבי רבי' וצ"ל
 ונשאר ווליה ע"ש בלח"ו, וחיפוח לזאת יש לוונר שהיו
 דוקא צדורות ראשונים עוסקים עם הלצור לשם שונים,
 לא לשום כבוד ולא לשום ונוון (עיי' הר"ע צמות פ"ה
 ונשנה י"ז ורנו"צם סם) חשיבה לרבי רבי' כשאר עוסק
 צווליה שלא נקרא עליו בלכת שלך, אונם השתחא חס יש
 עוסקים שלא לשם שונים, אפילו להלל ונוונם ויינו כוכל
 לוונר שאינו לש"ש וכנוו שכתב הסיד"ע (אצות פ"ד ונשנה
 י"ח) אפי' שהכנסיה היא לדבר ווליה כל מה שיש צה
 ונשנה פוסלת כמו יוהרא וגלות אשר היא ווליה צעוסקים
 עם הלצור היו שאינו לש"ש עכ"ל, ונכ"ש השתדלן דהשתחא
 יען אין ווי שישתדל צדבר לרבי לצור חלף הוא ונקבל הוא
 שברה ולפי"ז יש חללו ספק ווליה, וולד אחר ללרבי רבי',
 וולד שמי יוהרא וגלות, או שבר ונוון, שיהא נקרא בלכת
 שלך אפי"כ פוסק רצונו ונחה שאינו פוסק ונטעם שכתב
 בלדו שנקרא העוסק צווליה פטור ון הוליה, הרי לפימי
 על ווי לסוונך צכל ספק ווליה חס רק עוסק צה פטור
 ון ווליה אחרת אף שהיא ווליה או דאורייתא אונריק
 העוסק צווליה פטור ון הוליה.

סימן י"ב

צ"ה יום א' ט"ס העשירי יספך לט' לשטון ושנוחה מיר,
 שלום וכנ"ס לכבוד יד"כ הרב הגדול הופורסם
 חריף וצקי הונטין צענו, ווליון בליונים של הלכה,
 דגריס ולעי באורייתא תדירא, גברא רבא ויקירא
 ערי ושקיל גמיר וקציה עתיר ככסי ועתיר פונוצי,
 כש"ת ונ"ה נפתלי הלוי כ"י צע"הונח ס' ש"המ
 ועוד ועוד שלע"ה א.

אחדש"המ הנה ונטרדתי הרצה, ונחצ התלמודים החדשים,
 אשר חדתינ צבוע ללפרין, ונוונון ונכתבים הרצים,
 ורגעי ונלונלונים לי, גזלתי רגעים ונספר לנוען איתן אהצתנו
 לעמת את כח"ר וני השערה צוולין ונספר לפחות על חדוסי
 אשר רשם בקלה היריעה.

הנה ונה שהעתיק כח"ר ונספרו קדש נפתלי על ונסכת
 ונעשרות, פרק ה' ונשנה ט' תירון על קוסית רעק"ח
 ז"ל ארת כ"ח, כפלא לי, דהא חלל ר"ג היה נתינת ר' יהושע
 לראצ"ע צרשות ר"ג, ע"פ הנוצור בתוספות רעק"ח סם ארת
 כ"ג, ווהר"ע ויירי ג"כ צשכתנו רשות זה לזה, ואש"ה קאונר
 דחס לא היתה חללו רק צשכירות חינו יכול להקרות ונטלנלין
 אצתה, ודברי כח"ר צשמי התירולים חינו כ"ח צשכל היה נתינת
 רשות, יעוין צקל"הסח קש"ג שצפין צוהר"ע, שלא ונהי קרקע
 צשכירות ואצתה ונטלנלין צוונתה גם חלל ונקטה שהקרקע
 שלו ע"ש, אצל העיקר כחוספות ר"עק ז"ל דוהר"ע לא כתב
 דלא ונהי קרקע צשכירות ואצתה ונטלנלין רק חס חלל הנוקטה
 אין

צדין חייב להכרה, אין כל ספק צדינים לפי דעת הפוסקים
 (עיי' רנו"צם הלכות אצתה פ"ח הלכה ו' ז' ח' וחי"ו
 רכ"ט סעיף ג') ונודע יחלקו הפוסקים צדבר הוונכסם
 שאין באפשרות לספק צו, אך צכלל לגבי כללי ספק ווליה
 עשה יס אסתפקותא עטויה לדינא כמו שאדוננו ורצונו
 הגאון זל"הס' ווליע שונה שונציה הרש"צא צחידוסי רש
 פ' ווי שנתו דהציא דברי הירושלמי דנוקסי על הא דקתמי
 צוונתינן ווי שנתו ונטל לפימי פטור ונק"ש וון התפלה
 וון התפילין דנאי אריא ונטל לפימי הא אפילו כל יום
 הראשון וכ' התפילין אצ ק"ש ותפלה נקט, ואס כאונר
 דחס עוסק צספק ווליה ג"כ פטור ון הוליה חי"ב חס
 ונטל לפימי לקצרו ונספק י"ל דאף דאצילות חינו חל ונספק
 ויינו אציות חל וסן ופמי שאין לו ווי שישא ונשא או
 ופמי כבודו י"ל דפטור ון התפילין אף דלאחר קצורה
 חייב צתפילין דחינו ונחאל עליו ונשכחה לה צספק צן
 השעה לראשון או צן ז' לאחרון דאף דוונצור ציר"ד דשתיס
 ונחאלין עליו ונחסם גכ"י כצ"י צעל פרי ווגדים צסי, תצינת
 גוונח דהוא דוקא צששתיס חייס אצל צשאחד ונחס כצ"י ונת
 פטור זה להשתחא דהוי ספיקא דרצנן ולקולא וגכ"י ליכא דאונרי'
 שהוא צן הנות וגם חס חינו לפימי האחד י"ל גם כן דש"ש
 לפימי פטור ונלחאל צצקצורה חייצ, וחי"ב כ"נו עוצא צונה
 דנקט צוונתינן לפטור ונחאלין ונטעם שוונטל לפימי לקצרה, ויס
 לדחות רחי"ז וולדינא ל"ע עד כאן דברי הקדושים של אדונינו
 הגאון האדיר ר"נו ז"ל צעל אונרי צינה.

ולפענ"ד נראה ללדד דאפילו דעוסק צספק ווליה פטור ג"כ
 ון הוליה שהוא דחי, דלפי דעת הפוסקים שהצחתי
 חנו (לונעלה צשצותי להרצ הגאון ונהר"ש הכהן כ"י ונוילנח
 סינון צ' וסי' ד') היכא דהתחיל צווליה אפילו חונה עוצרת
 וקלה היא ון הוליה הצחה לידו אחר כך ויינו אונרי' העוסק
 צונופנויה, ואס כן לא גרע ספק ו"ע שהיא קלה ונו"ע ווליה
 ונווליה שאינה עוצרת נגד ווליה עוצרת לגבי העוסק צה,
 שיהא פטור ונווליה החמוורה, אפי' צעוסק צווליה דרצנן נגד
 דאורייתא, ועיי' צונג"ח (אוי"ח ס' ע"ג) וחזרו האצלים וכי'
 אונם אציא עוד רחיה לקטעה זו ונו"ש רצונו ונחה וונצא
 צכספ ונשנה (הלכות ק"ש פ"ג הלכה ה') לגבי היה עוסק
 צלרכי רצים לא יפסיק חלף גוונר עסקינן ויקרא חס
 כשאר עת לקרות (הר"נו), ועי' כתב הכ"ו ווי"ש רצונו
 דהיה עוסק צלרכי רצים לא יפסיק ונשונע ונדקדוק לשונו
 דאפי' חס יעצור וון ק"ש צעודו עוסק צלרכי רצים לא
 יפסיק, ולפי דעתי יותר נראה ונדקדוק ל' הרנו"צם שכי'
 ויקרא חס כשאר עת לקרות, ונשונע אף חס ידע שלא
 יסאר לו עת לקרות ק"ש צעודו עוסק צלרכי רצים לא
 יפסיק צצביל ק"ש את עסקו, אצל חס כשאר כשאר ויקרא
 צעת הנכחית לו אצל חס לא כשאר עת אין ונעכב, (ועי'
 סם צסוף לשון לח"ו כפי טלנודתי כי השערתי ויוסדת
 באונרו ואס לא כשאר עת לא איכפת כן ולא וידי) ונציא
 הספק ונשנה סם עוד, וכתב ה"ר ונחצ דוקא צדורות
 הראשונים שהיו עוסקין עם הלצור לשם שונים ויהיה ליכא
 ספיקא דהשתחא ווי חס עוסקים עם הלצור אפי' להלל
 ונוונם ואין ווי שישתדל צדצתיס חלף הוא שאינו פוסק
 שהעוסק צווליה פטור ון הוליה עכ"ל.

נחלת שאלות ותשובות סימן י"ג נפתלי

אין הקרקע כ"ח צשכירות, יסלח לי כבודו שנוערדתי איני יכול לצוא צחרכה צפעס הזאת ואכחמו תפלה שיעלה זכרון כח"ר לטובה לפני יוסף שונים צנורס ככפשו וכפטי אחי הוצרכו לצלות יונו וטותיו צעסק תורתו הקדושה ידירו אהבו וידיד כל ישראל.

חיים יהודא ליב טיקמינסקי ר"נו פק"ק מיר.

סימן י"ג

צמר נורס פה לונדון

אל כבוד ידיד רוחי וצחירי, הרצ הגאון הגדול אדמו"ר כ"י נרצין תורה ונרצין ישיבה רבתי צצית אולפנא צעיר ואס צישראל ק"ק **מירא** צרוס-סיה, יע"ח.

זה נושט דרכי צלמודים לנולא ונקרה טהור להרחיצ הדצור ולהעניוק העיון צקוגיא וצשונעתחא אס יקרה הי לפני ענין אשר צו ישא ויתן אחד ונגאוני וגדולי דורנו הנקוצים צושנתס הקצ ונקי ווכל שנון יהרות והתנשאות נגד זולתס וצפרט צענין אשר גס אחי נגעתי צו וצחולת הי החוקן דעה עלי השונעתי גס דעתי צראש ונרוויס עלי דרך הפלפול והקצרה, אטיס ואשנה ציותר לטנווע דעת גאון וחרין טדע הצא לעוררני או ללמדני דעתו ונטייתו הטוטס הלה ונדעתי והחלטתי, ואז אולא ונטח ורחה ללמוד ונתוך הרחה ואדברה צרחה צאותו הענין לונען הענויד את הנועיין צנורחצ רגליו, ולזאת גס צענין שלפנינו רחצ לצי להכחיצ הדצור וארחיצ לעדי תחתי.

מרה שכבוד אדמו"ר הגאון כ"י צקולר לטונו ונכוון צשיטת הנוהרי"ט לפי תוס' רעק"ח ז"ל לעונות שהצין הקל"הס צדצרי הנוהרי"ט, כראה לי לונור צצחונת נחצצר היטצ דעת הנוהרי"ט ונתוך דצרי רציו ירוחס (נתיצ י חלק צ) החולק על שיטת זו, והוא צחוי"נו (ר"צ סעיף חי) וציא רנו"ח ז"ל וי"ח דאפילו הקרקע צשכירות ונוטלנלין צונתנה צשס רציו ירוחס הסז' ועי"ש צש"ך וי"ח, וכן ונוכח ונש"ס פ"ק דנו"ע"א (דף י"ח ע"ב) ופ"ד דקידוי (כ"ז ע"ח) ונווכח הסס דקרקעות צנוכר ונוטלנלין צונתנה ללמוד ונקרקע צשכירות ונוטלנלין צונתנה, א"כ ל"ע על רנו"ח סכתצ דין זה צלי וי"ח דאדברה זה פשוט יותר" עכ"ל הש"ך סס.

אמנם לפי ענווק העיון אין זה פשוט ציותר צנוצן הש"ך להעתיק רק גגונח צצ"נו וקידוי הסכה, אך הי"ח הס נגד דעת תנוהרי"ט סכתצ דאף דקי"ל קרקע צשכירות ונוטלנלין צונתנה ויקרי אג"ק, זהו דוקא צהיה הקרקע להנוקנה צקנין גנור ולא צשהקרקע רק ונוככר להנוקנה עכ"ל. על זה חולקין הי"ח דאפילו הקרקע היס צשכירות להנוקנה ולא צקנין גנור ונוטלנלין עליה צונתנה גס כן קונה ונטעס אגצ, איפוח לזאת חינה הראיה ל"ח וצ"נו וקידוי שסס צחונת הקנה ר"ג את הקרקע שלו ונוטלנלי אג"ק, ונוככר הינו ווכר והנועשר היס ונתנה (עי" רש"י קדושין) אך הראיה היס ונסיפא דנותניתין ונפרק הי דנוע"ש ונשנה טי ונרצי יהושע שהקנה לראצ"ע ונעשר ונן הנועשר ונונה סכתן לו ר"ג ואותו ונקוס היס לר"י רק צשכירות ונוכל ונקוס הקנה לראצ"ע צחורת אג"ק ונתנת ונעשר ונן

הנועשר, ונה לונד רציו ירוחס דאפילו קרקע צשכירות, כלונור ציד הנוקנה הינה הקרקע צשכירות, ונוטלנלין עליה צונתנה אונריקן נוני, כיון שקנה קרקע צשכירות ליונח קנה נוני הנוטלנלין צחורת אגצ, ויותר ונצואר ונתוך דצרי רציו ירוחס דעת החולקין צונה שונציא הש"ך סס, וכחצ עוד רציו ירוחס דקרקע ונושאל ונוטלנלין צונתנה יס וני סכי דלח קנה ונדצרי התוספות כראה דקנה עכ"ל, ונציאו צ"י ודינו ולא ידעתי לונה יגרע שאלה ונשכירות וכ"נו להדיח ונדצרי החוס' פ"ק דצ"נו ונדצרי הרח"ש סס גצי עוצדח דר"ג הקניס, דקרקע ונושאל ונוטלנלין צונתנה קנה כנוו צשכירות, וכ"כ הצ"י צסיוון קל"ה ס"ס י"צ ע"ש, עכ"ל אשר לדעתי אחרי העיון לא צח רציו ירוחס להשנועטו החלוק צין שאלה לצשכירות, אשר על זה יפה העיר הש"ך ז"ל ונועטסה של רצן גנולחל הקניס, שאללו היס שהשחיל כוי אך ונראה לטו ר' ירוחס על דעת יס וני סכתצ להיפך ונאשר הוא כחצ ונלפניס כלונור קרקע צשאלה (או צשכירות) ונוטלנלין צונתנה " דלח קנה " והוא דעת ונהרי"ט, על זה הוא צח ללונדנו צצרור גנור צלשונו " ונדצרי החוס' (צ"נו) כראה דקנה " , והוא צדף י"ח ע"ב (פרק שנים אוחזין) צדי"ה ונקונו ונושכר לו וציא החוס' " צסיפא " קתני שקצלו סכר זה ונה, וח"ת אונחי קצלו סכר היס לו להשחיל להס או להשכיר צחליפין וי"ל דשאלה ושכירות חינה נקנית צחליפין, אלו רואיס צענין וצחוש שהוא וציא " ונסיפא " דנושנה של ונע"ש פרק הי ונשנה טי ונרצי יהושע לראצ"ע שסס היס הקרקע לר"י צשכירות או צשאלה אחת היס וצכ"ז הקנה לראצ"ע הנועשר ונן הנועשר צונתנה אג"ק וקנה, והתוס' רק ונתרן דשאלה ושכירות חינה נקנית צחליפין, אזל לענין קנין אג"ק שאלה ושכירות לדעת החוס' אחת היס, ונה אלו יודעיין היטצ דעת החולקין, כדעת הנוהרי"ט טרחי, ודעת רציו ירוחס, הס הי"ח שונקור היס אונרין לשיטתס היס קיפא דנותניתין דנוע"ש פ"ה וני"ג ע"פ צחור החוס' צ"נו י"ח, ולא ונרישא ונעוצדח דר"ג הקניס, ולזאת תפיסת הש"ך ג"כ על ר' ירוחס לונה נגרע שאלה ושכירות חינה חזקה כל כך ונחוס' טרי ירוחס רק ונצור ונחוס' דעתו הקודנות לעונות יס וני סכי (כנוהרי"ט) ולא פליג והשתח אס רציו עקיפא איגר ז"ל תופס על ונהרי"ט ונעראחי ועל הגאון (אדני דודנו זקננו) צעל פתח הצית וכותצ, ונפלחתי על האריות הללו, הא הדין ונפרט צכאן צהיפך וכו' וא"כ צסיפא דחור ר"י ואונר לראצ"ע ונוככר לו הרי אג"ק שיהי לו לר"י רק צשכירות הקנה לראצ"ע ונוטלנלין ול"ע ע"ש, הנה רק החורת דצריס אשר כצו נשנועו צין הפוסקים צצחונת רציו ירוחס קיווק על קיפא זו כנוצן התוספות צעלנו, ואינו ל"ע.

וראיתי צקלות החושן חוי"נו (ר"צ סק"ח) סכי וני"ש הש"ך דכן ונוכח ונדצרי הרח"ש גצי עוצדח דר"ג הקניס והיינו ונדכתצ הרח"ש להקשות לונה נקצלו סכר זה ונה היס לו להשחיל צקנין סודר, ואינו ראיה צשס הקשה הרח"ש צקוגיא דצ"נו ושס ונפרט לה ונטעס חלר וגצי חלר ונהני אפילו שאלה אזל צחורת אגצ אפטר לונור דשאלה לא ונהני וכו' ע"ש, והנה הש"ך לא העתיק כלל לי הרח"ש, אך

פרק שנים אוחזין (דף י"ח) ונטלגלי אגז ונקרקע הקנה להם אזל לרצי אגז לא טייך לוינור הכי דקנו ונטעם חלר וחולי הר"ש ופרשם ציורר כונת הר"ש דצ"ע וכן יש להצין ונתוך דצרי התוספות ערכין דף ל"י ע"א חי ננוי לישייליה ההוא אחרת ויקנה ליה צקנין סודר וי"ל דכל דצר החחר לצעלים כגון ונתנה על ונתת להחזיר אי"כ שאלה או שכירות וכו' שנוצאר ציורר על יד דצרי התוס' צצ"ע ששאלה ושכירות דוונים ודוונים צכל עניני דרכי הקנינים שמהגים צהס.

אמנם על עיקר דעת הי"ש אונורין שחולקים על הוהר"ע (צחצחה פ"ג) שהיינו הך ונה שרציו עקיזא חיגר ז"ל צהוקי שלו ונקשה ונסיפא דחזר ר"י ואורר לראצ"ע ונוסכר לו, יש עוד להסיצ צקקול הדעת שאין להקשות על הוהר"ע ונה, יען כונו שצארתי אפי אלל ר"י אם נאור ונטעם אגז לא היה ונקנה גוף הנוקוס רק צגלל הפירות הנועשר ששהא ונתנה גוורה וצפרטו צשעת הצעור שלא יעצור, ולענין זה צודאי נפקא וורשותיה דר"ג לגוורי כדי שרצי יהושע יוכל להקנות אג"ק צשכירות את הנועשר וון הנועשר אפילו צשלא היה נתינת רשות, ולכן אינו דוונה צכלל למוקנה קרקע ונה שנוסכר רק להנוקנה ואגזה ונטלגלין צנותנה לדעת הוהר"ע שלא נפקא וורשותיה דצעלים הראשונים וכיון שהוא (הצצ"ג) קונה ונה שצחוכו אפי" שנוסכר לאחר (כדעת הרמ"צ והש"ך כותבי חר"ו ס"ג סעי"ק א') שפיר אינו נוהג אג"ק צשכירות אוננס לענין סיקנה השוכר רק צהנועשר צנותנה ונה שצתוך הצית וצורר ונלשון הוהר"ע שס שנפקא וורשותיה אפילו צשלא היה נתינת רשות, ולא ידעתי וננין לצעל ציות צבי אהין קינון א' (הנוצח צחוספות רעק"א ז"ל וי"ש פ"ה ונסנה טי, כ"צ) שנוציא צסם צעל העיטור אות שכירות שכתצ וי"ל ור"י שהשכירה לראצ"ע כשנתן לו ר"ג רשות דהא קי"ל אין השואל רשאי להשאיל ואין השוכר רשאי להשכיר אפי"כ נתנו לו הצעלים רשות עכ"ל, צנותניתין לא נקיט צכלל שר"י לקח רשות ור"ג אך יותר ונועש שלא קבל רשות צכלל אך אחר שר"ג קבל שכר ונקונו של וועשר ראשון ורצי יהושע, היה רצי יהושע עושה כדרך שנועשה צשלו להקנות את וועשר וון הנועשר לכהן לראצ"ע צשכר ונקוס וועשר וון הנועשר, והכל ונטעם אחד שכתצ הרמ"צ צפי" הנושניות סס: ונכלל הכח שנקנין צו ונטלגלין הוא שכירות הנוקוס שהס צו אותם הונוטלגלין לפי שאותו הקרקע תחשצ כאילו היא רשות השוכר והונוטלגלין צצו כאילו הוא ונשכן ונתן צרשותו, ולרמ"צ אין כפק"ו אף צשהקרקע רק ונושכר להנוקנה ונוסיף הר"ע על כן כל אחד ונאלו השכיר לחצירו ונקוס הנועשר צכסך וחצרו קנה הנועשר שהיה צאותו הנוקוס וכאילו הגיע צרשותו, ור"ג עשה זה ופסי שהגיע טעת הצעור והיה חייצ כונו שצארנו עכ"ל, ורלנו הוא ופסי לקיים ונלרת ציעור כפי כל חק וחק וון הנועשרות והתרונות, יש יפוי כח צקנין אג"ק לגצי ונתנת וועשרות לקיים ונלרת ציעור ולא להתחשצ כשאר קנין שנוקנה לו הקרקע לחלוטין, אך הקנין של הקרקע הוא רק להועיל שיחול עליו סס הנועשרות לצעליהם כדי לקיים ונלרת ציעור, לזאת לא נלרר גם כן רשות צעלים ראשונים, ואין לו כל חוונר של קנין אג"ק כששאר

אך ונציא להדיא ונדצרי התוס' פ"ק דצ"ע ונדצרי הר"ש סס גצי עוצדא דר"ג חקנים דקרקע ונושאל ונטלגלין צנותנה קנה כונו צשכירות, והעיקר הריוק ווהר"ש ציורר ונדצרי התוס' הוא לדעת הש"ך יען שכתצ הר"ש "ותיונה לונה לא השאיל להם ונקוס צחליפין וצכך יקנו הנועשר כדאור"י צגיטין פרק הזורק (דף ע"ז יע"ש) ולוסייל לה דוכתא דוננה צה גיעא ותיוזל איחי ותיחוד ותפתח וכו' " ונה לנודנו שלא ונקשה צכלל ושכירות צחליפין כהתוספות רק ונשאלה צחליפין אזל שאלה צחצצ צודאי כונו שכירות צחצצ הוא דצר פטיעו" להר"ש שקנה דלכ"כ ונדוע לא הקשה הר"ש לונה לא השאיל להם ונקוס וצתורי אק"ג יקנו הנועשר, אך כנוצאר אלל שכירו השכיר לו צית ללנייה אין פחות ויוס אחד (ירושלמי צ"ע הביאו הר"י והר"ש סס והרמ"צ ס"ו הלכה ו' ונשכירות עי צש"ע חר"ו ס"ג סעיף ד' וצצאר הגולה סס) כך הוא הדין אלל שאלה, השואל פונדק ונחצירו ללנייה אין פחות ויוס אחד וכו' (תוספתא צפי השוכר, וחר"ו סג"א סעיף צ' ורמ"צ הלכות שאלה ופקודין פ"א הלכה י') וצדרכים שהקרקע נקנה צהס כן שכירות ושאלת קרקע נקנין (חר"ו ק"ה סעי"ט) ולזאת שפיר הוכיח הש"ך ונדצרי הר"ש צעלנו (סגס הטור ונציא צסס הר"ש ק"ה ספק כן) סס גצי עוצדא דר"ג חקנים דקרקע ונושאל ונטלגלין צנותנה קנה כונו צשכירות צתורת אגז, שאין שום נפקותא צינייהם, ואך לפלא לי על הגאון צעל קלות החושן ונה שנוחלק צין סוגיא דצ"ע וצין תוס' קידושין ח"ל, ונשום דצחוספות הקשו קושיא זו דהיה להם להשאיל סס צקידושין דף כ"ז אזלא הסוגיא לפרשו צקנין אגז א"כ ונושנע דאפילו צתורת אגז שאלה כונו ונהי, עכ"ל, ונוי שרואה צתוס' קידושין (דף כ"ז ע"א) יונלא רק תיווא לונה לא הקנה לו הנוקוס צחליפין ושנא שכירות אין נקנית צחליפין עכ"ל ואין זכר להי להם להשאיל צכלל, רק איירי צשכירות צצד, ונתחנך להגאון ח"ל לוונר להיפך צצרה זו על לשון הר"ש ששהוא הוא הקשה רק לונה לא השאיל להם צק"ס, ונה שנועשו ונתוך התוס' צ"ע ויותר ווהר"ש דשכירות ושאלה דוונין זה לזה לקנות ונתנה צתורת אגז כנוצאר לנו אל נכון פסק הש"ך הנוכר.

ואחרי הצאתי דעת הגאון קלות החושן שהקשה על הש"ך שכתצ דכן ונוכה ונדצרי הר"ש, וכתצ הוא ז"ל ונדכי הר"ש להקשות לונה נתקבלו שכר זה ונה היה לו להשאיל צקנין סודר ונארין טונה צהצנת הר"ש, וגם איני עוללתי אחריו לפרש לשון הר"ש צ"ע, צצתי ורציתי כי לא הוא צכלל ונה שהציא הש"ך כדצר פשוט וצורר צסס הר"ש דקרקע ונושאל ונטלגלין צנותנה קנה כונו צשכירות, והנה אור חדש האיר נגד עיני כי כל הפלפולים צדצרי הר"ש צגונרת צצא ונליעא י"א תולים צהשערה צלצד כי צאונת הש"ך וורה צחלצע על פ"ה ונשנה טי וועשר שכי, סס הנוקור וי"ל ונדצרי " הר"ש " (ולא הר"ש) סס שכתצ: ונתקבלו שכר זה ונה ותיווא לונה לא השאיל להם הנוקוס ויקנה להם צחליפין כו' והיה נראה ונתוך כך דאין שאלת קרקע נקנה צחליפין, וכי תיווא צשדה צשאלה ונטלגלין צנותנה לא ויקנו אגזה כדצעי לוונור צפרק קי דקדוי (דף כ"ז) גצי שדה צנוכר ונטלגלין צנותנה הניחא לוי"ד

קמי קרקע ונוטלנלין אגזא שריך דוקא זשהיה הקרקע להנקה דקנין גנור ולא זשהקרקע רק וושכר לונקה כנו סהעלה הונחרי"ט להלכה לונעשה ועיין זש"ת הר הכרונל סינן י"ג "ווצא זשערי הסוצה אח"ה תנ"ח" זנוי שהחדר שזו חנון שנוכר לח"י הוא זשכירות חללו וי"ט הוא יבול להשכירו לח"י ולהקנות לו אגז קרקע ע"ש הי"ט.

ולפי הלכה זו שיש יפוי כח זנותת ונעשר חלל ונעשה דר"ג ור"י זשהותם זיחד זקפינה שהיה אפשר להגיע לידם החקים של וולת זעור על דרך היותר נעלה, אף שהיה ווספיק לו לקרוח שם זלזד (זה לשון הרנו"צ זפי" הונשיות וי"ש פ"ה וי"ט) נקסה נל לעיין הי"ט זגוף הס"ות של רזינו שאגת אר"י (דיני חונן סינן ע"ז) אשר ווצא זתוס' רעק"א ונעשר שמי, וזהגרות להגרי"ח לז"טו י"ח זקולר מנרן, לריך עיין זפלח חדות לו, וזראה חס לח זנויטז הגיונים נולח זעור חלשים פתרונים, הלח כה דריו, ודע שיש לי קושיא עלוונה זחא שונעתחא (רלוטו וסי' פסחים וי"ו ע"ז זשיעית הול"ט) דהכח ונשוע דס"ל לרזי יהושע עוצת הנחה אינה וונון דהא זין לנחי דס"ד דפליגי זטה"ו, ר"י ס"ל דאינו וונון ולא זסו חונן שונחרין עליו וזין לנחי דונשני דזהויל פליגי ע"כ לר"י אינו וונון ס"ל דאי וונון הוא הו דאי ונחרין עליו ויש לי לתנוה דהא זפ"ק דז"נו (דף י"ח ע"ח) חנור דאין חלירו כ"ו דר"ג ונטלנלין אג"ק הקנה להן וזע"כ עוצת הנחה וונון דאי אינה וונון ח"א להקנות זנוטלנלין אג"ק וכו' והא הוהא עוצדח דר"ג והזקנים חנין לה זנוסי ונעשר שמי פ"ה, ותנח זקיסח דהיה ונתי' חנור רזי יהושע עישור שאני עתיד לנוד נתון לחז"ע ונוקונו וושכר לו חלונח ס"ל לרזי יהושע עוצת הנחה וונון חס כן קשיח דר"י אדר"י דהא גזי חלה טונחה ס"ל דטה"וי ועק"ל דהתם ח' עולח והוא שנונוד זלד שדחו ולפ"ז זע"כ ר"ג ונח"ק הקנה להן ח"כ ד"ח ונקנה אותן שאני וס"נו דטה"וי זקספ"ז דקדושין דף כ"ו (ול"ל דף כ"ה ע"ח) חנור עולח עה"וי וכו' ודע שיש זחא דטה"וי קושיות רבות ועלונות וכזר עונדתי עליהם וכתזתי זה קונטרס וייוחד עכ"ל, וחם נשכילה על וולח ונחות עוצת הנחה, ונה היא נולח ונזור זרש"י (ז"נו י"ח) אין לו זהן חלח עוצת הנחה שז"ד לתת לכל וי שירלה, חו נקרא דזר וועט (רש"י פסחים וי"ו ע"ז) וחם כן זנועשה דר"ג ור"י שהיו זקפינה שלח היה ל"ו וכהן יזתה, והם עשו זו ונפני שהגיע שעת הזיעור והיו חייבין להגיע ליד זעליהן כל חק וחק ונן הונעשרות והתרוונה לקיים הונ"יה ונן-הנוזחר כשיעית הרנו"צ, וחם כן חס חפלו לעשות זקפינה הונ"יה ונן הנוזחר ללאת חוצת זיעור לח היה להם כל עוצת הנחה כלל שלח היה זידם לתתם לכל וי שירלו (וכעין סברה זו נולח זתוספות דרריס (דף פ"ה ע"ח) זד"ה רזח חנור שאני תרוונה וכו' ונשום דתרוונה לח חזיח חלח לכהנים שאי אפשר ליתנה לישראל, הילכך וכו' דאפקריה להאיח עוצת הנחה שיש לו זה) והאיך מוכל להקשות על ר' יהושע שהוה קוצר חלל עישור שהקנה לחז"ע אג"ק ונעטם עוצת הנחה וונון הוא, חס חללו לח שייך כלל עוצת הנחה כי זנוקם שיעלנו זעל כרחו הוליל שאין אחר לית ליה עוצת הנחה (ועי' דרריס פ"ד ע"ז זרש"י חפ"י זנועשר עני כ"ו) וחי קשיח איך כפרתם הש"ס שלנו זצ"נו דר"ג ונטלנלין אג"ק

הקנה זע"כ עוצת הנחה וונון הוא, ח'י אפרש כן שזו זחונת הינה דעת רזח שאנור על ר' אבא שפיר עז"ד דלח קבלה וכי לח היה להם קודר לקנות וונוני זחליפין, ח"כ עוצת הנחה אינה וונון לקנות ע"ג קרקע, שהכל חלוי חס העוצת הנחה כחשבת כנונון גנור לעשות זה קנין חליפין או קנין אגז, וז"י הגנורח לונקנה חחרת היכח חנורין שאנו ונשערים חס עוצת הנחה וונון הוא, דדרך ונקח ונונכה, כנו זחליפין חלל הכח זנותת כהונה נתינה כתיבא זהו, אין לריך כלל לשער חס עוצת הנחה וונון הוא, חפילו חנור שחין לו זו עוצת הנחה כלל כנו חלל ונעשה זה של ר"ג ור"י חפילו הכי הקנה ונטלנלין אגז קרקע, יען שהנוטלנלין חס ונתת כהונה ונתינה כתיבא זהו כדכ' (דברים כ"ו ז"ג) ונתת ללוי וכו' (וחולי מוכל להעניק כונה זו זדצרי הרנו"צ ז"ה הלכות ונעשר שמי פ"ח הלכה י"ח" וי שהיו פירותיו רחוקין וונוט והגיע יום הזעור כ"י שכתית הנוטלנלין על גזי קרקע אינה חלח ונתת שיש זה חזוק, יע"ש זלחם ונשנה ודע שאינו לריך לסיים ונקום וכו' וי"ט לענין חיוצא דונות זיעור קני זקריחת שם זלד ועיין זזה) ולפיכך חסור להקנותן זקודר דרך ונקח הוא שזה נתן כליו תחתיו ונראה זה כנווכן לו חלל זתורת נתינה ונותר להקנות ונתת כהונה ע"ג קרקע חפ"י הנתת ח"כס וונון איך דזר וועט (כנו שנוזחר ז"נו וי"ט ע"ח ור"י רנו"ח סעיף ח' ורנו"ט סעיף ח' חנור לחזירו ליתן ונתת ונעטת וחזר זו הרי זה ונוחסקרי חוננה) ונתינה חלינותח היא, כן הוא עונקות השפט זלשון רש"י זש"ס ז"נו י"ח ע"ג, וספיר פירש רש"י שם ולא היא, ונחאי דכי לח היה להן קודר לחו רחיה היא לנולף וינה דאין עוצת הנחה נקנית זחליפין וע"ג קרקע, ר"ל כנו שהזין רזח, דלעולם אין הדזר חלוי זעוצת הנחה כלל, כי חלל ר"ג והזקנים לח היה זחונת כלל עוצת הנחה, זבל זחת שפיר איכח לנוריר ונטלנלין אגז קרקע הקנה להן לחו ונשום דר"ג או ר"י היו חוסזים שהנוטלנלין חללו שיש זחם חלק הוא העוצת הנחה, רק ונעטם שהם ונתת כהונה שהתורה ונחירה ונתת ללוי כל דזר וועט נקרא ונתת ויוכל להקנות חג"ק לח כן חלל חליפין שדך ונקח ונונכר הוא וחללם לריך דוקא וונון ווסים חו היא ג"כ דעת רז פפח דעת חחרת ונקנה אותן שאני, לח להזין זנוונן שכתז רזינו הגש"ח, גס לנחי דונשני ר"פ ד"ח ונקנה אותן שאני ע"כ עה"וי ס"ל דח"כ אין כאן ד"ח שנוקנה להן דכיון דטה"וי ח"א להקנות להן הונתנות דהא לחו דידהו והא לית להו זכו חלח ע"ה לחוד והא ח"וי שיכול להקנות לחחרים, איך כפירוש רש"י שם שר"ג ונקנה להן ונטלנלין שהיו לו זחחר שלהן ולא ונחפירח קבו, ונחה ונתת זו לקנות וח"ג דאין עונוד זלד השדה כנונר זתורת ונתת וח"ו לריך לטה"וי הוא או עה"וי כי זחונת ונזור דזהוהו ונעשר כיון דכתיב זיה נתינה לית זיה עוצת הנחה ננוי כתרונה דכתיב זה ננוי נתינה תתו תרוונה לכהן כלי רש"י ז"ל זפרק וחלו דרריס (פ"ד ע"ז) חלל וולת התורה זנתתה שלו זנוונן הוא תן לכל אחד ואחד חלקו (ספרי דברים כ"ו ז"ב) פ"י עשה ונה שעליך יש לעשות והן להם כדי שזעם ע"פ שקול דעתך (התורה והנול"ה) כשחדם עושה זשלו ונחלק ונתת ונוניחל

צדוקי צצית חולפנא שלו כמו שזכר אני את סם כבוד גאורו תמיד צדידות וציראת הכבוד ונחצו ונחצו.

נפתלי הלוי.

סימן י"ד

צע"ה צוולחי שנת קדש ב"ד אדר לקדר ולפרט, ויילנא.

החיים והשלום וכנ"ס יספות ה' לכבוד יד ה' וידיד נפשי ה"ה הרב הנא"הג החרוף והסטון אור הצרקי ונשנתו זך ונקי החכם השלם בכל חכמה ונודע, ידו סרה, חוצר חצרים ונחוכס שב"ת נו"ה נפתלי הלוי כ"י צע"הנוה ספר המחמד שני הנוטה, יהי ה' עמו וצכל דרכיו יסכיל.

אחדש"ת הרונה צאתי להודיע כי קצלתי ונחצו היקר הנכתב ציוס א' נו"צ אדר וגם ונכתב השני הנכתב ציוס י"ט אדר הכל קצלתי לנכון והנה עברתי על כל התשובות "צעניי חיקור והיתר וזה"ל נדה" שהשיב "על השנונה עשרה שאלות ששאלתי אני את פי כתר"ה כ"י" והנה בכל הנוקמות השיב כהוגן אך דלח צאכ יפה לפעמים כגון צשאלה א' כתב דאס נהעריצ חיקור לח צהיתר לח וכו' לח אונריקן צזה חכ"ה, ולח ציאר דדוקא צנוקוס הפסד גדול פסק הרנו"ח כן, וגם ונה שנוסי"ס ודוקא לוקן צלוקן ורשס ט"ז ווניה יונתן ונשונע ונדצרו שגס הרנו"ח ז"ל קוצר כן חה אינו דודאי הרנו"ח ונתיר צנוקוס הפסד גדול ואפי' דרך צשול ונשוס דצנוקוס הפסד גדול סונך על דעת הונרדכי והר"ן צסס הרצ"ד צתי" על קושית התוספות ונהסיח דע"ג ד' ע"ג דרתס שח"י דהוי לח צלה, וצלה צלה לח אונריקן חכ"ה, וכן ונצחר צציאורי הגר"ח ז"ל סס צס"ק כ"צ ואכן הט"ז הביא שדעת הנהרש"ל דאין לסנוך על שיטה הלכו אפילו צנוקוס הפסד גדול ורק העיקר הסכים לתי' הר"ן צעלמו דעיקר הטעם הוא סס צע"ג ונשוס דאינו דרך צישול ולא גזרו רק דצכה"ג צצ"ה הוי צצ"ח דאורייתא והלכך צכה"ג דאינו דרך צישול ונתיר לגונרי אפי' שלא צנוקוס הפסד ואפשר דצזה וודה הרנו"ח ז"ל ג"כ דצטלח צדרך צישול אפי' שלא צנוקוס הפסד וותר ודצרי הט"ז שנוסי"ס סס ונשונע ונדצרו דאפי' שלא צנוקוס הפסד וכו' שלא כד' הרנו"ח כאן אינו ונדוקדק ד"ל גס הרנו"ח וודה ואדרצה הרנו"ח ונקיל יותר דצנוקוס הפסד גדול אפי' צדרך צשול וותר ותונהני על הפ"ג צנוצצות זה צס"ק ט"ו דלח העיר עליו רק צנה דנשונע ונדצרו דהרנו"ח ונהרש"ל עוונדין צשיטה אחת ולא העיר עליו גס צזה, והגס דזה אונת דלהרנו"ח איכא חונורא יותר ונהרש"ל כגון סצבלע לח ציצט דרך כציטה ונליחה צגונח דצ"וח הוי דצצקן דלהרנו"ח אפי' צנוקוס הפסד גדול חקור וכנ"ס שס הפני"ג ולהנהר"ש"ל גס שלא צנוקוס הפסד וותר ויניו צלה צלה שלא כדרך צשול דלדעת רוב שיטות לח אונרי חכ"כ שפיר י"ל דאך הרנו"ח וודה דותר אפילו שלא צנוקוס הפסד, ועכ"ת לח אתונה כי אני דן את ועכתי"ר כ"י לכך זכות ונשוס סמוטך אחרי דצרי הט"ז דנשונע דעונדין צשיטה אחת וכנ"ס הפ"ג אצל צאונת דצרי הט"ז תוונדין איצרא

י"ס לו צה עוצת הנאה אפילו איננה שוח ונוון ונוקיס, ונעולס לח הסנויע ר' יהושע דעתו ושיטתו צונה שהקנה לראצ"ע את ונעטר ון הונעטר או עולח צשאנור כשעוונד צל צדה, שהס קוצרים להיפך שיטתס שנוצת הנאה ונוון הוא, שאלל ונעשה זה לח היה עוצת הנאה וצונתנה לח לריכה לטה"נו אך י"ס לה יפוי כה שהונתנה תחול אג"ק הנשכרת רק לחכלית שנוקיים וולת צעור כהוגן ונפני שהגיע שעת הצעור והיה חייצ כמו שצחרנו וכונצחר ונרו"צס ז"ל.

ידעתי כי י"ס צשיטת עוצת הנאה ונוון הוא או אינה ונוון כונה חלוקי דעות צין הפוסקים וכנ"ס רציו הג"ח א"ס ונצוכה רצה דצצרי הפוסקים וצפרטו דצצרי הרנו"צס, ולפענ"ד י"ס לחלק צין לקיים ונלה על ידי נו"הכ או לעגרתו ונעצירה וצין לענין קידושין ולהוליא צדייקין או לענין ירושה ונגיעת עדות (ע"י רנו"צס פ"ה ונה"ל איטות וצפ"ז דנדריס וכ"ו סס, וצנור י"ד ס"י של"ח וצש"ך ח"נו ס"י ט"ה, וצחר"נו סיון ר"ג והס"ך צסס הג"ו וע"י צס"י רע"ו הרנו"ח והס"ך סס וכן אפי' הוא עלמו אינו יכול להוליא ניד אחרים וצחר"נו ס"י ל"ז כתב הרנו"ח צזה והס"ך חולק דל"ח אינה ונוון אלא לענין כפל וכו') אך פה וולחתי לקצר כי ראש דצרינו הוא ע"ד צאור הונשנה ונונעטר שני פ"ה ונשנה ט' אשר צספרטו קדש נפתלי העירנו על קושית רציו עקיבא איגר זללה"ה וצתכלית וסוף הונשנה הנכרת חסי"ס צצאור ופ"י לטון הונשנה שאר"ג עישור שח"י עתיד לווד כו' שנוקסיס התנן צפ"ד דתרוונת נו"ו והסוקל ונצוצח ונשלטתן ואך לח קיים ר"ג וודה הונשנצחת ונראה לי לוונר הו דאונרו דהסוקל ונצוצח ונשלטתן הוא כד' שלא יקח לעלמו צגדולה ויתן לכהן צקטנה זה צסוף הקין אונס צזונן שהפירות צצכוריתן צתחלת הקין הס קשות והס צונולוחס, ואס יעשר אחד ונעשרה צונסקל יהיה פחות וונה סכלכלה ונכילה להוליא צונדירה העשירי אצל הס אונרו ונשנה צפירות וצתצוואות כאלה אשר לח ישתנו לפי הזונן, ואין כל נפק"ו חס ונויס או וונרדים ושוקלים אז י"ס יתרון צכל עת לכהן וללו' לקחת צונסקלס, וזה שכיון הרנו"צס (הלכות תרוונת פ"ג הלכה י"ח) היה אפשר לוונתו ולסוקלו ולנוודרו הסוקל ונצוצח ונסיסתן הקדונון אצל דצ דצרכו לנוודר ונודר כמו אלל ר"ג ור"י שצחרו וודה הונשנצחת ור"ג חקנים שצרו צספינה היה ציוני הציעור זה פסק שאז פירות של שנה שליטת גונרים וכלקטייס (ע"י ונעטר שני פרק ה' ונשנה ו' וצהרע"צ) ואז הונודר ונצוצח, ונודה גדושה הקנה לר"י הלוי את העישור שהוה עתיד לנוודר ולא לסקול וע"י פאה פרק ח' ונשנה ה' צפירוש הונשניות לרנו"צס, וחלו הונודות הנכרות צכאן לח צחנו להודיעך ונסקל כל וודה ונהס לפי שיטתנו ונסקל הדצרים הונודים כפי השתכות עלס הדצר הונודר צין דקות לגסות ע"ש, אצל צדרך הונדירה שיעור כל וודה צתצוואות ופירות אין שום שני ולזאת צעת שהפירות קשין והס צונולוחן יותר כצדים צונסקל הס פחותים לעישור וונה צצונדה ונשיצחת נונדרה העשירית לנועטר ראשון ולתרוונת ונעטר כמו שנהגו ר"ג ור"י צונשכתנו.

נכון לצי וצנוח צכבוד גאורו כי י"סס ונעטו צעיוני צספרי הפוסקים ועל פני כל צני ישיצתו יכצדי וזכרני

איברא דיט לתווה על הנהר"ש של דונתיר לונן זלמן ואפי' שלח זנוקוס הפסק גדול דכיון דעיקר יסוד הרין לקוח ונקושת התוס' וי"י"כ דתי' הרין ושום לונן זלמן הוא ולכן לא חזרי' ח"י"כ וא"כ כיון דהתוס' והר"ש תי' הקושיא צריך אחר הל' דלא ק"ל לחלק זין לונן זלמן לצין חס זכס וא"כ היאך לא נשא פנים לדעת רבותינו צעלי התוספות והר"ש דנחזירי' אפי' שלח ע"י ציטול דחזרי' ג"כ ח"י"כ ולכן דברי הנהר"ש ללע"ג.

ומ"ש בהערה לפי דעתו זו סברת הנוחזר וכו' ונראה דכוונתו לייסד קושית הרמ"א ז"ל על הנוחזר צ"ס ק"ו דקותר לנישכ צסי' ל"צ דחתיכה עלונה חזרת להיות נותרת וע"ז י"ש צע"כ ונעכ"ר דשם ויירי צחלצ דהוא דבר הסבלל צרוצז ותוהתי ויה תועלה סבלל צרוצז וי"ו צחתיכה ג"כ נבלע דהא ליכא ק' והיאך חזרת להתירה דהא פסק הכ"כ צסי' ק"ו דאפשר לסיחטו חסור אפי' צשאר חסורין דק"ל להנוחזר דלא חזרי' ח"י"כ וניה שנוקיים ונעכ"ר שאין הנאסר יכול לחסור שייך גם צזה, צנוכ"כ זה לא שייך הכ"כ דכונו סבלל סחלצ צרוצז כן נתן טעם גם צחתיכה ואינו דוונה להסח, וי"שכ שם עוד ונלח או תצלין וכו' שאין ונליחה לכלים לריך להסוק דאין ונליחה לכלים להפליט ושום דהוי כעסור ונלוח ועונא תפל אצל ונצליע צכלים כגון חסור ונלוח סנתטוהו צכלי של היתר נאסר הכלי, צשאלה ה' הסיצ דאס כצטל כולן כאחד וכו' חסור דאע"ג סכצז נצטטלה חזר לחסורו עכ"ל ולא ציח דהרמ"א פסק דאס טודע סתערוצז קודם סנתצטלו נותר וצנוקיס הפסק יש לקווד על דעה זו וכן קי"ל להלכה ולא להנוחזר וי"ש ונעכ"ר לתרן לדברי הנוחזר וי"ח דהתם יסודה על עיקר ונדאורייתא, וי"ח ונקרי ט"ש לו עיקר וי"ח תוהתי דהיך ונליט צזה סייג דאורייתא ואף דהרין כתצ דעשום ככרות הנוטרה דחסור צהנאה וחסור להסתנוש צו כלל וי"ו לא ונקרי עיקרו ונדאורייתא דעיקרו ונדאורייתא לא ונקרי רק אס יש צו חשט חסור דאורייתא כונו גציטת העכ"ס דחשטו ושום חלצ טונא וכן טונט של גיד טונא יאכל הגיד צעלנו וכו' וכ"ש צבי"ח לא שייך ציה חשט דאוריית' וצפרטו סלכנוה דעית הפוסקים ה' דחסור להסתנוש צו אינו חלצ ושום שלח יהיו ונלות צזויות עליו וכנו צביקו דסם וכנו דצנולוה דאוריית' חסור להסתנוש טשוניש צזון ה"כ עשו כו"ס ה"כ תקנו צנולוה דידהו אצל לא שייך צזה דיט לו עיקר וי"ח.

כלל העולם חזקין לקולא, חס לפי דברי כתר"ס אצל צאונת כונת הס"ך היא להציא רחיה וד' הפוסקים הרש"א והר"ן שהוצא צצ"י שהנליחו דין חדש דהא דונין צוניט וותר צנשפך וי"ו דוקא צנשפך דהוא ספק כלל העולם והספק הוא צנוליחות דצבר אס היה ס' או דליכא ס' אצל היכא דהספק הוא צחקרון חכונה כגון דאין יכולין לענווד על שיעורו צזה לא חזרי' ספק דרצקן לקולא והלכך אפילו צונין צוניט דו"ס ה' צטל צרוצז וי"ו לא חזקין לקולא והציחו רח"י לזה ודין הכחל דאין חולין להקל ואף דהוא ספק דרצקן ועל כרחק ושום דאין יכולין לענווד על שיעורו לא דוני לנשפך וא"כ רח"י ס"ך כרח"י ונלך והוא סתייה גדולה על הרצ צתורת חטאת דק"ל דכל דהוי ויין צשאיט וי"ו ואף צאיסור דרצקן כגון צשר עוף סנתצטל עס חלצ ונשפך דג"כ חסור לדעתו זו ואס כן דצבר ונתוניה ספלה ופלה דהיאך וציח הרש"א רחיה דאין יכולין לענווד על שיעורו חזרי' ונכחל דשאי כחל דאפי' נשפך חסור ושום דהוי ויין צשאיט וי"ו אצל צונין צוניט דצנשפך וותר אינוה אה"כ דאפי' אין יכולין לענווד על שיעורו גם כן וותר ואין ונקיס לרח"י הרש"א כלל חלצ ודאי דק"ל להרש"א דצבר שאיסורו ונדרצקן כונו כחל או צשר עוף צחלצ צנשפך וותר דאף דהוא ויין צשאיט וי"ו דויה לי חסור דרצקן או שיעור דרצקן וא"כ הרי להדיא ווכה ונרש"א דלא כסתורת חטאת, זהו כונת הס"ך.

מה שתי קושיית הגאון ונהר"ל חיות על הס"ך, וכצד ענווד ע"ז צסי' דורש לליון (דרוש י"ח) דהתוס' כינו לומר זה דכ"ו דליעל דאין יולאין צו ידי ונורר אצל וי"ו ושנוע דהוא חריף אצל צנוכ"כ"ר חן ונקטיקן על הס"ך דנוכ"ל דהוא חריף דהא התוס' כתצו דקאי על האילין וכן צפסמ"ס כתצו דדוק' האילין ור ולא ספרי והיאך הוליה הס"ך ויה דגס ספרי הוא ור דלנוח ק"ל דאינו ור כלל, וניה סכ' ונרש"א אינו רחיה דצכל ספירות יש שרף אפי' צנוחוקין, ועוד יש לכת"ר לצאר אס גיד הנסה טוהג צנפל שלח כלו לו חדשו או לא אי דוני לחלצ דקי"ל דחדשים גרנוי או דגצי ג"ה שאני וכ"ו טוהג לענין אס נתערצ הגיד צין הגידין דאס טוהג הוי צריה ואפי' צאלף לא צטייל ואס לא נהיג ואינו חסור רק ונתורת נצלה צטייל חד צתרי כשאר ויין צוניט ויוכל לחסול השוון שעל הגיד ודבר זה יש לצבר ון הגנורל ויוחול ונעכ"כ לעיין צזה.

דידו דהו"ש צלוינה וספן צהללחתו ונצרכו צצרכת חתב שלמה רבהן מ"ן דפ"ק ויילנא.

תשובה א

סימן ט"ו

יוסף ה' יו"ס על יניו כצוד אסו צצו ופאר רח"י ור חציבי ונחצצי הרצ האי גאון סודע צשערים סונלויסם צהלכה לונעשה צין סופרטיס לדי חלקי סשיע, כצוד אדוני' ור

(*) חזר הנוחזר נפתלי הלוי חצל על דאצדין ולא ונשתכחין ונולאים אחר חפוש, קופן של ד"ת צתצותי אשר

ונו"ה שלמה הכהן שליט"א נו"ל צוילכא צעל הנוחזר ספר חשק שלמה והגהות והדושים ע"ס ונעה יהונתן ס' הוודע וס' ונחלית השקל, ועוד ספרים ונחירים כספירים. מיום שטודעתי לכבוד אדוני"ה הגאון כ"י הכירני כי חפץ אני להצין ולהורות על פי סכלי ונועמי בקפון של הפוסקים, לנענן יכירו וידעו הנועמיים את ונקורי ונועיות אשר ונחם שאצתי ההלכה הצרורה, ואיפוא לזאת גם צעניתי הוראה באיקור והיתר הכני צא להשיג ולתרוץ תשובותי אשר לפי דעתי שאצתי ונוקור נאונן ונעין טהור אשר ונוקור קדוש יהלכו, ואצקס ונכבוד גאוני ונן הנועמיים הנאוננים כי יתחקו על שרש דברי הנאוננים צאונת, כי אונת חפצתי ולא זנח צמים שצחים, ודעת אותי ונועמי ונועלות שצעה עולות (יחזקאל וי' כ"ו) ואונר צתשובה, הטעם שלא בארתי יפה צלה צלה דלא אונרי חכ"י דזה דוק צנוקים הפסק גדול, זה הטעם ונפני שראיתי ונרצותי הפוסקים שהולכים לפי הוהרש"ל צוונן הנו" (ל"צ ס"ק ט"ו) שאפילו שלא צנוקים הפסק ג"כ צלה צלה לא אונרין חתיכה עלונה נעשה כצלה, וכנו כן הצנתי אני ונלשון הרש"צא (בתה"ש דף ל"צ ונוצא צחידושי ר"עק ז"ל ל"צ ס"ק י"ד) שכתב ונש"כ צלה דהכל כצלה הכל ונלטרק לצנול ע"ש ולא ונפליג צין הפסק גדול או לא וכן ציש"ש ס' ס' כפי וונן הש"ך (ס"ק י"ד) וכן ונצור צחות דעת (ל"צ ס"ק י"ח) ולכן חשצתי אני שצנעין זה לא נחלק הרנו"ח כלל, והוספתי שונה "צתשובה שלי" וס"יונתי ודוקא לכן צלונן שכבוד גאוני לונד זה שונענו ונדצרי שגם הרנו"ח ז"ל סוצר כן, אודה ולא אצוש כי ערדתי הכני ונחזיק צתוונתי דגם הרנו"ח וודה צענין זה דאם היה לא צלה לונן צלונן לא אונרי חכ"י אפי' צנוקים שלא היה הפסק גדול (וונה שחשעורר הגאון צעל ונשצלות זה ל"צ ס"ק ט"ו, דרש"ל ורנו"ח רחוקים הם ונקלה אל הקלה, איכנא לפי דעתי ויוסדה, אדרצא יס פנים ללדר דר"של ורנו"ח לא פליגי צגוף הדין צלה הפס"יו כונצואר צזה) והראיה היא לי ונחלכו יין נסך (ס' קל"ד סעיף ג') ויס שנתערבו צין או יין צוים צמות טעם ונפני שהם ויין צשאינו ויני צד"ח שנפל הונסקה הוותר לתוך הונסקה האיקור הוא צמות טעם ואפילו נפל ההיתר ונעט ונעמי כנו"ש הנו" (ס' ס"ק צ' פי' צין אס נפל צפעס אחת ההיתר הרצה שאין באיקור כ"ע צהיתר וצין שנפל ונעט ונחרצה אח"כ כ"כ הטור, ועין צש"ך שס ס"ק ט"ו, ולא אונרין צה חתיכה עלונה נעשה כצלה, ועל דין זה של הנוחזר לא העיר רצו הרנו"ח כלל, יען ונה ונשום דלונן צלונן לא אונרין חכ"י, וכן ונכח צתוספות והרא"ש והרנו"צן שהציא הר"ן (ע"ש צש"ך קל"ד ס"ק ט"ו) דלא אונרי חכ"י צשאר איקורים אלא צדצרים הונחצלים כצטר וחלצ דדרך צשול אקרה תורה, א"כ לונן לתוך חס שאף הוא דרך צשול אצל צגונח אהרניח לא, והיינו טענוח ונשום דחכ"כ צשאר איקורים הוא ונדרצנן צעלונח ונשום לתח דצ"ח עכ"ל.

דרי ונצור לנו דגם צצטר וחלצ וותר צלונן, ולכן נראה לונר שרצו הרנו"ח לא איירי צס"י ל"צ סעיף ד' שנוציח יס אונרין אלא צחם לתוך חס או צלונן לתוך חס ואף שלא אונר צפירוש כן אף הוא כונשך ועולה על וי"ש לפיו צאותה ההג"ה דודאי לא עדיף לא צלה ונלח ציצט דלא ונשכחת לה חכ"כ אלא דרך צישול או צצצוט ונע"ל שהוא כונצוקל אצל לונן צהדחה צעלונח סג"י, וה"ה לא צלה לא נאקר אלא שהוא דרך צשול דוקא, כונצח צהגהס זו ואף עפ"כ ונחיר הרנו"ח צהשקד גדול, (צתשובה זו ערוכה כונס שנים, והנה ציונים האלה הציא לי א"ס ירושלם ספר חדושי הר"ח ונלח הגאון החסיד ונחיר"ר זלצ הלוי זל"ה הנוצח צתשובת נודע ציהודל (ח"ח א"ח ס' ל"ז) ונלחתי שאהצה נפשי (דף טו ע"ב) כי כדצרי כן ונציח הגאון החכר רח"ס ונקל"ד לדעת הרנו"ח ונוקיים שס וגם על הש"ך אני דן שכתב שס צאותו ס"ק דגם שס צוים צין אקור צלה הפסק לדעת הרנו"ח ע"ש ולדעתי אינו כן אלא אף צלה הפסק וותר שס כיון שהוא לונן צלונן כ"כ לעני"ד צרור ודוק עכ"ל), ונעט שנוציח הנו" שכתב הצ"י צסס הונרדכי דדוקא צחתיכה עלונה ונעט חציצות החתיכה ואיקור ניכר ונוצדל הוא נעטית כצלה ונאקרה לצדה כי אף ילטרק שום היתר חליה לצנול האיקור הצלוע צה ולפיכך אוקרת כונן ונריך כדי לצנול כל החתיכה אס ח"נה רח"ס להחכרד אצל צדצר לא רוטצ או תרוונה וחולין ויין צוים דעו"כ, דאין איקור ניכר ונצדל ואין כאן חציצות איקור ונחערצ היתר השני עם הרשון ולא שייך כלל לוינור חתיכה עלונה נעשה כצלה לעשות הכל איקור ולהלריך ס' על כל הצתערצות וס"ס דצר זה נגד עייך ונוכל לתרוץ ונה שהקשה צתוספות פעס לזה ופעס לזה וע"ש זה חתרתי ונעשה צצח לירי עכ"ל, ואס על קוטטו דצרי הונרדכי הנוצח צהגה"ה כצנה פסק ההלכה שלו נראה צרור צנוקים שהוא לונן צלונן אף צלה הפסק וותר לדעת הרנו"ח ז"ל וזו שהצנתי להלכה לנעשה אפי' צאין הפס"יו "יען שאני כחצתי סתם ולא צחתי" אצל צדרך צישול לריך דוקא הפס"יו כנוו שפסק הרנו"ח צפירוש שעולה על צישול חס צלונן או חס צתוך חס כונצנן ונחך ההלכה הצרורה הלז, ונתוך ציאורי צין צכוד גאוני כי שנינו יחדיו לצצר אחד נחכווננו ונתוך הצרור יצצר לשיטת הרנו"ח דצשול דרך צישול אפי' שלא צנוקים הפסק א"ח חכ"כ צלה צלה, וצנוקים הפסק גדול ונחיר הרנו"ח אפילו צדרך צישול כנוו שהעלה גם כ"ג להלכה חס צרור.

ולפי' הלעתי להקציר שיטת הרנו"ח ז"ל יס לנו להציא קויע ורחה ונפסק הלי של הגאון צעל נודע ציהודל (צתשובות כו"כ תניח חיו"ד קיוון ויני ונוצח צפתחי צתשובה ל"צ ס"ק צ') צנועשה צשוונה דררר דכנתח וכו' וכו' להחיר צנוקים הפסק גדול ואף שרש"ל אוקר אס הוא דרך צשול ונדצרי הרנו"ח לא נראה כן ורטנו אף צדרך צשול צלה צלה אצל חסס היה הפסק גדול להפסקי ט"ו זי"ד"ל שונן חוויס היה ונחיר לפי ערך לא היה שונן ונחירר דכנתח אחד לא יותר ונרציע זי"ד"ל (והוא צס") לפי שיטת רצו הרנו"ח ז"ל שאף צדרך צישול לא צלה אין אונרין חכ"כ צנוקים הפסק גדול, ונוקיים ועכ"פ רחי לקנווך על הרנו"ח, ע"ש ונה שליכתי שונה

אשר הארתי בצלפולא דאורייתא להרצ הגאון ונחיר"ש כ"י ונלונטשין וצדף י"ח לעיל כשונן קוף הצתשובה שלי וגם שוני חקר וצרלית ה' רככי צהשלנות ספרי נחלרת נפתלי גם סוף תשובה זו אשלים אחי, וכל חפלי אשלים צשלימות.

שונה צחצחתי לעיין גם כן צונטה יהונתן כוונתי רלויה לרנוח
 על דברי כבוד ונר חציתי הגאון כ"י אשר צהגה' שלו לסקר
 ונטה יהונתן הוא כותב ולפ"ז הא דכתב הרנו"ח ז"ל צהג"ה
 דצ"ח אין לסנווד ע"ז ג"כ לכן צטון ויירי וכו' והוא כשיטי
 הט"ז דבשלא דרך צישול אפילו צצ"ח יש להקל ללורך גדול
 והוכיח ויכיה דע"כ דהש"ך קוצר דהרנו"ח ונתיר אפילו דרך
 צישול, דלכ"ה לא היה נשגי על האפי רצוני ע"ש ולדעת כבוד
 ונר הגאון כ"י ד"כ דהאפי רצוני פירש דברי הרנו"ח כהט"ז
 דוירי שלא צדך צישול וע"ש וכל הלויים שלי ונראים על
 פירושי וצאורי צחוכן העיקרי של הג"ה הרנו"ח ז"ל אשר כבוד
 גאונו יסכים עונדי.

על אשר חשצתי לתרץ דברי הנוחצ' ל"צ סעיף ד' שלא
 יהיו קותרים לדבריו צ"ק ק"ו סעיף א' (כנוו שהעיר
 הש"ך ל"צ ד' ס"ק י"א) כי צ"צ נקיט כגון כבזית חלצ
 שנצבע צחתיכה ושם צקינון ק"ו ח"ירי צחתיכה שנצבעה
 איקור ולא נקיט חלצ, ולכן צחלצ הוא כדצר הצכלל וכינווח
 צרוטצ ואף צחתיכה ואח"כ צישלה עם אחרות של היתר,
 ועד שיש צין כולו ק' לצטל כולו וותר אפי' החתיכה ונשא"כ
 צחתיכה שנצבעה איקור שאינו ככלל וכינווח צחך הרוטצ
 והחתיכה, אז לעולם אין האיקור צבה נפלט לגנורי והחתיכה
 עלווס אקורה כלי הנוחצ', והצחתי רחיה לדין הנוחצ' אלל
 כזית חלצ ונלשון הרנו"ח (פ"ט) ונהלכות ונלכות אקורות
 הלכה ד' נפל חלצ כ"י הכל וותר ונן החורה, על זה ונתונה
 כבוד דרנו"ח כ"י ונה תועלת שנכלל צרוטצ וינוו צחתיכה ג"כ
 נצבע דהא ליכא ק' והיאך חזרת להתייר על זה הנני להציצ
 הל"ז זה הוא שפסק הנוחצ' (ק"ו סעיף א' שם) "ונשא"כ דצצר
 הצכלל וכינווח שאם נפל דם וכולאל צו לתוך רוטצ של היתר
 ואקרו ונחונת וניעוטו" ורלונו אפי' צחך הרוטצ כוולאל החתיכה
 שנצבעה האיקור ואקרו ונחונת וניעוטו, ואח"כ נתרצה הרוטצ
 עד שיש צין כולו לצטל דם כולו וותר אף החתיכה, לעונות
 שכתב לפכיו אלל חתיכה עלוונה אקורה צח לוור שהכל ככלל
 וכתערצ, ודוונה לו כונו האיקור היה חלצ או דם שהכל חד
 וחזרת להתייר וטכול לוולאל לה דויוון כונו לגצי וולח (הלכו')
 ונליחה ס"ט סעיף ט"ו) צצר שנולח ונהצטל צלח דחה אחרוני
 לריך שיהא צו ששים כדי הולח צצו הג"ה שם וכל הקדירה
 ונלטוק לששים וכתצו שם הש"ך והט"ז הטעם וייד צצח
 החתיכה לקדירה נוסק הולח ונן הצצר ואפי' החתיכה עלוונה
 וותרת וכך נהגין כל צעלי ההורחה ודלח כוותרש"ל עד
 כ"ל ועי"י צצר היטצ שם, כן החלצ צהחתיכה וייד צצח
 לקדירה נוסק ונחתיכה ואם ונלרפין כל הקדירה לששים
 נגד החלצ, ואת החתיכה אינו ווכי, פסק הנוחצ' שפיר
 דאין איקור ונחונת עלוונה וכדלקונון ר"ס ק"א ואלו אפילו
 חתיכה עלוונה חזרת להיות וותרת וותרת ללכול כולם
 ואינו לריך להשליך חחת ונהן וכדלקונון ר"ס ק"ט כונו
 שהעלה הש"ך צסוק דצרו לתרץ גם כן את סתירת
 הנוחצ' (ל"צ ד' ס"ק י"א) שם ונה שהתפלח כבוד גאונו
 כ"י דהא פסק הכא צצ"ק ק"ו דאפשר לקוחטו אקור אפי'
 צצח אקורין דכ"ל להנוחצ' דלח אונרי חכ"כ כצר העיר
 הט"ז צחצוזה ח"ד סיוון ק' הנוצח צחצתי תשוזה ק"ו
 ק"ח צאוולע החצוזה שכתב דאף דקיי"ל אפשר לקוחטו

אקור וינוו חס צלע איקור צונויו וקיבל איקור זה על די
 ונליחה יש ונקום לוור אפשר לקוחטו וותר ואף אותה
 חתיכה וותרת ע"ש ונוכל שכן לגצי הכזית חלצ שנצבע
 צחתיכה יש ונקום צודחי לוור אפשר לקוחטו וותר, וכנוו
 שנופרש רציו הגר"ח דברי הנוחצ' ואלו אפי' חתיכה עלוונה
 וותרת ציאר הגר"ח (ל"צ ס"ק ט"ז) דלח אונרין אפשר
 לקוחטו אקור צצח אקורים וכהואו קוגיח דע"ז ככ"ל
 והוא ונדצרי הטור כאן וכן חלק על הרשצ"ח צצ"ק ק"ו
 אלל הרשצ"ח וע"ש שם כתצו דהחתיכה אקורה דאפשר
 לקוחטו אקור צכל איקורין וחילק צין דצר הצכלל ול"ק
 ונהיהא דע"ז עכ"ל, ואם חתי חשצתי לתרץ דברי הנוחצ'
 לא נעיתי ודרך הוולך אשר כללו לנו הפוסקים והגאונים
 צחצוזהוטה, אונס דרך קברה לפי השקפתי צ"ל הנוחצ'
 אונר חתי שצאוות דין אונת להנוחצ' ששים שאין
 לריך אלל ששים כדי זית חלצ, אף ונה שהנוחצ' צקינון
 ק"ו אונר צפירוש היאך ונצטלין צששים שאם יש צוונה
 צצקדירה ונלורף עם החתיכה עלוונה ששים כנגד איקור הצלוע
 צה, וותר ונה צצקדירה כוולאל אותה החתיכה אשר נלכרה
 ונלפנים ונחונת כזית חלצ שאין צה היתר ששים, אחר שנפלה
 לקדירה ונלרפין אותה עם היתר צצקדירה לצטל איקור
 הצלוע צצה "ודויוון לה כונו לגצי כחל (ק"ו ל" ס"א) וכחל
 ונן הונוין כילד חס היה הכל עם הכחל כונו ששים צכחל,
 הכחל אקור והצצר וותר ע"ש "צעל כרחך לריך אתה לוור
 שהחתיכה שנלכרה חזרת להיות וותרת לגצי לרוך אל כל
 ונה שיש צקדירה, אף צעלם החתיכה הנלכרה אקורה לעולם
 לפי שאיקור צצה אינו נפלט ווונה לגנורי כונו שבי הנוחצ'
 צצ"ק ק"ו זה הוא הנופרש הוא ונה שהעלה ונוש הנוחצ' צצ"ק
 ל"צ סעיף ד' היאך ונצטלין הכזית חלצ צששים חס אחר כן
 צשלה עם אחרות אין לריך אלל ששים כדי זית חלצ, צוונה
 צצקדירה ונלורף עם החתיכה עלוונה, ואלו חתיכה עלוונה חזרת
 להיות וותרת, לא צוונשוע שהיא צעלוונה חזרת לאכילה אף
 ללרך אותה לכל ונה צצקדירה לעשות ששים לענין זה נחצצת
 וותרת ואינה נעשה כצלה כשיטת הנוחצ', כי לעולם החתיכה
 צעלוונה עוודה צחיקורה כונו שנופרש היטצ צקינון ק"ו לפי
 שאיקור צצה אינו נפלט ווונה לגנורי, ואולי יש עוד לוור
 שקרא וותרת צחולם ולא צוולאפוס שפירשו כונו אוקרת
 השגורה, כן להיפך שעושה את אחרת וותר, או יותר טוב
 להגיה וותרת צפתח ולא צויו כלל, ונוולאל שרציו הרנו"ח ז"ל
 צהג"ה צקינון ק"ו ס"א שכתב וכן עיקר ודלח, כונו שכתב
 לעיל ל"צ דאף אותה חתיכה וותרת, ודצרי הש"ך (ל"צ ד'
 ס"ק י"א) ונחורלים היטצ כי שם צצ"ק ל"צ עיקר דין הוא
 דוקא לענין שאר איקורין לא אונרו ח"ע כ"י, אף לריך ששים
 נגד הצלוע, וצח לצצר היאך נלרך יחד לעשות ששים, ולא
 היהא העיקר צצצר החתיכה צעלוונה ונה לעשות עוונה, אף
 חס נאונר שהלכה היתה צצצר הלרוך לכדי ששים נגד הצלוע
 כוולאל אכחתי לשון הנוחצ' ונדויקת היטצ ח"ל ואלו אפי' חתיכה
 עלוונה חזרת להיות וותרת "או וותרת" ללרך אל שאר היתר
 ונה צצקדירה כן כראה לי לתרץ דברי הנוחצ' דרך נקלה
 ונוקצרת.

עד שכבוד גאונו ונחפלא עלי שלא הזכרתי צוולח ותצלין
 וכו'

וכי שאין ונליחה לכלים, דאין ונליחה לכלים להפליגי
 יתפלה על הרמ"ח צעלנו שם ק"ה סעיף י"ג כתב זהגה
 והיה אם נוולח היתר בשאר כלי איקור וכי דאין ונליח
 כרותח כל כך להפליגי וון הכלי ויה שבלוע בתוכו, וצטעף
 י"ג זהגה, וה"ה אם היו בכלי איקור וכי כתב רק איהן
 צולעין וון הכלי, ולא נחביר ג"כ להפליגי אשר אופן זה
 האחרון הזכרתי אני בתשובה ועיקר חשדתי לרוננו על איקור
 לא שפסק הש"ך שם (ס"ק ו"ד) צדיעבד אפי"ה הוא לא
 נותר ונטעם דאין ונליחה לכלים, וגם הש"ך לא נחביר
 צזה להפליגי, חולם על פי דיוק כונן חקר פה להפליגי
 צעלנו חלל נוולח היתר בשאר כלי איקור השאלה היא
 על דבר היתר אם ע"י הנוולח יפליגי האיקור וון הכלי
 הצלוע לתוך היתר, ונכרח לומר דאין ונליחה לכלים להפליגי
 אוננס צטעף י"ג וצהגה שם השאלה היא על הנוולח צעלנו
 אם היה בכלי איקור אם הנוולח צולע לפיכך וצי"ח הרמ"ח
 והש"ך רק הטעם ונאחר ששם יצטים איהן צולעים וון הכלי
 והש"ך ויוסיף, אצל צדיעבד אפי"ה הוא לא איהן צולעין
 ודוונה לו כנו"ש הרמ"ח צסי" סעיף כ"י ויש ונחירין צסכין
 לאחר ששהא שיעור ונליחה דאין ונליחה לכלים וצט"ך שם
 דהרס וישרק שריק ואינו נבלע צסכין אצל ודאי יש ונליחה
 לכלים לענין צולע שפיר ע"י ונליחה ע"ש צהש"ך אצל
 אלי"ח דאוונ ויוצן הטעם דאין כח נוולח להפליגי טעם
 ונכלי אף צונלח הנחון צקערה של צער כנוו אם נוולח
 היתר בשאר כלי איקור (ע"י ס"ך ל"ה ס"ק כ"ה) ונשום
 דהוי כתיסור ונליח וננוח תפל, והנחוניר הצח עליו צרכה
 כוננחר היעצ צתוקי חולין (ק"ה ג ע"ח) שכן ונסי"ס.
ומה שתפק עליו כצור גאווה כ"י שאני חשדתי שגר חטובה
 ויקרי עיקרו ונדאורייתא, (ועיין לקונן צספרי קדש
 נפתלי שנת כ"ג ע"ח צד"ה והיכן לוט), ונוקשה עליו דעיקרו
 ונדאורייתא לא ונקרי רק אם יש צו חשש איקור ונדאורייתא
 כנוו צציות עכ"ס דחששו ונשום חלצ עונול וכי וכ"ש כ"ה
 לא שייך ציה חשש דאורייתא כלל, לריך אני עוד לחזור
 לצחר ולצבר דצרי צונס שתירלתי אני פליחת הש"ך (ל"ע
 ס"ק ט"ט) על הנוחצר דצא"ח סיוון תרע"ז סתם הנוחצר
 וכתב דוותר השונן צצבר חטובה סנתערצ צסונן אחר ואין
 צו ס' לצטלו יש ווי שאוור שאין להוסקי עליו לצטלו
 והרי חטובה אינו חלל ונדצבן ובאין (ל"ט סעיף ו') פוסק
 צאיקור של דצריסם אם כפל ונעלנו ואין צהיתר כדי לצטלו
 ונרצה ע"ז ונצטלו, ע"ש צצחר היעצ סכתב על זה והו"ח
 חולה לתרץ שם דחטובה הוי דצר שיש לו ונחירין לשנה
 הצחה ולא חולל להצין דצריו דא"כ אפי"ה צחלף לא צטיל
 ולוונה כי הנוחצר שם ואין צו ס' לצטלו עכ"ל, ראשית
 ונכרח אני להגיד שאני לא הסכרתי צין עיקר ונדאורייתא
 (ע"י הר"ן פ"ג דפסחים גבי כילד ונפרישין אצל אם כפל
 ונעלנו ואין צהיתר לצטלו ונוסק כ"כ העור צסם הרצצ"ח
 חלל סכתב איקור של דצריסם שאין לו עיקר דאורייתא
 והצ"י תונה על העור וכי ע"י שם יד הצרה ל"ט סעיף
 ו' צאריכות וע"י צצ"ך ס"ק י"ז) כי אכני הצנתי שדעת
 הנוחצר פה אפילו היכא דיש לו עיקר ונדאורייתא, וכנוו
 סרלתי בתשובת רציו עקי"ח חוגר זללה"ה (ס"י ל"ח דף

ל"ג ע"ח) שבי חולם ונטעם אחר כ"ל להחיר צמיד והיינו
 דצהפסק ונרצה יש לסנווד על דעת הרצצ"ח ופסקו כן
 צהנוחצר (ס"י ל"ע) דאיקור דרצבן וותר להוסקי ולצטל
 ואף היכא דיש לו עיקר דאורייתא, וכן פסק הי"ש והט"ז
 וכי ע"ש, וסרית קסה לי להצין החלוק של הנו"ח ח"ל (תרע"ז
 ס"ק י"ג) ואפשר דהכא חוניר טפי כיון דהוי דטיל"נו דנודיכל
 וותר להסרתו לשנה הצחה והוי דווי"ח דחונן עצ"ד סיוון
 ק"צ, הלכא כפי שיטת הנוירדי " צפרק כל טעה סכתב ונשום
 רציו חיים " דצבר החחר לאיקור ונאליו כגון חונן שחחר
 לשנה הצחה לאיקורו לא שייך לומר דטיל"נו כ"ש דצר שאין
 צעין כ"ח טענוח צעלנוח עכ"ל, ואם כשיר וותר השונן של
 חטובה שהוקלה לנולחו לשנה הצחה רלני לזונן של אחר חטוב
 הצחה, ונקרי שפיר דצר החחר לאיקור ונאליו, כנוו חונן צפסק
 הצח שאז חחר לאיקור ונאליו לא שייך דטיל"נו, אף על גב
 צצונן חטובה היה זונן היתר, כנוו חונן אחר הפסקה, הוא זונן
 היתר צצ"י חונרי" דהוא דצר החחר לאיקור ונאליו ח"ח
 צונן הפסקה, כן דרנויון צצ"ח ואם כן להפך הוא שלל
 שייך צצ"ח דצר שיש לו ונחירין, וחול"י כונה זו וננחת
 צלשון רציו רעק"ח ז"ל צהשונות לתשובות (סיוון ל"ח
 ל"ג ע"ג) סכתב "ולפי זה י"ל דצחונת וותר שונן לא ויקרי
 יטיל"נו דהוי חחר ונאשר לחטובה אחר"י ר"ל אחר חטובה כנוצן
 וצחונת אם דווי"ח דחונן כנו"ש הנו"ח לא הוי דטיל"נו, ועוד
 ויו"ו אקור הוותר לשנתו לשנה הצחה דחיי"ש לתקלה (עור
 י"ש תרע"ז) ולכן שורפו ציוס השנו"י (שם סעיף ד') והיכא
 שהנוחצל ונתקבל לא שייך דצר שיש לו ונחירין כוננחר ציד"ד
 ק"צ סעיף ד' וכנוו כן צודאי חלל השונן שנתקבל ואין ונליח
 וון הנוחצר (ע"י צרו"ח תרע"ג וירדכי וכל צו וצתשובת חכס
 לצי ס"י ו"ה) והיאך נקרא דצר שיש לו ונחירין, ועוד דלא
 נקרא דטיל"נו חלל אם וותר ויה שנאשר תחלה כנו"ש הט"ז
 ציד"ד ס"י ק"צ ס"י וצט"ך שם ס"ק ח"ח ע"ש אצל לנולח נר
 חטובה לא כאשר ונעולם ולא ויקרי דטיל"נו חלל אונתי אני
 לחלק צין דריסם הללו דוקא היכא שהאיקור הנוערצ צנועטו
 הוא רק איקור של דצריסם אצל ונדאורייתא אין אקור כלל
 (ולא צנוצן שאין לו עיקר כלל צתירה או יש לו עיקר דאורייתא)
 פסק הנוחצר אם כפל ונעלנו ונרצה עליו היתר לצטלו צאיקור
 דרצבן, אוננס צבר חטובה הוא ונליח דרצבן והנר לא כאשר
 ונעולם ונדצבן חלל חונרי" דכיון דהוקלה לנולח (השאלות
 פ' וישלח וע"ש צשאלית שלום שהרי לא נוולח צש"ס רק צשאלות
 הצי"ח הך דיכא ונשו"ס דנפשיה) אקור להסתפק ונוונו חס ככל
 דאורייתא דהוקלה לנולח כנוו צנרות הנוטרה (וע"י צעור
 צסי" תרע"ח צסם ספר הנו"ח קטן דצצ"הכנ ונניח נר חטוב
 לדרוס זכר לנותרה שהיתה צדרום) וסוכה ולולב, איפוא זאת
 לגבי הוקלה לנולחו הוי כנוו שיקדוהו על עיקר דאורייתא
 ולזאת פסק הנוחצר כדעת הי"ש ווי שאוור צוותר השונן דאין
 להוסקי עליו כדי לצטלו, דהוי דאורייתא, ונשום דהוקלה
 לנולח ויש צו איקור הסאה, ונולחו אפילו לגבי יין נכף
 (ויר"ד סיוון קל"ד ס"ג) אקור להוסקי כיון דאפשר ע"י
 הפסק ונועט צהולכת הנחת האיקור ל"ס הגדול והיה
 וותר צהנאה (וע"י ח"ח תס"ז ס"י וכ"פ הרמ"ח תנו"ז
 סעי' א') וצנוקוס הפסק ונועט לא חששו ג"כ צוותר השונן
 לצטלו

ועתה כבוד אל כונת הש"ך (ל"ח סע"ק ז') ועל הפליאה על התורה חגיגה ואוור דנוכל ונקום רח"ת הש"ך ונהר"ן והרש"א נודין הכחל הוא דאין תולין להקל ואף דהוא ספק דרצנן על כרחך נשום דאין יכולין לעמוד על שיעורו הוא נחמרון ידיעה, וחמרון זה לא ניקרי ספק דדעת שוטים הוא זה, ולא דוני לכסף, והוא סתירה על הח"ח

כפלה תרונה צפחות ונקי צחולין וכו' וכן איסור שפכל צקדרה צפחות ונששים של היתר וכו' אבל לגבי עלים צתור ונחה, זה לטון הצ"ח על הר"ף צילה, חה דוקא כשנוע צדצר החלוי צמותן טעם פחות ונששים ולא עוד כשנוע צטלול ונוקלה דאין וצטלולין לכתחילה ע"ש, חונס גם זו ווליו צירושלנוי סוף פרק ראשון. לנכסת חגיגה ר' אצחו צסם רצי יומן כל האסורין שריצה עליהן שוגג וותר חס וזיד חסור, ונחמרון צתרוונה דרובה אחא ונינור לך ואפי' צשאר כל הדצרי עכ"ל, וזה לוד ג"כ ר"ח כונו צדצר חכילי שחלויה צמותן טעם כן צשאר כל האסורין כונו צעלים ששורה, להירושלנוי צונסנה, אחת היא שאין וצטלולין רק צשוגג וותר ולא צנוזיד, ועתה חכילי קורא ל' רצינו חנכאל כנוסחא זו, ואף ע"ג דקיי"ל אין וצטלולין חסור לכתחילה צנוזיד (תחת האות יו"ד אות כ' צולת יו"ט) רלס לוור צמותן טעם כנופרט שס צנוסנה פרק ה' דתרוונה, וכנו שופרט הרנו"צ סס, והעיקר אללוו אין וצטלולין חסור לכתחילה ולפיכך אורנו כי וי שחרצה החולין על התרוונה צנוזיד זה האיסור קנס לפי צצטל חסור עכ"ל כלוור לפי צצטל האיסור הנותן טעם צהיתר צפחות ונששים ונוסיים שונה הר"ח ה"נו צדאורייתא (כנו"ש תוס' שס אלל תרוונה) חזל האי ודרצנן רק חסור, חפילו לכתחילה שרי והצן שס צדק ד' ע"צ צגוי צילה *) וצהר"ן עד חזל צשאר איסורין דרצנן אין לנו.

(* ואע"פ פה על ונה שחרצ הגאון ונהר"ח זל"ה"ה כי צהגהות צאותו דק ד' ע"צ על רש"י ונשיאין ונשאות, כונו להעלותם ונשאת העשן וון העיר כ"צ ע"י ר"ה כ"צ חכרי הר"ח וון ישאם דוד, וצע"ז וי"ד תזרס ורוח תשאם חכן הכחוצ שהצ"ח רש"י כאן איננו לא צריה ולא צע"ז ולע"ג עכ"ל, ולדעתו אין לר"ך עיון גדול לזה, אך השקפה חודרת צנוסי ע"ז וי"ד ע"ח וציא הש"ס כדוותרגס רצ יוסף דונו"י ישאם דוד ליטנא דזרו"י ונורה הוא ולא הצערה ושרפה וחולס צנוסכת ראש השנה כ"צ ע"צ וציא את התרגום שלנו וישאם דוד ונותרגווינן ואוקדיתין דוד לטון הצערה ושרפה, ולפיכך רש"י צנוסי צילה ד' ע"צ ונצאר ונחוק ציותר דעת הש"ס צריה שהוא עיקר והפירוש של הונסנה הנופרטת ונשיאין כלונסאות וכו' ונלית צהן את האור כי ליטנא דיקוד הוא ונצאר לפי הכחוצ (שופטים כ' ל"ח) וכן לטונו הזה, כונו להעלותם ונשאת העשן וון העיר (שופטים כ') ס"י הצערה וצראש השנה ונפרט לכו עכ"ל, והוא ונוש לטון רש"י צעלונו צנונחל צ' ה' כ"ח וצופטים כ' ל"ח ונשאת העשן גובה העשן כנוצאר צדד"ק וצנוכלל יופי ונשאת העשן עמוד העשן כו' או יתי ונשאת שרפה ונענין וישאם דוד (ש"צ ה') ונענין שרפה ונשאת על

לצטלו, ורחיתי צונחלית השקל (ח"ח תרע"ז סק"צ) שונשחונש כעין קצרתנו צגוף דרין שכי הונחצר שאין להוסוף עליו כדי לצטלו וכו' עד ונינו וותר להדליק השונן התערבות וידליק עד שיטאר כדי טון של כ"ח דהא צטונן סנסתייר ונ"ח אין צו ונשום צזוי ונלוח כ"ח איסורו ונשום דהוקלה לנולתו ואסור צהגאה ועיין לעיל ס"י תרע"ג צנו"ח סק"ח, ואחרי כל ההלכות הללו אחשוב חכי לתרן הסתירה צהונחצר צדרך ונקובל ונוסצר ציותר דהונחצר גופיה פוסק צחונת כהרש"א צסי' ל"ט ענ"ו דנורצה עליו ונצטלו וסס צנר חטובה ונציא הונחצר צסס יס וני שאוונה, וידוע ונה שאוורו צכללי הש"ע (יד ונלחכי י"צ) צזה"ל: וני לכו גדול ונווהרקי"ח גופיה שצ"ד סיון ק"צ ס"ח כהצ צלטון יס וני שאוור צדין אי שהוא עלנוו פסק להפך צסי' עכ"ל.

והג"ח רחיתי אחרי רח"י צנ"ח כפי עיוני איסור ונוקלה הוי דאורייתא צפלתו (ל"צ ס"ק י') שנוציא את התוספתו ישנים כ"י יתר"ו דנוקלה הוי כשל התורה ספיקה חסור, וכן ונחלל צפלתו שס (ס"ק נ"ז) צין איסור ונוקלה דהוא כשל תורה לשאר איסורים וצנוותר השונן צנ"ח דנתקלה לנולתו לשס ונלוח דרצנן ורח"י נאסר ונשום דנתקלה, אף ר"ש וורה צו דאיסור דהוי כונו ונוקלה גנורה ולא דוני לעלים דנוקלי ק"י ע"ש, ח"כ חפ"י כפי צכוד גאונו שהצין סכונתי לוור צנ"ח שעיקרו ונדאוריית' איננה טעות כל כך שלא רחיתי לבין ונלוח כ"ח הוא עיקרו ונ"הת אך האיסור שצו על וותר השונן הוא עיקרו ונדאורייתא, וכונתי רח"ה כפי ונצן תוס' (צילה דק ד' ע"צ צד"ה ותנן וכו' וי"ל ע"ש) לא כונו שכי דר"ג וז"ל וח"כ כ"ש צנ"ח לא סייך ציה חשש דאורייתא כלל, ונשכ"ג דעיקרו ונדאורייתא לא ונקרי רק חס יס צו חשש איסור דאורייתא כונו גציות עכ"ל דחששו ונשום חלצ ענוח עכ"ל, יס לי פירכא ונרש"א צת"ה סכתא צאיסור של דצריהם שאין לו עיקר דאורייתא בגון גצית כותים י"ח שנוותר לערצס לכתחלה כתרונות ח"ל וי"ח דאיסור חלל להוסוף וותר וכן דעתי טועה ע"ש ועי"י ציאור הגר"ח (ל"ח ס"ק כ"ט) שנוציאו ק"ח ח' *

(*) והנה שס (דק ד' ע"צ) צססי"ן החדשים (צדפוס והולאות האלוונה והאחים ראס ויילנא תרנו"צ) כדפס רצינו חנכאל צשו"י הגליון וז"ל ולע"ג דקיי"ל (ולא דתקו כצסי"ס כי לא נוולא צנוסנה ונופרטת וכגירסת הר"ף) אין וצטלולין איסור לכתחילה ציו"ע וכו' וע"ז הג"ה צלדו, אינו ונצן דלצטל איסור לכתחילה חפ"י צחול חסור ול"ע עכ"ל אשר נראה לי ליטצ לטון רצינו חנכאל, חס חונס צהשקפה ראשונה יס לוור כי יס ונעט שייכות ליו"ט שאין וצטלולין צצבת ויו"ט כונו שהוכיח תרוונה דטנן ס"י כ"ד (ע' קרצן נתחלל צילה ס"ק ש') דהוי כעין תקון, צכל זאת לענין זיו"ע לא כשנוע כלל וון הנוקור לזה צקוף פ"ה דתרונות אשר כפי שכי הר"ש הא דאורייתן צריש צילה (ד' ע"צ) ותנן אין וצטלולין איסור לכתחילה אין לי זה שנוי צסוס ונקום חלל וננחמי דהכא דייק לה לזאת נראה צעני לשער דיען דהונסנה שונה צספ"ה דתרונות הנוקור לאין וצטלולין חסור לכתחילה אשר רק הוא צנוידי דאכילה שאס

הת"ח, וכל זה נופרש בש"ך (ל"ח סעיף ד' ס"ק ז') ובר"ן בלשונו ומ"ו ש"ס כפלה וכו' תולין להקל ככל איקורין של דבריהם דאע"ג דלעיל (ל"ז ע"ג) חנוני גזי כחל וכו' (צפרק גיד הנשה) וצנשפך הרוטב אזלין לקולח ע"ש, ולשון הרש"א בחולין דף ל"ח נושא פסק הלכה לענין טעם כעיקר לרש"י וכו' ונראה לנו צפירוש לשיטתו צדצר שאקרו ונדרצן כונו צצר עוף צחלב וכחל צנשפך ונותר ונשפך, ונזה הפליא הש"ך על הת"ח, והנה רואה כצוד גאונו כי צעיקר הכוונה קלעתי אל השערה וצלי חטוא, אך אני חוזר על קצתי והלעתי כונו צצר חנוכה חף דעיקרו הוא ונדרצן ונינו האיקור ונוקלה לנולה הו כשל תורה, יען איקור הנאה ונוולה ונונה על כלל הנולות וזה אין כ"ו כן מוכל להסציר צאיסור דרצן כגון חס כפל חלב לצצר עוף שהוא רק ונדרצן ואס נשפך ונשאר אך הטעם, ואז ונטעם כעיקר הוא איקור דאורייתא איקור זה כשל תורה ג"כ טהג צדצר שעיקר רק ונדרצן להיות חנוור ונטעם טע"כ כי צאונת חס נאונר צנשפך שנסאר רק הטעם טהג, אינו אקור ונטעם אחר רק כר"ת דט"כעק דאוריית' צוין צשאינו ונינו דכיון דותן האיקור טעם צהיתר נשפך היתר להיות כנו איקור ואקור כנו ונדאורייתא (הש"ך ל"ח) ולפ"ז אפי' נאונר כי צעל ח"ה סוצר עיקר צצר צחלב דעוף אינו חלל ונדרצן אפילו הכי חס נשפך אקור הואיל וטעם כעיקר ונדאורייתא והו כספיקא דאורייתא הו דעת הסורת הטואח (כלל פ"ה ד"ג צס ח"ה כלל ל"ז) ונזה שפיר כתב הרנו"ח דכיון דנולנו צצצר וחלב טעשו חנוניס חזוק לדבריהם כשל תורה ונוש כגון לענין אכילת גזינה אחר צצר כו"ש ר"ש ק"י פ"ט סעיף ח' והט"ז פוסק כן להלכה צוין צשאינו ונינו ראו להחניר צעוף גזירה חנו נשפך צצצר צהונה ונש"כ צוין צונו ונשפך דאין סס גזירה חנו איקור דאורייתא ע"כ אזלין סס להקל צצ צר להחיר (עין ל"ח צט"ז סעיף ק' ה') והוא כת"ח וא"ה כונו שהלעתי חני לפני חוס גאונו להכריע כפי שקול דעתו.

הצ"ך והצ"ח (הצ"ח ה"ט), ולזה נוכח ונאונר עירוצין י"ח: שפיר כפי הש"ך שזית צעלנו חרף הוא כללון צוושג שאונרה יונה יח נאונתי ונרוין כזית צוונן השטחי חרף וטעם ונורה, ולא צוונן ללחית צו חוצת ונור גוור כו"ש החוס' צעירוצין ויותר צפסחים ל"ו ע"א ללחית צו, וכנו שגס הרנו"ן (צראשית ח' י"ח) אונר רנו טהעופות נוח להס להיותס ונאונתס וניס כלענה ציד הק"צה, והיא לשון ונלית ונחצוק כי צגנו ונפרשת (צרכות ל"ה ע"ג) פירא גופיה זית אקרי, דר"ל גס הפרי (כונו האילן) נקרא זית, וכן צצ"ר פל"ג וצנדרט לקח עוצ ולמה זית, אונרה לו ונוטצ ור ונה, והטצעים אונריס כי צטעס החריפות ונריכות פרי הזית והאילן שויס, וצלתי ספק גס טעם העלה כטעם הזית ונה שרונה היונה והנה עלה זית צפיה. ועל דצר הצחור חס גיד הנשה טהג צנפל וכו' הרצחתי הדצור צקוג"א צגנו חולין ס"ט ע"א ול"צ ע"ג ויר"ד ק"ד ס"ק ד' צש"ך וצהלכו דס ס"ה סעיף ז' וצדצרי פ"י הנוטיות להרנו"ס גיד הנשה פ"ז טכתצ ואין הלכה כר"יו וכו' ותוס' איקור גיד אינו חל עד צן ט' הדשים עד ו"ל חלב איקור גיד י"ט צו צפרק צהונה הנוקשה צדצרי חנודות סעיף ע' דצגיד לח הלכו לשיטתן ולפי ונשנועות הגונר חף צנפל י"ט גידין חלב כ"ו שלא נקשרו צעודנו כפל הוא אין איקור גיד חל עליו ונזה איקור ונוקדשים קדים ונזה י"ט לפחור חת השאלה, אך צאונת עיקר הדין ונצאר צתוס' בחולין דף ק' ע"ג כונו טכ' צד"ה חלב צטוואח טהג, הו יכול להקשות וכו' ותליא צשני תירולי חוס' טס, ונוסיס חלב גיד אקר הכחוצ כל ווקוס שיטנו על הכף, והיינו הך ונה שהצחתי חני ונחולין פ"ט ע"ג טכ"ז שלא נקשר ואינו על הכף אינו אקרי, לנוען לצצר ונצצר לפני כצוד ור חצ"י גאון גדול צהוראה, כי כל ונה שהוריתי והסציבותי על שאלותיו הוא הוראת רבותיו הפוסקים אשר חקרתי ורשתי היעצ צנוקורן חליצא דהט"ס ותוס' ונפרשתי ואשר חנן אחי חלקיס צדעה וחדוש לחדש דצר ונעתה צדצרי רבותיו הראשוני והאחרוני אשר חננו כל צני הגולה והלכו אחריהם צהוראה אוחן הדצרי הלגתי רק צדרך הטלעה לפני חוס גאונו ולפני כל גאוני וגדולי הדור וצכל דצר הגדול צהוראה ישפוטו סס.

הנני ונחכד צכצוד ידיות נפשו והתקשרות נפשו צנפס תדרשנו לטוזה ונחזיק צכל עח אהצת חתורה ולוונדיה, ונוקיר רצן הדורשים הלכה לנועשה לאונתה.

נפתלי הלוי

סימן מ"ז

צנח"י יוס ה' חלום תר"ן לפ"ק פה אורקאו (צפולין). תנחומות חל עונך חדני חחי הנוורס והדגול, גדול ורצ וננח ורצנח הרצ ונ"ס. נפתלי הלוי כ"י.

לזכרון נשונות הטעויות של אצותינו הקדושים והטהורים אשר חדש אחד צוושך עשרה יניס (צחדש טבת תר"ן לפ"ק) עלו לנווס, תשכיל חתה חחינו הגדול לזכות חת נשונתס לישא וליטתן צוושך טנת אצלותנו על אצדן ונולדתנו צהלכות אצלות, ותזכור ותזכיר גס אחתי לכצדני צחדושי 7

ועל אשר הייתי ונתרן דצרי הש"ך (ל"ו סעיף קטן ב') ע"ד לע"ג של הגאון ונהר"ח ז"ל (ע' לקונן צספרי קדש כפתלי צווס' עירוצין י"ח ע"ג) כתב כצוד אדוני"ר כ"י וז"ל דהא חנן ונקטינן על הש"ך דונ"ל דזית הוא חרף וכו' זו חזקה קושיא כלל כי כל היודע לנוודי הטצע יודע כי ונפירי הזית ילא ויץ חרף, ואס נחטבו קודס טנחנו עליטן וניס צצכצסן (ע"י עוקלין פ"צ ונשנה ח') שאז אפילו לחחר טככצשו ונחחונלו צשאר ונשקין, חריפיס ועזס סס ונש"כ צנחחכו לחחר טנחנו עליטס וניס אז חורפייהו צטולה ונהס דנויס ונצטל חת חריפתן (ע' טור ח"ה תנו"ז

על סס הלחצ שהוא נשא לנועלה ע"ש וכן כפרש"י וכהט"ס ר"ה ונצאר הרד"ק והנוכלל ט"צ ה' ב"א ויש"אס פ"י וישרפס וכן חרגוס וינתן וכן אונר צד"הי וישרפו צאש וכנווהו לשון שרפה (כחוס ח) ותשא חרץ ונפניו וכו' אשר הוא הפ"י האונתי שוניא רש"י חליצא דהט"ס ראש הטנה צחכונה וניחדת ונודיקת.

בי צוויק (כ"ז ע"ג) גרסיקן אר"י אונר רצ כל הונתקסה על
 ונת יותר ונדאי על ונת אחר זוכה וכו' וסדר דרש הונקרא
 אל תצבו יותר ונדאי וקסה וניין הוליא רצ עונס זה, דעל ונת
 אחר זוכה, אין זה אלל דצרי נביאות, אלל ודאי הוא דרש
 ג"כ סיפא דקרא צבו צכה להויך דאס יתקסה יצכה להויך
 אחר זה, ולהלן דרש להויך צלל צביס, וידוע כי הונאונר
 הונקורר צ"ש"ס אחרון הוא נצרר להלכה, ונש"ה אין הרנו"צס
 ונציא דינו של רצ אלל דרשה דגמורא לצד אל יתקסה, שזה
 וננהגו של עולם פירוש על הונות כי ה' יתצרך וננהג עולמו
 צחקר וצרחוניה, והונאנער על וננהגו של עולם ה"ז טפס,
 דהוא קאר לטון הש"ס ונכאן ואיך אונר הק"צה אי אהס
 רחוניס צו יותר ונוני (נו"ק שס) יש שוטה וטפס גדול
 שיהיה רחונן יותר ונהק"צה שהוא צעל רחוניס, ועוד י"ל
 דויה דהרנו"צס אינו ונציא על ונת אחר הוא זוכה הוא ונעס
 דאין זה נוגע להלכה כלל אלל עונס הוא, והוא ז"ל ונציא
 רק הלכה ולא העונשין שאין ופורשין.

בקשתני אחי יקר לצי להעתיק לך ונכתבי אצינו הרצ
 הג' הלדיק זל"ה"ה איהו דצרי תורה לרוצ ונגנת
 לצצי ונכרחה אני להגיד כי לא יכולתי להוליח אף זכרונות
 קדושות כאלה צעדך וצעד אחינו ונאחצנו היקר הגדי
 והשלים נו"ה ונאיר יתושע הלוי כ"י אשר אהס קיינותם
 ונלות כבוד אל ואס צונלל ונצן הונלה עד אחרית נשונתם
 אף ונלאתי צללחת צגדי איהו עליס כתבי יד של אדנו
 אצינו הלדיק ז"ל אשר בהיותי צעיר ונולדתנו קויל עונותיס
 צחוצי צחפזי והנני להעתיק לך ענין אחר הפותח צנושל
 הדוניה לנו וזה לשונו אות צאות, כל ישראל יש להס חלק
 לעו"ה"ה וכו' וקסה אף שייך לוונר כ"י אס רק הלדיקי'
 יש להס חלק לעולם הצא שהרי ונקיס שנאונר ועונך
 כלס לדיקים וגו' וי"ל דהנה אס אי ונלה צשעת וניתה,
 ונחלק נכסיו שונח עשרת אלפים, יש לו חונטה צביס, אס
 אונר חונטת אלפים יקחו חונטה צביס, והשאר לדצר עוצ
 וננתנה שאס אי ונצניו לא יתנהג כשוה לא לו יהי הוצע
 וחלק ונחלה אזי לפי הפשוט ונשונות הלשון יתר הצניס
 לוקחים גס חלקו כיון שכצר הפרש ה' אלפים לצניו, אלל
 אס כה יאונר, הצניס שיתנהגו צרך הישר יקחו כל אחד
 חלק, אזי אס אחד לא יתנהג כשוה, יפול חלקו גס כן
 להדצר עוצ, ולא יירשו אחיו חלקו, כן שלל הפרש הסבוס
 ידוע להס ככ"ל, וזה פשוט לונצין, ועתה צבוא לזה, שאשפר
 ה"י לוונר אס שיש ונוכן עו"ה"ה הוא רק ללדיקים, ולאשר ידוע
 שלל

ונקורים ונחונים צידי רוצי הענינים לונעקה, ואיני ונפסה
 כלל לפלפולי הלכה, אלל תחוצצ אותי הרגשת נפשי לדרוש
 שנונו ש"י גס צאיני ונכיר, יהי שלום צחילו שלום צארונותיו
 וצרכת ה' צכל אשר יש לו תה"י תורתו ונשתונרת ונוללכתו
 ונצרכת שונש הללחתו זריח ואלל ישרים יפריח והאלקים
 יחננו ויצרכנו, ויצרך כל צית ישראל וקצנו חג הק' הצא
 בהכשר ושונחה כחפלקס וחפן דושי"ת

שמחה יאר צווי"פ ראוענפעלד החופק"ק הכ"ל.

אוארקאו ה' יסן תר"ן לפ"ק.

צדוטי תורתך וצודאי תשכיל לדעת לזכור צאחך אשר
 זכה לקיים כבוד אל צרגע האחרון, כי כן הפלגת צשצחו
 צספרך היקר שני הממות (דף וי"ז ונעה נפתלי) הלל
 כה דצריך היקרים, " כי ונה גדול ורס הוא כבוד אל צגורס
 נר אלקים ידעך צרגע האחרון הקדוש ערס הלקחו ונעל
 ראש צניו " רעיון יקר הוא לונולאי דעת, וני יחוס לו חן
 ונוני, נפלל הוא ההגיון הזה הונרחה צעליל תכונת נפשך
 העטורה אשר איות תנייד לחיות עוד צטועס אצותינו נשונתס
 עדן, וצפרט ערס הלקחס, ועתה צראותך כי זכיתי אני
 לזה ותאות לצך נתנה לי צל"ס תצין להצעה את אהך
 ולהקירי כן ונהיוס והלחה.

ספרך היקר שני הממות אעריץ ואקדיש ואשים צו ונעימי
 כן להצעה ארונו אצינו הרצ הלדיק נו"ה פנחס אלל
 הלוי זל"ה"ה ויעריליו ויקדישו קודש לפני כל הלונודיס צחי
 ציתו והרחה להס איותיך איותת אף העונקת להוליא וניהת
 כל דין ופורט ושוס שכל כדרך הגאונים הודועיס.

והטוה כל אהך אה אהצ לאונרי טועס טשונעתי ונפי א"ה
 הרצ הלדיק זכר לדיק לצרכה, אצינו הרצ ז"ל כתצ לך
 צאחת ונאחרותיו זה צציר עורמי הייתי חונן על צרכיס (צל"ס
 זכור תזכור) הן צציר שונתיך לאחך וגו' ואני אף כי ונעולם
 לא הרהצתי צנפשי עוו לשאלו את פי אצינו הלדיק ז"ל ונה
 העשה, אולם אז כנוו כה נעלס הצלוגני לשאלו את פי קדשו
 אודות הדצר הזה, אף ונצשרי חזיתי כי דגול הנך יותר ונוני
 אלל לצצי דונית, הלל אין פדות צין צן לצן אשר צללחתו ונרחס
 חונו, וילל אדנו אצינו הרצ הלדיק זכרנו לצרכה להשכילני
 צינה ויאונר: ונלצר ונה שאתה הנך צן צבורו גס רוצי תורתו
 ונה שלונד ונרצותיו הגאונים הונלוייס צדורס ונקר לך, וגס
 קורות שניכס יתאינו יחדיו, ולגדולות נולרת כי יקוח כי אתה
 תעשה חיל ותקרא שס על פני כל הארץ.

ידעתי גס ידעתי כי עד אחרית נשיונתי התפלל עצורך וגס
 אוננו החקירה ונרת אסתר כ"ע אשר אחת וני חלק
 ונוללה צווננו כוונה, התכצדה תנייד צשונך וצספרך אשר
 קנית לך שס עולם על ידס, שפכה כוונס לצה ל"י צעד
 אשרך וטויך והיא שעונדה לך חכות אצותינו ונסייעתך.
ועתה אחת אחי צצודי ונורים ראשי אונר לך כי ידך
 רצ לך להוליא העלונות חכונה לאור ולדלות פניס
 וניס התלונוד כנוו שהרחת לדעת צצאור יפה לדצרי הרנו"צס
 (אלל פ"ג הלכה י"ח) גס הרצ הגאון ונפה רצינו נו"ה
 ש"ר כ"י *) ויתר ונפלגי עירטו ראו ונכתך והתשובה
 כולה ונחל ועד כלה וכלס צצחוהו והללוהו כי גס הפשט
 והשלפול ועד כלה כלאחד עוציס, אוננס אשר חזיתי אני לי
 צפירוש הרנו"צס הוא.

*) וכה דצרי הרצ הגאון צונכתצו צלדו, כבוד הרצ
 הרין השטן, עוצינל דחכיוני אולר צלוס צש"ס ופוסקי'
 כ"ש נו"ה נפתלי הלוי כ"י כה הראמי כבוד אחיו הונופלג
 והשטן ונור"ד כ"י ונכתצו ופלפולי צדצר הלכה, ודצרו
 הוצצו צעימי לנאח, כי הולך לנישריס, ודצרים נכחיס לא
 יקצו צלכתן ואס אוננס ונפני נורדות העלונות, וצשגס
 עתה כי וניי חג הקדוש הצע"ל ונושונשים וצאיס הרגעים

כל עתותינו קודש ליי ולתורתו לעסוק בדברי תורה צלי הרק
 וכלמוד על ונת ללמוד ולהורות את דרך האונת "בספרי הראשונים"
 אשר ופיהם ונפי כתבן אתו חיים, חיים של תורה" את צית
 ישראל, ואת חדושינו נקצב בדפוס, ולכן נדרשתי לעיין היטב
 ציוני אצלנו בהלכות אצלות ושנותי את לצי לנכתבך היקר לי
 עד לנרצה ואציגה פה תוכן התשובה.

הדבר ידוע שהרמב"ם ונעתיק רק הגו' (ונשנה לונלך פ"ח
 ונהל' ונעשה הקרצנות ויד ונלחצי צ' לכללי הרמב"ם)
 ואיך נוכל להלדיק את הרמב"ם בהלכה הנוגעת לפנינו (הל'
 אצל פ"ג הלכה י"ח) אל יתקשה אדם על ונתו יותר ונדאי
 שנאמר אל תצבי לנות כלומר יתר ונדאי שזה וננהגו של עולם
 והנולעב (עלמו יותר) על וננהגו של עולם הרי זה טפס, ונה
 שלח נולח בגנורא כלל, אפילו בדרך רנו, כפי שאתה רונת
 שהק"צ על הרמב"ם ואיפוא ואי רנו זה צ"ס שלנו (נו"ק
 כ"ז ע"ב) והוספה זו שזה נקרא טפס, וצאונת ונלנו בגנורא
 (צ"ב ע"ד ע"ב) וננהגו של עולם, אצל כפי השערתך לריך
 להיות וננהגו של עולם, ונאשר הק"צ וננהגו עלולנו צרמנוים
 וידוע צו צונות שהוא לורך לעולם, והק"צ עשאו לונות לוננהג
 העולם שיחא העולם וננהג צו, ועוד האם זו דרכו של הרמב"ם
 צד חזקה להסתמש בלשון חקירה ונלילית כנו שחפץ לשער
 ידיך הרב הג' הד"ן נו"ם אצרהם ילחק ראצניאווין כ"י
 ונעירך כנו כ"י הרמב"ן צספר תולדות האדם כי הנוחקרים
 אוונרים כי אין טעות כנו זה וכי צונקוס שצא לפסקו הל'
 לונעשה בהלכות אצלות.

אפילו אם אני אוונר כדברך טעמם הש"ס " על ונת
 אחר זוכה " אינו נוגע להלכה אלא עונש הוא,
 הלא ראינו צונקוס אחר ונציא גם הרמב"ם אשר רק ונעמם
 עונש הנופרט כנו בהלכות איקורי ציאה (פכ"ח הלכה ל"ח)
 ולא ישא עם הארץ ישראל בהנה, ואם נשא אוונר חנונים
 אין זונגן עולם יפה, אלא ונת צנח צנים או ונת הוא
 או היא, והוא דניון שיה לעונש על ונת אחר זוכה, ונה
 שרלית להניח צפי רב יהודא אוונר רב שהוא דורש סיפא
 דקרא להולך אחר כלומר ונת אחר כי ונכין לרב על ונת
 אחר זוכה אין זה אלא דברי כציאות, הוא דבר תינוה,
 כי הגנורא לא ונציא כלל רישא וסיפא דקרא ציאה, ור"י
 אוונר רב שהחליט על ונת אחר זוכה ונציא הש"ס ונהיה
 איתתא שרב הונח נהג כרצו להטייל עונש ואינוה על הדיא
 דציא ציתרתא, ולא נחכיר הכתוב צבי צכה להולך כלל,
 והיתכן כי הרמב"ם יצטל טעם הש"ס אשר רצותינו כלם
 העתיקו, רצנו חנחאל, השאלות הרא"ש הטור וצ"י וכל
 הפוסקים ויתן טעם חדש אשר אין ונקורו צ"ס שלנו,
 האם לא נשוב ונתפלח על זה.

איפוא לזאת אוונר אני ונוצב שאנחנו יובלים להראות ונקור
 להרמב"ם ונש"ס ונפרט ולא ונקברא דנפשיה, אשר
 הראיתי כונה פענוים צספרי שני הנוטות, וגם צספרי זה (א
 ונלהדיק

(א) אוונר הנוחצר רוחא חככי צכסך ונשנה (פ"ג ונסנהדי
 הלכה ח) שנוניה כלל שאין דרכו של רצנו לדרוש הפוסקים
 ונדעתו ולהניח הנופרטים בגנורא, ולפי כלל זה יקשה ציתר
 על רצנו ונדוע ונניח פה דרש הש"ס, ודורש טעם ונדעתו,
 אצל

שלח יהיו כלם לדיקים אם כן לרשעים לא הופרט כלל חלק
 לירושתם, ולא הי' ונעיקרא כלל חלק עצורם, אצל צאונת
 אחז"ל זכה טעל חלקו וחלק חצירו צגי' וכי' לכן ע"כ ל"ל
 שכל"ח וא' הופרט חלק חף לרשע, רק בשלח זכה זכה
 הל"י צו חס יכן רשע ולד"י ילצט, ח"שח התנח דע כי לכל
 ישראל יש (ווכן ונוזונן) חלק לעו"ם, וא"כ בשלח זכה יקח
 הל"י גם חלקו והרא"י שני ועונך כלם לד"י, רלוט חף שאם
 יהיו כלם לדיקים לעולם יירשו ארץ, שכולם יירשו שיש די ונווכן
 לכלם, וא"כ כיון שהופרט לכלם ונונילח לוקח האחר חלקו,
 כיון שכבר הופרט לכל, וכנו צונשל הס"ל יעשה השם לזאת
 כי אהצ לצי"י שהם נלר ונעניו ונ"י להתפאה, עד כאן לשון
 קרשו, וני נראה להוסף דצח התנח להורות צוה שיש צחירה
 דאם באונר דהופרט רק לדיקים ולא לרשעים ונונילח ונוכרח
 להיות רשע, אלא ע"כ דיש צחירה, ויובל כל א' להיות לדיק,
בל"ם נשארה לזאת כתובה ונכבוד אצינו הרב הלדיק זל"הים
 ונונת באחד הספרים ויש כתבים רבים אשר יראים
 לראות אור ולעשות זכר לנשונתו הטורה ז"ל והם ונפחרים
 צן הספרים וצתוכם כתובים ורשם צעלם ידיו חידושי.

הרב הגאון ונורש"י כ"י שם צפי קשיח שאשאלך צשונו
 אשר ונוקשה אלנו זה יונים רבים ושאל את פי חכונים
 רבים ואין ונגיד לו חס הוא הלל דין ונפרט צהל' כבוד
 א"וה וצרוניצם ונקורו בגנורא ונצרייתא שלא יקרא את אצו
 צשונו אפי' לאחר ונתו וכת"צ (בראשית כ"ה, ד') שילחק אוונר
 ליעקב ויתן לך את צרכת אצרהם וגו' אשר נתן חלקים לאצרהם
 ולא הזכיר אצו, ועוד (בראשית ו"ט, ל"ח) שונה קצרו את
 אצרהם וגו' שונה קצרו את ילחק ואת רבקה ואולי שונה כת"צ
 (פסוק כ"ט) קצרו אותי אל אצותי, אצל ונ"ו קשה, דברי
 אחיך אוהצך צכל לצ ונפס הנוטרפק על דודיק הנוחלק לך
 כבוד ונלח חפנים ונשתחוו לך חפים צאהזה ואחיה כנפסך
 ונפס אחיך.

דוד הלוי.

סימן י"ז

תשובה

המשקה לכ"ח סוס תחונני על אצו ועל אונת, הוא
 ישלם לני אצלים נחוננים על ונות הורינו ענרות
 ראשינו, ולא יועיני תחוננות אל ונונג אחי ונאהצ
 כפטי כפס טהורה ותנוניוה, כבוד הרב שחרון וטמן
 ונפלבג צתורה, חכם וקופר ונורה, יראת שדי עליו
 טורה הר"ר דוד הלוי כ"י.

תנחומים על ונת הנאהצים והנענינים טוכל אצנו רק
 לנולח צעת נעשה קורת רוח לנשונתם ולכצדם
 אחר ונותם כנו שכצדטים צחייהם, והכבוד האונתי הוא
 לשום את לצנו ואת כל ונעינינו צדברי תורה, כנו כבוד
 אצנו ונורנו וננהלנו לא פסק פוניה ונגרסא ולא הלך
 די אונות כונעני צנח תורה כן נחכצד הוא ציתרון הכבוד
 לראות איתנו ונתחזקים צכל עוז להחזיק צען החיים של
 הורה ולהונות את הלוונדים הולונודים אחרים צספרים
 קדושים הנפולים צקרב ונחמת ישראל ולכן גם צונותו נחלק
 לו כבוד צרבים ונעשה נחת רוח לנשונתו הטורה אם נקדיש

הנושא הראשון של ונתקשה בהוספת דברים על ל' הגוי
 צאלו הדברים כלומר "יתר ונדחי שזהו ונתקשה על עולם"
 רצונו ונשנינו העונש צאלנו אשר עוד לא הוצר לנו על
 כחן ונדוע ולנוה, אלל ונצר חת אופן הראשון עם דבריהם
 של צעלי הש"ס שעשירים הם צנוקים אחר, טעם ונבחר
 הנושא הנכון של "יותר ונדחי" לגבי אצלות, והוא ע"פ
 ונאמר צ"ח צתרא (קוף חזקת הבאים ק' ע"צ) ת"ר
 כשחצ צית שבי, רצו פרושין צישראל שלל לאכול צטר
 ושלא לשמות יין וכו' וכו' חונר לכן צני צולו וחונר לכס
 שלל להתאצל כל עיקר אי אפשר שכצר מגזרה גזירה,
 ולתאצל

ווינו חקור, וונוילל ונצן דהוקט לנלצה דקונן לאותה פרסה
 וכו' וכי"ז איבור דיין ע"ה צנוקים שאפשר להשיג ת"ח חקור
 להענין דיין ע"ה אלל צנוקים דח"ח שרי וכו' וצנוקים שיש
 צעיר ת"ח אפילו אינו ראוי להיות דיין ונחונת ונעשו חקור
 להענין ע"ה כל עיקר זה דעת רצונו והרנו"צם ז"ל וכו' עכ"ל
 יע"ש ה"ט ויחירו עיניו הנני עונם צעזודה נפתלי צבי יהודה
 ברלין, וחונר חני אף שהנני נוכחים לפי עמ"ד שהרנו"צם גם
 כן קוצר שלל ננושל ע"ה לאשירה אלל צנוקים ת"ח שאז נקרא
 אלל ונצח, אלל כשאינו צנוקים ת"ח רלוני אינו צנוקים ונצח
 לא הוקט ע"ה לאשירה כלל, יען הנועין צרנו"צם (פ"ג ה"ח)
 ינאלל שלל ונחלק כונו צש"ס הנופורט צנוון הפשוט צין שאינו
 הגון וצין צנוקים ת"ח אך קותם החס, וצנוקים ת"ח כאילו
 נעע אשירה שכחור לא חנוע לך אשירה כל עין אלל ונצח
 ה' אלחיק, אשר העיקר הוא לפי ונצנו צש"ס שלנו טונה שאונר
 רצ אשי (סנהדרין ז' ע"ב) וצנוקים שיש ת"ח כאילו נענו
 אלל ונצח הוא הצחור על ריש לקיש שאונר כל הנוענין דיין
 שאינו הגון כאילו נעע אשירה, חיוני הוא דוונה לאשירה רק
 צנוקים שיש ת"ח, אלל צתס ע"ה צנוקים שאין ת"ח לא
 קונויירי הש"ס כלל לפי שיטת רצונו, ולכן לא יוכל להיות ווקט
 לאשירה, אלל חיוני יוכל לראות ההסתוות הרנו"צם אל שיטת
 השאלות פרשת ונשפטים, כי לפי השאלות שם (הלכות שם
 אינו נדוקדק, כונו שהעיר גם כן בצור יד"כ הרצ הגאון כ"י
 וכדברים קותרים זו לזו נראה ע"ש) שכחצ וכל הנוענין
 דיין ע"ה צנוקים שיש ת"ח כאילו צנה צנוה לע"ז וכו' ע"ש,
 ולפי שיטת הרנו"צם נראה צעניי החלנו כי הוא קוצר
 דוקא צנוקים שאין ת"ח כאילו צנה צנוה לע"ז הוא כי וון
 ההכרח ונחוי"צם לצל אל הנוקור הראשון אשר וונוו שאל
 הרנו"צם דבריו ועוד חונרו כל הנוענין דיין שאינו הגון
 כאילו הקים ונלצה, צודאי וון הש"ס הוונן לפי הצנת רצונו
 ז"ל, וחחור חני על דברי הראשונים, לפי עונקות הצנת
 הרנו"צם צש"ס שלנו ויירי רק צנוקים שיש ת"ח אז דוונה
 לאשירה, חונס צנוקים שאין ת"ח ואין ונצח, הוא דוונה
 ונעניו, לצונה צנוה ונקים ונלצה, חרו ונכח ונחתי"צ לא
 תקים לך ונלצה אשר שכל ה' אלחיק צנוקים שלל חכר
 אשירה ולא אלל ונצח, רק קתם להשוות הע"ה להנושיל
 חיקור דייכים שאינם ונחגים להני פקולי ונצח, אף ע"פ
 שהנלצה והצנוות היו אחו"צם לו ציוני האצות עכשו שכל
 אותם (רש"י וספרי) ונחחר שעשאות חלו חק לעכו"ם, וצל
 הכחצ ולא תקים לך ונלצה לצנוים להקטיר צשעת חיקור
 הצנוות

ונלחדיק דברי הרנו"צם צחרי"ות השכל אשר אין צחוניות
 ונלחחות צש"ס וצקפרי הנוקריים יקודו וחונרו, דע חת יקור
 לפי דעתו יוחו צש"ס וצרנו"צם צלי ונתקשה על ונת שני
 ונשגים, הנושא הראשון הוא ונשג הלעו, בהפלת הצילות
 צקגופין (אצהערוונען) צנריעה וקריעה צצטרו וכדוונה, והנושא
 השני הוא צהארכת ונן ושיעור של ההספר והתאוננות על
 הונת צלי ונעלור, צאופן הראשון נקרא הצכיה והלעור צלשונס
 "יותר ונדחי" וצאופן השני "יותר ונכשעור" וחס הוא עוצר
 על שני הנושגים צנוה וותרית נקרא הוא ונתקשה על ונת
 (וע"י רצונו חנכאל) והנה צהכנה שלפנינו ונצחר רצונו חת

אלל צעיקר הגנין שהכק ונכנה טס ונחלנו, ונכין שאינו
 דרכו כן כ"ל דצטום דוכתא דריש לה ונלח תקים לך ונלצה
 ע"ש, נראה צעניי טונה שבי הרנו"צם טס (הלכה ה') ועוד
 חונרו כל הנוענין דיין שאינו הגון כאילו הקים ונלצה שכחור
 ולח תקים לך ונלצה, הוא ונחרגוס ונתן צן עחילל (דברים
 ט"ז כ"ח) היכרין ליתוכן רשאין לנכחה לפרנסא גברא זדכח
 דרחקיה י"י אלסכו, ודונו"ר ונר חצי"ו ופחר ראשי הרצ
 הגאון הגדול חונתי רצן של ישראל רצונו ונחחר נפתלי לצי
 יתודל ברלין כ"י כתצ חלי.

ב"ה ג' לסדר כן ירצה הרמ"ח וולאוין.

ירום ונשח צכוד יודי הרצ הגדול חריף וצקי חכס לז
 ונודע לצניה רצ פעלים כש"ת ונח"ה נפתלי הלוי כ"י.

הגיעני יקרת ונכחצו וס' וננור צערו וצלי תפונה אשר יודיעני
 ונע"ת ונה שיטתנו ענוה, וס' יתן חונר ונצטר טו"ב
 ושוונח לצי גם חני חפץ ה' ילליח צידו, ונעיר חצנת חתור'
 צקצצ אוחציו וידעיו והלכי צלנו להגדיל תורה צקצן צן טונה
 ד"ח של הלכה הנוחזקת צישראל זה כחשעים שנה, ויעין ור
 צפתח העונק חלק ג' אות ז' ונה שפירשתי אגדה דוני פסחים
 דכ"ג חר"י כל הנוטיל ונלחי לכיס של ת"ח זוכה ויוצצ ציציצה
 של ונעלה וכאשר יזכה ונע"ת להדפיס ספרו קדש נפתלי
 על ונככת פסחים וידיעני אעתיק לפניו חת אשר צכתוצים
 עונדי צ"ה גם ונה שהעלה דברי הרנו"צם התוונה צנו"שכ
 צה' סנהדרין פ"ג ה"ח כאילו הקים ונלצה יעין ונר ונה שבי
 צהשוונות לח"ג שחילתח הנוקפת לפרשת ונשפטים אות ו"ו
 צכ"ד ח"ל טונה, אלל חדע שיש צנה פסק הרנו"צם תוונה
 ונחד כוי וכצר תונה ע"ז ונן חכ"נו ונכיים דעל כרחק צטום
 דוכתא דריש לה ונלח תקים לך ונלצה, והנה גם זה אינו
 ונדוקדק שלל זכר הרנו"צם דיוקא דרצ אשי דהוי כאילו נעע
 אשרה אלל ונצח אלל צרוו דנופרט הסוג"י דדוקא ר"ל שלל
 סצירח ליה לדקדק אלל ונצח כלל דריש כל הנוענין דיין ע"ה
 כאילו נעע אשירה, ואשירה היא לע"ג דלעולם חקור צין שיש
 צ"הנוק צין שאין ונקוס להקריצ לגצוה ונ"נו לע"ג חקור וה"כ
 צין שיש ת"ח לניידן צין שא"ח להשיג ת"ח חקור להענין דיין
 ע"ה, אלל רצ אשי דקדק אלל ונצח וכו' וא"כ שפיר חקונין
 חיקור אשירה אלל ונצח ללונדנו שלל ננושל ע"ה לאשירה
 אלל צנוקים ת"ח אז חקור להענין ע"ה כל עיקר חפ"י ח"ח
 לאוקוניה לת"ח צדי"י וח"ח להשיג ונחחר, אלל כשאינו אלל
 ונצח פ"י כשאין ת"ח צעיר כלל לא הוקט ע"ה לאשירה כלל.

ולתחלה יתר ודאי אי אפשר שאין גוררין גזרה על הלכות
 חלה אם כן רוצה הלכות יכולין לעמוד בה, דכי (ונלכדי
 ג') צווארה אחת וכו' הגוי כולו ועיי' רש"י פ"ג ס"ג.
 דרי לנודנו ונפרש שצ"ק אצילות הוא וזה שהעולם מהג,
 וזה שהיא ונחגו של עולם שרוצ' הלכות יכולין לעמוד
 בה, חבל וזה שהעולם מהג שאין רוצ' הלכות יכולין
 לעמוד בה נקרא "יתר ודאי" וזו היא שהעלה הרמ"ם
 להלכה "כלומר יתר ודאי שזה ונחגו של עולם" אונס
 רציו הרמ"ם ונחגו לנו ציורת את דעתו צווארה האצילות
 של וצוין ונושא הראשון צלחות לשונו "והנולד" (את עלמו
 יתר) על ונחגו של עולם, רלונו לומר הנולד ונחגו
 את נפשו ציורת ונחגו של רוצ' הלכות מהגן ויכולין
 לעמוד בה, כעין קרחה שריעה וכתוצת קעקע צצטו על
 דרך האנוריים (עי' רח"ע ורש"י ויקרא כ"ח ה' וצוורה
 חלק ג') הוא אשר נקרא "יתר ודאי" ועליו הוא אומר
 "הרי זה נפשו" אשר גם לזו היה לו נקור בגמרא,
 והוא צוסי' שבת צפרק הצונה (דף ק"ד ע"ג) שם, הנוקט
 על צטו תריח אומר להן רצי אליעזר לחכמים והלא צן
 קטרה הוליא כספים ונוולרים כסריעה שעל צטרו אומר
 לו שוטה היה, ואין ונציאין רחיה ון השוטים, ופירש רש"י
 שוטה היה, שוטה היה צו לעשות וזה שאין דרך צי' אדם
 עושים ונוקר נפשו על הדצר עד כ"ל ועתה אשאלה נח
 אם לא ונחגו לפנינו כספר הגלוי לי' הרמ"ם אשר הוא

צעלם לשון הגוי צצור ונושא האנתי שהנולד את נפשו
 צענויים קסיס יתר ונונחגו של עולם, אשר העולם מהג
 ונוקר נפשו על דצר זה, הוא הוא הנקרא נפשו ושוטה.
 ועתה חכמה נח לתרץ ולפטר לי' הרמ"ם דרך הפלפול
 ולהראות כי "ונחגו של עולם" הנקוד אל אצילות
 הורחחו ונחגו של אצות העולם, ונחגו לנודנו דרכי ליון
 אצילות צט"ס שלפנינו ואומר: לפי שיטת הרמ"ם שפסק
 (הלכות חבל פ"ג הלכה א') שהקצורה וזה שחומר כי
 קצור תקצרה, על כרחק לומר הרמ"ם בגמ' סנהד' (דף
 ו"ו ע"ג) וזה שאמר רב אחא בר יעקב אינוקר עלנול
 צידא דטפשא דאיצעי ליה לניוור כי קצור, רלונו נודע
 לח השיצ' לשצור ונלכח ששאל קצורה ון התורה ונין, כווליה
 צתורה כי קצור תקצרה אשר אין רוח, רק ונפרש שהיא
 ונחגו, כפי שיטת הרמ"ם וכ"כ לומר הרמ"ם ע"פי שיטתה
 נודע לח הציא ג"כ ונדאי קצור דיקיא אצרהם ילחק ויעקב
 שקצורה ון התורה ונכצר נלנויה, ואם תאמר תירין הגוי
 ונחגו צעלנול, ר"ל שונחגו צעלנול היה וזה שחגו קודם
 לכן, אדרצה לפי שיטת הרמ"ם הונחגו הקדום אשר נחגו
 צו אצות העולם יוכיח כי ונחגו זה נחחדש אח"כ צוולות
 התורה כונו שבי' הרמ"ם (צפ"ח ונהלכות חבל הלכה א')
 שאצ"פ שחומר צתורה ויעש לחציו חבל צצעת יוסי, (וכן
 מוכל לומר לגצי הספר וצכיה צאצילות, חע"פ שחומר צתורה
 ויצא אצרהם לקפוד לשרה ולצבותה) נחנה תורה ונחחדש
 הלי' (עי' צ"ג ק"י ע"ג וצ"ג פ"ג) שם לחחר דצרי צטו ללפחד
 וכו') רלונו צווקוס שרק הי' ונעשם שחגו אצות העולם כך
 נחחונן הונחגו הזה ציורת ונפרש צתחלים שוכים חף צונה
 שלח נחגו כהוגן קודם לכן ע"י נחיתת התורה אשר זה חזרה
 ללות צתורה ונחגו, כונו ויילה דורות הראשונים יוכיחו שאין
 חונו עווליה לידה ויניול לח' נחנה תורה ונחחדש הלכה
 (שבת קל"ה ע"ח) ופרש"י ונחחדשם עד ונתן תורה שנתנה
 ויילה ולא נחגו עווליה, נחחדשם הלכה הוצוררת (ערש"ט ס"ג)
 וכן עיין קצורה חף שונחגו צעלנול היה שחגו האצות קודם
 לכן, חבל ונחחדש תורה נחחדש וזה הונחגו הלכה לונעשה
 ונפרש צוולות התורה כי קצור תקצרו ציוס שהוא (דצרים
 כ"ח כ"ג) ונולח כי וזה שעתה היא ונחגו התורה היא ונוקור
 ונחגו של עולם, ולכן שפיר קרא לרצ חונח "נפשו" ר"ל
 שוטה ואינו יודע וזה להשיצ' כהוגן שלח היה לירוח ולפחד
 ופני הקושיות הדחיות לאומר שרק ונחגו של עולם היה
 ואיננה ון התורה הנוקוצלת, אדרצה להיפך הוא שהיה לו
 להשיצ' ונחגו של אצות העולם נחחדש ע"י הווליה צתורה
 הנוקרה לנו, ולזה כיון הרמ"ם כל ויי שחוסצ' את הלצר
 הוא שלח כונחגו של אצות העולם כי הוא צדעה אחת כונו
 ר' חונח שאין כל רחיה ון ונחגו צעלנול הוא הוא הנקרא
 נפשו כונו שקרא הש"ס את ר"ח נפשו צדיוק נוקר, ונולח
 כי הרמ"ם יקר ההלכה על יקוד כאון של הש"ס ודצרי
 הראשונים אשר עשירים הם צווקוס אחה, ולנודנו ונחגו צ"ס
 כי הוא את הנצוכים וורה, וולות קצורה היא ונחגו של עולם
 ונחגו ישראל תורה.

ובן רחמי צהרמ"ם (פ"ח ה"ח ונחגו חבל) שפוסק חף ע"פ
 שחומר צתורה ויעש לחציו חבל צצעת יוסי ונציא

הצמות (לשון הרש"ם צמונש) והנולדה היא חבן גדולה
 אחת יריונה להקטיר או להקריצ עליה או להיות הכוונות
 עוונדים עליה והצונה כענין הר עושים אותו ונעפר ונקוצ'
 ועליה ונחצו צרי להקריצ צו כי כל דצר רם וצויה יקראו
 כן חעלה על צוניה ארץ חעלה על צוניה עב, גם גצ
 האדם נקרא צונה על צוניהו תדרוך וכן אומר הכי וילך
 הונלך גצעניה לצווח שם כי היא הצונה הגדולה (לשון
 הרמ"ם) על הפסוק ולא תקים לך ונלצה דצרים ע"י כ"ב)
 ולכן כונו צכל ונקוס שורח, נחקרה הקנות הונלצה והצונה
 חף לח חלל ונחצו כן גם הדיין העם הארץ שאינו הגון
 פסול ואקור חה הוא ון הפסוק ולא תקים לך ונלצה
 אשר הרמ"ם ז"ל צוונחק לשונו הענויד להלכה וכפי אשר
 צאר לנו התרגום יונתן צוונצן של חכמינו ז"ל והיכונו
 דליתיכון רשאין לונקונח קונח היכדין ליתכון רשאין לונחח
 לפרכסא גצרה זידנח דרחקיה י"י חלחכון, וצחונת חם
 הרמ"ם נונקד אחר התרגום יונתן צ"ע אין ונשונעות כלל
 אם יש ת"ח צעיר ורואה צעעותו של דיין ע"ה זה או
 זה חף כתי"י (כ"ח) היכדין ליתכון רשאין לונחח צדינח
 גצרה נפשא עם דיינח חכינוא כו' חה כונת הש"ס לפי
 הרמ"ם וצוקוס ת"ח, חם תזווג חליו ע"ה לצ"ד הרי
 כחשרה חלל ונחצו, וכן לח תקים ונלצה כתי' יונתן, והרוחו
 צזה שהרמ"ם ז"ל הלך לפי הקבלה לרצותיו הקדוונים
 ולהחזיק דעת ונן שאין דרכו לדרוש ונדעתו ולהכיח הונפרש
 או הנודיוק בגמרא, כונו שונחחונן צכל עוז להראות דרכי
 הרמ"ם צספר זה וצכל ספריו הכותב והחותם

הימחבר.

היה להם וכל קגולת ונלכים, נחיה את שונם חכרם בקרב ציתנו בקרב זרענו לצרכה נשאר להם עם ושארית בקרב רצונת ישראל ע"פ התורה אשר ברה לרצים ושלנוים, חכיר שונם לצרכה כ"ר לנשונתם, לעולם שכולו אונת להעלותם, אם כפיך תורה וחכונה צין אלפי ישראל ורצונתם, אז יגדל שונם לדור ולדורותם, כי כל בית ישראל איש איש לנשפחותם, יאונרו אשרי להם אשרי לילדתם, ואנחנו צניהם נכבד אדוותם, כי כבדנום צחיהם, ונכבדם צנותם.

בחפץ אחיד אהב נפסך ווקיה להזכיר חדושי תורתך על שיטת יתוונין אין לריבין פרוצול (גיטין דף ל"ז) ועל סוגית הכיחו זקן צחוקת שהוא קיים (גיטין דף כ"ח) ונקונו, שאדבר כך נכבדות, כי לך צתורה וחכונה עשר ידות, ונעתי לתנחומות אל נפתלי הלוי.

סימן י"ח

צניה"י יום ה' ח' ניסן לפרט החודש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה (תרי"ח) ל"פ ויולגא. בין גאולה לגאולה, ישיג חיים כבוד עושר וגדולה, כבוד ידיר ה' וידיד נפשו וואו הרב הגדול החריף וצקי, ונשנתו זך ונקי, חכם ונפורסם לשם ולתהלה בכל הנדינה ונור"ר נפתלי הלוי כ"י צע"הנוח ספר הנחמד שני הממות ועוד ספרים יקרים.

ואחדש"ת הנה צחתי כונתכלל על העדר ונכתזי ואכתבד היום לצרכו צצרכת חג הנולדת הצע"ל וגם לשלוח לו ספרי **בנין שלמה** וינחול לקבל וידי צחצחה ואקוה שכאשר יעיין צו ירום נחת וגם ינחול ונעכת"ר לעיין צהקדונה שמה צחידושי החונש אשר לי סכתצתי צפי צא (דף ואו ע"צ) דבר נחמד נואר צעמינא דפסחא צציאר הנוקרה צצצעת ימים ונולת תאכלו אך ציום הראשון תצציתו שאור ונצתיכס וגוי שצנעתי נונר אחי הגאון ז"ל, וניהו ניש עם חכמי להעיר על הרנו"צן צפי" החונש צפי" אונור שפירש צצקרה דונלחכת עצודה נשכלל ונלחכת אוכל נפס והערתו ע"ז ונחנכילתא שהציא הסי יראים (ואינו צונכילתא לפנינו חבל הוא ספרי צפי פנחס והוצא צילקו צפרשת פנחס רנו השפ"צ על הפסוק ושעיר עזים אחד לחטאת לה' ע"ש) דונלחכת אוכל נפס שונותר צו"ע נלונד צגי"ש ונוקרה קודש הנאונר צפי צא ולא ונולחכת עצודה, הנה לא עיינתי אז צדי הרנו"צן ז"ל עלנו צפרשת אונור חבל צאונת הרנו"צן ז"ל צעלנו הציא לדי ספרי ה"ל לקתורה על דצרו וחור וישצ לפרש כוונה אחרת צדי הספרי ע"ש, ואונס ונה שהערתו על דצרו ונדי צ"ש דלא ס"ל ונתוך נשונע גם לצ"ה דונלחכת עצודה נכלל צו גם ונלחכות שהן לאוכל נפס עדיין קשה ואכן אם נאונר דצ"ש ספרי דכל ונלחכת נכלל ונלחכת עצודה רק דלדורך אוכל נפס גונר נלונד ונ"ש דפי צא והלכך ס"ל דלא הותרה ונלחכת אוכל נפס רק לדורך אוכל נפס וצ"ה ספרי כפי" הרנו"צן דונלחכת עצודה היינו שאר עצודות שחין ונלחכת אוכל נפס כלל ולפיכך ס"ל ונתוך וכו' דונלחכת אוכל נפס וותר אף שלא לדורך אוכל נפס, ואם נאונר כן יש לייסצ הספרי ולונר דאחיא כצ"ש ואין זה דוחק כיכ דהא כונה צריחות

ונרן הכקף ונשנה כ"כ הר"י הרנו"צן וכן הרצ"ח ולא העיר הנוקור לרצונו, ולי נראה לונר צכוונת הרנו"צם כונו ז' דאצילות ון (צראשית כ"י י) היה קודם ונתן תורה כן צצעת יוני הונשתה ון (צראשית כ"ט כ"ז) היה קניית והוא ויירושלמי צוניק פ"א ונוצח צתוס' נוי"ק דף כ' ע"א ועיי' ירושלמי פ"ג הלכה ה' ונפורס שונה שאין לונדין ונקודם ונתן תורה וכו' לכן הרנו"צ"ם פה ונעתיק וישב צירושלמי ונסיים שונתה תקן להם לישראל ז' יוני אצילות ח' יוני הונשתה, לכן נקטיבן צדצרים כאלה, ניגנה תורה נתחדשה הלכה כונו שפירשתי לונעלה.

ומה שהצחת צסם הרב הגאון וניה"ר רש"י כ"י הפליחה על ילחק שלא אונר אצי, כבר הזכיר זה צע"ל הכורס על התורה ח"ל צרכת אצרהם, שני פעונים אונור ילחק אצרהם ולא אונר אצי ע"ש שונתך שדוונה כאונר הבן כי כן היה הונלך ולא יאונר כי כן היה אצי, חם צצוט חונס האונת הוא צצרכת אצרהם, הוא צנוצן נחלת והון אצרהם כונו נחלת לנפחד (צונדצר ל"ו צ') נחלת יעקב (ישעי" כ"ח י"ד) טרה עפרון (צראשית כ"ג י"ז) כן נקראו נכסי אצרהם צשונם העלמי חם הכבוד היותר גדול להקרה צשונותם עלי אדמות (עיי' שני הונות עונוד וי"ט) ועליו אונור צונדרש לקח עוצ " צרכת אצרהם " זו " נחלת הארץ " וכן יעקב אצינו כשהיה ונדבר הוא צעלנו צצצותיו אונר צדך הכבוד קצרו אחתי אל אצותי (צראשית וי"ט כ"ט) אך צשטר הקנין הוא ספר הונקסה הנקרה ונקסה השדה (צראשית וי"ט ל"צ) נכתצ ציד הכתצן צונותו ויקס השדה והונערה אשר צו לאצרהם לאחזת קצרי, אז השדה אשר קנה אצרהם ונחת צני חת, שונה נקצר אצרהם ושרה אשתו וכן היה כתוצ וידי הכתצן צשטר הלזה שהציא יעקב חתו ונלריונה כדצרים האלה, צונערה אשר צשדה הונכפלה אשר על פני ונורח צאך כנען אשר קנה אצרהם את השדה ונחת עפרון החתי לאחזת קצרי (צראשית וי"ט ל') שחור על שטר הקנין שהוא ונקסה השדה הטרדע ונכצרי, שונליין סינני הגצולות להקנין ושם הכתצן כתצ: שונה קצרו את אצרהם ואת שרה אשתו, שונה קצרו את ילחק ואת רצקה אשתו, כל הדצרים הללו לא אונר יעקב אצינו אך נוסח שטר הקנין חכר צגוף שלישי, ויעקב הוסיף ושונה קצרתי את לאה, ואולי ג"כ היה כתוצ כן צשטר הלזה, והראה את שטר קנין זה כדי להראות לצני חת צעת יציאו את יעקב אל קצרות אצותיו כי יש לו הזכות להקצר גם הוא צונערת הונכפלה אחזת אצותיו אשר צכצודם הנכתצ צנותם כונו צחיהם.

במוני כונך אח אהוב נכתבד תוניד צכצוד אצותיו אשר הנחילו לנו נחלה צלי ונלרים הוא שונם הגדול והנכתבד לתהלה, וכונו שאנחנו ואחינו האהוב וחצי צ לנו הנניד ויקר רוח השלם צונעלות עוצות וניה"ר ונאיר יהושע הלוי כ"י אשר צכל יוני חייו היה שם ושונה ונכן ונחונן לחדות את פני אצותיו הנאחצים, ולא חס על ונונתי ועל טלעול רב הדרך וירא וירן לקרחתם לצכות על אצריהם עור, כן אחרי ונתם נחלק להם כבוד צצצים להתמסס צרגל היראה והתורה אשר נשאו לצית הלוי, נכתבד צכצודם על כבוד התורה אשר יקר

ונחלקת כלל שאז צדאי פטור לדברי הכל, יען שאין נוסקד כלל כי אפילו היה החונק או צעין צרעות הגזלן היי נחויצ לצערו, וגם לו נחשוב אז כונו שנוחזירוהו לגזל גם הגזל היי נחויצ לצערו אם צרעותו הוא ואין גורם לוונון כלל הוא, ועל זה אומר רצה על הגזלן או אפילו על הגזלן שהכל נחויצ עליו לצערו, לפיכך השורף פטור שהוא עשה עוד טובה להצבעלי לוונן שלא יתחייצו צ"י אבל לא עולה שהכל נחויצים עליו לצערו אפילו על השורף או על כל העולם, שזה לא נשוע כלל ונסוגיא ונכל הפוסקים, אדרצה הפוסקים כתבו להיפך לענין שליחות צדדיקה אם הצביהצ יולא צברכתו (עי' צונג"ח קק"ו וציד אפרים אר"ח תל"צ שנוציא הונג"ח) לא דוני לני"ש ק"י תקפ"ה וכו' אם אחר וול אותו אחר ונצרך עי' צטור ק"י תרנ"ח כ"י ונש"ח"כ צשאין הונחויצ עושה הנוטה כלל רק האחר עושה הנוטה אין לו לצרך כיון שאין הנוטה ונוטלת עליו ולא דוני להפ' תריונה ונעשרות דאף אם עושה שליח להפריש השליח ונצרך כדנשוע לענין חלה דשאני התם דגם השליח הונפריש שייך צגויה שאקור לו לאכול ונעיקה זו קודם הפרשה ונש"ח"כ כאן, וני"ו אפשר דאם הצעל הצית עוונד סם צעעת הצרכה וודה הונג"ח דשפיר ונצרך השליח דכיון דצביהצ שהוא נחויצ לצדוק יולא עי' שליח זה חוצת צדיקה וזהו לי' כוונתו וכאלו הוא צדוק צעלמו חל על צביהצ חיוצ צרכה על צדיקה זו והוא יולא צברכתו של השליח הצדוק ע"ש ועל וזה שכתב שדוונס לנולה דהאחר ונצרך דוני"ו הצדוק עבד ונולה ל"ע דשאני ויולה דאם אין לו אז הצ"ד חייצין לנולו הי"ל כוונתו דגם השליח שייך צגויה ונש"ח"כ צזה דאם זה אינו רולה לצדוק ציתו אין חיוצ ונוטל על אחר שיצדוק צית של זה וגם צספר דגול ונרצה הניח צל"ע, ונכל סכן צנוקס שהצביהצ לא היה עושה שליח לציבור חוולו אין החיוצ ונוטל על כל אדם לעשות ונלכתו צחנס (עי' פסקים ד' ע"ב עי' רש"י ד"ס א"ח צאתרא) ואם צדק או ציער חוולו צעעת האיקור שהיתה הנוטה עליו לצערו עושה לו ניחא דנפסיה לקיווי ונולה צנוונחיה.

ועל צברת אדוני"ו כ"י שאוונר שונה: ועוד דקלת יס נוקס לוונר להיפך דגצי חונק דהיי דגצי הללו כתיב לא יראה לך אינו ונוטל רק על הצבעלים אבל נותר לראות של אחרים אבל צעשה דתשציתו כתיב סתווא תשציתו שאור וצתיכס ולא כתיב תשציתו שאורכס ונשוע דליכא ונולה גם על שאור של אדם אחר אבל גצי נותר וכו'—וא"כ יקשה האף אלו נותרין להיות צציתו חונק של אחרים צשלל קבל עליו אחריות נהי דאינו עוצר צלל תעשה של צל יראה וני"ו עוצר צאיקור עשה דתשציתו שאור וצתיכס כתיב ובאן לא כתיב לך להחיר של אחרים, (ועי' צזה צכ"י צ חו"ח שאלה כ') אלא וודאי סגס זה צכלל הג"ש הוא וילפינן שאור ונלא יראה לך שאור ע"ש, ולשיטת הרנ"ו צס (פ"ג ונהלכות חונק הלכה ח') נשש שעות ולנועלה עוצר על צל יראה ולא יולא, כפי הנוצן הראצ"ד סם, כונו שהוא חוקצ עשה דתשציתו צזס י"ד צעשה הוה, ונשוע צפירוש שהוא רק צחונק שלו ששיך צל יראה וצו שייך ני"ע תשציתו ולא צשאור של אחרים, ועי' אונרו פסקים (דף ה' ע"ב) ת"ל שאור שאור לג"ש וצדאי גם שאור דתשציתו

צרייתות חוקיונח צצילה ד' י"ב וצד' כ' דאחיא כצ"ש דצאונת ונה שפי' הרנ"ו צן ז"ל סם צל' הספרי ג"כ הוא דוחק קלת ע"ש, וכן יונחול לעיין סם כונה דצרים צחידושים וירוח נחת.

ובקשתי ונצוד ונאחצי סינחול להסיצ לי תשובה, וספרי צל לידה, ונפסי סיניי סחג הקדוש הצע"ל ונונשונסיס וצאין והטורדה ונרצה לא יכולתי להאריך יותר וה' שמתיו דנועכ"ת כ"י יאריך צנוצ וצנעניוים כחפלו ורלונו ורלון נפס ידירו הונצרכו צח"ש וצ"כט וצצרכת סחג

שלמה הבהן מ"ץ דפ"ק ווילנא.

סימן י"ט

תשובה

צישע אלהים פה ק"ק לונרון צחודס נימן תרכ"ח לפ"ק. שלום רב לאחצי תורת, חפלי קרצתי, דורשי הללחתי, כצוד ונר חציצי פאר הדור הרצ הגאון הגדול, מר גדולי ונחצריישראל צדורנו, הוא אדוני"ו נוי"ש שלמה הבהן מ"ץ דוויילנא כ"י.

ספרו היקר ספר בנין שלמה (כולל שאלות ותשובות וחידושים וצאורים על שו"ע אורח חיים חלק ראשון) צל זה לדי צלות ונכתבו הנכצד ונכתב ידיות ואהבה רצה, וצעודני אפי ונשועני צחולות וצרחות פלפוליו העווקי' והישרים, הנני דרשתי ונר צלל איחור להסיצ תשובה לכצוד גאון ונאחצי, גדול צעיני ונפסי יראת הכצוד ונפסי האהבה ואעיר על דצדים צודדים להראות לאדוני"ו הגאון כ"י כי הגה הגימי צחודשו, וכפי ונסת סכלי אדון לפניו צונה שכתב צספרו צנין שלמה (הלכות פסח סיוון ל' וי' ע"ב) והטעם דחלוק חונק ונותר כתב האור חדש צפסקים (דף ה') דגצי נותר דכתיב צהדיח דאקור ציו"ע ועי' דגז"סכ היא דגצי נותר נחצב ונלחכה והלכך גם לכלצו אקור דונה לי אם שורפו או נתן לכלצו סא שניסם ונותרים דהא אונריק ונתוך אבל צחונק דליכא קרח לא חייקן דרנחונא אחשציה והלכך אם לא אונרי ונתוך ונותר ציו"ט והגאון צעל כודע ציהודס ז"ל כתב לחלק צדך אחר דגצי נותר דנועל הנוטה על כל העולם לצרוק הנוטר ולכן חסיצ ונלחכה אבל ונלה ציעור חונק אינו ונוטל רק על הצבעלים אבל וי שסורף חונקן של אחרים לא עשה ונולה כלל לא שייך לוונר אחשציה דאין סברא לוונר דלגצי הצעלים סוי ונלחכה ולגצי אחרים לא, כ"כ סם הרנ"ו, אבל כוונתו לי דאישתנוני להט"ו ז"ל גני ערוכה צצ"ק (דף ל"ט) דאונר רצא סם דאם שרפו צנוועד פטור ונשוס שהכל ונלוים עליו לצערו הרי צהדיח דגם גצי חונק ונוטל הנוטה על כל העולם ודצרי הגאון לע"ג: ואני לפי השקפתי הראשונה צצ"ק דף ל"ח ע"ב דאונר רצה (ולא ל"ט, אונר רצא) גזל חונק לפני הפסק וצא אחר ושרפו צנוועד פטור שהכל ונלוים עליו לצערו, הייתי אונר צצאור הסוגיא שנוחלקת רצי שנועון ורצקן דוקא אם שרפו לאחר הפסק לר"ש סוי גורם לוונון צדצר שעיקרו ונוון שאם היה צעין היה נוחזירו הגזלן לצעליו וצרצקן דג"לנו לכ"ד פטור, אבל אם האחר שרפו צנוועד צוונן צעורו צו' שעות אין

קרא הכזיב יטעוהו (ס"ו ג') שוחטו הטור, וכה א"ש, וזכר
הטה, עורף כלב, ונעלה וננהה, דם חזיר, וזכיר לזונה ונצרך
און, צוונצן שדוונים צפועל וצוועשה צשקוליהם אשר לא ליה
ה' ונעולס להקריב לשם ה', והנציא אונור עניהם וצאשר לא
חפלתי צחרו (ישעי' ס"ו ד') כן גם יפתח הקב צבקליס, גבר
רש שיהיה רש צחורה, וסינוק: כי יפתח איש צור, ווי גרם
ליפתח לצמד את צחו על שלא קרא צחורה (ע"י תכחונא
וצחוס' תוורה כ"ז ע"צ ד"ה ונחיתין וצחערות ותקונים לידיד
נפטנו הרצ הגדול ונח"ש צאצער כ"י) הוא היה ג"כ חסוד
שונגדל כלב רע צחוד ציתו וונגדל חזירים, ועל קרצנות ונחיס
כאלה היה ונכוון צשעה שגדר והיה הולא (שופטים י"א ל"א)
והעליתיהו עולה, וצלדק אונור צחורה טעה כעס עליו הק"צ
אונר הק"צ אילו ילא ונציתו כלב או חזיר או גונל יקריב לפני
כי הוא ונוסה צאלה חונן לו הק"צ צחו ולי רש"י ונדריקת.
אשר הציא צהקדונה שמיים (לד י"ג) צסם אחיו הגאון
הכודע ר"צל הכהן ז"ל על הפסוק (שמות י"ג ט"ו)
ציום הראשון וציום השציעי דא"ח לקיים ונלית השצתה
וכו' הוא כפתור ופרח, ועל עיקר פשט הכתוב דונלית עשה
דחשציתו טיהג כל יונות החג ונפורש להדיח צכחצו לעונות
הט"צ ח"ח תצוצה כי צבר רחמי זה צכחצו והקצלה פי
צא י"ג ט"ו ונסיים, ונדצרינו א"ל לדוהקן כי הנקרא ונפורש
לפנינו דחשציתו טיהג כל צצעת היונים עד כ"ל, ולי עוד
יש דצרים צענין זה וחי"ם להלן אחזור ואצובה לפלפל
צמידון זה, וצישצו הספרי צפי פנחס קיוון קוני"ז יש לעיין
צונפרש ונאיר עיין סס נאונר להלן נקרא קדש הוא צפי
צא ונקרא קדש יהיה לכס כל ונלככה לא יעשה צהס
אך אשר יאכל לכל נפש, ועל ויש צספרי ונה קדש להלן
להחיר צו אוכל נפש, ונפרש: צונלככה אף כאן להחיר אוכל
נפש אפינו צונלככה עצודה, וכן פי' הרנו"צן צפי אונור
ע"ש וצחרנו"צן עלונו שנוסיים והכלל צונלככה עצודה טהוא
להחיר אוכל נפש עכ"ל, ודצרי צבוד גאווה חוליס ושנונים
לטהג דעות ונענינים לאון שונענת כונו שונחצצו הוחס תוניד
ונחצצו ונאונור **נפתלי** הלוי.

סימן כ'

בעזה"י אור ליום ה' ער"ח אייר דשנת וראיתם ושט
לצכס לפ"ק.

החיים והסלום וכט"ס יחולו על ראש צבוד ידיד
ד' וידיד נפשי עוז ה"ה הרצ הג' הונפורסם לשס
ולתהלה צחצוריו הנחונדים החריף וצקי ונוסונק
לתורה ולהוראה ונחת גאוני דורנו שכי' ונחרי"ר
נפתלי הלוי כ"י צע"הונח ס' שני הונעות ועוד
כוונה חיבורים, יהי ה' עמו וצכל דרכו יסכיל וילליח
ולא הנוש תורה ונפי ונפי זרעו זרעו עד
העולם אכיה"ר.

ואחדש"ת הרנוה צחתי להודיעו כי קצלתי ונכחצו הטורה,
והנני אצוח לצרכו ככהן הנוסייע ללויחי צזה שחפץ
ה' צדו ילליח להגדיל תורה ונחרי"ר ויזכהו ה' להורות כהל'
ולא ילא ונכשול ונח"י צהורא ח"ו ונחוליס חרי"ת לאור הדפוס
ולתפילס ע"פ הצל כדי שיהנו ונהס רצים ושונענתיהם הצדקן
צעלונא אכיה"ר, ועתה אצוח לפלפל צדי כח"ר כ"י צוני"סכ
להחיר

דחשציתו לריך גם כן רק טלך, ואס נחזיק צסצרת ארנו"ר
הגאון כ"י היאך נפרנס הגונרא (פסחים ל"ה ע"א) דצל יראה
ולא יונל חינו לוקה דהוי לאו שמתק לעשה פירש רש"י ואס
נראה חשציתוהו וכי קא חשיב דחשצתה היא ונלית עשה
כונו ספסק הרנו"צס (חונן פ"צ ה"ח) אלו רואים דוקא צחונן
שלו שצובר על הללו אז הללו ניתק לעשה אס הוא ונקיים
צחיותו חונן ונלית חשציתו, אצל לא אס איכא ונלית גם צשאר
כל אדם אחר, אינו ונקרי ניתק לעשה כוונצן, והרנו"צס פוסק
(הלכות חונן פ"ד הלכה א') יכול יהא חייב לצער וכי ת"ל
לא יראה לך, ונשונע צכלל תולה חיוב צעור רק צחונן שלו
ואס נאונר דהכל ונליוון עליו לצער גם כן צחונן של אחרים
ונה הח"ל, לונידק ונייני טהוא חייב לצער לפיכך לריך חני עוד
לצא אל עיין ננרן דצצרי ונר חצ"י אשר הכיח צספרו צנין
שלונה, ועל ונה שכתב על קושית רע"א ז"ל (צספרו דף ו')
צוני"ע דחשציתו הא אין שליחות לא"י, דיט לונר דק"ל להונג"א
דעיקר הוני"ע דחשציתו היינו שיהא ונשצת ולא צעינן צזה דין
שליחות חני ונחפלא וננו"י פסחים ד' ע"ב אלא אפי' צאחרת
דיחצי אגרא וצדקי פרש"י דהניג' כל צני העיר נכסור צודקן
וכי צודאי ילטרך צזה שליחות נכסור, או אפי' נאונר כדעת
החוספות ר"ד צקדושין ועי ציד אפרים תל"צ שעיקר הונלית
שיהיה רשוהו צדוק ונחונן, הנוטל על דצר הוא כונו הפרשת
תרוונה שונתי צזה שליחות עיין סס ונ"ה לונדין שאלל ונלית
צדיקה על כל פנים צעינן צונלית זו שליחות.

וראיתי ונעבר לך ראשון ונכפרו צנין שלונה חדושים
שונציא צסס תלניד אחר ששאלהו צפרש"י הענית
(דף ד' ע"א) גצי יפתח והיה הולא ונדלתי ציתי (צילקוט)
חיתא אשר ילא ונדלתי ציתי החולה ועעות הוא דלא
כתיב תיבת החולה צפוק) אפינו דצר טונא פירש רש"י
אפינו כלב או חזיר והעיר הכי לנועלה דהא חסור לעשות
קורה צצר חסור והיאך אפשר דיהיה חזיר צציתו של
יפתח והטיצ רכ"ג צפלפול וסצרה ונדעהי אציח דאונת
לפי הונדרש רצה צראשית פרטה ס' כתיב חינו ילא חונור
או כלב, ונוד"ר סוף צחקותי (פלי"ז) חינו ילא גונל או חונור
או כלב, כן צילקוט חיי טרה (אשר זכני ה' צעקד ספרים
עתיקים סקניתי ונשאר ונשפחתו פה לונדון זקן שקנה
חכונה צצן חשעים לשוח ושיג לו כאלה השיהים צונצחר
שנותיהם ונ"ה יהודא גרשון הלוי פרענקעל כי וננע
הונרש"א וצו הילקוט העתיק ויונין ונשנת שק"י לפ"ק,
זה זכר שארי החכר לצרכה), צנוח ק"ז חינו ילא חונור
וכן צונדרש לקח טוב יכול אפי' חונור או כלב, נאחת על פי
הונדרש"י הללו יש לונור כי הנכון צרש"י תחת חזיר ל"ל חונור
אך צל"ס רש"י ראה הונדרש תכחונא כונו שונחצצו שונה צרש"י
לקונן צחיותו דף וצתכחונא יש חינו ילא ונציתו כלב או חזיר
אצל כונדוונה לי טגס צונדרש תכחונא ל"ל חונור ונל חזיר
כוונצור צכל ונקיונות אחרים, אך לפי דעתי יפתח היה עס
הארץ וקל צבקליס (ר"ה כ"ה ע"ב) ולא ידע ונשפטו הטורה
"ונן הצהונה ולא ונן צני אדם" כונו ששאלה לו צחו (עי' תכחונא
פרשת צהוקותי וצילקוט שופטים רנו" ס"ז) ולא שונע חליה
וצעיניו דוונה צונשקל אחר אס להקריב א"ש או קרצן צהונה
או ונחת כסך או דס חזיר ועל חלס וצחתי אדם ועגלים יטקון

חף שהאזר נ"ה הוא צידו ורובה לאכול ונחייב לשוננו ונונו נולד ערבות והא דהולך לוור דאקור להושיע כוס של יין למיר י"ל דמיו דווסוס לפני עור העונש יותר גדול שגוסה עבירה צעלנו ועוד י"ל דצ'אקור שהאדם נוקבל על עלמו כונו נדרים וחייות אפטר דליכא ערבות ככל ול"ע זה.

ועפ"ז צחנס נחלצנו הרצה הל"ה צפסחים ד' ה' לענין חונן של ישראל שהנפקד קבל אחריות חי עובר עליו הנפקד והציא ונחלקת צוה צסס הלצוס והצאר הגולה והאריך צוה דלנוה לא הזכר צגנורא דין חונן של ישראל שקבל הנפקד אחריות ואכן להב"ל לא הולך חס"ס לדציר וזה דהא גם צלח קבלת אחריות ג"כ חייב לצער ונחנות עשה דתקצייתו וגרס לו להנ"צ להאריך צוה ונחנות דאזיל לשיטתו דהנ"ע ח"נו ונוטל אלא על הצעלים חזל לפי וזה שבי דהנ"ע ונוטל על כל וני שרואה או וני שנוטל עליו וולד ערבות נסתלקו כל קושייתו שס.

ומה שהציא ונעב"ת כ"י נר"י הנוג"א צסינן תל"צ י"ל דהתם דרולה לקיים הווליה חף דחינו רולה לטרוח צעלנו ועושי שליח, אז ח"נו ונוטל על השליח שום ווליה ונאחר דיכולין לקיים צעלנו ולא שייך ערבות צוה ולכן נוקסה הנוג"א דהיכי וצרך ושפיר ונציא חיד אפרים רחיה ונחרוונת ונעשרות שהשליח וצרך, חזל חס ח"נו רולה ככל ואפי' לעשות שליח שפיר י"ל דליכא חיוצ על כל וני שרואה, ועל ונה שהעיר דהיחף יתכן דלא יצרך שליחות בצעור חונן, ונהיכן ונלא סתירה לזה אדרצה ונ"ס פסחים ד' ד' ע"צ ונדרנרין קס דנחי הכל נאוננים ואפי' קנינים ונשום דהיינוהו רצן צרצנן ואס נינח דצעינן דין שליחות ונחי תועלת דצדקו הו חין שליחות לקטן והו רחיה שאין עניה תשובה, חס לא שגאנר דלצדיקה לא צעיר דין שליחות חזל ציעור צעי שליחות, חזל הו ליחא דצדיקה לורך ציעור הו, ותדע דהא וצרך צעטת הצדיקה לצער חונן חלנוח דצדיקה הו אסתחלתא דציעור, ועוד לא ראה ונעב"ת נרו יאיר דצרי הנוג"א צסי' תמויו צסס השליח שבי, צהדיח שיכול לקיים הווליה ע"י עב"ס וחף דצהידושי הגרע"א צגליון ונפקסק צוה דהא חין שליחות לכברי וניו חין דצרי ונכרחים וצגליון שה"ע שלי השאחי כוונה רחיות לדעת השליח ואכנו"ל.

ומ"ש כת"ר כ"י לייצב דצרי רש"י צתענית ד' ד"ל דנ"ס נפל צרש"י וצנוקס חזיר ל"ל חנוור או גוול וכנו דאיתא צנוד"ר יפה כהצ דוודחי דצרי רש"י לקוחים ונחנודרס הכ"ל וגס ונה שתי ע"פ ד' הנודרס נחחונח דיפתח לא היה צן תורה והיה קוצר דנוותר להקריצ גם דצר טינח לקרצן וא"כ י"ל דגס זה לא ידע, זה כ"ל ככון ונאד וגס ונה שפירש צוה דצרי הכתובים צקוף ישעיה הכל נראה לי ככון ונאד וראויים לנוי שאונרס, ואודות אשר הודיעני שנודפים ועולה כעת חיבור חדש על סוית אשר עצרו צינו וצין גאוני וגדולי הדור כ"י יקראו צסס נחלת נפתלי הנה ישנח לצי גם חני ותעלונתה כליותי כי יכהו ד' לחדש חידושים צתורתו הקדושה צה"ל וצסוגיות ענוקות צס"ס וצדי הפוסקי' ז"ל כן יכהו ה' להוליחו ע"פ חזל צקרב סיננים ויהו רצים ונאור תורתו, ואסיים דצרי ואנן ונאונר שגוס לו נשלים לטורח ויתצרך צחיים ושגוס וכל טווצ כנפשו ורטונו ורטון ונפס הונצרכו צוה.

שלמה הכהן מ"ן בוילנא.

לעתיד התוויה שלי צקפרי צין סלונה על הכ"צ צנוהד"ק צא"ח סינן ט"ו דחישתונוי ונייה ונינורא דרצח צצ"ק ד' ל"ח, והנה כצר כתצתי צקוף ספרי דכצר העיר עליו צוה צסי' ענוודי אור להגאון ונח"ר העליר ז"ל, והנה ונשכת"ר הרונה, לתרך דה"ס ר"ל כיון שהגזנן הו ונלוה לצער צזון וועד הציעור כונו הגזל ונונילח חין לחייב להסורף דאדרצה עשה להס עוזה, הנה ת"י זה כצר כתצתי צעלנוי קס צתיקונים והסצות דיש לפרש שהכל ונלוים עליו לצערו דקחי על הגזנן (ונו"שב כת"ר כ"י "ועל הגזל" ל"ע דהא אדרצה דעת הנ"צ דהגזל ח"נו עובר) ואונס דחיתי זה ונכונה טעונים וינחול כת"ר כ"י לעיין קס.

ומ"שב ונעב"ת כ"י עוד דצרונ"צ צפ"ד ונה' חיונו ונצוחר צהדיח דצחונן של עב"ס ושל הקדש כונו דחינו עובר צצל יראה ה"כ ליכא עליו ונולה לצערו והרי צהדיח כד' הנ"צ חלו תוכן ד' כת"ר כ"י, חני תונה דיכול להציא זה ג"כ ונצריית' ונדרנר חזל חתה רואה, הרי צהדיח דגס עשה דתקצייתו ליכא, חזל חין זה רק צחונן של עב"ס ושל הקדש, חזל צחונן של ישראל שנוטל וניע על הצעלים שפיר י"ל שנוטל גם על אחרים לצער חס חין הצעלים צכחן כונו צכיסוי ונוטל הווליה על כל ישראל, וחף צסס נלמוד ונקרא דכת"ר ונאונר לצדי ישראל וניו י"ל דלנמוד ונשס לכל התורה כולה (ואפטר דחס שחנ קטן ואחרים עוונדים ע"ג כיון שקטן פטור וכל הווליה גם על אחרים ליכא חיוצ לכקות ול"ע זה, וחולי כיון דניונו חיוצ ונדרצנן וולד תיטוק ונונילח רנוי חיוצ על אחרים גם כן ונדרצנן וניהת וצנוק"א יצוחר צאריכות ונה) ואדרצה ונשס יס להציא רחיה נגד הנ"צ דהא ונלא יראה לך ננעטנו וני חונן של ישראל אחר הנופקד חללו ולא קיבל אחריות ולונה לא ונונעט ונייה רק חונן של עב"ס ושל גצוה והן חונה דצנוי יס לפרש דה"ס של ישראל ח"נו חייב לצער דצטל אחרים ככלל גם חונן של ישראל אחר חזל הרנו"צ ז"ל כהצ צפ"י חונן של עב"ס ושל הקדש ונשונע צהדיח דצחונן של ישראל חייב לצער והיינו דחף דחינו עובר צצל יראה וניו עובר צעשה דתקצייתו ורחיה צרוכה לזה ונהא דאיתח צפסחים דף י"ג דחס ישראל הפקיד חונן חלל ישראל אחר והגיעה עשה חונינית ונחייב לנוכרו לעב"ס ונצוחר צע"ע צסינן תנו"ג סקוף צ' דחס לא ונכרו חייב לצערו צזון חיקורו אפינו ח"נו חייב צאחריות הרי צהדיח דנוטל חיוצ השצתה על הנפקד אפינו צלח קבלת אחריות.

ומידו לפי ונשכת"ר חני צקפרי קס ד"ל דחינו חייב רק וולד ערבות ח"נו רחיה ונשס ד"ל דחייב לצערו כדי שכל יעצור הנופקד צצל יראה וכן כהצ הנוג"א קס צחנות צסי' ה' ולפיכך הולך הרנו"ס לוור דצהגנוי וניירי צחונן של עב"ס, ואונס צחנות צגזנן שהחונן חללו וח"נו רולה לצער ח"נו צרור דשיך ערבות צוה דחין חנו אחרחין וערצחין לרשעים ונייהו י"ל דכיון דחס יס צידו לנחות וח"נו ונחה נענש על ידו וכנו דאיתח צצצעות ד' ל"ט ע"צ ונונילח חס יכול לצער חונן ונחייב לצער דהוי כונו שיש צידו לנחות, וצוה יחח לי צוה שאוננו דאקור להושיע אצר ונייה לצי נה ונשס לפני עור ולא אונר לישראל חסוד והיינו ונשס דלישראל חסוד פשיעח דאקורא להושיע דהא

סימן כ"א

תשובה

ב"ה פה לונדון חדש א"י, תרנ"א לפ"ק.

אף שלונים ואל שהשלוס סגו על ראש וראשי שלוני חנוני ישראל, כבוד דורש שלוני ועוצתו, ונר חציני סר ראשי, הרב הגאון הנוצח, גדול וארוך צדורטו אדונינו ונ"ה שלמה הבהן שלי"ח מ"ץ בוויילנא צע"הנח ספר בנין שלמה ואבן שלמה ועוד ספרים יקרים.

מה יפה ונהה נעים לי לשנוע ונגדולי דורטו כי ישישו לקראת חלקי צהורה אשר נפל צנחתי נהלת נפתלי לנחל את בני ישראל, כן הנחתי אהבת אדונינו הגאון כ"י ונחל את חלקו צנחתי להעלות פלפוליו בתוך תשובתי, והוא כבודי ופרי שקדתי, ועלה ונעל כל קצת ותהלות, נחלה זו שפרס עלי לוונר לונלח על המחילות, ואען ואונר לבאר לפי דעתי שיטת הרנוצ"ס צו"ע דתשציתו, ולתוך נדוע לא ונוה הללו לא יראה ולי"י צע"פ (ע' ונגיד ונשנה הלכה א' ונהלכות חנון ונולה) ושיטת הגאון צעל נדע ציסודח (צח"ח תשובה נ"ו) וני שטורף חונלו של אחר לא עשה ונלה כלל, ולהפיץ אור צהיר על דרכי תשובתי לעיונת עיוני הענווק צהענין אשר לפיטו, והנה לפי החלטה ונר אחיו הגאון ונ"ה צללחל הכהן זללה"ה צספרו צמין שלמה (הקדמה שניה ו' ע"צ) והשערת הגאון הנדע צעל הכתב והקבלה על התורי' שהושכת זמן השצתה היא וניוס הראשון עד סוף יום השציעי ונצואר צקרא ונאונר וניוס הראשון עד יום השציעי עולה על ונאונר אך ציוס הראשון תשציתו, ועי"י צהתורה והנוליה להגאון ונלצ"ס ז"ל (על ונכילתא פ"ח מ"ח) לפי דרכי הלשון היל"ל כי כל אוכל חנון וניוס הראשון עד יום השציעי ונכרתה וכו' ופירשוהו חז"ל ונשום דחיוצ השצתה חל לעולם לשיטת ר' יהודא וכו' ואני אונר צזה דבר חדש לדעתי שנולת עשה של תשציתו, הוא דוקא קודם הפסקה ואם עבר היום ולא השצית סוצ הוי ונעות לא יוכל לתקן (כלשון הר"צ א"ח שאלה ד') ודוונה ונלות עשה של תשציתו צזוננו צע"פ כנוו לחילת ונלה דוקא צ"ד צערצ תלכלו ונלות, והושכת שצעת וניוס להשצתה היא דוונה כנוו שצעת וניוס ונלות תלכלו, אזל אינו יכול לקיים עוד העשה הזו התלויה צזון, ולכן הרנוצ"ס ונלה ונלות עשה (צ') להשצית שאור ציוס ארבעה עשר שהיא יחודה כנוו שנוכה (ז') ונלות עשה לחלו ונלה צליל פסקה, שהיא יחודה, וכנוו שנוונה (ג') קבל לחלו חנון כל שצעה (וד') קבל לחלו תערוצות חנון כל שצעה, שנווילח ונצן צשעה ששיך ונלות עשה של לחילת ונלה צערצ טהגיס הלחון הללו כן ונונה (ה') שלח יראה חנון כל שצעה (ו') ושלח יולח חנון כל שצעה וצשעה שנוקיים ונלות עשה של השצתה, אז צודחי יחולו השני הלחון הטוללים ולא יחידים דוקא ללותו זמן ולאותה עשה, ואינס לחיון חדשים, כי צוולת עשה זה הוא ונתקן את הללו, ואם הללו אינו טהג, צודחי לא היה טהג העשה, ולפ"ז כנוו הרנוצ"ס צפתחה כנוו שאינו ונונה וחושב הלחון שלח לחלו חנון ולא לחלו תערוצות צער"פ צפרעות

כן ככללים הלחון של צ"י וצ"י צו' וניוס צזון וניע של תשציתו צער"פ, ונשעה זו שחל עליו ונלות עשה של תשציתו הנויחדת לזון ידוע ונלות עשה צפני עלונה היא כנוו לחילת ונלה צערצ הסוד הוא וניע, ואיתקש השצתה שאור לחילת חנון ציוס י"ד ונעת שפסקה לחילת חנון צ"ד ונשחיעת הפסקה הוא יום י"ד אחר חלות (רנוצ"ס פ"צ ונחונן ונלה הלכה א') ונשיטתו דל"ת לחילת חנון הוא ונחלות גם כל יראה הוא ונחלות, ועי"כ גם ונלות עשה דתשציתו הוא ונחלות ונווילח אז ונתקן הללו של כל יראה ועשה כצול אל החדש שלנו צפ"י הנוקרא, אחרי שהוצר לנו (פסחים ה' ע"א ונכילתא) שראשון צנוקרא זה ונעיקרא ונשונע, וניע דתשציתו איתקש לחילת חנון ונשעה שהזכיר שלח לחלו חנון ונדי' לא תשחט הפסקה ועדיין החנון קיים והוא יום י"ד אחר חלות אז ליה להשצית השאור טיכל לצבר הלכו' הנוצרות צכתוצ זה הנופורט לפיטו (שנות י"צ נ"ו) שצעת וניוס ונלות תלכלו, שזו רשות ולא חוצה, אך ציוס הראשון תשציתו שאור ונצתינס, זו ונעיקרא ונשונע ונע"יטי היא ונלות עשה חוצה ולא רשות וצא אך לחלק ואח"כ אונר, כי כל אוכל חנון, צזונן, כנוו" לפי הכלל אלל הנוקדקים וכן יצא כי להורות הלטרפות הנושפטים ציחס אחד (ע"י צשינוש הנולות ונאונר ג' תל"ע) אז צאור הנושפט כאשר ונשפט האחד צאור נשוא ונשפט הקדום עיין סס, כל אוכל חנון ונכרתה הנפש היא ונישראל וניוס הראשון עד יום השציעי, שהראשון זה ונעיקרא ונשונע צע"יטי ונשש שעות ולנועלה ונשעה זו שאלל חנון עד יום השציעי הוא צכרת כן וניע דתשציתו הוא ונעיקרא ונע"יטי ונשש שעות, וגם הגאון צעל התורה והנוליה צנוכילתא אונר אך ציוס הראשון תשציתו, ראשון זה לשון ונוקדם וכו' וזה ונצואר ונויש וניוס הראשון עד יום השציעי (ועי' צהכתב והקבלה סס) ואין לפיטו צפ"י זה רק רישא וקיפא להשוניעו דין רשות ודין חוצה, אך טיכל לוונר כנוו שצעת וניוס ונלות תלכלו הוא רשות, כן כנושך ונה שהשצתה כל שצעה איננה ונלות עשה רק יוכל להשצית כל ז' לתקן את הללו.

ועתה כפי הנופורט צכתוצ יקשה ציותר קשית הרשצ"ח ונצא צתוק' (פסחים ה' ע"א צד"ה דהא איתקש כו') וקשה לרשצ"ח אונאי לא יליף כרת להשצתה שאור ונדאיתקש לחילת חנון כלוונר ונוקרא זה (שנות י"צ נ"ו) תשציתו כנוו" אוכל חנון ונכרתה ונשונע ציותר ונע"יטי יחול צשניהם איסור כרת וד"ק. וראיתי אפי כי אדונינו ונר חציני הגאון ר"ן אדלר ז"ל צספר נתינה לגר כי על התרגום ציוס הראשון ציוונא קדושה אף שחז"ל הוכיחו (פסחים ד' ע"ב) שפי' ציוס הראשון הוא עי"יטי ונינו הנתרגס אינו ונשנה לשון הכתוב אס לא צהכרח עכ"ל, ולי עוד ל"ע אס לא הנתרגס הוא כפי הש"ס פסחים ה' ע"א כי גם צפסקו צח"י (ט"ו ז') הראשון אדם תולד, ונתרגס צקדונוא, ולפי גצעות ונתרגס גם כן קדם גלונתא ה"ז סוצל גם כן ונצן ונוקדם ונעיקרא ונשונע, ומכרתי כי כתצתי לחדני ונורי ורצ"י זללה"ה צשנת תרנו"ה ע"ד ונה סכתוצ צנתינס לגר על הצטלון כדעת רש"י, (ע"י צספרי קדש נפתלי צפסחים ה' לקון) והשיב לי דצריו כהויתו: נהייתי ונדצריו צפלפול

שהעושה צעורו הוא נחויב ונלד התורה או גם עליו ונלד עסק דתשציתו ותצעה, ואם לא עושה כן הוא עובר בלאוין אשר אין כל יסוד זה צ"ס ופוסקים ובקצרה יורה אך הנוצר הפס הלשון ואם לא נוכרו חייב לצער זונן איסורו כו"ש רש"י צ"ק ל"ח ע"ב אם לא אחר ושרפו צוועד זונן ציעורו צעס שעות שאז צעת הילא שהכל ונלוין עליו לצעור אז הכל חייצין לצער, יען שהוא זון איסורו להצדילו ונעצרה והו דעת הצ"ח והנוג"ח צרור כשונס צלחריס, ועל כגון זה נוכחן הרנו"צ צלשונו (ח"ונו פ"ג י"ח) על השוכר לצדוק שהרי נולדה הוא עושה אפילו לונטע את חצירו ונאיסור חשיב לגביה כעושה ונלדה או חוצה, אשר אין לו סוג צנוקרה אך ונה שלווה חכמים צדך עלה כחוצ הנוטיל על כל אדם.

ובאמת לשון הטור הוא ואם לא נוכרו לריך לצעור זונן איסורו לא צלי חיוצ ולא בלשון נולדה אך כדי להליל הנופקד שלא יעצור לריך לצעור אזל אין סוס איסור על הנפקד אם לא ציעור כדנפרש הצ"ח, וכפי שצארתני אני יתר נוצן הרח"ה ונן יוחנן חקוקאה ודי הצ"ח ז"ל, לפ"ז לא יקשה עוד ונה שהפליא כ"ת על דברי ונוגורח פסקים המכר ואין חיוצ השצתה מכר כלל, ורואה אני צקוק ספרו בתקונים והוספות סינן י"ז שהדר ציה, ונשתדל להעמיס לשון הש"ס שהכל ונלוים עליו לצעור שגם עליו נוטיל העונס, אכן כדצרינו כן הוא שקורח נולדה העושה נולדה שחצרו נולדה על זה ואינו עושה אף שאין סוס איסור עליו אם אינו עושה וי"ו הנוליל את חצירו שלא יעצור נולדה הוא עושה והכל ונלוין עליו.

ובענין שהחלטתי אני שאלל השצתת והצצרת חונן צעין שליחות נוציא כצור גאונו כ"י הנוג"ח תמו"ז צעס השל"ה שיכול לקיים הנוטה ע"י עכ"ס, שם ייירי ציו"ט דיוילא חונן נוציתו ציו"ט דלתי עשה דרצנן דתשציתו ודחי ל"ת דרצנן דלונירה לעו"כ, אזל עוד הינו נוצצר שקיים נולדה עשה דתשציתו ונזון שהגיע צע"פ זון הציעור על ידי עכ"ס, כי לפי דעתו אף אם נאונר כדצריו דעיקר הנו"ע דתשציתו היינו שיהא נוסצתה, הרי הוא דוונה כו"ש התוספות ר"ד צקדושין וציד אפרים תל"צ כשהנוטה נוטילת על גוף הדצר כגון הפצת תרונות ונעשרות ואז נעשה שליח לתרום ושלומו של אדם כנוותו הכי יש הו חנוינל שגם אלל תרונות ונעשרות יוכל לעשות ע"י עכ"ס יען דעיקר הנוטה הנוטילת רק על גוף הדצר לא צעי שליחות כגון צו"ע דתשצתה, אך כלל הוא צדינו כפי שחושב אני לפענ"ד כל נולדה שלריכה צרכה כלוונר שרצנן תקנו עליה צרכה לריכה שליחות וכן צמ"ח וכן צציעור חונן, ואפשר שרציתו עקיבא חוגר ז"ל כון לזה בלשונו ד"ל לא נוקיים צזה עשה דתשציתו כיון דנעצרו ע"י ככרי ואין שליחות לככרי והו כנעשה הציעור ונויילא דלא נוקיים צזה עשה דתשציתו עכ"ל.

ומ"ש כצור גאונו כ"י ארצה נש"ס פסקים (ד' ע"ב) נדלחונרין שם דנאי הכל נאונים ואפילו קטנים ונשום דהיינוהו רצנן צדרצנן, ואם כיוול דצעין דין שליחות נאי תועלת דצדקו הא אין שליחות לקטן וזה רח"ה שאין עליה תפוצה עד כ"ל, ולפי השקפתה הראשונה יש עליה תפוצה דהש"ס צא לוונר נאי טעונל נאונים הא לאו צמי אקסודי ניכסו (רש"י דף ד' ע"א) ואין עדות ואין שליחות לקטן

צפול על ו"ש צספרי צדצרי הת"ח הצטלון כוונתי וי"ש רש"י ציעול צלצ ונדצרי הש"ס ציעול צעלנול לא צדצרי ולא כהפקר צג' רק כונו סכי הר"ן דצלח"ה אינו צרעותה, ונחורן ק' תוס' על רש"י דלר"ע ונותר צהנאה עד הערצ ולר"הג כל הפסח הו צרעותו וכל זה נכלל בהפעיל תשציתו או הצטלון בלשון עצרי או ארנוי ועיין צזה עכ"ל.

ולפי הנוצן שלנו צוושג ההפעיל תשציתו ונצתיכס ונוכה כח נולדה עשה רק על החונן שלו שהוא צציתו צרעותו לעשות צו כאדם עושה צעלו (כונו סכי הרנו"צ צפ"י התורה שאינו עובר צלחו אלל צחונן שלו וצרעותו דאיכא תרת"י הא לאו הכי לא ע"י ונגיד ונשנה פ"ד א' ונחונן ונולדה), אזל אינו ונן הקצרה שהתורה תלדה נולדה עשה על דצר שאינו שלו ואינו צגצולה, שזה ונן הדצרים שאין להם שיעור, לצער ולהשצית כל חונן צעלנול, ולקיים ע"י נולדה עשה דתשציתו אך אם נאונר להפך שו"ע ז' דתשציתו רוצלת רק על הא"ש דוקא שהחונן שלו כחל לכו צנוקוס ש"ס לתלות שהחונן עוד ש"ך להנופקד, כונו שש"ך אל הנפקד וצנוקסל זה אלל נגזל והגזנן (א"ח ת"נו סעיף ד') עוברים שניהם על נולדה עשה דתשציתו אם לא צערו זונן הציעור והשצתה, ואם שניהם לא קיינו וי"ע דהשצתה, אז הישראל העושה כן צעעת הצעור הוא עושה להצעלים עוצה לונטע אותם ונאיסור דלוריינל אזל לא הוא נוקיים צזה נולדה עשה דתשציתו, וו נוצצר הי"ע ונפסקים דף י"ג ע"א ונעוצדח דחקוקאה וצא"ח תנו"ג סעיף צ' דשם לא קבל אחריות, וכחז על זה הנו"ז (סעיף ד') ואינו היה הצעל כאן עליו לצער כדלעיל ק"י ת"נו צקופו וגו' ונוג"ח (סעיף ה') חנו"ג דהוא אינו עובר עליו וי"ו חייב לצער זונן איסורו, (צ"ח) וצאונת הגר"ח ונפרש דצרי הנוחצר ואם לא נוכרו חייב לצער זונן איסורו לונר זה ונו"ש (פסקים ה' צ') אזל אתה רואה וכו' ועי רש"י שם שפ"י של אחרים עכ"ס וכו"ה צכונה וי' דצשל ישראל אקור ודל"ק אזל שאינו שלך אתה רואה וכו' ונשונע דצישרלל לריך לצער ודלח כצ"ח ונוג"ח עכ"ל, ואולם אחר העיון הענווק והרצז יאיר לנו אור כי וס שהוא לריך לצער חונן של אחרים של ישראל אינו נחויצ התורה ונפירוש לא יראה לך יען שאונרו של אחרים צפירוש רש"י של עכ"ס אזל של ישראל אחר לא נוקרי של אחרים אלל שלך ז' לא יתכן כו"ש הרנו"צ ועוד ונה קאונר הש"ס (פסקים ד' ע"א) ונחה חוצת הדר הוא האי נואי, הלל גם הכא צחונן של ישראל אחר חוצ עליו לצערו, ונאי צעו וניכיה על וי לצדוק אלל הנוחצר לונר ונעוצדח דחקוקאה שהנפקד (שלא צאחריות) חייב לא לגרום הפסד להנופקד, ולכן גם צאיסור חונר של צעור חונלו לריך לעשות לו טוזה והחוצה עליו לצעור זונן איסורו כדי שהצע"הצ לא יכשל צעצירה ונוקורו צלי סוס ספק הוא צגו"י צצ"ק ל"ח ע"ב דלונר רצה גזל חונן לפני הפסח וצא אחר ושרפו צוועד פנור פרש"י צוועד זונן ציעורו צעס שעות, שהכל ונלוין עליו לצעור זונן המכר לעשות להם חטיצה וניחא לאינש לוניעצד נולדה צונונטיס לאפרושים ונאיסורח החוצה והנוטה היא על כל איש ישראל לונטע ונחצירו הפסד כזה אזל רחוק הוא נואד להצין ונה,

יארבו הדברים אם אהתלך ברחצה בדברי הנו"צ שאלה
נ"ו ושאלה כ' אשר כבר נגעתי בקלה היריעות של
חשובתי זו ודי לנזין נדעתי ויעו"י זה צוחר צוקור חיים
דיני צדיקה וציעול סי' ת"ל אשר יכל גם תוכן החלטת נור
גאווה כ"י ונעורר על הסי' צצ"ק ל"ח ע"צ, ונ"ש היולא וזה
וכו' לכן חקלר צאנרים וחולל כפי קולר צרכות כי יוסף
להדפיס ספרים לשלוח קלירי עד ים יחלה צרכה צקליר
לחוסצו האנזון חקדו ילנה, אשר תויד וזרעו צצלים יקלר.

נפתלי הלוי.

סימן כ"ב

ב"ה יום צ' כ"ג לחודש סיון שנת ה'ת"א פה פרעם-
בורג י"ח.

לכבוד ידיד נפשי וידיד כל יראי ה' הרב הונ"ה חר"ק
וצקי, חכם וקופר ונהיה, לנח ונלי ספרי, ונייתי
לן נחידוסיו ונשפרי שופרי, ונ"ה נפתלי הלוי כ"י צעל
ספר שני המטות וקדש נפתלי על צרכות וכעת נודפיס
וצא ספרו הנחמד ש"ות נחלת נפתלי וקדש נפתלי על
שאר ה' עין יעקב, ה' ישוררו ויהיו וזכה לראות ספרו
כליל בשררה ונהולל נפי חכמי דורה, וע"פ תצל יאיר אורה,
ולתפיץ תורה והוראה יזכה לורה חכ"ר.

הנה נעתרתי לצקסת יד"י להעיר על ספרו החדש הנודפס
צצית דפוס ונכני הונגיהו צעיון העיב כיד ה' הטובה
עלי כי אין נודרש ועיון צלי חידוש, וצאנות כן נולל וכן
היו לי כונה הערות צצ' החלקים, ש"ות וחי' אגדות אשר
דניתי לקצטם צאחד ונחצורי על האגדות או חי' ש"ס
ורנ"צם כל דבר צוקונו, אך עתה לאהצתנו העלונה ה' כי
נותן הערותי אלה צהוך ספרו כרלנו הטוב לנען תגלה
התחצרות הנפשות צהתחצרות הרעיונות צספר אלה, וזה
ילא ראשונה על נ"ש ה"הג ונ"ה שלונה הכהן כ"י נווילנל
וכבוד יד"י ה"הג כ"י אחריו צקינן ח' וצ' נחלק נחלת
נפתלי ליצב צדרי הרנ"צם צפ"ו ונה' ונוריס ה"ג סכתצ
" שאין ונצטלן ונלה ונפני ונלה " והארכת צזה, וחי' לדידי
לייתתו אונתל לפרש כונתו ז"ל דה"ק דלס אפטר לנלנה
אחרת להעשות ע"י אחרים הרי אינה ונצטלת ונפני ונלות
כיבוד אצ כרי שנאמר אלה ואצ"ך היצים צכצודי שהרי
כבוד הונקוס נשאר קיים ועוונד לכן יקיים כיבוד אצ ונה
סכתצ " שאין ונצטלן " יצואר שהרי אין ונצטלן ונלה
האחרת ונפני ונלה של אציו וכיון שאינה ונצטלת דין
הוא שיכתנה וסל' ויושר ונחוק צלי דוחק לפענ"ד.

ומה שכי' ה"הג ונה"רש כ"י צקי' ח' צד"ה ואכן ופטיעל כ"י
לנור ניהו רצח דלס ה"י אצצ ונלה לעצור ע"ד תורה
ושלל להחזיר אצדה צלי כונה שייעשה ע"י רלנו צאזה דבר
צזון ציעול הנולה ה"ז רשע וחירו עושה ונעשה עונך וח"ל
קרח להכי דלס ישונע לו יעיון סס קשיח לי ענ"י צתרתי חדל
דהרנ"צם ז"ל קוצר דלס אציו רשע ונחויצ צכצודו לכתחלה
וכנ"ש צפ"ו וננוריס ה"ח והטור חולק עליו יעיון סס צהג"ו
וכ"ו ונחי' פטיעותא כ"כ ותו דלס ה"י הדין שיס רשות לאצ
ללות לצטל ונלה צעצור שהוקש כצודו לכבוד הונקוס כס"ד
דצרייתל הרי רלנו כקרצן תויד שדוחה צצת וח"כ אינו רשע
כלל

לקטן ונסיק הסי' הצ"ע דנוחזק לן דלח צדק ונהו דתינוח
לח להינוטוהו רצנן יען צנוקוס שנוחזק דלח צדק לריך
להיות עדות גדול או שליח גדול צר ונלה ללותו דבר
כנוו צכל שליחות קח ונשונע לן כיון דצדיקת חונן ונדרצנן
הוא הינוטוהו חף קטן שאין צר שליחות, נוכחו אדרצה
ונס"ס המכר דילטרך שליחות צזה, חף הכשירו שליחות
דקטן כנוו צאנות שפוסק הרנ"צם (חונן ונלה פ"צ הלכה
י"ז) שהכל כאוננים על ציעור חונן והכל כשירין לצדיקה
ואפילו נשים ועצדים וקטנים והוא שיהיה קטן שיהיה צו
דעת לצדוק כי צקטן שיס צו דעת הקילו להיות שליח
צדבר ונלה וכל צנונון (ע"י שער הונלך פ"צ ונקרצן פסק
לריך לחלק צין לענין ונוון וצין ההוא דפסק דהו ונלה)
הרי יס תועלת דצדקה אצל הלחס ונשנה סס כ' היינו
לענין צדיקה חף לענין צטול דהו דאורייתל לח כדנווכח
ונגנ" ד': חף הונחצר פסק (תל"ד ד') שלוחו יוכל לצטל
חוננו וגם אשתו תוכל לצטל חוננו, וע"י סס צנ"י (סע"ק
ו') שהר"ן ונציח דעת אחרים, ולפ"י ונה סכתצ צאשתו
כנוי כ"י דמ"ל לדנות זו לנ"ש הרל"ש צקדושין פ"ק דלס
קדש אשה צגזל שלה ונקדשת וכו', וע"ש צחק יעקב
(סע"ק י"ד) והונג"ח חולק על הונחצר סכתצ לכן עוצ
שהצטל אשתו אצל צאנות לח ונהי כ"כ צטול האשה ע"ש
אצל אלל צדיקה לכל הפוסקים הינוטוהו לאשה וקטן ד"ל
לדעת הרל"ש (קדושין דף נ"י) ופי' הרל"ד וכו' צקדושי
קטנה שהיא זוכה לעלונה צשליחות אציה ונהי שליחותה
לעלונה דקטן אית ל"י זכיה כשדעת אחרת ונקנה לו עד
כ"ל, נראה לי לנור כן אלל צדיקת קטן או אשה חף
שאיס צהורת שליחות לגצי הונשלס להיות זוכים ולקיים
הנולה צעדס, אצל להס לעלונס צקטן שיס צו דעת יס
זכיה לעלונס צנולה זו, לכן ונהי צזה שליחות דקטן אית
ליה זכיה כשדעת אחרת ונקנה לו, וצודחי צע"ה צניח

ליה ונזכהו לנ"י שצודק את ציהו כן נראה לי.
אבל ונעיקרל דרינל פירכא, כצוד ונר הצ"י הגאון ש"י כ'י
לדעתו ר"ל דס"ל להונג"ח דעיקר הנולות עשה דהשצתו
היינו שיהא ונשצת וכל צעיקן צזה דין שליחות ואס כן וניהת
וותר לשרוף על ידי עכ"ס (אצן שלונה הלכות פסק קינון
ל') ונציח רליה שאין עליה חצונה וננורח פסחים ד'
ע"צ אלל קטנים דהינוטוהו רצנן לקטן סס, הרי אין עוד
הדנוון הזה שיה וכל לדדים הלל רלינו חין העוצד כוכבים
נעשה שליח לדבר ונן הדצרים שצעולס ועושה אדם שליח
ח"ש או אשה וכו' הויל ונן צני דעת וישנן צנוקלת ונלה,
אצל וני שאין צני דעת ונן חרש שוטה וקטן חיון נעשין
שלוחין (ע"י רנ"צם פ"צ הל' ח' צ' ונהלכות שלוחין ושותפין
שהיא ונסיקתל צגנורח צנוליעל דף ע"א ע"צ וצעיורצין דף
ע"ט) ונכל שכן הכא ונפרש הרנ"צם אס אונרו האשה והקטן
אנו דקטניה הרי אלו כאוננים כפי הסי' פסחים ד' ע"צ
ונוסיק עוד והוא שיהיה הקטן שיס צו דעת לצדוק צודחי
כחצ ציטנן צנוקלת ונלה אצל עכ"ס ונלן דבר שנויה שיכה
צו שליחות ונכ"שכ צנולה עשה דהשצתו הנוולת על כל איש
ישראל הונחויצ צנולתו לעשותה צוועדה כנוו אכילת ונלה
צערצ לוחל כפי חולשת דעתי ונן הגנורח ונן הרנ"צם נראה
יותר כדעת רעק"ח ז"ל וכן רלוי להורות.

שיכל כ"י ונפה צקפרו המדפס וחדש ושנו שסיס ח'ל'ק
 (ק' אופניס ב'ל' זעירא דויקרא) צליקועיס והערות ל' כ'י
 ח'ל'א ד'אונריקן צקסהדרין קי"ח ג'זי נ'דחי עיר המדחת,
 י'ל'א הן ולא ש'זחן, ה'א קי"ל' ח'ן שליח לדבר עברה וה"ל
 כ'אלו שליח ונע'למו נ'דיח ונ'וני' ח'ס ה'א ונ'לג'י העיר הרי
 נעשית ע"ה'ב על ידי השליח וה'א ח'ינו ונ'לג'י העיר הרי
 ש'ינו ש'ס ש'ל'ס הנ'דריח'ס ונ'עיר א'חרת הרי ה'ס כ'יחיד'ס
 ונ'וני'ס פ'ל'ט ע"כ ונ'פי ה'מ' י"ל דקרא ח'ל'נרי'ק צ'נו ש'ס
 לו כ' להב'ריח ד'ש ש'ליחות ק'ני"ל י'תורא ד'ל'שנ'א ד'ל'ל'א
 ח'ש'יס וד'יחו י'ל'ח'ה ד'י'ד'הו ל"ל ל'ינו'א ה'ד'יחו ח'ש'יס צ'ני
 צ'ל'ע'ל וק'רצ'ק ח'ת י'שצ'י ע'יר'ס, ח'ל'א ד'ה'ד'ח'ה ע"י שליח
 ג'ס כ'ן ה'א נק'ר'ח'ת ע"ש השול'ח ח'ל'ל י'ל'ח'ה ד'ח'ל'א צ'ג'וק
 ל'א ש'י'ך צ'ה ש'ליחות כ'נ'י'ש צ'תוספת ר"ד פ"צ דקדוש'ין
 ד'ח'ן ש'ליחות לה'י'ח תפ'ל'ין ח'י ל'שצ' צ'ק'כ'ה.

ומבאן ג'ס כ'ן י'ס תשוב'ה ע"ד ונ'הר"י'ט צ'ח"ל ס'ינון ק'כ"ז
 ש'כ'י צ'נ'ע'נ'ח ד'ונ'אן ד'ס'יל ד'ח'ן ש'ליחות ונ'ע'ל'ת ל'צ'ט'ל
 ח'ונ'ן ה'א ד'וני'י' ל'א ונ'יו'סק'ן ל'ש'ליח וכצ'ר ת'נו'הו ע'ל'יו ר'צ'ס
 ד'ונ'א'י ד'אונ'ר'י' ס'בי ה'א צ'ל'ונ'ר ח'ונ'רו ל'ק'ס'פ'ר וי'כ'ת'י'צ' ש'ל'א
 ונ'ק'ר ל'ה'ס ר'ק ד'צ'ר'יס צ'ל'י כ'נ'ונ'ר'יס ח'א'ן כ'ח צ'ד'צ'ר'יס כ'אל'ס
 ל'ה'יות ח'ור'יס ונ'ונ'ק'ר'יס ל'ח'חר וכו'י'ש ר'ש"י צ'ג'יע'ן כ'י'ט ח'י
 ד"ה רצ'ח ח'ונ'ר וד'ק ס'יו צ'י ד"ה ח'י ל'א ונ'יו'סק'ן ח'ל'ל ד'צ'ר'יס
 ש'ה'ס ג'ונ'ר'יס כ'צ'יע'ול והפ'ק'ר והק'ד'ש ח'ינו ע'נין ל'ז'ה וע'י'ן צ'ונ'ח'ה
 ח'פ'ר'יס ה'י ש'ל'ח'ון ס'י ז'י וצ'ר'כי י'וס'ף ח'י'ח ס'ינון ת'נ'י'ד וח'ת'ס
 ק'ופ'ר צ'ח'ל'ק וי"ד ס'י' ש'כ"ל ח'ת'ס'י ר'ע"א ז"ל צ'ג'יע'ן פ'י השול'ח
 ח'ות ל"ד וצ'יה ונ'ח'ר ח'י'ה'ע ס'ינון ק'י' ס'ד וצ'ח'ד'ו'י' לה'ר'וני'צ'ס
 ה'י ח'ונ'ן ונ'ל'ס פ"צ ה"י' ח'ל'ר'כ'ת'י צ'זה ור'ח'ה ח'ני ע'ת'ה כ'י ג'ס
 ונ'ח'ה ד'ונ'ד'י'ח'יס י'ס תשוב'ה על ונ'הר"י'ט ד'כ"ל ק'ר'ח ד'ה'א ח'ס'ת'ה
 ונ'י'ל'י צ'ע'ל'נ'ח'ה ה'א ונ'ח'י' ש'ליחות ש'י'כ'ח צ'זה ח'ל'ל ד'כ'י'ן ד'ח'ן
 ת'ל'וי ד'צ'ר ר'ק ח'ס'ת'ה ה'א העברה ח'ן צ'זה ד'ין ונ'י'ל'י ונ'ש'יע'ת
 ח'ת'וס'י צ'ק'ד'וש'ון ונ"צ צ'י ד"ה ח'ונ'א'י וצ"ק ע"י ח'י ד"ה כ'ת'ני
 ד'צ'ט'ונ'ג ל'א ש'י'ך ל'ונ'ונ'ר ח'ן שליח ל'ד'יע י'ס ל'ונ'ונ'ר ד'וני'ירי
 ש'ה'ש'ג'י'ח ל'א י'ד'ע ש'ח'ק'ור לה'די'ח ח'ל'ל ה'א ר'ח'וק ח'ונ'ל'י'חות.

ובל' אונ'ע ונ'ס'ג'יד לע'רי ל'ר'צ'ס צ'ד'צ'ר ת'נו'הו ד'וני' ח'יו ל'ח'וכ'ח
 ח'א'י'ט'ול'ל'א ש'ר'ח'י'ת'י צ'ע'ע'ר'ת ז'ק'ר'יס צ'ה'י פ'ס'ח ס'ינון ת'נ'י'ד
 ח'י'ל ש'ל'ח'ו כ'ו'י וי"ח ש'ח'ן ש'ליח י'כול ל'צ'ט'ל ונ'כ'ן ח'ן להק'ל
 וע'ל כ"פ ח'א'ש'ה ח'ן לעשות שליח ל'צ'ט'ל ח'ח'ונ'ן כ'י ח'ל'ל'ה ג'ז'י
 ח'פ'ר'ה ונ'ונ'ע'ת ח'ת'ורה ש'ח'ן ש'ל'ח'ה כ'ונ'ת'ו ונ'וס'ס ד'כ'י ח'י'ש'ה
 י'ק'י'נ'טו כ'כ"ל ע'כ"ל וצ'וד'ח'י ל"ל " ש'ח'ן ש'ל'ח'ו " ד'צ'צ'ע'ל ע'ס'ק'י
 ונ'ה ע'נין ש'ונ'ט'ה ח'ל'ל ח'ר ס'י'ט'י וכ'י ונ'וס'ס ד'ג'ז'י'ס ה'א ש'ח'ן
 ח'צ'ע'ל ע'וש'ה ש'ליח להפ'ר ול'ח'ק'יס כ'ד'ח'י צ'נ'ד'ר'יס ע"י צ'ט'ל כ'ח
 ש'ליחות ונ'ח'ש'ה ח'ל'ל ה'א ע'וש'ה ש'ליח ל'ק'צ'ל'ת ג'ט' ונ'ע'ש'ית
 ש'ליח ג'י'ח ח'א'ך ש'ת'ה"י כ'ונ'ת'ו ח'ס ש'ח'ש'ה ל'א ת'ע'ש'ה ש'ליח
 ח'י ש'ל'א לעשות ח'ות'ה ח'ן ל'ד'צ'ר'יס ונ'י'צ'ן כ'ל'ל.

והנה ה'י צ'ח'ת'ס ס'ופ'ר ז"ל ח'ד'ש צ'ד'ע'ת ונ'הר"י'ט ד'ונ'ה'פ'ר'ה
 י'ל'פ'י'ן ד'צ'וני'ל'י ל'י'כ'ח ש'ליחות, וצ'זה ונ'שצ' ח'ק'י'ש'ח'י
 ד'כ"ל ק'ר'ח צ'ה'פ'ר'ה ח'א ונ'י'ל'י כ'י'ס'הו י'ע"ש וי"ל צ'ד'ע'ת צ'ע'ל
 ע'ע"י' ד'ע'ע'נ'ח'ה ד'ח'ר'יס ש'ונ'י'ח'ה ח'ר'ין (ונוצ'ח' צ'צ"י ש'ס)
 ש'ח'ן ש'ליחות צ'צ'יע'ול ה'א ד'ונ'ע'ט'ס ח'פ'ק'ר ה'א ח'א'ן ח'ד'ס
 י'כול ל'ונ'ונ'ר ל'ש'נ'ח'ו ח'כ'ק'ר כ'כ'ס'י וע"י כ'י ח'רצ' צ"י ד'ש'ח'י
 ח'פ'ק'ר ד'ונ'ע'ט'ס ח'ר'ר, ה'א כ'נ'י'ש ח'ר'וני'צ'ס ח'א'ן ק'צ'ל'ת ח'ר'ר
 ע"י 10

כ'ל'ל צ'ונ'ח'ה זו ד'די'כ'ח ק'ח ונ'ש'ת'ע'י י'ס'י ונ'ח'ז'ה ט'ע'ס וכ'י ח'ס
 ח'ונ'ג'ך ח'ת'ן ר'ש'ות ל'ונ'ש'ת'הו ל'צ'ט'ל ונ'ח'ת'ו ל'ר'י'ך ל'ית'ן ט'ע'ס על
 ר'כ'ו'ט צ'צ'יע'ול ש'ה'רי ג'י'ז ונ'ל'ות ח'ונ'ג'ך ח'א'י'טו ונ'ור'ד צ'ונ'ל'כ'ות צ'זה
 כ'ל'ל וס'ח' ד'צ'ר צ'רו'ר, וצ'זה ג'לו'תי צ'ח'ד'ו'ש'י ק'וש'ית ג'ח'ל'ון צ'ע'ל
 ח'פ'ל'ח'ה צ'פ'ר'יס י'פ'ות ש'לו על ח'ת'ורה צ'פ'ר'ש'ת ק'ד'ו'ש'יס ח'ה'ק'ש'ה
 צ'ק'ונ'י'ח' ד'יצ'ונ'ות ד'ק ה'י ד'ס'י'ד ח'וני'ח' ד'כ'י'צ'וד ח'צ' ח'ד'י ח'ס'ת
 וס'ח' ח'ינו ע'וש'ה ונ'ע'ש'ה ע'ונ'ך ונ'ד'ח'ק ל'ח'ר'ן ד'וני'יר'י צ'ח'צ'יו ש'וג'ג
 ח'י ש'לו'ת ח'ות'ו צ'ע"ש' וס'ג'ן כ'ל'כ'ס' ונ'ל' ע'ש'ה ע'ד צ'וח ח'ס'צ'ת
 י'ע"ש ונ'פ'נ'ו'ש' ל'ק'י'נו, וס'י'צ' ר'ח'י'ת'י צ'ה'ג'ה'ות ונ'יו'נו'ות ש'ס
 ח'ות ח'י ש'ה'ק'ש'ה ז'ה צ'ע'ס ס'פ'ר ח'ונ'ל'ת וס'כ'ר'י' ד'צ'ד'צ'ור
 צ'ע'ל'נ'ח'ה ל'א ח'ש'י'צ' ר'ש'ע ד'ד'צ'ר'י ח'רצ' וד'צ'ר'י ח'ת'ל'ונ'י'ד ד'צ'ר'י
 ונ'י ש'ונ'ע'י'ן ור'ק ונ'ק'י'ת ח'י'י'צ'ה ח'ות'ו ח'ור'ה ונ'וס'ס ח'ס'ת'ה ג'ופ'ח
 י'ע"ש ח'י'ח' כ'ע'י'ן ונ"ש ח'ת'וס'י צ'ק'ס'ה'ד'ר'ין כ'י'ט ח'י ד"ה ד'צ'ר'י
 ח'רצ' ד'ונ'ק'י'ת ל'א י'וכל ל'ע'ע'ון ד'צ'ר'י ח'רצ' וכ'י ש'ה'רי ל'ט'ו'ה
 ש'ל'א ל'ה'ק'י'ת י'ע"ש וד'צ'ר'י ח'ג'ה'י'נו ק'י'נו'י צ'ש'יע'ת'ח' ח'ד'ח ע'ס
 ונ"ש ח'ר'יע'צ'ו'ח ז"ל צ'ק'ד'ו'י ד'ק ונ"ג ח'א' ח'ונ'ש'ל'ח ל'ד'צ'ר ע'צ'ר'ה
 ח'י'י'צ' צ'ד'י'ט'י ש'וני'ס ח'א'ס כ'ן ר'ש'ע ה'א ח'י'י'טו ד'ו'וק'ח צ'ש'וכ'ר
 ל'ח'רו'ג ח'ת ח'צ'רו ח'י ש'ש'ול'ח ע'צ'רו ח'ש'כ'ור לו ח'ל'ל ל'א ד'צ'י'צ'ור
 צ'ע'ל'נ'ח'ה ח'ה'צ'ח' צ'ונ'ש'ת'ה ל'ונ'ג'ך ח'ל'כ'ות ח'ול'ח וס'נו'יר'ת נ'פ'ש
 פ"צ ה"י'צ' וכ'ן ה'א ח'ת'וס'פ'ות צ"ק ד'ק כ'י'ט ע"י ד"ה ח'ל'ל
 ל'ח'צ'ר'י ד'ד'ו'וק'ח ש'וכ'ר ע'די ש'ק'ר ח'י'י'צ' צ'ד'י'ט'י ש'וני'ס ח'ל'ל ח'ונ'ר
 פ'ע'ור וס'ח'ר'כ'ת'י צ'זה צ'ח'צ'ור'י ח'ל'ל ונ'וע'ד ח'ל'ק ג'י' ס'י' כ"ה
 צ'יר'יע'ות ח'א'ל'ל ונ"י'נו ל'ד'י'די ל'א ל'ר'י'כ'ח ל'ח'י'ח'ן ח'זה כ'ל'ל
 וג'ס ח'ינו ע'ול'ה י'פ'ה ל'ה'ס'צ'ר'יס ד'וני' ש'י'ס לו כ'ח להב'ר'י'ח
 כ'ש'ר ונ'ונ'ג'ך ל'ע'צ'ר'יו ח'ן ח'ונ'ר'יס צ'י ח'ן שליח ל'ד'צ'ר ע'צ'ר'ה
 ד'ה'י כ'ח'ל'ר ד'צ'ע'ל כ'ר'ח'ה ונ'ח'י'צ' צ'ה כ'ד'ח'י'ח' צ'צ'י'נו ד'ק י'
 ע"י ח'ל'י'צ'ח ד'רצ' ס'ונ'ח' וס'ח' ח'ל'ל ח'צ'ר'ת ח'רצ' ונ"י'ס ח'וד' ג'ר'ש'ון
 ז"ל ח'י'צ'ח'ה צ'פ'ני ח'וד' על ח'ת'ורה ל'ה'ג'ל'ון ח'ונ'צ'ח'ק ח'רצ'
 ח'ד'י'ח ז"ל ר"פ צ'ל'ק י'ע"ש וג'ס צ'ש'י'ת ט'ד'ע צ'י'ת'ורה ונ'ה'ד'וכ'ח
 ק'ונ'ח ח'ל'ק ח'י'נו ס'ינון ל"ז כ'ת'צ' ד'צ'ונ'וכ'ר'ה לעשות י'ס ד'ין
 ש'ליחות ג'ס צ'ג'וי י'ע"ש ח'א'ס כ'ן ח'ד'ר'ח ק'וש'י'ח ל'ד'וכ'ת'ה ח'י
 כ'ינו'ח ד'יו'ק'ש' כ'צ'וד ח'צ' ל'כ'צ'וד ח'ונ'ק'וס ח'י'י'צ' ל'ש'נו'ע' לו ח'רי
 ח'א' כ'ונ'כ'ר'י'חו כ'י ג'ד'ול כ'ח ח'י'י'צ' ח'צ'ח ונ'ש'נו'י'ח ע'כ"פ כ'ח'ינו'ת
 צ'ש'ר וד'ס ח'ד'ר' ח'י'ל ח'צ' ר'ש'ע ח'א'ך י'ש'נו'ע' לו וס'ד'צ'ר ס'ותר
 ח'ת ע'ל'נו' ונ'ש'כ' כ'ד'כ'ת'י'צ'נ'ח'ל, וצ'זה צ'ח'ר'ת'י צ'ק'ס'פ'ר'י ש'ס ח'ק'ר'י
 וס'כ'ח'י'צ' צ'ש'נו'ח'ל צ'י י"ד ל'י וי'ח'ונ'ר ח'ל ע'צ'ד'ו'י ר'חו ח'ק'ת
 י'ח'צ' ח'ל' י'די ונ'ו ש'ס ש'ע'ור'יס ל'כו וס'ל'י'ת'וס' ח'ל'ש' ונ'כ'ת'י'צ'
 וס'ל'י'ת'וס' וצ'ח'ר ח'ר'ד"ק ש'ח'ח' כ'ונ'ד'צ'ר ע'ע'רו ח'ל'י'ת ח'ות'ה
 ח'א'ס כ'ן ונ'ח'י ח'יד'ו'ש'ח ח'י'כ'ח ל'ש'נו'ת צ'זה ח'כ'ת'י'צ' ח'ל'ל ל"כ
 ד'ט'ו'צ'ח ק'ונ'י'ל ח'כ'ות'צ'י' ח'ס'פ'ר צ'רו'ח ח'ק'וד'ש (ש'ה'ס ג'ד ונ'ת'ן
 ד'ח'ס'ק'ו ל'ס'פ'ר ש'נו'ח'ל צ'ח'ר וס'נו'ח'ל ונ'ת כ'ד'ח'י צ'צ"י ע"י ח'י)
 ש'נו'ח'ונ'ר ח'צ'ש'לו'ס ל'ע'צ'ד'ו'י ל'כו וס'ל'י'ת'וס' ה'א כ'א'ונ'ר ח'ני ח'ל'י'ת
 ד'י'ט ש'ליח ל'ד'צ'ר ע'צ'ר'ה צ'ש'ר ונ'ונ'ג'ך וכ'ן כ'ת'צ' צ'ש'נו'יס ונ'ונ'ע'ל
 ש'נו'ח'ונ'רו ח'ל'י'ת'וס' צ'לו'י ח'א' ח'ק'ר'ח ל'ע'צ'ד'ו'י כ'ן ח'ל'ל כ'ת'צ'
 ח'א צ'כ'י ז'כ'רו'ות ח'וצ'ו'ת'ו'י ש'ח'ח' וס'ל'י'ת'וס' צ'ע'ל'נו'י, כ'ן כ'ת'צ'ת'י
 ש'ס צ'ח'צ'ור'י ח'ח'כ'ר, ופ'ה ח'צ'ח'ר י'ותר ד'ח'לו ל'ד'י'ט'י ש'וני'ס
 פ'ש'יע'ור ונ"ל ק'ר'ח ל'ח'כי ד'ח'נו ח'וע'ל נ'ש'כ'ר ח'ל'ל ד'ק'י'נו'ל
 ח'כ'ת'י'צ' כ'י ג'ס צ'ד'ין ג'ונ'ור ח'א' ח'י'י'צ' צ'ע'ד ח'ס'ת'ה על ידי
 ע'צ'ד'ו'י.

ובסברא זו י'שצ'ת'י ק'וש'ית ח'ונ'פ'ל'ג ח'ש'ט'ון ונ"י'ה ע'וש'ה ש'נו'ח'ל

יחל דצרו ואיסורי יין ועונותיה ותגלחת למזר ואורנין לסדיח
 דגם ע"ז כחערצו ולא דוני להא דאורנין צר"ה כ"ט ח' כל
 הצרכות כולן חע"פ ט"ל ונול"ח חוץ וצרכת הלחם וצרכת
 היין שאם לא ילא נול"ח ואם ילא ח"י ונול"ח ופרש"י ונשום
 דצכל יס ערצות ולא צצרכת הכהנין דלא ליתיהי ולא ליצרוך
 יע"ש דהתם עיד לא כחיי"צ לא יאכל ולא יצרך אצל הבא
 כצר נדר וקבל על עלמו ודוני לצרכת הנוזן שכי' הרא"ש פ'
 שלשה שאכלו קינן כ"ח דנודיח חע"פ שלא אכל כלל ונול"ח
 חצרו צצ"הנו ונשום דכצר נהנה .

ובהבוי ויוט"צ לי ונה שאנר התנח לטון " הכחוצה צתורה "
 ונשונע דצדרצקן ליכא ערצות וצחונות ק"י"ל דצכל
 הצרכות ונול"ח ונשום ערצות חף ע"ג דכולהו ונדצריהם ח"ל
 ונשום דצדרצקן איכא צרכת הכהנין דלא כחערצו ע"ז להכי
 ונדייק לנינור ונ"ה הכחוצה צתורה ועיין צצרכי יוסף ח"ה
 קינן קב"ד שהצי"ח וני סקוצר דלא כחערצו ישראל על של
 דצריהם, וצקפרי צבורי חצי צונדרש צחרוש לונגלת חקתר
 קי' ד' לדרתי צזה ונטעם צצרת הרנו"צ צפכ"ה ונה' ונ"ה
 ולזה קב"ד שאם החערצ צצצר שאינו קלי"צ כגון חן לו כונה
 שתתן ואני ערצ לא סוכה דעתו צצצר שאין ידוע ולא כחיי"צ
 יע"ש וכל גזרות וקיינות של דצריהם ותקנותיהם אין להם
 שיעור וקל"ה והארכתי שם צזה וניסור וננו" דר"ה לא ונשונע
 הכי ואף שונל"חתי קצרה זו צל"ח צרכות ונ"ח וצטלוס ירושל"ם
 על הירושלמי רפ"ק דנוגלה וצקי' נחלת יעקב ואצני שוה"ר פ'
 קדושים דדרצקן ויקרו דצר שאינו קלי"צ וניו קטי"ח ואין הפנאי
 ונספיק להאריך צזה .

ותרו קטי"ח לי על ה"הג ונשה"רש הכהן כ"י צו"ש דנוש"ה
 לא הזכירו צגנוי חנוץ של ישראל שקבל עליו אחריות
 שהנפקד חיי"צ צצ"ל יראה ונשום דצל"ח חיי"צ לצצר ונשום
 עשה דחשציתו דטה"ג צצ"ל אחרים ע"כ ונח"י ונחרן צזה
 הא עכ"פ ה"ל לגנוי לאדכורי לענין לאו דלא יול"ח דנוי"י
 יפ"י צצקחים ה' דעיצר צחונן של גוי שקבל עליו אחריות
 והל"ל ג"כ צצ"ל ישראל

וגם ונ"ש ה"הג כ"י להצי"ע על ידי"ה ה"הג הנוחצר כ"י
 סקוצר דצצור חנוץ לרי"ך שליחות ונסוגי"ח דפקחים ד'
 ע"צ דקטנים כאוננים על הצדיקה והא אין שליחות לקטן
 תנוה ח"י ע"ז וכי הבא צצריית"ח צקיום הנו"ה עסקי' הבא
 ויירי ח"ס הצית צחזקת צדוק ע"י דצרי הקטנים שאנורו
 ח"י דקטניהו אין הכי כוני שלא קיים צצל חנוץ ח"ה הנו"ה
 אצל החנוץ כצר הלך לו הגע צעלונך שחיי"צ אדם לעשות
 ונעקס והלך אחד ועשה לו ונעקס הוא לא קיים הנו"ה
 וני"נו הנועקס נעשה וא"ל לכתרו ולעשות אחר צונקונו
 ולא הצנתי כלל דעת"י דנור ניהו רצ"ח שצקס להשיג צזה
 על הנוחצר כ"י .

ועתה אצי"ח להשתעשע צצצר ידי"ה ה"הג הנוחצר כ"י פסקי
 פסקי ואין סדר לנוסנה, הנה צקי' י"ח וצי"ח חקירת
 הגאון צצל אורני צי"ה ז"ל ח' עוסק צצפק ונ"ה פטור ונן
 הנו"ה והנוחצר כ"י פשיט"ח ל"ה דאפילו דרצקן דוחה ונ"ה
 הצ"ח ח"י ונחדש ונודני ל"ה לנ"ה שח"ה עוצרת דק"ב
 להר"ן דאם עוסק צה כצר דוחה ונ"ה עוצרת הרי שהקבל
 לגצי החנוור ח"י כחל"ש כיון דעסקו צה, זה הוכן דצרי ואני
 אנוור

ע"י שליח אצל ציעול ח"י ענין לכדר יע"ש וקוצר הרצ
 עט"ז כדעת צצל ונחנה אפרים ז"ל שהצי"ח רח"י ט"ש שליח
 להקדיש ג"כ וה"ה לידור וא"כ אפי"נו ציעול כוני כהשקר
 ונחש צכדר ונ"י לנישוי שליח חך צחקה דצדיקה גלי
 רחונ"ח שאין לצצל כח שליחות ככדר ונ"ה ח"כ לא לקיים
 ולא להפר ונול"ח נכרע כחה ג"כ צציעול שהח וני"ל וני"נו
 הדצר ונחנייה ונאור .

ואחזור לענין הקטי"ח של הגה"נו, הנה רח"י צס' צני
 ישכר צונח"ורי שצחות שהצי"ח קוטי"ח זו צקס הרצ
 היד"ח ז"ל ותי"ר"ה דנושכחה לה צחוק' שצת שקבל עליו הצן
 יותר ונחציו דלגצי ח"כ ליכא ערצה ולא נעשה רשע צזה
 ע"כ והצצרים תנוה"ס דהא ציצנות שם צע"י לניכף דעשה
 דוחה ל"ת של כרת ונח"י דאילעריך קרח לכיצוד דלא רחי
 שצת וחי ויירי צחוק' שצת ונשום דצצצת גופי' צל"ח
 ה"ל רשע הא צחוק' ליכא כרת ולא רק עשה צעלונ"ח
 כונח"ח ציונ"ח פ"ח דגצי י"הב דנוי"י יפ"י חוק' צצצת
 וי"ע איכא קר"י לונעוטי ונכרת ולא ח"כ היכי וייתי
 רח"ה לל"ת של כרת, והנוה ח"י על גדולי עולם דלא
 כחתי לקצרת"י שאם יש לאצ רשות לצצל ונ"ה ח"י רשע
 וה"ז דוונה לעשה דוחה ל"ת דליכ"ה חו ונשום ונ"ה הצ"ח
 צצצרה, וטי"צ ונל"חתי צחידוקי עין ח"י לעין יעקב ציצנות
 שם שתי' כן קוטי"ת הנוקס צקידו' ל"צ וכן צחלת עזריאל
 על הש"ס צפרפראות צצרח"ו הקסה ותי"ן כן, וצקפר
 ונחת עני לה"ר יוסף שלונה ונפרעק"י צדף ד' כחשק
 צתירון זה ולא ישר צע"נו ולא ידעתי לונה, וטי"צ הסכתלתי
 צפנים יפות שם שר"ל דאם הצן היה ונחוי"צ לקיים לא
 טי"ך לונור צאצ אין שליח לד"ע שהרי הצן ונכרה יע"ש
 והח כצצרת"י דדוני לוננך ושר הגוזר על עצדיו .

ובעמדי להשתעשע צצצרי ה"הג ונ"ה שלונה הכהן כ"י
 הכני צח להעיר עוד על דצריו צצ"ות נחלת
 כפת"י קי' כ' צד"ה וניסור דהא דהולך צגנוי לונור שלא
 להושיע כוס יין למזר ונשום לפני עור והא צל"ח ונחוי"צ
 ונטעם ערצות ליקח וידו כשחול"ה לשתות או לחבול איסור
 הוא להגדיל העונש ונשום לפי"ע כעושה ונעשה ונוש ולא
 רק כונצט"ל ונ"ה תוכחה זה תוכן דצריו והל"ל צה ונרגיית"ח
 עפ"ד התוספות צע"ז ו' ע"צ ד"ה וני"ן ח"ל נראה דה"ה
 צכל שאר איסורי"ן ח"ל להכי נקטו כוס יין למזר ונשום
 דנוקתנו"ח לנישתי ק"א צע"י ל"י כיון דכ"ע חונ"ח שחו ושונ"ח
 שבו מזירתו אצל ישראל שאנור הושט לי צצלה או חזיר או
 שום איסור אין לחושדו ונלהושיע לו וכו' עכ"ל, וצזה ונישצת
 ג"כ קוטי"ת ה"הג כ"י דק"נו"ל דצחונ"ר קתם הושט לי חף ע"ג
 דלא ידע דלנישתי צע"י ח"קו להושיע ונשום דילונ"ח אישתי"ל .
וב"ש ה"הג כ"י דצח"קור שאדם ונקבל על עלמו כונו נדרים
 ומזירות אפשר דליכא ערצות כלל והניח צל"ע לדדי
 פשיט"ח לי דגם צזה יש ערצות וננור"ח ונפורשת צקוטה ל"ז
 ע"צ דאנור כ"ש צן יהודה ח"ש כפר עכו ונשום ר"ש אין לך
 כל ונ"ה ונ"ה שכי' צתורה שלא ככרתו על"י ארצעים ושונ"ה
 צריות של שם ונ"ה ח"ק ושגלת ח"פים ושם ונ"ה חונשים
 וכו' ונוכח החם הדיינו ונשום ערצות שקבל כ"ח על ס' רצ"ח
 ישראל ושרי נדרים ומזירות הם ונו"ה הכחוצות צתורה לא

אוונר דאס כאונר דנוולה דרצנן אינה דוחה של תורה יש לתלות ספקו של הגאון בעל אוונר ז"ל בנחלוקת הרנו"צם והרש"ב"א אי ספק דאורייתא לחיובא וכן התורה או נדרצנן כו"ש הר"ן זקס"ק דקידושין בטעם נחלוקתם ובלעת הרנו"צם הספק כידון כוונת דרצנן ולהרש"ב"א הרי הוא נחו"צ וכן התורה ונטעם ספק וי"ל כיון שהוא עוסק ע"י חו"צ הנוקם ז"ה ויה לי ספק ויה לי ודאי דונוי ננוי לנחלוקת הרנו"צם והרש"ב"א והכוני לזכ"ל ז"ה ויה לי וזכרין על ויילת ספק טעם סוצרים שכיון שנתחייב ונחונת ספק הרי יכול לוונר ולנוי ע"ש. ואמנם צוולה דרצנן גופא יש לי לוונר דדוחה ג"כ של תורה דהא עיקר ילפותא דגונרא לעוסק צוולה פטור וכן הוולה היא ונטום דכתיב צצתך וצלכתך צצת דידך וצלכת דידך הא דנוולה פטירת וכיון שהתורה אוונר דוקא צצתך אתה חייב וכוונתם זאו ואונר שהוא חייב לעשות זה אם כן אינו לבת דידו" וה"ז דוונא לנ"ש תורה צקוטה תחת אישך ודרש"י ונהבא שאם אינה ראוייה לקיימה אינה שותה וכל שכווני ונונעם אותו ונקיימה אינה נקראת תחת אישך, התורה אוונר ונקא האיש ונוון וכל שכווניס אפרו נקרא עון ונונעל כח הוויס כו"ש הרנו"צם זה"י קוטה יע"ש צונטנה לונלך, וצפ"י ויה' תרוונת חקר הרב וי"ל ז"ל אי תרוונת טונאה נדרצנן נקראת ונחוללת ועיוונת והטונא שאכלה פטור ונוניתה שהרי כתוב ונתו צו כי יחלוסו פרט לזו שנחוללת ועיוונת וכיון שחללוה חכוניס הרי היא ונחוללת יעוין שם הנה כי כן מיונא כווי הכא התורה אוונר צלכת דידך והרי חכוניס חייצוהו ואינו לבת דידו" והדצר לריך תלוונד והאחרוניס צחצוריסם פלפלו הרבה צענימיס כונו חלה לא עני האסף פה.

וב"ש דספק וליה תלוי אי וייהת או נדרצריהם יש להעיר צה ונויש גדולי האחרונים לחלק צ"ן אם האיקור או היתר ונפורש צתורה שאם האיקור ונפורש צעין איקור ודאי ולא ספק וכן להיפך אם היתר ונפורש לריך היתר צבור ועיין צחות דעת צויד" קינון ק"י צזה, אם כן צוולית עשה שהחויצ ונפורש כונו עשה סוכה לריך שתי"י סוכה ודאית או שהתורה אוונר החזר אצרת ישראל לריך שיהיה אחיך ודאי והסוצרים שכל הספיקות אכורים וכן התורה סוצרים כן צספק וי"ש אם הנוחויצ ונפורש ונפל צו ספק אם הוא ונחויצ כונו ערל זכר שהרי זה דוונא לנ"ש תורה לא תאכל חלב והוא ספק חלב אצל צאם הוולה ונפורשת כונו סוכה ולולב לריך שיהי' לד"ה כשר צודאי ולנושל כאונר אם נטל לולב ונכופק ועתה נטל ודאי ונחונת החשש טונא הרשון לאו לולב כשר הוא הרי הוא חייב וייהת לד"ה והדצרים עתיקים ודורשים אורך ורוחב ופה רק להעיר צאתי.

ובסברא זו דהנאוונר של דצריהם צוגע צשל תורה על ידי לשונה כונו תחת אישה וכי' צרתה הנוקרא התוונת צפ"י טהרה טיז"י"א וכל אשר יגע צו הזז וידיו לא שטף צוויס וכצס צגדיו ורחץ צוויס וטונא עד הערב והדצרים ונפלי"אויס דהא טצילת כל גופו צעי וטטיפת ידים זו ויה עושה ואחיו"ל צתי"כ והציא צפרש"י דהכחוצ וולונד שאין טעון ציאה וויס רק הגלוי כידים ולא צית הסתרים וצגדה וי"ג הונויטו וולת וידיו לנועלה טיגע צאצר גלוי כידיו ולא צקווננו ופרש"י דנוולה לא שטף לנולתא אחריתא כדרשו לננו"י לאכילה והוא צחולין

ק"ו אוונר ר' אלעזר צן ערך ונכאן סוכו חכוניס לכ"י וכן התורה ונפרש רב כחונן ונאי ונשונע דכי' וידיו לא שטף הא טצילה צעי חלה ואחר שלא שטף טונא יע"ש ופרש"י ותוס' צחולין דאסנוכתא צעלונא הוא (ונו"ש רש"י שם צד"ה רצא אוונר דאורייתא היא ונלה כראצ"ע אין זה סותר סוף לשונו שאונר "ואסנוכתא צעלונא היא" רק ר"ל שיש לו סונך וכן התורה וכ"כ תוספות צע"ז דף כ"ב שזה נקרא דאורייתא ונדע שכל דצר שיש לו סונך יותר ונחוק ונונה שהוא צלי סונך כונו שכתבו צעלי הכללים ועיין צארעא דרצנן ונערכת אי' אות כ"ט וע"ה שיש אסנוכתא שהיא וכן התורה ונוש רק דעיקר קרא לדרשא אחריתא ודצרי ההוס' קשים להלום שכתבו דעיקר קרא כדרש להא דגדה ויה ידיו ונאצראי והלא זה רק ונוולת וידיו הנונכת לנועלה אצל לא ויונשכו לזה וולת לא שטף ועל כרחק צפרש"י שם דקיסא להא דכי' כדרש וגם ונשס כראית דעת רש"י דדרשא גוונרה היא כהא דידיו דודאי וייהת אין ונוטנא הזז רק צוונע הגלוי ולא טל צית הסתרים) והנה אסנוכתא זו אפילו כאונר שהיא דרצנן ונוש איך נכוונך וולת לא שטף לגצי טוונאה דכי' צתר הכי וכצס צגדיו ואם כן היכן גזרת ויי שאינו שוטף ידיו, והנה פשט הכתוב פירש הרנו"צ ז"ל שישטוף ידיו טצילה וכאלו אוונר וכל אשר יגע צו הזז צידיו שלא שטפס עם כל גופו יע"ש אצל אסנוכתא זו לפעמ"ד היא כדרשת כונון חוונר ע"פ הטדע ספק טוונאה צרי"הר עהור וא"כ אם אז הולך צשוק ונגע צאיש אחד ספק צצשרו ספק צצגדו הוא עהור דאיונא צצגדו נגע והצגד הוא ראשון ואין ונוטנא אדם וכלים אצל הנונחוק צטוונאה ונכצר טוונא ונפק גם צרי"הר כדאיתא ריש כרה צנוקיה שנונד ונונלא חקר דכל הטהרות שנעשו על גציו אפילו צרי"הר טונאות דאוקי כלי' ואדם טצצלו צנוקיה צחקת טוונאה ואיונא חקר ה"י יע"ש והנה ונלנו חזקה וטוונאה לטוונאה כו"ש התוספות צכחצות ע"ה ד"ה ספק צטעם חכוניס הנונענאויס צספק צרתה קדם או שער לצן קדם ולא טועיל חזקת טהרה דצצרא ונטום דנויירי צשהחוק צטוונאה ונקודס צנגע אחר וקודס שכתרשא צא לו הנגע הזה הנוסופק וכיון דנונחוק צטוונאה ונוטנאויס אותו ונפק חף אחר שהלך נגע הקודס יעוין שם הרי שנחזיקים ונוטנאויס לטוונאה אחרת וה"ה ויי שהחוק צטוונאית ידים ונונחונת שהם שניות לתרוונה ולקודש ונגע צו אז ספק צו ספק צצגדו הרי לריכיס אכחו להענויד ידיו צחקת טוונאה ונחונת ונגע הזז אפילו צרי"הר ואפי' לאחר שנטל ידיו והוליאם ונוטנאויס ראשונה וכיון דלא פלגינן דצורא דידן אי"א לוונר שידיו טונאות וגופו טהור שהרי ונכה ונה אהה ונוטנאויס עכשוו לאחר נטילה הרי הוא רק ונונגע אז צצצרו וכיון שכן כל גופו טונא ועעון כצס צגדים שהרי הקדונוי שגס דרצנן ונועיל לד"ה וכונו שהתרוונה נקראת ונחוללת ונכה דצרי סופרים כן זה נקרא ונחוק צטוונאה יהי' ונאזזה לד' שיהי' שהרי טונאויס וא"כ שפיר אוונר קרא וכל אשר יגע צו הזז כל לרצו"י אחא אפילו ספק צו ספק צצגדו ואפי' צרשות הרצים ואך צאופן שזה הנוסופק לא שטף צוויס וחיו"ל גזרו טוונאה עניו ורחץ צוויס ואם כן אסנוכתא זו היא נפלאת צפשטו הכתוב ואפי' כאונר שדרשא גוונרה

נחלת שאלות ותשובות סי' כ"ב נפתלי

פירושים אלו שהרי הוא אומר ואחר שלא שטף טוואל ולפי
הפירושי' המכריס ונוקב על הזב הוא ולא אחר ע"כ כ"ל שפי'
עולה יפה צ"ה ויתאים עם דברי רב נחמן ודברי חכמי התלמוד
הקדושים הם לנו לעינים בכל פירושינו.

ואחר שכתבתי כ"ז ונלחתי קעד לדברי דאורי' לא פלגינן
דזורא דידן להחזיק הידים טוואלות והגוף טוואר כי
רתי' צספר ונחתה אשר לאחד ונלחתי חונגארין ונלחתי
חז"ד צטענגער ז"ל שכתב ליטב קושיית החוס' על פירוש
רש"י צצילה כ"ה א' ד"ה בחזקת איסור שפירש צהונה בחזקת
איסור עונדת דהיינו איסור אבר ונן החי דהא ונשכחטס
הנך לו איסור זה ולא שייך רק איסור כצלה יע"ש ואומר
עפני' צחצוחות שור סי' כ"ה דהם נחצלה צהונה צני
ועשה איסורים לצן נח דהא ק"ל דכונאן דונחתי צדיקילא
דנוו לאחר שחיטת הקנה והושטו והרי פשו קודם וניתה
וצצ"כ צנייתה תליא ולא הותרו צ"נו רק ונשום וני' איכא
וידי ושחיטת ישראל ונתרת גם לצ"כ וכדל"י בחולין כ"ג
א"כ כשנפסקה השחיטה צ"נו איסורים לצ"כ יע"ש ואם כן
צני ועשים לצ"כ אם נאמר שכתבולה הצהונה הרי הם נשחטים
בחזקת איסורם הראשון שהוא אונ"ה וכיון שאלו איסורים
צ"נו ונטעם שלא נשחטה יפה א"ל להכשיר הצהונה דלא
פלגינן דזורא עכ"ל והוא ונושם כצרתו ונייהו אם ונחזיקין
ואיסור לאיסור כצרת ר"ת דנחזיקין ונגע נלגע או כצרתו
להחזיק ונעונותה ידים לנגע צ' תנ"י צחש"י רצרי ועיין
צזה צאורך ורוח צצית אדם שער רוצ וחזקה סי' כ"ב
וקילור הפ"י צוקרל דפי' טהרה דפס כצ' אל"י צספרי
צכורי חצי' פי' טהרה ונשטה צאורל וועד ציקודו צחלק
ונקראות קשי' ההצנה סי' ג' אך פה נוספו דברים כהנה
וכהנה כאשר יראה הרוחם.

עוד הערה אחת קטנה יש לי על וי"ש דיי"כ סי' כ"י צקדש
נפתלי צסוף פאה ד"ה ולא פסקו צסם תייער דפסק הוא
צצ' רגליו כענין שפי' צנפיצות ככה רגלים וגו' ויפסק וכתב
נר שלריך להסיקי "וכתיב (שנואל צ' טי' י"ג) והוא פסק
שתי רגליו" וא"י אומר דנוקרא צתרא א"ן רח"י ש"ל דנש"ה
ונפרש שתי רגליו כי פסק סתם ונשונע כוני צרגל א' ועפי'
ונשונע הכי כי לשון פסיחה יורה על קפילה כפרש"י צא צ"ב
י"ג וני' ש"ל רגל אחת עוצה יכול לקפון צה אצל וני' שנקטעו
צ' רגליו עושה לו רגלים של עץ ויכול לילך צלי קפילה כיכרת
כ"כ ולהכי פירש שתי רגליו כי וני' קופץ הוא ונעטי כוונת
לעין אצל צקרא קנול דכ' ויפסק סתם וע"כ צצ' רגליו כדכ'
ונקודם והוא נכה רגלים ש"נו דתסם פסק צצ' רגלים אצל
ונה נעשה צוני' צספרל צפי' פסק דפי' אומר כ"ה י"ח צין
צרגל א' צין צצ' וכוני' צתוס' רעק"א ז"ל שהציא ור יד"י
כ"י ואונסם ונדצרי תייער וחוס' רעק"א ונשונע שגם שניהם
נורדים דחגר צא' ורח"י ונוי"ש הגאון ז"ל שם צתוספותיו שבי'
צגט לחגר צרגל א' פסק ונשום דחגר יס צ"י ויש צצ"י וכו'
ונשונע דחי' לאו האי טענוא היו כותבים חגר דסתנוי' צרגל
א' ופסק ונשונע גם צצ' אצל ג"ז קשה עוצא שהרי צספרל
אומר צציאור ונלת פסק צין חגר צצ' רגליו צין חגר צרגלו
אחת הרי שלשון חגר גם כן כולל תרונותיו וכאשר הציא ור
צספרו לשון הספרל ו"ל דנוי"ו לשון חגר יותר נורה על א'
ונפסק

גנורה היא ח"ש דודאי הק"צה ונורע"ה ידעו ונה שעתידים
חז"ל לגזור ולתקן שהרי הראה הקצ"ה לנורע"ה אפי' ונקרא
ונגלה כדל"י צונגלה ייער ורק רח"י צעלנוא שלא ע"נו ללמד
לישראל כוני'ש הרצ תייער ז"ל צהקדונוחו לפי' הנשטיות וליכא
וידי דלא רנוח צאורייתא כדליתא צתענית טי' וכנוו שפי'
הרנוי' צן צהקדונוח פירוש התורה צאורך שכל ונה שעתיד
להיות רנוח צתורה הקדושה וגם חכמים אומר צכתוצות
י' דאלונוה דכתבא צאורייתא על שום שעתידים רצן
לתקן לה ונה (ועי' צספרי אהל וועד חלק שציעי שקראתיו
צסם ערכי עני' צהוספה ח' צצספו ונענין זה דצ' נחוד)
וכיון שכן הרי פטעו הכחוצ ע"ד דרש הוא עולה כנין חומר
שיהיה דאורייתא ונושם שאחר תקנת חז"ל אם יקרה ונעשה
כזה הרי הוא טוואל ונדין תורה לטעון כצום צגדים.

והנה סי' ה"ג ונלצ"ים ז"ל צהתורה והנול"ה סי' קנ"ו צצ' צ' צ' צ'
דצרי ר"א צן ערך דקרא קאמר ידיים שהם עלסקיות
ונוחזקות צדצק צהם א"זה דצ' חולץ לריכס שטיפה קודם
טצילה ואם לא שטפס אפי' שטצל וננווא צונגע לכצום
צגדים ונכאן קונך לנטילת ידיים ונן התורה שהוא ונשום
דעסקיות הם וכדל"י צצצת י"ד עכ"ד וידיד נעורי הרצ
הגדול החסיד ונ"ה ונשה וניכאל ליכנענשטיין ז"ל ונחכוני
קל"ו צהנוצורג פירש לי צאופן אחר על פי ונלי דק"ל
דנועיטת הזב כרוקו וניווי' אהך וננוואים צנושא כדליתא
צנדה כ"ה וננוואים ככל שהוא כדליתא צרי'ס יולא דופן
וא"כ הידים הנוחזקות צעסק אלו אונורים שנגעו צאך או
צפה ונדצק צהם א"זה לחלוו רוק או לוחת אהך ואם נגע
צגד של אחד הרי טענוא ונשום ונשא הרוק וטעון כצום
צגדים וננווילא יס צזה קונך לנטי' וני'הת (שגזרו עליהם
ונשום גכא' דחרונה ליגע צה צדיים שנגעו צגוף כפירוש
רש"י צצצת שם וגזרו לחולין ונשום סרך תרונה או ונשום
נקיות כדליתא צחולין שם וצתוספות) עכ"ד ז"ל וצחונת
הפירושים גם שניהם טענוס כלפי'הת צדצס ונווכה שפיר
דחוקה גנורה היא שהידיים עלסקיות ויס צהם דצ' חולץ
או לחלוו ונועיטת דאל"כ יערה וני' שנגע צו צרי'הר דספק
טהור וצטלנוא לפירוש הרצ ונלצ"ים ז"ל "ל דנווקוני' לז'
צחזקת טוואלה ושדיו לא היו ונחיות ונחיל"ה וא"ן חזקת
טהרה דנוי' שנגע צו ונעלת והרי הוא כנוקס כנוודר וכנולא
חסר שכל הטהרות שנטעו ככלים שנטעלו צנוקיה זה טוואים
אפי' צרי'הר ואף ע"ג דטהרות צחזקת טהרה הו קיינוי לא
תועיל החזקה נגד חזקת טוואלה דעוצל כדל"י צקוגיא דנדה
צראשה אצל לפי' הרצ ונורנוי"ו ז"ל חמ' שא"ן הדצ' נוגע
צחזקת הזב רק לוונר שדיו היו ונלככות צא' ונועיטתיו וא"ן
זה נוגע להענידו צחזקתו א' איתא דספיקא צעלנוא הוא יערה
האי' שנגע צצגדו צרי'הר וע"כ דחוקה גנורה היא ונש"ה
ח"ש הראיה ונכאן לגזור נטי' לתרונה ונשום גכא' ליגע צה
צדיים ונחונות ולא כיונא דעכ"פ לא גרע גכא' הלכנך הזה
ונסק דרצקן דלאו ספיקא הוא אלא כדל"י וני'ש הרצ ונלצ"ים
ז"ל צענין חיל"ה כנחיון קלת לוני'ש הרנוי' צן דשטיפה דנקט
קרא הוא ונשום דנורה על גוף נקי ונחיל"ה יע"ש אלא דהרנוי' צן
לא דקדק פירושו על הידים רק כללם ככלל הגוף וכנוו שהזכרתי
לנועלה ונייהו כ"ז לפירושי קרא אצל רצ נחונן צחולין קותר

סימן כג תשובה

צנור ה' צמוד ונחס אז תר"ח פ"ק לוכדון יע"א.

וידוי נעם ה' עליו ונעשה ידיו כונתו, כבוד ידיו רחי ונר חצי' הרב הו"ח"ג הדוע צין רצות אלפי ישראל שקון ועקון גדול, אור הספרים גל של אגוזים חריף וצקי כפלא ווהר"ר אברהם ביק מ"י המכונה אב"ב ונצר ופורסם, קי "צברי חצי" קי "אוהל וועד" קי "ערכי עלי" ועוד ספרים צוקלעות הש"ס והפוסקים ואגדה כ"צ:

אברך את ה' כי הנחני בדרך אונת אל בית הדפוס שלו, ואני זכיתי לראות עולמי צחי' כי ילא לאור הדפוס ספרי זה כליל צהדרו, כי וני כוונה חדר צבל חדרי ועוקי העורה להגיה אור עינו על כל ליון ונשגה ועעוה, וכמו לרק לרק נזוקק שצעתים. וני יוכל להללו כונוני על שקידתו המורלה ציפי הקדר ופאר ההדפסה צחות ונהירוח. וני יתן וגדולי נחצרי ישראל ישועו לי לפנות אל רוס כ"ה ואל בית דפוסו צקסריהם לדפוס, אז כסון לצבס יוכל להיות צנוח כי מעם ה' עליהם ונעשה ידהם כוננה עליהם, כונו שאנו רואים צעין וצחוש צקפרינו, קי "שיות" נחלה נפתלי" וקי "קדש נפתלי" כי ונעשה ידיו כונתו:

אמנם צחצה יתרה התודע לי ולספרי ציהוד כבוד נור חצי' מ"י לקצוע צהם חרשיו והעמותיו אכר צהם יקשרני צעצעות אהבה אחוה ורעות לאור דור, לא אורכל גם אני לעטר צעד רגשותי להשיצ אהבה אל חיקו ולתת לו אות על נרציו עיוני, וצחנה יתירה צונצתן שכלי נורצו יקרהם, הנני להשיצ ציקוצ הדעת על איו ענינים אשר נולחתי לכנן ונפני האונת והכבוד לרצותיו ז"ל לישר החרים ולצרר דצריהם, צתצוצות וצציות נפש הועיין הועעניק חקור לנולח וועין עהור לשתות צלנוח דצריהם ואען ואונר:

אשר צא כבוד נור חצי' להטעים לי הרנוצ"ם צפ"ו ה' ונורים שאין ונצטלין ונלה ר"ל כיון שאינה ונצטלית הנולח דין הוא שיניחנה, הנני ונשיצ ונלצד ש"ל שאין הוא ונצטל ונלה, ולא אכחו ונצטלין, כפי השערתה או שאינה ונצטלית, הוא עוד נגד הגיון הכלל שהרנוצ"ם כיון לונר כלל ע"ד שאונרו אין ונצטלין איקור לכתחלה (צ"ה ד' ע"צ) או שאין עושין ונלות הצילות (קוביה ח') או אין איקור חל על איקור (חולין ק"ג, קידושין ע"ז צ') וצבל דוכתאי הונשנעות היא הלא אקור לעשות קו, ואם צבר עשה, הלא עשה שלא כהוגן ונפני כלל זה, והכא הונשנעות תהי' להיפך שעשה כהוגן ונפני שאין ונצטלין, חס קותר צין הכלל ההגיוני, אשר הרנוצ"ם תוויד צחר צו צונשנתו:

ומ"שכ נור חצי' על הגאון צעל עגרת זקנים צה' פקה סיון תל"ד דדוני ח"ו לחוכה ואיעלולח, פלח 11

ונפקה חצל טענוח לא ידענח שהרי שרש חגר נקגר ונחגר ונפעולתו וכלי הגירה לפורן האונורה צקבין שהלפורן נקגר ולא יוכל לעצור ונפני הפגם ואיך הלשון ניוחדת על ה' יתה ונצו, וע"כ כל כו"ש ונרש"ח צח"אג סוף פאה שחגר כולל כל צעל ווס כו"ש צתרגוס יוצע וכצד פה חגיר פוס, וערל שפתים תירגם חגיר ונוכלל ופקח וסונוח חס פרעו על הכלל יע"ש צונחק לשונו הנעם שכל חצר ונקולקל נחגר ונעוכצ ונפעולתו וצלח"ה קשה לפי תי"ט דכיון דאינו חגר צח' כ"ש שאינו פקה צצ' ולנחי תני ל"י, ואוננס חנ"פ שהציח ונרש"ח ווהערוך שכן הוא תי"צ דערל שפתים לפנינו הגירסא צב' וארא צ' פענוים קשי ונוכלל ע"ש, וקלת ונדצרים חלה כחצתי צקוף ספרי "ערכי עלי" הוקפה ל"ח ופה מוספו דצרים רצ"ם, וגם קשה לי על נר י"כ שהציח גירסת הירושלמי כהצ יד "לא חגר ולא חלס ולא סונוח ולא חרש" וכהצ ע"ז "וסופו ונוכיח כא' ונחס ש"ס יתה ונשכים" והרי גם לגירסתנו יש ג' כי חגר הוא צח' ופקח צצ' וסונוח גם איך הלשון כא' ונחס ונורה על יתה ונצו, ואגצ אונחא ונה שכתחדש לי עתה צפי' הונשנה שאונרה "וכל וני שר"ך ליעול ואינו מעל אינו ונה ונן הזקנה עד שיפרנס אחרים ונשלו ועליו הכי אונר צרוך הגצר אשר יצטח צה" והי' ה' ונצטחו וכן דין שדן דין אונת לאונתו" דתנא דריש כפל לי ונצטח דה"ק שאם יצטח תחלה צה' ונלד זכות נפשו ולא יקח לדקה אז ה' ונלדו יסייעהו להיות הוא ונצטח לאחרים לפענס ונצטח שלו יהי' ה' העושה זאת וכצד מדע כי הנוקדס צלשון הוא העיקרי לכן צתחלה הקדים את האדם וצקוף את ה' וכצד כחצתי כלל זה צקפרי המוכר צק" קי"צ כללי הלשון אות נ"ו אני ואכני צאורך וצרחיות רבות, וכן צדין שדן דין אונת ונלד עלמו שנוכין לאונת אוננס יוכל לעעוה ויהי' אונת שלו חצל לא של הדין יערהו ה' שיהי' גם לאונתו של הדין והוא י"שר שכלו ודרכו הצונתו ויהי' לאונתו גורת הונחור לונר שיצח לאונתו חס כרנו ג"כ צונקרח שאם יחל לצנוח צה' ולדון צחונת יהי' ה' הגונור ונצטחו לכהלו על ונעיני הוישר והאונת, וכפ"ז ו"ש צקפיה רח"י ונלדק לדק תרדוף חינה ונוקצת על הדיין רק על וני שלוקח לדקה ע"י שעושה עלמו צעל ווס ויצוחר שידדוף הלדקה שהוא ל"ך צלדק ולא צונרונה כו"ש ונרש"ח וצזא יצוחר כפל אונת לאונתו ועיין צתי"ט צזה:

עד כה צרכני ה' לנולח הערות על ספרו היקר של יד"ע הר"הג מ"י ואשר עוד לי להעיר על צ' חלקי חצורו "הקדש והנחלה" הנני וניחא לעת ונולח ונוקס צחצורו או צקפרי אשר אולח לאור ח"ה על הפלפול ועל האגדות, והש"ת יצרכהו וילליחהו, ישא פניו אליו ויחנהו, ויחריץ יניו וסמתיו צעעיונים, ויזכה להולח לאור יתה חצורו הונחוכונים, ירחו עיניו וישונח לצו שונחת חכונים, אשר הולחת פרי עשתותיהם הוא לנו ונצחר ונעעוים: כה יצך אורו אהצו ונוקירו הנאון אברהם ביה צעל ספרי "צברי חצי" ויקור חלה וועד" וצצעה חלקי "אוהל וועד" הנדפקים.

פלא כפלא חתי הלא הענין נציח רק הי"ח שנוציח הצ"י והצ"ח שם, והכונה גלויה לפני כל לווה צעיון לפי דעת הי"ח שאין השגחה יכול לצטל ונקום דצ"ה לא היה נוקר לו ונעשה הלא ויולי צעלנוא דילפינן ליה ונהפרת צעל כדעת הגח"ס בתשובה שבי"ח ציור"ה, דכתיב איש יפירו ולא השליח דצעלנוא ויולי לא ויווקרי לשליח ועכ"פ לדעה זו צחשתו כונו לא וולי לצטל על ידה אם גם לדעת הנוקלין דיוכל לעשות חשונה שליח לצטל החונן (ע"י הנוצר תל"ד די וצ"י דכ"ל לוי"ש הר"ש צקידוסין פ"ק ע"ש). וחדש הענין ונדעתו על כל פנים אין האשה חוכל לעשות שליח לצטל החונן כי חללה צדאי אין שלוחה כוונתה, כי חללה גבי הפרה ונוענית התורה ונשם דכתיב איש יקונוהו שוילי לא ויווקרי לשליח לזאת אין צבחה לחזור ולנוקר כח שליחותה לשליח אחר וזו דעת ונהר"ט וצוונן תוס' רעק"א געין ל"ד שבי רולית' לווה צוה דהנעם ונשם דהוי ויולי סי' :

ולפי הבנה זו נפרש לשון הענין "ועכ"פ האשה אין לעשות שליח לצטל החונן כי חללה גבי הפרה ונוענית התורה שאין שלוחה כוונתה ונשם דכתיב איש יקונוהו" עכ"ל (דפוס יחסאיכסצורג תרכ"ב דף ז') ש"ל כי חללה גבי הפרה ונוענית התורה ונשם דכתיב איש יקונוהו ולכן האשה אין לעשות שליח לצטל החונן שאין שלוחה כוונתה, כנוצח צ"י ל"ו ע"א. וכוונתו ר"י חך לשונו אינה כחה ונוקדורה לקורא ושונה צקריאה שטחית. וזה צרור :

והנה רחמי דריו נכחיס צעינה העוסק צוולה וכחו גדול צהורחה להורות כונו שהוכחתי חכי צוולה דרצקן גופא יש לי לווה דדחה ג"כ של תורה, ומכרתי צונה שפלאתי חכי צדצרי קדשו של חדוני רבי ונורי הגאון הגדול ונהר"ס אישרצחך זללה"ה בתשובתי דף י"ח צנחלת כפתלי וצדק כי העירתי צהערה כי נאצדה השוצתי, ונתוך לערי ויגוי צעת הויח כי ונתה עליו אשתי יקירתי ענרת ראשי העדינה והכשרה ונרת גיעל כ"ע (צוים הי' זי"ד אדר ראשון תרמ"א לפ"ק) שכחתי כונת ונלץ עיקר תשובתי, ועתה כי נחה ונעני דעתי חזרתי ע"י פלפולו להענין ההוא ואשלים פה ונה שנהקר ונשונו צדק י"ח לנעלה ואענה חף חכי חלקי צהורחה זו שלפנינו :

בספר חנוני צינה או"ח ג' צעי"ע ק"ד כתב אדוני"ר ז"ל, ודע דהא דילפינן דעוסק צוולה פנור ון הנוטה הוא לאו דוקא צעוסק צוולה הנוטלי עליו צחיצ וחסור לו לקצב עליה שכר הלא חף ונלה שאינה ונוטלת עליו דוקא ויני העוסק צה פנור ונוולה אחרת, וכן וצוחר ונש"ס סוכה ובי' וכן הנושור הנות או החולב קצר לנות אפי' חיי ונת הנוטלי עליו וצ"י פנור ונוולה וצקפר נתיצות הנושפני (סי' ע"ב ס"ק י"ע) צגצאי לדקה שנגעל ונשטן חף לנאח דק"ל דהנוולה על הנושטן הוי ש"ש ונשם פרוטה דר"י הכא אין חויצ ונוולה עשה על שום אדם להיות צגצאי לדקה רק החויצ על צית דין לכוף חת ישראל על הלדקה ולנוותו של וקום להענויד

ונוונים ע"י והנוונים רשאים לקצב שכר ע"י. ול"ש צוה פרוטה דר"י. והציח רחיה וצ"ו (דף כ"ח) צעוסכר חת הפועל לשנור חת הפרה דאם ח"כ ש"ש לא הוי חלף ש"ח ול"ה ש"ש ונשם פרוטה דר"י ע"כ כיון דאין עליו וי"ע ויכול ליקח שכר ע"י. וכבר השגתי עליו צהגהותי צבי דצרי חיים דיני שוונרים (סי' י"ע) ונדצרי תוס' צצועות (דף ו"ב) ד"ה שו"ח דהוכיחו דלאו דוקא ש"ח ונחא דצ"ק צארנקי של לדקה דאשקדיה רצ יוסק גצי חאי גצרח פשע צ"י חחו גצבי וצעי לנפטר"י ונקום לשנור ולא לחלק לעניים והתם ש"ש הוי לר"י דחית ליה שונור אצידה כש"ש ונשם דל"צ לנתיצ ריפתח לעניח חרי וצוחר דחף גצאי לדקה הוי ש"ש ונעם פדרי"י עכ"ל :

ואני עוד לא זכיתי להשיג השגת רבינו הרמ"א ז"ל על הנתיצות ונחסי צצועות, הלא דכוונת התוס' הוי שרצ יוסק חייציה לשלוני ונושיקרח ש"ל חצ"י (אשר לא נוכר צהוס' הר"ש הר"ן והנודכו ופלא הוא) צעי לנישטר ונשם דכתיב לשנור ולא לחלק לעניים חלנוא כל הני דנינוענין ונחאי קרח אפילו ונפשיעה ונועני, ואפילו שונר שכר נראה דפנור אפילו ונפשיעה דההוא דאשקיד (רצ יוסק) גציה ארנקי של לדקה שונר שכר הוי צההוא הגאה דרצ יוסק כי וזה דעת הר"ן צתשובה שהרי התורה פנרתו וכן דעת ה"ר יוסק הלוי ז"ל (ע"י רצ"י נסיס צצועת דר"יין פ"י) וזהו ונוכחא ונההוא דקוף פי החוצל (דף ל"ג ע"א) ונהי דהתם חאי שונר על ארנקי דלדקה, הוי כשונר שכר שפשע ופנור, חצל לא לשונעין ונהתם דחף גצאי לדקה הוי ש"ש ונפדרי"י דהתם הוי רצ יוסק גצאי לדקה (ע"י רש"י) ולגציה שהוא הוי גצאי לדקה לא נוכר ונשנה שיהא הוא נחשצ כש"ש ונפדרי"י, יען כאנור כצצרת הנתיצות חונת חויצ לדקה הוא על כל איש ליתק, חצל אין חויצ וי"ע על כל אדם לגצות ולהיות גצאי. ונה זו הוי ונלה עשה, לתיז פנור לנתיצ ריפתח לעניים. אדרצה ונוקויא דהחוצל ונשונו ונשם דעני דפיונצדיחא וינקן קיין להו לזאת ההוא ארנקי דלדקה דחתי לפיונצדיחא ליד הגצאי לדקה הוא רצ יוסק נחשצ כונוון שיש לו חויצנין ואין שום ונלה וחויצ על הגצאי, ולהיות לו עוצת הנחה ונה, והר"א, ונה לנוד הכסף ונשנה (הלכות שאלה ופקדון פ"ה הי' ח') שלח יתי רשות ציד הגצאים לשנות לדקה זו כולה או וקלתה לנודק עניים אחרים עכ"ל ונוכ"ש שאין לו עוצת הנחה ונפדרי"י. (וע"י סס צהגהות ונונויות שיש חלוק צין הגצאי לשונור ע"ש) :

אבל גם לכצרת הנתיצות ג"כ תויצתח ונח"ר חלצה, גדול הנועשה יזחר ון העושה (צחצ צחר ע"י ע"א) ועל גצאי לדקה חונור ונונדיקי הרצים ככיצים (סס ח' ורונצ"ס פ"י הל' ו' ונונתחת עניים) או יחא חלקי וננצאי לדקה (צבת קי"ח ע"ב) חרי חו רוחים שגם הוא נקרח עוסק צוולה, כונו צוולה על הנושטן כונו ונלה עצה, דיש לווה צה גדול הנוולה יזחר ון הלדקה (צבת קי"ג ע"א) ונדוע לא כאנור דגצאי לדקה ונלה

ונוטה עזר וצוואתו הוא העוסק ונשום גדול הנועשה יותר וכן העושה:

לזאת נראה לי לחדש ונסבחה, דגזי גזאי לרקת חיי סייך כלל לוונר פדריי ונשום פחותה דריי לא שכיח, אם עלם העסק של הגזאי לרקת הוא רק לנתיב ריפתח לעניו, שמתן לכל עני פרנסת יונו (ע"י פי צתרח דפאה ונשנה ז') לפיכך צללו הכי מוני פטור ונפדריי, לזאת לא יוכל להתחשב ונפדריי כפונור סבר:

ובעיקרא דדינא שפסק אדונייור הגאון הנוצחק דאף צוואת דאינה נוטלת עליו דוקא וכל נוקם העוסק זה פטור ונוטלת אחרת, נראה ללמד ונלדדים שונים (למד חלל גזאי לרקת, כנצואר לנועלה) דוכל להציא רחיה לדבריו, דהא לדעת הצ"י שם הר"ן (כ"ח"ו ר"יו סע"י י"ג) ואם התחיל צוואת אף שתוכל להעשות על ידי אחרים, כפונור דאינה נוטלת עליו דוקא כי גם אחרים יכולין לקיימה וי"ו יגנור אותה דהעוסק צוואת פטור וכן הווליה, ע"ש, וכן ווליה על הנושכין פרש"י (שצויות ו"ד ע"ג) לרצ יוסף כש"ש דוניי סבר ווליה ונוטלת על הנושכין מני ווליה עבד, אף ווליה זו אינה נוטלת עליו דוקא, וי"ו העוסק זה פטור ונפדריי, וכן ונשנע ונרש"י צ"י"ק מ"ו ע"ג, וכן רצה וורה דעוסק צוואת צכל סוג ווליה אף שאינה נוטלת עליו דוקא, פטור וכן הווליה, חלל דס"ל דלא נעשה פונור סבר צכך (ע"י תוס' צד"ה צהיהא הנאה צ"ק כ"ו ע"ג), וצכל חלה הווליה אינו ספק לכ"הפ שעסקו הוא נחשב ווליה כנו ווליה קא עבד שהלווהו (צ"ו פ"ג ע"ג), אונס גזי הסוכר את הפועל לפונור את הפרה אדוניה יס עוד ספק אם ויה ששוונין אותה שלא תפסל צעליית עול או צווס, הוא נחשב כווליה אף אינה נוטלת עליו דוקא כצרת הגאון צעל הנתיבות דאם היה חיוב או וניע היו כל ישראל ונחייבים להיות שוונין, ולכן לא שייך התם כלל להיות ש"ש ונשום פדריי, ע"י ונש"הא ציבורים חו"ו ע"ג ס"ק י"ט, ולזאת גם דברי אדונייור הגרונ"א ז"ל ודברי הגאון נתיבות הנושפט חלו ואלו דברי חלקים חיים:

פשוט הכתוב הוא כפי שדרשו חז"ל דעיקר קרא אחת שהטונא נגע צטור עלמו צלא חולעי (ע"י ספרה) זה הקיטו של זצ שלא ונלחו לו הצר צכל התורה כולה, ונוקדה צעוונק הלשון צצכל התורה צא שהטור נגע צטונא, ופה ילא ון הכלל הנגיעה ון הטונא חל האדם הטורה, (ע"י התורה והנולה) והוליה הכתוב צצילת גופו של זצ צלשון שטיפת ידי וידיו לא שטף צוים ר"ל צעוד שלא צצל וננונחחו ללונר שא"ל לטצול רק ונקוונות הנוגלים וזה ונאיצרחי כנוי ידיו, ועל פי פשט הכתוב הזה צצבלה, צא רצי אלנור צן ערך לחלות הקוונות צעניי, ונדחיליא הכתוב צצילת כל גופו צשטיפת ידי לצה, להורות לנו על סתם ידי צאיש אחר שאינו זצ, שהידים עסקניות הן, ונוקודות צציות שנגעו צהן, ולריכות שטיפת ידים שהיא נעילת ידים, אף צווקוס שאין לריך צצילת כל גופו, וזו אסונכתחא ככונה היא ון הכתוב, על פי דברי ר"ח צן ערך:

ועתה צרור לנו הש"ס (חולין ק"ו ע"ח) ח"ל הצא לר"י ונאי ונשנע דכתוב וידיו לא שטף צוים הא שטף טורה, הא צצילה צע"י חלל הכי קאונר כידוע דעיקר קרא אחת לכדררשיק צדה (דף ו"ג) ויה ידיו ונאיצרחי, ושה, כל הסוגיא כנו שפרשנו לנועלה וזו היא לשון ופירוש הסופ' עס רלוי כל הפסוק כנו שנופרש ג"כ הרנוצ"ס (ונשכצ ונושכצ פ"ח הל' ה') זצ וכו' וכל אשר יגע צו הזה וידיו לא שטף צוים ונפי השוועה לונרו שהכתוב הזה ונדצר צהיקטו זצ, ונציא כל הפסוק כידוע צצבלה להצנת הפשטו האונתי, ואם פשט זה ידוע, ונוליה לונרו על איש אחר שאינו זצ העיקר הוא הידים שלו אם שלא שטף טונא, צצעי נעילת ידי ונדאורייתא, וה סרצח אונר דאורייתא היא ווליה כרצי אלנור צן ערך:

ולפי הנחה זו ונוכרחים חלו לצאר פרש"י שכתב: חלל ה"ק, הנגע צצו וניו שאינו שוטף את ידיו שניהם טונאים ואסונכתחא צעלונא הוא, שלכאורה הנגע צצו, הוא לא ון הכתוב פה שילא ון הכלל להורות ון הטונא חל הטורה (וע"י צרנוצ"ס הלכות ונשכצ ונושכצ צריש ונפרש כן) אף שפירשו הוא, הכי קאונר הנגע, צצו איירי, שהצו היה הנגע צטור ורש"י תפס צצלה הנגע, צצו, שהצו היה הנגע כתי"כ וגונרנא כה, זה הקיטו של זצ, וניו שאינו שוטף את ידיו, היינו איש אחר שאינו זצ רק ידיו ונלחות זציות ונוקוונות הטיטפות, שניהם טונאין לפיכך לונרו היעצ ון הכתוב צאורייתא שצאיש אחר טונא ידי צעי נעילת ידי, ואסונכתחא צעלונא היא, כפרש"י:

ומה שכתב צכוד יד"כ כ"י להעיר פסח סתם ונשנע מני צרגל ח"י, כל החקירה צזה, אף יגיעת צצר היא כי לא נוולא צכל התנ"ך הצדל צן איש שהוא חוגר על רגל אחת או על שתי רגליו רק התורה, פסח, שוורה על שתיים, וחגר אינו ל"הק וקשה להפריד, אף הוא התרגום של פסח, שכונתו היא איש לולע, אם תקע כק ירכו או נגדעו גידיו עורקי קרקוליו או נשצרו עלוונות כפות רגליו, והוא קופץ רולג פוסק ופוסח פעם על רגל זו, ופעם על השנייה

מה שכי ונר חציבי צציאור הנוקרא ויקרא נ"ו י"ח דצרים חרולים וחדודים הנה, ואני ונתונה שכי (דף ל') וא"כ שפיר אונר קרא וכל אשר יגע צו הזה כל לרצויי אתי חפילו ספק צו ספק צצגדו ואפ"י צרשות הרצים ואך צאופן שזה הנוסופק לא שטף צוים וחז"ל גזרו עוונאה עליו ורחן צוים וא"כ אסונכתחא זו היא נפלאת צפשט הכתוב וכו' עכ"ל, חלל ידוע לכ"ת לפי הקצלה והנופרטים עולה רק על הזצ שהוא נגע צטור ולא על הנוסופק, כלשונו, וגוף האדם נקרא ע"ש אצר היד צצו (עזרח ד') וכנו לא תשאר פרסה שהוא עס על כל הצהונה, וצזה דעת רצותינו וצווארת על לשון הנוקרא (הכתב והקצלה) וזהו שקראו חז"ל הקיטו של זצ כידיו ונאיצרחי (כדה ו"ג ע"ח), אף לפי וצעי הנני רוחה אסונכתחא צחולין (דף ק"ו ע"ח) לנעילת ידי ון התורה צוונין כזה:

נהלת שאלות ותשובות סי' כ"ג נפתלי

ואבטיחורו כאונסה כי חני צעלנוי לפענוים ונוכח הסני לחזור ולשנות אותה הסוגיא אשר נוסכר השנים חדשה זה הדושים וכחצתים להורותם צלשון קלרה, ואחר עיון עווק אצוח עד שורש דברי חדושי אשר נעעתי חני צקרון זן שונן ציונים הרשונים ההם. ואני רחיתי ומוכחתי כי כבוד יד"כ ה"הג כ"י לולל עווק צעינות ובקוגיות ווענויק חקור צפלאולי, צחדושי וצפירושי אשר הנחתי ליסוד ווסקד לצאר דברי רבותינו וקדונוינו ז"ל, לכן יקר צעיני כבוד גדלו עד רצה, והתי לי לערוזה כי גם צחצוחותי הללו הנומחות לפניו תהי שקדחתו כונרלת

ובקראתו ונהר"ר חיים זוסנאן הכהן כ"י והסני ונחתי ידד לצי הרצ החריף ווי דוד הלוי כ"י ח"ל הראשון "צקדס כפת"ל" על ע"י צרכות ל"ז ע"ח צד"ה ח"ל רציו וכ"י העולם ונקסים ע"ש שהקשה הוגים על הרצ הנוחצר הלל ר"ג צעלנוי ה"י כאן הבעל הנוחלקת של חכמים וא"ך יכריע. ואונתי ליישצ דברי הנוחצר שכן אונר ר"ג לר"ע, ע"נו אחת ונכניס ראשך צן הנוחלקת הקדושה, היינו ציני וצן החכמים, ובאת רק להכריע בחכמים, ונונילא הלכה בחכמים, ונחנות תרי טענוי חדא דהלכה כהנוכריע ועוד שהלכה כר"ע ונחצרו, אצל אס היית פוסק כנותי, אז הייתי עושה אותך להעיקר, שאתה ונחולק עם החכמים, ואני הייתי רק הנוכריע, ציך וצן החכמים, וא"כ לא היית ונכניס ראשך צן הנוחלקת הקדושה, רק שאתה ונחולק עם החכמים ואני הנוכריע, וא"כ ה"י ונונילא הדין כנותי, כי אף שהלכה כר"ע ונחצרו ולא ונחצרו, עכ"ז ה"י כללל אחריתא הוא שהלכה כדברי הנוכריע ונונילא ונחורן ק"שית הוגים על הנוחצר. עכ"ל :

ח"ל השני "צקדס כפת"ל על עיון יעקב צרכות דף ח' אזהב ה"י שערס הוולוויים שהלכה, צסוף העווד אונר הוגים, להנוחצר נתחלק רצח צרצה, ואני הראיתי לרקת הנוחצר כי היא גרסת רש"י, דהוא ז"ל כונר דרצח ג"כ כהן ה"י והוס' פליגי ע"י (חולין קל"ג) צרש"י ד"ה זכי לי ונחנתא דנופרש צהדיא ש"ס דגרסינן (צ"ה י"ח) רצח. דף ל"ז. ח"ל רציו, גם ש"ס כתב הוגים לא אצין כינת הרצ הנוחצר, ולי נראה כי כוננת הרצ הנוחצר היא, ונחנות שר"ג ידע שהלכה כהנוכריע ע"כ חפץ שר"ע יהיה הנוכריע וזהו ונה שכתב הנוחצר, והוא היה חפץ להיות הנוכריע, כלונר ר"ג היה חפץ על ר"ע להיות הנוכריע ולא ר"ג צעלנוי חפץ להיות הנוכריע כוונ שהצין הוגים, וע"ז ח"ל ר"ג לר"ע עד ונתי אחת ונכניס ראשך צן הנוחלקת להיות ונכריע (כדברי חכמים) אס הכרעת כדברי אז פסקה הנוחלקת היום כי ר"ג ה"י הסניא, ור"ע תלוידו ע"כ צלרק קף עליו רצו שעי הכרעתו הרצה ונחלקת עליו. צדק וי"ז, ונראה דרצים שא"כ גם ש"ס אונר הוגים, לא ונלחתי כוננת הנוחצר צחוקי גיטין, אצל הוגים לא עיין היעצ כי כונלל דברי הנוחצר ש"ס ע"ח צחוקי צד"ה כל הנושחרר. עכ"ל :

הסניא ופעם על כתיבה כוונ דליו טקיס ונפכה (ושלי כ"ו ז') וכונו אחת פוסקים על שתי הסעיפים (וי"ח י"ח כ"ח) וצח צתורה כדף עור אז פסק (ויקרא כ"ח י"ח) אפילו אחת ונגליו אז אחת ונעניו, אז גם צענייהם כי וני יבדיל צזה, ויש רשות להשתנוש על צעל ווס צלחת אז צעתיים, וכונו שער עינים חינו עוד צנושונע על שתי עיניו, כן ככה-רגלים אין עוד הוראת כתיים ולכן הוספתי לצר דעת התו"ט ונשתי רגליו שכתוב צו והוא פסק שתי רגליו, ואחר צרתי שאר הוא הוא התרגום ונן פסק. וגירסת הירושלמי עיקרה, הוריתי להנעיין שאינו כפול לוונר שהוראתו הוא ככה רגלים, ואינו כוונ צנושנה שלפנינו רק שני ויני צעלי חקרוונה, קוונא אז חוגר, (כי חוגר רק תרגום של פסקה, ונין אחד הוא) רק ש"ס יותר ונשנים, חוגר, אלס, קוונא, חרש והכל לשון ונשנה. ועל הצדל של הרצים ונן צני החקרוונה אונר עושה עלנו כאחד ונשה, הו היא נוסחא הוודיקת. ונחא כאוננו עלי דברי קדשו של רציו הגרע"א ז"ל ר"ל דתרווייהו ונעונע צן צרגל אחד וצן צצ' רגלים. ע"ש שלרק לפסוק צהליכהו עכ"ל, וצנו לא כתבו לשון תרגום יען שפעם נכתב חוגר אז חוגר ופעם חקר, ונה שהעיר ונר חציו דכיון דאינו חוגר צא' כ"ש באינו פסק צעתיים ולנחתי חני ל"י ע"ז חני ונצי, צדח"י אס איש אינו חוגר צלחת כ"ש שאינו צעתיים, אצל הנושנה תשוניענו אס הוא עושה את עלנו כוונ חוגר, וכל לעשות את עלנו כוונ חוגר על אחת אז כוונ שהיה פסק על שתיים כוונן התו"ט אז אינו ונתונן הזקנה עד שהיה כאחד ונשה, לשלם לו וודה כנגד ודה : א :

מועד יקר צעיני לחנות צנועס תלוידו חכמים, ורצנים וולוים צשערי ההלכות כי ונעינים עווק עווק דברי, אס לצנות אז לכתור, כי קוונל לצי צנוה, אס ונעיין כאונן צלח ש"ס נעיה לרדית, יס"ס ונעינו עינו ולצו על דקדוק לשוני ועל ונשקל ונחנרי, אז ונלח כי לפענוים תקנתי צונלות אחרות הקון גדול צקוגיא וצעיטה, אחרי צצחנתי ורחיתי הקשות צספרי הנוחצרים אשר קדונוי, ופענוים הרצה הנחתי הדצרים צקלורס על דרך הראשונים כדי לתת יד ונקוס להלוונדים לפלפל צדצרי : ב :

א ואלוי יש לשער כי חגר צנוונן פסק צח צונלכים (ח' כ"י י"ח) ע"ד שונשער צעל חל"הש עור ופסק לא יצח אל הצית (ט"ז ה' ח') כונה ויני ללנוים צדרך חלילי יון, אחד כאיש פסק פולקאן וכ"י, וזה החליל פסק קראו הארונים צלסונס חג"ה לזאת שלח ונלך ישראל לכן הדד ונלך ארס צל יתהלל צליליו לגונן צעדו. דצרו אל יתהלל חוגר כונפתח. האחרון הוא צנוונן פסק חד הראות צלסון סגי נהור לעור, והוא החליל הפסק והעור, הוא החגר כונפתח. והערה יקרה היא לעיין צה :

ב לדוננא חציא הנח שני ונכתבים על עינים כאלה. האחד ונן יד"כ הרצ הנו"הג, הג' הטודע צחירופו

על השאלות וסי' "הענוק דבר" על הסורה ועוד ספרים ופוארים.

התקשרה נפשי ונעדרות צאהצו הטורה צראותי כי חנן נפשו ונשפעת טרדותי צעסקי היציה הקדושה להחזיק ולתחיותה ואלל עלי ונכדו לעיין צקונטוסים שפחתי לו ונספרי "מחלת נפתלי" וסי' "קדש נפתלי" ופי לדיק יאונלי ורווס תחת לשוני, כה אלפה כי ירונו וישנחו חפלי לדיקי ויאורו תוניד הגדיל לעשות החפץ שלום, שלום רצ לאהצי תורת ה' תוניוה להרצות שלום ורעות צין הופשי התורה ולהגדיל כבוד התורה צסקידה נפלאה צארץ ונהצה צת ונערה, עס הנוסחר רודס, עס שרי יהודה רקונתס עס שרי זצנן ועס שרי נפתלי:

ואני ורוב חציצות דצריו הקדושים הנני אחזר עליהם ואשתעשע צעניסס ותוכנס ואציע את הגות לצי גם חני אשר חרשתי צעוה"י ואוור לפי הערתו הנורכונה ונפסחים ס"ו ע"צ (ונדרים ט"ו ע"צ ע"ש הלשון עס וצוארת) עד אלל וציאה חולין לעזרה. היתה קצרה צעיני לוור דצאונת ויירי כאן (צצילה דף כ"י ע"א) גם צהקצצה דעל כרחק ונכרחים אלו לוור אלציא דהלל דלא וקדשי לקצצן עד דווייתו להו לעזרה היתה כגן צצת אחת כיון שאין סיווכין אלל צעזרה, קונך הון לעזרה חחר וקונך צפנים (ע"י רננצ"ס הלכות ונעשה הקרצמות פ"ג הלכה י"א וצנחמים ל"ג) ולהלל צנוקס סקוונכין שומנין שחבק לכניויה שחיטה, ע"כ ונכרחים אלו לוור שונעשה צהלל הזקן שהציא עולתו לעזרה היתה הקדש והסקיכה והשחיטה צעזרה ונוש שלל היה שרות צין הקדישה לשחיטה שיצאו צה לדי ונעילה (רש"י פסחים ס"ו ע"ב) וצעזרה ונוש צצרו עליו תלנוידי שנוחי כונכגס (ע"י תוס' גיטין ל"ו ע"ב צעס הירושלני) שהו הרגים צנוחלקותס, ואס עס אונרו לו ונה עיצה של צהנוה זו היתה צעה שלל עוד הקדישה לעולה, ושאלו לו ג"כ על הקרצצה ונה עיצה אס לעולה הצחת אותה וקניויה ונוילל הוא כפי ציעתו והוא השיצס ג"כ על עיקר הקרצצה, אך ונפני הסכנה היה ונשנה ואור נקצה היא ולצחי שלנוים הצחתיס רטנו להקרצצה, דאילו צקניויה, הרי צקניויה שלנוים ננוי פליגי צנותיתין וצצרייתח דאין סניויה ציו"ט אפי' צשלנוי חוצה וכ"ש צשלנוי נדצה. ולכן עתה יצואר לנו היטצ ונה שענה צצח צן צוטא כפי הלשון הנודיקת צתוספתח (פ"צ דחגיגה) ואור כל וני שלריך להציא עולות ושלנוים יצא ויעול צאו ונעלו את הצהנוה והעלו עולות וקונכו עליהן אשר צגנורי לפנינו חכר רק סניויה ולל הקרצצה. וצה וניוסצ היטצ ונדוע תוס' ונקשה על ונעשה צאחד ונחלנוידי הלל. (חגיגה ז' ע"ב ד"ה וציאין) הוא הדין דוולי לוויור ונה זו עולה, ולל על ונעשה דהלל צעלנוו דצאונת צלשון ונה עיצה של צהנוה זו ככלל ג"כ הקרצצה לעולה והקפידו על שניהם אלל אלל תלנוידי ונפרש רק סניויה. אך החילוק הוא לפי דעתי שאלל הלל כאור צצרו עליו תלנוידי שנוחי, רצו עליו צניטח או להרעיט העזרה ונכרחי ה' להציצ נקצה ושלנוים היא, אונס אלל ונעשה צאחד כגד אחר, ונדל לו כפי ונדתי

נוורלת לרדת לקוף דעתי, הפך צה והפך צה ויונלל צלי כל ספק את הדעה הללויה והסכל הישר נתיצוה לוו צנוים עזים של הפוסקים, והגיון האונתי עס צים תלנווד דרך. יסתפק ויתאפק ונצלי להחאצק עם ונאצו יודע ערכו הרצ והגדול, ונחצו ונלצו:

נפתלי הלוי

סימן כד

צ"ה א' ח"ח העלרת תרכ"א וואלחאזין

יענה ה' שלנוו וטווצו של כבוד ידידי עוז הרצ הגדול חריף וצקי השלם צנודות הנלנווד לי צידודות, כס"ת נוה"י נפתלי הלוי כ"י הנוחצר ס' נחלת נפתלי וקדש נפתלי ועוד הרצה:

מכתבו ונ ונ"צ לננצ"י הגיעני והנני לנחונה על אשת כעוריו ע"ה, ויפה עושה ונעכ"ת כי לפקח לערו ונסקייע דלתו צהדפסת ספריו, שגס צתורה כתוצ חילת אהצים ויעלת הן ועסק העיון ונשרה שנוחה צרכה וטווצה ושלום דנאונר צאשה כדח"י צינוות דס"צ צ':

הסבמה לקספו, לדעתי הוא אך לוותר שהרי כבר יאל לו ונויעין צספרו הרחשון, וכנו קדירה שח"ל ונלה, הונלה ונפסידה כך כל שח"ל להסכונה, הסכונה ונגרעה כבודו, אך חידוש א' אכחוצ חף הוא ונלער אך לוולאות חפרו כי צאוננה רחשי כצד עלי ואיני יכול עתה לעיין ולצח צנוערכת דצרים. צילה ד' כי ונעשה צהלל הזקן שהציא עולתו לעזרה לקונך עליה ציו"ט כו' נקצה היא ולצחי שלנוים הצחתיס כו' כל וני שרולה לקונך יצא ויקונך. לכאורה שני ענינים ונחלוקת צ"ש וצ"ה אס ונקריצין עולות ציו"ט או לא ונחלוקת הידועה לענין סניויה אין להס שייכות צ"צ והאיך עירצס יחד ותו הלל ציוני הלל הזקן עוד לא נחלקו אלל צקניויה ולל צהקרצצה עולה, ונראה דצאונת לא ויירי כאן אלל צקניויה ונושם סידעו תלנוידי שנוחי דרכו של הלל הזקן כדח"י צפסחים דס"ו שנועולס לא ונעל אדם צעולתו אלל וציאה חולין לעזרה ונקדישה וקונך ירו עליה, וא"כ כשראו שהציא עולה ידעו סציו"ט הקדיש וקונך עליה ונש"ה הקפידו והציצ של צחי שלנוים הציא והקדיש ונחלנוול וקונך עליה ונחלנוול. הנוקס ית' יערתו להוליח חידושיו לאורה ולהגדיל תורה ולהאדירה, ככל חפץ נפשו היקרה, וכצרכת אהבו הענווס צעזורה רצה ויקרה:

נפתלי צבי יהודא ברלין

סימן כה

תשובה

צ"ה לו כדון צחדס תנוח תרכ"א לפ"ק. הוד והדר פעלה ולדקתו עוונת צענולה להחזיק ונעוד היציה על הגוה וחייתה נפש תלנוידיס צגללו. כבוד ונאצה חוסי ונפשי עזרת רחשי הרצ הגאון הגדול פאר גאוינו צדורנו נו"ה נפתלי צבי יהודא ברלין כ"י ריש ונחיצתח צק"ק ונלחאזין, צע"הנוח ס' "הענוק שאלה"

אלה הדברים ונלחתי לכבן להשיב ונענינו לכבוד רב חציצי אדונינו הגאון כ"י ונפשי צנוחה כי צרכתי תחוללה על ראשי להוסיף אהבים רבים כונו כבוד גאוני צין גדולי הדור יל"ו אשר ידעו להכיר לנוודי ונעניני צספרי אשר חנני ה' אל דעות להוליאם צקרב ישראל, ולנולא חן צעיי יראי חלקים ואדם צתור הנועלה:

כתקות ונלחצו הקר לנושנעתי כתלנויד לפני רבו צעונה יתרה

נפתלי הלוי.

סימן בו

ת ש ו ב ה

צנור ה' יום א' צהעלותך תרנ"ח לפ"ק פ"ק לונדון יע"ח.

תשובה על ונכתב ידידות ונעלם יד קדשו של אדונינו גאון הדור ונאור הגולה חקידא ופרישא בקש"ת ונ"ה"ר ישראל יהושע הגאון דק"ק קיטנא שלי"ע"ח אשר כתב אל"י ציום ונ"ז לונצ"י תרנ"ח אודות ספרי "כחלה נפתלי" ש"ת, אחרי ששלחתי אליו קינערכים אחרים, והוא ונולין עליה "אודות ספרו אשר העלה צנוולדת שכלו הזך ח"ל לתעודתי וכי זה אחיה שנים אשר ידי עלורה ונלוצא צנוכתב תעודה" השיצתי לו צרכה ותודה על צרכתי ועל הצנחת ידידותי אל"י צהערות אחרות על ונה שנווצא צספר "אונרי צינה" ש"ת סינון " דק פ"ו לאדונינו ונכה"י ונדרכי גאון עולם ונאר"ר נאיר איערצאך זללה"ה צסנוו ח"ל סם:

נדרשתי ונכבוד ידיד נפשי ה"ה הרב הגאון הגדול חר"ק וצקי בקש"ת ונ"ה ישראל יושע שלי"ע"ח אצד"ק קיטנא יע"ח צע"הנו ספר "תפארת ישראל" על ח"נו ח"ל אגב אורחא אונרתי לכתיב צהא דכתב הרננצ"ס (פ"ח ונכלאים) דאין איקור כלאי זרעים אל"ה צראים לאכילה ולא צעצעים שראים לרפואה והכ"ו תונה ונחא דזינן דנאכל ליונים וכן קולים שהוא ונאכל גוולים וכתב דלוא דוקא כי רציו ונאכל אדם ולא נכתבון רק לשלול עשצים הנורים צלצד ותונה כי ונה צין רפואה לנאכל צהונה חבל לעמ"ד צרור דכלאי זרעים כהרצת ח"נן ואינן סרק צאינן סרק ח"ן צו איקור הרצת ואם הרצי צאינן סרק צנאכל לוקה ה"י צכלאי זרעים אם שניהם ח"ן לנאכל אדם לא ונחסר כלל ואם אחד ראוי והשני חיבו ראוי אקור ונדאורייתא אל"ה דצעינן עכ"פ שיהי יחא ליה צזריעה דצלא יחא ליה לא ונחסר כלל אפי" צשיהם ראים וזה כל היכא שדרך צני אדם לזרוע כגון לנאכל עיפות ולצהונה ולרפואה או לצציעה צעלנא ונחסר ונדאורייתא צניחא ליה וצלא ח"ל אקור עכ"פ ונשום ונדאית עין וצחכי יחא חא דחננים חוכין וכן הנוקיים קולים צפרם ונוקם הניה לי הרב הכ"ו ז"ל עכ"ד צנוכתבו איקר אל"י ואדונינו פאר ראשי הגוהרנא"ח זללה"ה האריך צתצותו

סתקו צחיפה צגנעה. (וע"ש צתוקי וצנוהרש"ח צחופן אחר):

ולפי צחור שלנו נחרץ קוסיית הכסף ונשנה (שם פ"ג הלכה ז"ל) על הרננצ"ס סכתב צנוקם סקוונכין שוחנין ותכף לקוויכה שחיטה ונשנה צר"פ שחי ונדות וצגוני ונחי קאונר ה"ק צנוקם סקוונכין שוחנין שכתב לקוויכה שחיטה ולא ידעתי למה לא כ"כ רציו עכ"ל וצהנה"ה שם כדפס י"ל דקצר רציו וכ"ו ונוקיים וי"ל דעל כל פנים יס ונוקם לצע"ד לחלוק דוק ע"כ. אצל לכו הוא דבר צרור טעונו של רציו לפרש"י (ונחות ל"ג ע"צ צקוף הדף) ונחי קאונר דונשנוע ל"י דצחתי ונוקם צצהונה סקוונכין סם שוחנין והלא ח"ן סוויכה צלחר. הלא די צנוקם סקוונכין וניד שוחנין? הכי קאונר צנוקם סקוונכין צעורה כ"ו, ואם זו הנונה שתיכף לקוויכה שחיטה לפרש לשון הנונה שהוא עולה על הנוקם צעורה, צנוקם הוצעת דצטעת סוויכה הו ישראל רשאין ליכנס סם כלשון רש"י, הרי הרננצ"ס צהלכה הקידוני הלכה י"ח כצד כתב ונחתיל צזה ח"ן סוונכין אל"ה צעורה, לפיכך תפס היצב לשון הנונה הנופירשת צנוקם סקוונכין שוחנין ותכף לקוויכה שחיטה ולא לר"ך לכתוב טעם של האוקיונתא צגוני שתיכף לקוויכה שחיטה שאין לטעות עוד צנוקם צצהונה כנוונ. הו הוא שהעולם הלל את הלל וניויו לא ונעל אדם צעולתו אל"ה ונציאה חולין לעורה ונוקדישה וסוונך ידו עליה לשחיטה, דצטעת סוויכה הו ישראל רשאין ליכנס סם (ונוישב קוסיית התוקי צילה כי ע"צ דר"ה וסציא וכ"ו) ונולא צנועשה דהלל שציא עולתו לעורה ג"כ הציא להקדישה ולסוונך ולשחיטה, וע"ז רבו עליו תלנודי שונאי צתוך העורה לחלוק צענין הקרצה כונו לקוויכה, וכשראה הלל שיוכל לצוא לדי לאח ואל"י יתנועך אדם צעורה (כונו פסחים ס"ד ע"ג) היה הלל נוח ועלוצ כונו שהיה כפוף ויוצב לפני שונאי כאחד ונן התלנודים ציום טנעלו חרצ צצית הונדרט, לאות על כ"לוח וחרצ טקונת, (ע"י טצת ח"ו ע"ח) וספליגן צדצרי" (כלשון התוספתא חגיגה פ"ב) כדי להטעותן שיהיו סצורים שהיא נקצה ושלנוים:

ואף הגר"ח ז"ל יפה העיר צכתוצות (ח"ו ע"ח) דצית הלל סצרי שאוונרין כלה נאה וחקורה וליה צזה ונשום ונדצר סקר תרחק ונשום ד"ש ואלו צשינת רצם הלל הזקן, כנוונ כונו הכא. אוננס ונחבא ח"ן עוד הוכחה להחם, יען הכא היה הלל צעלנו ונשנה ונפשי השלום (כרש"י) שלא יצא לדי חרצ מלחת ולחה צעורה, אצל צכתוצות ח"ן הוא ההכרח כל כך אם היתה חגיגת או סוונא וקלקה נאה וחקורה, אם לא ויהינווק לשצח צעיינו ונקחו ותחא דעתו ונעורצת עם הצריות, לעשות לא"ש וא"ש כרטיט כפרש"י סם:

ואולי מבל כוונר כי צחונת הלל לא הקריצ כלל אז את העולה אשר הציא לסוונך עליה, והכחיק עלונו ונשקר גוור חך הסליגן צדצרים ולא צפועל צנועשה, חאו להפיס דעתם ונרוב עותתותו כפרש"י צאר היעז:

(ח) איסור הלואה ללקוח עליו חלל כלאי זרעים הוא דוקא בזרעים הראויים לחכילה בדיוק מנרץ רק לחכילת אדם:

(ג) ואם חזי לנאכל עופות ובהמה בחופן שנוליכין אותן ונוקים לנאכל, אז נחשב לכלאי זרעים לענין איסורא בלדא, שכנוהו ונקיינון הרי זה קידש, אבל לא ללקוח עליו:

(ג) ואם הם וון עשצים הנורים לרפואה אין צהם וזשום כלאי זרעים כלל, אף לא לענין איסור קידוש: ועל שלש חלה אלו ויבדחים לנולא נוקרי, חזו וירושלנוי פ"ח דכלאים דבר שאינו חובל הוינן ונעמי ונתני כלאים ח"ר צה צר זדא שכן נוקוונות ונקיינון אותם לזרעם, דתנינן תנן הנוקיינון קוליס צכרם רבי ליעור אוור קידש וחכונים אוורים לא קידש כו' ונה טעונא דרבי ליעור ווכיון שנוקיינון אותן צנוקים אחד נאסר ויין צכל ונקוס שהוא כו' צרם הכא דרך צני אדם להציא זוכין ונוקוס לנאכל ונעמי יהיו כלאים עם החמים:

ואם הירושלנוי ונדנה זוכין עם קיליס, על סוף הנושכה (סוף פרק ה' דכלאים) הנוקיים קוליס צכרם הוא רק אסור ונעמי שאוור קידש כנוצאר שונה ולא ללא ללקות על הזריעה, ע"כ אלו ויבדחים לוור שצאוות חליצא דקושיט הירושלנוי, חז עם השעורים כלאים הלז זוכין דבר שאינו נאכל אדם הוא, והאך אפשר לטעות צה ולטנות שהם כלאים. קושא זו צנוקוונות וצחוקתה שלעולם איסור הלואה של זריעת כלאים נהגת דוקא צנוכלל אדם כי גס לפי התירוצ שח"ר צה צר זדא שכן נוקוונות ונקיינון אותן לזרעם הוא רק דוניה לקוליס צכרם לטעונא שכן נוקוונות ונקיינון אותן לגווליס צערציא. לגבי איסור קידוש וצזה הוו כלאים ולא לאיסור לא על הזריעה יען דבר שאינו אוכל לחכילת אדם הוא.

וכן הורה הרמב"ם לשיטתו אוור הכתיב אשר הזרע ונה שנהגו צני אדם לזרוע לחכילת אדם, והם רולין צקיוון אצל זרעים שאינם נאכלים, (סחם) וצני אדם, וותרים חפ"י ודצריהם (ע"י כסף ונשנה כלאים פ"ה הלכה ג')

וכי כונו שיחצאר צסווק, ריטו צה וי"ש הרמב"ם צהלכות כלאים פ"ה הלכה י"ח, הוואה צכרם עקצ שאין דרך צני אדם לזרעו (לחכילת אדם), חעי"פ שהוא רולה צקיוונו לצהונה או לרפואה הרי זה לא קדש, כלוור איסור הלואה צודאי אינו צזה, אך גס איסור קידוש הלז שייך לחכילת צהונה כשיטתו לפי ציאורו גס איסור קידוש אינו עוצה, עד שקיים דבר שכנוהו ונקיינון רוצ העם צאוות ונקוס כי"ד הנוקיים קוליס צכרם ע"י שרוליס צקיליס לגווליהם הרי זה קידש כדוופרט צירושלנוי צפ"ק רצנן אוורין ונקוס שנוקיינון אותם אסורים ונקוס שאין ונקיינון אותן וותרים וכן וצוואר צצנת (קנו"ד ע"ב)

ע"י שם צכסף ונשנה:

הרי הרמב"ם צעלנו ונחלק צין ונאכל אדם ונאכל צהונה, שהראשון צלאו והשני רק צקידוש, חעי"פ שאינו לוקה הרי זה קדש (ע"י רמב"ם פ"ה הל' ז' איסור לזרוע ירקות צלד הגפנים) חזו שרונה צנושיות צסוף

צתשוצתו ותוכן דצרוי צאוורו חככי לא ידעתי ונקור נאון לזה לדוונות ונאכל צהונה ודצרים שהם לרפואה צזרעים להרכצה דחינן סרק דסם לגבי הרכצה כחצ הר"ש הטעם דוין צחינו ויני כחד ויין יחשב וכו' וכו' חז הכל לענין הרכצה אבל לענין כלאי זרעים ונה לי חז הוא ונאכל אדם או ונאכל צהונה או לרפואה כיון דלז כתיב צהו פרי וונא לאן לוור צחז זרע שני ויני זרעים ונאכל צהונה או לרפואה שאינם צכלל סדך לא תזרע כיון שהם זרעונים ולא כתיב צהו פרי, ואם אחד הוא ונאכל צהונה או לרפואה והשני הוא ונאכל אדם י"י צו איסור וכו' חלז ודאי דרעת הרמב"ם דרק עשצים שאינם ראויים כלל לנאכל רק לרפואה אין צונו ונשום כלאי זרעים:

והטעם כונו שכתב הלבוש הלכות כלאי זרעים ח"ל אינו אסור ונשום כלאי זרעים חלז הראוי לנאכל צין לצהונה צין לאדם אבל עשצים הנורים וכוילא צו וון העיקרים שאינם ראויים לנאכל כלל חלז לרפואה וכוילא צו אין צו ונשום כלאי זרעים דקתם סדך לזרעים הראויות לחכילה עונד עכ"ל, ונראה כיון דאין דרך לזרוע לא חסרה תורה והרמב"ם כנראה לא ונלא ונקוס וצוור שיהי ונקוס סדך לזרוע לרפואה. לכך כתב (פ"ה הח"י ונכלאים) צרישא חעי"פ שרולה צקיוונו לצהונה ולרפואה ה"ז לא קדש וצסיפא כחצ הנוקיים קוליס וכו' צזרע לצהונה ולא הזכיר לרפואה ונשם י"ס לדקדק דאף עם ונאכל אדם כ"ש לרפואה אינו וון התורה כיון דאין דרך לזרוע וצאוות צנוקים שזרעין צצדה לצהונה הוי כלאים אף צצני ויני זרעים שהם לנאכל צהונה, ווי"ש ונעכ"ת כ"י לדצרי חכיוו ונה צין ונאכל צהונה לרפואה כנראה דכונת חכ"ו דלרפואה אין רוצ העם זרעים אף צנוקים אחד ועיין חידושי רמב"ן ונחולין דף ס' צהא דצני רצינא וכו' וכו' וונוילא צנוכלל צהונה חז נאוור דלא הוי כלאים כצזרע שני ויניס יחד לא הוי כלאים אף חז זרע עם זרע אחד ונאכלל אדם לכן הוכיח חכ"ו קוליס צנוקים סזרעים הוי כלאים חז כוולא עוד ויין אחד ונאכלל צהונה סרוצ צני אדם זרעין ושפיר הקשה לונה כחצ הרמב"ם הזרעים הראויים לנאכלל אדם חז כיון שנוליכו דנאכלל צהונה הוי כלאים צכרם חזין דלא תליא צנוכלל אדם דוקא ונתרץ דזא לטול רק עשצים הנורים צלצד דצזה לא ונלינו דרוצ צני אדם צצזה ונקוס סזרעו. עכ"ל אדוניור הגוהרמב"ם זללה"ה:

אם אמנם ידעתי כי קטנתי ונוורי ורציתי הגאוני, וכל החסידים הקדושים, להכניס ראשי צין השרים הגדולים אבל ידעתי צנפשי כי לא קטנתי וכל האונות אשר הוא נר לרגלי, ואני לא אעיה אף שעל אחד ונחוסקה אשר קלותי לי צהלך פלפולי, להצין ונחלה על צוריו שיטת הרמב"ם, ונקורו להלכה שלפנינו אשר לא חכר כלל צין ונפשויו ולצוא חל ונקור דנין אשר עליו דנין גאוני חלנו הנוארים לארץ הקדושה וחולה לארץ ואוור חזי צסדר כסון להצביר להנעיין שיטת הרמב"ם היא:

והטעם כונו שכתב הלבוש הלכות כלאי זרעים ח"ל אינו אסור ונשום כלאי זרעים חלז הראוי לנאכל צין לצהונה צין לאדם אבל עשצים הנורים וכוילא צו וון העיקרים שאינם ראויים לנאכל כלל חלז לרפואה וכוילא צו אין צו ונשום כלאי זרעים דקתם סדך לזרעים הראויות לחכילה עונד עכ"ל, ונראה כיון דאין דרך לזרוע לא חסרה תורה והרמב"ם כנראה לא ונלא ונקוס וצוור שיהי ונקוס סדך לזרוע לרפואה. לכך כתב (פ"ה הח"י ונכלאים) צרישא חעי"פ שרולה צקיוונו לצהונה ולרפואה ה"ז לא קדש וצסיפא כחצ הנוקיים קוליס וכו' צזרע לצהונה ולא הזכיר לרפואה ונשם י"ס לדקדק דאף עם ונאכל אדם כ"ש לרפואה אינו וון התורה כיון דאין דרך לזרוע וצאוות צנוקים שזרעין צצדה לצהונה הוי כלאים אף צצני ויני זרעים שהם לנאכל צהונה, ווי"ש ונעכ"ת כ"י לדצרי חכיוו ונה צין ונאכל צהונה לרפואה כנראה דכונת חכ"ו דלרפואה אין רוצ העם זרעים אף צנוקים אחד ועיין חידושי רמב"ן ונחולין דף ס' צהא דצני רצינא וכו' וכו' וונוילא צנוכלל צהונה חז נאוור דלא הוי כלאים כצזרע שני ויניס יחד לא הוי כלאים אף חז זרע עם זרע אחד ונאכלל אדם לכן הוכיח חכ"ו קוליס צנוקים סזרעים הוי כלאים חז כוולא עוד ויין אחד ונאכלל צהונה סרוצ צני אדם זרעין ושפיר הקשה לונה כחצ הרמב"ם הזרעים הראויים לנאכלל אדם חז כיון שנוליכו דנאכלל צהונה הוי כלאים צכרם חזין דלא תליא צנוכלל אדם דוקא ונתרץ דזא לטול רק עשצים הנורים צלצד דצזה לא ונלינו דרוצ צני אדם צצזה ונקוס סזרעו. עכ"ל אדוניור הגוהרמב"ם זללה"ה:

אם אמנם ידעתי כי קטנתי ונוורי ורציתי הגאוני, וכל החסידים הקדושים, להכניס ראשי צין השרים הגדולים אבל ידעתי צנפשי כי לא קטנתי וכל האונות אשר הוא נר לרגלי, ואני לא אעיה אף שעל אחד ונחוסקה אשר קלותי לי צהלך פלפולי, להצין ונחלה על צוריו שיטת הרמב"ם, ונקורו להלכה שלפנינו אשר לא חכר כלל צין ונפשויו ולצוא חל ונקור דנין אשר עליו דנין גאוני חלנו הנוארים לארץ הקדושה וחולה לארץ ואוור חזי צסדר כסון להצביר להנעיין שיטת הרמב"ם היא:

והטעם כונו שכתב הלבוש הלכות כלאי זרעים ח"ל אינו אסור ונשום כלאי זרעים חלז הראוי לנאכל צין לצהונה צין לאדם אבל עשצים הנורים וכוילא צו וון העיקרים שאינם ראויים לנאכל כלל חלז לרפואה וכוילא צו אין צו ונשום כלאי זרעים דקתם סדך לזרעים הראויות לחכילה עונד עכ"ל, ונראה כיון דאין דרך לזרוע לא חסרה תורה והרמב"ם כנראה לא ונלא ונקוס וצוור שיהי ונקוס סדך לזרוע לרפואה. לכך כתב (פ"ה הח"י ונכלאים) צרישא חעי"פ שרולה צקיוונו לצהונה ולרפואה ה"ז לא קדש וצסיפא כחצ הנוקיים קוליס וכו' צזרע לצהונה ולא הזכיר לרפואה ונשם י"ס לדקדק דאף עם ונאכל אדם כ"ש לרפואה אינו וון התורה כיון דאין דרך לזרוע וצאוות צנוקים שזרעין צצדה לצהונה הוי כלאים אף צצני ויני זרעים שהם לנאכל צהונה, ווי"ש ונעכ"ת כ"י לדצרי חכיוו ונה צין ונאכל צהונה לרפואה כנראה דכונת חכ"ו דלרפואה אין רוצ העם זרעים אף צנוקים אחד ועיין חידושי רמב"ן ונחולין דף ס' צהא דצני רצינא וכו' וכו' וונוילא צנוכלל צהונה חז נאוור דלא הוי כלאים כצזרע שני ויניס יחד לא הוי כלאים אף חז זרע עם זרע אחד ונאכלל אדם לכן הוכיח חכ"ו קוליס צנוקים סזרעים הוי כלאים חז כוולא עוד ויין אחד ונאכלל צהונה סרוצ צני אדם זרעין ושפיר הקשה לונה כחצ הרמב"ם הזרעים הראויים לנאכלל אדם חז כיון שנוליכו דנאכלל צהונה הוי כלאים צכרם חזין דלא תליא צנוכלל אדם דוקא ונתרץ דזא לטול רק עשצים הנורים צלצד דצזה לא ונלינו דרוצ צני אדם צצזה ונקוס סזרעו. עכ"ל אדוניור הגוהרמב"ם זללה"ה:

אם אמנם ידעתי כי קטנתי ונוורי ורציתי הגאוני, וכל החסידים הקדושים, להכניס ראשי צין השרים הגדולים אבל ידעתי צנפשי כי לא קטנתי וכל האונות אשר הוא נר לרגלי, ואני לא אעיה אף שעל אחד ונחוסקה אשר קלותי לי צהלך פלפולי, להצין ונחלה על צוריו שיטת הרמב"ם, ונקורו להלכה שלפנינו אשר לא חכר כלל צין ונפשויו ולצוא חל ונקור דנין אשר עליו דנין גאוני חלנו הנוארים לארץ הקדושה וחולה לארץ ואוור חזי צסדר כסון להצביר להנעיין שיטת הרמב"ם היא:

והטעם כונו שכתב הלבוש הלכות כלאי זרעים ח"ל אינו אסור ונשום כלאי זרעים חלז הראוי לנאכל צין לצהונה צין לאדם אבל עשצים הנורים וכוילא צו וון העיקרים שאינם ראויים לנאכל כלל חלז לרפואה וכוילא צו אין צו ונשום כלאי זרעים דקתם סדך לזרעים הראויות לחכילה עונד עכ"ל, ונראה כיון דאין דרך לזרוע לא חסרה תורה והרמב"ם כנראה לא ונלא ונקוס וצוור שיהי ונקוס סדך לזרוע לרפואה. לכך כתב (פ"ה הח"י ונכלאים) צרישא חעי"פ שרולה צקיוונו לצהונה ולרפואה ה"ז לא קדש וצסיפא כחצ הנוקיים קוליס וכו' צזרע לצהונה ולא הזכיר לרפואה ונשם י"ס לדקדק דאף עם ונאכל אדם כ"ש לרפואה אינו וון התורה כיון דאין דרך לזרוע וצאוות צנוקים שזרעין צצדה לצהונה הוי כלאים אף צצני ויני זרעים שהם לנאכל צהונה, ווי"ש ונעכ"ת כ"י לדצרי חכיוו ונה צין ונאכל צהונה לרפואה כנראה דכונת חכ"ו דלרפואה אין רוצ העם זרעים אף צנוקים אחד ועיין חידושי רמב"ן ונחולין דף ס' צהא דצני רצינא וכו' וכו' וונוילא צנוכלל צהונה חז נאוור דלא הוי כלאים כצזרע שני ויניס יחד לא הוי כלאים אף חז זרע עם זרע אחד ונאכלל אדם לכן הוכיח חכ"ו קוליס צנוקים סזרעים הוי כלאים חז כוולא עוד ויין אחד ונאכלל צהונה סרוצ צני אדם זרעין ושפיר הקשה לונה כחצ הרמב"ם הזרעים הראויים לנאכלל אדם חז כיון שנוליכו דנאכלל צהונה הוי כלאים צכרם חזין דלא תליא צנוכלל אדם דוקא ונתרץ דזא לטול רק עשצים הנורים צלצד דצזה לא ונלינו דרוצ צני אדם צצזה ונקוס סזרעו. עכ"ל אדוניור הגוהרמב"ם זללה"ה:

אם אמנם ידעתי כי קטנתי ונוורי ורציתי הגאוני, וכל החסידים הקדושים, להכניס ראשי צין השרים הגדולים אבל ידעתי צנפשי כי לא קטנתי וכל האונות אשר הוא נר לרגלי, ואני לא אעיה אף שעל אחד ונחוסקה אשר קלותי לי צהלך פלפולי, להצין ונחלה על צוריו שיטת הרמב"ם, ונקורו להלכה שלפנינו אשר לא חכר כלל צין ונפשויו ולצוא חל ונקור דנין אשר עליו דנין גאוני חלנו הנוארים לארץ הקדושה וחולה לארץ ואוור חזי צסדר כסון להצביר להנעיין שיטת הרמב"ם היא:

והטעם כונו שכתב הלבוש הלכות כלאי זרעים ח"ל אינו אסור ונשום כלאי זרעים חלז הראוי לנאכל צין לצהונה צין לאדם אבל עשצים הנורים וכוילא צו וון העיקרים שאינם ראויים לנאכל כלל חלז לרפואה וכוילא צו אין צו ונשום כלאי זרעים דקתם סדך לזרעים הראויות לחכילה עונד עכ"ל, ונראה כיון דאין דרך לזרוע לא חסרה תורה והרמב"ם כנראה לא ונלא ונקוס וצוור שיהי ונקוס סדך לזרוע לרפואה. לכך כתב (פ"ה הח"י ונכלאים) צרישא חעי"פ שרולה צקיוונו לצהונה ולרפואה ה"ז לא קדש וצסיפא כחצ הנוקיים קוליס וכו' צזרע לצהונה ולא הזכיר לרפואה ונשם י"ס לדקדק דאף עם ונאכל אדם כ"ש לרפואה אינו וון התורה כיון דאין דרך לזרוע וצאוות צנוקים שזרעין צצדה לצהונה הוי כלאים אף צצני ויני זרעים שהם לנאכל צהונה, ווי"ש ונעכ"ת כ"י לדצרי חכיוו ונה צין ונאכל צהונה לרפואה כנראה דכונת חכ"ו דלרפואה אין רוצ העם זרעים אף צנוקים אחד ועיין חידושי רמב"ן ונחולין דף ס' צהא דצני רצינא וכו' וכו' וונוילא צנוכלל צהונה חז נאוור דלא הוי כלאים כצזרע שני ויניס יחד לא הוי כלאים אף חז זרע עם זרע אחד ונאכלל אדם לכן הוכיח חכ"ו קוליס צנוקים סזרעים הוי כלאים חז כוולא עוד ויין אחד ונאכלל צהונה סרוצ צני אדם זרעין ושפיר הקשה לונה כחצ הרמב"ם הזרעים הראויים לנאכלל אדם חז כיון שנוליכו דנאכלל צהונה הוי כלאים צכרם חזין דלא תליא צנוכלל אדם דוקא ונתרץ דזא לטול רק עשצים הנורים צלצד דצזה לא ונלינו דרוצ צני אדם צצזה ונקוס סזרעו. עכ"ל אדוניור הגוהרמב"ם זללה"ה:

אם אמנם ידעתי כי קטנתי ונוורי ורציתי הגאוני, וכל החסידים הקדושים, להכניס ראשי צין השרים הגדולים אבל ידעתי צנפשי כי לא קטנתי וכל האונות אשר הוא נר לרגלי, ואני לא אעיה אף שעל אחד ונחוסקה אשר קלותי לי צהלך פלפולי, להצין ונחלה על צוריו שיטת הרמב"ם, ונקורו להלכה שלפנינו אשר לא חכר כלל צין ונפשויו ולצוא חל ונקור דנין אשר עליו דנין גאוני חלנו הנוארים לארץ הקדושה וחולה לארץ ואוור חזי צסדר כסון להצביר להנעיין שיטת הרמב"ם היא:

נהלת שאלות ותשובות סי' כ"ו נפת לי

גאווה כ"י דאם אחד ראוי והשני אינו ראוי חסור ונדאוי וכן הנוקיים קוליס ע"ש כ"ל יהי רק באיסור דאורייתא דקידוש ולא ללא דזריעה, ויקשה לנו הטעם אדמו"ר פאר הגאונים ומהר"א זל"ה"ה ונ"ל דאם זרע שני ויני זרעונים ונאכל זהו לרפואה שאינם בכלל שדך לא הזרע, הלא ראינו כי הלוק גדול יש זנייהם, והטעם שנוציא כבוד גאווה זל"ה"ה שכתב הלצות, הלא הוא ונוש ויה שכתב הכ"ו הלא הראוי לנאכל צ"ן לזהו צ"ן לאדם אבל עשצים הנורים שאינם ראויים לנאכל כלל הלא לרפואה. אין זו נוסוס כלאי זרעים, ולפי דבריו ונכרחים אנו שוב לוונר דלאו דוקא נקט רציו ונאכל אדם, הלא כל דבר ברוח צקיונו, ויה לעונות ונערתנו להעניוד את לשון הרעו"ם צדיוק ננרץ כדי שנוכל לפלפל צדרי הרעו"ם כוונ צגונרא שלנו כפי הדוע, ולאח נשחיר ההכרעה על כבוד גאון אדמו"ר ונרן דשונעתחא אס אחד ראוי לנאכל אדם והשני אינו ראוי שפסק כבוד גאווה שאסור ונדאורייתא, אס האיסור הוא ללקות עליו או איסור קידוש צלד דאפשר לוונר דלפי דעת הירושלני גם זמין עם שערין רק איסור קידוש יש זהם ולא לאו ללקות. ושיטת הרעו"ם לדעתנו ברוה לחלק שלש נחלקות באיסורי כלאים כוונ שהלענו והולאנו ונעלם לשון הרעו"ם אשר היא בעלם השונים לעוהר:

צקוף פ"ה דכלאים, וכ"ו כ"כ צסס הר"ן. אונס יש לנו עוד לצר ונקור להרעו"ם ונאין הוליא ונונה לו להציא (פ"א ה"י ד' ויהלכות כלאים) כלל דין זה אצל עשצים הנורים וכיולא צקן ונן העיקרין שאינן ראויין הלא לרפואה וכיולא צקן אין זהם ונשוס כלאי זרעים. ונאונר זהם לפי כללו ושיטתו שכלאי זרעים שאסור הלא הראויים לחכיות אדם, הוא דוונה לכלל שאונרו צפאה כל שהוא אוכל (פאה א' ד') להוליא הכופר, עשצים ללציעה או עשצים לרפואה, ויה ככלל צלשונ, והם לנחים ש"לצעו זהם ויני לצועים והדוונה להן רלונו גם ונן העיקרין שאינן ראויין הלא לרפואה, שהם דוונן להן, (ע"י שס צפירושו לנשניות) שאינם אוכל, או כלל אונרו צסציעת (רפ"ח סציעת) כל הנניחד לנאכל אדם אין עושין ונוני ונלגונא פ"י רפואה לפי שנאונר לחלכה כל שהוא וניחד לכס יהי לחלכה ולא לרפואה (לשון הרעו"ם פ"ה שנייעה ה"י י"ח) כן חלל כלאי זרעים אס נאונר שהכתוב נהרז רק על אשר הזרע הראויין דוקא לנאכל אדם, ונצן ונליו שצא להוליא ג"כ עשצים ועקרין לרפואה, ויה הוא הנקור הנאון לרציו ז"ל לשלול העשצים הנורים צדיוק נפלא ונן הזרעים הראויים לנאכל אדם שזכר צריש ההלכה זו:

ואילי י"ל לפי שיטת הרעו"ם ונפרש הוא צונסנה הקוס והשונותי אינן כלאים, לא נוסוס שהקוס והשונותי, טעונן שיה, אך יען הרופאים ונכניסין אותו צלרכי הרפואה וכל לונח ועשצ שיש עיקרן לרפואה אינו ונאכל אדם ואינן כלאים כדנפרש צהיד ונצוהר:

אולם ראיתי אדמו"ר הגאון הרעו"א זל"ה"ה ונעתק לשון ס' קריח כפר ונצעל הנצ"ט (פ"ח) עכצ שאין דרך צני אדם לזרעו אצ"פ ברוח צקיונו לזהוה ולרפואה לא קדש עד שיקיים דבר שרוב העם ונקיינוים צאוהו ונקוס דאשר תזרע ונשונע ויה שנהגו צני אדם לזרוע ורובין צקיונו. עכ"ל. אשר כל איש ונעיין כידי כרגע כי הם צדריו של הרעו"ם (כלאים פ"ה הלכה י"ח) והרעו"ם ונקיים כילד הנוקיים קוליס כ"י הרי זה קדש, והאיסור הוא רק איסור קידוש ולא ללקות עליו ונדאורייתא. וכלל זאת ונחליט רציו הרעו"א זל"ל צה"ל: וננסבצר דהם קאו על כלאים שיהי אסור ונדאורייתא ויה צצני אדם ונקיינוין וזרעין שדות ונהם כוונ קוליס וכדוונה הי כלאים ונן התורה ולא הליא כלל צנאכל אדם וכן ונשונע ונירושלנוי ריש כלאים כ"י וע"ש צסנות חליהו הגרסא צירושלנוי ונשונע צרור דעם שערורים הי כלאים ונן התורה ולוקה עכ"ל. אשר אחר העיון צסנות חליהו (פ"א ו"ח) לא נולא שונן דבר דזוכין עם שערין הי כלאים ונ"הם ללקות עליו וצסנות חליהו (פ"ה ו"ח) הנוקיים קוליס ונציא את הירושלנוי א"ר אצוהו וניעו דר"א סכן ונקיינוין אותן לגונוים צערציא וכל ונין זרעים כלאים כ"ל וכך הג"י סס צונשניות ירושלנוי עכ"ל אשר יש ללנווד עוד הסיפך דחליא רק צנאכל אדם ללקות עליו על כלאי זרעים אצל אס הוא לנאכל יומים הוא דוונה כנאכל קוליס לגונוים צערציא ואין זו רק איסור קידוש ולא זכיתי להצין דצרי ונן ז"ל:

והנה פ"ה דכלאים, וכ"ו כ"כ צסס הר"ן. אונס יש לנו עוד לצר ונקור להרעו"ם ונאין הוליא ונונה לו להציא (פ"א ה"י ד' ויהלכות כלאים) כלל דין זה אצל עשצים הנורים וכיולא צקן ונן העיקרין שאינן ראויין הלא לרפואה וכיולא צקן אין זהם ונשוס כלאי זרעים. ונאונר זהם לפי כללו ושיטתו שכלאי זרעים שאסור הלא הראויים לחכיות אדם, הוא דוונה לכלל שאונרו צפאה כל שהוא אוכל (פאה א' ד') להוליא הכופר, עשצים ללציעה או עשצים לרפואה, ויה ככלל צלשונ, והם לנחים ש"לצעו זהם ויני לצועים והדוונה להן רלונו גם ונן העיקרין שאינן ראויין הלא לרפואה, שהם דוונן להן, (ע"י שס צפירושו לנשניות) שאינם אוכל, או כלל אונרו צסציעת (רפ"ח סציעת) כל הנניחד לנאכל אדם אין עושין ונוני ונלגונא פ"י רפואה לפי שנאונר לחלכה כל שהוא וניחד לכס יהי לחלכה ולא לרפואה (לשון הרעו"ם פ"ה שנייעה ה"י י"ח) כן חלל כלאי זרעים אס נאונר שהכתוב נהרז רק על אשר הזרע הראויין דוקא לנאכל אדם, ונצן ונליו שצא להוליא ג"כ עשצים ועקרין לרפואה, ויה הוא הנקור הנאון לרציו ז"ל לשלול העשצים הנורים צדיוק נפלא ונן הזרעים הראויים לנאכל אדם שזכר צריש ההלכה זו:

ואילי י"ל לפי שיטת הרעו"ם ונפרש הוא צונסנה הקוס והשונותי אינן כלאים, לא נוסוס שהקוס והשונותי, טעונן שיה, אך יען הרופאים ונכניסין אותו צלרכי הרפואה וכל לונח ועשצ שיש עיקרן לרפואה אינו ונאכל אדם ואינן כלאים כדנפרש צהיד ונצוהר:

ועל יסוד צבור הרעו"ם צירושלנוי יהי ונשכנו לרק שהוליא כבוד אדמו"ר הגאון כ"י אס שכיחם אינן לנאכל אדם לא ונחקר כלל, אך ויה שהחליטו כבוד

ולענין דיני כלאי זרעים הסכלים השייכים לענינו הם כלאי זרעים אסיר ונדאורייתא רק צארץ ישראל יו"ד

נ ה ל ת שאלות ותשובות סי' כ"ז ב"ז נ פ ת ל י ל ה

אנרתי כי אצטקא בספרך אהגה צו ואעבור על פני כלו ואחר אצור חליך דצדרי, והנה ארבו הימים, ואירא פן יאצד חזון ועל כן לא אוכל לחכות עוד ואחלץ נפשי ונכל העצדות הענוקות עלי והנני חליך :

דבריך גבר חכם צעה, הנריטני וילצצוכי, הפעם אודה את ה' כי הקרה לפני איש כלצצני, איש דובר אונת, תופש תורה וחכמה ונשכיל צכל דרכיו, ועם קדושים נאונן, ונה יקר חזון כזה לי צדור הסקר כזה :

והנה צדור ספרך היקר כצר הגדתי כי לא הספיקה לי השעה, ואנרתי צזה להעריך על ונה שעה צדעתי צעה קראי. צלד אי יפה דקדקת צלשון הרנוצ"ס וכי וכי ולנוען העשים דצריך יתה, עלינו לצאר ונתחלה הצדל לשון "סוה" ונלשון "שקל" לדעתי שזה יאור רק על ערך ההתדמות שצין שני דצרים הדוניים זה לזה רק צאזה לד ולא ונוש, קיצין הם שזה כסף, כלומר שכמות זונן העצודה הנלרך על כמות קיצין ידעה היא כזונן העבודה הנלרך לכמות הכסף, אצל קוצין אינם כסף ונוש, לוי תדוניווי ואשה אף צנוקלה, אף צאזה לד, ונה אעידך ואשה לך, אף צנוקלה, לא כן אוראת שקל לפי כונת צעלי התלמוד הנושחנשים צו, שזה יאור על דוניו ונוש, ודה צנודה, אף גם זאת, שזה יאור על הפרטים הנושחנשים ונעלם הדצרים שיש שוי ציניהם, שקל יאור על ונעלת העלם של עקרי הדצרים זה לעונת זה :

ועתה כציח נח לשון הצרייתא, ת"ר כצד וכי השוה הכתוב "כצוד" אצ ואם "לכצוד" הנוקוס, הנה כצוד אצ ואם, לכצוד, שם דצד הכצוד ונפעל (וע"כ נקדתי : כצוד צנולאשום ולא כצוד צחולם) כאשר יאור להנן ונוראת, ולא נורא, זה כאור על ונולא הולאה ואופן עשיתה צפרטיה, וע"כ אנורה הצרייתא צלשון "השוה" כי צפרטי קיום הנולה אינו דונה (הנושח"א צח"א) כי לא יעמוד ולא ישצ צנוקווי אץ שיך אלל הנוקוס וכי, וע"כ אנור השוה שזה שוי רק צאזה לד, וענה נליג נח לשון הרנוצ"ס : כצוד אצ ואם וי"ע גדולה וכן נורא ח"ו"א (ג"כ ונלית עשה גדולה) שקל אותן (צלשון נקצה כי הרנוצ"ס ונדצד על עלם הנולות : ונלית כצוד ונורא) כצודו ונוראו, כתצו כוי כדרך שטה על כצוד שנו הגדול כך לוח על כצודם ונוראם ע"כ, כי הרנוצ"ס אינו נודצד צזה על ונולא הנולות וקיוונן כי אם על עלם ונעלתן ולכן אנור שקל אותן את הנולות שזה לשון נקצה, ולא את הכצוד ואת הנורא שזה לשון זכר, והסוף לצאר צלשונו הזה : כ ד ר ך שטה על כצוד שנו הגדול כך לוח על כצודם לאור כי ערך הנועלה שצעלם הנולות שקול הוא וכאוראת שקל צכל ווקוס, והנולות צנועלתן שקילות הנה, לנשל ונלית אכילת וולה ונלית ישצת קוכה שקילות הנה צעלם ונעלתן אצל צפרטות שונות הנה הו ככן לדעתי ונודקק צלשון הרנוצ"ס וצלשון הצרייתא שזה קאי על קיום הנולות זה על ונעלת הנולות ולנשפנך איחל :

(ז"ר רל"ו ק"ב) אם כצר היה זרע ונין אי זרע ונין אחר אח"כ צלדו אקור רק ונדרצקן (רנוצ"ס פ"ג ונכלאים ה"י). כלאי זרעים אינו רק צצ' ויני זרעים הנושוכים ז"נו צקם או צנוראה או צנועם (כהר"צ פ"א ו"ה) אולם דצד זה וקור לחכמים דיש ונהן דוניו ז"ל כונין אי אפ"ה אקרום חכונים (רנוצ"ס רפ"ב דכלאים) אין כלאי זרעים ניהג רק צרעים רחיים לנאכל אדם, אצל כשהתערוצות היא זרעווי גינה שאין גרעיוי הזרע עליון נאכלין, רק העליון, ואפילו זרע פשתן וקצוס ולנור גפן אפ"ה דלא חזו לנאכל אדם אפ"ה ונדרולה צקיוונן אקרום צכלאים ונדרצקן (ע"י צתי כלאים ככל ז') והזרע להשחתה אין צכס"ג כלאים דלא אקרתו תורה רק צרעו לנורך אדם ע"ש ככל ל"ג צכלאי זרעים :

וביון דיש כלאי זרעים דאורייתא וכלאי זרעים דרצקן, כוכל לונור כי אפטר לתרץ לריך עיון של ונשנה לונלך (הלכות כלאים פ"א צריש ה"א) על רש"י שצפ"ק דקדושין (ל"ו ע"א) כתצ רש"י דכלאי זרעים אקור ון התורה, ורש"י צצ"ט דצצת (פ"ד ע"ב) כתצ דכלאי זרעים לא אקרי כי אם ונדרצקן וכצד תנוהו עליו התוס' שם ועיון צצ"ט דצבורות (כ"ד) וצוה שפרש"י שם עכ"ל. אף הנרייק צרש"י צצת פ"ד ע"ב וראה שכתצ : "וכ"ש כלאי זרעים דרצקן דלא חייטין לייקה". כונתו לונור כלאי זרעים כאלה אשר אקור שלהם רק ונדרצקן כגון אם כצר היה זרע ונין אחד זרע ונין אחר אח"כ צלדו אקור רק ונדרצקן ולא חייטין צזה לייקה צנוקוס שאין ציניהם הרחקה ג"ע, כאופן הנושנה שם, ורש"י לא נוכרי ככל דכלאי זרעים לא אקרי כי אם ונדרצקן, כנו שהעתיק הנו"ל, וכן תפס רש"י צצבורות דף כ"ד ע"א דגן ודגן כלאי זרעים ונדרצקן, אף דוניים ז"ל צקם כונין אי אפ"ה אקרום חכונים, ורש"י ידע היעצ ונחולין (קצ"ו ע"א) וקידושין ל"ו ע"א דכלאי זרעים ליתקרו דהא תיעצתי לך הוא ואין רלוק צין כלאי הכרם לכלאי זרעים צחי כונצאר שם, אצל ונועעו כלאי זרעים דרצקן שהכל ונודים שהם רק ונדרצקן, זה הנכון לדעתי החלושה צבורות רש"י ז"ל ונוקצבל ככל לונור על ונת להצין דצרי קדשם של רצותיו גדולי הפשעונים הנופרשים והפוסקים זכרונם לצרכה, וצעהו אי צאדוניור גאון ולדיק הדור שניע"א אם ינלח עת ונכחה לעיון צהערותי, אז צל"ס יאשרני ויחוקני ציונין לדקי, וצרוצ לדקת לצצו יענה את לדקתי אשר יענתי ונלאתי צתו"הק אשר נפלה צנחלתה, ונצצו ונלחצו הנושחנשף צללו

נפתלי הלוי.

סימן כו

צ"ה טצת, פה ק י ו צ תרנו"ז לפ"ק

כצוד יודי וידי כל חכוני צצ, הרצ וכי החכם הנאור וכי ונור"ר נפתרי הלוי ה"י

מכתבך היקר והנכצד ון י"צ כסלו הגיעני ואחריו גם ספרך שני המטות האדיר והנאור, ואנכי

רוח התלונה הספוד על וכתבך הנסוקל, וניי אז עונד' הכזמים והשאננים צעם ללפור צח לעשתות חי שאק, רוגנים ועוינים קווי ויקונוו בכל עת להסצית ונוחת נפש יפה וכה, ועמי הדעת יתקאלו הוויד צעשירי הדעת ותקלר נפסם צהם. אונס יקרי און נפשי אל וורי נפש אלה, אם הות נפסם ידצרו, נפסם גחלים תלהו כאויב צנפס לצלוע את כשרונם וכצודם יחד, כי אונס כל איש ונשכיל יצין ויצחין כי צנפסם ידצרו אדומים האלה, ונפס העם, עם הקוראים, תקלר צדך זה :

איש החכם, אשר לא נשא לשוא לחטיפה נפשו, אך לתועלת בני עומו, להרים קרן הספרות, הוא נחויב להשליך את נפשו (זיינע פערזעהנליכקייט) ונגד, שכרו אלו ופעולתו לפניו אם ירגיש צנפשו, כי הפיק את חפלו הקדוש, חפלו הפנימי, "ושא נפשו" הוא הוא הפענון הנופעם צקרצו כהולם פעם, ואם הוא הולך אחרי הרוח אשר החל לפעומו, אז זה הוא החלצ ודשן אשר תצבע נפשו, ואז חלקו צחיים, צחי התורה הטורה, צחית ה' הוינה ונסיבת נפשו :

ועתה הנני לשרתך יקרי להגיד לך דעתי על הערותיך הנואירות עינים. הן צדעת וצכצרה תדצה וכלווד על ונתת ללמוד ולהורות דרך ההגיון צדצרי ונאוריני ונוריני, צחה הפעם גם אתה להטעים את סצרת, אונס אצחו נשוחה עוד ציסוצ הדעות ונחדד זה את זה צהליכות הגיון של הוושגים הללו צין לווד הסוה הכחוצ, וצין שקל אותן הכחוצ, וונוני וונווד תצצר שועתתא והלכה להרננצ'ס ז"ל :

לפי ההנחה שלך "שוה" יאונר רק על ערך ההתדונות צחיה לך ולא ונוש, ישאל השואל, ויה נשאר עתה להפריד ההשואה וון הדנויון ? הלא חכוי ישראל אונרו הדנויו הוא צנוקלת הדצה, וההשואה היא צכל תארי הדצה, כונו פן השוה לו גם אלה (ונשלי כ"ו ד') לני הדנויו ותשו (ישעי וי"ו ה') כתצ הגאון וולצ'יס ז"ל שם צצאור הונלות הדנויו ידונה שני דצרים ע"י הנוקרים הנוולאים צס. אל וני דנוית צגדלך (יחזקאל ל"ח) דנויון הכוונה, לא דונה אליו ציפיו (סס) דנויון האיכות, אל ההשואה לריכה להיות צכל הדצר עכ"ל, ושם צצאור הענין הוא אונר : הדנויון הוא רק צנוקלת הדצר אל ההשואה היא צכל עניניה, וע"י עיקרים ד' י"ו, אך צכל זאת אינה פירכא וונה שחכונים אחרים הניחו ליסוד שונות הנרדפים, אל ההנחה שלך שהורית אתה לפי השקפתך צכתוצים, רק אנו ונחויצים ורולים נקוט אם יוכל להאונר כן על פי וווצן כחצי קדשני, לזאת אציע אנו את רוחי צוושגים הללו, לפי השערתי ההצל צין שיה לשקל אינו דוקא זה צוועני וזה צעלס כנו, אך צוושג השוה וונח רעיון ההשחות צוושטו וצשעחיות, כלוונר אפי שני דצרים רחוקים, צקוג וצויון וצאיכותם, צכ"ו יס להם השחות לפי השקפה השטחית צכללות, על דרך וושל דלך טורד ציוס קגריר ואשת וודיים נשחיה (ונשלי כ"ז ע"ו) כוונן וועלנוו שיש רק ערך כללי והשחות שטחית ציניהם, הנוקן אונר (איכה צ' ג') ונה

עוד ונלחתי להעיר צענווד צ' וע"י תאונר אשוא הלום רחינו כי נקצרת הש"ס היתה הדעת נותנת צתחלה כי עשה של צבוד אז גדולה ונשאר וי"ע שכה גדול כל כך לדחות את עשה ולא תעשה ע"כ. לדעתי ענינו להעניק יותר צלשון הגנורח ולהטעים דצרי ח"ל, כי צחונת וי"ע דצבוד הוא וי"ע ככל וי"ע שצחורה ורק קצרת הגנורח כן היא, אחרי כי כל הונלות שצחורה כעשה וכל"ת הוא רק לצבד את ה' שלות ואצחו וקיינוס דצריה וסנה אם ייירי כי אם נקיים ונזה אחת נחלל צזה צבוד ה', אז הקצרת נותנת כי און לטו לעשות כן, אחרי שונתגדות הנה צעקן לכונת הקיום, כי ונחללות הנה צבוד ה' הונלות את הונות, ואם אציו אונר לו הטוול אז שאונר לו אל תחזיר, ק"ד אוניעל הוא"ל והוקש צבוד אז לכצודו של ונקום הלכך לליית ליה, לא ונפי שוני"ע זו גדולה ונעשה ולי"ת כי אם ונפי שאחרי שהוקש לכצודו של ונקום, ח"כ אם יתחלל צבוד אז כונו שנתחלל צבוד הנוקום ונפי זה היו רחיות להדחות כל הונלות שצחורה קו"ל כי ה' צכצודו וצעלנוו ליה על הדצר וח"כ לא יסונה, יתחלל צבוד ה' אף שיתחלל צבוד האצ, וע"כ לא יסונה, ולדעתי הדצרים אונתים צעוונק הכונה צדצרי ח"ל, והשנויעני נח דעהך :

מדברי אלה הוועטים תראה לווער כי קורח אי דצריך צעיון, ור לי ונאד כי עד עתה לא יכלתי עוד לקחת לי וועד לעצור על פני כל ספרך אך ונהוועט אשר רחיתי נוכחתי לדעת כי צרכה צד וה' יאונן לצך ותחזקתה ידיך לתורה ולתעודה וישולו ונעישתיד חולה ונחל עדיך תשקה כל יעף דצה. וני יתן כי תשונחי ותענני הוויד צכל עת ונלוח צדצריך היקרים וכפעם צפעס אתאונן להסיצ דצר צערו ונפי הכצוד ונפי האהצה הרצה אשר יהגם לך לצ אהצך הנאון, ווקירך ווכצדך כערבך הרצ והרם

י ה ל " ל

סימן כח

תשובה *

צסם השס פה לו כדון עצת תרנו"ו לפ"ק.

ה' עונך גצור החיל, אחד ונגצרי סופרי ישראל צדורה החכם הנאור וכי נודע צשער להלל צטונו הנכצד י ה ל " ל כ"י :

מדי אחי אקרא ונעל ספר כתוצ תולדות חכוי ישראל וסופריה, לא אסוצ ואתפלל עוד על קורות חכוי הדור החיים אצחו פה היום, וכן לא נפלאים נפליתי על

*) צספר כנכת ישראל ונהר"ה ונסי"פ ראצינאווין מ"טת תרנו"ה לפ"ק צבר נדפסו הוכתוים הללו וצתשוצתי לא חסרתי דצר אך עוד הוספתי פה דצרים לצאר ולצבר ציותר את הוושגים אשר אצחו נשאים וותמים צהם :

ה מ ה ב ר

וזה אשוי לך ולחנוך צחולת צח ליון כי גדול כים
 שצדק, השואה היא רק צרעון השטחי, גפן צוקק ישראל
 פרי יסוה לו (השע"י ח') הוא צונקל השטחי ולא
 צעיקר הוולונולס. אם לא שויתי ודווננתי כפשי כגוול עלי
 חנוי (תהלים קל"ח ז'), הוא צונקל השטחי, וצונקל זה
 צח הנושאל "דנויון" הרצה פעוים חלל השואה. וצרעון
 שאנוו החוקרים שהשוואה היא צכל עניינו יהי הכחוצ
 האוור (נוש"י כ"ו ד') אל הען כסיל כאלתו פן תשוה
 לו גם חתה פירושו שתדנוה אליו צכל ענינו וצערך
 אחר תחשצ גם חתה כסיל ושועה כוונה, או כשנדצד
 צשויה של החכונה, אוור צפירוש צונקל השואה צכל
 ענינו וכל חפליך לא ישוו זה (נוש"י ג' ג"ו) חונס
 צוושג הפעל שקל, ונכח רעיון התדנויה הביצד והנושא,
 האיכות והתכנית צלושם ודווק עדיה ולקחת לך נוש"י
 נושקל וחלקתם (יחזקאל ה' ח') פ"י חלק כחלק צלושם.
 ולדקה לושקלת (ישעי"י כ"ח י"ז) פ"י הווישרת צנן הצוים
 צלושם ודווק ערש"י. ואין להחליף ולהתחלף הוושגים
 צהשחונשוה צפעלים הללו של צונקל. כונו שאיך יוכל
 לוור ושהת ודוים כשקלה לדקף עורד, כן לא תוכל
 להשתנוש צשוה ושוה צוואזים אך שקל שקל כעשי
 וסתי צוואזים ישאו יחד (איז"ו ז' ז'), ולא שוה ושה
 כגד כל ישראל, אך שקול ושה. וכן הוולילס הנשגזה
 צערך של החכונה והתדנויה, יאוור לא יותן סגור תחתיה
 ולא ישקל כסף ונחירה והיא צעלם התכנית והפניויה
 צזה (איז"ו כ"ח ג"ו) ולא צשעחית כוונן השואה :

שהרנוצ"ם חולק או קוטר או ונטנה צדצריה, אך היא
 היא הכונה הענוקה צצרייתא, ועל פי דצרי חלה חלדק
 צהשערתך ג"כ כי שקל יאוור על ונעלת העלם של עקרי
 הדצרים, אך גם לא תחלק צין הצנת הצרייתא ען שתשנוש
 צכצוד אז כונו צוורחת אז לנורחת הנוקס, ולא נורח,
 כי לפי דעתי נורחת דוונה כונו נורחות (צצויות דק
 ז' ע"ח) וכנו שכאוור נורחות נענים שנים גרסיק ולא
 שתיס דנורחה לשון זכר הוא כדכתיב (שנוות ג') חת
 הנורחה הגדול הזה (תיס' צצויות ז' ע"ח צקוף הדף)
 כן לאור וכן נורח הגדול (דצרים ל"ז צ"ג) צצ"ו נורחה,
 וצקוף נורחת, ודוונה לכצוד דל"ד על עלם הכצוד
 והנורח, כונו שהרנוצ"ם ודווק (לפי סצרתך הנכונה) על
 עלם ונעלת ונזה ז'. אך הרנוצ"ם ונחיל צוולת עשה
 שהגושא נקצה היא גוור כן, שקל אוחן, חונס צעיקר
 הענין היא היא עלם הוולת עשה, כי לפי החלוק שקל
 חולק הרנוצ"ם על הצרייתא צכלל, הצרייתא סוצרת כי
 רק צפרטי קיום הוולת דוונה כצוד אז לכצוד הנוקס,
 והרנוצ"ם סוצה שגם צעלם דיונות קן, חס ח' אפשר
 להיות. לזאת ח' ונחיק צהקצירך היצו עעם של שקל
 אשר יאוור על ונעלת העלם, חלל לא לחלק וכן השויה
 כי צחונו דצרי הצרייתא והרנוצ"ם כשנוור חכור כדנו
 וצצור אחר נאוור, ועוד הרחיתי ח' לדעת צספרי שם
 (נועה הלוי ל' ח') כי גם שווש לשון זה שאצ רציו ז"ל
 ונועין עיור של רצויתו ז"ל שרלה עוד לוור ששקל אוחן
 הכתיב שחלל כצוד אז וחס, הקדים חת האצ, וחלל
 נורח הקדים ח'ש "חננו" וח"כ "חצו תירחו" צזה גלתה
 לו התורה ששקולים הוונה צערכם ואין ווקדס ונאוור
 חללם, והיא ונעה צווק' כריתות (דף כ"ח ע"ח) וצספרי
 (ויקרא ד' ל"ז י"ג ד' צקיון רפ"ח) ועין צהתורה והוולת
 להגאון הוולצ"ם ז"ל צמת ללפחד שקולות פן וכי :

ובל חלה הדקדוקים אשר לחנו עוסקים כעת צהם
 לוולת חת הווכוון האונתי, שייכים ווועילים הרצה
 לצאר עונק לשון הווקרר, חלל חפונה אם צוונן השצו
 צגנורח וצצרייתא היו ודקדוקים רצויתו ז"ל ציותר להצדיל
 צין הוושגים הללו אם השתנושו צוולת השויה או שקל
 אך לפוס שיגרא דלישנא נקטו :

ועל ונה שהרצפת צציוור דעת הגנורח (צ"ו ל"ז ע"ח)
 ס"ד חנויחא, לא ופני שויע ז' גדולה ונעה ולי'ת
 כי אם ופני אחרי שהוקס לכצודו של ווקס, והיתה רחיה
 לדחות כל הוולת צצחורה, ח' ונחוייה. חלל זה הדצרי
 סצת וולת עשה ז' שגדולה היא ופני הדנוין לכצודו
 של ווקס, ולהיות דוחס ויע' ולי'ת, ולא להפק, ודוונה
 כונו שהקצ"ה אוור צפירוש עשו לכצודי ועצרו על שאר
 הוולת כדי לקיים וולת חצות על צנים קוול וכי אך
 ח' חפלת' להרחות כי לדעת הפוסקים ח' עשה דוחס
 ל"ת ועשה, הכי כווי צצ' כצוד אז ג"כ ח' עשה, כצד
 ותירחו. ועל כל פנים עוונדת עשה ז' צגדולה, ולפיכך
 ונענים רציו הלשון וולת עשה גדולה :

לזאת חפוח אוור לך ונחנודי חף חודה להשערתך
 כי זה הוא החיוב צין הצרייתא ללשון הרנוצ"ם
 חלל ח' כחכונתי לכך צרציו הרנוצ"ם חפן לשנות
 לשון הגנורח אך הוא ירד לקוף דעת הש"ס, צצווקים
 הזה שאנוו השנה הכתיב, רלו לוור צדוק כוורן ווולונולס
 צוונן שקל אוחן הכתיב, לפרש ציתר צאר הווכוון האונתי
 כפי כצדס וערכס צונשקלס דוונים כוושקלות צוואזים
 ישאו יחד :

וביסוד הקצרה שכל הוולת עיוולת רק לכצד הנוקס
 שאחננו ווקיונין דצרי וחס ילויי כי אם אחננו
 נקיים ונזה חחת חחלל צזה כצוד ח', ח' הקצרה ותנת
 כי אין לנו לעשות כן, צצצרה ז' חנני עוד וקופק ח'
 היסוד צנחקר הגיוני ווקד הוא, דצרי שאין הדעה סיצלתו
 צוולת שמה ח' לנו לעשותה כרלונו, הכי יוכל להיות
 אפשרות שעל ידי קיוונה, יצו ונה ונלדנו חולל לכצוד
 הצורח

ועתה ווונחים דצרי שם וצוררים ציותר : ונעה הלוי
 ל' ג' : "לכן נראה לנו לכיון דצצרי רצויתו ז"ל
 שם (קידושין ל' ע"ג) לוור כן, נאוור כצד חת חצין
 (שנוות כ' ז') ונאוור כצד חת ח' ונחוכך (נוש"י ג' ג"ו)
 רלונס ון הכתיבים הווליליס פה חוחים אחננו רק צצתי
 הפענוים צח ח' צתיך ונה ח' לוונדים "שהשוה
 פכתיב" שים הם צונתכונתם וכתוואוים יחדיו "חשו שיצינו
 רציו הרנוצ"ם ז"ל צצווחו חת נעם השוה לפעל" שקל
 אוחס הכתיב" הכי אפשרות צעולס שיש ונשנועית דצצרי

נהלת שאלות ותשובות סי' כ"ח כ"ט נפתלי

ינחו ונולדו דונין אלל כח"ו גדול כבוד אז ואם שהעדיפו הקצ"ה יותר ונכדו (ירושלמי פאה) והכל צנוצן הדחיה עד"נו גדולה תורה (אצות פי' נוי' ר"ל ג"כ ונ"ת תלמוד תורה היא כנגד כולם, וכבר הארכתי צתפוצה ע"ד לשון הרנוצ"ס צה. והיזלח לנו נחה, דהרנוצ"ס לקח תנויד לשון הס"ס או צרייתח ליקוד לשונו חף לפי הוה חנוינח דהגנורח. ואינו מועה נדרך הונלך אשר כבר סללו לנו רבותינו הראשונים, אך הולך צדרכיהם להחיר אור לאור צאו החיים :

הן ידע חני כי כל נחצר חוסר הרצה על ויה שהוה כבר קצע צדפוס ונאשר הקורח או השונה יכד וערק, אך אינו דוונה נחצר ספרים לקרוח אותם צנוצוף עין, לחוצר חצר צדינים והלכות להצין ולהורות, האחרון אינו כותב צלצד אך יוסר וסונה ונחפך צעניניו הפך צס והפך צס עדי שגיבוע לכחצס ולצררס לדפוס, ולכן עם נחצר זה חני שואל נחח שהוגה והנועיין כי צנודה כוז ינודוד גם לי צנותיית יתירה ובלצ נוחח והסקקו ישקל צפלק הצנוכה, את אשר כחצתי חני להורות צספרי, ואחרי הצנוכות יתירה יראה צענינו כי פליחותי הסקקפות צהסקפות הראשונות, כבר רחיתי חני, וצנוכות הלשון רוחתי עליהן צנולין אחרים ותרלתי חני או החלפתי אותן, והאלתי דצרים וצוררים ויוקדים על ארני ההגון הישר, דצר דצור על אופניו :

ובמזוח חני סחכס כנוותך אשר הוגה חוסר כותב ונחצר ינחל דצרי כחוניס, ואין צהס יהירות וגלות או אהצת עלונו. רק האונת והנוספט והישר חני ונחחרה צכל עח לנוחח צקדה הספרות, וכנווך כונוי תלמוד סגני להצין דצרי רבותינו הנוורים הנאורים, אשר הלכו לפצני, ולהורות לחחרים אשר נעלונה ונהס דרך קדונוינו וחצר סגני לח"ס ונשכיל כחון ונחזיק צשתי ידים צהתורה והנוקרה הנוקודסת לנו, ונחחוק צכל כשרונות נפשי צחכונה לתורה זקוקה וצהסכלס צבעתיס ונוקקה, להפיץ אור על נחאורי רבותינו הנפלחים ונחחנו ללקט אורות צסדה שתי התורות. סגני ווקיר פעולותיך ווכיר ערך וידותיך צלצת חס לצני :

נפתלי הלוי

סימן כט

נשאלתי ונכדו ונחצני חדוניור הגאון סלדיק רצני כתן סכסן אדלר זללס"ה (ככתב צצרייעלן יוס די ח"י תנוו צונה ירושלס לפ"ק) סגדול אחד ציקס ונונו להודיע לו חס העופות ונחרך זעצנצנירגענן צצלווחרן אין להן טיולת כלל ואדום סצצין, סכפרים סס, וסאלמי חס נודע לי ונחותן ואס יש להן ונקורה להיתר כנוצור ציר"ד סיונן פ"צ וצקסיס כצירים סתיר הוה (הרצ ז"ל) אחר חקירה דרישה העופות ונן **Cochinchine** והסוחטיס צאותו ונן הצטיחו ט"ס להן ונקורת סתיר, אולם עופות **Bramaputra** ט"ס להן טיולת קטנות צצית סשחיתו ולצעות צנורחיהן לא סתיר כבוד רצניו ז"ל ונקורו

הצורה הנוטה, האם לא הקצ"ה ואורייתח חדח היא, צתירה לוח לנו ככיר כבוד ה' חס כשוור חת צריתו, ואדרבא ונלנו סאנורו צירושלמי (פרק ראשון צחגיגה וצנודרס חיכה, פתיחתו דחכיוני) על הפסוק (ירנ"י ג"ז ח"ח) ולוחי עזו וחת תורתו לא שנורו. ח"ר ח"ה צר. צח לוחי עזו חוותרה שונח את תורתו שנורו, וצנודרס חיכה : הלוחי לוחי עזו ותורתו שנורו (*) סהקצ"ה נוחל על כבודה, חף חס נחשוב כי נחלל צזה כבוד ה', אך רק חס חנחנו נקיים ונלית סתורה, וכשוור חף ונלית חחת כחגון, או אין לנו לעצור על הנוטה. חנוכס צעלס הענין וצמוחלמי, אין אשפרות פעל ידי קיום ונלית חחת, יוכל לצח לירי חילול סקס, וזו חחת ונן השלימות האונתית שאין צה כל סתירה, וחסרון צכל פנים. ולפיכך נקראת תורת ה' תנוינה, צחכלית השלימות כשלימות ה' :

ואין דעת הס"ס אחרי שהוקס כבוד אז לכבודו של ונקים, ואס יתחלל כבוד אז הוה כונו סכתחלל כבוד הנוקס ונפני זה נדחות כל הנוטת סצתורה, כונו סהעירות חתה יקרי, סליורך חינו צהשפרות צעולס סהגיון והחקירה וכונו שאין חנו נוכל לונור סע"י קיום ונלית חחת נחלל כבוד ה', כן ונ"ס לגצי חציו סהוקס לכבודו של ונקים, לא נוכל צודחי לונור סכליית ליה לצטל ונלית סתורה ונלית הקצ"ה ונפני כבודו. אך הוה חנוינח סיתה סנוולת עסה של כבוד אז ואס כחה גדול וחלים כ"כ כונו כבוד הנוקס, להיות דוחה גם עסה ולח סעסה וליחל לעסה דהסצת אצירה כלל, ולח עסה עצירה כלל חס דחי ע"ולת וליכליית ליה, (ע"י סבר הונלך פ"ג ונודרים נודצרי רצניו וכו') קנו"ל דלח ליטנוע ליה ונפני סבלתה סתורה צפירוש חני ה'. חצל סקצרה חזקה סנו"ע זו סיתה לפי סק"ד חזקה כ"כ נדחות עול"ת. ונזס כיון הרנוצ"ס ז"ל לקרותה גדולה כונו סנו"לנו סגצי דחיה תופס ססיס לשון גדולה ונלית עסה פלוכית כונו גדולה ונילה סדוחה חת סצנת חוונרה (או סחונורה) ע"י רש"י דכתיב וציוס סנוניני ינוול (ויקרא י"ג) ואפילו צצצת. (כדרים ל"ח ע"ג, סצת ק"ל ע"ח קל"צ ע"ח) ורי כחוני אונר גדולה ונילה סדוחה חת סנעיס (ואנ"פ ט"ס סס צהרת יקון רש"י וסוס' ורנוצ"ס פ"ח הי"ע ונחכות ונילה) כלונור ונילה צנוכה, וכן קצ"לית סנגו, ודונין אחר גדול ססלוס דדחה עסה (חולין קנו"ח ע"ח) גדול כבוד סצרות דדוחה ל"ת סצתורה וחלל גדול ססלוס ג"כ על עול"ת כונו ונחוקת ססס עוצר צלח סעסה וכו' וצפרשת קוטוה יש הזכרות הרצה ואפ"ה

(*) נכון להעיר על הירושלמי שם גונר הנוחור הזה, שאילו אותי עזו ותורתי שנורו השאור שצה סיה וקרבן אללי, וצפירוש צלדו ונפרס טעס שאור רנו ל"הר ע"ד שאור סצעיסה ונעכז וכו' וכו' ח"כ השאור רנו לקודות סחכונה סכלוכות צתורה וכו' עכ"ל, וני לא יתפלח על הופרס שלח רחא הונדרס חיכה סגונור חת הנוחור סזה צו"סל : נוחך סהיו ונחעסקין צה הנוחור סצה סיה ונחזירן לנוטב. וכן לריך להיות צירושלמי "ס נחור סצה" חחת סשאור סצה, כי חות ט. צח צטעות חחת חות וו.

גופו נוטל צדק כנו חוט לצד דק, וזה נדל הוא נשאר
שכי הצית :

שבויה איםפניא (שפאניש-פויעל) חרנונו זקוק וזה,
קצו לזארו כשג חוה על ראשו ונרק
חדום (ראטהער קאז) צערוגות (או סינים) קצעה ושונטה,
וכיכר היטז לשוחט עופות :

שבויהסיד (קאלק פארצע) קאלוארין אין צהם נולות
כלל, ונתחת לזארו תולה קפחת כנראה
הסיד וטיתיו לרוב להצות הנה :

שבויהמצנפת (הויצען האסן) הטשא לרור טות
כנלפת על ראשו אשר פה יקרא צס
פאליש-פוייל ר"ל שכי פוליש :

עוד נאכלים פה לומדון גינע-פויילם ופעונם, והם
לצעים כנראה זה צצק שנהם על הטולות,
ראשו עגול וקטן ולזארו כנראה צריחחא, וכל העופות
הללו יש להם חוטם וכף-רגל רחבה כנו שאר עופות
הציתות הנולאים צודינה זו :

ומקור לתרגום טהור פזאון ע"י חילין קט"ו, צצק
מ"ה, שצת ק"ל ע"א חיתו ליה רישא דטווסא
צחלצח ובי רש"י פזאון, והכ"ה צהגה צ"י ק"י ל"ט
כתב עוף פזאון שטלה שלו ונהדרת וצתשצה ונאהצה
(ח"ג ש"ות שכי"ח) ר"ל שנה שכתב רש"י על טווס פזאון
הוא ט"ס, ו"ל פזאון שהוא טהור, וע"י צוודרש (צ"ר
פ"ז) פ"י הלצוע הזה, וערוך לצוג, ותחונח פ"י חוריע
זוא וראה הטו"ס הזה שס"ה ויני לצעוכין יש צו. (ע"י
תולדות החיים לר"י, ק"ס) ופה צוודינת ענגלחוד נאכל
הפזאון צווקרה כנו הגינע פויעלס אשר רק פה נולא,
ואולי הוא דוונה לנ"ש הפר"ה צס ש"ות ונר"י קג"ל
שעוף עראפפא נאכל צארן עקעערייד. ווכל הסיונים
הנוצחיקים וצקיאים אשר יש להם ווקרה ונכים קדנוניות
פה. יוכל צקל הרצ הגדול השואל לפתור את שאלתו
צדצר העופות הצאות נארן זעצענצירגען. אך אזי אינני
יכול להצטיח נאונה אס לנשכ "שכ"ו הסיד" הוא הוא
השכו. וזעצענצירגען, אשר כצר הוא תוסצ צארלטה,
וענים יאכלו וישצעו :

ואנב חעיר על ויה שנוקשה הט"ז (סס יור"ד פ"ב קע"ק
ז) על דברי התוס' צפ' שילוח הקן (קל"ט ע"ב)
שכתבו על ויה דחיתא שס דשס לפור הוא נורה על
טהור דוקא וז"ל וחי'ת הא כתיב גס לפור ונלאת צית
דחיירי נני צטנחא, דאנו טהור ונלא, טנחא לא נלא
ווייהו אפטר דוויירי צטהור כדנוכח סיפא דקרא דכתיב
ודרור קן לה וכו' ונהיבן לנודו כאן התוס' לענין לפור
דרור דטהור הוא דהא לא החבר כאן שום דרור וכו'
ולפי הלנע"ד דיש ט"ס צתוספות וכו' ע"ש כללו של דבר
איני יודע לישצ אוחו ושגגה ילאה ונלפי הנהר"ק ע"ש,
וע"י צנקודות הכסף שנוסיו על הט"ז חדא דהא תוספות
צשילוח הקן ונכרחין להוכיח דלפור דרור צטהורים אכל
ה"ש דאיכא דרור צטנחאים וכו' וצקיק וציאל את הרד"ק
צשרשים שלפור דרור הוא עוף טנחא, וע"י רש"י צפ'
הצקן

ווקרצו כדפסות ש"ות ונוהר"י אכחד ונר"ס שק ואחרים
אשר יש ונחירין ויש אוקרין התרגומים קאטענעטיינא ולכן
ונקש הרצ. לצרר לו לדעת הסיונים וכן קאכין-סיני וכן
צראונא-פוטרא, וכן זעצענצירגען ה"ל ותגלה כליותיו אס
אזי אוכל לצרר הסיונים ונתרגומים הצאות ונתחלה
נארלית שות כשונחם, ואשר נאכלות פה אשר ונהן ינסם
לרצות צארלנו פה :

תשובה

פה לוכדון צחדס ונחם אז חרנונו לפ"ק.

יסלח לי כבוד רצ חציו הגאון כ"י על שחרתי צפעס
הואת את תשובתי אליו צידן סיוני העופות כי
זה לריך דרישה יתירה אלל הליד, חכס וצקי צהס
וצשונחם (חולין ס"ג ע"ב) וצרש"י רצו ליד חכס, וצטור
סס. ועל פי ווקרת הצות צוודינה זו, ואזי תולה כי
הנאכלים צווקרה פה ענגלחוד, הן הנה הניוקרים לטו
ונרצותיו חכוני לרפת אשר היו קרצים אללנו, ונהס
צאו רצנים גדולים אל האזי עוד קודם הגלות (כנו
שהוכחתי לנועלה צתשצה סיון ט"י) * ואחר הגלותם
נאנגלטייה, וצאו וצצו ונהולנדיח ונכל קלי חרן (צתנת חונסת
אלפים תנ"ו) הציוא ווקרת הצותים צידיהם שקצלו
הס ונחכוני לרפת, ואולי הוהם הנשאים אשר חיו פה
צחקר גוורה, נהגו צחשאי צשעינות וצפרט צעופות,
והכל ע"פי ווקרת הראשונים צצלרפת. והר"ש כתב
צתשצה כלל דין ד' על הסיגוא"ינא שאוכלין אוחו
צווקלת ונקוונות טוצ לחקור אחר קבלתם וכו' וכו' ודע
כי אזי לא הייתי אוכל ע"פ ווקרה שלהם (ר"ל ונחכוני
הארן) כי אזי ונחזיק הנוקרת שלנו וקבלת הצותיו
חכוני אשכח שהיתה התירה ירושה להם ונאצותיהם וניונת
החרצן, וכן קבלת הצותיו רצותיו צצלרפת יותר ונקבלת
צני הארן הואת וכו' ע"י צ"י פ"ב :

ואחרי חקירה ודרישה צעוף טהור שנאכל צווקרת פה
לוכדון הוצררו לי סיונים וצקיאות צהן וצשונותן
כנו שאליה נא צזה לפני כבוד ידד לצי ואדנו"ר הגאון כ"י :

שבויהבחין שינדה (קאטענעטיינע) חרנונו ורגליו
להצים כנראה געלצ, געהל, כנראה
ישצו ארן כינא, על ראשו לרור טות ננוך וכיכר היטז
לכל שוחט, והוא כישן ועיניו סגורות צחלן :

שבויהבראמא (והוא הנקרא ג"כ צראונא-פוטרא) הוא
נדע וכיכר היטז ע"י סיוניו, ונצו הוא
רצ צותר ונשר עופות, וטיתיו צרגליו כראות רק ונצר
הפנים (פארדערזייטע) והס עצות וחוקות, וכל מלה על

* וזו האות ע"ד עופות הגדלים צחלן (הנוצח
צתשצה ונהר"ס ונרועצורג ח"ג) הנולאים רק צענגלחוד
וצחירלחוד, כצר שאלו את רציו הס עליהם, כי גס אז
צל"ס היה להם ווקרה קדנוניה צאי הזה ע"י נחלת
נפתלי דף ע"ו :

נחלת שאלות ותשובות סימן כ"ט נפתלי

יודע כי כוונתי אל חונת כוונת התוספות זרואתם ואלו טרפות :

ולפי דרכי לחקר ולצוא עד פורק דבר זרואת ז"ל העירותי ג"כ צטינה זו סוגיא דכשר צולין דף ק"ג ע"ב אשר אלו עיונים זה ענין רציו הגאון צעל חסם קופר (ש"ית חסם קופר ח"ד תשובה ע"ד) ח"ל צסוגיא דכשר דף ק"ג : תני רצי חונר גלוי וידוע לפני וני שאונר והיה העולם וכו' שפופות טהורים ונרובים וכו' לעולם ישנה לתלמודו דרך קלרה פירוש אפילו צלשון ונגונה שהרי הזכיר הטוואים ולא הטהורים, ועיין ריש פסקים עכ"ל :

ואני ונתפלח על פירוש זה, שם בפסקים (דף ג' ע"א) קורא לשון ונגונה ונדלח כתיב הצהונה הטוואה ועקם הכתיב שונה אותיות וכן הצהונה העירורה וגוי, ודעותיה, חונרו צגוני כל היכא דכפישין וי"ל ונשתני צלשון קלרה בדאונר רצ הוגח חונר רצ לעולם וכו' פרש"י שפיר וצפאר וקוונות כתיב לשון ונגונה וקלר ללונדך וכו' חבל הכא חלל שונות עופות טוואין כונו הנשר והפרס והעמימה, ונאי לשון ונגונה ש"ך צשונות חם לא נחכיר לשון טוואה, לזאת רק לשון קלר כפרש"י פה ואין לך עוד טהורה וצפופות אין לך עוד טוואה, ולא ונפרש כונו בפסקים שהוא לשון ונגונה וקלר, וונה שנוקשה הגאון צח"ס ז"ל שם וניינו יש לעיין תינח חם נחצארו הדצרים ציאר יפה צקלרה אז עת לחשות ולקלר חבל הכא לא נחצאר יפה דהרי כתיב לוייהם וכו' וכו' ונשא"כ חלו הזכיר כל הטהורים לא הי' נשאר כל ספק וי"ע לכאורה עכ"ל. יש לעורר הלח לפי הש"ס תני חצינו ולונוי עופות טהורים אין ונקשר, ואלו הזכיר כל הטהורים, ג"כ הי' לריך לכתיב לווייהם וכן שדוונה להם צאין ונקשר, לזאת דרך קלרה ציותר לעופות כ"ד עם ווייהם, וי"ע של הגאון ח"ס ז"ל שם על הכתיב דצרים י"ד ז" צ זה אשר לא תאכלו ונהם הנשר, האי לינחא הא צלפור טהורה עסיק ונאי ש"ך אשר לא תאכלו ונהם וכו' וכן הטהורים לא תאכל הנשר עכ"ל, חכמה כל כך גדולה כפי הסוגיא ח"ר חקדח ח"ר חנן צריה דצחא חונר רצ עשרים וחצבעה עופות טוואין הן שנונה הכתיב צנוקשר קלר עופות טהורות אין ונקשר ככללות, ווצן הכתיב הוא, כל לפור טהורה תאכלו שהוא כלל כל לפור, שטהורה היא, אין ונקשר אשר לא יאונר עליהם, הן הונה שתאכלו, חולם על זה אשר לא תאכלו, יאונר עליהם צנוקשר קלר להצ"לם צפירוש "ונהם" ולכן "ונהם" נוקד לונטה לטוואים ולא על הטהורים, חו כפי הקבלה, חולם לפי הפשוט חונר הרצ"ע "הנה לפור שם כלל ותור וגחל על השני וינין שהם תחת לפור וכן דיה וחיה כי עתה הוסק לזכר" ורציו ז"ל חכמו הולך על דרך פשוטה כוונת שם צתיורו ג"כ והיינו חולם וכן הטהורים דווינא דכשר אותו לא תאכל חפי' ונהם פי' חולם וכן הטהורים כיון שדוונה לכשר עכ"ל, לזאת לפי הלך הסוגיא פסוק י"צ עסוק ונונין אשר יאונר עליו צדיוק ונקשר "ונהם" והוא פרטי הצח אחר הכלל :

חלם

הצוקין סוף דף כ"ו וצפ"י ושל"י סינון כ"ו שלפור דרור הוא חירובדל"ח עכ"ל :

ולדעתי דעת התוספות להוכיח דאפשר לונר דאיירי הפסוק צתהלים (פ"ד ד') גם לפור, צלפור טהור כדנוכח סיפח דקרא דכתיב ודרור קן לה, רלונו לונר סיפח דקרא עד גוירח שמה אפרוחים את ונחצותיך. שלפור דרור כזו אשר שמה ושונה את אפרוחים להקריצן קרצמה טהורות על גצי הונצח. וזו שתרנגם יונתן די כשרין גוזלים להתקצח על ונחצתך. ואם כשרות הנה חלל ונחצח, גודלי לפור דרור זו וכן הטהורה היא, חף שיטת צעולם לפור דרור שהוא עוף טווא, כוונחך ונתוך הר"ק ולשון רש"י והרנצ"ן צפי ונארע, וונה שאונרו צת"כ לא טוואות ונפי ש"ס חף צטוואות ווייהם שהם דרור כגון הקטנית לר"ח ע"ש, ועתה צהיר לנו לשון התוס' ווייהו אפשר דוויירי צטהור כדנוכח סיפח דקרא ודרור קן לה, ולפור דרור היא טהורה ור"ל כונו שכתוב אחריו אשר שמה (היא הדרור הטהורה) אפרוחים את ונחצותיך ולהקצח כשירות. וכדנוכח צאלו טרפות דף ק"צ כפרש"י שערך הנוקרט כשר לטהרת ונארע שהוא לפור האונר צתורה, כוונר חף שערך הנוקרט זו היא קטנית לצנה שכלקו צה ר"ח וחכמים שחכמים חונרו לר"ח והלח חכמי גליל העליון חובלים אותו ונפי שקרקצו נקלף חונר ר"ח להן חף הן עתידין ליתן את הדין, צצ"ו לענין טהרת ונארע, עוף הנוקרט כשר הוא, כן צדונון זה חלל לפור דרור שאפשר דטהורה היא לגצי ונחצח, ולכן צעיי לא יקשה עוד פליחת הט"ו על התוס' שכתב ותוהתי דשם לית הוכחה ללפור דרור דאיתא התם וכו' ונהיכן לונרו התוס' לענין לפור דרור דטהור הוא דהא לא הזכיר כאן שום דרור עכ"ל. דהנוצן הוא שהפסוק כאן. צתהלים גם דרור ונלח צית ונשכת לונטה שאפרוחים כשרות לגצי ונחצח כונו שערך הנוקרט כשר לטהרת ונארע, חף שטינהם ישנם שאינם טהורות וכשירות. ולחנם הט"ו וצעלי ההגשות ונשצין את התוספות כדנוכח צר"פ אין לדין שאין שייכות כלל לחכה ונקבלת וורת לענין דהכא דכפ"ו לגצי קרצן כונו שאני חצין כוונת התוס' צזה :

תשובתי זו ונלח הן צעיי דרונ"ר ונר חצי צריה הוצן הגאון הל"ך חאונתי ונה"ר כתיב אד"ר הכהן זל"ה כי וניס ח' כ"ח ונחם חצ צונה ירושלם לפ"ק קצתי ונעלם יד קדשו (אשר היה ונחצו האחרון חלי צכתיב ידו ונוש חמה חדשים לפני ניח כפסיה כ"ע) ונכתב צכוד צרוצ חציבות, והתחלת דצרוי הונה :

חירתי דואג על אחר מכתבו ונהגתי בו כאשר קבלתי ואביא את חודתי על תשובתי וכו' . ולבסוף הוא ז"ל חונר : ועל ד"ת צתוס' חולין קל"ט ע"ב, צחונת ונלח ונליחה להוכיח ונסיפח דסיפח דהקרא גם לפור שדרור ג"כ טהור הוא, חולם יקשה לנו כתיב כדנוכח צאלו טרפות. עכ"ל וחכי לעיל כלאחר יד הצחתי הפירוש והצחור לחוס' לונה ונציחים הרחיה ונלח טרפות, אשר כל ח"ס הוגח וחוסצ צדעה ישרה

נחלת שאלות ותשובות סימן ל' לא נפתר

ובזה יתישב לנו פליחת התוס' שם (קובה ז' ע"ח) ז"ל כי עזידי, דחף על גז דיש לפרש קרח זדירה שאינה רחיה אלף לשצעה לנועטי קצע, ונשנוע ליה קרח דחא לשיעורא לאורויי לך ודת גצהה כלומר בקובה שאפשר לעשות עראי עכ"ל. וכנו שצברנו ונש"ס קובה כ"ח והרנוצ"ם אין לפרש הקרח של בקובות השצו שצעת יוניס שאינה רחיה אלף לשצעה (כנו צאונת שרש"י ז"ל והר"ן ופרש"ם צרישא) לנועטי קצע, אך הסיפוק ונה שסוכתו לשצעה עושה קצע (לענין חכילה וסינה וכו') וציתו עראי. ונש"ס ונשנוע ליה קרח ציתו לשיעורא לאורויי לך ודת גצהה, חו דעת רצח צש"ס שלמו, וני"ש הגאון ונרש"ס צהגהות ככלל צפירוש הרע"ב ע"ש :

ואת ונלחתי לדעתי לצחור דברי רבינו הרע"ב ז"ל אשר דבריו ענוקים ולקוחים ונוקרי הש"ס והרנוצ"ם ז"ל, כנו שצחתי אני. צונס' פחה וצחור וקיונות צספרי קדש נפתלי. ונחצרו ונוקריו כרע כחח לו :

נפתלי הלוי

סימן לא

נשאלתי ונרצ הנופלב הג' המדוע צטערים, ונחצר ספרים, ונצני לון היקרים, כ"ש וני"ס שלונס אהרן ווערטיינער כ"י, (ירושל"ם הוצ"צ תר"חם לון לפ"ק כ"ח לנו"ש ונר"ס) על ונה שכתבתי צספר תורה מציון שנה ראשונה חוצרת צצת שצנו אדר, תרנו"ח והוא ונשפרי קדש נפתלי (דנא"י פ"ב, י"ג ע"ח, ונשנה ג') ח"ל וני"ש כתי"הר צכונת דברי הרנוצ"ם. צונס' דנא"י וצהלכותיו, הנה אף כי נראה שכן היא דעת הרע"ב, דח"כ אין הצנה לדבריו כנו שתנוה עליו התו"ש, אונס לעמ"ד יש להקשות וירושלנוי וגם ונצנ"ל. דלשון הירושלנוי "כל הצח לר"ך לקבל עליו אפי' חצר ת"ח" ונשנוע דהכל שוין צקבלה ואין שום הפרש צבייהס. וס' צירושלנוי פרכין ל"ל חצר אפי' עס הארץ (נוי כן) ופרקין שם דרי' ל"ל חתיא כר"ל דקל"ק לגצי חילין דבי ר' ינאי עש"ה וחי אונרין כדעת כתי"הר א"כ כיונא דהא כ"נו צין ע"ה לחצר דצחצר א"י"ל צפני ג' חנשים, א"י דאין חלוק צזה. ועתה נסייע גם ונחלווד צצלי דהא צוקן ויטצ ציטיה אונרו דח"ל לקבל צפני ג' חצרים וס' ע"כ ר"ל דצוב א"י"ל קבלה כלל ואף צפני א' לא ונ"כ כנו כן גצי חצר דאונריי כן ר"ל דח"ל קבלה כלל, ועוד דהא חצא שאול קאי על וני"ש על זקן ויטצ ציטיה וקאונר עליו "אף ת"ה א"י"ל ונשנוע דת"ה שיה לדין זקן לגנורי דח"כ ונה זה הלשון אונרה, "אף" ועתה נצח לד' הרנוצ"ם שזה לשונו ת"ה הרי הן צחצקת עהרה וכו' ונשחרצ צית הנוקדש כהגו וכו' עד שיקבל עליו ד' חצירות וכו' הנוקבל עליו ד' חצירות לר"ך לקבל צפני ג' וכו' ונצחור להדיא דצכל ויי שאונר שר"ך לקבל עליו ד' חצירות לר"ך ג' ונ"כ אף ת"ה שצבר שחור חורצן צית הנוקדש לריכין קבלה, קבלה צפני ג' צעיקן, את זה רחיתי להלעי לפני ונעכתרה, עכ"ל :

הצחור

אלה הם הדברים אשר אני נוטע לפני גדולי הרצנים לפי הכרעתם יטעונו הם צנוקונס לנושצותס, וחולי יועילו להם הלעותי ויטנוח לצי גם אני :

נפתלי הלוי.

סימן ל'

נשאלתי ונכזר ידיד לצי ונלחצ נפסי הרצ הנוח"הג חכס יטצ ודורש דיין ונל"ן פה לונרון ונרשה"ר דוצ צער ספיערס כ"י פליחה על פירוש הרע"ב ריש קובה דקובה דירת ארעי צעיק דכתיב (דצרים ט"ז י"ג) חג הסוכות העשה לך שצעת יוניס אונרה תורה עשה קובה לשצעת יוניס ולנועלה ונ"כ אונרה אין אדם עושה דירתו דירת עראי אלף דירת קצע עכ"ל, ונודוע לא פירש כנו צגנוי רצח אונר ונחכא (ויקרא כ"ג ו"ב) צקובות תשצו שצעת יוניס אונרה תורה וכו' עד של"ל שלפני רע"ב היתה הגירסא צש"ס כן ונצרים (ט"ז י"ג) :

תשובה

צנ"הי לונכדון צנונלחי ט"ק לחס"ח של קובות הר"ן לפ"ק.

באמת פליחה כשצנה היא על הרע"ב, כנעה ונרקת הש"ס והאלפס והרנוצ"ם ז"ל. ואונרהי לייצצ דברי הגאון הרע"ב ז"ל כידוע שהוא ונפרש חליצא דנוקדא של הש"ס. וכ"כ ונפרש הכא ג"כ דקובה דירת עראי צעיקן, שהוא ראש דבריו, וחליצא דרצח צגונר רך יש הוכחה לאורויי לך ודת גצהה ולא לנועטי קצע, כי להיפך הוא ונחכתי צקובות תשצו שצעת יוניס, אשר רש"י ז"ל נדחק לפיט ון שצעת יוניס קובה של שצעת וחו לא דהיינו עראי, (ועי צהר"ן ח"ל דנשנוע קובה של שצעת וחו לא, והיינו עראי) לונרו צפרק הישן (קובה כ"ח ע"ב) כל שצעת הינויס אדם עושה סוכתו קצע וציתו עראי ונשה"ו דחור רצן צקובות תשצו שצעת יוניס כעין תדורו. ונכאן אונרו כל שצעת הינויס עושה אדם סוכתו קצע וציתו עראי. ונה ונה שהעלה הרנוצ"ם (הלכות קובה פ"ו הלכה ה') וכל שצעת הינויס עושה אדם את ציתו עראי ואת סוכתו קצע שנאונר צקובות תשצו שצעת יוניס עכ"ל. וכן הוא צספרא. לזאת ונציא לענין הוכחה גונורה דקובה דירת עראי צעיקן את הש"ס להלן דף כ"ג ע"ח וכ"ז ע"ב. דאונר קרח חג הסוכות העשה לך שצעת יוניס (דצרים ט"ז י"ג) קובה הרחיה לשצעה שונה קובה, קובה שאינה רחיה לשצעה לא שונה קובה. רלונו לכ"הפ לדירת עראי ונחויצת להיות רחיה לשצעה יוניס ונוקייס פירשו לפי ונצן הש"ס הנכר צלשונו אונרה תורה עשה קובה לשצעת יוניס ולא ונציא הש"ס פה אונרה תורה כל שצעת יוניס לא וכו' לרנו לנו על ונקור פירושנו לענין קובה דירת עראי צעיקן ונונוילא ונצן הנועטי לרצח ונשפוק (ויקרא כ"ג ו"ב) עד עשרים אונרה אדם עושה דירתו דירת עראי, לנועלה ונ"כ אונרה אין אדם עושה דירתו עראי אלף דירת קצע לפרש הנושנה לפי הש"ס :

תשובה

הבאור והצדוק צעקן שאם עיוורדים צו הו"א ח"י תשובה, ודע אתה הוועיין כי ח"י לא הכרחתי את השו"ס להודות לחידושי, אך צי"א דתי וצחתי צויתר דעת הרמב"ם אשר הכני"ץ וצי"א קטנו ותוכן כונתו לפי שהו"א לומר שיטת הש"ס דאז"ל שאלו, וכפי וזמן זה הכל צדור ונפרש צפירוש הוועיניות אשר הו"א פוסק בהלכות. דצאנות כונו צונק' דנח"י כן בצבורות פוסק כאז"ל שאלו, אך הו"א טעה וודעת הלוגודים (צבורות ל' ע"ב) שאומר דצי יוחק ציוני צנו של רצי חנינא צן אטעיגוס ניטמית ונסנה זו טנסהו הכתנים סילקול צעלונן, שעולה על ד' התנא קווא ודפי"ו ת"ח לריך לקבל צפני ג' חברים. אך עולה ונוסף צויתר על אז"ל שאלו שהוא קוצר שתי"ח הרי הן צחוקת טהרה וחיך לריכין לקבל צפני ג', אז"ל ויוני צנו של רצי חנינא צן אטעיגוס טשו ונסנה זו, וי"ס שחרצ צ"הווק נהגו הכתנים סילקול צעלונס שאין ווקרין את הטהרות לכל אדם. גם לאז"ל שאלו דפי"ו ת"ח לריכין קבלה, וזו היא שכל להעניס צלסון רש"י ז"ל, כשנית ונסנה זו דאפי"ו ת"ח לריך לקבל. ר"ל לא"ש שקוצר שתי"ח אין לריך לקבל. אז"ל אחרי טנסנה ונסנה זו גם לאז"ל שאלו דפי"ו ת"ח לריך לקבל. אך לא"ש אינו לריך ת"ח קבלה לפני טלטה חברים, ולתי"ק אין רצותה כלל ויוני צנו של רצי חנינא צן אטעיגוס טנסמית ונסנה זו שגם קודם לכן גם ת"ח לריך לקבל צפני ג' חברים, ונח"י דאפי"ו ת"ח צרש"י ז"ל. אלא לתי"ק ת"ח לריך להיות לפני ג' חברים ולא פחות ונה ולא הדויעים אשר לא ון הצורה טצחברים :

שיחא נאונן על הטהרות ואוריקן צגוי צבורות (פ"ד דף ל') הצי לקבל עליו דצרי חצרות לריך לקבל צפני טלטה חברים, ותלמוד חכס אינו לריך צפני טלטה, חס לא היא דעת אז"ל שאלו שתי"ח אינו לריך לקבל? אך הו"א ווסיק ונפרש צי"ח צחור צפני טלטה להוועי הווספה, ולא קא דייק כלסון הש"ס צפני טלטה חברים, גם אחרי טנסמית ונסנה זו ונשחרצ צ"הווק דפי"ו ת"ח לריך לקבל לא"ש, אז"ל לא צפני טלטה כדווכה בהלכות טס :

ועתה כצ"ר ל' הירושלני תני כל הצי לריך לקבל אפי" חצר ת"ח, זו היא לטון התוספתא (דנח"י פ"ב) וצאנות צתוספתא לא נוכר צכל הסוגיא זו קבלת חצירות צפני טלטה חברים לחלוק צי"הס, אך הרחיה מלכת היא כונו שהוכחו אכחו דאלי"א דאז"ל שאלו לעולם התי"ח לריך לקבל אך לא צפני טלטה היא ון התוספתא כונו שידענו ותי"ק שלריך ת"ח קבלה דוקא צפני טלטה חברים, כונו כל הצי לקבל, ונוי"ל טנוע חס התוספתא והירושלני הופסים אלל עם הארץ ואלל ת"ח אלי"א דתי"ק סתם לריכס לקבל, ונסוע דמיהס שויס צפני ג' חברים אז"ל חכס הווסצ צי"הס אין לריך לקבל עליו טכצר קבל עליו ונסעה טישצ. ועל יושצ צי"הס אז"ל שאלו לא פליג כלל וכלל ונסעה טישצ כצר קבל עליו דלריך ת"ח קבלה וריך צצין ד' אז"ל שאלו צתוספתא, אף ת"ח אין לריך לקבל עליו חס הוועיניות היתה שאין לריך כלל קבלה, הלא קותר את עלונו, דוועיקרח חוור צחכס צשעה טישצ אז קבל טוועיק דתי"ח לריך קבלה, אך על כרחו חו ווחי"ס להצין שאף ת"ח אין לריך לקבל עליו צפני ג' חברים כוונן הפשוט, וזו ויוצן האותי של א"ש טלח לצד החכס טכצר יסצ צי"הס א"ל לקבל צפני ג' חברים טכצר קבל עליו צשעה טישצ, וזו אפי" לפני א' דיו, אף תלמוד חכס טלח הגיע להיות חכס וראש ישי"ה אינו לריך קבלה לפני טלטה חברים, אך אף גם הו"א דינו כונו החכס צשעה טישצ ודי לו צקבלה אף לא צפני טלטה :

ומה טנווצח צתוספתא וצירושלנוי סתם, זה הו"א ונפרש צויתר צגנורח צצלי, זקן יושצ צי"הס, (הו"א זקן טקה חכונה, ונקרח חכס) א"ל לקבל לפני טלטה חברים טכצר קבל, ולא נאור טכצר קבל צפני טלטה חברים, ונסעה טישצ, אף ת"ח א"ל לקבל לפני טלטה חברים, אז"ל דינו כונו החכס ונסעה טישצ טכצר קבל, ואיזו קבלה הו"א חוור צפני א' וזו קולח לגצי ת"ח, ולזאת אין להסו"ל דיוק ווועיניות כלל וולסון הירושלני אשר הווקיר צתוספתא וכל הצי לריך לקבל דהכל שויס, והקוסי"א שרי יוסי צעי צירושלנוי א' ונסעה ראשונה לונה ל' חצר אפי" עם הארץ, נראית לעין כל וועיין שאחרת הו"א צל להשווענו, אח"א דצרי לא כר"ש צן לק"ש שאור לון אז"ל לכן צי"תח עם הארץ ח"י אלל הטהרות, ואס הים ונסנה דא"כ כ"ו צין עי"ס להצר דצחצר א"ל צפני ג' חברים, רק צפני א' חו צ' לא עוד טווענו שאל"הס דצרי לא כחצצ עי"ס אלל הטהרות, אך האונת הו"א

ועתה כדייק היעצ צלסון הרמב"ם (פ"י הלכה ג' ונהלכות ווסכצ וווסצ) תלמודי חכויס הרי הן צחוקת טהרה נאונן וחיך לריכין לקבל דצרי חצירות, וזו דעת ולסון הש"ס אלי"א דאז"ל שאלו, אז"ל ונשחרצ צ"הווק נהגו כהנים סילקול צעלונן טלח יהו ווקרין טהרה דאפי"ו לתלמודי חכויס אשר צלסון הש"ס אינו וצורר כל כך טסה חוורו, שאין ווקרין את הטהרות לכל אדם" אלא ונתך העודח ונדחתי"צ רצק וודי"ו ונתלמודי"ס טקי"צו עלי"ס דצרי חצירות, כפרש"י טס, ונסוע דאפי"ו לתלמודי חכויס, וזו שיטת רש"י לעיל טווקדיס צנסמית ונסנה זו דאפי"ו תלמוד חכס, אשר הרמב"ם כחצ צסוק פירש ונסנה זו וי"ס שחרצ צ"הווק, ונסויס הרמב"ם עד שיקבל עליו דצרי חצירות, רטו"ו דפי"ו לא צפני טלטה חברים כונו שפרש"י שאות"צ רצק ונתלמודי"ו טקי"צו עלי"ס דצרי חצירות ונסוע דאפי"ו לא צפני ג' חברים, ונהלכה ד' פסק הרמב"ם זקן ויוסצ צי"הס א"ל לקבל כלל, טכצר קבל צשעה טישצ רטו"ו צשעה טישצ צודאי הים ת"ח וצקבלה לפני וני טהו"א דיו, ונהלכה ה' כחצ הווקבל דצרי חצירות לריך לקבל צפני ג' חברים, רטו"ו זה שא"י תלמוד חכס כוונן :

וזו היא ונוס טהעלה צפירשו לונסמית דנח"י פ"ב ונסנה ג' ו"ל ונה שאור צכאן להיות חצר ר"ל

הוא כוונתו שצטרפו לעיל ונידונו ונתוספתא אין הוכחה ונכרעה יען בכל ענין חזרות לא חזר כלל צפני ג' חזרים ואחריהם ידעו שצ"ח לר"ך דוקא ג' חזרים וצ"ח לא חזר, וזה לנודו שהחלוק בין חזר לע"ה לגבי שלשה חזרים היה ידוע כדבר פשוט, ולכן ר' יוסי צעי על ח"ר והוא שקצ"ל עליו ונטעה ראשונה (דיוק וניחוד אשר לא חזר צ"ח צ"ח) צווצן הידוע חפ"י לפני ח' חזל העיקר הוא הקבלה צעי"ן ונטעה הראשונה שכל צקסל וצחצורת חזרים צעי שפיר לונה לי חזר חפילו ע"ה נני צעי קבלה, ורבותא דת"ח דיו צא' וע"ה צקלטה, ע"ז לא טיך הדיוק ונטעה ראשונה דאפי' נתרץ כקוסית השואל, לא עוד ונחורלת תה"י ונה שאנור רצי והוא שקצ"ל עליו ונטעה ראשונה:

ובמה שנוציח ונן הצבלי דלאצח שאול ת"ח דוונה לזקן ויוצז ציטצה דטוב ח"ל קבלה כלל כן ת"ח ח"ל קבלה כלל, הוא ונוקטה ונהיבי תיתי טיהא דוונה תלמיד לזקן ורצ טובה לשבת צראט, אך נאנור טדוונה לגביה ונטעה ראשונה טנצחר וזו הי' רק ת"ח, לכן ונוסיף ח"ש לטון ח"ף" תלמיד חכם שלא הגיע עוד להוראה צראט הטיצה, ח"ל צפני שלשה חזרים, חזל דיו כונו חכם טכצר קבל עליו ונטעה שיטצ חפילו לפני ח'. וכצוד הרצ השואל ונעתיק לטון הרנוצ"ס שלט הלכות כאלתה, אך לעיל כצר חלקתים טצהלכה הי' כחצ הנוקצל דצרי חצירות לר"ך לקבל לפני ג' חזרים, ונחלק הרנוצ"ס צפירוש ונן הקדוונים חלל תלמידי חכמים שלא חזר רק עד שקבל עליו דצרי חצירות ולא כחצ צפני שלשה חזרים. וצהלכה הי' ויירי צע"ה, ולכן כחצ טל"ל צפני שלשה חזרים. ורלתי כי הגאון הרש"ט ז"ל ונחלק ג"כ על דרך זה (עי' צבורות לי ע"צ רש"י ד"ה לריבין לקבל ד"ח צתחלה) הן טס חיתח ח"ל צפני שלשה חזרים דווננוע חזל קבלה וניהא צעי ולכן יש לייטצ גירסת כצתחלה וכו' עכ"ל:

וערצה ונצורר לטו דצרי ר"ע ונצרטורה טהס תוכן לטון הרנוצ"ס וחפ"י ת"ח ח"ט נאונן לענן טסרות עד שקבל עליו דצרי חצירות וכו' ואין קבלת דצרי חצירות צפחות ונטלטה חזרים חלל חס כן היה הנוקצל ת"ח שאין לר"ך צפני שלשה עכ"ל: דרי הרע"צ ז"ל חונור צפירוש טת"ח ח"ל צפני שלשה. ונעחלה דצרי הוא חונור וחפילו ת"ח ח"ט נאונן לענן טסרות עד שקבל עליו דצרי חצירות ויהא נראה דצרי הר"צ ונעורצים ז"צו (כו"ט טח"ט צנוקיונו) חלל ע"כ ח"ט לר"ך צפני שלשה חזל צפחות ונטלטה צעי קבלה, וכן רלוי להורות:

ואציגה, כל צזה הערות חרות צחותו ענין וצחותו דך צצבורות, אשר הערותי חון צליוודים. פרט"י טס קילקול ונעלה ר' חנינח צן חניגוטס כהן היה. חלני חפתי ולא ונלחתי צנוקיונות טונו"טים צקדר הדורות צוונטה טצעיית פ"ו ג' עירוצין פ"ד ח' יצונות פ"ג צ' קדושין פ"ד הי' צבורות פ"ו ג' ד' י' ח"א, פ"ז צ' הי' ערכין פ"צ ד' טוורה פ"ו הי' כדה פ"ח צ'

וצערוצין (ו"טו צ') וצבורות וי' ע"ב, וי"ג ע"ב טחבר צלחד הנוקיונות טחניח צן חניגוטס הי' כהן, והפלח עוד ציותר על הגאון צעל קדר הדורות טקצע לדורות "ר' חניח צן חניגוטס טכהן" והעתיק ח"י' הגונר חבורות (וצקוגר כ' פרט"י כהן הי'), והרנוצ"ס טכחו להזכירו צין טכהנים עכ"ל. וצל"ס כונחו עו"ט הרנוצ"ס צהקדונה לקדר זרעים ד"ה הרלשן צונין חכונים וכו' רצי חניח טגן טכהנים ר' חניח צן חניגוטס חניח צן חניח עכ"ל. ור"ך יוכל להיות טהרנוצ"ס טכחו להזכירו צין טכהנים חס לא חזר כלל צ"ח לכהן. והפלח על רצינו ונאור הגולה רש"י ז"ל טנוציח ונרעחו (אשר רק עליו צנה צעל קד"ה חס צניט) ונה טלח חזר צ"ח ונודרטיס. לכן טערתו ח"י כי ונעולס לא עלה על דעת רש"י ז"ל להחליט טר"ח צן חניגוטס היה כהן. אך כפי טכחצ הגאון הנוצזק ונה"ר צללחל טכהן ז"ל צחידוטי לצבורות דך לי ע"צ צנורח ח"י ציוני צנו טל חניח צן חניגוטס כ"צ ח"ל ר' חניח כ' עכ"ל. ונה נראה טהיתה הגירסח צנורח "חניח צן חניגוטס". לזחט הי' ונציח רש"י הגירסח טכונה והיה כחצ צרש"י כן "ר' חניח צן חניח כ"ה" ורלונו היה לונור י'ן 'הגירסח, חו היה כחצ כ"הג רלח לונור קן 'הגירסח והנעתיק טיקן חת ר"ת וכחצ י'כהן י'היה. ונוח היה לו לתקן ונן ר"ת כ"הג "כהן הגדול הי'". אז קצעו צעלי קדרי הדורות ר' חניח צן חניגוטס כהן הגדול. כוונן. והרלח כי טערתו נכונה הי' כי רש"י ונענויד הגירסח חחרי טסיס לפרט קילקול, כונו טערה צלדה:

שם לי ע"צ גונר חגר טקצל עליו ד"ח לא ונלחתי להפוסקים טהציחו דין זה. עד כחן לטון הגאון ר"ש חגור ז"ל צגליון ונהרש"ח. יש להעיר הלח עיקר הדין לפי טש"ס נפקח וניה דחי קדיט קידוטי קידושין כפרט"י טס לחצר טהנויר דחו. וזו ונצח צנוצ"ס חיקורי ציחה פ"ג טל' י"ז וכן ציו"ד רס"ח טעיף י"צ ולא ירדתי עוד לטוף דעתו צזה:

אקוה כי הרצ השואל חחר העיון יונלח דצרי כניס ונכחיס לונצין ויוסיף לקח ועיון צונה טכחצתי להורות ולהאיר דצרי רצותיו ז"ל צספרי חולחיס לחור הדפוס:

חסותס צידדות פק"ק לוכדון.
נפתלי הלוי.

סימן לב

נשאלתי ונידתי ונחתי הרצ חחריף וכו' צן טל קדוטיס וו' מנחם נתן אויערבאך כ"י ונירשלס ע"הק ת"ות. עו"ט צספרי "טי הנונות" יר"ד קינון רנ"ח ק"ה לר קנ"ח צנוטה טלוי. וח"כ לונוד הרנוצ"ס ונחך חל"צעיח וחוקיונח דגוני טחירי צטלח עטה חלצ חטונה טחול ונצרה יכרה חס טטליח ציו"ד צח למרותו צודחי לא עטה עוד חטונה. דללו עטה חטונה 14

ונגאוני הזנון, ונה סנוגע לעלוני, פיתי אל גאוני הדור
נורי ורצותי שלי"מ, והס כוועט כולם פה אחד: כי
השאלות והשבות שהיו ציני וצינס עדות הנה על הסכנות
חיצתם ותעודתם על ונה שכתבתי להורות:

אך אחרי כל דצריהם נורוז עמטותם, פיתי חני אל
הגאונים הזקנים שצדור, אשר לכל צני הגולה,
הסכנותיהם נקדשות ונערלות, ראשי ישיבות ושלט ארלות.
והנה ע"ד ספרי "שני הנונות" וש"ת כהז חלי הרב הגאון
הגדול רשכצ"ה ורן יצחק אלחנן שלי"מ:

צ"ה יום ח' חלול קאוונא.

כבוד הרב הרריק וצקי, החכם השלם, סופר נוסר
ונולין נקבז להלל, המתן אנורי שפר נודע לשם
תפארה כש"ת ונוהר"ר נפתלי הלוי שלי"מ.

יצו ה' חנו את הצרכה וכתב ויחתם לחיים נוצים
ארוכים וכני"ס וחיים ושלום צנוגורו עד עולם.
אדש"ט. הגיעני ספרו הכבד "שני הנונות" דרך ווארשוי
ואם אונס כי נופני חולסת עיני ר"ל חזקה עלי ולות
הרופאים לצלי קרוח צספריס, וטרוותי רצו להשיב
צהכרה על נקלת ונן נורצית הש"ת ההכרחים הנוגעים
חלי צכל יום, לכן לנורות חפלי לא יכולתי עוד לשום
עיוני עליו — אצל חזקה על חצר וכו' וציותר כאוני לי
נאחד דברי ידידי הרצנים הגאונים אשר היו לרוועכ"ת
רילת ונכתבים עוניהם "צחדו"ת להלכה" כוונצא צספרו
הכבד. לכן תודתי וצרכתי נחונה לרוועכ"ת, יתן ה' ויאשר
חילו לאורייתא, ויפולו ויעיטותיו חולה, ויהי נאשר צנותת
חלקן וצחצל שני הנונות אשר נפלו לו צנעינויס, ויאריך
ה' יניו וטמותיו צנוצ וצנעינויס, ויונלל כל ושאלות לצבו
לנוצה כל היוניס, כחפלו וחפן ונכדו ונוקירו כרוס ערכו
ונצרכו צכו"מ דוש"ת צלכ"ח

יצחק אלחנן החופ"ק קאוונא הכ"ל.

שלחתי קונטרסים אחדים וספרי "נחלת נפתלי" וספרי
"קדש נפתלי" לירושלם ליד הרב הגאון הגדול
נופת הדור ונוהר"ר שמואל סלאנט שלי"מ ראש
הרצנים צערת האשכנזים צירושלם עיר הקדושה והוא
השיצני דצר:

צ"ה ירושלם ת"ו יום ד' לסדר ונה טוצו חללקי, תרכ"א.

לנועי"כ הרב הג' כו' כו' ונוהר"ר נפתלי הלוי כ"י
צקנו"ר לונדון יע"מ.

מכתבו היקר נויס כ"ח קיון ושני קונטיוסיו וספרו
נחלת נפתלי וקדש נפתלי שצבדני צהס
כצודו קצלתי לנכון, וידע כח כצודו כי גדר גדרתי לעלוני
לצלתי לתת הסכונה, אשר דצרים כאלה ראויס הם אך
לגדולי הדור, הנה יוכלו לקנון ידיהם על הרצנים
הנוצרים אולם צכל לצצי אציע צזה שונחתי לראות
אשר כצודו הוגה צחורתנו הקי צעיון ננורן, והי יחכו
להפיץ

הטעתו ולא כעשקה הטובה, ע"ד שאנורו צספרי (פ'
תלא קי"צ) ר"ש אונור והלדיקו את הלדיק (כ"ה ח')
לדקרו כדי שלא ילקה. טוכל ג"כ לונור ונצרה ישרה
חס עקה הטובה צוולת לא העשה שאין צה קוס ועקה
שהרי הוא לוקה (ע"ש צספרי ת"ל לא תחוס שור וכו')
צח ר"ש וואונר חס הוא עקה הטובה ונקודס שכלקה
לדקרו כדי שלא ילקה והאונת נחכוונתי על אש אחר
ולא על הצן כוונצן צלחס ונשנה שיטת רציו ז"ל:

קצרתי צנוקוס שאין ראוי להאריך להלניד חכס ונצחק
אשר חני יודע ונוכיר צו נקרת לור ונחצתו
ונוקוס קודש יהלך.

הנותכד להיות נוחותי ונחצו

נפתלי הלוי.

סימן לג

נשאלתי פירוש הרנוצ"ס (תקוצות הרנוצ"ס תשובה ד')
שכתב וכי הושקה ספר עזרא היא שאין צה
אות הקירה או אות יתרה. נודע דוקא נקטו סי' עזרא:

תשובה

זה ספר תורה שכתב עזרא הסופר אשר עליו קונן
הרנוצ"ס צספר התורה שכתב הוא כהלכתו. (ע"י
רנוצ"ס הלכות ס"ת פ"ח הלכה ד').

סימן לד

תשובה לשואלים לי דצה, ונה דעתי צנעיילת הסכנות
על ספר חדש, ואיך חני שהי טהג צספרי
אשר חני כעת ונוכין לדפוק, ואשיצס כהוגן, לפי השקפה
הראשונה יהי זה כדצר פטונו טוכל ללונוד וננה שכתב
צפסקי ונוהר"ר סי' קכ"ו קכ"ז קכ"ח צתשובה דנוהר"ר
צנונח חס נוולח צעיר ת"ח היודע להורות, אף שהיה
סס צעיר הזאת חכס גדול יותר ונונו רצ קצוע, יוכל
האחר ג"כ להורות ולדון ועיקר טעונו צזה ונוסר יגדיל
תורה ויאדיר וקנחת סופרים הרצה חכונה, אשר ונה
לונוד הגאון צעל חתס סופר זל"ל (חלק חו"נו תשובה
קס"ג) צוני טנסונך צסנויכת חכנויס, כיון טנתנו רצנים
ונוהדס עליו הרי הוא לכל דצרו כאחד הרצנים חעי"פ
שלא נתקבל צנוס עיר, צודחי ג"כ וי טנסונך להוראה
ווראשי ישיצית ולדיקי עולם (ע"י צתשובות ונוהר"ר קיון
קכ"ח) והוא נודפס חדוטיו ופנפוליו חין לך טעס לטצח
ונקוס יגדיל תורה ויאדיר, ונוקנחת סופרים הרצה חכונה
יותר ונה. אונס צכל זאת ונוהג ישראל תורה הוא,
סרוחיס חנחנו גאונים ונצחקיס (כונו רציו הגאון צעל
שאגת חרי זל"ל) נעלו הסכנות על ספריהם והגאון צעל
חתס סופר זל"ל ונתרעס על גדולי הדור "צונה טהטהיגו
לדפוס ספריהם צלי נעיילת הסכונה" (ע"י לקוטי ש"ת
חתס סופר תשובה ס"ח) ולפי דעתו ראוי להיות כלל
ונונח וגדר גדור לצלי קנות טוס ספר שאין עליו הסכונה

שעורין דאורייתא לישיבתי הרגונה. וכעת יסחפק צרכתי
שילליחתי ה' להפיץ ונעימותי חולה. ובחנות הוא ללות
צענגלאנד וואן דמחית לעוונקא דקצרא ודדינא ונשים כל
ונעימותי צתורת אלקים לחדש ולחדשים וזוה ישנמו כל
חוצצי תורה לרשות פרחיה אשר יכלו גם שנה :

הק' שמחה בונם ב"הג
מוראש"ב זצ"ל.
אז"ר דק"ק פרעקצורג יע"א.

סימן לה
תשובה

צנח"י פה לו כדון ל"ג צענונה תר"ח לפ"ק.

שלנו רצה וכל צרכתא לריש ונתיצתא וצית אולפנא
רבתא הרצ הגאון הגדול ריש גלותא נהר"ר
שמחה בונם סופר כ"י זן הגאון הנשגב ונוה"ר
שמואל בנימין סופר זללה"ה כן וכד לחדומו
גאון עולם רשכ"ה צעל חתם סופר זללה"ה.
סוקן כבוד על כס רצנות צעיר ואם ציטראל
פרעקצורג צהומריא יע"א.

נחבדתי עד לנרצה צונכת צונכת כבוד גאוני יען
כל כתבי יד וקונטרסים הדפסים צעיר
ונוצרו ערוכים ונוקודים, ועינו הצדלה תוכל לשפוט אחת
הנה ולחת הנה, ובסקירה עוונקה וחודרת להבחין בכל
ווקלועות ספרי, ונוי יתן ורצים וון התלמידים ילודו
אחרות רצונו, ליטא וליתן לוישקל ולונוטרי צדרי פלפול,
להציע על צדן ולצא עד חקר תבונתו, ואחרי כן
ישפוטו גם הם אם לא פתחתי להם שער רחב. שער
כפ"ל צעירים הנוטרים צהלכה. ועם חודתי צונכת
זה לרופה הערתי צענין הוא סכצ"ג עונד צו, והוא
לפי עונק הצנחו צלשון הרצ"ח צסס הראצ"ד (ע"י
צס' ש"ות כתב סופר ונוון אצו הגאון זל"ל, תשובה
קכ"ג דק קי"ז ע"א) דכ"י "דצדונים" הוא ונחזיר לו וכי
כנוו סכתב כ"ג כ"י אל ווכן אצו זל"ל, דקדקתי אחי
צוהר צעלס לשון הראצ"ד הווצח צאספ"ז לעיל, אשר
הענתקה זו איננה כנוו סצצ"י צצתחלה כתב "דנויס"
הוא ונחזיר, ולצסוק הוא ונעתיק ככתוב לפנינו "דצדונים",
וע"כ א' ג"ס הוא, כנוו שהעיר כבוד גאון אצו זל"ל
אך סמיהם "דצדונים" כתב צדדי הראצ"ד וספלים ומה
תנויות הרצה. ועתה צנוון הראצ"ד לפי הערתו יפה
הקשה הרצ"ח שדוונה לווסכון:

אך אחי דקדקתי צוחר, שיש ללמוד ונחך לשון הנשיג
(הראצ"ד) שהרנוצ"ס והראצ"ד ונחולקין צגנצ ונפירסם
לפי שינת הראצ"ד כסקנה לוקח ציאוס וס"ר ונגנצ
ונפירסם, אף שהוא שלו, אצל אם הנגזל מתן לו דווי
ונחויצ ל"י לאהדויה סכן ונפרט הראצ"ד את הנושנה
(ק"י ע"א) ולשינתו לא פליגי צצרייתא על הנושנה
כנוו שהוצח צשונו לעיל, אונס לפי שינת הרנוצ"ס סכתב
צהלכות

להפיץ ונעימותי חולה, ויזכהו לחסוקי שנעתתא אל"ח
דהלכתא — ויכה לרשות צנוצ יושלים כעתירת ווקירו
החותם צצרכה

שמואל סלאנט.

Samuel Salant

Oberrabbiner d. Aschkenasim-Gemeinde, Jerusalem.

חרגני הרצ ר' שלמה כ"י זן הגאון ר' יעני זל"ל צהרדאקי
דורץ שלונוו הנוצ צהצה רצה. צלי ספק כאשר
יגוור צכי נוצ את ספרו צודאי זכה גם את יושלים
צהזה ספריס, ושלוס תכינא.

שמואל סלאנט.

מכתב אחד יקר צעני לנחך ונחת אהב אחינו זל"ל
ונכיר אחי וניני ילדתי ונעיר וולדתי הוא הרצ
הגאון הדריק הנודע צשונו רבי יאקב ליב זללה"ה ראש
צית דין ונערת האשכנזים צירו סלס הוצ"צ כחוצ לאונו:

צנח"ה צ, ג' חשון לפרטו "צונה יושלים" צצ"א.

החיים והשלום ישפות העליון לכבוד יד"כ הרצ הג'
החריף וצקי הח"ס ונוה"ר נפתלי הלוי סי"ו.

את ספריו הנעיניים "שני הנועות" ו"קדש נפתלי" לכסון
השגתי ונה ונחך יענוה לצי ותגל כפטי צרחותי כי
תל"ית יד וסס לו צס"ס וסוקסי, גם צחקתי דעת ותצונה
תצא נפשו. זכהו ה' הלחה ללמוד וללמוד תורת ה' תנוינה
צספריו הנואיריס עיני חכונים כעתירת יד"י הנולפה
לישועת ה' לשנווע צשורות טוצות...

יעקב ליב לעוי.

ונכתב האחרון חצי, וכבוד גאון אדיר תופש ישיבה
גדולה צעיר פרעקצורג יע"א צארץ הומריא ונחא
ורצנא וו"ה שמחה בונם סופר שליט"א אשר וסס
תלא תורת ספריו צדפוס לאור:

צ"ה יוס ד' לקדר צהר סיני תר"ח פרעקצורג.

לכבוד הרצ הגדול חריף וצקי איש חנודות נוטיין
צנודות וו"ה נפתלי הלוי כ"י.

האוריות ונכת"ר שאלתי וצקשוני להסכים על ספריו "מחלת
נפתלי" ו"קדש נפתלי" אשר הוא ונדיס כעת פה צדפוס הרצ
וכ"י וו"ה אברהם ביק כ"י ולתת לו הערות על חדושו
כאשר צאו עונו צפלפול הלכה גדולי ישראל ונארץ רוסיא
וקארי וקונוות, והנה כעתירתו לצקשתו ועיינתי אחת הנה
ולחת הנה ונולאתיו ונחא דצר שקיל וערי צפלפול
דאורייתא, טוון ונווליא דצרים ונחוקים ונאיריס צהלכה
ולגדה. אונס צקשתו סמית להעיר על דצרו קשה לי
כעת לנולאות יען קרינח טוצח צוילי דצורח וצלמוד

סימן ל"ו

פה לו כ ד ו ן ע י ז כ ת ר כ י צ ל פ י ק .

בעת נעילה שער נפתלי הגיעי ד"ק של ונאסז נפשי ונור חצי הרצ הגאון הגדול הנפלא צעטו וצאגטן לשונו ועונק פלפוליו ע"פי יקודת ההגיון ונאסזר יצחק יעקב ריינעם כ"י הגאון ד"ק לידא יע"א ונאסזתי לתת עוד נקוס לדצרו הערצים ויקרים למחבר :

בימים אלה האירו לנגד עיני איו עלים, ונאסזי ספרים שחצר איש דגול ונרצבה, ה"כ כבוד הרצ הגדול הריק וצקי ונאסזתי זך ונקי חוקר ונאסזכיל ציראת השם כ"ש ונ"ה נפתלי הלוי כ"י, והס ק' נחלת נפתלי על ש"ת, וס' קדש נפתלי הכולל חדושים ונאסזרים צאגדה, והנה הרצ הנאסזר הזה, נודע זה כונה צכל שער הספרות התלמודית לתהלה, ע"י ספרו היקר שני הנאסזות שה"ל ונאסזר, כי שם הראה כמו ונאסזתו, צפידוד ערוגות ההלכה, צכל ישר, ונאסזין זך ונאסזר, ע"פי דרכי ההגיון כל אהצי דרכי הפלפול הישר הנאסזים על אדני ההגיון שנאסז לקראת ספרו הכ"ל, וכבר חויתי דעתי על ספרו הכ"ל בהסכמותי עליו, ונאסזתי כשהגיעו העלים האלה ליד, ונאסזי הצט על טרדותי ועל הנאסזים הרצים ש"ס לי עתה, הקדשתי לי ונאסז עת לעצור על דצרו, ונאסזתה לצצי ראיתי כי צספריו אלה הפליא עליה, הגדיל חושי, צכ"א ונאסז כפי ונאסזתו, צספרו כ ח ל ת כ פ ת ל י יפלפל צרצבה צדך העונק והישר, ונאסזתו, ונאסזתו ונאסזתו הדורים צדצרים נאסזים ויקרים, ונאסזתו ישרות ונאסזתו על הלצ, ונאסזתו חקור להצין דצרי רצותיו הרצונים ז"ל, ולהסצרים צדצרים עונקים, ונאסזתו צספרו ק ד ס כ פ ת ל י הס ישרים ונאסזים אהצים ונאסזתו, ונאסזתו אהצים לפעל צכ"א ישר חילו, והי עונק יגנור צעדה, ונאסזתו ידיו אל ירף, ונאסזתו לה"ל ספריו הנאסזים לתועלת ההגים צדצרי חו"ל והנאסזים לצ להצנים צצניה ישרה, הכ"ד הכ"ח לונען כבוד חו"ס ונאסזתו צנאסזתו, יוס ד' כ"ז אלו תר"א לפ"ק פה לידא :

נאסז יצחק יעקב ריינעם אצ"ד דפ"ק הכ"ל, צנ"ה ונאסז ספרי עדות ציעקצ וספרי חותם תכנית וס' שער יורה אורים גדולים, נאסז של דנאסזתו.

וארשום פה רק הערה כללית הנאסזת צכלל להענין הנאסזר צדצרו והיא צנ"ה רצת הערך :

בס' נחלת נפתלי ס"ג נגע הרצ הנאסזר צענין קנין שכירות ונאסזתו צזה צדצרים ישרים, והנה ונאסזתו כי הענין הזה ונאסזתו סכירות הוא עונק ונאסז, ונאסזתו פארותיו, והוא ונאסזתו לכונה דינים שונים הנאסזים ונאסזתו שונות, כונו לענין ונאסזתו צכ"א של שוכר ע"צ ונאסזתו (כ"ו ע"א) ונאסזתו הרצונים, ונאסזתו זל ע"ש (ק"צ) ונאסזתו 15

צהלכות גניצה פ"ה הלכה ג' ואס נתיאסז אחר שונכה קנה הלוקח ציאוש וסינוי רשות ואינו ונאסזר עלונה לצעלים אלה ונתן להם הדונים, אס לקח ונאסז ונאסזתו-סאסזתו ונאסזתו הנאסזתו נעלו ונאסזתו, סאסזתו גזלנין הרי אלו שלו שזו כנאסזתו ונאסזתו סאסזתו הצעלים היונה (הלכות גזילה ואצידה פ"ה הלכה ט"ו) סאסזתו חולקת על הנאסזתו, וזו דעת רש"י סס. אך אס הוא ונאסז דנאסזתו על עלונו כנ"ש סס :

אם בן כוכל לוור ונה שונאסז הרצ"ד (הל' גניצה פ"ה), ככל זה אין לו שורש וענף והוא שצו הנאסזתו אשר ע"כ הנאסז ונאסזתו סאסזתו הר"א ז"ל סכיון סקנה הלוקח ציאוש וסינוי רשות לונה יתן דונים אפי' היה גנצ ונאסזתו ע"ש, כוכל לוור סאסזתו ונאסזתו על נתיאסזתו הצעלים כ"י סאסזתו ונאסזתו "עלונה" לצעלים אלה ונתן להם הדונים, פ"ה הלוקח ונתן הדונים והספן הוא ונאסזתו לעלונה, וע"ז ונאסזתו שונאסזתו ונאסזתו סאסזתו כנאסזתו סגוף ונאסזתו לאסדוריה אס הנאסזתו ונתן לו דנאסזתו "ונאסזתו" ונאסזתו ונאסזתו ליה לאסדוריה, וכן הורה הרצ"ד, וכן הדין צכל גזלה ונאסזתו הנאסזתו, ולפ"ז קוסית הרצ"א עלונה ודונה לונאסזתו, אצל לא כן ונאסזתו הק"ה סאסזתו כהרנאסזתו לפיכך קוסיתו נפלאה-לפוס ריעה :

אקוה כי כבוד אדנאסזתו הגאון כ"י יכצדי צנאסזתו ויראני נפלאות ונאסזתו, אז חתן להס חלק ונאסזתו צנאסזתו, שנו הנאסזתו ונאסזתו ארים נס על דגלי צין גדולי הגאונים אשר חנוי צנאסזתו, גס ראו פעלי, נאסזתו ספרה עליהס, לקחו חלק גנאסזתו, גס אנו התנאסזתו אהס לצני אחריו לנאסזתו יתנאסזתו, ידעו צני ורע זעני לצרכה, עס גאנוי הדור התרועעתו ונאסזתו על פי ענולי, צנאסזתו ונאסזתו צפסקי ההלכות חלקתי את גדולי הנאסזתו את שללי, ונאסזתו חויה ונאסזתו חודה צכל לצצ צחוק קהלי, כי שס חלקי צין יוסצי צית צית הנאסזתו הכללי הורה ונאסזתו, דעת ונאסזתו השס חצל נאסזתו **בנחלת נפתלי**.

ואני תפלה לה' כי יכני עוד ציוני חיי לסו"א לאור הדפוס הגות לצצי צנאסזתו ונאסזתו אשר חנוי ה' צנאסזתו צנאסזתו ונאסזתו סאסזתו, להנחיל לי רעים תנאסזתו דעים צכל ונאסזתו ישראל, ולקנות לי אהצת ונאסזתו גדולי הנאסזתו, גאנוי עוננו לונאסזתו, כונו סאסזתו ונאסזתו אהצת, ואני ונאסזתו אהצת צנאסזתו ונאסזתו **נפתלי הלוי**.

וזרחטונים ולענין נודר הנאה והקדש, עי' נדרים (נו"ו ע"ח) צונתניי וצגוני עס וצונפרטים, וצערבין (כ"ח ע"ח), ועי' חו"נו (ק"י ר"ס ק"ג) וקס (ק"י ע"ג ק"ח) ויש צזה קתירה, וצקוניע עונד ע"ז, ועי"ש צע"ך וצק"ה, ועי' יו"ד (ק"י רכ"ח ק"ו וק"ז) וצאחרונים עס, ויש עוד כונה קנינות השייכות לזה, ויש הרבה קתירות צענין זה, וצירוד צפסקי הדינים צהרונצ"ס וצע"ע כונו שיענווד עליהם סונעין, והאחרונים האריכו צזה נואה, ואחרי כל האריות שלהם, אין עוד ליישר כל הפליאות והקתיות שיש צזה הענין, ואכני צקפרי קלותי צע"ה הדרך הישרה, וישצתי כל הסוגיות וישצתי כל הקתיות, וקשה לי להעתיק פה גם ונקלת ונהדרים הכל, ורק ונעני ונהיסוד הרשטי אשר על פיו קלותי לי הדרך אעתיק פה :

יש לדעת, כי עיקר הנוחלות הם שכירות קניא הוי רק ונחלותק ונלותיי (צקפרי הרשתי שיש כונה ויני ונחלותק ונחלותק ונלותיי הוי צונקוס דחינס חולקים צעלס הדצר רק צצאור חזה דצר או חזו ונלה) כי צעקר הדצר נודים כויע דהסוכר קנה הדצר הסוכר על נשך עסכר להסתנוש צזה לכל דצר עסכר (כי הוי דצר קח"ח אשר וי"הת לא יתי ציר איש לסוכר חזה דצר על חזה זונן שישתנוש צזה צונשך שכירותו) ואחר נשך השכירות חחר הדצר ונהסוכר להונשכיר ורק שחולקים הם ע"י קנין כזה ונקרי ע"ז לענין כל הדצרים ע"פ"י גברי הסורה צענין שיהיו ע"ז כיון דסוף קוף אחרי חונן ונהוי"צ להס"צ להונשכיר (ונויקצת הצעיה הם יש צשכירות אונאה (צ"ו כ"ו ע"ב) דגם להסוכרים שכירות ל"ק ונכ"ו על הונשך חזה קנה, ואין ונקוס לק"י החוק' עס צד"ה והאי, וכבראה שהרע"צ"ח צחי עס ונכוין לזה עיי"שה) וא"כ לא הויא הנוחלותק עלווייה (שיחלקו צעלס הדצר הם קונה הם לחו) רק צצאור הנולה של "שלו" התוריי והנוסקריי, הם כה"ג הוי שלו, (וצקפרי דרך ציס צארתי דגם הנוחלותק צקנין פירות הוי רק ונחלותק ונלותיי ולא ונחלותק עלוויי ונעני ונהה הצאתי צקפרי חו"ת ח"צ פ"ב ונסי ערכי הנווסגים (אות נ"י ל"ד רל"ה—רל"ז) וקס צהערה (ו) עיי"שה) ורק דשכירות וק"פ הם עמי עניינים שונים כונו עצארתי צקפרי הכל (והנוסקריי צחח"נו (ק"י פ"ג) העיר שיש ונקוס להשוות שכירות לק"פ, וצאונת חזו כן) והסוכר דשכירות ל"ק קוצר דלא ונקרי (נשו"ז "שלו" הנוסקריי לכל הפרטים חצל צכ"ז ונדה דיש לו חיה קשר טצעי להדצר הסוכר צכל זונן השכירות ורק דוולד הקשר חזה לא נקרא עוד "שלו" התוריי והנוסקריי, דהקשר שיש להונשכיר לזה חלים יותר וכ"כ להיפוך גס הסוכר דש"ק ונדה דיש גס להונשכיר חיה קשר לזה וולד דלסוף יחחר הדצר חזו ורק עסוקר דלענין גברי "שלו" הנוסקריי חלים יותר הקשר של הסוכר ונקרי שלו הגם שלסוף יחחר להונשכיר (ועי' צ"ו (ק"ג ע"ח) צחד"ה פרדיסי וציותר צאור צצ"צ (ק"ח ע"ב) צד"ה ארעתי וחזו ענין לזה) וישא צע"ז (נ"ו ע"ח) "שח"י עכ"ס

הנוחלותק דהגו"לנו הוי ונעין ונחלותק זו דפליגי חס ע"י הוי שלו והסוכר דלאו כונוון דווי, ונדה ג"כ דיש לו חיה קשר טצעי לזה, ורק דע"י הקשר חזה חזו נחשב עוד שלו לגנוי והכל צחונן דהסורה הקפידה שלא ינולח גס צציתו (כונו צע"ז) וודאי דיש חיסור שיתקשר הדצר חזו גס צקשר כזה, ורוח אחד יש לשתו הסוגיות האלה (צע"ז וצפסקים), זהו היסוד הרשטי, ועי"פ"ז ישצתי צע"ה כל העניינים והסוגיות, וישרתי כל הקתיות שיש צעניינים חלה ואין קלה להחדשות שחדשתי עי"פ"ז ואין פה עני האסיף :

ובעיקר ק"י הגר"עקא צחוספותיו (ונע"ש פ"ה וי"ע) על הנוסקריי שהרצ הנוחצר הציהה צקינן הכל, כצר קדונו צזה צסי דצרי חונת הספרדי צקוב' טצעי צענין קניינן :

בם' קדש נפתלי דף נ"י ע"ח, צצאוריו לשצת דף וי"ע ע"ח תפילין לריכין גוף נקי כ"ו, ע"י ספרי חו"ת ח"צ צהערות לפ"ז ונסי יסוד חו"שצנעפ הערה ג' ל"ד קפ"ב, וישכ צצאור ונאונר חזה, ונהה עטעל רק ונהראש ולא וידי, י"ל צפסקות דע"פ"י דין לריך להיות הש"ר ונגולה ונראה לעין, חצל הש"י יכול להיות ונוססה, ולא יראה העופקר צל"ח"ה — יש לי עוד חיה הערות דצרי הרצ הנוחצר ואולם אין עתותי עתה צדי וגם הונעני שכחצתי הוי רק ליקרת ערך דצרי הרצ הנוחצר צעניי, וה' יתי צערו לצרך על הנווגור, הכיח יוס הכל :

יצחק יעקב ריינעם חו"שק:

סימן לו

צ"ה יוס חסרו חג של סוכות סנת תרמ"ב פה פרעקצורג, לכצור ידידי וידיד כל חכוני תורה הרצ הגדול חריף ושנון, סופר וסוד ונולין עעים, זית רענן צפרדס הפלפול, וחך נעים צקהל הדוררטים דצרי חכוניס צאגרותיהם, ונו"ה נפתלי חלו"י כ"י צעל ק' שני המזמות וקדש נפתלי על צרכות ונול

נחלת שאלות ותשובות סימן ל"ו נפתלי מ

ונאל. וכעת ש"ת נחלת נפתלי. וקדש נפתלי
על שאר עין יעקב. ה' ישוורו ויחיו ואשר
צעולם החכמה :

ראיתי וי"ט נור י"ב כ"י צקי' ל' ונתקוצותיו אשר כעת
נדפסות וצלות צצית דפוקי אשר הקים לי ה'
צחקוה על הערת ידך נפשו הרב הנוח"הג ח"ו צ יעקב
על נדון צצנת החכמות צעיר לוכדון הנועטירה, על
וה שרע"צ צפי' הנושכות ר"ט סוכה עמז לנווד הגוני
נפי' אנוור צקוכות תשצו טצעת יוניס דצעינן סוכת
עראי רק ל"ז ולא לנועלה נוכי אונה. והציה נפי' ראה
הג סוכות תעשה לך טצעת יוניס. ועל תצות נור י"ב
יש לי ליטא וליטן ולא ענו האסף אך אכתוב לו ונה
שהעלתה ההערה הזכרת צלצי ל"ך ופרח נעים לפע"ד
ציצוב דברי הרע"צ התנווהים לכאורה. דהנה קשה ל"ך
לנווד רצח ונקרא דאנור צקוכות תשצו ז' יוניס דצעי'
סוכה רק ל"ז ולא קצע טל לנועלה נוכי אונה הא
חילטרין קרח לגופה דנוליה ונחי יורח איכא הכא ול"ל
ע"ל הדוחק דכיון דצרישא דפרשתא כתיב חג הסוכות ז'
יוניס לה' ה"י די לכתוב צקוכות תשצו לצד והייתי וצין
שהוא לכל ז' דוה"ט אנור שחג הסוכות הוא כל ז' אצל
צאונה אינו נוכריה כ"כ דחפילו כאנור טרק ציוס א' יש
חיוצ וולות סוכה נוכל לקרוח כל ז' יוניס הנושכים צטס
חג הסוכות טכל האג נלוח ליום א' כונו טנקרח חג
הנולות כל ז' אפי"ט טנוותר לחבול ירקות חון ונלינה
הראשון ואם תשיצ טנו"ו ונשום איקור חונן נקרח כן
אזי ונציא לך רחי' ונחג השציעות שפירושו הטונשך אחר
ספירת ז' טצועות ככה נקרח חג הטונשך לסוכות (ואחר
שכתתי כן ונדפשי ונלחתי צטי"ז ח"ח ר"ס תרס"ח טכ'
די"ט אחרון נקרח ג"כ חג הסוכות דהיינו הנלוח אליו
כונו טכל ז' נקרחו חג הנולות ולא חג איקור חונן שהרי
אין חיוצ וולוח רק צלילה א' יע"ט ואוננס זה יש לדחות
דנו"ו ונלוח איכא כל ז' ורק חוצה ליכא רק צליל א'
וכמדע נודברי הגאון ר"ח נווילנא ז"ל דנולוח לגצי חוצה
רשות קרינן לה ולהכי אנורו כל ז' רשות וכצ"ר צספרי
השציעי נוואהל נועד שלי טנקרח ערכי ענלי
צלד קי"ז הצחתי דצרו ז"ל ונלחתיס רנוחיס צתורה. ותו
דהיכן ונלינו צכתוב שיאנור חג הנולות ז' יוניס. צפרטיות
ונשפטיס וכי תשא כתיב אה חג הנולות תשנוור טצעת
יוניס תחבל ונלוח וא"כ ונקפר ז' ונקצ לנועיה וכן צפי'
אנוור חג הנולות לה' טצעת יוניס ונלוח תחבלו וכן צפי'
פנחס וראה לה ונלינו לטון חג הנולות ז' יוניס ואם תאנור
הרי כתוב צפי' ראה צקופה טלש פצעוניס יראה וגו' צחג
הנולות והרי ונלוח רחי' כל ז' כיהנה, ונחא ננוי לה
חיריח דחא קי"ל כרי יוחנן דכולן טשלונין לראשון ואגר
ציוס ראשון ונתפשו ציוס צ' פטור ונרחי' כדחי' צחגיגה
גי' ע"א וכו"פ הרנוצ"ס צפי"א ונהי חגיגה הלכה די' ח"כ
אפי' כאנור טאין טס חג הנולות רק ליום א' ח"ש ונה
שחיצה תורה צנולות רחי' צחג הנולות דהיינו עיקרה ציוס א'
וננו"ו ונלי' חג השציעות יס רחי' לקרוח אה הטונשך אחר

הסתחלה וכדכתיבנא) וא"כ יותר נכון לנווד ונקרח תמינח
צפי' ראה חג הסוכות תעשה לך ז' יוניס דהכפל תנויד
צא להדרש כרגיל צטי"ס לנוור קנוח לגופא צתנא לדרשא
ונדרש סוכה הראוי' לז'. אצל רצח טסביל דצרו לדרוש
ונקרח קנוח ונשום דצדק כ"ג ע"א פלוגי צצרייתא ר"ו
ור"י צעוטה קובתו ע"ג צהונה דרי' יהודא פוסל ונשום
דכי' חג הסוכות וגו' (הוא קרח דפי' ראה) סוכה הראוי'
לז' שונה סוכה, שאינה ראוי' לז' לא שונה סוכה וע"ג
צהונה אקור לעלות צי"ע ור"ו ונכסיר ונשום דנודאוריית'
חז"ל ורצנן הוא דאקרו יע"ט ונראה להדיח דר"ו ננוי
דורש דרוש טל סוכה הראוי' לז' ואם יהי' צאופן טאקור
ו"הה סוכה פסולה ונשכחת לה טשאל סוכה ונצרו
והתנה ענוו חון וניוס אחד טלא יכנס לתוכה וקי"ל
דסוכה שאולה כשרה וגזולה פסולה כדחי' דצד כ"ז ע"ג
וא"כ זאת היא סוכה שאינה ראוי' לז' ונ"ה ור"ו ננוי
פוסל ונשום דרוש זה וא"כ אפי"ט דצנותי' טנן דלנועלה
נוכי' פסולה ור"י ונכסיר ונתס צר פלוגתא דר"י הוא
ר"ו וגם דתס ונתי' ר"ו הוא הרי ר"ו ננוי קוצר
דרוש זה ונ"ל לנוידש ננוי לסוכת עראי להכי ונציא
רצח קרח קנוח טהרי הדייס וההלכות כולם ונקוצלים
ורק צאה הקצלה ט"ט להס רנוו צהורה ולהכי לא ונקרו
ה"נו וכו"ט הרנוצ"ס צהקדונה לסי' זרעיס ולהכי דרשי'
דרשות רחוקות ואין ונכרות כ"כ כדי לנוולח רנוו
צתורה וכיון שהדין אונת וקרח דראה כצד נדרש ונכרח
רצח לדרוש טל פי' אנוור שאינו ונכרח כ"כ, וכיון דצ'
קראי איכא יותר נכון לרנוו עראי צקרח דאנוור דכי'
צ"י טשצו ולי' ישיצה היא עכצה כדחי' וננגלה כ"ח וצח
קינן רנוו לנוור טלא יהי' רחי' להטעב צה הרצה וכל
העיטוב יהי' רק ז' (ואפי"ט דתס צונגלה ר' יוחנן הוא
דנפרש קרח ואשצ צהר לי' עכצה ורצח ק"ל רכות ונענווד
קשות וניושצ ונפרש ואשצ כפסטי' והכא רצח הוא
דריש צקוכות תשצו וגו' לישיצת ענחי, תס רצח קשיח
ל"י קימו הלשון דכ' ג"כ ואכני עונדתי צהר וליכתיב
לי' ישיצה צתרווייהו ונש"ס ונכרח לזה אצל חיהו ננוי
נוודי לר"י טהרי ונציא רחי' ונענקרח ותשצו צקדש יוניס
רציס וכן רש"י ז"ל צפירוש תורה פי' עקב גי' גי' הציה
דצרי ר"י לגצי רצח דהוא צתרח ונשום דהוא פטעח
דקרח והצן) :

ואחר כ"ז יחזי אן צפלוגתא דר"ו ור"י צסוכה שאינה
רחוי' ונדרצקו, טכה הרב ונשנה לנוך פי' ונחרוונות
חקר הקירה גדולה צכל דרצנן טנוגע לדאורייתא כונו
צתרוונה טנוחא ונדרצנן חי קרי' צה ונותרו כי יחללוהו
פרעו לזו טנוחוללת ועוונדת כיון טנו"ו הכי כתחללה
ונד"ס והראה פכיס לכל לך ועיין וי"ט אכני צזה צסי'
כ"צ טצפטר הלזה צכונה גווי' טד"ס יכנסו צכלל לי'
התורה לענין אין ונוקה ונעון ואין רחי' לקיינה ועוסק
צנולות ונדי"ס פטור ונשל תורה ונשום דחינו נקרח צצבתך
דלאו דירי' הוא יע"ט וא"כ הרי סוכה טע"ג צהונה אינה
רחוי' לז' וניקריח גם ונדי"ת כיון שחכוניס ונכונה וע"כ
דר"ו

דר"נו דנוכסיר פליג על דרוש זה של ר"י ואע"ג דצדק כ"ז ס"ל לר"י אלעזר ונדרשא זו שאין עושין סוכה בחש"ו דצ"ע ראו"י לז. הא לית הילכתא הכי יע"ש ולפ"ז יוכל ר"נו לנועטו של קצב ונדרוש של פי ראה והוא יותר נוכרח. והשתא ניוסבנה דעת רע"ב דציונא ע"ד פליגי רב פפא ורב אחא ז"ל בנושחק בקוציא חי חייב קרצן סצונה וס"ל לר"פ דחייב ונתכ"י נוקי צונלך דנ"התה און ונעיד וסם הקשו על ר"ל דס"ל דח"י טעור אקור ונדרצק ונ"נו חיי"ל סצונה על"י ונחא דר"ב"י ונתרן ס"ס"י דר"ש"י תסס דנ"נו לאו צר הגדה הוא וכי אס לא יגיד וסרי חכמים און ונקבלים אותו יע"ש וצפרט"י וצגהות ס"ס"י צסס ונראה אס הכיח צלע"ג דנח"י ונקסס דילונא ר"ל כר"פ ס"ל יע"ש ונדע שר"פ תלמוד רבא כנ"ס צתוקי סבת ל"ג חי ד"ה אונר ורס"י עירוצין כ"ו חי ד"ה להרע ונקתווא כרצ"י ס"ל וסונע ונרצח סיטה זו דשל ד"ס חינ ונעיל לר"ת וא"כ ר"נו ננ"י דרוש דרוש של ר"י ונ"ס"ה דר"ש רבא גופ"י ע"ל סהכרח וקרח דפי אונר לר"ת ער"י אף שאינו נוכרח כ"כ כדי לקיים הדין ולנולא לו רנו צתורה אצל הרע"ב פסק צר"פ סצונת הערות כר"ב"י דנושחק בקוציא וכל פסולי דרצק ונועט"י נולי הונסנה דחינה מנהגת אלח צרחון להעיד וא"כ ע"כ ר"נו דנוכסיר סוכה ע"ג צהונה חולק על דרוש ר"י ונ"נו פליג הלל הוא צאונת כפול ונוסחצר לנ"ידרס דצ"ע ראו"י ל"י ולסכי פי הרע"ב דר"נו דפוסב לנועלה נוכי אונה נוקי לה לנועטו קצב וקרח דפי אונר חילטר"ך לגופ"י והדגרים נעיונים וסרים צ"ה לפענ"ד :

ולס"ים הספר צדצר עוב אוכיר ונ"ש יד"י צקדס כפס"ל דף ל"ט צ' צהא דרצ שעת אונר חד"י נפס"י לך קר"י לך תנ"י דהוא נקום דסונח"י יע"ש. ול"י ונ"ש"ט גופ"י צאופן אחר נקום דהונחצר עס צ"ח נוחל כצוד ונחכונתו וגם הגוף נהנה אצל סקוונח הוא צודד וחשוב כונת וכאלו און לו גוף וכל לנודו רק לנפס ונ"ס"ה כל ל' יום ונדר תלמוד"י ות"י וק"י צעיצר"ח דרשא ואך הזנ"ן עלנו צכל פעס צנוקס צריח הדלת אצל צזה רנו סהוא ככגור צדלת"ס וצריח וחינו יולא וצ"ח והנפס לצהה תסונח. וצחדוקי פירסתי דרנו כי לונר סתורה סצכתצ על פי קבלת חז"ל סגודרת ססכל לצל יפרס פירוסיס ונרנפס"י כוננה סנויסיס והונתחדסיס צכל סדורות לחפוקי ונחי דנופקי ונפס"י"סו פירוסיס אשר לח כדת דפירשא צעלונח כינחו ונאונס גס סס יסנחו וצחכונתס יתהללו צין חנסיס סכונתס וקרחו צסס דאקנ"ח. פ"ל י"ח. אף נפסס סרוחית תאצל כי עתידה לגיהנס ותורה זו סס סונת לה אצל ר"ש נסען על צריח סדלת לונר סגדר צעד סכלו לצל ילח לחופס וע"כ אונר סנפסו ססונח כי לה לונר ולח לגוף. וע"כ ספך רס"י ופירס "לך קר"י לך תנ"י צצצילך ולצרכך סכתי וקרית"י סקדיס סונסנה לונר ססנה ונ"ס"ת חכונים וקבלתס ועל פיה קר"ח סתורה ופירס"ה ולח כחות סנופרסיס פירוסי חופס ואח"כ צח"ס אל סונסנה ונלענוג"ס על"י. ס' יכנו ללונר תורה סקדוסה ע"פ אונתה דחז"ל צפירוסיס סנפס דו"ס"ת ונצרכו צכל לצ

אברהם ב"ק.

הקדמה לקדש נפתלי

ועתה דע אתה המעיין אם כבר העמק העמקת בש"זת נחלת נפתלי תבין ותתבונן דרכנו והלוך רוחנו גם בבאורים ופרושים לדברי קדמונינו רבותינו ז"ל כי רק מה שקרוב אל השכל הישר ואל מכוון הפשוט אשר אפשרות תוכל להיות, כי הם ז"ל היו מתכוונים לומר כך וכך, אנחנו בחרנו בספרנו קדש נפתלי לבאר ולברר דבריהם, ובטוחים אנחנו בחסד ה' אשר חנן אותנו בדעה בינה והשכל בדרך ישרה, כי גם גדולי השונים המעמיקים לחקור כמו הג'ומדים על מנת להבין ולשמע דברי המחבר, יכירו וידעו מה שהואלנו להועיל להם בספרנו קדש נפתלי ויכירו את ומקומנו להושיבנו בין מטיבי המזרשים והמבאורים, כמאמרם בירושלמי (סנהדרין פ"ו), וספרי (פרשת עקב) אמר הקב"ה אם שמעת דברי תורה מפי קמן שבישראל והנייך יהיו בעיניך כאלו שמעת אותם מפי גדול וכו', וכשמעך אותם מפי משה רועה ישראל :

ויתר הכללים והיסודות של פירושו בספר קדש נפתלי, תמצא בהקדמה כוללת אשר הקדמנו בראש הספר בעזר החונן לאדם דעת :

פה ק"ק לונדון צסוף חודס אלול תרמ"ח לפ"ק ה מ ח ב ר.

נפתלי צלח"ח נ"יר הרצ הדין ונ"ס"ר פנחס זאב הלוי ז"ל.

מסכת פאה

פרק ראשון.

דף ב' ע"א משנה א' אלו דברים שאדם אוכל וכו' הרנו"צ
 ז"ל בהקדמה לסדר זרעים כתב, וראה
 לסדר בתחלת דבריו זכרות כדי לתקן הנוזן וכו' והתחיל צונק'
 פאה בצביל שכל הנותנות וכו' ויש עוד טעמים אחרים בזה
 (עי' הפארת ישראל וי"א ח') ואענה חף אני חלקי, קוד קוויכות
 הנוסכתות גלוי הוא בצרעה שרוב גופי תורה תלויים זה והיא
 פ' קדושים (ויקרא י"ט) וזהו בתחלה על קבלת עול ונלכות
 שונים, כי קדוש אני ה' אלהיכם, ואלהי ונסכה לא תעשו לכם
 אני ה' אלהיכם, ואם אתם פונים לאלילים סופכם לעשותם
 אלהות, הו' היא הנושנה הראשונה ונאיונותי קורין שונע להתחיל
 בקבלת עול ונלכות שונים ולהתצונק צונלות הייחוד ונה שכלל
 זה, ונוסכת זו נוסדת על חוונר הזכרות אשר לנודנו ונאכילת
 הזכרים שנוצרכים לפני הלחם (זכרות וי"ח ע"ג) הו' היא
 קוויכות הכתובים צפ' קדושים וכו' הזכרו זבח שלונים, ציום
 זככם יאכל בצרעה, ואחר זה צאה הנוטות לא תכלה פאת
 שדך לקטור, ולקטו ועוללות ופרט כרונך לא תלקטו, הו' ופורש
 ונוצרו לפנינו שהיא נולדת פאה בכללותיה ופרטיה, ולזאת
 קוויכות ונוסכת פאה להתצונק צונלות זו ונה שכלל זה, וכן
 דיני כלאים וערלה האנושים צפ' קדושים ונראים צאלצע על
 קדרן של הנוסכתות לסדר זרעים, ויען שקריחת שונע ונדאורייתא
 לא נתנה לשיעורין אך נודרצקן הגבילו לה זונן ונוקוס, לכן יש
 לה דעיון של נולדת פאה שאין לה שיעור ונדאורייתא אצל
 נודרצקן יש לה, והוא רנה להתחיל הרחיב גבול תורה שבעל
 פה, שהיא הנושך לתורה שבכתב, כונו שרוננו על זה בהקדמה
 לנוסכת זכרות.

שם והקרן קיינות, עיי' תוס' י"ט תרגום ירושלמי אשם
 קרן, ועיי' תוס' חדשים לנה לא קראו אינן וכו',
 אונס גם הירושלמי רק תירגם כונת "אשנו צראשו"
 ולא עלם הנולה, ואשנויעך הגות לצי צזה, רבותינו ז"ל
 לקחו ונשכניהם נושגי ונצטחים הנוללכות והעתיקום לנש"הק
 כונו הנושג של הכנסה קיינות "צנכסי לאן צרול" והיא
 נדוכיא דהנעלת ליה צכתוצתה (צ"צ ק"ח יצנות ל"ח) ונושג
 קבלת השפעה ונוכסים "צנכסי ונלוג" שהצעל ונחלצ ויונק
 ונדי צנוה, הו' תרגום ונלוג (ערוך ונלוג) כן העתיקו נושג
 של קד יסוד רכוש (גרונד קאפיטאל) צקרן, כונו קרן של שור,
 שהוא עלם הייחוד והחוק ציטודו, וכן תרגומו של "צעלם"
 היום הזה (שנוות י"ג י"ז) "צקרן" יונא דרין, ואת נושג
 הריוח (קאפיטאל פראלענט) צצצה שונצציה ונופרה פירות,
 ואולי צנושג זה נחרגם צקרן צן שונן (ישעי' ה' ח')
 (פענו גרונד אייגענטהוס) ושם הנושאל ונשם עלם ונשתנה
 ונסי' זכר לכקצה, לזאת אונרו צנושנה והקרן קיינות.

שם כבוד אצ ואם וגוילות חקדים והכנסת אורחים והצאת
 שלום וכו' אופן ונשתנו צונק' פאה, צנוסף "והכנסת
 אורחים" ונוצא צגונרת קידוי (ל"ט ע"ג) ורונניהו אלו דברים
 וכתב ונוקרת הש"ס סס, פאה פ"ח וי"א שתי תיצות הללו
 "והכנסת אורחים" ליתא צנושנה דפאה ולא צקוס ונוקוס,
 ע"כ לטונו ונה נפלאות צעיי פליאה זו, הלח גונרא ערוכה

היא (קצת קכ"ז) קשה דברים אדם אוכל פירות צע"הו
 וכו' איני והא חקן חקן אלו דברים וכו' ואלו הן כאל"ח
 וג"ח וה"ש וה"ת כנגד כולם וכו', הני נוני צהני שייכי,
 ופרש"י הכנסת אורחים וציקור חולים ועיון תפלה היינו
 צכלל גוילות חקדים, וכן ונוצאר צירושלמי פאה ח' גוילות
 חקדים נוהגת לעניים ולעשירים צין צנונונו וצין צגופו,
 והיא נולדת הכנסת אורחין, הרי אלו רואים שהגוני צעלונה
 היתה נושאת וניתנת צגירסא סלפנינו שהיא העקרית ורונניהו
 צקידושין הוא צטעות הנוסף, ואולי יש לחלק צונק' צצת
 גרסיקן והא חקן חקן אלו דברים כו' נורה הל' על עלם
 הנושנה דפאה כונו צאונת שהיא, אולם צנוסכת קידושין
 גרסיקן ורונניהו אלו דברים כו' יוכל להיות שונה שחשיצ
 רצי יוחקן גם הכנסת אורחין צפ' ונפיקן צתוכס.

שם ותלמוד תורה כנגד כלם, ולפי הנופרים פירשו ת"ת
 שקול כנגד כלם, ולפ"ד צא להשוניענו דין תורה שנוצטלין
 כבוד אצ וכיולא נולדת כאלה אשר ונתן סכרן צלדן כגון גוילות
 חקדים כתיב (ושלי כ"ח) ע"ש, והצאת שלום צין אדם לחצירו
 כתיב (תהלים ל"ד י"ג) החפץ חיים וכו' ואח"כ צקס שלום,
 הו' ונתן סכר ודוונה לכבוד אלו"ח (דברים ה') ונפני תלמוד
 תורה כנוצאר צונגילה (נ"ז ע"ג) וציותר ציר"ד (ר"נו י"ג ונוטה
 הלוי סס) שתי"ת גדול ונכבוד אצ ואם, ונתן סכרן של אלה
 הנולות הכתוב צלדן קורא פירותיהן צעולם הזה, אס ונוטעם
 שגם צתלמוד תורה כתיב ונתן סכר צלדה (דברים ל' כ')
 או שגדול התלמוד הנוציא לדי ונעשה כדעת הרנו"צ, קרן
 קיינות זו תרים את קרנו צכבוד ציותר צעולם הכלחי (אבות
 פ"ו וי"ז) וצזה תסור פליאת ונרשד"ס צפתח עינים (צתשו
 צ"ד סיון ק' וירושלמי פ"ק דפאה) שזה דין תורה הוא.

פרק חמישי.

דף ד' ע"א משנה ו' אל חקג גבול עולים, עי' הר"ש והר"ע
 והתוספות י"ט אל תקרי עולם (ונשלי
 כ"צ כ"ח) אלא עולים, וכתב הרנו"צ הו' על דרך הדרש
 ונעיקרי לשון הקודש, כי אופיות הנושך והנורח יתחלפו קלתס
 עם קלתס והס נופלות ונן הכתיבה להקל, עד כאן ועי' וי"ש
 צעל יפה ונראה שהחקקו רז"ל לזה, ואני אצור לצאר עי"פי
 יסוד זה של הרנו"צ ז"ל, כדי להראות שכל פי הקרי לנודנו
 דין זה הנופרש צנושנתנו, ונעיקרי ל' הקודש ידענו כי הכפולים
 ונחל"ה ונדנויים צננויותם, וכנו ונן גלה, כל"ה, ונלחו צרבים
 גולים (ענוס ו' ז') כן ונן עולל, נאנר עולים, צנוצן עוללי
 עוללות, וצאר הכתוב צונשלי אל חקג גבול עולים, העניים
 הנולקניים הלקט השכחה הפאה והעוללות היותר גרושים צלח
 כסף ונטף, הס נקראו עולים, ואליהם ונרווח לא תעולל אחרך
 כונו שנופרש צנושנה ג' פ"ה, וצנושנה ד' פ"ז איה עוללות
 שנסנוך על עולים סס.

ועתה צצין ונה דירושלמי וציאל חד אונר אלו עולי ונלרים
 סלח תשנה האזהרות צצתורה שנתנה ליולאי ונלרים,
 כלוונר כצר ונולדת לקטו שכחה פאה ועוללות נתכו לאצותינו
 יולאי ונלרים, הו' פירוש סיפא דקרא צונשלי, אשר עשו
 אצותך, ואית דנופרשי צלי כבוד כידוע, שקורין לעור קגי
 נהור והס העניים העוללים עוללות אחר הצביר אל חקג
 1 גבולס,

לחק"צה צועשה צראשית לצרוח את האדם לשנוור את האונת לעולם ולתקן העולם צוולכות שדי שחותנו חונת, וכפי עולם כונה זו צוואנור רצ חייל, אלו וצייס היטצ, ונה ספקס הרנו"צס (הלכות סנהד' פכ"ג הלכה ט"ו) וכל דיין שדן דין אונת לאונתו אפילו שעה אחת כאלו תקן את כל העולם כולו וגורם לשכינה שתשרה צישראל עכ"ל שהוא ז"ל פוסק כפי הטעם שנתן רצ חייל (שצת " ע"א) צווצן שלמו, וונותיק דצריה, "כאלו נעשה שותף" צלשונו כאלו תקן את כל העולם כולו, היינו ע"י האונת, שהעולם ונתקיים על ידה, ונושך צלשונו הזהב וגורם לשכינה שתשרה צישראל הוא ונה שאנור רצ שנואל צר נחונני צנסהדרין וסתיסם לרקו יחדיו.

שם וכל ווי שאינו לא חגר, ע"י תוספות חדשים פירש עני עושה רונות כדי שיתנו לו וע"ז וציא שפיר פסקו לרק לרק תרדוף והפ"י לרק דהיינו לרקא צלרק תרדוף ולא צרונות ואין לרק לונור צלרק קאי רק על דיין כו"ש התוי"ט ד"ה לרק ע"ש, ופליחא היא וונוני, דלרק ולרקא צתכ"ך אין להם הוראת נתינת נשען לעניים (אלוואנן) אך וודות ישרות ונאונות, וונעסיס עוציס חכינה וחסדים עוציס, כמו ולרקא תהיה לנו (דצרים ו' כ"ה) ולרקא תליל וונות, הוא וודות ישרות ועוצות, ווי"ש תוס"ט לרק לרק רחיה על כל דיין, הוא הנכון שלקוח וון הספרי הלך אחר צית דין יפה, והכו' עלונו וויכיה שאינו על העני הפושט יד ללרקא אך השופט והשטר אקר לא יטה ונשפט ולא יקח שוחד אך צלרק ישפטו את עניו ורצן.

שם ולא פסק ע"י תוס"ט פירש צסתי רגליו כעין שנאנור צופיצושט (שנואל צ' ד' ד' ד') נכה רגלים ויפסח ולרק ללסוקף וכתיב (ש"צ ע"י ג') והוא פסק שתי רגליו והספרא פ' אונת, אונור צין חגר צסתי רגליו צין חגר צרגלו אחת כמו שנוציא תוספות רעק"א, אצל הכא שכבר אונר צוושנה וכל ווי שאינו לא חגר אקר חגר הוא התרגום של פסק (ויקרא כ"א י"ח) על כרחך לא חגר על רגל אחת כרעת תפארת ישראל ורחייתו ופ"ג דצ"י וי"ג ולא פסק פירשו צסתי רגליו אצל רחיתי צירושלנוי כתב יד הננואל צחקשארד שהדפוס החכם לו? "ונתיחא דתלמודא דצני ועברא הונענה אשר עליה טקד התלמוד הירושלנוי" סכתו צן "וכל ווי שאינו לא חוגר ולא חלם ולא קוונא ולא חרש והוא עושה עלונו כאחד ונהס" כו' ולפי טסחא הנודיקת הלזו אינו כפל נכה רגלים, וקופו וויכיה " כאחד ונהס" שיש יותר ונשנים, והכל צלשוון הונענה נכתיב.

שם שנאנור (שנות כ"ג) ושוחד לא תקח, לפי התוי"ט גם הדיין עושה את עלונו כקוונא כאלו אינו רוחה את האונת, לזאת נראה לי כי הפסוקים לרק וכו' ושוחד לא תקח, אינם רחיה לדצר שיעשנו על ונעשיסם כמו צרישא לצרכה שאונת עליו הכתוב אונת, אך היא האזהרה שלא לעשות את עלונו ונה שהוא צלרק צעלס אינו האיש הצעל ווס, וכן הדין ונחסר כי השחד יעור פקחים לזאת אם יקח שוחד דנונה כאלו עושה את עלונו קוונא, ועונשו לא הוכיח וון הכתוב, אך ונסצרה דנפשיה שעיניו כחות תהיינה לעת זקנתו ונה כנגד ונה.

חסלת מס' פאה

גצולם, וע"י צאור זה צקצלה טוכל גם כן לפרש אזהרת התורה (דצרים י"ט י"ד) לא תקיג גצול רעך אשר גצלו ראשונים צנחלתך אשר נחבל צאקן, הם שדה תרונות הוונצלים לרעך העני ללקוח ולעולל עוללות אל תקג ואל תעקור תחונין של העניים, להכיח אי ואחד לא או צאופנים שונים כפי הקצלה צתורה שצעל פה, וע"ד הפשט וון כעלות גדיש (איזו ה' כ"ו) צבר חלקו ונסתלקו.

פרק שמיני.

דף י"א ע"א ונענה אחרונה, הרי זה לא יעול עיי" ר"ש צירושלנוי אונר" ונשנע דפליג אונתיתין ויס לפרש דההיא וכו' ודצרי הר"ש וונעתקים צריע וצ"ט כגון שדוחק עלונו, אונסם אם נעייין היטצ צירושלנוי ננולא כי רק וציא דעת רצ' אחא צסס רצ' חכינא, והירושלנוי אליצא דונסקא ונסיים צלשוון הונענה וכל ווי שהוא לרק ליעול ואינו טעיל, עד שיפרנס לאחרים ונשלה ויהי ה' ונצטחא, ונה נראה כי הירושלנוי לא פליג אונתיתין.

שם וכן דיין שדן דין אונת לאונתו, פה ונפסיק הענין ולא ונסיים ההונשך אל הדין דין אונת ונה תהא עליו? לזאת גרס הצ"ח אחריו שנאנור לרק לרק תרדוף, ועיי" הגהה ונהג"ר ז"ל וכן הכריע הגאון צעל תפארת ישראל להענויד גירסת הונענה כן.

ול"נ לונור שאסונכתא נכונה צונה דפתח כל ווי שאינו לרק ליעול וטעיל ונקילל, וכל ווי שלרק ליעול ואינו טעיל וצורק, קוונך אחריו וכן דיין, כי כעין זה אונר רצ שנואל צר נחונני (סנהדרין ז' ע"א) כל דיין שטעיל ונה וותן לזה שלא כדן הק"צה טעיל את נפשו, ונה ונשנע ההפקד, כל דיין שטעיל ונה וותן לזה כדן הוא וצורק, חה ר"ש צר נחונני הוא צעל הונאנור סס כל דיין שדן דין אונת לאונתו ונשרה שכנינה צישראל, לפיכך ונורק היטצ פה דן דין אונת עליו הכתוב אונור צרוך הגצר וכו' העוונדים יחדיו על הצרכה, אך אי חושב שלרק לזיות צונשנתנו כגונרת סנהדרין (אר"ש צר נחונני א"ר זכתן) וכל דיין כו' ולא וכן דיין להראות על ח"י הונאנור הידוע.

אמנם תוס' יו"ט וציא הגוי פרק קונא דצת (דף י') וסס צעל הונאנור הוא רצ חייל שונחליט כל דיין שדן דין אונת לאונתו כאלו נעשה שותף להק"צה צועשה צראשית, ונציא פשטיס ללשוון אונת לאונתו ע"ש אשר כל ונעייין יצבר את ונאנור של ר"ש צ"ט שונקציר לנו טעונו, הוא ונשרה שכנינה צישראל, על פני הטעם הסתום כאלו נעשה שותף וצכל זאת אשוניעך הגות לצי לשצר את האחן, ענינו של התיחקות כעין שתוף להק"צה צועשה צראשית ונכה האונת, ונצורר צונד"ר (צראשית פ"ח) חסד אונר יצרא ואונת אונר לא יצרא טעיל את האונת והשליכו לרק, אונר ונלכחי השרת, אונת הוא חותונך, תעלה אונת וון הארץ ה"ד אונת ונארץ תלונה, הלונוד העוונק הוולא ונה, כי לולא לא צאו ונליכס כי העולם יתוקן צספירת האונת, אז לא נצרא האדם כלל צועשה צראשית, כמו שאנור האונת אל יצרא שכולו שקר, לזאת הדיין שדן דין אונת לאונתו, לאונתו של דין תורת ה' אז טוכל לחסוד אותו כאלו נעשה שותף

מסכת דמאי פרק שני

מסכת כלאים פרק א'

דף י"ג ע"א משנה ג' הנוקבל עליו להיות חזק וכו' עיי' הרע"ב ותו"ט ונעיר עליו ולצוקף כחצו, והרמ"ב צ"ל צפירושו כחצו לדאבא שאלו אכל בחצורו פ' עשירי ויהלכות ונשכח ונוסע פוסק כתבא קנול ונשחרצ בית הנוקדש עכ"ל, וברמ"ב צ"ל שם הלכה ג' נכתב בהגהה צפ"י הנושנה צפ"ב דרנולא פסק באבא שאלו וכאן חזר בו רצ"ו ופסק כתבא קנול ונשחרצ בית הנוקדש עכ"ל. ולפי השקפתו בגוף הלכה של רצ"ו, וצ"ל הגו' שהשתנוט צפירושו פה דנולא, יראה לי כי הרמ"ב צ"ל אומר דבר אחד ולא חזר לחזוריו צפסק הלכה, לפי לשון הרמ"ב צ"ל ה"ג המכרת, אכל ונשחרצ בית הנוקדש נהגו כהנים קלסול צעלונן שלח יהו ונוסקרן נהרות אפילו לתלמוד חכם עד שיקבל עליו דברי חצירות, לומר רצ"ו צפיעת אבא שאלו שאומר (צבורה דף ל' ע"ב) אף תלמוד חכם אינו לריך לקבל צפ"י שלשה חצרים, אכל ונ"ו וודה אבא שאלו שתי"ח לריך לקבל צפ"י וני שירלה, כי קבלת חצירות אף ראינהו שנהג צליעאל (לעיל) ונכרתת היא, ויהא טעם ונוסקרן לזה ונשחרצ בית הנוקדש נהגו כהנים הקלסול צ"ה ולפיכך חות"ב צ"ו של ר' חנינא צ"ן אכתיבא נרצן ונדידיה, ופי' רש"י ז"ל צלשונו הזהב ונתלמודיו שקבלו עליהם דברי חצירות, היינו לאו דוקא לפי שלשה חצרים, ולכן נודיק לשון רצ"ו "עד שיקבל עליו דברי חצירות" וזה שהש"ב ר' יוסי כבוד זקן יהא וננח "דלפ"י תלמוד חכם לריך לקבל" כלשון רש"י שם, ולפיכך פוסק הרמ"ב שפיר בהלכות אליציה דאבא שאלו, וזו שטולא ונלשון רצ"ו צפירושו חצר נקרא תלמוד חכם, ואור"י בגו' צבורה (דף ל' ע"ב) אכל לקבל וכו' ותלמוד חכם אינו לריך צפ"י שלשה, אכל קבלת חצירות לא צפ"י שלשה דוקא צעיקו, ואחן לך עוד אות ונופת על זה, ונן הירושלמי הנועתק גם צרצ"ו רש"י ח"ל חמי כל אכל לריך לקבל עליו אפילו חצר תלמוד חכם, קתם קבלה אכל שלשה, ואכתיב ידענו היעב כי הרע"ב היה ונדייק היעב צרמ"ב צ"ל בהלכות, וחספן לפתש כפי רש"י ז"ל, ולזה צהירים לכו עתה דבריו, אפי' ת"ח אינו נאון לענין נהרות עד שיקבל עליו דברי חצירות, ונוסקרן ונופרש ואין קבלת דברי חצירות צפחות ונשלשה חצרים אלא אם כן היה הנוקבל תלמוד חכם שאינו לריך צפ"י שלשה, אכל קבלה צע"י וזה הרמ"ב צ"ל אינו קותר את עלמו אלא צ"ה.

מסכת שביעית פרק עשירי

דף מ"ז ע"ב משנה ח' הנוחזר חוצ צפיעית עיי' ר"ש אי' כונו צפיעית דכי ונקן צבע שנים, ע"י תו"ט שכתב ורש"י צפ"ד דגיטין (דף ל"ז) כתב כלשון אחרון, ולדעתו הוא הנכון כפי שנוצח ונעשר שני (פ"ה ונשנה ו') ערב יום טוב הראשון של פסח של רציעית ושל צפיעית היה הציעור, ונופרש הרע"ב דכתיב (דברים י"ד) ונקלה שלש שנים, ונאמר להלן ונקן צבע שנים צפוער שנת השננה וכו' עד שיצא פסח של שנה הרציעית, וכן של שנה ששית וכו', איפול לזאת ונדכתיב הכא כונו, ונקן צבע שנים, הוא עד שיצא השנייית של חג הסוכות, והוא הקן הכנון, וע"י ספרא (פ"ח ז') צפיעית נאמר ג"כ שנת לה' כונו צפעת צראשית ו"הכפ ואז נלסל צפיעית שהולך היום אחר הלילה שולפניו (ועיי' ראצ"ע שנות ל"ה ג' ויקרא כ"ג כ"ד צבורה שצת) וע"י ספרא ויקרא כ"ב כ"ח קל"ד, והיא השעה האחרונה של צפיעית.

שם יאמר לו ונשנוט חמי, שנא' זה דבר השנוטה, ע"י ת"ט ח"ל הר"ש ונדכתיב זה דרש דאל' אלא לדבר אחר, ולדעתו צ"ל להורות שנולת דבר אינו צפוער הענין והגלם אך הדיבור, כונו זה הדבר אשר דברנו (שנות י"ד י"ב) וצור"ר קדושים (פ' כ"ד) על ערות דבר פ"י דבור ונוט וכן צפוערין (דף ו"ח) על דבר אשר ענה על עסקי דיבור, ונאמר שהולך הדבור ונפיו התיירו כו"ש הרמ"ב צ"ל ונצוחר רש"י (גיטין ל"ז ע"ב) לריך לומר דיבור של שניייה, וברמ"ב צ"ל (ה"ל שניייה פ"ט ה"ל כ"ח) ונצוחר חס אומר אעפ"כ ראוי שתקבל, יקבל ונוטו שנאמר לא יגוש והרי לא נגש וצ"ע גיטין שם ונצוחר דוקא כשאומר צפוער חמי וכן לך אין כאן ונשם לא יגוש דלא צ"י דינא קתבע ליה ולאו ונשם חוב, ואולי גם דעת הרמ"ב כרש"י שנוסקרן ואל

דף י"ג ע"א משנה ג' הנוקבל עליו להיות חזק וכו' עיי' הרע"ב ותו"ט ונעיר עליו ולצוקף כחצו, והרמ"ב צ"ל צפירושו כחצו לדאבא שאלו אכל בחצורו פ' עשירי ויהלכות ונשכח ונוסע פוסק כתבא קנול ונשחרצ בית הנוקדש עכ"ל, וברמ"ב צ"ל שם הלכה ג' נכתב בהגהה צפ"י הנושנה צפ"ב דרנולא פסק באבא שאלו וכאן חזר בו רצ"ו ופסק כתבא קנול ונשחרצ בית הנוקדש עכ"ל. ולפי השקפתו בגוף הלכה של רצ"ו, וצ"ל הגו' שהשתנוט צפירושו פה דנולא, יראה לי כי הרמ"ב צ"ל אומר דבר אחד ולא חזר לחזוריו צפסק הלכה, לפי לשון הרמ"ב צ"ל ה"ג המכרת, אכל ונשחרצ בית הנוקדש נהגו כהנים קלסול צעלונן שלח יהו ונוסקרן נהרות אפילו לתלמוד חכם עד שיקבל עליו דברי חצירות, לומר רצ"ו צפיעת אבא שאלו שאומר (צבורה דף ל' ע"ב) אף תלמוד חכם אינו לריך לקבל צפ"י שלשה חצרים, אכל ונ"ו וודה אבא שאלו שתי"ח לריך לקבל צפ"י וני שירלה, כי קבלת חצירות אף ראינהו שנהג צליעאל (לעיל) ונכרתת היא, ויהא טעם ונוסקרן לזה ונשחרצ בית הנוקדש נהגו כהנים הקלסול צ"ה ולפיכך חות"ב צ"ו של ר' חנינא צ"ן אכתיבא נרצן ונדידיה, ופי' רש"י ז"ל צלשונו הזהב ונתלמודיו שקבלו עליהם דברי חצירות, היינו לאו דוקא לפי שלשה חצרים, ולכן נודיק לשון רצ"ו "עד שיקבל עליו דברי חצירות" וזה שהש"ב ר' יוסי כבוד זקן יהא וננח "דלפ"י תלמוד חכם לריך לקבל" כלשון רש"י שם, ולפיכך פוסק הרמ"ב שפיר בהלכות אליציה דאבא שאלו, וזו שטולא ונלשון רצ"ו צפירושו חצר נקרא תלמוד חכם, ואור"י בגו' צבורה (דף ל' ע"ב) אכל לקבל וכו' ותלמוד חכם אינו לריך צפ"י שלשה, אכל קבלת חצירות לא צפ"י שלשה דוקא צעיקו, ואחן לך עוד אות ונופת על זה, ונן הירושלמי הנועתק גם צרצ"ו רש"י ח"ל חמי כל אכל לריך לקבל עליו אפילו חצר תלמוד חכם, קתם קבלה אכל שלשה, ואכתיב ידענו היעב כי הרע"ב היה ונדייק היעב צרמ"ב צ"ל בהלכות, וחספן לפתש כפי רש"י ז"ל, ולזה צהירים לכו עתה דבריו, אפי' ת"ח אינו נאון לענין נהרות עד שיקבל עליו דברי חצירות, ונוסקרן ונופרש ואין קבלת דברי חצירות צפחות ונשלשה חצרים אלא אם כן היה הנוקבל תלמוד חכם שאינו לריך צפ"י שלשה, אכל קבלה צע"י וזה הרמ"ב צ"ל אינו קותר את עלמו אלא צ"ה.

שם ונושנש צצית הנודרט, כתב הר"ש והרע"ב ונשנוט תלמודי חכונים, ונהה חידש צ"ה, וכ"ל, שכת חצרת חצרים, היו ונן החקידים האסיים החזירים (עיי' ספרי חקרי קדונויות פרק א' וצ"י) וכל חצר ונוכרה לשונש ולשנוור כתציהם צצית ונרשייה (יוסףון קדונויות פ"ג) וזה נכר צוושנה שהוא חצר, ונוצן היעב סוף הנושנה אונרו לו לא צאו אלו לכלל, כלומר אלו הנודות הפרעיות שזכרו צנושנה הנויחקות לחצר, לא צאו עוד לכלל הנודות אשר אי אפשר לפורטם כי רצים הם (ע"י צבורה ל' ע"ב, שצת י"ד, חגיגה י"ח ע"ב, ירושלמי צרכות פ"ט ה"ו, חולין ק"ו, ירושלמי חגיגה פ"ג ה"ח נדה ל"ג ע"ב ותוספתא פ"ה, וספרי חקרי קדונויות ונאומר האסיים).

לעני ונגר תעווב אוחס (וזה"ל) וכן הצית זו חלה, ונצטר
צקוף, יען צספרי לאור צסס "דצר אחר" ועוד שלקט שכתה
ופאה פטורים וכן הנועטרות וחיצין צחלה, ויס לו הנושך, עיי
צצת ל"צ אל תקרי צהלה אלף צחלה, סנא' (יחזקאל וי"ד)
להניח צרכה אל ציתך ועיש צנוהרש"ח דהא ציתך היינו
האשה לפי שנולות חלה ונועלת עליה ציותר כדאור"י לעיל
וק"ל ולכן פה דרש וכן הצית זו חלה שהאשה היא עקרת
הצית שהייתה צה.

שם משנה י"א ולא שכחתי, לא שכחתי ונצברך ונלהזכיר
שנוך עליו, האסנוכתא זו רחוקה אל לא
עצרת ציותר, לכן כ"ל לקרב אל הקצרה וצון לא עצרתי
כנו"ש הגאון ונצ"י"ס ז"ל צספרי סס, הוא ונ"ל אין ונעצירין
על הנולות שפירשו שנוניח ונלה שצידו ועושה ונלה אחרת,
וכן כאן שלא הניח ונלעשר ונונין הוא ולעשר עליו ונונין
אחר, או שהניח את התלוש והלך והפריש עליו וכן הנוחצרה,
ואלל כל הנולות ונצרך עליהן עוצר לעשיהן (ונמחות ל"ה
ע"ג, פסחים ק"ט ע"ג ונגילה כ"ח סוכה ל"ט) וכן שאמר
שלא עצרתי על הנולות וצרכתי עליהן צסס כד"ן, ולא שכחתי
ונצברך צסס ונלכות, ואנ"ג ונדרצן הוא אסנוכות אקרא ועיי
הוקפות יוס עוב צה.

שם משנה י"ב ולא נתתי לאוננים אחרים, ועיי כהצ
התי"ט לא ידעתי ונוני' ונפיק להא, והוא
פשוט שלא יתכן נתינה לנות שאין צו לקחה וקבלה כנו
שאר נתתי צקשור אות ל' (דצרים ג' ו"ג ט"ו, דצרים צ'
ה' ו"ג ע"ג) לכן דרש ללורך הנות או ונוקבל אל רישא
דקרא לא אכלתי (אני) צאני ונוני, ולא נתתי (לאונן
אחר) ונוני, וכן אצאר צדרך פשוט האסנוכתא של שונעתי
צקול ה' חלקי, הצחתי (להגר"ח ל"ל, הצחתי והוא עמיד
ונרצב) לצית הצחירה, עשיתי, שונחתי ושונחתי צו, ונין
ונפיק להא, וכ"ל שהוא אסנוכתא אקרא של עשר תעשר
(דצרים ו"ד כ"ג כ"ג) שנאמר צו ונקוס אשר יצטר ונקיש
וועשר שני לצבור ונה צבור אינו נאכל אלף צפני הצית
אף וועשר שני אינו נאכל אלף צפני הצית (ספרי ק"ו)
ולכן אור לצית הצחירה, כיו"ל צו אור הספרי (דצרים
כ"ו ט"ו) ויצחמו אל הנוקוס הזה, זה צית הנוקדש, ולכן
אין לפרש גצ' וועשר שני להציא חוך צית הנוקדש ונוש
הלא ידוע שאין טעון הנחה כנו צבורים, (ספרי) אך
צנוקוס שהוא צית הצחירה, והוא נקרא הצחת ונקוס וסי'
הד"ס ג"צ (יצנות ע"ד) הצחה וידוי אסור (לאונן) טוואה
ציעור וצית הנוקדש נעשה צית הלכות לתרוונה וועשר ציוני
עזרא (כחוני"י ו"י) ונלחכי הציא קורח לו (ונלחכי ג' י'
הציא את כל הנועשר אל צית האולה, והוא צצית הצחירה
ולפי צאורו ונחורלת פליחת הגאון הרש"ש ז"ל צהגהות שבי
לכאורה לא ונל"ו דנועה להציאו לצ"הנוק ונלותו אינה רק
לפנים וכן החוונה וכו' כי הנועשה תלונדו רק ונלות עשה של
ודוי וועשר שני, ואורו ונחכוין צלשון שונעתי צקול ה' חלקי
כנו שלמו צפרשת עשר צהצחת ונקוס צפני הצית, וסנד
לנועלה אל ושונחתי אתה וציתך, והלוי אשר צבעריך (ו"ד כ"ו)
ועל הלוי אורו שיונחתי כפי הנועה צכל ונקוס שאחת ונלח
הלוי הזה הן לו חלקו (ספרי) לשונח גס אותו כי אין לו חלק
עניך

ואל יאמר לו צחצי ע"ש, ורחיתי צכסף ונשנה (הג' שניטה
פ"ט כ"ח) שכתה, דצרי רציו כנוה שכתה צגנולח ותלי ליה
עד שיאמר לו אעפ"כ, שלא כפירוש רש"י אלף קרוב לפירוש
הערוך, עכ"ל ועיי ג"כ צנוסורת הס"ס גיטין ל"ז ע"ג, ואחרי
דוחו צערוך צחות תל, שכתה אור רצה ותלה ליה עד דאור
הכי פירוש ונכהו ותולה הנוולה ללוה עד דאור הכי אעפ"כ,
נשאלה לנו האם דצרי רציו, ונוקצב עונו דצרים עד שיאמר
לו" קרובים לפירוש הערוך, אשר הוא עלונו ל' רש"י יתלמו
על עק, ונלחתי כ"ל לשער כי הרוני"ס הרגס לטון ותלי ליה,
וכן תלו (אויפה"יפנן) תלי תלים של דצרים כנוו הר לצור
לרוב (עיי רש"י יחזקאל ו"ז כ"ג אונולל"ה צלע"ו, וצרה כ"ג
וונמחות ס"ט) והוא ענין להפלגה צכח הדבור עד שיאמר לו
אעפ"כ, ופירשו אינו קרוב לפי רש"י והערוך, כי צל יחשב
כנו תלוה וצן, אך לקצב הדצרים עד שיאמר רולה אני
להחזירו לך.

מסכת מעשר שני פרק חמישי.

משנה ט' ע"ב ע"ב ונוקונו ונושכר לו, עיי תוס' רעק"ח
ז"ל הא הדין ונפורש צכאן להיפוך
וכו' צסיפח הקנה ר"י לראצ"ע אג"ק שהיה לו צשכירות
ול"ע, ול"כ להלדיק תצוצת ונהר"י ונעראני (ח"הנו סינן
פ"ג) צשהקרקע רק ונושכר להנוקסה אז אין רשאי השוכר
להשכיר ונפני תרעוונות וטני הדעת (ראצ"ד וכו'ו ה"ל
שכירות פ"ה ה') ואך ונקנה לו הונתנה אג"ק, אונס הכא
השוכר והנושכיר הוא ר' יהושע לא היה לו ונעולם דריסת
רגל צנוקונו ונושכר לו, אך כדי הונתנה תחול צקנין אג"ק
ונושכר לו הנוקוס, וצונתנה יכול שפיר לתת אותה הונתנה
שקבל, ג"כ לראצ"ע ונעש שנושכר לו אותו ונקוס, צחורת
אג"ק, ועוד כ"ל הכא אפילו ונוסם לא פלוג (עיי תוס'
רעק"ח כ"ג צקוף) לא שייך לר"ג לוור אין רלוני שהיא
ציד אחר, יען ר"י אור רק הנועשר וכן הנועשר שנתן ל'
ונר"ג צחורת ונקוס, ונושכיר לעלונו את ונעשר ראשון צנוקונו
וצהא ניחא ליה לר"ג להשכירו לכן יוכל להקנות אג"ק אף
צשהקרקע רק ונושכר להנוקסה, ועיי היעצ צרש"י (קדו'
כ"ז) ונושכר היינו ווכר הרי קיוע להשערתנו, שאלל ר"ג
ור"י ונקוס ונושכר דוונה לווכר צעלנוח להקנות ונתנה אג"ק
והצן (ואח"י רח"י צהגהות הגאון הרש"ש ז"ל שונתרן הנהר"י
צאופן אחר וועיר ון הש"ס, אשר לפעכ"ד ונחורלת היא).

משנה י' צערת הקדש ון הצית זה ונעשר שני ונעע רצני
פירושם ששניהם נקראו קדש (ויקרא כ"ז ל' ושם
י"ט כ"ד ולעיל ו"ג דע"צ) ולונה השוניט צבורים, (כעין ל"ע
של הגר"צ ונכה ו') אשר צאונת הוא צירושלנוי (צבורים פ"ג)
צסס ר' לער הקדש העליון וצרוני"ס (וועשר שני פ"ח הל"ד)
צערתי הקדש, הקדש הראשון שהוא צבורים, ו"ל שידוי צבורים
הוא העיקר הגדתי היום (רוני"ס צבורים פ"ג הל' י') ופה
נרונה צלצה, אס אין לו אלף צבורים צלצה כנוצאר צרוני"ס סס,
נתתו ללוי זה ונעשר לוי, כי ונעשר לוי אין צו קדושה
שהוא כנחלתם שאינה קדושה (הגאון ונצ"י"ס ז"ל צספרי
י"ג ה') לגר ליתום ולאלוונה זה ונעשר עמי, ונה שלא אור
לעניי אור צספרי שכולל גס לקט שכתה ופאה דכתיב צהק

דרזי שונעון ונה צשעת הצאה פרי חף צשעת הפרטה פרי וכן צהר"ג.

משנה ב' (דף פ"ז ע"ח) כל העיירות שצונענוד וכו' ועיי' ר"ע פירש כגון יהיריז ונוכיריו ידעיה ונוכיריו, וצירושלנוי ונזחל, כגון יהיריז ונוכיריו, ונה צעי לאשונעין צזה, ול"כ לצחר ציוחה, ע"פ הנושנה תענית (דף כ"ו), וגנורח (דף כ"ז) שהונענוד וניקודו של דוד ושונולל הרנתי יוקד כנוצחר צד"הי (ח' ט' כ"ג) ושונה היו הכהנים שהיו צונענוד ירושלים ידעיה ויהיריז ויכן (ד"ה"ח ט' י"י) ובמחנה (י"ח י"י) ידעיה צן ייריז יכן וצח להשניענו סכל ונענוד לריך להיות כנוו שיקדו הם צאנוונתס, וחצב אורחח אעיר ע"ד הגאון ונלצ"ים ז"ל שכתב צצחור הענין (מחנה י"ח י"י) צד"ה פסוק " כתיב ידעיה ויהיריז, ולנודו מחנה שידעיה היה צן יהיריז ונחצב עם אציו לשנים עכ"ל, ולפ"ד גם פה שלשה חגשים נפרדים ונונה מחנה, אך תחת צד"הי קורח לו " יהיריז " יכנהו צמחנה " צן יהיריז ", ולינו הוא ידעיה נחצב עם אציו כלל וצורר לנצין הוא.

משנה ג' דף פ"ו הפחות הסגנים והגצרים יולאים לקראתם עיי' תו"ט פירש הר"ב סגני כהונה, וכן פירש הרנו"צם וכו', ולפ"ז נראה דהסגנים סגני ליה, קורח לסגני כהונה צשם יותר נכבד והוא הפחות עכ"ל, צחור של החי"ט פ"י הרנו"צם שכתב "ופחות הם סגני כהונה" והר"ב "הפחות סגני כהונה" אין די צחר, שלל ונלכו דנוון צנוקרח צונשנה ובגנורח שקנן הכהן יקרא פחה, ולפ"ד יע צפירוסם ז"ל נוצן אחר, דע צנוקרח יצח שם התואר סגן רק לשר ופקיד ונוונה ת"י גדול ונונו צשלטון חוונרי, והשאל צחלנוד לסגן הכהן, והוא כהן ונשנה אחר כה"ג כנו שקורח הכתוב (ונלכ"ס צ' כ"ג ד') כהני הנושנה ותרגונו סגני כהני, איפוא לזאת ונפרש הרנו"צם והר"ב אחריו צונשנה, הפחות הסגנים שהסגנים פה סגני כהונה, לא סגני הפחות ונשים לפחות צשלטון שרי וחורי הארץ כנוו צכל ונקוס, וח"כ אין הסגנים נושכים אל הפחות כלל, אך הפחות לצד וסגני כהונה לצד ובצרים לצד יולאים לקראתם, ולפ"ד לא צצין תוס' רעק"ח ז"ל שולין הפחות, ונל' הכתוב הפחות והסגנים ירוניה כ"ח כ"ג הלל צפסוק ירוני הנוצן של הסגנים ונשים לפחות ושלטים ופה לסגני כהונה, וצאונת צרו"צם (סוף פ"ד ונה"ל צבורים) כתוב והסגנים צויו, אשר זה הוא גרסת ירושלנוי צונשנה, ונה כראה דשני שונות נפרדים ולא נרדפים הם, ול"ע על החי"ט שכתב ואין להגיה צונשנה והסגנים צויו, אשר הרנו"צם ונהיה כן לפי ירושלנוי כדלונן.

שם משנה י' ר' יהודא חונר עד חרנוי אובד אציו, עיי' תוס' יו"ט שונציח דעת הנופרטים להשנות פשטיה דקרח לפי ונחלוקת הת"ק ורי יהודא, ולצסוק צח להחלטה של"ל דרזי יהודא לא צח לחלוק חלל לפרש דרזי הת"ק, ועי' שנות אליהו צפ' הארוך שבי והנה הגוי (סוכה נו"ז צ') אינו נוצן כלל דהא והנחתו כתיב אחר כל הפרטה ורי יהודא סבר שהתנפה היה קודם קריאת חרנוי, ונראה טענות סופר שם צגנורח וכו', וחס לדרוש על פי פשטיה דקרח הוא, אענה חף חני חלקי הן לפי הגוי (סוכה נו"ז ע"ג, וכות י"ח ע"ג, ונחת ס"ח:)

עונק, והרחה ונן הכי (דברים י"ג צ"ג) ושונחתס, והלוי, שהוא נוחר צונענוד שני וצונענוד עני וצאכילת שלנוי שונחה, (עיי' רנו"צם פ"ג ונה חגיגה ה"ג, והגאון ונלצ"ים ז"ל ספרי קיון כ"ח) וח"כ הודיענו ע"ד הפירוש עניי זאת הפרטה כנו"ט הרנו"צם צסוק.

שם משנה י"ג השקיפה ונוענוד קדשך ונן השונים, חף חחה עשה ונה שהצטחתה ונה ענין הצטחה, ואזו הצטחה יס לה חסונתח על השקיפה, ולדעת הירושלנוי (ועיי' ר"ש וצהר"ח חושב " צרכות) זו לשון צרכה ונונחי נפקח חס לא ונן וצק, לכן כ"ל לשער דצר חדש צזה, אחת ונן הצטחות שהצטיח הק"צה צפרטה והיה כי יציחך (דברים י"ח כ"ט) היא צצין הצית (שם י"ג י"ח) שנה תציחו וצית הנוקדש נקרח ונוענוד (ש"ח צ' כ"ע) ותרגונו צצית ונקדש, כנוו תהלים (כ"ו ח' ושם ע"ו ג') ושלונה הונלך קרח חת ונוענוד קדשו השונים, כדונפורש (ונלכ"ס ח' ח' ל"ד ל"ט) והתפלל אל הצית הזה חחה תשנע השונים ונכון שצתך חה צית הנוקדש שקרח ונקוס שצתך ונכוון אל השונים, וזו התפלה של השקיפה ונוענוד קדשך ונן השונים לקיים חת הצטחתו להשקף לטובה ונצית הנוקדש אשר יצנה וצו ייח צרכה הוך ציחה, ועיי' צחור זה צצין סוף הנושנה כדי שחתן טעם צפירות אשר אין לו שום שייכות, אך כפי הנושנה צציתה (דף נו"ח ע"ח) ויזם שחר צצ"הנוק לא ירד הטל לצרכה וכיעל טעם הפירות, ושם הנועשרות (שפסקו הנועשרות) נעלו שיוון דגן, דונענוד נקרח חלצ (צנודצר י"ח) ועתה ונוצן שונתפלל ש"צנה צ"ג הנוקדש, ונועשרות יתנו כהונן, לכן הצרכה תחול, כדי שחתן טעם צפירות, חסו הכל ע"ד הפירוש עניי זאת הפרטה כנוצחר.

מסכת בכורים

פ"א משנה ד' הרנו"צם פסק הגר ונציח וקורח, והוא וירושלנוי וכן צשיע ח"ח (ס"י כ"ג סע"ע) יש ונועשים גר ונלחיות ש"ך ונדרחו דצריחה, ונפני טעם הירושלנוי שאצרהס חציו חב לגרים הוא, ונהה דוקח כשהוא שלח לצור וצצית הכנסת, ונונין לנוד הר"ב חפ"י צינו לצין עלונו ול"ע, וצפירוש הר"ש ונציח הספרי שנתנה לו דוצשה של יריחו ולריך להיות דושנה של יריחו נחמהו ליוכד צן רכב (ספרי צנודצר י" צ') והוא ונציו צניו של יתרו (ד"ה ח' צ') וצספרי כ"ט שס, ועי' אצות דר' נתן פרק ל"ה דושנה וחילי פירוש של דושנה הוא ונחה וגנוול (סנהדרין ל"ד וצערוך) חאי דישנא, לשון ונחנה אשר הונלך ונחלק.

פ"ג משנה א' רזי שונעון חונר חור וקורח שס, עיי' תו"ט פ"י הר"ב דצשעת קריאת השס לריך שיהיו הפירות צתלוש, ואינו יודע היכי ונפיק ליה ונפרי דהא חף צנוצור פרי הוא עכ"ל ול"כ לונר שהרצ ונעתיק רק לשון הירושלנוי (פ"ג הלכה ח') והוא לא ונפיק דוקח ונפרי חף ונן הצאה אשר אז צודחי צתלוש כן צקריחה השס אשר עליו כחונר, ולקחת ונראשית (דברים כ"ו צ') שהונה ראשית קריאת השס צבורים, נכתב צלדו " כל פרי החונה אשר תציח ונארלך ", לקרוא שם צאשר תציח והוא צתלוש העיקר, ונוצחר לשון הירושלנוי על דעתיה

והעם הפסקו ונלדצר (קטנה דף ל"ט) כדי שיכוננו לקריאת
הנוקריא לפניהם, ואללם כתוב וכפתחו עמודו כל העם, פי
הפסקו ונלדצר, ויענו כל העם אונן (כחוני ח' ו') ולפי הכלל
אין ענייה אלף ופני אחרים ועוד יותר ונצורר דעת הספרי,
כפי כיווקי הגר"צ ז"ל, דקונכו על ויה שכתוב (דברים כ"ז
י"ד ג"ו) וענית אונן אין עומים אלף ופני אחרים, וגם כאן
כתיב "ענייה ואונן" הרי ונעזרל ונכח שחזרו להקרות כל
העם ונכח סוף של וענית ואונרת בכל הדברים אשר לריכס
להיות נקראים דוקא בלשון הקודש, ואלה הדברים ונצוררים
צרו"צם לנשניות צאר היע"צ, אך יש ליישר נוסחא של צרו"צם
"ואונרו צספרי ויה ענייה האונורה כאן בל"הק אף ענייה האונורה
להגן בל"הק" והנוסחא צספרי היא ויה להגן בל"הק אף כאן
בל"הק, וכן הכתוב שרק ונשם ללמוד של"ל בל"הק, דחתיף
קול קול (קטנה ל"ג ע"א) וכתיב ג"כ אונן.

שם משנה ח' והקלים והצבורים ניתנין לכהנים, ועי' צה"ק
י"ט "ווינו זה שכתב הרע"ב וקלותם של
עשירים ונחזירין להם נראה לי שלא דק שכן צ"ה החובל
(דף ל"ב) אונרו זהו הלי' הקלים והצבורים נתיים לכהנים
והעשירים לא היו נתיים קלותיהן לכהנים וכו' " וצעיני
יפלא, שהרי הרע"ב דק היע"צ כדרכו הנייד, להשתנוש בל'
הנודיק צרו"צם, כונו (פ"ג הלכות צבורים הלכה ח') לשונו
"הציחם בכלי ונתכות טעל הכהן הצבורים " ונחור " הכלי
לבעליו " ויה אלו לונודים שדעת צרו"צם צגנורא, ועניים
צקלי נלרים הקלים והצבורים ניתנין לכהנים שעניים ניתנין
הקלי נלרים ואין ונחזירין להם, אלל צרישא עשירים ונציאין
צקלותם של זה, וניתנין לכהנים, והכהנים טעלים וידם,
ונשום ולקח הכהן הטנח ונידך, ונחזירים הכלי לעשירים,
והיינו הך חס ונחזירים צודאי נעלו ונקודם ויה שכתבו להם
וודוע כתב התו"ט שלא דק, ועוד ויה ונקשה ולישאנח
דגוני דעשירים לא היו נתיים, הלא דלפי הרע"ב והצרו"צם
פשטו צגנורא הוא דגם עשירים ניתנין רק ונחזירים להם
ואפשר לוור דגם דעת רש"י כן צצח קננח (ל"ב ע"א)
הקלין והצבורין ניתנין לכהן, והעשירים לא היו ניתנין
קלותיהן לכהן, רלוטו שהעניים נתיים צונתנה חלוטה,
והעשירים לא היו נתיים צונתנה צגנורה אך על ונת
לחזיר הקלותם של זה, ויפה העיר רצינו עק"ח ז"ל אין
זה לי הש"ס אלף דרש"י כ"כ שם, וכשאלתי ונסיבן לונד
צרו"צם שונחזיר לעשירים, דילונח סוף הונשנה נונשך על
שניהם.

תשובה דע שדייק ונלשון הונשנה (צבורים פ"ג ח') והגוני
ערוכה (צצח קננח ל"ב ע"א) עשירים ונציאין
צקלותם של זה, ועניים צקלי נלרים, וצתורה כתיב ולקח
הכהן הטנח, ותרוננו קלח ונידך, ואונרו הגאון ונלצ"ים
ז"ל (תורה והוליה דצרים כ"ו ד') שדרך העני שעושה
צעלנו טנח, וונתננח לשם הצבורים עשה טנח חדש אלל
העשירים לא יעשו צעלנוס רק יקנו וכו' לא כן הוראת
קלותם של כסף חסב, הוא ויין " כד " כונו שתרונס וכדה
על שכונה (צרחשית כ"ד ג"ו) " וקולתה " על כתפה, ואין
הוא הטנח ונידך, ואם הונשנה ונסיינות והקלים והצבורים
הוא דוקא על הטנח של העני, ולא על הקלותם, ונודיק
לשון

ר' יהודא אונר והנחתו זו תנופה, והניחו הרי הנחה, ונוכרה
הוא, שר"י לונד פשטיה דקרא דצרחש הפרשה (דברים
כ"ו ד') ולקח הכהן הטנח ונידך והניחו לפני ה', הוא
שכהן וניח ונוש, ואינו עושה תנופה, אך הצעל הצית
אונר עד צרוני, ואחר הנחת הכהן הוא טעל ואונר צרוני
וחזר וטעל הכהן ועושה תנופה, טנח' והנחתו (עי' רש"י
סוכה נ"ז ע"ב) וזו היא הוראת ונשכתו ר' יהודא אונר
עד צרוני אונר צצ, וגונר עד והנחתו, שאז היא התנופה,
ולזאת אין להקשות עוד על ר' יהודא שקצר שהתנופה
היא קודם קריאת צרוני, כקושית הגר"ח ז"ל ולפי רצ'
אליעזר בן יעקב דתיח ולקח הכהן הטנח ונידך לונד על
הצבורים שטעוין תנופה, ונוכרה הוא שהוא ונצאר פשט
דקרא דרחש הפרשה והניחו הוא הנפה, ונעשה הכהן
נגנר צאונרו ונניפה, והדר וענית ואונרת, וזו היא דעת
הנחח קננח צונתניתין שלט, לזאת צרו"צם (צפ"ג הלכות
צבורים ה"י צ') פוסק כת"ק שתנופה אחת היתה ציד
כהן אשר עליו כאונר והניחו שנוסב על ולקח הכהן, אונס
והנחתו נונשך על צעי"ה כונו וקדשתו (שנות י"ט כ"ג),
ויקרא כ"ח ח') ולא על הנפת כהן, זאת היא ונצוררת
צונשכתו ונניחו צלד הונצח הוא הצעל הצית וילח, ונולח
שר' יהודא חלק על ת"ק, לפיכך על נכון כתב צרו"צם
צפ"י הונשניות ואין הלכה כר' יהודא, ואין לריך לצצש כל
השס"ן והספרי שכתב ר"י אונר והנחתו זו תנופה (ועי'
צספרי " ונענו שנות" לשנות אליהו " ווילח תרו"ח לצסוף"
צקולר נונך שם.

שם ואחזו צשפתותיו עי' תוס' י"ט פ"י הרע"ב ושלח כדצרי
האונר כהן וניח ידו ת"י צעלים, שהצרו"צם צפ"ה, (ל"ל
צפרק תשיעי הלכה ו') ואעפ"כ העתיק סוף פ' ג' ונצבורים
ואחזו צשפתיו עכ"ל ולנוה לא ונציח ונצרו"צם עלנוו בהלכה
אחת (צבורים פ"ג הלכה צ') ואחזו צשפתיו והכהן וניח ידו
תחתיו וניקף, שכורך שתי דיעות ציחה, אך ל"כ שהצרו"צם
קוצה, צנת שהצעלים אחזין הקל צשפתו ציד אחת, ונתיחין
יד אחת תחת הקל צשוליה, ושניהם שוים לנצנה, וכן ונשונע
ונרש"י ז"ל (סוכה נ"ז ע"ב) ועיין שם, וצאופן זה לא הו"א
חליה, ולא הוי תחת ונוש (ועי' תוס' וננחת ס"ח, כהן, ופי'
הר"ש פה) והגן.

שם משנה ד' התקינו שיהיו ונקרין, והצרו"צם והרע"ב ונפרטים
ואקנווכה אקרא דכתיב (דברים כ"ו ה') וענית
ואונרת ואין ענייה אלף ופני אחר, ויה ונפרט רק צספרי ולא
צונשנה ג' פ"ז דקטנה, כנינוקי הגר"צ, ועי' צתו"ט שונציח
והצרו"צם כתב זה צסס ספרי, ולא ידעתי לונה, וכתיב עוד
שלא היו כולם יודעים לי הקודש כונו שנתצאר צעזר עכ"ל,
וצפ"י הצרו"צם ונשלים דצרוי " כונו שנתצאר צעזר חזרו
להקרות כל העם כדי שלא יצטישו אותם שלא היו יודעים
לקרות " ויה נראה שהצרו"צם סוצר שכבר התקינו להקרות
כל העם ציוני עזר, וצנת היא סונכו זה לונה שנאונר
וענית ואונרת אין ענייה אלף ופני אחרים, ויפלא לנו ונציח
פסקו ונסיק להא, ולכן נראה לי סוף לדבר זה וון הכתובים
צנחוני (ח' צ' י"ג) ונצורר שצזר תיקן להקרות צתורה
לאזני כל העם האים ונציים צעלנוס לקרוא צלי הקודש,

לפני זה ח"ל רצח לרצח צר ונרי ונחא הא ונילחא דאורי
 איכסי צתר עמיא אזילא עניותא, דתקן וכו' הסלים והצבורים
 נותנים לכהנים והוא הטעם של העני הולך אחרי הצבורים
 שהכל לוקח הכהן, אונס יס להעיר על פי פסק הלכה של
 הרמב"ם ונשנוע ווי וויי שהציאם בכלי ונתבות, או בכלי ערבה,
 צין עשירים צין עניים באופן הראשון הכלים אינם לכהנים
 וצאופן השני הרי הצבורים והסלים לכהנים, ולריך עיון זה.

סליק סדר ורעים.

מסכת שבת פרק ראשון.

דף ג' ע"ב דרבי גברא רבה הוא, כ"ל לפי הגמרא להלן
 (דף ק"ד ע"א) ואי צבוליה תמייה, צריש
 ונתיבתי, פרש"י טס, דקאי זהא ונסכתא ונוהדר צונקבת
 אחרינא, ונקרא רבי גברא רבה (ירושלמי פ"ב דע"ז הל' ח').
 שם השתא וניסת שפיר ונטי לך, כ"ל דצאונת השאלה
 הטעינו חצירו איננה כלל ונעין ונסתמה, אך רבי צענודי
 צונטנה ראשונה, פתר השאלה הרחוקה, ונושנתו הקרובה,
 שחייב ואינו דוונה לידו צונטנה שלפניה וי"ט ידו לא כ"ח
 הלכך כי הוליאה לא עקר וידי, וזו חריפות כפלאה להשיב
 אל השואל לא כענין, ונענין שהוא עוסק זה, והשתא וניסת
 שפיר ונטי לך דתיא, טוולא צרייתא צונתכונתה כפתורו
 גבי הוליאן לחון ונחשיבה, חייב לפי שאינו דוונה לידו הפשוטה
 לפנים וגופו לחון, אלוא יס לפתורו יתד לתלות צו צונטנתו
 סקדר לונקבת שבת.

דף ט' ע"ב ונשיחא ונעפירת של ספרים על כתפיו, כן הגירסא
 צעין יעקב, וצגווי על צרכיו, וכ"כ רש"י וצריב"ב
 וצריב"ב (הלכות תפלה פ"ו הל"ו) גם כן וצפירוש הנושכיות
 על כתפיו, ואולי טעמו ונווקין כתוב צדרו וגדר זון וכו' הוא
 ונעטס גדר להרחיק אפילו ההתחלה ונעל כתפיו והצן.

דף י' ע"א רבא חזייה לרצ הנוטנא דקא ונאריך צללותיה
 חונר וניחון חיי העולם ועוסקין צחיי שעה,
 עי סי אצנת איתן והקשה צעל תצ"ש על פרש"י חנו
 תפלה לית זה לורך חיי עו"ה, כונצואר צרכות (ע"ו)
 כ"ח), ועוד יס לדקדק היל"ל וניחא (על רצ הנוטנא) ולא
 וניחון, לכן כ"ל לצאה, כי רצא לשיעורו לתת היתרון ללמוד
 והנוליינים צהלכה, והרצות תפלה צצתי כנסיות (עי צרכות
 ח' ע"א) והשתפלל עם הצבור לא יאריך יותר ונדי (אין
 עונדון ל"ח ע"א) וכך ה"ס ונחגו של רבי עקיבא כשה"ס
 ונשתלל עם הצבור ה"ס ונקלר ועולה, וכאשר ראה את רצ
 הנוטנא דקא ונאריך צתשלה צצורה, וילאו האנשים ונפי
 טורח הצבור יותר ונדי חונר רצא על אותן היולאין שנוניחים
 חיי העולם ועוסקין צחיי שעה למוש חלי אובל ולשתות,
 כעין וניחון צונסי (צילה ע"ו) שרי חליעור האריך צהלכות
 וי"ט, ותלה רצא חנעא צרצ הנוטנא שנוטנא לו לקלר
 צתשלה ולאחריך צתורה ציותה, וצא על כסן תירון הש"ס
 והוא קצר זון תפלה לחוד חון תורה לחוד ופענוים עת
 לנעשות להי צתפלה הפרו תורתך ודוק.

שם קרי עליה רי זירא (ונשלי כ"ח) ונסיר חנו ונשנוע תורה
 גם תפלתו הועצה, עי ונחש"א ורי"ק ולי"כ הנושך הגוני
 אחד הוא, שרי זירא קצר, כפי עוונק הגיון הנוקרא, אס איס

שם אי איכא דאית ליה דינא ליעול ולית, לפי פ"ה התוספות
 (צד"ה סכא ונשנוע) והר"ף סיועת הש"ס הוא דער"ף
 דין ונחלמוד תורה, אולם לדעתי סיועת הש"ס על חיותי
 התחלת דין, רצ חנוי ורצ חסי, הוי יתצי וגרסי צימי ענוודי (צרכות
 ח' ע"א) שצית הנודרש כסון עליהם, והיו דייני דארץ ישראל
 (סנהדרין י"ז ע"ב) ולא עסקו צדינא כולא יוונא, אך לשעות
 כל שעתא ושעתא חונרי ליעול ולית, ואז התעטפו, ונולא
 התחלת הרין חללס ונשיטעטפו הדיינין, לא כן רצ חקדא ורצא
 צר רצ הוטא שהיו סצי דקורא (טס סנהדרין) יתצי צדינא
 כוליה יוונא וכצר ונעיטפיס הן, ונולא הו"א התחלתו ונשיטתחו
 צעלי הדין צטעטות, והי"טו הך דר' יונה ורי ירוניה ולא פליגי
 כונצואר צגווי ונקודס וצבור הוא.

שם דין חונת לחונתה, יעוין צחדוטי פאה פ"ה ונשנה ט.
 שם כזרק חצן לחונת, עי"י יד יוסף ושי"ע (ח"ח קכ"ז
 סק"ג) כגון חונת יין שהוא חקר חורק לחוכו חצן
 שיחוללה, ופלא הוא להוסיק ונלת "יין" ולפרש שהוא "חסר"
 ונה שלא מוכר כלל צט"ק, לכן חלי חונר טזה חונת הוא
 "כאד" עשוי ונעור הגדי "כפוח" (ערך) ואס מרק חצן צו
 וייד יתפולך לרסיס וילא הרוח, כן צקיבת איש נפוח רעצ
 אחר טש שעות, יצול הנוכלל צקרצו כאצן המרק זה וקשה
 לגוף כפרש"י ז"ל וצצין ונה שאונר חצ"י אס רק טעים
 צלפרח אינו קשה לו כאצן על לצו, וכן נראה להלכה
 ועי צ"י הלכות כעילת ידיס קכ"ז סע"א ולא יאחר יותר.
 דף י' ע"ב אלא ונעטה הינוטנא כווי חסור דכי (צדריס ז')
 האל הצאונן, ח"ר שרי לניונר הינוטנא, התס
 טס גופיה לא חיקרי הכי דונתרגוויין חלהא ונשינונא הכא
 טס גופיה חיקרי טלוס דבתיצ ויקרא לו ה' טלוס, לפי הצנת
 הנופרטים הגדולים (עי אלפסי תוספות ונחש"א ועין יעקב)
 נוכח דטלוס הוא השס "ושנו יתצרך צ"ה ונקרי שפיר טלוס"
 לשון ונחש"א, יס לתפלא על רציו הרמב"ם (פ"ג הל"ה
 ונחלכות קריאת שנוע) טוצא שלא הזכיר שאסור לונר טלוס
 צצית הנורחן כונו שונתפלא צאונת הכסף ונשנה (ק"ט פ"ג
 הל"ה) וכתצ, וצהדיח חונריין צפ"ק דצנת, טס גופיה חקרי
 טלוס וכו' וקשה עוד ונזה, כאשר יקשה הלחס ונשנה טס על
 רציו שכתצ לונטה חצל השונות הנויחדים והן השונות שאינן
 כונחקין וכו' ונשנוע דטלוס דלא הוי ונשונות שאינן כונחקין
 דנוותר לחונורו צצית הנורחן וי"ע ע"כ לטויו וקושיטו ככללת
 צדצרי הכסף ונשנה שונסיים ולונה כתצ רציו שונות הנויחדים
 וכו' לא, ע"ט.

ואני כפי נודת דרישותי צספר הזה חכמה לתרן שיעת
 הרמב"ם ז"ל ולישר הדורים צדרכי הש"ס להראותך הנוסקלה
 לרציו ז"ל, וחונר דצר ידוע ונספר שונות שאינן כונחקין
 חלל צבותיו ז"ל וטלוס לא נחשצ צהדיהו (ונסי קופרים
 פ"ד, שצועות ל"ה ע"ב) אך וכל נוקוס עריך "טלוס"
 ונחון

ונחנן ורחום הכמוס אלל השם, (עי' תוס' קטוה " ע"א) יען ונה, ע"ז צלה השפוצה פה צגונרתנו, התם סס גופיה לא חיקרי הכי דונתרגונין אלהא ונהיונאל, כלוונר עלם וגוף השם של אל ודדית הנסונך אל שאר הכמויים לא וניקרי אלל הונתרגם לגוף סס קדוש, כי כשתעיין בתרגום הונלח גוף השם "אל" הנקדש, לא ונתרגם כלל ע"ד (בראשית י"ד כ"י) אל עליון אל עלאה, ושם (פסוק כ"ב ו"ז א') חני אל שדי אלה אל שדי, ובדוונה צית אל (בראשית ל"ה ז') וכנהה רצות, ואם צדך השגה, צנודות צתפיסת ונשצבה לתואר ולכנוי ונעתיק התרגום "אל" אל אלהא, כונו (בראשית כ"ז י"ג) אל רח, אלהא חזי כולל (סס כ"ח ל"ג) אל עולם, אלהא דעלונא, ונהה יתחשב (שנוות ל"ד ו') אל רחום, אלהא רחונאל האל הנאונן (דברים ז' ג') אלהא ונהיונאל, אל אנונה (דברים ל"ב ד') אלהא ונהיונאל, חיפוח לזאת שרי לנניור הינונתא צצ"הכס כי התואר חין לו שיכות אל השם גופיה, הכא, שאקור לאדם שיתן שלום צצית הנורחן סס גופיה חיקרי שלום דבי ויקרא לו הויה שלום (שופטים ו' כ"ד) ונותרגונין "קדס ה'". ושם גופיה קדוש נשאר צפי הנותרגונין כונו שאר שנוות הקדושים שאין ננוחקין ואין ונעתיקם בתרגום, על דרך (בראשית ל"ג כ') ויקרא לו אל אלהי ישראל, ונותרגם "קדס אל" וכאשר נוצאר הנורה (ח"א פכ"ז וח"ג פני"ח) לכן גם שלום הנסונך אל השם גופיה עדיף, ואקור להזכירו צצ"הכס או צצית הנורחן.

ובפי הלעה זו, לונר רצונו שהתואר שלום רק עדיף ונשאר הכמויים אלל לא עלתה על דעתו לחשבנה צין השנוות שאין ננוחקין, לפיכך כפי שיטתו צגונרל חשב את התואר שלום כשאר דבר הקדש ולכן הפול קושית כסף ונשנה עלה "שתנויהא לו עוצא שלא הזכיר שאקור לונר שלום צצית הנורחן" הן זה כבר קפל רצונו תחת דצריו צהלכה ד' הקדוונת סס, ולא קריאת שנוע צלצד אלל כל ענין שהוא "נדצרי הקדש" אקור לאונורו צצית הנורחן וצצ"הכס.

ולפ"ז ניכל ליטצ השגת הרצ"ד, לא ונלחו סס רחום כי אם על הצורה ואקור לאונורו צצ"הכס, הן רחום צעלנו לא יתקדש יותר וון אל רחום, ואל רחום גופיה ונותרגונין אלהא רחונאל, והוא חינו קדוש ונכ"ש התואר לצד, ואשר חין לו כל יקוד צגונרל להשוות אל "שלום" הנסונך לגוף השם, ונפק"ו לפסוק הלכה כי רחום ונותר לונר כונו שאר הכיניין הננוחקין כונוצאר צרנו"צם לפסוק "שלום" ג"כ הוא וון שנוות הננוחקין כך נראה לי (ועי' צס' הורה ונליון ס' כ"ד צירושלם תרח"ס, שהצאתי חדושי אלה לדוגנאל ע"ש).

שם לריך להודיע, רש"י חהו דרך כצוד דשונא יתצייס לקבלה, עיי' הר"ף שנותנה על פרש"י, ול"כ לצאר פרש"י שנוודיע לו כי צתורת ונתנה ולא צתורת נדצה ותנויכת יד עני, שולח לציתו ונצלי ידיעתו, דלז יתצייס לקבלה, שכאנור אלל שצת אוח צרית, הוא אוח גדולה ואהצה (שנוות ל"ח י"ג צרש"י) וסוניך ליה לדעת, שהם נתרל צקבלתם את יום הנוטחה לונתנה, ונהו ונדת חציצות יתירה שגלתה תורתנו, שלא קבלו את השצת כעני השפוט

יד, או כותהן לתיך ידו של עני ונצלי ידע ונלפניס ונהה, חה כוכת תוס' ג"כ "אלל הנותן לרקע שהנוקבל ונחצייס צונתן צסת" והוא העיקר הרעיון ונה שרצח צר ונחסיח צל ללונדנו צנועלות ההשחיות של ישראל אל אציהם שצשוניס צאות צרית השצת, וונלד השלנויות הנפשויות אשר צהן ינוח יחוד האונתי, צלי חוכס והקפדה, ונחויצים אכחו לשונור אוח השצת אשר נאונר עליו ציני וציניכס, וגנוול הרוחני והשעטנו הוא כלחי וצלתי נחלוק, ונכחן אונר רצצ"ג הנותן פת לתינוק לריך להודיע לאנו, רלונו ג"כ להודיע לה כי לא נתן פת לחס לתינוק שלה צתורת לרקע כל ונשען לחס, אך לחצצו כונו שייפהו צנושחל או צכוחלל סצצ עינו (עי' לקונן דף ע"ח) ועל רעיון זה תקצו כל הסוגיא ההיא עיין צה.

שם ח"ל היינו דאנור רצ ונילתח אלצייסיהו יקירא, רש"י לניו שרגיל ללוצשו, והנסיון ילונדנו הספק וני שרגיל ללוצש אוחו הנועיל יום יום יחל צעיניו, ול"כ לחדש דבר צרור צנה, כי ונילתח הוא כפי הערוך צגד של לונר נקי שדוניו יקרים וח"ו לוצשו רק לעתים שונים, (או כלי ויילת, יעצן) לזאת השתנוש רצח צר ונחסיח צנוללה נונרלה ענווקה ולחה, שרצ חסדא צקש לשנווע רק שנועתתח חדתח ונשנויה דרצ, וכאשר העיר אזנו צנאונרו של רצ ונענינו של הנותן ונתנה, אונר ליה חציצין עלך שנועתתח דרצ כולי הא, ח"ל חין, ח"ל, היינו דאנור רצ, צגד לונר נקי ליקרתו צכל עת שילצשהו הליוש יקירא צעיניו בצגד חדש, כלוונר חס שנועתתח דרצ חציצין עלך כל כך, חיןך לריך לשנועתתח חדתח, אך תוניד השגה צאשר שנועת ונכצה, והיו חציצין עלך כחדשות, ונהו הפירות הנכו, ונילתח (נועיל לונר נקי) אלצייסיהו (לניו שילצשהו צכל עת שילצוש הצגד) יקירא (תוניד יקירא וחצוצה צעיניו כחדשה) וצלדק השיצ לו צתרייתח עדיפח לי ונקונייתח, כי זו השוצה ניילתת על כל שאלותיו צדצר שנועתתח דרצ, ר"ל חס השצת דריכך לתת חשיצות לחדושי דרצ, או חין חשיצות יותר ונאשר תוניד תחשבס כחדשות.

שם שצשציל שני סלעים ונילת שנתן יעקב ליוסף יותר ונשאר צניו נחקנלו צו אחיו, תינוה לי ונלי דוקא צ' סלעים, וצאונת פרש"י לאו דוקא נקנו, וכן צרנו"צם (הלכות נחלות פ"ו ה"ג) לו חכונים שלא ישנה אדם צין הצנים צחיו אפי' צדצר ונועט שלא יצאו לידי חרות וקנאה כחיו יוסף עם יוסף, דעתו גם כן לפרש צ' סלעים לאו דוקא, אך לאו תירוץ ונכפיק הוא, אוננס ונה שנוציח רש"י "צתלונודי רצונו ילחק הלוי ונלחתי כחונת פסיס סצצ פס ידו נתן ונילת ולא כל הכחונת" כשאר עוד כחידה או כנציאות, ולכן השצתי דרצו של רצ חונל, ופירש"י של רצונו ילחק היינו הך דאיתא צנודרש רצה, פסיס שהיתה ונגעת עד פס ידו, ד"ח פסיס שהיתה דקה וקנה ציותר ונעוננת צפס יד, לפי דעת אחרונה, ונפרש רצונו ילחק פסיס ראשי תיבות סצצ פס יד (נתן) ונילת, ודעת ראשונה פסיס שהכחונת היתה דקה והיא כונשקל שני סלעים הנענונת צכף היא הנקראת פס יד, ולזאת כל הכחונת צנושנוע, לאפוקי ונדר"י אך סצצ פס יד ולא כל הכחונת.

שם נחגלגל הדצר וירדו אצותיו לנולרים, עי' תוס' ואע"ג דצלחו

דצלאו הכי נגזר דכתיב (זרחית ג'ו) ועבדום ועמו אחתם: וחולי ז"ל דבעת נגזר ונגלה לאברהם כי גר יהי זרעך צעת התיב נחודע לו גם כן תולדות של יעקב יסוביהם ונגלגליהם וקצה ראשונה של יוסף וע"י זה נחגלגלו וירדו לנולדים, (ע"י רש"י פי' וישב) ולולא הקצה זה לא ירדו עור, ולא נגלה סוד זה לצחירו.

שם ונאי קרובה חלינוא דנויקרצא חוטא והא קא חזי לה, חלח ונתחך טיטיבתה קרובה עומתיה ונולערין, וניה הוכחה ונן הקרח כי שנה אחת קדושה לה קדום, לכן כ"ל שבח ללמדנו שהיחס קרובה והיא נולעה, הוא להנעיט ולהקטין (ע"י לקונו ל"ב קטנתי, כחונעט ונכחה נוכחותי) ועיניו העיר קרובה ציורת ציטיבתה ונעיר קדום, ולא זועא שהתי' אך להקטין ר"ל היא זעירא ונן הצרתה, וגם עומתיה ונולערין ויושצי קדום, וצבונה, צענה אחת כנוצאר.

י"א ע"א לסקוף חרצה, (עורא ט"ו ג') לרונוס את צית חלטינו ולהענויד חרצותיו, לפי הצנת הנופרטים שהעיר תהא חרצה, ונאי ונשונע ונלסון הקרח, על העיר, על כן צבין ונה שנוציא רש"י ז"ל ספח דקרח ונעורא (ט"ו ג') ולתת לנו גדר ציהודה וצירושלם ונוסקיף "וב"י כן זכינו לתת לנו גדר ציהודה" והוא צבין העיר על תלה, חונס כל שונה רוחה כי הגורא ונדייק הלסון ולהענויד חרצותיו, ולא ונסיפא דקרח, ע"כ נראה לי כי פירושו הוא לסקוף חרצה הצית הכנסת (ל' קצה צרות ו' ע"צ) שחא לרונוס צית חלטינו אשר ה' כוונך ונשאר גבות העיר והיה הצית חרוצ, ועתה כאשר נעיה עלינו חסד נסוצ ונצנה הצית ולהענויד חרצותיו צבין עדי ער, וכאשר עיינתי צר"ף ורש"י ונלחתי און לפירוש, צלשונו של הראשון "פירוש כשם שהענונוס צית חלטינו ונענויד את חרצותיו כך וי שחתי ורונוס צית חלטינו ונחריצ את הענווד" והאחרון ונקיים "ור"ח פי' שמה להציה צית הכנסת" עכ"ל ראונו זה שאמר רצ אשי חלח עבדי נותח ונחסיא דלח חרצה, וצרוך שנתן לי חלק צין יושצי צית ונדרש התלמודיים.

שם תחת ישונעאל ולא תחת עכ"ו, רש"י "לשונשו" יש לתווה על ונה סונך רצח צר ונחסיא את דרשתו על ונלת "תחת" הנושא הנוצאר, אשר לא חבר ונלפניס, וכן תווה "כל חולי" צונאורו אשר צרא, לכן נראה צעיתי, כי הוא דורש את הקללות שצבתוכה (דצרים כ"ח ו"ז) תחת אשר לא עבדת את ה' ועבדת את חויצקי, וע"י דורש, תחת וכו' ועבדת את ישונעאל, ולא עכ"ו, וכן כלם, חה הענין של הקללות (דצרים כ"ח ס"ח) כל חלי וכל ונכה וכו' לדורש כל החללים אינס גרועים כל כך כחולי ונעיים, כאב לב, וניחוס ראש ואשה רעה, והיא הנוכה אשר לא כתובה צספר, וכפי הנראה לא היתה הגירסא לפני רש"י ז"ל כל חולי, אך חולי לצד שפירש צפני עלונו.

שם חללה של רשות, ונהו החידוש צונאורו זה של רצח צר ונחסיא, צציאורו חללה של רשות, נראה לי לצאר עוונק הגיון הנוקרח לא כפי ונצין הפשוט, שונים הם חקר הנודידה צערך הרום, ורחץ צערך העוונק חלל לצ ונלכים אין לו חקר כלל (ע"י הנוצארים) אך שלשת חלה עוונדים על דרך השלילה, כשם שאין די לכחוצ ונרונוות השונים וענוקות הארץ כן אין חקר לנוחשצה של ונלכים, (ולב צח תחת ונחשצה, לפי שהלב הוא ונשכן הרטון והנוחשצה,

ראשית ל"ח כ"ו חיוצ כ"ד י' וצ"ל חנוים חלחלה ונשחונט על הנוחשצה, עיין ערוך, ויקרח רצה צריש אחרי ונות שלצן ונלח חלחלות) והו שנוטעים רש"י ז"ל עוונק לצס, ונוכל להענוים דרשתו צעלס לשון הכחוצ שונים לרום צרח יריעות ורחץ לעוונק, צעוונק הארץ יש יונים (ונשל לד"ו) חגונים (קלנוסים) ויושצי הארץ (לצלרין) וכל חלה לצ ונלכים אין חקר, אין ונשפיקין לכחוצ חללה של רשות ולפ"ז צח רק לדורש ונשפלת עוונק לצס של ונלכים לצד.

שם יפה הענית לחלום כאש לנעורת וצו ציוס ונהו הדנוין עוד של צו ציוס, ל"כ לי ע"ד הכחוצ (שופטים ט"ו ג') כאשר יתק פתיל הנעורת צהריתו אש, רק כשהוא קרוב אל האש, אז נוריה את ריח האש ויוד עולה צלה, כן אז יפה התענית, הדנוין על האש, חס התענית, האש, קרוב אל החלום, חל הנעורת, אז יתק פתיל דנוין החלום צהריתו אש התענית והדנוין שנה כי דוקא צו ציוס הקרוב חליו.

דף י"ב ע"ב ח"ל רחונח ידכריך ללסלם היכי עבד הכי והאמר רב יהודא לעולם חל ישאל וכו' אין ונלחכי השרת מקקין לה, לכאורה קשה להצין קושיה הש"ס כנוצאר לעיל הנוקוס ירחם ורחונו ונרוצין חינו תפלה ולעקה וחיו שואל לרכיו, ונה קושיה היכי עבד הכי, זו היא קושיה הש"ס צונסכת קוטיה (דף ל"ג ע"ח) על תפלה רחוני היא כל היכי דצעי ונללי צכל לשון ונקשה שפיר הלח וי"הש אין מקקין חלל פה זונקין אונר ליה הנוקוס יפקדך לשלום, חינו שואל לרכיו וחיינו תפלה, אך ח"ל הקושיה היתה ונחונקין אונר צלשון חרוני "רחונח" והוא כעין תפלה שהיא רחוני, ורחוני כל היכי דצעי ונללי כקושיה הג' צקוטיה.

שם חל ישאל אדם לרכיו צלשון חרוני, ענינו של חקרן ידיעת ונלחכי השרת צלשון חרוני זולתי גבריאל (ע"י תוס' צד"ה שאין) וענין השפלת ערכת לשון חרוני צתפלה, נראה לי על דרך הפשט והסקפה עיונית חע"א דהס ז"ל צנוקוס חחר הריונו ל' חרוני, שחאס ראשון ספר צלי חרוני (סכהד' ל"ח ע"צ) ושפת חרונית קרובה וחחותה של לשון הקודש היא (ירושלמי צריש פ"ז דקוטיה וספ"י דשנת) צב"ז צונן ר' יוחנן, אשר הוא היה וניטיצת רציו הקודש (כדא"י צראשית הג' קל"ז) וראה חך רצו דוחא לתת סס ושחריית לשפה הקדושה הצורה ולחה, ועקר כלל גדול כי כל דצרי תורה חקורים להכתצ צשפת התורה הכחוצה כולה נטוה, צחאורס דצרים צצעל פה ח' חחה רשאי לכוחצן צשפת קודש כי ע"י כן תופר תורת ה' תויונה, ונחצו תורות צישראל, "כן כ"ל כונת הנוצאר" ורציו הקודש רחה כי עת לעשות לה' ולסס ישראל ושפתו, והחל לקצוע הנושנה קצ ונקי צשפת קודש, וכן החל תלמודו ר' יוחנן אשר שונס חותו צענוידה (צפרק חלו טרפות כ"ד) להענויד העצודה זו תפלה צשפה צורה צלי הקודש, והכרז על העס, כי אין ונלחכי השרת "אשר שונתם עלו ונצבל, וסס דצרו צלשון חרוני, וגבריאל הנוחלך המכר דכחאל צצבל הצין והחזין שפת הארץ" מקקין עוד חל ונחפלל צלי חרוני, ונהה כחהוה ההלכה צפי רצ יהודה לעולם חל ישאל אדם לרכיו צלי חרוני, כדי להענויד על צסיס כאון תפלה וכה צלי הקודש, וכן רחוי לדחוג צכל דור לונען לח תשכח תורת שפת קדשנו ונפינו ונפינו זרעינו לעולם. סס

ק ד ש מסכת שבת פרק ראשון נ פ ת ל י

שם שחיי חולה דשכינה ענוה (סנאי' תהלים וי"א ד') ה' יסעדתה ול"כ יותר ונסקף הפסוק כל ונסכבו הפכת בחליו, ש"ו חולה השכינה ענוה וכן ש"ו וזה הנובקר את החולה (כ"ל וצקר ונהפך ונסכבו) השכינה לועלה ונראשותיו של ונטתה, כי ונסכבו הוא ונטתו (בראשית וי"ט ד' ס"ג ד' ז' חדר הנוטות) ויותר ונסנועות וכן ונסכבו באשר ונוקבל אל לא ישב על ונטתה וכן ערש, ונפלא לי על רש"י ז"ל, פ' ויחי, שנופרש ונכאן אונרו שהשכינה וכו' ובאונת בתלמוד נוכלא רק וכן פסוק בתהלים וי"א המכר, ולא וכן התורה ואך צלקת טוב נוכלתי ונעין זה וי"ל, השתחוה כלפי שכינה, אבל לא כלשון רש"י ז"ל וי"ע לי.

דף י"ג ע"א והיתה אשתו נוטלת תפיליו ואוונרת להם כתוב צתורה (דברים ל') כי הוא היך ואורך יוניך צעלי שטנה הרבה וקרא הרבה, ושונס ת"ח הרבה ופני וזה ונת בחי' וי"ו ועי' צוהרש"י ונאי דוקא תפלין, לעגונת נפס נטלתם להראותם צינת הכנסי' ונדרשות שיתעוררו צוניתת זה התלמוד והדרה הקושי' לדוכתא ונאי דוקא תפלין וננהו הכי הנווכיה על צעלה אלל תפלין, לזאת נראה צעירי כי היתה נוטלת תפיליו לומר קיים זה "צעלי" וי"ש צזה "תפלין" בתפלין כתוב פ' ואהבת, נגד זה הכתוב צתורה (דברים ל' כ') לזהבה את ה' פרשת והיה אם שנווע, נגד (סס דברים ל') לשנווע בקולו, בתפלין כתוב ושננתם לטות ולהדבק בתלמודי הכוונס נגד ולדקסו צו (סס צאותו פסוק) להדבק בת"ח (כתובות קי"א) ואת שלש אלה קיים צעלי, קרא, טנה, ושונס ת"ח ואיה אריכות יניס שכתובים בתפלין לונעין ירצו יוניכס, ונפני ונה ונת בחי' יניו.

שם ע"ב צרוך הנוקוס שהרגו שלל נשא פניס לתורי' עי' עיון יעקב קאי על התלמוד וצעל ונגלת אסתה הסיג שקאי על הקצ"ס שלל נשא פניס לתורתו וצעק יוסף, ויש לדרק ה"ל לנינור בקיור שעצר על וזה שהזהירה התורה, וי"כ הנושך הקוגיא אחד הוא, כונה גדולים דברי הכוונס, פירשו, לא להתחקות ביותר על שרשי טעווי הנוטת (עיי' הגר"א והגר"ל חיות ז"ל) וזה התלמוד שונס ת"ח הדינה, פירש רש"י, "להסציר סתוונות הונטה ועעוניה" והתצדק בלצבו צידעו טעס כל דצר שאקרו, הרטה לעלוו ציוני הליצון לישן עונה בקירוב צטר והתפאר כי לא עלתה על דעתו על דצר אחר, ליגע באיקור כרת, כונו שהתפאר רצי ישנועאל אחי אקרא ולא אנה, ונוכלא שהוא עצר על סתם ונשנה, ולא נשא פניס לתורה לגלות את הקתוס, וצזה יהרוק כל גדר ועעס הנוטת, לאונר אם יצוטל הטעס, אז אינו איקור, ועי' אונר צ"הנו שהרגו, כפי הקבלה ע"הפ ואל אשה נזרת טוונחתה לא תקרב קבלו הס ז"ל אפי' ציוני הליצון (עי' חוסי' כתובות ס"א ע"א) והרחקה יתירה (עיי' סנהדרין כ"א ז') הוא הגדר אפינו לגדול העולם כאשר אונרו חז"ל צטלונו ע"ה ותלמוד טועה הו.

שם שסא צאנו לכתוב אין אנו ונספיקין, כלומר כדלעיל (דף י"א) אם יהיו כל היניס דיו וכו' אין ונספיקין לכתוב, ואולי זה פירושו הראשון של רש"י לפי שהן תדירות ועיין צזה.

שם ד"א אין שוטה נכגע ר"ל צין לטוב צין לרע אינו תורה.

שם ע"ב צרוך הנוקוס שהרגו שלל נשא פניס לתורי' עי' עיון יעקב קאי על התלמוד וצעל ונגלת אסתה הסיג שקאי על הקצ"ס שלל נשא פניס לתורתו וצעק יוסף, ויש לדרק ה"ל לנינור בקיור שעצר על וזה שהזהירה התורה, וי"כ הנושך הקוגיא אחד הוא, כונה גדולים דברי הכוונס, פירשו, לא להתחקות ביותר על שרשי טעווי הנוטת (עיי' הגר"א והגר"ל חיות ז"ל) וזה התלמוד שונס ת"ח הדינה, פירש רש"י, "להסציר סתוונות הונטה ועעוניה" והתצדק בלצבו צידעו טעס כל דצר שאקרו, הרטה לעלוו ציוני הליצון לישן עונה בקירוב צטר והתפאר כי לא עלתה על דעתו על דצר אחר, ליגע באיקור כרת, כונו שהתפאר רצי ישנועאל אחי אקרא ולא אנה, ונוכלא שהוא עצר על סתם ונשנה, ולא נשא פניס לתורה לגלות את הקתוס, וצזה יהרוק כל גדר ועעס הנוטת, לאונר אם יצוטל הטעס, אז אינו איקור, ועי' אונר צ"הנו שהרגו, כפי הקבלה ע"הפ ואל אשה נזרת טוונחתה לא תקרב קבלו הס ז"ל אפי' ציוני הליצון (עי' חוסי' כתובות ס"א ע"א) והרחקה יתירה (עיי' סנהדרין כ"א ז') הוא הגדר אפינו לגדול העולם כאשר אונרו חז"ל צטלונו ע"ה ותלמוד טועה הו.

שם ד"א אין שוטה נכגע ר"ל צין לטוב צין לרע אינו תורה.

שם ד"א אין שוטה נכגע ר"ל צין לטוב צין לרע אינו תורה.

זאת חנונו חנונים יחזרו לכוונתן ואל תשתנוש זמן הנוכח
צבלים שריתכו השצרים, ונטענום הכוונם עוד אחס) חבל
הק"צ חנונו כן הוא ושתנוש צבלים שצורים כלונור ויתקנס
היעצ צרתיתכו וירפא על נקלה השצרים, עד אשר לא נכרים
כי שצורים היו ונלפנים, וצוונצן זה חנו פותר ונלילת ישע"י (ח'
כ"ה) ואלרוק כצור סגיג' וחסירה כל " צדיליך " הוא העופרת
הנחבת אשר זה ידצקו השצרים אשר הטרפים ירחיבו " לעטען
לחאוונען " חסיר הסגים הרשוניים ונדיל אשר הוא גנא,
אך לעשה חסכס כחדשים וארפא כל שצ, ותהיו סלנוים
ונכצדים.

דף י"ט ע"א ח"ל כצ קרונוך רצק, פתגם זה שגור צפי
חצ"י (צ"צ קס"ז ע"א, חולין ק"ה ע"א)
צוונצן להשנור ונן הרנואים, חנונס צגוף הפתגם ונונח לווד
דך חן ונדודת יטרות להתנהג צודה וצונסקל צדרכי
החיים היוניים.

דף ב' ע"א ונלחיון את האור וכו', וננה"נו חנור רצ הונח
(שמות ל"ה ג') לא תצערו חס וכו' כלונור
ונל"ן שהצעה לחלק יולאת לחייב חף על הונחיו ונלהט
חס צעלים הועלים להצ וצוערים כוולאכה גוורה, ונפי
סלא חנור צו כל העושה צו כל ונלכה יונת אך לחלק
לא תצעה, להרות על ונלחיו ונלהט חס, לפיכך חנה
ונצער ונלחיו צצית הנוקד.

במה מדליקין פרק שני

דף ב"א ע"א כייחי כל צריחי דוערצא, רש"י צריחי חולין
ר"ל שהוא תרגום כל חולי, כל כהרל והגירסא
לרש"י כל כרייה, או כרייה כונו שנוציח הערוך, והפלה
שצערין ונציח שזו תרגום ירושלמי כרייה ר"ל חולים כרש"י.

שם ע"ב ונחי חנוכה על חיה נס קצעה, רש"י ולי
נראה דקושיה הש"ס ונחי חנוכה שהקפידו על
הנרות והשונים כונו צצת כדופורט לעיל (כ"ח ע"א)
חנור רצ הונח, חנור רצא לר"ך נר חחרת להשתנוש לחורה,
ונוסיק הש"ס צפך השנון שנעשה צו נס לזאת חנוניו כל
כך צשונים ופתילות של חנוכה.

אמנם לדעת הצריחא (ונגלת תענית פ"ט) והנדרסים
ונוצח צס' ונור וקליעה להגלון יעצ"ן ז"ל דעיקר
נס חנוכה הוא צציל חנוכה הצית צצית שני שנגנור צכ"ה
צכסל"ו וע"ד הנלחון על ידי ונחתיה, וכן נראה לי ונודך
לשון הרנו"צס (פ"ג ונלהכות ונגילה וחנוכה הלכה צ'
וכשגצרו ישראל על אויביהם, והדליקו ונונו נרות הוערכה
ח' יונים ולא ונכיר רציו לשון הש"ס " נעשה צו נס ",
אך ונסיים ונדליקין צהן (צשונות יונים) הנרות צער
להראות ולגלות חס, רלונו נס של הנלחון, ועוד לי רחיה
ונ"ל הרנו"צס, והיונים חלו הן הנקראין חנוכה, כיוני הפורים,
כונתו כונו יוני הפורים על שם הפור (אסתר ט' כ"ו)
כן חנוכה על שם חנוכה הצית כחוור הכי (כחוני"צ
כ"ז) לעשות חנוכה ושנוחה וצתודות ושיר (ס) זה פלא
שרציו

(ס) וכעין זה עיין הרנו"צס פרק ח' הלכה ח' ונלהכות
חבל ז' יוני חצילות ח' יוני הושטה כלונור כונו חצילות

תורה, ורש"י צס' יחזקאל (ו"ה כ"צ) כתצ וצעונונו נעלם
ונונו ונה שדרשו צקרצנות, ונשער חני שער נשאר דצ
אחד הסותה, כגון שיחזקאל חנור (סס פסוק כ"ד) ושנון
הין לחיפה וצחורה שליטת הדין, סס (ו"ו י"ד) ושנון
שליטת הדין וצחורה צשנון כחית רציעית הדין, וכן חק
השנון הצת השנון ונעשה, הוא אחד וננחה, וצחורה חן
לה שיעור והקצלה שיעור אחר (תרונות פ"ד ו"ג רנו"צס
תרונות ח' ח') לזאת יוכל להיות שהגנורא פה צא להוסיק
שחנניה צן חזקה צנה גם סתירה זו, שהעלו גם וקראו
ג' ונחות או שם שלש ונחה, גרצי שנון, ויטצ צעליה ודרשן
את שיעורן כד"ן תורה, וצוננחות הגרסה יותר ככונה, ונה
עשה העלה ג' ונחות, ולא העלו לו, אך הוא עלונו העלה
את סתירת השנון, ונוקצל היעצ התירון על ונה עשה, שעשה
הוא כהוגן.

דף י"ד ע"ב צעשה שתקן שלונה עירוצין וננלית ידים וכו'
על שתיקן עירוצין דהיינו צני חס חכס לצך
(ונשלי כ"ג ג"ו) וצעיין נעילת ידים חנור חכס צני (ונשלי
כ"ז, ח') שהוא גדר לפרך תרוונה " ונרש"ח " ורש"י ונפרט
עירוצין חנויס להולאת צצת, וננלית ידים לא קח וננונד
כלל, ויט להקשות הלא על כל ונלית ותיקון אשר חן וחקר יט
להסויד ונקרא זה ונחי הרנו או חסונכתא על חני חרי, לכן
כ"ל לונור צדך חסונכתא ע"פ הספרי והנדרכי (פ"ח צרכות
ונוצח צח"ח ד' סעיף ח') חלו דצרים לריכין נעילת ידים וכו'
ונני שלא נעל דיו, חס תלנויר חכס הוא תלנוודו ונשכחה,
ואס חנו ת"ח יולא ונרעהו, ע"כ ונענויס צאחרת הונלך
החכס צני חס תחפון שתלנוודך לא תשכה ותהי תנויד
" חכס לצ " או חניך חכס חל תענט ציליחה ונדעת לדצ
תהפכות " דצד שפתך וישרים " הוא סוף הפסוק חנוור
אז היי זהיר צני צונלית נעילת ידים, ועל עירוצין לעשות
סיג והרחה (צצת ל"ו וחוי"ח שנויו ס"א חף ונכנונלית
לר"ה) לצלי לעצור ולהענט צאיקור דאוריית' ונענויס צונלית
החכס חכס צני, וצפסוק הנוחוצר חריו, ערוס ראה רעה
ונכתר פתאים עצרו ונעשה, חיש הערוס צירחה רוחה
רעה העלמוית, ועושה סיג והרחה עירוצין להולאת צצת
ונכתר ווכל עצירה רעה, חבל הפתאים הונשליכיס ועל
פיהם כל רסן וגדר שגדרו חז"ל, ונחתאונרים צפתיותם כי
ישנור תורה הכחצה, ונצלי תיקון וגדה, חס יעצרו על
דצרי תורה עלונה ונעשה, ע"כ הזהיר שלונה נגד ונחרפי
ונערכות ותיקוני ישראל, וחנוור חכס צני כחכוני ישראל,
ואשיצה חרפי דצ כי דצר ח' לא היה לנו לחרפה.

דף ט"ז ע"ב ונחתנן ללורף וריחבן, עיי' הצונה לא יספיק
דצוק שצריחם ולהרתיכן וכו' וחני חנותי צדך
הנוסקר צדרושי צצת שוצה, שזה כוונת הפסיקתא שוצה ל"ה
חס הדיונו ונשתנוש צכני צצור גנאי הוא לו, חבל הק"צ חנו
כן חלא כל שיונשויו כלים שצורים קרוב ח' לכצצרי לצ (תהלים
ל"ד י"ט) הרופא לשצורי לצ (סס קנו"ז ג') לצ נצצר ונדכה
(סס ח"א י"ט) כלונור חס הדיונו ונשתנוש צכני צצור אחר
שכתון ללורף להרתיכו צצדיל או עופרת הוא גנאי, שהכל
צכירין את השצר והריתוך צתוכו שונצצר יחדיו השצרים (אך
שליון הנוכח נחנה ללורף ועשה ונהן כלים חדשים, וצכל

ק ד ש במה מדליקין פרק שני נ פ ת ל י

שם וכי נר קדושה יש זה ואל"ת הלך נר חנוכה קדוש
 כונו נר של שנה, ונחה מ"ל דשנואל סובר דנר חנוכה
 רק השניש של קדושה הוא, לגלות הנס העקרי, כדופורט
 לעיל לשניש הרנ"צ וכונה פוסקים, ולא קדושת עלונו
 של נס הפך, ולכן נוקשה וכי נר חנוכה קדושה יש זה
 וספיר ונתקף לה רצ יוסף וכי דס קדושה יש זה, הלך
 רק השניש של קדושה ונן השמיטה לכסות הדס השניש
 של נוליה, וצח לנשקנח שלח יהו ונלית צויות עליו (פ"ד
 הלכה ו').

דף כ"ב ע"ב וכי לאורה הוא לריך, והלך כל ארבעים שנה
 שהלכו בני ישראל צוודצ לא הלכו הלכו לאורו
 ותוספות תיונה אונאי נקיע ווי שנה לעולם כל העולם לאורו
 הולכין יש ונפרשים וכו' ולי' לתרן ולצחר הש"ס לפיכך נקיע
 ווי שנה לישראל, כי צושך ווי שנה הלכו לאורו של ארון צרית
 ה' ארון העדות שח' וארון צרית ה' נסע לפניהם (צוודצ
 " ל"ג) ונפרט צספר יהושע (ג' ג' ד') לונען תדעון את
 הדרך אשר תלכו זה, נוולא שתנייד הלכו צ"י אחרי אורו של
 ארון העדות, ונתיצ רצ ששת ונה דכתיב (שמות כ"ז כ"ח)
 ונחן לכרובת אשר על העדות יערוך לפני ה' ונשוע שרון
 היה ונאיר לפני ה' וכי לאורה הק"צ לריך או ונתיצ רצ ששת
 וכי ארון העדות לאורה הוא לריך אדרצה ווי שנה הלכו צ"י
 לאורה של ארון ולא להיפך כי הוא לריך לאורה אך ישראל
 לצד לריך לאורו של ארון כונו כל הנסיעה ווי שנה הלך עדות
 הוא שהשכינה שורה בישראל, לעולם רק לישראל הוא לריך
 אך ונה שנאור לפני ה' הוא נר ונעצו צשהיה הנס ונתקיים
 שווננה היה ונדליק וזה היה ונסיים, חה נקרא להעלות נר
 תנייד לפני ה' צדרך נס, וו עדות כאוונה שהשכינה שורה
 בישראל.

דף כ"ג ע"א אריצ"ל כל השונים יפס לדיו וסנון זית ונן
 הנוצחה, הושך וסנויכת הנואונים של רצי
 יהושע צן לוי הוא אחד צעיני, צסניהם צא לדרוש צצח
 התורה ונאירת עינים ונוולא ונקרא אחד, לדעת ריב"ל שנון
 זית זך לדיו לכתיבת ספר תורה להעלות נר תנייד של
 תורה, ועי' תוס' והצונה, וו ונרונן צנוקרא.

שם והיכן לונו רצ אויח אונר (דצרים י"ז ח"א) נוולא תסור
 רצ כחניה אונר (דצרים ל"ג ז') שאל אציק ויגדך,
 רש"י הא לאו דאורייתא היא הלך ונדצריהם וכו' ולי קשה
 הן כל ויילי דרצקן אסנוכניהם על לאו דלא תסור (צרכות
 י"ט ע"ב, סוכה וי"ו ע"א, ונגלה ג' ע"ב) וונה צא רצ אויח
 להוכיח ציותר על נר חנוכה, לזאת מ"ל כי רונן צילט סס
 לשווע אל הכהן העווד לשרת סס (סס ט"ו, צ"ג) על כהן
 חשוונאי שתקן צינויו ולא תסור, ורצ כחניה אונר כי התורה
 רונה צכלל על הנואורעות צקורות ישראל זכור ינות עולם
 צינו שטת דוד ודוד, לשאל פי הזקנים צצדור על כל הנסים
 ונה שתקנו, וחוכה צכלל ולא דוקא צפרטו לכן כדאורייתא היא.
 שם ונפני חשד, רש"י שהעוצרין רואין צגונר קלירו שהוא
 נוכלה את הכל ולא ידעו שנתנה כפר, ותיונה הלך ישאלו
 אס נתן ונודע עוד אונרים תצא ונאורה, ועוד חשד ישאר
 לעוצרין וצצין צושך ונן קלירו, לכן מ"ל אס לא אונרה התורה
 להניח פיהם צגונר קלירו, היתה הצרירה צידו להניח אינתי
 שירלה,

סרציו הרנ"צם לא פירט גם כן נס של פך השוון אס
 אוננס לא היה לו לחשוב לעיקר הנס, כדופורט צהלכות
 "והלכך וצרכינן אמיא, הואיל וצכל יום ויום היה הנס
 ונתחדש צאורו פך של שונן" וצפ"ד (הל' חנוכה הלכה י"ג)
 כתצ רציו "ולריך אדם להזהר זה כדי להודיע הנס ולהוסקף
 צצח האל", ומהר צלשונו ליונר שהיה הנס ונתחדש צאורו
 פך, כלשון האלפסי, חה לריך עיון אשר הנופרטים לא העירו
 כלל על הלכות הרנ"צם צצכונה לא פירט כרצו צהלכות.
 דף כ"ב ע"א אין צו וניס אצל נחשים ועקרצים יש צו
 ואל"ת דילונא עליס ולא דוקא נחשים (עי'
 ען יוסף) וייל, יען ראונו אונר אל הצור אשר צוודצ,
 וצוודצ נחש שרף ועקרצ ולנאון אשר אין וניס (דצרים
 ח' ט"ו) לכן כונו להשליכו לפני הנחשים, ונעיד הכתוב
 על זה צהקדיונן (צראשית ל"ז כ') ועתה לכו וכהרגהו,
 ואחר ההרגה נשליכטו צאחד הצורות ואונרנו חיה רעה,
 נחש שרף ועקרצ אכלתהו, וראונו הלינו ויידס לצל יהרגוהו
 צידיס אצל צצור ידע היעצ נחשים ועקרצים יש צו אך
 אונר צלצו הוא יעלכו ונהר ונן הצור לונען הלי אורו
 ולהשיצו אל אציו, וכאשר פנה ונאת אחיו להציח חצל
 להעלותו (ונדרט לקח עוז ע"ז) ויש צא הצור והנה אין
 יוסף צצור ויקרא צלצ נצצר חיה רעה אכלתהו צצור הריק
 ונוניס ונולא ונחשים, ולכן כחוצ ויקרע את צגדיו, וכל
 הפרשה נדרשת יפה צוונן האונר, וצפתי חכונים רחמי
 אחי' ששעיר ג"כ על הספוק צפי עקב *

ונן אצל צצעת וניס (צראשית כ' י') ה' קודס ונתן תורה
 כן ז' וני הונסתה ונן ונלח צצוע זאת (צראשית כ"ט
 כ"ז רש"י צסס ירושלמי פ"א דני"ק) היה קודס ונתן תורה
 ואין לנודין ונקודס ונית עי' תוס' וני"ק כ' ע"א ושס הנוקור
 לרנ"צם (פ"א הלכה א').

א לריך אבי להעיר על דצר חדש צהציאם את כתונת
 הפסים אל אציהם אונרו הכר נא הכתנת צכך היא אס לא
 וכייה ויאור כתנת צני, הוא תצוצה על שאלתם, ואס כן
 "חיה רעה אכלתהו טורף טורף יוסף" הוא סוף דצריהם, כונו
 שהתכלו אורו להנייתו הסבינו וניד לעשות כן ולוונר כואת
 "חיה רעה אכלתהו" (ל"ז כ') אל אציהם, וכואת ונלחו אחריהם
 להוליח אל הצועל, ועל ונעורף ודרוס וננהגס לקרוע את
 צגדיהם וסונלותם, כונו שהאנין הוא שיוסף ונעורף, קרע את
 צגדיו, כן יעקב כאשר שווע חיה רעה אכלתהו כתיב (ל"ז ל"ד)
 ויקרע יעקב את צגדיו, ועתה יוסר קקות חרות ונן הנוקרא
 הנוצחה, דל"כ ונח ידע שחיה רעה טרפתהו דלונא ליסטיס
 הרגוהו, הבי תכונת אצ רחונן אשר יש לו גענועין הרצה על
 צו אסונו להוליח את פיו לשטן חיה רעה אכלתהו וצוונטאות
 צועות חדרי צען טורף טורף יוסף, ועוד לונה לא אונר צני
 צני יוסף כדוד ששווע ונאצטלוס אך צודאי ראונו צעלנו
 עוד האנון כי צצור נחשים ועקרצים טורף יוסף, לזאת
 הוא הציח הצצורה הרעה לצציו והוא היה אחד ונן הנוגדיס
 "חיה רעה אכלתהו" צצור צוודצר היה טורף טורף יוסף
 אחיו צודאי ונשמי הטורפות כדי להחזיק לצ אציו צאוונה כי
 ונת יוסף להחאל עליו כהונר על היחוד, חה דרך טעני ואונתי.

שירלה, וני ון העוצרין ושצין שלא ראו יהיו חושדין אחרת, אבל השתא שהכל יודעין שהחורה אונרה רק להניח צסוף גמר קלירי, אין ון העוצרין ושצין יחדו כלל צנושך זון קלירי, כי יחבו לראות סוף קלירי ווכיח על תחלתו לקיים וולת פאה ע"פ החורה.

דף כ"ג ע"ב הרגיל צנר הוין ליה צנים ת"ח, לא רחוק הדצר לדמות אל שאר דצרים שצקדו' שהמהר דצנר קטון או צטפל זוכה לדצר גדול או לעיקר הדצר, כמו הזהיר צמוחה זוכה לדירה נאה, שהיא העיקר, והזהיר צלילית זוכה לעילית נאה שהוא דצר גדול, כן הרגיל להדליק נר קדושה של שצת וחוכמה זוכה לאור גדול של תורה וצניו תלמודי חכמים, הונאיריס חת עיניו צאר שצעתים.

שם דרחיס רצקן הוו ליה צנין רצקן וכו' רש"י וונרה"ש שא דוכה וורה כנגד וורה, ול"כ שפירושו הוא וני שהו ליה צנין רצקן הוא אורצ רצקן, והראיה דדחיל רצקן הוא גופא הו לורצא ונרצקן, ענינו חס הוא גופא לורצא ונרצקן הוא, אז חולק צצור צוורא רצ חת הרצקן, ואס לאו הכי שאינו הוא גופא לורצא ונרצקן אך ונשהונען וניליה צעיר (קדושין ל"ח) כלורצא ונרצקן ג"כ יודע דדחיל רצקן, ורש"י פ"י לאו צר הכי " שאינו רגיל לעסקו צתורה " לפי הווצן דוכה ווכרה לפרש כן, דחס לאו כן אונחי לא זכה צעלנו להיות לורצא ונרצקן, אך לפרש"י ונשהונען וניליה יקשה שהוא ציטוי ולא זכיה להצא.

דף כ"ה ע"ב ותזנח ונשלוס נפשי (איכה ג' י"ז) ח"ר אצרו זו הדלקת נר צצעה, רש"י צנוקוס שאין נר אין שלום, ועי עיון יעקב ונפני הגזירה, ול"כ לצאר על פי הש"ס (צנוות ס"צ ע"ג) שרוי צלא חשה שרוי צלא שלום דכתיב (איוב ה' כ"ד) וידעת כי שלום חשלך וכו' וכל חשה שאינה מהרת צהדלקת חנר של שצת תוונת צצעת לדיתה, נוולא צצהדלקת חנר שלא היתה מהרת צה, ונתה עליו חשתו ולכן ונקוקן ותזנח ונשלוס נפשי זו הדלקת נר צצעת גרונות אי שלום צאהלו.

שם חזה עשיר וכו' ר"י אונור כל שיש לו צית הכסא סנווך לטלחמו פירשו שנסונר ונחולי טצעי (ונרה"ש"א ועיון יעקב) והגו"מ לא ז"ל ונציא דעת רצי יוקי המ"ל (שצת ק"ח ע"ג) יהי חלקי עם הונחיס צחולי ונעייס, ונפני זה נאות להס צ"הכס סנווך, ולפי פירוש רש"י סס שונתייקרין ציקורין וונתונרקין עונותיהס, יקשה ונה זה יחשוב לעשיר חס ע"י צ"הכס יקוריו איכן וונרקין עונותיו, ולזאת אחשוב אי צהשערה צעלונא לוונר, שהלמוד פה הוא לעוונת ונה סונצור צצרכות (דף כ"ז ע"ג) שלשה דצרים ונרצין דעתו של אדם, דירה נאה חשה נאה וכליס נחיס, אונר ר"נו כל שיש לו נחת רוח צעשורו חפילו צדירה שאינה נאה ג"כ עשיר הוא חס יסתפק צעונותו צנדור צאהלו, ר"ע אונור כל שיש לו חשה נאה צנועשיה, חף איננה נאה ציפי פניה ג"כ עשיר נקרא, וצא רצי יוקי וונשלוס ודת הסתפקות כל שיש לו צית וכסא סנווך לטלחמו, צעלית קיר קענה שאינה ווכילה כליס נחיס (וולכיס צ' ד' י') גם זה עשיר סונח צחלקו יקרא ולריכיס חנו רק להגיה תחת חת ה צוולת הכסא חת ו להוליא לוונר יפה צונרת הלונחיס והסתפקות.

דף כ"ח ב"ח קרן אחת היתה לו צוולחו סנא' (תהלים ס"ט ל"ג) פר ונקן צלא י"ד, הונאנר הזה ונצורר ונצורר על פי הונאנר צש"ס (חולין ס' ע"ח) כל ונעשה צראשית צקונותן כצראו צלציונן כצראו שני (צראשית צ') וכל לצאס חל תקרי לצאס חלח לציונס, וע"ס צחוס' שצציון לשון יופי, דצר גדול דצרו חכמו"ל צה צסוד ההשלמה והתונויות של כללות הצריחה שאונר צה (צראשית ח' ל"ח) והנה טוצ ונאור וע"ז וורה " לצאס " שכן תרגום ירושלמי ולצי צאילין דתונויון צאורחתהון " הערוך " ות"הפ לצא צה על סדר וקציעות תונויות, צסדרי הונלחונה ונערכת השוויס, ולכן גם שור פר של אדם הראשון היה צלציון צשלימות ותונויות צעל קרן אחת, ועל קרצן הקדמוני אונר דוד שצכל זאת תיעצ להי תורה וסיר ונקרצן זה, וחולי יש לשער צונרת חל תקרי צה על לורת חת * לפי דעת הונקוצלים סנורכצ ון חת י " שנקרא חללס נקודה " ונן חת ו " הוא אורך שנקרא חללס קו " ונן חת ג " הוא חלק התחתון שנקרא חללס שטח " לזאת חל תקרי לצאס, " ר"ל תחת חת א " חלח לציונס " תענויד כפרד יונ " ותונלח לציונס.

דף ל' ע"א ונהו כצצוי צוליעא דנורח ונקניו צאישא צצעתח וצרי"ף ונקשה דונשה שליונה היא חס צצציל החולה שייסן פטור וכו' לכן נראה צעייני שאינו שואל על חולי אך על התוך " דאכנ " ואונלעי הוא הפתילה שדעכה חל עור הצאיש ריח רע, כמו הונכצה חת הגחלים כדי שלא יחקו צהן רציס (רנצ"ס, שצת פ"צ ה"צ) שהוא חיצי, אז ונפני צוליעא כמו צוליעא דרתייא, או ליר אונלעי (פקחים ל"ד ועי ערוך) ונעציר צאישא, תרגום רע רעה, צאישא, וצלי ונקרא צאוש (ענווס ד' י' וקסלת י' ח') הרי הוא כחולה ופטור, וחולי זו כונת רציו חננאל פ"י צאישא שכיז ונרע.

שם ואדעה ונה חדל חני אונר לו צצצת תוונת, והאיך השיצ לו והוא ידע כי צצצת יוונת, וי"ל לפי ונאונרס האי ונאן דטולד צצצת יונת צצצת (שצת קכ"ו ע"ח) חה ידע דוד שטולד צצצת על כן צקש אונות צאחד צצצת, לזאת על ונלך כדאונר רצ חשי חתס (שצת קכ"ו ע"ח) חנא ודיניי צחד צצצתח, חנא ונלך וכו' אונר לו כצר הגיע ונלכות שלמה צקן וחקן ונלכות נוגעת צצצרת חפי כוולא כינול, וונקן חאגדה זו שידע דוד תשובת הק"י צה, נראה לי ון הפסקו שלאחר הדעה ונה חדל חני (תהלים ל"ט ה') ונתחיל הנה טפחות נתתה יוני ונה טוכל ללוונר שונרת יוני ונלכותו ונלונלונת צוולא כינול, עד נגיעת ונלכות צנו, חחת ידע דוד על ככון.

שם ע"ב אצח ונת ונוטל צחונה וכלציס של צית אצח רעציס ועי צונפרשים שהקשו, וח"ת ולונה לא טילטלוהו חגצ לצושו וכו' לכן אונר חני לקרצ ונאונר הנווסגר הזה חל פתח הגיון ונקראי קדש כי דוד צעלנו יכנה סוכחי נפשו " כלציס " ערת ונרעיס, אשר התאונרו צלצצס כי יחלקו צגדי להס ועל לצושי יפילו גורל להפשיטני ערוס ציוס וותי (תהלים כ"צ י"ז) וכן עשו ציוס השצת שונת דוד, לזאת שלח שלמה אצח ונת ונוטל צחונה ערוס צלי לצוש " וכלציס של צית אצח " הס הסוכחיס צני חלרו כמו סונעי צן גרל יכונס גם כן " כלצ " (ש"צ ט"ז ט"ו) רעציס ונצקשים סעודתס התונוידית טצוח טצח וכן

והכן ציזם השבת ומה אעשה? שלחו ליה על אחרון חתוך כצלה והנח לפני הכלבים, לאורר אל תזנח זמתי רטון אך כצלה שנתכבדה ונערב שבת (שבת קמ"ו ע"ג) חתוך והנח לפניהם ואל תחכים צידים, ועל ראשון הנח ככר או תיטוק על אצד הנוטיל צלי לצוש "שאי אפשר באופן זה לטולטלו אגב לצושו" וטולטלו ולא יפה אורר שלונה צו על ונעשה זה (קהלת ט"ו) כי לכלב חי "שונאיו הכלבים" הוא טוב "לטולטל צעדם הנצלה" וכן האריה הונח, שצלומו ונקום (תהלים כ"ג פסוק י"ז) אשר קרא לשונאיו "כלבים" צלומו ונקום (צפסוק זה) קרא את עלונו "ארי" ואת אריה הונח אקור לטולטלו אלא ע"י ככר או תיטוק, אם לא הוא לך ההתנגדות לעיונת היחוס אשר עווד ונלפטים הארי וול "הכלב" ואם לא עוודת השאלה צין יחוס ונוקמה לכלבים רעבים, על רגל אחת.

שם צקשו חכונים לגטו ספר קהלת וכו' שתחילתו דברי תורה וקופו דברי תורה, אם אונס צ"ס אלו מולאים התורה אורה, או דברי תורה על דברי צ"א"ס וחכונים, אצל ויה דאורי דבי רבי ינאי קודם השוש יענוול בתורה הוא ונראה לו על עלוונת התורה, וקוף דבר הכל כשונוע ונחה בלא צאר כאלו תורה זו טרענת ונפורסנות והאיך רניחא באורייתא, וכ"ל שקהלת רק ונצר יותר וקרא ופורט צונסנה תורה (דברים ל"ו ע"י) והותירך ה' אלקך ככל ונעשה ידך צפרי צטוק וכו' כי תשונוע צקול ה' אלקך לשנוור ונחיתו וחוקותיו הכתובה צספר התורה הזה, ונצאר הוא ויה יחרון צעונוו ככל דבר עושה פרי, שיענוול תחת השוש, אם לא ישנוע וישנוור הכתובה צספר התורה, אשר היא קודם השוש, כדורש דבי רבי ינאי "קודם השוש יש לו" כפרש"י ז"ל "אם יענוול בתורה שקדונה לשוש יש יחרון" כאשר התורה הצטייחו והותירך לעוזה, הוא היתרון, וכן סוף דבר אלקים ירא, ואת ונחיתו שנוור כי זה כל האדם, אם כרצי אלנער או כשונוען צן ענאי היא הכתובה צספר התורה הזה האנוור (דברים ל"ו ע"ג) ובחרת צחיים כי הוא חייד וארך וינד לשבת על האדונה, ובתנאי לאהבה את ה' לשנוע צקולו לשנוור ונחיתו ולדקקה צה, אם לא ונפורט ונצורר צקהלת ציותר דברי תורה שצצרח כל העולם אלא צצציל זה האדם, וללוות לזה תורה ונחית אשר יחיה צזה ונלנח ונאשר צארך.

שם ואף ספר ושלבי צקשו לגטו, וננאי דבריו קותרין זה את זה כתיב (ושלבי כ"ו) אל תען כסיל כאלותו וכתיב (שם אח"כ) ענה כסיל כאלותו ל"ק הא ד"ת הא צנוילי דעלנוא לפי דעת הנופשים (ע"י ונארש"א וען יוסף) צנוילי דעלנוא אל תענה אותה, וד"ת בגון הד תלנודח דר"ג ענה אותה והרי הקושי ונהך דרבי צנוילי דעלנוא והוא ענהו רטוק ששתתה וכו' לכן אפי אונר כונה אחרת לפונה צחירוטו של הש"ס כנוור יש צ' ונייס צאילים, אם הכסיל ילנע לכפשך וליחוס ונשפתחך אז אל תענהו צדצרו הלענגים כאלותה לונען ללעוג צה, פן תשוה לו גם אחת דכל הפוסל, אך ענה צחיריות וצחדוד "וויטן" וירד חררי צען הכסיל כי הא דרבי, אונר ליה אשתך אשתי וצנד צמי השצי לו, לא וניין טעענה כלל, אך צחדוד ונר, רטוק ששתתה כוס של יין שחה ופקע "רטו" כפי ונדצריך התעושים ורואה אפי כי הנך איש מותן צכוס עיני, ולונה להטפיל

ונלין רקים, רק קח הכוס והריקו והצצקע, ושתיק והא צנוילי דעלנוא יתקריא, ואם הכסיל ונלנגב צדצרי תורה ונלעגי על דצרי חכונים, ונחתפס כונתחכס ציותר ונדצריהם ז"ל אז ענהו כאלותו צלנגלוג אשר אין צאונת יקודה, והציוסו כי גם אחת ונחתכס ונחתפלסק כנווהו, להשיצ לו לשיעו על פי טעותו, אונס חניית כונת הדרשות תלפין אהך להצין דצרי חכונים וחדותס, וע"י התחכונות כזו יצ"ש ויכלס ויכיר כי צער הוא וכסיל לא יצין זאת התורה והדרשה תלפונה ועוונה צה, כי הא דיתיצ ר"ג וקדריש עתידה אשה וכו' נפס אחי ליה תרגולת אז אחי ליה לנך או כנוהין ופטרויות, דוגוונן צעולם הנוליחות, אצל הכונה החנייתית תלפין צחוצה, כנוו שכתב הכותב צצונן הנושיה תהיה תלנחה צרצו וצשפע גדול ויהיו קלים להשיג לחונס לחבול וצגד ללצוש עד שיראה כאלו האך ונוליחה גלוסקאות אפיות ונוש וכו' ולא ילטרך ליגיעה רצה תלריכה צוונים האלה", או דרך החכונה וההתחקות דצרכי רצותיו צעלי הגדה, אשר סקל לפיניו ונורטו הרנוי צס ז"ל צתחלת ונלחכתו צספר הנורה ולא השלים.

דף ל"א ע"א ופני ויה ראשיהם של צצליים סגלגלות וכו' ע"י ונארש"א יש שאלה צזה, כיון דשאלה זו לאו צד"ת הויא רק צנוילי דעלנוא לא היה לו להשיצ וכו' אונס כאשר צחיתי לונעלה על לנגוב כי ילנע לכפשך וכו' אל תענהו צאלות להג הרצה כאלותו אך צחיריות או צדצרי טעם הנשונוע לאזן ונלין תצחק, כצין ג"כ לנגוב זה להקיעו את הלל כי ונכוער הוא ציותר, כפי הנוצאר צ"ס (כדריס ס"ו ע"ג) צנוי שהיתה אשהו ונכוערת, שונא ראשה נאה אונרו לו סגלגל, שונא עיניה נאות, אונרו לו עיניה טרוטות הן, שונא רגליה נאות, א"ל רחצות הן כשל אוחא, שונא שונה נאה, א"ל לכלוכית שונה, כך שאל ללעוג צהלל הצצלי (צפ' עשרה יחסין ואונר צלי צצלי ד' דצריס פ"ג אדרי"ו וקרר הדורות) ופני ויה ראשיהם של צצליים סגלגלות והוא השיצ צטעס לצצח ופני שאין להס חיות, ר"ל ונילדות פקחות הנוציות להיות ונשפספות ראש הילד תולד לונען דפוס ראשו לא יהי סגלגלת, אח"כ שאל שאלה לצצות ללנו ופני ויה עיניהן של תרנוודין תרוטות, אם וננעס שהיה הלל עמי, כדאונר הש"ס (שבת כ"א וערוך) עד דכילא רגלח דתרנוודא, פ"י עניים ונלקטים עליס, או אולי טס ונקוס ונשצו קקרא תרנוודא, והוא ענה צחיריות שהרוח ונליה צין החולות ונשצ צעפעפי עין ע"כ יושצי תרנוודין עיניהם תרוטות, אחר כן חסרה החזיק להקיעו כי רגליו רחצות כאוחא, אשר כפי השערתי טרענת ונקראת האוחא (צ"ק כ"ה ע"א ובכורות ח') לעת הזאת כי תצא ונאפריקא צסס אפריקי, כנוו שקורין אוח הצר, תרנגול הודו "אינדיק" על טס שצא ונאינדיא "הודו", ולכן שאלהו ופני ויה רגליהן של אפריקיים רחצות, הוא השיצ כסוגן צחכונה יתירה ופני שדרין צין צצלי הנויס, כפי הידוע שאוחא וצר אוחא טעים על פי הנויס ושס צין צצלי הנויס יליטו ודרין לזאת קך רגליהן רחצות לשחות צהן, כאליו לא הצין כלל שהוא לעיונת נפשו וגופו כונטו חלי ונחלותיו לא כשאר אללו כלום לגנות אותה, אך על שנוה ושנוו ג"כ נאה לו הלל, לפי שכלו הולל איש צשנו העלנוי וכשיא ישראל יקרא, עד ששפך

ששפך כל חנותו בקפדן גומר לקללה אם חתה הוא לא ירבו כמותך בישראל, ונלחו הלל העמותן צחצוחו הנוחמה והלל לא הקפיד, ואח"כ הראני רב ופולג צפי זכרון יעקב (וילנא תרל"ה) דף ו"ו כי הגאון הנוחצר ז"ל לטה הולך צדק זו סללתי לי, ואך כפי טעמו טעה וכן הנוקלה ונזיח יש חזיה עיר ששונה תנווד ואפריקא היא עיר צצצלי, ע"ש אך נתחלף אללו לכך נהרצו רגליו ונפני שדרין צין החולות וצ"ס ונפני שדרין צין צלעי הניס כונו שפירשתי היטב שטיף אלל לחוות וצר לחוות השטים וכינו שטוכל להוכיח ונ"ס דרים ס"ו ע"צ א

שם על ונתה שתלמודי תורה שבכתב וכו' יונא קנא ח"ל ח"צ ג"ד לנחך אפיך ליה, ח"ל והא חתנוול לא חונת ני הכי ח"ל לאו עניי דידי קא סוכת דעל פה נוני סמוך עני, לפי הנהרש"א ודאי יש טעם לקדר האותיות ונאלף עד ת"ו יקשה ונה הרחיה על צצעי' שוהפך ונה טעם צהיפוכו, לכן נראה צעיני לצאר פרש"י ציורה, כי הלל גלה לו "גדולת תושב"פ שהיא ונתהפכת כחונר חותם וההלכה עוקרת את הנוקרא" (לשון הגר"א ז"ל פרשת ונשפטים) כונו שאי וכות כ"צ ואתו רצון צלרי חדא וכן צפגול ורוב התורה כן צהנה ראשונה ללמוד ח"צ כונו סקונכת עני צוה, שלמודתיך ונחך הכתב ונכר חלף עד ת"ו כן ונוכחת תושב"פ שלמודתיך היום ההפוך תשר"ק שהליכות קדר זה עוקרות את הנוקרא ונלפנים שתסנווך על דברי, על כן לריך חתה לדעת ונראשית, פשוטה של תורה שבכתב, ואחר זה הצין הוכין הסתום, והגלוי צקופו החתום והחותם של תושב"פ, כונו שנוצח גם כן רציו הגר"א ז"ל, זה ונחה צלשון רש"י צאר היטב, וצטיטה זו לפונה רוחניותה ונלחיותה של תורתנו הקדושה לעם עולם.

שם ונעשה צע"כ וכו' ח"ל גירמי ע"ו שתלמודי כל התורה כולה כשאני עומד על רגל חתה וכו' עי' ונהרש"א רגל ויסוד אחד, ואין לו יסוד צנוקרא ונעשה אך לעין הוא, לכן אני חושב שהוא לשון חכמים אשר יעיר און לשמוע כי עכ"ס צא לגייריהו צחנאי ללמודו צעודו צגיותו את התורה שבכתב הריכה לתורי צעעל פה, והוא הנושא של "כל התורי כולה" ונכנה את צקים ונעודו צחונותו "רגל חתה" כפי ונאורס (שבת ק"ד) ש"ן שקר ת"ו אונה, וני"ט שיקרא אחד כרעיה קאי (כש"י עוונדת על רגל חתה ואולי טס ט"ס אחד) ואונת ונלכן לצווי (כונין לציינה רש"י) קושטא קאי שיקרא לא קאי וצעידו ונחזיק צשקר אחד כרעיה, חפץ ללמוד תורה לפיכך שונאי דחפו "צחונת הצנין" הוא החונת של לצנים על שתי

רגלים, הנגוד של שקרא, הנגוד של "חד כרעיה" צנוצן שאינו ונחקיים, הוא "לצני" כפי שבת (דף ע"ז ע"ג) לצני לצני צני, רש"י "ונחקיים לדורות הרצה" והלל קבל תנאי על ונתה שהתנה צעודו צגיותו ללמודו הכתובה והנוקרה יחדיו כלכדו ולא כפרדו, היא הורת הסצלנות צפי' חכמי הגמרא ואהצת לרעך כוונך, דעלך סני לחצרך לא העצדי אשר זה כלל גדול צתורה כונו זה ספר תולדות אדם אשר צללס חלשים צרא את האדם, כלל גדול צתורה, והוא ונאור רצי עקיבא "חצות" שחצי אדם שצצרא צללס לפי שהאדם נכבד רק ונלד התחלה שכלית אשר צו (ונורה פ"א ופ"צ לראשון והגאון ונהר"ץ חיות ז"ל) ואין נפקותא צין אדם לאדם לדצריהם, דונה שהיא שמוחה חללך לא תעשה לאדם זולתך, וצוה ללמודו הלל הסצנן הגדול, את וורת סצלנות הפרש"י אשילו צגיותו להצין נחילת תושב"פ ונכרי' צלרק "זו היא כל התורה כולה" התורה והקבלה, ואידך פירושא, ונה שפירשו חכמי הפרושים ז"ל גומר גמי זו היא התלמוד והצין תורתנו לדעתם, ואצב אורחא יש להעיר על חצות דרצי נתן (פרק א"צ) כי ונחה טס חרצעי' דצרים שדצר הלל הצצלי צלי' ונודע לא חסי' ג"כ דהכא דעלך סני לחצרך לא תעצדי, ואולי י"ל דוקא חסי' רק ד' הסדורים צחצות.

שם נשאת ונתת צחונות וכו' צצאורי לצצא שכוונתו היה כונו שדרש ריש לקיש ונלפנים כונתי לדעת הגר"א ז"ל "ונוצח צהגהות הגאון ונהר"א" אך הוספתי חני, עסקת צפרים ורציה היינו קדר נשים שאלל ריש לקיש הוא חוסן ע"ד הנוקרא (ונשלי ט"ו ו') ציה לדיק חוסן רצ ונתצות רשע נעכרת לפית ליטועה היינו ישועות זה קדר חיקון, להושע ווכל חק ופגע רע ע"ד הכתוב (ונשלי כ"ה י"ח ושע"י ס"ד ד') פלפלת צחכונה, זה קדשים, כי קדשים נקרא חכונה וגופי התורה (עי' לקוון דף ל"צ) והצנת דצר ונחך דצר, היינו דעת קדר עהרות, להצין ונה הן חצות הטוולחה ונחך דצר הנופירש צתורה על דרך הכתוב צחכונה וצחצונה וצדעת (שמות ל"א ג') כי הדעת היא ההכנה לקבל כל הלכות הנוחשות וכל ונשגי הנושכלות צליר הכפס חה הנקרא הצנת דצר ונחך דצר ונחש, חה העיון, אולם עוד לי צאר חחר ליצב תנויבת תוספי (קידושין ו" ע"צ) על דאור רצ הנוטנא אין תחילת דינו של אדם חלף על דצרי תורה ונחא דאור רצא כשנוכסיקן אדם לדין אונר לו נשאת ונתת צחונות, ע"ש לכן י"ל כי צחונת גם רצא ונדצר רק ונתחילת דין של אדם צנושא ונתן של תורה, ודעתו נשאת ונתת צחונות צקדר זרעים כנוצרה, וכן קצעת עתים לתורה צקדר ונעדה, וכן כלס, ואולי טוכל לכון צפרש"י ג"כ לפית ליטועה לדצרי צצחיס, הכל צדצרי תורה הנויעדים צצצחיס ונשנים צקדר חיקון אשר הלפים אונרום, (ועי' תוספי סנהדרין ז' ע"א ליצב הפליחה) וכן דרכם לקרוא נושא ונתן של תורה צסם עסק וקחר (עי' סוף פסקים צצאורטו), וראוי להתצוק על זה כי קרוב לחונת הוא, ועי' ונה שכתצתי צספר "ונעט שנות" לנשנת "שנות חליהו" צנושנה?

שם ע"ב הרצה הוא דלל לירשע, עי' ונהרש"א והא דאל תהי

א) אם היסוד אשר הנחתי ונוקד על אדני ההרגל לקרוא לאורח אפריקאן, ככן לנו כפי הנודע לנו כי כוש ונולדים ופועי ארץ החכונה היא וניונת עולם, ולדעת הירושלמי צתרגונו צני יפת גוור (ערך) ושם אפריכותהון אפריקי, צודאי ארץ החכונה היא, נזאת תפטר החידה וני"ש (צרכות כ"ז ע"א) הרואה אוח צחלוס ילפה לחכונה, שנאור חכונת צחון תרוכה, כי חרלות צני חס צארץ אפריקא חס חון לארץ כנען שהיא צחלק חזיח (הנוצח צראשית י"ה) שהס לא זכו לנוקצלי התורה אך לחכונת חלניות כידוע.

שהי לדיק הרצה ידע לפחותי וכו' וכמו שפירשו הרמב"ם והרמב"ם זהו דאל תהי רשע צפני עלמוך עי' שם ולדבריו וזה נשני וזן שאכל שום על הוכחה שנושנועוהי הכי הוא דוקא דאל תרשע אל תוסיק לעשות רשע עור, לכן אני אומר שזאונת הוראה אחת על שתי האזהרות לפי וויצן שדרש רז עולא וזי שאכל שום וריחו נודף להזהיר את הדיין שופט ונוגך אל תראה איש סקרה וחסוד על רשעות, והוא כמו איש שאכל שום וריחו נודף, אל תתלה צו כל הוספה ונורצית רשעה רק צו, זה אל תרשע (צעטול-דיגען) הרצה, לאומר "כלום יחזור ויאכל שום אחר ויהי ריחו נודף תנויד" (בעין לשון האחרון של רש"י פירוקא הוא) ותראה עליו עז טיני, אך שפטהו כפי רשעתו אשר לנכח פניך, וצוונן כזה תפתור את האזהרה לפניה (קהלת ז' ע"ז) אל תהי לדיק הרצה, אזהרה לדיין ושופט אל תלדיק את המדע ללדיק שאוכל אפרסמון וריחו נודף, כי צכל דרכיו לדיק וישר הוא, אל תרצה את וורת לרקתו ציותר זה כון התרגום לא תהי זכאי יתיר צעידן דליתחייב חייצח וכו' וצוונן כזה הציו רצותיו (יונא כ"ז ע"ז) ונה שצוניה רש"י צקהלת שאמר הק"צ להאול הונלך, ונונילא ונתורלת קוסית הס"ק, צרוח הונקטן היה שנושך על עושה רשעה צעלמו (כנו שהציו הנופרטים) הרצה הוא צעלמו דלא לירשע הו ונעט לירשע, היתכן, אלף וזי שאכל כלומר אזהרה לדיין על וזי שאכל שום, ולפיכך אל תעה את הדין לחייב את הזכאי, ולזכות את החייב, כי אל גס תחפון לדין לכך זכות צכל דצר עצייה או עול הצא לפניך איש המדע ונוחוק ללדי גס זה יחשב לך לצלצול דעת ולנוה תשוונם.

שם רצי אומר צעון כדרים צנים ונתיס כשהן קטנים, טי (קהלת ט' ט') והצל את ונעשה ידך הוי אומר צניו וצותיו של אדם, וננין עוד שנועשה ידיו של אדם הם צנים קטנים, וז"ל ונדסוויך ללר נועטי ונעשה ידי (ישעי' ק' כ"ח) ושם וצואר (צפוק כ"ז) הקטן יהיה לאלף והלעיר לגוי עלום, הוי אומר צניו הקטנים ונעשה ידיו נקראו.

ל"ג ע"א טי' לבקות הרוח עניות טי' ללשון הרע אסברה כפי אוקינותא כ"ל שגס הרוח הוא העני צדעת עניות דתורה (כרש"י קדושין וי"ט) והוא הנודצר לי הרע לזאת עטשו ודה כנגד ודה, שנוכה זו ונתחלת צצני ונעיים וגוונרת צפה כמו נענה ר' יהורא צר' אלעאי ראש הנודצרים צכל ונקוס "שדצר צליס נגד גסי רוח ונודצרי לשון הרע כנגדו (צצת קכ"ז ע"ז) שפרס ריצה אחת וכו' ופרש"י כל הינא דאורי" ונעשה צחסיד אחד ר"י צן צצא או ר"י צר אלע"י ונודר אבי"פ שכליות יועלות ולצ וצין "אלף הוא עני הדעת צעניות דתורה" וז"ל ונחתך "חתוך ונשפט, אורטהייל פעל-לען דניאל טי' כ"ד צלשון נודצרת צכתצ" פה גוונה וצהיר לכו פרש"י שם לפיכך ונחתיל צונועיים, ונוסיים צפה שהלצ ונספר לשון הרע וצורה דצרים ונלצו יע"ש.

שם ע"ב חתי צתהי וכו' ונתיס כשהן קטנים, טי (קהלת ט' ט') והצל את ונעשה ידך הוי אומר צניו וצותיו של אדם, וננין עוד שנועשה ידיו של אדם הם צנים קטנים, וז"ל ונדסוויך ללר נועטי ונעשה ידי (ישעי' ק' כ"ח) ושם וצואר (צפוק כ"ז) הקטן יהיה לאלף והלעיר לגוי עלום, הוי אומר צניו הקטנים ונעשה ידיו נקראו.

ל"ב ע"א צית עס, רש"י לשון ציוי שנותקצלין צו הכל, עי' שצת (ק"כ ע"ח) והולכין לצתי כנסיות לפקה על עסקי רצים צצצת, ואומר רש"י חר"י הולכין לטעאלע-ראות ולקרקסאות ולצסינקאות לפקה על עסקי רצים צצצת, ועס הארץ הרוחה זה, אינו ונצדיל צין קדש לחול, להזייר ולהחליף צונקראי קדש, זה גרם וניתה ונוקריית צנוף האיונה הישראלית.

שם ע"ב צעון כדרים וכו' הר"י ונתונה וז"ל דצכדריס ונשתעי קרא (ונשלי כ"ז כ"ז) וז"ל ליצצ צצטי פנים, צצפרי ונתיס נפתלי להלכות רצית (ק"ט טעין ד') העירות, כי חוקעי קפ עורצים ונשאות הם חצורת רעים ונפקיעי טערים, שדדו ונצצער ותקעו קפ להחזיק צונוטופול, לכן ונזהיר אותנו אל תהי צין הנאגדים הללו כי אל איך ונקיים הכדר יקח ונשכצך אשת חיקך (ויכה ז' ט') ונתחתיד כדרכם של הנוכסין המדעיים לגזלנים ופורעי ווסר ודרך ארץ, וצפנים אחרות איזי אלגה לך קוד עון כדרים טצו הונלך החכם ונדצר, הן צנודרש רצה (צראשית פ"ע וצונודצר ד' וילקוט) וצואר יעקב אציו היה הראשון שפתח צנדר תחלה (רצה וילא פ"ע) ועל אשר איחר יעקב כדרו כצצקרה פינקסו, ואיתא צונדרש פרוי ר' אלעזר פרוק ל"ז (ע"י כנסת ישראל תרנ"ו לר שו"צ להרצ רש"י פין כ"י) שלח לו ונלחך "לעורר אותו לשלמו" (כן לשון יפ"ת צונודרש רצה) "וזהו ענין ותקע קפ ירך יעקב ואולי שלזה רוח החכם צעל הונאור הזה צאנורו שהעירו הונלחך על אשר

שם ע"ב צעון כדרים וכו' ונתיס כשהן קטנים, טי (קהלת ט' ט') והצל את ונעשה ידך הוי אומר צניו וצותיו של אדם, וננין עוד שנועשה ידיו של אדם הם צנים קטנים, וז"ל ונדסוויך ללר נועטי ונעשה ידי (ישעי' ק' כ"ח) ושם וצואר (צפוק כ"ז) הקטן יהיה לאלף והלעיר לגוי עלום, הוי אומר צניו הקטנים ונעשה ידיו נקראו.

שם ע"ב חתי צתהי וכו' ונתיס כשהן קטנים, טי (קהלת ט' ט') והצל את ונעשה ידך הוי אומר צניו וצותיו של אדם, וננין עוד שנועשה ידיו של אדם הם צנים קטנים, וז"ל ונדסוויך ללר נועטי ונעשה ידי (ישעי' ק' כ"ח) ושם וצואר (צפוק כ"ז) הקטן יהיה לאלף והלעיר לגוי עלום, הוי אומר צניו הקטנים ונעשה ידיו נקראו.

בירה פרק שלישי

דף מ"א ע"א ר' אליעזר אומר כל האוחז בחנוה ונוסתין כחילו ונציח ונצול לעולם, עיי' רש"י צ"ח, ועיי' שבת ק"כ ע"א צ"ח חומרים, ועיי' כה דף מ"ג וע"ז, ור"ה י"ג ע"א והוא ונאמר צן סירח, והכנינו ז"ל קראו לו (כה י"ג ע"א) דרך אצרים בני ונצול בינהו.

שם כל הנומיח ידיו כנגד פניו של ונטה כחילו כופר בצריתו של אצרים אצרו עיי' רש"י דבראח שהוא צ"ח צ"ח, ולמה יקרא עוד כופר, כראח צעימי, כפי הנוצח צ"ח (כה י"ג ע"א) דעעם הוא נופסי שנווליא ש"ז לצטלה וכחילו שופך דניס ועוצד ע"ז, לפיכך אומר (שם י"ג ע"א) יד לאונה תקלך ורציו הקדוש מהר אפי' שלא הביח ידו לונטה ונאצטנו (שבת ק"ח) ונוצח צוורה (וורה הנצובים פרק ו"ט) "טעם וולת ויילה לונטו הנושגל ולהחליט זה האצר, והיות הנוילה ונחלסת כח הקושי וני היה הנוחחיל בזה הנועשה רק אצרים אצרו ע"ה" כונתו גלויה צריתו של אצרים אצרו היתה רק בצציל להחליט כח הקושי שלא יצא לידי ש"ז לצטלה, ואם הוא עושה ונועשה ונוכער להיות ונהנוקשה עלונו לדעת או שבת אחיחתי בפניו של ונטה כנועשה ונשגל ולצטלה מוליא כמו ותאחתי, הוא כופר צעעם וולת הצרית צצטרטו, כמו שקצבל עליו אצרים אצרו ע"ה.

שם דאומר רב יהודה כל העולה ונצבל לא"י עובר צעשה שכ"י (ירומי כ"ז כ"ג) צצלה יוצאו ושונה יהו, ורש"י ונצח דעת ר' זירא (כחוצות ק"ח ע"א) שלונעלה צכ"י שרת כתיב, אצל ונכל ונקום אפי' לרב יהודה דצצלה יוצאו עד יום פקדי אותם ונשונע על הגולים גם כן עד והעלייתם והשיצותים אצרו נשונע וולת עשה בזה אך צדק חסונכתחא שאקור ללאת ונצבל לא"י כמו שאקור ללאת אל שאר הארצות, ולכן ונועם שאמרטו פוסק הרמ"ז צ"ח (פ"ה ונה"ל ונלכ"ם הלכה י"ג) "כך אקור ללאת ונצבל לשאר הארצות, שכלומר צצלה יוצאו ושונה יהו" אשר הלחם ונסנה ונחונה על רציו לונה לא אומר לעיל (ר"י) כל היולא ונצבל עובר צעשה, והשנוועה ונוכחת כדברי רש"י ז"ל ע"כ, אצל צאנות רציו אצרו קוצר ונשום עובר צעשה, כי לא הזכירו אך כפי הגמרא כחוצות (ק"ח ע"א) כך אקור ללאת ונצבל לשאר הארצות, ויוכל להיות כנוענו של רש"י ז"ל לפי שיטת שם ישיצות הנוצציות תורה תווד, וקרא דצצלה יוצאו לא הו' אלא דלא יעלו לארץ ישראל דוקא בדקאומר קרא עד יום פקדי אותם דלא יעלו ונחליהם אצל לארצות אחרות יעלו אם לא נענוח דיש שם ישיצות הרצה כשינות רש"י ז"ל (ע"ש צלח"ו י"ג) ואיפוא לזאת לא יקשה על רציו כי ג"כ הוא ז"ל כרש"י קוצר אקור יליאה ונצבל הוא נופסי הקדושה והצן.

שם צצלנוח הציאו נתר והציאו ונקרק קנו"ל דצרים של חול וותר לאוונרם צלשון הקודש, ונקרק הוא תרגום של שריקות (ישע"י י"ט ט"ו) ודוונה על לשון הקודש, וותר אל לשון הנועשה, ורד"ק אומר "פשתים שריקות שהנשי הנוצח נקרא צערי אל שורק, אצרו לש"הק, ורש"י לא פירשו כלל וע"י. שם רחן ולא סך דוונה לנוים על גבי חצית, פירש רש"י על שוליו ולדדיו שאינם כנכסים לחובו, ולכאורה פרש"י אין לו

על פי הש"ס (צ"ו ע"י) לחוק דלים יקצלו, זה עשו שהולכות טעלין ונונוו ועושין ונחללות ואקטובות שצנודינה (ע"י תחונות יושפטים פסקו ה' ופקקא פרה הערה י"ד) וגם יעקב חוקן אותם צנורחלות ונר"י ויחן ל' חכמה, והצן.

ל"ד ע"א עשרתם ערצתם הדליקו את הנה, רש"י והני תרי שייכי לוינורינהו צלשון שאלה דשונח כבר עשו אצל כבר לא שייך הדלקתם דדבר הנראה לעין הוא וכן נופרש צרע"צ, דדבר הנראה לעין הוא אי' הדליק אי' לא הדליק עכ"ל, ותינוה אם הני תרי צלשון שאלה הל"ל צה"ח השאלה, ונראה לי שפשוטו הוא שאצרו שואל אך ונחלינו, והוא ונה שנוסיק רצה צר רב הונח לריך לוינורינהו צניחוחתא כי היכי דליקצלינהו וניינה, צניחוחתא ונחלינו צודאי עשרתם, ערצתם שהוא עם חשיכה לזאת עת היא הדליקו את הנה, קודם ונשחשיכה לגונוי והצדלו ונאיקור צ"שנו ועתה כצן ונה"נו ארצ"ל אומר קרא (איזו ה') ופקדה סך עיין (ירושלמי צ"ח פ"ג) הנה ונפקד גו צית"י תפקוד לשלום צעתו, וצרו"צ (פ"ה ונהלכות שבת הלכה ג') לא ונחיר עשרתם ערצתם אך הלווי הדליקו את הגר קודם שתחשך "וגם שונעתי כי התצ"ש ונשער כן".

שם ע"ב הכסף התחתון רש"י ונפרש הכסף השחור, ונה תינוה שטרע כמו הזהב ונשאל לנראה האדרם, "שפני נורח ונאדיונין" כן כסף לנראה הלוצן "הכסף התחתון" (ע"י ערוך) וצירושלמי ונפרש "ונאדיונות יום, הכסיו צין השנושות, השחירו נעשה העליון שזה לתחתון זה לילה". הלך אצרו רואים כי הכסף, איננו השחור, ונראה לי לשער כי אדרצח רש"י ונתקן הש"ס הכסף העליון, להיות דוונה כהירושלמי השחירו העליון ואז צודאי לילה, והליון הכסף ל"ל על הכסף העליון והוא השני.

שם כהרף עין עיי' רש"י כשיעור קרילת עין צרפיון ולא צחוקה, ונודע ונוסף רש"י ונלן "צרפיון ולא צחוקה" ונכ"ל כי כן שערות, לכן כ"ל שרש"י צח לפרש לשון חכמים הרף עין "אשר לא נוולא צכ"ק ושגור צפ"ו" שהוא נורף ורפיון (ש"צ כ"ד ט"ז, דברים ט"ו י"ד) לא צחוקה כדיונין הרף לכו שצעת יוים (ש"ח י"ח ג') הכוונה רפיון ולא צחוקה תחוק צנו כמו ותחוק צו (וי"צ ד' ח') או החוק הוא או הרפה (צנודצר י"ג י"ח) ונה שיעור קרילת עין צרפיון הנוונה "צהרף עין" אשר לא יכלו לעמוד עליו חכמים (ירושלמי ריש צרכות) ונמה צח צל' חכמים הרף (חולין פ"ח) ונועיר הערוך וצנוף אפילו לא הרף אלא צעינו, ונענין כהרף עין, ונודיק לשון רש"י ז"ל.

ל"ו ע"א אף אצרו אומר צבל צורקין, צורקין צבל, לנחי כפק"ו לגיטי נכסי, עיי' תוספות ולא אשכחן שום דוכתא עיר ששונה צבל אלא ונדינה, ואנ"ג ונפרש (צראשית י"ח ט"ו ודניאל ד' כ"ז) עיר צבל, אך לאחר החורצן אחר שצורקין ונקום הנוגדל (צ"ר פ' ל"ח וסנהדרין ק"ט ע"א) נקרא צס צבל, כבר עיר רצתי צבל ונחקה ונעל לוח הנופות ונשאר רק שם הנודינה ולא ון עיר כלל, לזאת פ"י הרששון לענין צקילין לשונה, הוא העיקר.

סליק פרק במה מדליקין.

כנוצן "ועי לקונן נטילס ונראשו צתוס' צסוק" ועוד כ"ל לשעה, כי חצר נקרא ת"ח ונתנהג צטהרה (דנול' פ"ש וי"ג) ונוקבין אותו לכנפים, "שיטול ידי קודם שיגע צאוכבין" ואח"כ לטהרות (צבורות ל' ע"ג תוספתא דנול' פ"ג) ואלישע טרע לצעל כנפים צגוף נקי שמה: הכל צטהרה כחצר.

שם נטילס ונראשו, כ"ל שטהורה היתה העיקר על של ראש ינקרו את ונחה, ועי' רש"י, וצונן התנאים אשר אלישע היה חי, כגורה גזירה נאלת וולכי גוי' ענוי הארץ, וצטעה גזרת הונלכות על של ראש קס ר' אליעזר הגדול ג"כ ודרש צפונצו צינוקרו ישראל עלמון על ונלה זו (עיי' תוספות וי"ט נטילס) לכן צהיר לנו ונה שאנורו (צרכות ו' ע"ח) ורלו כל ענוי הארץ כי שם הי נקרא עליך וירלו ונוך (דצרים כ"ח י') ותניא רצי אליעזר הגדול אינור אלו תפילין צבראש, רלונו הוא היה וסנויך דרשהו וון הכתוב הזה יוכיח כי ונלכות ענוי הארץ ירלו, כי ישראל יניח של ראש צפרהסיא וינוקר עלמונו על ונלה זו, וירלו ונוך ליגע צכל קודש כי הגוי גם לדיק יהרוב כלו, ועל כגון זה אנורו כל ונלה שנוקרו עלמון ישראל עליו תתקיים צידם.

שם ע"ב אצות ונלכות כו' כנגד ונלכות ונלכות ונלכות צצחורה ארצעים חקר אחת, וצגין יעקב. וייללח הרנו"ג" הנהה: צד"ו וצד"פ הגי' ונלכה ונלכה ונלכה, הורות צחצצון זה הרחה צתו"ט (צצת פ"ו ונסנה צ') ונוצח ג"כ צעיון יעקב ונוקיס: דעיקר הגירסא כנגד ונלכה ונלכה ונלכה ונלכות שצחורה ולפ"ו כיחא שהם ארצעים צשלינוות, והוא זה עוד יותר כי ונלכה נוכלא כ"ה פעמים ונלכה ד' פעמים ואיפוח הם "כלשון צני ישכר" ונוכוס ארצעים, והגירסא צע"י לא נוכלא כלל צחורה, ואנור אפי כי אין לצצט הגנורא שלנו, ולתקן הנהה צלדו, אגלה לך קוד הנוספר הזה, כי רצי יוכתן אנור כנגד "כל ונלכה" שצחורה, או "כל ונלכה" שצחורי "כל ונלכה" שצחורי, וכל ונלכה" (לפי הגה"ה) שצחורה, והנה לא וחסוצ כל ונלכה תנוכל צ"ו פעמים צחורי ואלה הם: שנות יצ נו, כ י לא ג ה, לה כט לא לה, ויקרא ז כה, טז כט, כג ג כה ל לא, צונדצר כט ז, דצרים הי, ונולת "כל ונלכה" תנוכלא "טו פעמים צחורי ואלה הם: שנות לה כד לג לה, לו א ד, לה כה, ויקרא יג נוה, כז ח כה לה לה, נו צונדצר כה יח כה כו, כט א יצ לה, ונלת "כל ונלכה" תנוכלא שהי פעמוי צחורי צראש"י, צ ג, ונלת "כל ונלכה" שהי פעמויס צחורה שנות כ טו, דצרים הי, ונוכלא חקר אל ארצעים חקר אחת, אחת, ועי' צעיר צ יוסק חס (צראשית ל"ט) ויצא הציתה לעשות ונלכתו ונוניכא הוא או לא לפי הנוכון כל ונלכה, הוא הורחת החלק וון הכל, זה ונלכתו צבוונתו נוכל לונות, או והנולכה היתה דים (שנות ל"ו) צהורחת השלם, וזה שאנורו שם כנו"ד לעשות לרכיו נכנס, הוא רק חלק, או והנולכה היתה דים הי"ק דשלים ליה עבדתא, ונוכלא הכל ארצעים חקר אחת ועי' צוהרשי"א על האחד ונשנים הללו לפיכך אנור ארצעים חקר אחת והוא אונת.

ועתה אראך כי קוד זה כנוס צפרש"י ז"ל צלשונו הזהצ והנוקק: שצחורה שכתוצים צכל הורה וה"ק קרא (שנות כ') לא העשה "כל ונלכה" כנויין כל ונלכה צצחורה, כלומר ונה לנודנו לדעת שטהורה עלמוה דקדקה על

לו הצנה כלל, וני הוא ישפך וניס על סולי הצציות, ולנוה לו נספך, וצחיה לך דוונה ונשל כזה אל הנושל, לכן אצאר לך היטב כונתם ופרש"י ז"ל, ונצור צנוס' כלים (פרק שני ונסנה ג' דף ג' ע"ג) יש וניי סיננות אין להם שוליים ורובצ האחד על השני "ר"ל כלרת הצית עגולה" עד שיונשכו צו הוים ונוקיס לונקוס וכן יעשו ונושכי הוים "ל' ר"נו צפי" הנושכיות" ואין להם צית קצול, או חס שיש להם צית קיצול אצל לא נעשה לקבלה "שם ל' הר"נו" ויש הצית של שייטין השייטין והשוחר צנהר יעשו "הצית" ויקשרו עליה צגד דק או עור וישנו ע"ה חה גם כן לא נעשה לקבלה ויש הצית דפונה "צשולי" הנוחך, שיש דוויין צית יד והוא סולי ונוחך וסוליס הם הדרים והקלות ואלת הצצית חף שהקיקה צשוליס להענוין צו יד צעת הגצחה הנוחך, לא תנונח לפי שלא נעשה לקבלה (עי ר"נו כלים פ"ג ונסנה ג') וכן ונצור צנוסכת ונקוחות (פרק צ' ונסנה י' קט"ו ע"ח) הורד צפי הצית ועי' ר"ש שם הגה"ה וה"ר ונשה פירש כעין סינור, ואם יורד דרך לה שם, הוא טיט שנוצבין צו, ע"כ ועתה ונצור לנו היטב הדוויין רחץ וכל סך דוונה לניס הסגרים על גצי הצית הוא הסינור שוטף ועוצר, ואין ונקוס קבלה להנח הוים צתוך הצצית יען שאין לו צית קצול, או לא נעשה לקבלה ולהכנסה, ונופרש רש"י חף על סוליו, ולדדיו ר"ל כהצית דפונה צשולי הנוחך שנעשה לצית יד וכל להכנסה צתוכה, צכ"ז הוים אינס כנכנסים ונונחוס לחוכו, כן הרהילה תעצור על גופו כשטף עוצר, והסיכה היא היא אשר הצח כשנון צעלונותיו, וצלעדי הסיכה הוא רק כסינור ונרץ ונוקיס לונקוס צאין ונעודר ופעולה פניוית כחותן וניס הנשפכים על גצי הצית לרוך צסינור, ורחת וסכת אנור הכתוב.

במה שומנין פרק רביעי

דף מ"ט ע"א אנור ר' ינאי תפילין לריכין גוף נקי כאלישע צעל כנפים, ועי צתוס' להכי נקיט אלישע דוקהנח כיון שנעשה לו נס צתפילין היה זהיר צהן והיה לו גוף נקי ע"ש, ולדעתי פירוש הדברים של רצי ינאי, תפילין לריכיס גוף נקי לונעונר צתפילין כל הויה, (א) צצחורי צציתו וצלכתו צדרך כנוו צליטה, כדרכס של השונים ונליתן כל הוים (עי א"י"ה ל"ו סביף צ') הוא רק לאש ונעניד עלמו צשעת הרוח שלא יפיה, שלא יסן ולא יסיה דעתו ונהם כל הויה, והא רחיה ונאלישע צעל כנפים שונקר עלמו אפילו צשעת גזרה עליהן שהיה וניחס ויולא לשוק ורלוהו קקדור אחת, ונה ונכה שהיה לו גוף נקי לשאת אותן אפילו צשוק צכל דרכיו אצל צשעת ק"ש והפלה כל האדם ונחוצ, שהרי צזה אנו יסינן להסרה,

(א) וכן ונלחתי צסנו"ג צנו"ע ג' והצנה, אצל צשעת תפלה אין לך רשע שלא יהא רחוי לתפילין וכו' והכל יכולים להתנהג צטהרה צשעת תפלה, אונס יש להטעים ג"כ טעם התוס' על פי הגנורא סנהדרין ק' ע"ח לא שרו לן עורצא וכל אקרו לן יונה ופירש ונהרש"א תלה הטוונאה צעורצ, ולסיפך ציונה שחלה צכ"ו הטוורים צה כנוו יונתי צחגי סלע (ועי צרכות כ"ד א' כדה ל"ח צ' כחוצות ע"ה א') וכיון שנעשה לו נס עי כנפי יונה הוא אוח שהיה זהיר צטהרה כיונה.

על ונלכות החסדות והכללות, שיחקה להן "כל" כלל
לפרט ופרט, וזמנין בדיוק וי"ט, ולכן קצרה היא לומר
שנדעת התורה ולא נדעתם צירוף חכ"ל ונלכות החסדות
וקראו להן "חזות ונלכות" חרצעים חקר אחת "ע"ש
בתוס' חרצעים ובגד "חזות פי' "כללות וראשיות" והוא
לומר הגיונם בתוספת, ונוספר חרצעים חקר אחת, הוא
על דרך חרצעים יבנו, ובפרטן אי אחת ונלכ' אלכ' ל"ט
וכוונו כן תספרו חרצעים יום שר"ל וי"ט וכן בני גדעון שלח
היו כ"ח ס"ט וכוונתו בני וקיונות לטצעים וכ"כ רש"י צעורה
והרא"ש סוף פסחים, ונקטו ונספר שלם, (ע' וי"ע וי',
וסגור קכ"ח).

דף נ' ע"ב דמיא רוחן אדם פניו ידיו ורגליו ככל יום
צטציל קוטו "צטציל יעקב צטציל כבוד קוניהו"
ושום שחזור (ונשני נ"ז ד') כל פעל ה' לונענהו, רש"י
הכל צרח לכבודו, והוא ופורש ציונא (ל"ח ע"ח) כל ונה
צצרח הק"צה לכבודו צראה, ואי ליפות עלונו לעצרת השם
גם צצצת ונותר כדוונכא לקונו (צצת קט"ז ע"ג) י"ד שחל
להיות צצצת, והלשון בתוספתא צרכות תחלת פרק ד' הוא
לא ישתנוש אדם צצציו ידיו ורגליו חלל לכבוד קוניהו לפי
דעתו פירוש הדברים כל שנוש צצצר הגוף (דה"ז) יהיה
קודם לנולדת ה' אשר ליה האדם וחי צחס הכל לשם שנייה,
ורחילת פניו, ורחילת ידיו, כונו רחילת רגליו לטהר הגוף
להשתנוש צצצרים הללו לעת ונלכ' חס צצציל קוניהו גם
צצצת ונותר לטהר עלונו, ואיפוא לזאת ונה שנוצאר בתוספתא
הוא ונצורא ציותו על ידו ונה דמיא צצ"ס פה רוחן אדם,
ורצותיו ז"ל צצ"ס צצלי (צצת קט"ז ע"ג ויונא ל"ח ע"ח נדרים
כ"ג אי וי' ע"ח קופרים פי"ג) ירושלמי (סקלים פי"ה ה"ח,
י"ט צ') וצנדרשים (רצה שנות י"ז, שוחר טו"צ קוניהו וילקוט
שנועמי ח"ח דף כ"ג ד', רע"ג ג') הרצו לתלות כבוד קוניהו
וכבוד הקנינים אשר צרח קש"וא צפסקו זה, ונפני לפי דעתו
שוללנו לונענהו, נקוד פתח הלוי"ד והוי"ם דרגש, אשר אינו
כונו לונענהו צצצציה, אך יולא ון הכלל, וראו צזה תכלית
השלימות ככל ענינים, ואף ציפיתו של יופי "אין דער עס-
טענעריק" כשלוות צפעל ה' לונענהו, ולוודו ונה צצציל ליפות
עלונו ונותר, וכן נוכל ונה' ונענה לשון (ונשני נ"ז אי) הוא
שלימות ונעיונות הלשון, וכל ונענה הסווד אל השם ונראה
על שלימות בגורתו, ורצותיו ז"ל דקדקו הרצה צעוונק לשון
כתצי קדש כי עס הגלות והסתרות בתוספתא, ונעוטיפות
צצ קודש.

צנעות צונטה ג' גופי יקודות התורה תלויים צה, והאיד
טוטה הגאון ונפשו של רש"י לפי אחר היינו הק פה שגדצר
על טהרת הגוף ונגלדי לזאה ורחילה, כונו שדורש צר קפרא
החס צצרכות על טהרת הנפש, ואני חוונר לולי פירושו של
הגאון ונהר"ח ז"ל היה נראה לדעתו להציא רחיה לפי רש"י
ונגורא צרכות (כ"ג ע"ג כ"ג ע"ח) חס ונלכ' לזאה או נלכך
לנצציו לא יתפלל שחזור הכון לקרחת חלקך ישראל התנאה
לפניו לזאת קחונר גם הכא ונגרר אדם גלדי לזאה וגלדי וכה
ועל צצרו חפ"י צצציל ליפות עלונו ונותר כי הא דמיא רוחן
אדם פניו ידיו ורגליו ככל יום כדי שיתפלל ויתנאה לפני קוטו
ונוציא רחיה ושום כל פעל ה' לונענהו הוא צצציל קוטו כעין
הפסקו הכון לפני חלקך ישראל, להסתרות נקי ונכל הלאת
דצר ונאוס ונפני כבוד הצריות, וזה שפרש"י ז"ל ועוד דהרואה
צריות נאות "כונו התנאה לפניו" חוונר צרוך שכה לו צעולנו
הנושנשים חת רצונם צטטהרה, וכונה זו ונונחת צלי התוספתא
"לעיל" לא ישתנוש אדם צצציו ידיו ורגליו חלל לכבוד קוניהו
צצצת שנוש צצורה זו תפלה, והוא הכון צצור החוקן לזאת
דעה.

דף נ"א ע"א כבר הורה זקנו, עיי' תוספות ח"כ נתחכם
רצי ציותו, ועיי' צוהרש"א שם, והאיד חלוני
שנתחכם רצי ציותו הלא צירושלנו (צגיטין פי' החוונר הלי'
ט' לצקוף) חוונר, רצי כד הוה צעי ונקשייה על דרצי יוקי
חונר חן עלוציא ונקשייא על דרצי יוקי, שחסס לצין קדשי
הקדשים לצין חוני חולין כך צין דורנו לדורו של רצי
יוקי, לזאת נראה צעיני לפרש ציותו פירוש רציני שלונה
ונחונת נשיאותו, כי צעודו רצי יוקי ציר חלפתא חי הלכה
כוונתו דינווקו עונו (עירוצין י"ח ע"א צצ"ק כ"ד ע"א,
וצגיטין ס"ז ע"ח) וכשעלה רצי לנשיאות נתעלה עם עי'
קסדהרין צצית שערים (קסדהרין ל"ג ע"ג) ולא הורשה
הוראה עוד ונצלעדי רשותו, "ע' סדר הדורות" וגור תלמיד
אל יורה ח"כ נעיל רשותו, וכתן רשות לרצצ"ח ולרצ, והלי'
כוונתו חפ"י נגד רצצ"ג חציה (עירוצין ל"ג ע"ח) חצי"ג
דלציו הי' רצו (ועי' פסקי הרא"ש פי' ונגלחין ותשובת הר"צ"ש
ס"ס שבי"ד) ואחרי ונות רצי יוקי שולל ונקונוו צו רצי
ישנועאל, צדחי הי' קר לונשונעת הנשיא, ונכל זאת כשהזכיר
רצי ישנועאל צצס חציה חונר כבר הורה זקן והראה חציצת
שהשיצ הורחתו צנשיאותו אל הורחת הזקן אשר ציוני צודאי'
לא הי' ונקוס ללית ליה "עיי' הגהות ונרדכי פי' הנוציא"
ואחרי ונותו, הראה לצצו חציצות לחציה, אשר צאונת היתה
הוראה רק צכחו ונחונת נשיאותו ציוניו כפרש"י ונצורא.

במה בהמה פרק חמישי

דף נ"ג ע"א וכן תרגומה אריוק, ונו שנואל, רש"י ותוס'
ריבא, ונלך (ועי' צ"צ קט"ז ופסחים כ"ד וסוף
צצ"נו"ל) ונקרא שנואל צצס שצור ונלכא, וחולי ושום שתי'
רופא לונלך שצור ונלכא, נקרא גם הוא צצס הונלך כונו
יוקפוס פלחוויוק, וי"ח ארוך הי' "עיי' סד"הד" וצצצל
קראו לחרוך אריוק, והוא הי' רופא לרצ, ונקרא קטן ארוך
צלי קני מהור, ול"כ ע"ד ונלך צנושפט עינויד חרן חס הר"ן
דוונה לונלך שח"ל לכלום פרש"י שהוא עשיר "לי סד"הד"
ולפי

זכרה, ורגלים ציחד צרוחז הצהונה, אצל לעולם עקוד הוא
 צשתי ידים וצשתי הרגלים, ורש"י צחוונט ופרשט היעצ
 וכעיקר הווכוון צש"ס שלכו (צרחשית כ"ג טו) ועקוד ידיו
 ורגליו ונאחוריו הידים ורגלים ציחד, כלוונר כונו שנופרש
 רש"י צש"ס כפף ידיו ורגליו לאחוריו וקשר יד ורגל יחד,
 רטונו שתי הידים כל אחת כפף לאחוריו וקשר כל אחת
 לרגל שכנגדה, והוא לשון עקודים שהיו קרקוליתן לצבים
 צווקים הכפיפה לאחוריו, וכן ופרש"י צוונטה פ"ה (שצת
 כ"ד ע"ח) לא עקוד וכו' שעוקדים ידיהם עם רגליהם,
 ואין ונחלק צדה, כי לפי דעתו הנחת "עקודים" הוא תוויד
 שתיים והצן.

שם ע"ב רצ ורצי חנינא ורצי יוחנן ור' חציבא ונחמו צבולי
 קדר וועד כל כי האי זוגא חלופי ר' יוחנן וועיייל
 רצי יוחנן כל נוי שאפשר לנחות וכו' ולי נראה לגבי האי
 וניינרא כל נוי שאפשר לנחות וכו' השיך אל פרתו של רח"צ
 אין להחליף ר' יוחנן צר' יוחנן כי הוא צעל הוואנר (ערכין
 פ"ג י"ז) עד חופה וצקנהד' (ל"ג) ולא וניחה צהם וצקנהד'
 (ק"ג ע"ח) אוונר ר' יוחנן על לדיקא (ונלכיס צ' כ"ד) שהיה
 צידו לנחות ולא וניחה, צבולן ונשונע שהוא צעלנו לדיק היה
 "ע' ונרש"ח" וודת רצי יוחנן צדרשה להלכה, לפרסם כן,
 ועי' הוסי' פירוש ונחמו הך שונעתא דאוונר צנווק וזה סניכות
 לשיטת רצי יוחנן.

נ"ה ע"א ת"י של דיו, ותיו של דם, ע' תוספות לא ונקרא
 קאוונר הכי אלא ונקצרה, ועי' ונרש"ח ולא ידענא
 ונאי קצרה, ולי נראה לוונר שעיקר הדבר שהיה תיו של דיו,
 הוא צאוונת ונקרא קאוונר הכי, כדכתיב (יחזקאל ט' ג' ד')
 ויקרא אל האיש "לגצריאל" אשר קסת הסופר צונתו, הוא
 כלי ונלא דיו, לרשום תו, קתם תו רושם של דיו, הוא על
 ונלחן של לדיקים, ויען כי הכפיל לטות "והתוית" הוא תו
 אדום הספק ון דיו שחור, לוונר ונכה קצרה שההפק על
 ונלחן של רשעים תיו של דם לפיכך אוונר הכי (שם פסוק ד')
 והתוית תו על ונלחות האנשים, שני וניתי תו על שני ונלחות
 כצדלות, וכונה זו ונונחת צפירוש התוסי' ועל הרשעים תיו של
 דם זו לא ונקרא קאוונר, כי ונקרא קאוונר רק תיו של דיו,
 אוונס של דם הוא ונקצרה, וקיום התוספות "היינו צלדיקים
 גווריס" הוא ונפורש ולא ונקצרה, והצן צקצרה זו.

שם ונה נשתנו אלו ונאלו, ושאלה זו תוונה ונאד הרי
 הודיע הק"צ כי הללו לדיקים והללו רשעים "עיי'
 ענק יוסף" אך ל"כ לתרץ ונדכתיב הנלחמים והנלחנים,
 לוונר שגם הרשעים היו ונחראים כוולטעריס, ושאלה ונדת
 הדין צונה נוכל להצדילס אס גם הוונע ונשתתפס צלערן
 של לדיקים, ועל זה ונשיב הק"צ הללו לדיקים גווריס
 והללו רשעים גווריס, כי רק ה' לצדו צוחן כליות ולצ'
 ידע כי לא כלעקתם הצאה אליו על התועבות, עשו וכוונו
 צלצ וצוונחצרה.

שם והיינו דכתיב זקן צחור וצחולה טף ונשים תהרגו
 לוונחית ועל כל איש אשר עליו תתיו אל תגשו ונוונקדטי
 תחלו (יחזקאל ט' ו') ופירש רש"י ונעיקרא ועל כל איש וכו'
 ולוונע וציבא הש"ס תחלת הספוק זקן צחור, לזאת נראה צעיי
 דפשטיה של ונאוונר רצי אחא צר חנינא הוא, כי ונעולם לא
 גצרה

ולפי הנחה זו נראה צעיי, ונה דאוונר וור (שצת ק"ג ע"ג
 צ"נו פ"ה ע"ח) אהוריייריס דרצי הוא עתיר ונצור ונלכא
 היה וכוון על שוואל, שהונוונה על הסוקים ופרדות של
 רצי היה עשיר הרצה ונרופא שלו שוואל ירחינאי שנקרא
 צסם צצור ונלכא, ולא דרך גחונא היא על ונלך ארץ פרס,
 אך הודע צצית רצי שלא נקרא רצי, אך צסם התואר
 של ונלך, או ונר שוואל (שצת ק"ח: וסוכה י"א ע"ג): וצסם
 צצור ונלכא, או אריך ע"ש אריך ונלך חלקר (תוספות
 ורש"י חולין ע"ו ע"ג) ולדעתו קראו את שוואל צסם רופא
 הוונלך אריך, או צצור ונלכא, כסם העלמוי של ונלך וכוונ"ש
 ולהיפך, אל סר ונלך אריך כי סר הוא חולאת חד סרי
 (קנהדרין כ"ג וערוך) וונן הקצ"ה סר את החולה (שצת
 י"ג) ט' ה' יקעדנו קרי ציה יקעדנו "רש"י" פירוש סר
 סער צהצלעת עין תרגום פוקד ונסער "ערוך" והוא ענין
 ונצק את החולה, וחולי זה ל' נע"ז אל סר ונלך אריך"
 כוונר "לאריך ונלך אל סר" רופא ונצק את החולה וצאוונת
 חוכן ועלס הרופא רק ע"י צקור שלו הרצה חולים יודע
 לו תכונת החולאת להשוות אשה אל אחותה, וע"י הצקור
 ופקודת החולים צתווידות יוצא ג"כ אל הרפואה, ושנוו הכון
 לו הוא "ונצק" ורופא חולים הוא חני ה' רפאך (שנוות
 ט"ו כ"ו) וכדורש אל אלילים הוא הוואנוין צרפואת רופאים
 (איצו י"ג ד') כי רפאות תעלה אין להם.

שם ע"ב כונה גרוע, ונדוע יוחנן עוד לגנאי, "ע' גאון יעקב"
 לכן כ"ל שר' יוסף אוונר כונה גדול אדם זה פירוש
 כתגדל ציותר ע"י אדם הבק, ואצ"י אוונר להיפך כתוונענו
 ע"י זכוותיו, כונו ונברע לו ונפדיונו ונכין ואינו גנאי כלל
 כעין (צ"צ ק"ח) גורעין ונווספין.

שם דונתחיש ניסא ולא איצרו ומוכי, ע"פ פרש"י לוונר
 לדעת צנס סיולא ונדרך הטצע, עליו שיך לוונר שנשתנו
 עניו סדרי צראשית, אצל צצריאה טצעית אין נס רגיל
 צה, ואין שני צקדרי צראשית, ונחוד הש"ס שלכו נראה
 ל' לוונר הרנו"צס (אצות פ"ה וניו והקדנות הרנו"צס פ"ח
 ונורה ח"צ פכ"ע) צאוונר ע"כ אוונר סציוס השטי שם
 טצע הארץ שהשקע קרה ועדתו "ועיי" צתו"י" שהקשו
 וכו"י" רלונו לוונר כי ונדיוק לשון הכתיב (צוונדר ט"ו ל')
 ואס צריאה יצרה ה' ופלתה, ונדכתיב צריאה אין נס רגיל
 צה, ולא נשתנו סדרי צראשית, ולזאת פי הארץ, כצר
 ציוס השטי שם טצע הארץ שהשקע קרה ועדתו, וחוסצ
 התנח צין עשרה דצרים שנצראו צערצ שצת, ולא צין
 עשרה נסים, והוא ונצור ונחוד הש"ס שלכו.

נ"ד ע"א אר"י עקוד עקידת יד ורגל כילחק צן אצרהס
 ע' צוונרש"ח דפסיקא להו צסום דוכתא דויעקוד
 דיחחק דלא הוי רק יד ורגל אחת, אצל לא ידענא ונאיכא
 גם רש"י צפי' החוונט כהצ גצי ויעקוד את ילחק דהוי הידים
 ורגלים ציחד ע"ש, אלא לרואה דעקוד ל' קשר הוא עכ"ל
 ונפלאתי הפלא ופלא על הוונרש"ח ז"ל אפי' להאי תנא
 צצרייתא עקוד עקידת יד ורגל או שתי ידים ושתי רגלים
 אינו ונחלק צין יד ורגל אחת וצין שתיים, רק צין עקוד
 יד "ההולך לקראת הפנים" צקשור רגל "ההולך ונאחוריו"
 ציחד, הוא צצורך הצהונה, או קשור הידים "ההולכים לפני" "

עוונק הצנת הצלצול וקלוק ולא הסביצה יעיד לטו הפסוק
ד"הי (ד"הי א' , ה' א') ובחללו יועי אציה לא סכר
הסביצה כלל, וזה שכונו בלקח טו, אין נקרח עוקר ונקרח.
שם ויצא חטא זה לידו הנהרש"א וועיר על רש"י והל'
דחוק, ואולם דברי רש"י ז"ל הם לשון הנהרש"א (עי'
לקח טו דברים כ"ז) שכיון שבי אלה יעמוד על הקבלה
ראובן גד ואשר, ואנורו ארור סוכב וכו' (סס פ"כ) ידעו
הכל כי ראובן אציהם של שצט לא שכב וכו' וזה שנופרש
רש"י ז"ל פה: "ויגזור הק"צ שיהיו צנו וון הנוקללים"
ולא להציא חטא על ידו, הוא שרוד הצחירה, אך ג'ולל
כל חטונה ויראובן, ורש"י ושלם ונאנר הנהרש"א הנהחיל
צפרטה ז', וצורר הוא.

שם צני עלי חטאו אינו אלא טועה, עי' הנופרש"י שנוסתדלים
להקטין ולהחסיר החטא נגד הנופרש"א והשלם בכתוב,
ואני ונלדיק על לך היתר ונקובל על פטנות הנושונעות שבחנות
רק העם וועצירין השנוועה ושם רע על צני עלי (סס ז' כ"ד)
ופירש רש"י שהיו ונכרין ונרננין, להוליח לעו אשר ישכבון,
ובנוקרח רק כו' עיקר חטא שלהם (סס ז' י"ז) כי נאלו את
ונחת י"י (סס ז' כ"ט) לונה הצעטו צצח, ולא הזכיר כלל
אם אשר ישכבון, וכלל כל האונר צני עלי חטאו בלשון א"ש
אינו אלא טועה בלשון הנוכנין ונוליחי לעו ופסי ששהו קיניהן.

שם ששהו את קיניהן שלא הלכו אלל צעליהן, ונה הוא
הסונך של דרש זה, ונראה צעני כי כצד צחורה חכרת
כי הנשים הנאספות להתפלל כשהיו צרות ויולדות להקריב
את קניהן נקראו הוצאות, (עי' שנות ל"ח ה') ותרנונו
בנוחיות נשיא דלהיין לללה, והנה לוצאות ועוונות להציא
הור וצן יונה אל פתח אהל וועד (ויקרא י"ז ו') וצעליהן
היו ונחכים עליהן לשוץ להלהים צטהרתם, ככדי את אשר
ישכבון את נשיהם, וזו השנוועה "את אשר ישכבון את
הנשים" נושך על צעליהן, אך צעצור שרוצאות פתח אהל
וועד ונתעכצות עם קניהן היו וועצירים קול לעו על צני
עלי כי הן הנה את אשר ישכבון ונתוך ששהו יותר ונדאי
להחזיק הנשים צפתח אהל וועד ילא קול חשד ונעלה
הכתוב הנושתנוע לתרי אפי באלו שכצום אצל צחנות לא
חטאו כלל אך עלרו צעד צעליהן שונעום את אשר ישכבון
את הנשים שלהם, ועל זה סונך הדרש ונצוחר היטיב.

ג"ז ע"א ויעו אחר הצלע וכו' כדי להרצות שכר לחזניהם
ולסופריהם, אצל קשה הלא ונפרש ויעו אחר הצלע
ועי' ונהרש"א לתוך להרצות ונוון דרך אסור היינו ויעו אחרי
הצלע, ואני אבאר ונאנר זה שאנור רש"י צעס רצי ונתן,
בנאנר אחר שאנור רצי ונתן לקונן (כ"ו ע"ב) ע"הפ נסיו
הטו את לצבו, כי כתיב (וי"א י"א ד') הטו את לצבו
ללכת אחרי אלהים אחרים ולא הלך, ונפרש רש"י דשי
קרא הטו ללכת ולא הלך, ונעיר הנהרש"א ז"ל דיוק בפלא
צלטוטו, צקרא לא כתיב ללכת אלא דתלנוודא קאנור לה
דהטו ונשונע ללכת וגוונר ולא הלך עכ"ל, לזאת אף פה
פירש רצי ונתן זה לפי שיטתו את הכתוב (ש"א ח' ג')
ויעו ללכת אחרי הצלע להחזיק ידי החונים, ולא הלכו צפועל
כי צכתוב עלונו לא כתיב ג"כ ללכת והצן.

גצרה וודת הדין לרעה על וודת הרחונים לטוזה, חוץ ונדצר
זה (ועיין צזה רנו"צס יסודי תורה פ"י הל"ד) ונציא טענת וודת
הדין נגד הק"צ עד שנוקיים אונרה לפניו והיינו דכתיב זקן
צחור וכו' זו פסק דין של וודת הדין, לא להצחין צין זקן לצחור
אך צהחלטה גנוורה תהרגו לונשחיה, ונחנניה על פסק דין של
וודת הרחונים (לעיל פסוק ד' כדנופרש) עליו התיו אל תגשו
הלא צידם לנחמה, אך וננקודשי תחלו וכתיב ויחלו צלנשים
הזקנים, והיינו הכתוב הנוצח צנוורא זקן צחור וכו' אשר וון
הפסוק הזה ונתחילה וודת הדין לקטרג, ועלתה צידה להחל
צזקנים הלר"יקים כונו סקוף הכתוב ונוכיה, שהוא אחד עם
הסתחלה, ונחה לונדנו לדעת כי הונרה הטוזה כחלטה וחר
זה לרעה, ואולי גם רש"י ז"ל היה ונתכוון על טענת וודת
הדין ונעיקרח אשר ונתחלה יתה ועיין צזה (ועיין רש"י
צ"ז ע"א).

שם ע"ב ארצעה ונחו צעטיו של נחש והא דכי (קבלת
ז') כי אדם אין לדיק צארץ וגוי צרוצ צני אדם
קאנור תוספות, ול"כ לתוך קושית התוס' ולבאר הצריית
ד' ונחו צעטיו של נחש, אינו הנוצן שיס לדיק צלא חטא,
אך הרחיה היא שיס וניהה צצנת חולאת וחולשה ידועה
ונצלי דוקא צנת עצירה על ונלה קלה, והוא עטיו של
נחש, הוא עכס ווהנח של י"הר צתאות הנוסגל והניאוף,
וזה הענין עטיו של נחש גצי חוה, שטעפה צתאה אחר
החטא, וצצנויין ר"ל שצצו צנינוין נולא (צצרה צנודצר
פרשה ט') שצצו של יהודה וצנינוין לא נחתם ג"ד אלא
על הניאוף, וצנוורם כתוב צצרה (צנודצר י"ג) קערת כסף
שנקרעה יוכדד וווננו, ופסי כסף התאזה, וכלאצ צן דוד
(צרכות ד', וערוך וצנודרש ויכונו) וצספר שנואל (א'
כ"ה ג') כלצי ונשפתת ככל, ודמיאל ע"ש שהיו לילי הדור
אונרין ונצל נחעצרה, ע"ש צהנופרש"א, לצר וישי אצי
דוד דנופרש ציה קרא, ונדקא חציב הני דוקא צעטיו של
נחש ונחה, ש"ו יס וניהה צלא חטא צצנה אחרת ותיצתא,
(ונווילח גם יסורין צלא עון צנוצן כזה, ונוישצ פליחת התוס'
אין יסורין לא איתחוצ) ולפ"ז הקרא נכון על כל האדם, כי
כל לדיק חוטא לפענוים אך צעצור החטא עודנו לא נקנס
לנויתה, כי יס וניהה צצנה ונסותרת ונלצד החטא, וע"ז
א"הכ (תהלים פ"ט) ופקדתי צצצו פשעם וצנגעים עונם
ללונד לכל אדם להתנהג צדרך הנוסר צטהרה וצהרהקת
התעוררת תאותו, כי שצצו הוא לגו כקילים להכותם חרם
וצהעוהם צטרירות לצס כל נגע וכל ונחלה יגע עד נפשם
ועל השצצו והנגע הזה, אונר הכתוב (ש"ז ז' י"ד) והוכחתיו
צצצו אנשים וצנגעי צני אדם, אשר וון הנגעים האלה
יצוא הנות וצנצחר שנות נעוריה, ושונור נפשו ירחק ויהס.
שם ונלונד שצצבל וולעו של אציה, וון וישכב אינו עוד
הוכחה על צצצול, ואיך צצין ונלונד, לכן נראה צעני,
כי הפסוק צעלנוו (צרחשית וי"ט ד') ונצאר היטיב צנולין
אחרים כי ענית ונשכצי אציק, הוא ונלי ונעלין אוהו (צרכות
דף כ"ט) הוא סקון טלצול וצצצול וון ונקום לונקום, ורחיה
כונה גדול ונצן התרגום, "ארי סלקתא" וכן הנוצן יועי
עלה, ונלעי שכתחלק ונה שצצבל (ועי' הר"צ צע שנות ע"ז
י"ד) וזה עולס כונת הגוי שס לקונן והיינו דכתיב, ועל

ק ד ש מסכת שבת במה בהמה פרק חמישי נ פ ת ל י

הזהר של רש"י ז"ל, לאו אורח ארעא (ל' הש"ס צמח סדרי) לקבל עליו ונרות אחרים צפני הונך כלומר ולא לקבל ונרות הונך כאילו דוד היה חש הדיוע רע לו כוונה, וזהו ראה דוד ונרידה בצבדו, שאולי יד אחת לו להונך את יואצ ולקריתו מלך כמו שהזין צאונת החוקי ונתחלה צפרש"י ז"ל ועוד יש להוסיף כי צכפל דצריה, ועצדי אדני על פני השדה" היו ונשתנועים על יואצ שקראחו לפנים אדני (ולא כוונת הרש"א סס) ולא קרא לשיניהם צפיה, וזו נרידה גוורה, וצעיקר הרין פסקי החוקי נכחים כוונתו צרנו"ס (פ"ג ונוכלים הל' ח').

שם ע"ב טח לו לאותו לדיק שיהא שונט לדבר אחר ולא יכתב צויעש הרע צעיי הרש"י לחמוצ עליהם ולשארז ויש צכבר לעצ"ה, והנהרש"א ונתקן שהיה טח לו שהיה עוצד קלת לשינוש עכ"ס וכו' ותינה גדולה הכי נחה ללדיק אפי' שונן עצ"ה, ועוד קשה ונכ"ל לרצ יהודא אונר שנואל ללמוד כן, לכן שונט ואראך דרך יסבון אור, ונוכלים א' קפיטל"א ונתחיל לספר צוועשיו "והונך שלונה אהצ נשים ככריות וכו' ונוסיים ויעש שלונה הרע צעיי ה"י, ועל קגטן זה אונר ר"י אונר שנואל טח לו לאותו לר"י שיהא שונט חוטב עליהם ושואצ ויש לדבר אחר, פ"י לעצוד לאחר ונהקרא צסם הונך שלונה שכלים ונשונשים אותו (ע' רנוצ"ס פ"ד ונוכלים הל"ב ונזקח ון היפס צעהם להיות "שונשים" ועונדים לפניה) והוא אהצ נשים ככריות, והונך שלונה הנויחס עשה הרע צעיי ה"י, ותואר זה לאי כצוד נחשצ לספר צגטת הונך, ונוטב היה ונאחה שונט (ההפך ון ונלך) לספר צצחו.

שם שכל דין שדן וכו' החזירם, רש"י שנואל חלקיהו את הק' ועיין ודקדק צתורה וצדיניה צכתצ וצעל פה והזין שנואל טעה צדינאל, ונפרש"י זה לודני לדעת כי זה היה הדבר כפלא ונה שנואל חלקיהו ספר צסינוני תורה טצעל פה, וקרא ספר התורה ונלאחי (נ"צ כ"צ ק') וציונים ההם כצר היתה הונטה צתורה טהוגה צין הזקנים, והיא הראיה סס (פסוק י"ד) וילך חלקיהו אל חלדה הצביאה והיא יושבת צירושלם "צוונטה" ונפרש רש"י צצית אולפנאל, צוונטה היתה ונלודת התורה טצע"פ לזקנים צצדור והיא היא הונטה הג"ה דריע עכ"ל, והצביאה הצניה טושצנ"פ ע"י סיוני הסופרים כידע, וספן הסופר ה"י אחד ונהם, והורה להם הלפון ועיוון צתורה צכל דיני ישראל, ולכן אור לנו צכתוצים (נ"צ כ"ג, כ"ד כ"ה) לונען הקים את דצרי התורה הכתוצים על הספר אשר נאלא חלקיהו הכתן צית ה"י, וכוונתו לא היה אשר טצ "ככל תורת ונשה" היא תורה טצע"פ צכלל, כמו שלודני לונעלה (טצת ל"א ע"ה) וסן קרא רנו"צ צהקדוונתו (ע' הקדונה שלי לטני הונטות) ופרש"י פה ענווק ונאונן הוא צאונת הונקירה.

במה אשה פרק ששי

דף ס"א ע"א סך ראשו תחלה ופני שהוא ונלך על כל אצריה, ואציר אפי על דרך הכתוב (תהלים צ' ו') ואפי נככתי ונלכי, ושונן על ראשו. **ס"ב ע"ב** נעויות גרון שהיו ונהלכות עקב צלד גודל, ע"י רש"י שהיו ונטכלין צה וכו' והוא רחוק אך הונכוון האונתי

שם ונשונה רעה זו פרש"י צכתוצתה וצלשונה, וע"י הר"י ק שונאריך, וכתצ "טעל טכתוצ לעשות ולא כתוצ ויעש זהו כתיבתה או נשונה אצל תרתי לא ונלכו כאן" עכ"ל ואפי אונר סתרתו ונלכו כאן, ונרכי (ט"צ "צ ט"י) "לעשות הרע צעיינו" ונשונה צכתוצה צעיינו תחת צעיינו וצלשונה תחת ויעש כאן כתיב לעשות וע"י צוהרש"א סס.

שם כל היולא לונלחונת צית דוד כותצ גט כריתות לאשתו טכאונר (ש"ח י"ז י"ח) ואת ערוצתם תקח ע"י רש"י ונהרש"א "האי קרא לאו צוונלחונת צית דוד כתיב אלא צוונלחונת צית טאלוב וכו'" ולדידי צצית דוד כתיב טפקד ישי על דוד צנו, ודוד לונר ונאציו וצית דינו (סס פסוק י"ז) גם צוונלחונתה, ואולי זה כוונת הנהרש"א צתיורו.

שם ואת ערוצתם תקח תני רצ יוסף דצרים הונעורצים צינו לצינה, רש"י היינו קדו' (ר"ל הונעורצים ציניהם) תקח, טענל ע"י גט טכציא להם ון הונלחונה, וציתר צאר ונפרט צרש"י ש"ח (י"ז י"ח) ורצותינו אונרו גט כריתות יקה ונאחה ויציו לנטותיהם להפריד עירוב טצינו לצינה, ולי קשה לפרש"י ז"ל דלפי רש"י אונר ר' יונתן היה כותצ הגט טענת טילא לונלחונת צית דוד, והאיך ונוכיה אח"י טיציא הגט ון ונערכות הונלחונה, (רש"י כותצ ופענוים, ותינה) ועוד איפוא נכבר קידושין צגוני אשר רש"י ונפרט ונעורצים, לזאת נראה צעיי לשער כפי וונן הפטונו צונקראות טלפנינו כי הוראת תקח, היא אחת עם ויאונר ישי לדוד צנו קח נח לאחיק, והרץ הונחטה ו"י חרילי חלצ טציא גם כן לטר האלף, וכונן זה ואת ערוצתם תקח לאחיק, ונה הוכחה גוורה ונוחלטת היא, שהיתה ערובה הוא צנחון, צגט כריתות צין היולא לונלחונה, לאשתו הנעצת, צתנאי טחם ינות תהא ונורשת ולא תהי זקוקה ליצם ונחלילה, ואם יטוב צטלוס אז אשתו היא וצריתו נאוננת לה כוונתה ונלכח, ולפיכך היה ישי לדוד ואת אחיק תפקוד לטלוס (לא צוונן תדרוש טלוונס אך ההפך הוא ון פקיד על אכטי הונלחונה לונלחונה (ירנו"י כ"צ כ"ה) אך כפקיד על אכטי הונלחונה לטלוס, אם הונלח אחיק פקידים לטלוס, תפקוד לטלוס, יטוב ונהונלחונה, ע"ד ותפקודו לזקרים (איוצ ז' י"ח) עם קשור ל'י) ואם טלוס סס לטוב, ואת ערצתם הגט אשר היו כותצים צלאחם, תקח אליהם לונקסר ליד הטעלים ואינם נפרדים ונטקותיהם, ונה שונעט טצאונת היו כותצים הגט צלאחם לונלחונה, והגט נקרא ערצה כמו וונן של צני הונעורצות (נ"צ י"ד י"ד ד"ה י"ב כ"ה כ"ד) לערצון.

שם דאונר ליה ואדני יואצ, ועי"י חוקי דנחלקו עפרש"י אלא כמו שפירט רציו ונאיר ונשום דצקיפא דקרא וכו' שדוד אונר לו לעשות ולא רלה לעשות, ועל ר"י קשה אם כתגרטה האיך ליה, לזאת נראה צעיי לצבר פרש"י צצאור צהיר, רש"י גם כן קוצר ונסיפא דקרא ונרכתיצ "חייך וחי כפטך" וע"י גונרא סנהדרין (ק"ה ע"צ) יעי"צ חלקים את סס שלונה ונשונך אורח ארעא לוניונרא ליה לונלכא הכי, לדעתי גם כן הפירוש סס וכו' דרך ארץ כן לדבר לונלך צלא סס התואר "ונטס הונלך ונכסא הונלך" ולא צטוכה כדצב אש אל רעהה כוונתו כן גם הבא, על יואצ אונר אדני יואצ, ועל הונלך חייך וחי כפטך, וזו ל' האונתי

האונתו הוא לפי השערתי, כונו שצארו טפוף תלככה שהיו נוהלכות ארוכה צלד קלרה, (רש"י ישעי' ג' י"ז) ארוכה נוהלכת בין שתי קלרות, ורש"י פה שתרחה לפה על ראש חזרתה, כן פירוש נוהלכות עקב צלד גדול, היא הולכת זקופה על עקבה, צלד חזרתה ההולכת זקופה על הגדול אז ונוילח ההולכת זקופה על עקבה היא נעוית גרון וראשה לונעלה, ועל הגדול ראשה נמוך היורד לונעיה צבדות הגוף, כפי ערך כווצד הונסקל, וענווקים דצריהם ועי' רונ"ס (דעות פ"ה ח') צנחת כונו הנסים וגסי הרוח, וזהו נעויות גרון הנוכחה צונסקל.

שם ע"ב צשני שיעין יו"ד ה"ח לונעלה וקדש למו"ד לונעיה עי"י רש"י שלח להקדים שאר אבות לונעלה וכן השם, חו תיונה גדולה הלח ונלות הש"ית היתה להקדים (שמות כ"ח ל"ו) ופתחה, קדש לה' ור"ת (צתוס) ונתקן צאופן אחת, כי גם הוא ונקשה "ואין לפרש כוונעוה דל"כ אינו נקרא כהילכתו" רבנו כוולות הש"ית, אונס ל' נראה לפרש ולכוון ג"כ צפרש"י שכלם קוצרים שהיו שני שרעין שני שיעין רק צאופים כאלה (ח') קדש לונד צשטה תחלוטה נמוך והשם שלם הגיע עד שניה העליונה "כדי שלח להקדי" שאר אבות להראות גבוהות ונלונעלה מן השם " כזה: קדש ל' ידוד ורצי אלעזר צרבי יוסי ראה צשיטה אחת, על שני השרעין כתוב אך קדש למו"ד ה"י ג"כ שיה צבחה ונלונעלה לונעיה, או צאופן אחר קדש ל' לונעיה, לונעיה ונתחת שרעוה העליון ור"ד ה"ח ונלונעלה של שרעוה השני כזה: קדש ל' ונולח רחצ שני אלצעות יתרחצ צדצר ונעע (עי"י ידוד רש"י) ור"ח צר"י ראה צשיטה אחת צשני שרעין אך הכל לונעיה וכן השרעוה כזה: קדש ל' ויתרחצ ציותר שני אלצעות, אך פירוש הראשון ידוד ונצאר ציותר דעת רש"י ז"ל, אונס לפי אופן השני טוכל לקיים גירסת רבנו הב"י (צדחי רבינו יחק גלוי רצו) שהיה שונה קודש לה' ונלונעיה, כלוור שמיים היו ונלונעיה של השרעוה"י השנים והוא רחצ צ' אלצעות צרייה, ואין לצבצ גרסתו קדש ונלונעיה לה' ונלונעלה, כי שיטה הרנ"צס (פי"ע הל"א וכלי הנוקדש) כדעת רש"י היא, ועי"פ כל הנופרשים, תויד קדש קדש.

שם ח"ג ע"א ולא היה ידענה דאין ונקרא יולח וידי פשוטה עי"י להגאון ונהר"ח ז"ל הלח כלל גדול בחורה הוא, דל"כ יתצטלו כל הנותים וכו' לכן נראה לי לומר צשטות וצטעס צדצה, שהיה לונד כל התלונוד הונדות להולח דין וה"י ונחיה ונקרא, אלל לא ידע אם כצין הנוקרא רק צשטותו ונולחתי הזכה כונו הונלילה של חגור חרצך על ירך גצור הודך והדרך (תהלים נ"ה ד') ונתוך פשוטו זה ללונוד דין שתכשיעין הוא לגצי שצת.

שם ח"ג ע"ב שמו עיניהם וכן הערוה, רש"י לשון וזון והנהרש"ח כתב על פרש"י ואין לירך דיש לפרש ונלשון זמה ול"כ שרש"י ז"ל ונפרש כלי הונשנה (הלכות פ"ג ונשנה ד') לזון את עיניה, (וצרטה פרק ח' ז') והרע"צ להסתכל, ואם נשנועוה זמה, היה לו לומר שזנו עיניהם אחרי הערוה, כלהק ולא וכן הערוה כוונן.

שם ח"ג ע"ב חנה וכו' עי' רש"י ל"ח המוחין וננהיגין ר"ל וכן נחה (לייטען) הנוקור נחה, ע"נו שחה (צראשית י"ג י') וכונן ידצר הורחת נחוג ונחה, חס שפרש"י כונו לך נחה (שמות ל"ג) ידצר תרגום יטה, וצחנס הלך הגר"ח"ו הורוין ז"ל לנרחוק כי דבור הוא לשון צקשה ונהפועל, ורבות ונחה ונהפועל, כי אין רבות ונחה, אך הנהגה ונחה צפרש"י הנהיגין וכן תרגום (ש"ח כ"ג ה') וינהג ודצר.

שם ח"ג ע"ב שמו עיניהם וכן הערוה, רש"י לשון וזון והנהרש"ח כתב על פרש"י ואין לירך דיש לפרש ונלשון זמה ול"כ שרש"י ז"ל ונפרש כלי הונשנה (הלכות פ"ג ונשנה ד') לזון את עיניה, (וצרטה פרק ח' ז') והרע"צ להסתכל, ואם נשנועוה זמה, היה לו לומר שזנו עיניהם אחרי הערוה, כלהק ולא וכן הערוה כוונן.

שם ח"ג ע"ב חנה וכו' עי' רש"י ל"ח המוחין וננהיגין ר"ל וכן נחה (לייטען) הנוקור נחה, ע"נו שחה (צראשית י"ג י') וכונן ידצר הורחת נחוג ונחה, חס שפרש"י כונו לך נחה (שמות ל"ג) ידצר תרגום יטה, וצחנס הלך הגר"ח"ו הורוין ז"ל לנרחוק כי דבור הוא לשון צקשה ונהפועל, ורבות ונחה ונהפועל, כי אין רבות ונחה, אך הנהגה ונחה צפרש"י הנהיגין וכן תרגום (ש"ח כ"ג ה') וינהג ודצר.

שם ח"ג ע"ב שמו עיניהם וכן הערוה, רש"י לשון וזון והנהרש"ח כתב על פרש"י ואין לירך דיש לפרש ונלשון זמה ול"כ שרש"י ז"ל ונפרש כלי הונשנה (הלכות פ"ג ונשנה ד') לזון את עיניה, (וצרטה פרק ח' ז') והרע"צ להסתכל, ואם נשנועוה זמה, היה לו לומר שזנו עיניהם אחרי הערוה, כלהק ולא וכן הערוה כוונן.

שם ח"ג ע"ב חנה וכו' עי' רש"י ל"ח המוחין וננהיגין ר"ל וכן נחה (לייטען) הנוקור נחה, ע"נו שחה (צראשית י"ג י') וכונן ידצר הורחת נחוג ונחה, חס שפרש"י כונו לך נחה (שמות ל"ג) ידצר תרגום יטה, וצחנס הלך הגר"ח"ו הורוין ז"ל לנרחוק כי דבור הוא לשון צקשה ונהפועל, ורבות ונחה ונהפועל, כי אין רבות ונחה, אך הנהגה ונחה צפרש"י הנהיגין וכן תרגום (ש"ח כ"ג ה') וינהג ודצר.

אמנם יש לי להעיר על הגאון ז"ל הגולה שכתב על החלה סעוף קל"ז "ל' הרנו"צס פ"ד ונה"צ" ונצרייתא שבת דף ס"ד זשס ר"ע" וראה שונה בל' רצ"ו "סציוניס וטצילה חלה הכתוב שנה" ורחו צוניס זה צנין אז לכל טווא שווא צעוונאחו עד שיטצול" וזה נראה שרצ"ו לוונד ופסקוק אחר (ויקרא ט"ו י"ח) והצנין אז שזהכ"ר רצ"ו ופופרש צקפרא (ל' הונגרי ונשנה) ולא ור"ע זש"ס סלכו, (ונפלל על הגהות ויווניות שנוציא פ' צונה אשה ס"ד: והדוה, ונעיר לית צפ' צונה אשה, אונת צהסולן (יצוונת וי"ז) ונוצא צהסוק' שבת אך צהסופות צעוונת, תהיה צנדתה ההא צנדתה (ט"ו י"ט) וזה לא חכר כלל צונק' שבת ס"ד אך והדוה צנדתה) וזה נראה שהרנו"צס פתר השאלה "טצילת נדה לא כתצ קרא צהדיא" וצנין אז זה (ועיי' ע"ז ע"ה) סהקיס הכתוב רחילתה לרחילתו צנקיות צארצעים סאה ופרט לצית סהתרים כפי הצאור צקפרא וצש"ס (נדה וי"א וירושלמי נדה פ"צ הל"ו) ולא כפי הנוצן של הגאון זעל צאר הגולה ו"ע.

ס"ז ע"ב ר"י אונר אין דן אלל לשון עצ"כ רש"י דן אינו חק האונרי וחי"צ ונשום קורא צשס עצודה זה ועי' הצהונר"ל חיות ז"ל דצרי רש"י ל"ע קלת דלל פירש על הך דלונעלה ע"ש, ולדידי רש"י סוצר צקצרה (הספוכה) שגד הוא לשון אלהות כונס"הכ (ישעי' ס"ה י"ח) העורכים לגד שלחן (כוכב לרק צל) והעוונלחיס לונני ונוסק, (ונניה וני) ודן חף שאינו לשון אלהות כי חי אלהיך דן (ענווס חי י"ד) הוא אחד ונ העגלים שהעניוד ירצעס צדן (רש"י) צכל זאת ופרש רש"י "דן אינו אלל" כדלעיל "גד אינו אלל" ולא צנוצן "אין דן אלל" הים צנוטונע אין לדן שום ונוטונעו רק עצ"ה, אלל "דן אינו אלל", ההצנה היא שהוראחו פה שדן אינו צנוצן הפשטי אך עצודה זרה, ולכן לונעלה לא הי' לרש"י כלל לפרש אך פה להשוות צכוונה עם שלונעלה חף הגירסא צנונרל אין דן אלל הוראה אחת היא כדלעיל, ונקיט גר ודן לעוונת סנוולל צכ"ק צקשור עם אלל דניאל גדיאל (עי' שבת פ"צ ונשנה ג') ועי' לקוון.

אמנם יש לי להעיר על הגאון ז"ל הגולה שכתב על החלה סעוף קל"ז "ל' הרנו"צס פ"ד ונה"צ" ונצרייתא שבת דף ס"ד זשס ר"ע" וראה שונה בל' רצ"ו "סציוניס וטצילה חלה הכתוב שנה" ורחו צוניס זה צנין אז לכל טווא שווא צעוונאחו עד שיטצול" וזה נראה שרצ"ו לוונד ופסקוק אחר (ויקרא ט"ו י"ח) והצנין אז שזהכ"ר רצ"ו ופופרש צקפרא (ל' הונגרי ונשנה) ולא ור"ע זש"ס סלכו, (ונפלל על הגהות ויווניות שנוציא פ' צונה אשה ס"ד: והדוה, ונעיר לית צפ' צונה אשה, אונת צהסולן (יצוונת וי"ז) ונוצא צהסוק' שבת אך צהסופות צעוונת, תהיה צנדתה ההא צנדתה (ט"ו י"ט) וזה לא חכר כלל צונק' שבת ס"ד אך והדוה צנדתה) וזה נראה שהרנו"צס פתר השאלה "טצילת נדה לא כתצ קרא צהדיא" וצנין אז זה (ועיי' ע"ז ע"ה) סהקיס הכתוב רחילתה לרחילתו צנקיות צארצעים סאה ופרט לצית סהתרים כפי הצאור צקפרא וצש"ס (נדה וי"א וירושלמי נדה פ"צ הל"ו) ולא כפי הנוצן של הגאון זעל צאר הגולה ו"ע.

ס"ז ע"ב ר"י אונר אין דן אלל לשון עצ"כ רש"י דן אינו חק האונרי וחי"צ ונשום קורא צשס עצודה זה ועי' הצהונר"ל חיות ז"ל דצרי רש"י ל"ע קלת דלל פירש על הך דלונעלה ע"ש, ולדידי רש"י סוצר צקצרה (הספוכה) שגד הוא לשון אלהות כונס"הכ (ישעי' ס"ה י"ח) העורכים לגד שלחן (כוכב לרק צל) והעוונלחיס לונני ונוסק, (ונניה וני) ודן חף שאינו לשון אלהות כי חי אלהיך דן (ענווס חי י"ד) הוא אחד ונ העגלים שהעניוד ירצעס צדן (רש"י) צכל זאת ופרש רש"י "דן אינו אלל" כדלעיל "גד אינו אלל" ולא צנוצן "אין דן אלל" הים צנוטונע אין לדן שום ונוטונעו רק עצ"ה, אלל "דן אינו אלל", ההצנה היא שהוראחו פה שדן אינו צנוצן הפשטי אך עצודה זרה, ולכן לונעלה לא הי' לרש"י כלל לפרש אך פה להשוות צכוונה עם שלונעלה חף הגירסא צנונרל אין דן אלל הוראה אחת היא כדלעיל, ונקיט גר ודן לעוונת סנוולל צכ"ק צקשור עם אלל דניאל גדיאל (עי' שבת פ"צ ונשנה ג') ועי' לקוון.

שם חונרל וחי' לפוס רצנן, עיי' ונהרש"א ועי' צפתח עינים שנוציא התחוננא ריש פקודי ונשום סס הונות וכו' ול"כ לוונר הטעם שאונורים לחיים, או לחיי רצנן ונשום דאונרו (צרכות וי' ע"א) חילן שאכל ונונו אדם הראשון גפן היה (דעת רצ"ו נואיר) ועי' היין צאה קללת הונות לעולם (עי' יונא ע"ו) ונאונר צשהית יין לחיים ולא לונות, תהא שתיית היין עכשו, ועי' דרקדוק שרי עקיציא חונר חונרל וחי' לפוס רצנן ואחר זה הי' וחונרל לפוס רצנן, ולפוס תלונדיהון, נראה צעיני שווא זונר הסולך וקוצצ תוניד חיליה צלי הפסק, צשנוי הונלות כי צהתינו לפוס רצנן, הוא ונחכוון אל התלונדיים סנקראו רצנן כדלקוון (שבת קי"ט ע"א) עצודנל יונא טצא לרצנן פירש רש"י לרצנן לתלונדיים, וונתחיל צשנוי הונלות, לפוס רצנן או לפוס תלונדיהון חונרל וחי', ואחי"ז עוד הפעם חונרל וחי' לפוס רצנן וכו' וכו' ונצלי קן כדרך שעושה ונשתה ווכרי' על כל כוס וכוס והוא צרכה לחיים, (ועיי' פסחים ק"י ע"א צענין שתיית סהסות וצענין צני ונערצא דלל קפדי אונג').

כלל גדול פרק שביעי
 דף ע"ה ע"א אינו חכונה וצ"ה שהיא לעיני הענוים הוי

המוציא פרק שמיני

ע"ז ע"ב חונשה חיונות הן, עיי' ונהרש"א דופרש תוכן הונאונר דגס אדם לא יסונך על גצורתה וונדוע נקיט הני חונשה, ונצאר העיין יעקב נגר הי' חונשי תורה, ופתח עינים חונשה ונעלות, ואולס לדעתו נקיט חונשה וניכס, צצריאס צעלי אצרים, סנתחלקו להי' ונלכיס עלוונים העוונדי' צראש, צנוין חיות הטורפות עונוד צראש אחרי, צנוין צהונות הטושחות ונשאות צונקע (לכאסטרירע) עונוד צראש הפיל, צנוין השרץ הוא העקצצ, צנוין העוף כל כק עונוד הנשר וצנוין הדגים עונוד צראש, הלויקן, וכנגד הגצורים הללו יסנס הי' וניכס קנינים וחלשים, ונופיליס חיונה על הגצורים הללו, וונלך על כל הצרוואיס העונוד צראש הוא האדם לא יתגאה ג"כ על גצורתו כי הרצה שלוחים לונקוס חף יתוש יוכל להסגצ ויצלג לסדד עה ותעלוונות של אדם, ונחי קראה, הונצלג שוד על עה (ענווס הי' טי) ופרש"י הונחזק שדוד על הגצור.

שם מ"ט עוי ונסגן צרישא, וכו' עי' ונהרש"א שהונתיק לכו צנעיונה קדושה שלשלת קורות עונוו חחת ונלכות יין חזנן צרישא לוונלך צצית שני צרוני הונאונרים הנונכיס לפיטו, ולפי טעונו הוא ונשל על הסלכות הצבל, טעני פנים וחשוכים ונכל חכונה, יקפלו צראש העס, והסצי כצרייתו של עולם דצרישא חשוכה וסדר נהורל, האאורים לא יתלצו לפני חשוכים, והנכצדים לפני עוי פנים, כאורח הצריות צעלי אגרופין

”וילתא” לא נוכח על השם, אך כמו וילתא דכספא דווקא, ואי שונתי צסס הגאון זללה”ה שצאונה נוכח צחיצת ”וילתא” שס של טהרה, ר”ל סס הפכו וילתא לטס טהרה: מכספה לא תח”ה (טנות כ”צ י”ז) והוא רחסי תיצות וילתא והצן.

רבי עקיבא פרק תשיעי

דף פ”ב ע”א ח”ר עקיבא וניין לעצו”כ וכו’ ונשוס דאסונות’ צפרק דלעיל ונשוס חרס צישעי’ ל’ קניע מוי הכי וקרא דחזרס צישעי’ ל’ כדעת החוס’, יט לחלק כי עס צליון יטצ צירוסלס (ישעי’ ל’ י”ט) הוה פרסה מוודלה ופרסת ונשא צהנות נצ (ישעי’ ל’ ו’) חונס כפרס” ונשוס ונתיחין (לקונן ונשה ג’) ונין שורחילין, אשר גס טונה עיקר הונשה ע”ד טוואי קרי טנוואה ציוס השלישי כשפולטת ש”י, כ”ל להו להקך דרונין לה, וונוילא לנדטו ונר”ע ונה כדה וננוואה צאצן ונסנא, טנוואיס הכליס ונתיחיה (גווי ורש”י דף פ”ב ע”ב) הוה הוכה וון הכחוצ הווא (ישעי’ ל’ כ”צ) וטנוואה אה לפי פסילי כספק, ואה אפרת ונסכת זסדך, שהצגדיס הכליס וחגורות הונדיליס צע”ז גס כן תזרס כמו דוה כדה וננוואה צאצן ונסנא, כי לא, כולה לואה תאנור לו ואל הכנס אף הכליס ונתיחיה ועל פסלי ע”ז אשר הכיה אחו’ (דה”צ כ”ח כ”ג) רונ הכחוצ (דה”צ כ”ט ע”ז) ווילאו אה כל טנוואה אשר ונלאו, ואותה קרא כדה כווי” (דה”צ כ”ט ה’) והוילאו אה כדה וון הקדש, הוה עצו”כ, ככריכו וונך כור.

פ”ג ע”ב ונחצקה וננסקה, עיי” רש”י וזה ל’ צרית אהבה וחצה, ותוס’ ונדכתיב צעל צרית ונשונע שכתרו להן צרית להיות כל טעה אללס, ול”כ לצאר דצריהס ז”ל שגס פרס”י ותוס’ ונכוניס יחדיה, לפי שאנו מוואיס ונאנור כזה (קסדה” פ”ג ע”ב) ונאי כחצונס עלציס, ונלוד שכל אחד ואחד וכו’ וכונו טעלציס ידועיס לצאר הזכרות וללוי זכר (יחזקאל ט”ז י”ז) כן צצו צעל עקרון הוה צעל צרית היינו מילה (טצת קל”ז רש”י והקיינותי) וצעל צטה, צסת הערה, וזה הוה הענין כיון שזוכרה ווילאה ונחצקה וננסקה כעצרתס הונתועצה, הטדעת צקורות עוני קרס וצמי יון אחריהס עשו דנות יראהס ”פריעפות” ר”ל גלוי ערוס והוה עצודה זרה ונוט.

שם וצינת הונדרט וונדצרי תורה, עיי” ונהרש”א והר”י אהל זה צית הונדרט, ואינו ונשונע כלל טשכי דצריס ח”ר יונתן, כי ונה לצית הונדרט צלא תורה, אך אחת הוה, ואהה הצן ונאד ההצדל צין רצי יונתן לר”ל צוונן הענווק צונקרא, לפי רצי יונתן קרסה, כי ינות צאוהל דאפי” צשעת וניהה, זאה תורה, תהא עוסק צתורה (צונדצר י”ט י”ד) ולפי הצנת ריש לקיש, זאה תורה, אין דצרי תורה ונתיינין, אהס כי ינות צאהל אלח צוני טנוויית עלונו עליה, אך הוראה ונויית עלונו הוה לונוד הונשונעות כי טנוון צאהלו ולא ילא ואינו ונצקס לאכול, אך ונתך חשקו צתורה יתינד עד כי ינות צאהל על התורה.

פ”ד ע”א וניין לפולטת ש”ז ציוס השלישי וכו’ עיי” חוס’ אפי” שצאונה טעה עדיין לא ניתנה תורה וכו’, ולפי אונודן דעתי מהריס הוה צנוואה גס קודס ונתן תורה,

אגרופין וצעלי עושר טצני אהס ונחכסיס ונלונון וטהגיס צהס כבוד וכן הוטל הולך על השאר ותצין כי רוח חלקיס דוצר צהס צווסקר השכל, לדעת ארחות צני אהס צאחך.

שם דרגא דרך גג, פ”י קולס לעלות צו צערקל צוולונה (עיי” ערוך אונדלח) נקרא דרגא (גארטען לייטער) ועיי” טצת (ק”ה) וצערך אהת ונחכולתא וציח ”פירוש אחר קולס” והוה טעות שאינו מושך על ונחכולתא, אך על דרגא החכר לפניו.

שם ונחכולתא ונתי הכלה דא, רש”י לכסיכלה ונה נאכל ול”כ לפי שאינו כלה וכו’ והערך ונאחר שחכלה הליפתן ונה חוכל, פ”א כישור כלי ונוטה, ואי אשער טנקרא הליפתן וון ירקות ”ונחכולתא” אחר הסעודה, כדי שיתעכל הונון (צרכות כ”א) צונווי, וזה טונצאר צר”ת ונתי הכלה דא, רלונו הונאכל והונון טצונווי.

שם כחא כזה, פרס”י כנות זה, והנהרש”א ועוד י”ל כל פכין קטניס כזה, ואי אשער כי כלי חרס קטן לכניילת ידיס או לנחוי היין, אשר נדע צלסונס צסס כווא הוה ונה שקראו הלועיס (עיי” הערוך, ח”צ פירוש צלסון יוכי) צונטא כוה ולא צונלחפוס כווא, ונעתיק רק ונל”י ללסון הונדוצרת צבוראה אהת.

שם סודרא סוד ה’ ליראיו רש”י דרך ת”ח לעטוף סודר וצוננורא (טצת קי”ד ע”א) וציח דרך ת”ח לעטוף צגלינווא, וגלינווא כצר סכר לונעלה, ווהרש”א ונפרט צגדי אהס ונרנמיס על נודותיה והסודר הוה וניחד ליראי ה’, לזאה אצוה אי לנרתיב הצאר כי ת”ח ונדקדקין צדרך ארץ ללאת צנוטפתה להעציר הזיעה, והוה טנקרא סודריה דונר כדרצן (פסחים ק”ח) והוה דעת הנהרש”א, ואולס גס הלעיף על פניהס כוננהג צארלות הונורה, וכתיב ויתן על פניו ונקס (טנות ל”ד ג’) תרגום ירושלמי קודרא, וזה צסוד של עטיפת הפנים ליראי השס ונגשת אל הונרלה כווסקס של ונשה רציו הוה יולאין, וזה אי וניה צלסון רש”י דרך ת”ח לעטוף סודר והצן.

שם ת”ר ג’ כל זונן שונקיין ווסיפין גצורה ואלו הן דג ונחש וחזיה, עי’ עיון יעקב שג’ הללו חוכליס וסותיס ונאכליס קליס, ואס טיצע הייהס כך, צונה יעוודו לונוקר להסתפק צונועט, לזאה כ”ל כונה אחרת, טנדע חלונדי חכוניס כל זונן שונקיין חכונה ניתוספת צהס (טצת קי”ב ע”א) ועוני הארץ טפשות ניתוספת צהס, וווסקיף עוד פה לכרות אה עס הארץ צסס דג כטצעו שקורע אה ה”ח כדג (עי’ צאורנו לפסחים וי”ט) ווטך כנחש (צראשי וי”ט י”ז) או כחנורה, וטווא כחזיר והוילא ונהטווא טווא, (עי’ פסחים וי”ט וצהר”י טס) שכל זונן שונקיין ווסיפין גצורה חונרית ואין ווסיפין חכונה ותורה טנותיש כה של ת”ח.

פ”א ע”ב חונרה חיה וילתא (פרס”י: דכספיס) ואחרתה לראצא, חונרי חיהו וילתא (רש”י: על ידי טס טהרה) טרייה, ורש”י צחולין (ק”ה ע”ב) ונפרט: ”אף הן הוה צקיחין צדצר (רלונו, לחס של ונכספות) ועושין להליל עלנון וניד הונכסול, ואיכא דאונרי שאנורו טס, ולא ונכחא וילתא” כונת רש”י ז”ל טלא ונכח עוד שאנורו טס כי תיצת

ק ד ש מסכת שבת רבי עקיבא פרק תשיעי נ פ ת ל י

וראיה לתרץ פליחת התוספות כונו שכתב הרמב"ם בפירוט הושתיות "ונוה שהזהיר על נשכב האשה קודם ונתן תורה צלשת ימים ראיה כי כשיפול וכו'" ואינו ההכרח קבלתם אח"כ אך להצין קדר ונשנה זו שבייל להו. סגך דדונין להדדי לגבי שבת, נראה לי להעיר, שענין הראשון לשלשת ימים, היו נכונים לקבלת התורה, בשבת היא (רש"י בנשנה ופ"ו ע"ב בגנ"י), ונרחיקין את הנוילה בשבת הוא (ואולי זה צהותם כולאים צום השלישי ג"כ בשבת היא) ונתיין שקורטין לשון של זמורה, ג"כ לענין שבת, שאינו קשר של קיינאה, או אפי' קשר של קיינאה היא בקשר של גונלין שאינו ביתר ונעל ראש השעיר (ע"י שבת פנ"ו ונשנה א' ורנ"ח קינן ט"ו) וינו הותר בנולכת הונשכן בשעיר הונשתלה, ולפי ענין ונשנה זו שכולה שבת, נקרך גם כן קדר ונין של דברים אחרים הנשנים בנשניות, לפרק רצ"י עקיבא הונתחיל בנשין.

שם נראה שעיר הונשתלה, עיין תוספות חדשים וקשה דאיתא ביונא שתחלה היו נוהגין לקשור על פתח של היכל וכו' ולכן כ"ל שהונשנה ונכונת להסנויך על הונקרא שלקשור בשעיר הוא העיקר, בנשין אס יהיו חטאים, שעירי החטאת (ויקרא ע"ז ה') כשנים כסלג ילצו החוטין הלי של זמורה הקשורים בשעירים, ונוה ללשון של זמורה צעלנוה, הוא כונו חטיבים כשנים, אשר חכר (יהושע צ' י"ח) הפעם חומו השני תקשור הוא יתחלק ללשן.

שם ח"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר שכתב ונשנה כונו (תהלים ק"ט י"ח) ע"י תוספות ונייהו ראיה גמורה לא הוי ונשנה וניס דוניא דשונן ונה שונן ונאזרחי אף וניס ונאזרחי עכ"ל, ולפי דעה זו דקרא לא ונשנה בשתייה כלל אלא רק ברחילה, אפילו זכר לדבר ננוי לא הוי, לזאת נראה צעירי לפרש, אף ע"פ שאינו ראיה גמורה לדבר שהפסקו איירי רק בנים ולא ברחילה כדעת התנא השוכה איפכא, אצל יותר זכר לדבר בשתייה ונכר לדבר ברחילה, דאילו ברחילה ונכרחים אלו לומר "וה שונן ונאזרחי אף וניס ונאזרחי" כדנפרש בגנ"י (שבת נ"ח ע"א) רחן ולא קד דוונה לניס ע"ג חצית ופרש"י על שוליו ולדדיו שאינם נכנסים לתוכה, ולפי הצנה זו הסתכל התרגום בלשון "היך וניא בגושניה והיך ונשחא באזרו" דש פנים לגופו ואזרו הפניונים הונרגיסיס ולפי דעת הרופאים אין דבר יותר נזיק לעלמות האדם ונשונן וניס ונונן (תהלים ק"ט י"ח) וילצק קללה כונו ותצא כונו בקרצו וכשונן צעלנוותיו בשתייהם לקבלה ולא לצרכה, אצל אס נאנור בשתייה הכחוצ ונשנה, דוניין קוה כשונן הצא צעלנוותיו פניויה, כן שתייה הניס צו בקרצו הפניויה וההוכחה היא כפי הגיון הש"ס לקנון (דף ע"ז ע"א) א"ר ילחק ונשחא (ונשלי כ"ה) וניס קרים על כפש עיפה, ודילונא ונשתייה ווי כתיב בנפש עיפה, על כפש עיפה כתיב, ונויילא שונעין דכל היכא דכתיב צצית שצו הוא בשתייה, לזאת נכון דעת האונור ותצא כונו בקרצו וכשונן צעלנוותיו צצית שצו הוא בשתייה, חה הוא זכר לדבר הונצורר בנשנה שלפניו ציתר דיוק "שצא פה צ' כ"ף דוניין כונו כשונן, ללוד ששום דונייס הם צפעולתם", חה שונפורש היטב בלשון רש"י ז"ל, כונו בקרצו וכשונן צעלנוותיו ונקש

סיכה בשתייה, ונשנה ונצורר לנו היטב שגם זה ונכונן צחוקי ונשנה דונשנוע וניס דונייא דשונן ונה שונן ונאזרחי אף וניס ונאזרחי, רלנו אליצא דני"ד ברחילה ונכרחים אלו לומר כן כדנפורש שם: (יונא ע"ו), ובאונת שונן אינו ונאזרחי, ואיך ונקיש סיכה לרחילה, ואיך וניס דונייא דשונן, אלא צע"כ וני שתייה דונייא דשונן דסיכה ונלגו ולא ונאזרחי, והפ' ונשנהו יותר בשתייה וסיכה ונכר לדבר הוא. פ"ו ע"א ונשנה פה ענווד ענוודי, ע"י תוספות וא"ת ונכ"ל דפירש ונשה ונדעתו קודם, ושצו הסכים הק"צ על ידו שונא זה הוא ליווי גנוור שלום לו לפרוש וכו', ול"כ לתרץ ולישר פשט הגמרא, דלעולם הק"צ לא לזא לו כלל לפרוש וכן האשה, אך צונה שזוהו (שנות י"ט י') וקדשתם, והיו נכונים, חדש ונשה ונדעתו זו פרישות דרך ארץ ויאנור אל העם היו נכונים אל תגשו אל אשה (סס פ' ע"ד) ואח"כ נשא ק"ו צעלנוו להיות פרוש עולם ונתודע שהק"צ הסכים על ידו, באונורו אליו אח"כ שצו לכס לאסליכס לנשותיכם, ונשה פה ענווד ענוודי הרחק ונשחלך זו אשתך (ועי' בנכילתא לא שונענו שאנור הונקוס לפרוש) ונה הוכיח שגם הראשונה היו נכונים, על פרישות נתנה כי אס כפשונו לכבס שלנוותם והיו נכונים, ונה התיד לשצו לאסליכס אס לא נלעוו כלל על פרישת האוהל, ואס כן אין פה ענווד הוא הלוי הראשון אך והיו נכונים, חה תירון ונסיק שונ"ל באונת דפירש ונדעתו קודם ליווי זו, ונשה צהיר לנו פרש"י אונרה תורה והיו נכונים וגו' פירשו ונשנותיהן ונה זה ונסיק על הש"ס, והיו נכונים וגו' אל תגשו, איני שכל שעה וכו', אך באונת אלל והיו נכונים לא נכתב אל תגשו כבירסת הש"ס, אך רש"י אונור פירשו של והיו נכונים הוא פירשו ונשנותיהן חה שפירש ונשה ונדעתו קודם, ולפי הלעתי ונישצ לע"ג של הגאון רל"ח ז"ל שכתב "ולדידי קשה עוד לשיעת הש"ס פ"ק דצילה (ה' ע"ב) דאילו כנאנור שצו לכס היו אקורין בתשניש דדבר שצונקין לר"ך ונין אחר להתייה ח"כ אך אונור עשה ונשה ונדעתו, הרי טרם שנאנור שצו לכס היה אקור ונלד ונלות ה' ולע"ג" הרי לא נודע ונלות השס רק ע"י שחדש ונשה ונדעתו, ולא נודע לו רק אח"כ ע"י שצו וצורר הוא, והגנ"י צילה (ה' ע"ב) ונציא שפיר הפסקו (שנות ע"ב, ע"ו) היו נכונים לשלשת ימים אל תגשו אל אשה ולא הפסקו י"א והיו נכונים ללונדו שזה אל תגשו אל אשה הוא אשר חדש ונשה ונדעתו כונו שבארחי היטב, ועי' בנודר י"ב ח' רש"י וספרי וצעל הנורים חה שנקרא פה אל פה אדבר צו, התורה שצעל פה, שהסכים הק"צ לדעתו של ונשה.

שם ונכ"ל דהסכים הק"צ על ידו שנאנור (שנות ל"ד א') אשר שצרת י"שר כחך ששצרת, גם צענין זה שונשה חדש ונדעתו לשצר את הלוחות, נראה לי לפרש שונשה לונד בנאנור הש"י לך רה, עשו להם עגל ונסכה ויאנורו אלה אלהיך ישראל אשר העלך ונארץ ונלרים (שנות ל"ב ז' ח') שישראל וננורים הם על שצברו על לוי הראשון שצלוהו על חכבי אשר הולכתך ונארץ ונלרים (שנות כ' צ') אשר ונפי הגבורה שונענוס (ונכות כ"ד), ולזאת רלון הצורח לשצר את הלוחות לעיניהם, ודרש ונפסח שנקראו צי נכר כונו צן נכר ערל לב (יחזקאל ו"ד) ונכלתא פרשה ע"ו, והס שצרו את עלס אונות הייחוד צו, לזאת

וראיה לתרץ פליחת התוספות כונו שכתב הרמב"ם בפירוט הושתיות "ונוה שהזהיר על נשכב האשה קודם ונתן תורה צלשת ימים ראיה כי כשיפול וכו'" ואינו ההכרח קבלתם אח"כ אך להצין קדר ונשנה זו שבייל להו. סגך דדונין להדדי לגבי שבת, נראה לי להעיר, שענין הראשון לשלשת ימים, היו נכונים לקבלת התורה, בשבת היא (רש"י בנשנה ופ"ו ע"ב בגנ"י), ונרחיקין את הנוילה בשבת הוא (ואולי זה צהותם כולאים צום השלישי ג"כ בשבת היא) ונתיין שקורטין לשון של זמורה, ג"כ לענין שבת, שאינו קשר של קיינאה, או אפי' קשר של קיינאה היא בקשר של גונלין שאינו ביתר ונעל ראש השעיר (ע"י שבת פנ"ו ונשנה א' ורנ"ח קינן ט"ו) וינו הותר בנולכת הונשכן בשעיר הונשתלה, ולפי ענין ונשנה זו שכולה שבת, נקרך גם כן קדר ונין של דברים אחרים הנשנים בנשניות, לפרק רצ"י עקיבא הונתחיל בנשין.

שם נראה שעיר הונשתלה, עיין תוספות חדשים וקשה דאיתא ביונא שתחלה היו נוהגין לקשור על פתח של היכל וכו' ולכן כ"ל שהונשנה ונכונת להסנויך על הונקרא שלקשור בשעיר הוא העיקר, בנשין אס יהיו חטאים, שעירי החטאת (ויקרא ע"ז ה') כשנים כסלג ילצו החוטין הלי של זמורה הקשורים בשעירים, ונוה ללשון של זמורה צעלנוה, הוא כונו חטיבים כשנים, אשר חכר (יהושע צ' י"ח) הפעם חומו השני תקשור הוא יתחלק ללשן.

שם ח"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר שכתב ונשנה כונו (תהלים ק"ט י"ח) ע"י תוספות ונייהו ראיה גמורה לא הוי ונשנה וניס דוניא דשונן ונה שונן ונאזרחי אף וניס ונאזרחי עכ"ל, ולפי דעה זו דקרא לא ונשנה בשתייה כלל אלא רק ברחילה, אפילו זכר לדבר ננוי לא הוי, לזאת נראה צעירי לפרש, אף ע"פ שאינו ראיה גמורה לדבר שהפסקו איירי רק בנים ולא ברחילה כדעת התנא השוכה איפכא, אצל יותר זכר לדבר בשתייה ונכר לדבר ברחילה, דאילו ברחילה ונכרחים אלו לומר "וה שונן ונאזרחי אף וניס ונאזרחי" כדנפרש בגנ"י (שבת נ"ח ע"א) רחן ולא קד דוונה לניס ע"ג חצית ופרש"י על שוליו ולדדיו שאינם נכנסים לתוכה, ולפי הצנה זו הסתכל התרגום בלשון "היך וניא בגושניה והיך ונשחא באזרו" דש פנים לגופו ואזרו הפניונים הונרגיסיס ולפי דעת הרופאים אין דבר יותר נזיק לעלמות האדם ונשונן וניס ונונן (תהלים ק"ט י"ח) וילצק קללה כונו ותצא כונו בקרצו וכשונן צעלנוותיו בשתייהם לקבלה ולא לצרכה, אצל אס נאנור בשתייה הכחוצ ונשנה, דוניין קוה כשונן הצא צעלנוותיו פניויה, כן שתייה הניס צו בקרצו הפניויה וההוכחה היא כפי הגיון הש"ס לקנון (דף ע"ז ע"א) א"ר ילחק ונשחא (ונשלי כ"ה) וניס קרים על כפש עיפה, ודילונא ונשתייה ווי כתיב בנפש עיפה, על כפש עיפה כתיב, ונויילא שונעין דכל היכא דכתיב צצית שצו הוא בשתייה, לזאת נכון דעת האונור ותצא כונו בקרצו וכשונן צעלנוותיו צצית שצו הוא בשתייה, חה הוא זכר לדבר הונצורר בנשנה שלפניו ציתר דיוק "שצא פה צ' כ"ף דוניין כונו כשונן, ללוד ששום דונייס הם צפעולתם", חה שונפורש היטב בלשון רש"י ז"ל, כונו בקרצו וכשונן צעלנוותיו ונקש

לזאת חדש ונדעתו לטצרה כדקין והק"צה הסכים על ידו על הלוחות הראשונים אשר טצרת י"ט כחך טצרת אשר התורי כולה תלוייה צונאור וליווי הראשון טצלוחות.

פ"ח ע"א ונלמד טכפה הק"צה עליהם את ההר כג"ה, עי' ונהרש"ח כי כתיב טחתית וטעונו טחוק טחתית ורש"י טחונט (טנות י"ט י"ז) לפי טטוטו טרגלי ההר (וכן טרגוט אונקלוס טטפולי טורח) ונדרטו טטחלט ההר וטוקוטו וכטפה עליהם כג"ה, ולפי ראות עיני לפי הנדרט אינו לטון ויחלטו על וטעונו גופני, אך צונטן טוטקרי טטפלת הזקוף והטענה וענינו כטף נטטס (הטלים כ"ז ז') וטצורח הוטכילתח (יתרו טרטה ג') ויחלטו וכטפו ונלמד טטחלט ההר וטוקוטו ונטכטף עליהם" (הגר"ח) וגט טהורחת טחתית טחוק צור עוטוק, אינו טוטונ טנגוד טל וטעלה ועליה (טופטיט אי' ט"ו) אך צונטן לטון טוטקרח (דצריט ל"ז כ"ז) וטוקד עד טחול טחתית, וכטו (יחזקאל ל"ח י"ד) חל ארץ טחתית, חל יורדי צור, וכצורח הנהרש"ח ז"ל טחוק טחתית כג"ה טטוקטפ גט ונלדדקן וטיונו טט טחח קצורתכט כקצר הוטוקף גט טלדדקן ע"ט ונל הנדרט עיקר חלח הטגון עוטוק דצריטת ל' טכחצו הוח עיקר צונדרט טלפנינו.

שם יוט טטטי ה' יתירה, רש"י והוח טטה טטוקן, ול"ט לפי ד"ה תורה נטנה טצנת ע"כ טתנה ער"ט טהי טתנחי על לונחר.

שם וני גילה לטני רז זה, וטוני לונד הוטעיס זטירות לגלות קוד זה, לכן נראה צעיני לטער כי הוטטורר הקודט לונד ונדצרות הראטוטו זכור צריטח (טנות כ' ח') ונדצרות הטחרות (דצריט ה' ז') טטור, וחונר (הטלים ק"ז ז') אחת דצר חלהים טחיס זז טטעתי, כי יטחל זכרו תחלה לטטוט וחח"ז יטטור לעטות, חז זכור וטטור דצור אחד על הטטועה (הטלים ק"ג ח') לטטורי ולזכורי טקודיו, וחחרי כן לעטותס (טס), ועל הרוחמיט הוטלחכיס חונר: גצורי כח עטוי דצרו, וחח"ז לטטוט קול דצרו (ק"ג כ') וצח רצי חלנחר וטצין צרוח הקודט טל הוטטורר הקודט וטטטעות הרו אשר הטטועו יטחל טטענת קבלת תורה, כל אשר דצר ה' נטטה וטטוט (טנות כ"ד ז') טטטטוטו צרו טל ונלחכיס הרוחמיט וטטטוטין צו, וח"פוח לזחת טטטוטט צנת קול וחונרה וני גילה לטני רז זה.

שם ע"ב הטעלצ"ס וח"כט עולצ"ט, רש"י חחריט צחיס עליהט טחולפה הוח ונן אחתו טטקוק (טופטיט ה' ל"ח) כן "יחצדו כל ח"ציק ה' הט טחלופיט "רונ על קיטרה ונולך חזור" חחריט הצחיס על הטעלצ"ן טחולפה, והטעלצ"ן, הט ח"הציו כלחת הטטוט טצצרותו "רונ על צרק ודצורה" עליהט טכחצו כלו חונר ועל טניהט ונכטיט הטוטט והטכר הוטפורטי טונקרח זה.

שם ונה פטיט, רש"י, ונחחלק הטלע על ידו לכונה טילוטת ותוסי הקטה על רש"י וליכח לונגרס ונה קלע ונחחלק לכונה טילוטת דהח דיצור דטינו תורה טוטלה לפטיט ולח לטלע, וחונר ר"ט דקרח ויירי צחצן הוטפוכן צרזל, כלוונר חח הפטיט יטולטו קלע, ולפי הצנחי רש"י ונפרט צונטן הנקיין הוטוי דהפטיט טל צרזל ונפוכן חח הטלע והפטיט צעלנו טחלק לכונה טילוטת, כפי הערוך "כטט טוטתפזרות טילוטת ונחת הפטיט" רטונו צעת טקלע ונחחלק לטצריט

צעת הוח כדודי חט וטילוטת טרק יחולטון ונפטיט לכל עצריט, חחו עלט פרט"י "ונה פטיט ונחחלק הטלע על ידו" לכונה טילוטת, ר"ל צעת טוטחחלק הטלע על ידו, חז הפטיט טחלק לכונה טילוטת כן דטיצור דטינו תורה טוטלה לפטיט טככל דצור הוטלח ונפוכן קלעיס ולז חצניט, הוח יולח צטילוטת טל חט ונפי הק"צה לטצעיט לטון טכל עצר וטוטצות הלחוניט, וכפטיט חחוק חחרי טהיה ונפטעט חט ונפוכן קלעי חלוניט עוטוד טתקפו ולח חקר כלוט, כן קול ה' חולצ להצת חט כי יתן חונר הוטצרות לזח רצ ונחלק לטצעיט פניט, טכל זחת תורת ה' טטוונה, טטוונה וטלונה כוטלפניט, ועוטודה חחוקה וצטל"וטותה כונצרחטונה טכל חציון עה.

פ"ט ע"א תורה טיכן הוח, ונחונר הנפלח חזה, הוח חוקר עד טכלית הטנה הוטת נטצנה אשר רק ונטה רצינו טטיג טחכונת תורה, ורצי יחוטע צן לוי הלצ"ט ונלילת ח"צ אשר נטח חח ונטלו על הטכונה הטכונית חלדרת טפחרת תורה וקודותיה, ח"צ טחל (ח"צ כ"ח ז') והטכונה ונחין טוטלח וח"י זה ונקוט צינה, ורצי"ל טס צפי טטטן תורה טיכן הוח, ח"צ לח ונלחח חלרץ חחייט (טס י"ג) תהוט חונר לח צי הוח ויט חונר חין עוטודי (טס י"ד) וננחל דצצריה, טהט יקר וטפיר רחונות וגצ"ט ופנימיט (פסקו ט"ז-ט"ט) אשר דלה דלו טחכונה נפלחח וני תהוט ויט עוטוק, גט דיעת חכונת חחייט עד חכונת ידיעת חלדון וטות, לח יעלרו טחוכט עלט חכונה, רק כערך הערה לחון טטונעת טטנעה (טס כ"ז) רק חלהיט חצין דרכה והוח ידע ונקוטת (ח"צ כ"ח כ"ג-כ"ז) טכניה וגט חקרה, ור"י צן לוי חזר על דצרי ח"צ הנחונריט, לדנות חכונת תורה חל יקרתה ורוט טתגתה לטחרי חכונותי טטפלות צצנתי טוט ערך טטתות, כי הוח צת חלקיט חייט, ורק חלהיט חצין דרכה, והק"צה ונטיצ כי חונדה גטוה נטנה טכל גמכיה וטחרי תורה, רק לונטה לזדו, ללונד כי ונטה רצינו ה' חחחר אשר טטיג הטטה הוטת עליון, והוח חכונותי תורה, ולפיכך תקרח על טטו "תורת ונטה" וצוה רחוק רצי יחוטע צן לוי ללכת ונולילת ח"צ צהטצונטו צצני טעולט הגטוני, ורצי"ל הטככל צעולט הרוחמיט והטטה הוטת נלחת צצן חדט, אשר רק לנציחו חלונן ציתו נטנה צונלה טחטחה.

שם טהיה קוטר קטריט (חז כחריט) לחותות, עי' רש"י ונהרש"ח על כל קון וקון, גט ונחונר הנפלח חוח הוטלח ונפי ר"י צן לוי, לח צח רק להפליח הטנה הגצוהה טל ונטה רצינו עליו טטלוט כחלונן ציתו, טהוח עלה לונרוט הרוחמיט הנצדליט והציעו על ונעטי חלצעותיו טל הק"צה צטעה טהוח עוטק צקטור וחצור צקטריט וטתוויט טכוליט צתורה (עי"י רש"י צרכות כ"ד ע"ח דורטי רטונות) ועוטוד ונחריט ונשתחח צהטצונטת רוטונה וצחריטה קדוטה צהדי כצטח דרחוננח, וכחטט טחלהו חחט חין טלוט צעירך לטחול צטלוט וליתן טלוט צצוחו חל ונעון חחה, ולח לעטוד דוט חחטה, חונר לפניו כלוט יט עצד טטותן טלוט לרצו הלח הוח גורט לטכניה טתחחלק (צרכות כ"ז ע"ז) ונכ"ט חני כלפי טטווח, ח"ל היה לך נעחרי, על דרך טחונרו (צרכות ק"ג ע"ז) חל הק"צה לונטה ונטה חני וחחה נכציר פניט צהלכה, צתטוזה זז ניכר כי רק ונטה רצינו צח עד חכלית

ק ד ש מסכת שבת רבי עקיבא פרק תשיעי נ פ ת ל י

ולא ה"פ זנושלי, אך צונדרש רצה (שנות נ"ג ופרשה כ')
לאור תן לחכם זה נושה ש"י עיר גזורים וכו' וכן העתיק
צעין יעקב וון הנדרש.

שם עשירי, פסל לך (שנות ל"ד) ונשגך, כן הוא צנדרים,
וצהר"ף קשה שהרי קודם שנכתעשר גבלה הק"צה לנושה
צסקה וצונלרים וכשנכתעשר נושה ה"י צלוחות שמיז שאור לו
הקצ"ה פסל לך, הפסולת של הלוחות של ספריטון יהיה שלך
ונושם כתעשר נושה, וי"ל דלא קאור השכינה שורה חלא על
דרך קצב וכו' ותירון הר"ף הוא ונשרא"ש רפ"ד דנדרים
כידוע, אונס ח"י אצוה צוה לתרן קושימו ולהצין דעת צעל
הנאור הוא רבי יוחנן דנראה לי לונר שאין רבי יוחנן קוצר
כדעת רבי חננל צר חנינל (נדרים ל"ח ע"ח) שלל העשיר
נושה חלא ונפסולתן של לוחות וון הכתוב (שנות ל"ד ח"י)
פסל לך, אך הוא קוצר כדעת ר' יוסי צר חנינל (סס) חלא
ניתנה תורה חלא לנושה ולזרעו, והוא דורש הפסוק פסל
לך (שנות ל"ד ח"י) כונו כתצ לך (שנות ל"ד כ"ז) חה
פירוש הגנורל צנדרים ש"י כתצ לך פסל לך (ל"ל להיפך
ל"ד, ח"י, והדר כ"ז) ונה פסולתן שלך חף כתצן שלך,
לזאת ר' יוחנן אינו לונר כלל שנכתעשר נושה וון הפסולת
אך קודם הלוחות כצר היה עשיר וגם הלוחות של ספריטון
עשה נושה ונשלה לפיכך ונדייק שפיר וון פסל לך שכצר
ה"י עשיר, ותדע לך כי זו דעת רבי יוחנן שצאונת הוכיח
סס צאותו דף (ל"ח ע"ח) ר' יוחנן צעלנוו כל הנציחים
עשירים היו ונלך ונושה וכו' נושה דכ"י (צונדרר נ"ז נ"ו)
חלא צונור אחד נוהס נשחתי, וצוה התפאר נושה כי ונעודו
היה צונעוד עשיר שלל ח"י ללך לטוס עור ונאדם, שונע
וניהם שעשיר היה ונכצר.

צ"ה ע"א גודלת ופוקסת ונשוס צונה, הן ע"ד שכן קרין
לקלעיתא צניתא, הנראה כדברי האגדה, אינו עוד
להלכה שנקראת צונה, אך סתם ונשנה ויוסדת על טעם
אורגת עווה וכדוונה "וענין גדילת השער אינו ענין צנין" כונו
שלמדתי ופירוש הנושמיז להרנו"צס ז"ל וכן צא"ח (ט"ג סעיף
כ"ו) חקור לקבוע האשה שערה צצנה, חלא ונחיר טעם צונה
אך לעולם חף לדעת חכונים שאיני חכסז כחולדת צונה ונכל
ונקוס ונפני ונראית עין נראה לעין כוונ צונה, חה שפסק
הרנו"צס (פכ"צ הלכה כ"ו הלכות שצת) חין גודלין חת שער
הראש ונפני שנראה כצונה, שהלכה כחכונים שאיני צעלם
ענין צנין חצל ונפני שנראה כצונה חקור ונשוס צונה, חלו
שפה חחת ודברים חחדים צפירושו וצפקיו.

הזורק פרק אחד עשר

דף צ"ו ע"ב ונה להלן ללפחד, ולריך עיון צוה קודם שהדיע
ר' עקיבא שגנור ג"ש צונה כמו היה לגלות ונה
שהתורה כסחו, ח"ל שסצר חלל ללפחד לקונן (צונדרר כ"ז ג')
כת"צ "כי צעעאו ונת" צחעל ונויחד צתורה צעת הסיח,
חשר נלעוו צורה על השצת (סכסד' כ"ו) וגלה סס הנוחלל
צונדרר הסוח, חקר חלל שצת שמייה, חוה חכסונן צסס ונוקש
עליס ציוס השצת צונדרר חזה (צונדרר נ"ו ל"צ) כי חוה חליש
הכונס ונוכסה צתורה, צסוו העלמוי ללפחד, ועל חצינן שחלל
חח השצת היו עועעות צנותיו חלא וייתחו צסקילה ונכפרת
עליו

תכלית הנוחון צסתרי תורה, עד חקר הכירו ה' חלא לעצד
אך כנן צית היודע חח גדול צחיתת חכח צצחיתת סתרי
תורה, לפיכך השיצו נושה חאור לי "ועתה יגדל חח כח
הסס" להורות לנו נחיצות עולם הרוחניים לו, לנושה רציו
ע"ה, צעת שנעעלה על כל צני חדם לעלות לנורו, כי
חוה חקר ונלא חח הק"צה שהיה קוטר כחרים וקשרים
צחיותיות צצור ודצוק הסודות חקר צקוד קשור החיותיות
יקודם, ועל ראסס חכתה, וחוח הנועלה וההשגה היותר
כשגזה צתפישת "כי חס גלה סודיו חל הנציחים".

שם הראה להם דנות ונעטו, על דרך ויציעו אחרי נושה,
זה ונעטה טען שעירצו ויקונו ללחק.

שם ע"ב שפרו ורצו, רש"י דכל אחד נתעצרה אשתו זכר
צונותו שצו לכס לחלבים (דברים ה') חלא ידענל
היכח רנוחל עד כ"ל ולפי דעתי שכתצ חחד צלדו על רש"י,
וצחונת רנויחל (שצת ל" ע"ח) צגנורח וילכו לחלבים (נו"ח
ח') שונלחו נשותיהן צעורה, וטו"צ לז שנכתעצרו נשותיהן של
כל חחד וחחד וילדה זכר עד כ"ל, חף צונדרר פארן צונלות
שוצו לכס לחלבים כן, ועיקר הרנוח הוא צתורה חשה כי
תוריע וילדה זכר, חה הרנוח חוה ג"כ וצני ישראל "הזכרים"
פרו ורצו ויעלמו צונלרים.

פ"ט ע"ב דל עשרין חלא ענשת עלייהו, ע"י היטצ להגאון
ונוהר"ל חיות ז"ל שנחפלח על השוצת חכס לצי ק"י
ו"טו שפסקק צוה לונר דחיה רק דצרי חגדה וחין לונרין
היונה, וצפירוש הנושמיז להרנו"צס פ"ד (ל"ל פרק שציעי)
דסקהדרין כתצ ונפי השנוועה לונדו שאין הק"צה ונעניש
(וצרנו"צס כתצ שהק"צה חלא יעניש חחיי צרת חלא חחר
עשרים שנה) חח חחיי צרת רק חחד ועשרים שנה ע"ש חרי
שחקע רציו ענין זה ליסוד חאונן צהורחה, וחולם לפי דעתי
הרנו"צס חקע על גנורח ונפירסת (צצח צחרח קכ"ח ע"צ)
דכת"צ צונדרר חזה יפלו פגריכס (צונדרר ח"ד) חונר רצ חחל
צר יעקב חלא גצרה גזירה חלא על פחות ונצן עשרים חלל גנו'
זו ונוחון פרש"י שכן ונלטי צדור הנדרה, להורות לנו כי גס
חגדה זו של רבי שנוחל צר נחונני "דל עשרין שנה" סקדת
על הנוחנר הנודע להלכה חלא גצרה גזרה חלא על פחות ונצן
עשרים, הנסנוכת על הנוקרח יפלו פגריכס ועל כן חקע רציו
ענין תלונוד ונפורש חלא דצרי חגדה ליסוד חאונן צהורחה.
שם צשלשלאות של צרול, רש"י כדרך הגולים, והסוכה וון
הכתוב צחצני חדם חונטכס, כונריוני עול על לחיחם
(הושע ח"ד) ונה, נראה צעני כי חצני חדם חוה השפוך
של זיקס וכצני צרול (תהלים קנ"ט ח') וכונריוני עול זה כדרך
הגולים ציד חויצים ונתן עול צרול (דברים כ"ח ו"ח) על צרול
נחתי על לוחר (ירמיי כ"ח ד') חה שפרש"י כדרך הגולים,
צחצלים חלא צשלשלאות.

המצניע פרק עשירי

דף צ"ב ע"א חין השכינה שורה, צעין יעקב חגרכח חכס
דכת"צ (ונשלי כ"ח, כ"צ) עיר גזורים עלה
חכס, וצגוני שלפנינו חין הכתוצים כלל חכרים, רק דחונר
נור כפרש"י צונקבת נדרים וסס צנדרים (דף ל"ח ע"ח)
חונרו חכס שנאור וחחקרתו ונעט ונאלקיס (תהלים ח')

עליו ונדוע ולמה יגרע וינחה שנו לגנורי ונתוך ונשפחה.
 ואלה הא ר"ע גנייר ג"ש "וא"כ לא ככתו התורה דהוה
 ליה כופורט" (לשון רש"י) ולפי ר"ע הגזרה שיה כעין
 ששנינו בחולין (פ"ה ע"א) רבי ונאיר גנייר שחיתה שחיתה
 כלומר בקבלת הג"ש סתם דין פלוני כלומר נודין פלוני
 הנופוט, ורבי יהודה בן בתירא לא גזירה, פי' לא קבלה
 צונוין הג"ש, רק דרך רוח ואסנוכתא על הנוקראות כוכל
 להוכיח שהיה ללפחד כעין פסחים ס"ו ובגדה י"ט אין אדם
 דן ג"ש ונעלמו א"כ קבלה נרצו, וזו נקראת דרך דרשה
 הנחונה ציד החכמים לצאר ולצור פירוש הכתובים ונכח
 השערה ודניון קרוצ, אצל לא ג"ש.

צ"ז ע"א כיוולא דרצה אהה אוור (בגודצ"ר י"ג ט"ו) ויחר
 אף ה' צם וילך ונלמד שאף אהרן נלטרע וכו'

ועיי' גם הר"ף וקשה לר"ע ונכן לדרוש כן דהא קרא
 דוחר אף ה' צם שפיר ויירדק צמיפה בעלמא וכן דרשו
 בצפרי ובצרייתא דתניא כותיה יליף לה נדכתיב ויפן אהרן
 אל נוריס והנה ונלרעה ונלמד שפנה ונלרעהו ונראה דר'
 עקיצא וכו' ולי נראה לשער שדעת רבי עקיצא שהתורה
 ככתה לרעה של אהרן וכן ס"ף הפסוק ויחר אף ה' צם
 וילך, לא שנקתלק הבגוד (עיי' ראצ"ע וספורי) אף אהרן
 שכלערע הלך ונחון לנחמה (ויקרא י"ג וי"ו) כעונא, והאי
 הוא דתניא בצרייתא כנאן דאוור דאף אהרן כלטרע רבי
 ויפן אהרן, שפנה ונלרעהו שקדם וכתפא והנה נוריס
 עורנה ונלרעהו ולריכה סגור שצעת יוים ונחון לנחמה
 כנצואר גם פסוק ט"ו.

שם דחינו צונת פורענות כתיב (שמות ד', ו) ויוליא והנה
 ידו, פרש"י אחר שהוליא ונלרעה כעלג ובגדה עוצה
 כתוב ונחיקו והנה שצה, ע"כ ועוד חקר לוי הבאר צנווא
 שוונעט ונחיקו צרישא, לכן שפיר קאוור הגאון ונלצ"ס ז"ל
 צחוונס: יש הדל צין צחיקד וצין אל חיקד (נוקודס פסוק ו'
 כתיב הבא נא ידך צחיקד ויצא ידו צחיקו ויוליא) ובפסוק ז'
 כתוב ויש צד ידו אל חיקו ויוליא ונחיקו, שהצ' ונליר שמשאר
 ונכח צחיק שזו לזיר הרפיון ונעשות דצה, אצל ונלת אל ונליון
 ההפך שלא משאר צחיק רק יציצ אותה אל החיק להחגבר
 על החיק והרפיון והעללות וע"ז ליון זה צו"ש ויוליא ונחיקו
 שעי' שהציצ היר אל החיק החגבר על החיק ויוליא ונחיקו
 לגנורי לצל משאר גם (ונשא"כ צפעס הראשון אוור ויוליא
 שהוליא לראותה ולא הוליא ונחיקו) ואז שצה כצטרו עכ"ל
 חיפוא לפי ההנחה זו, נדרייק רצא ונדה עוצה ונוהרת לצוא
 ונודת פורענות, דחינו צונת פורענות כתיב (שמות ד' פסוק
 ו') ויוליא והנה ידו ונלרעה כעלג, שאחר להוליא לראותה
 כפרש"י "אחר שהוליא" ולא הוליא ונחיקו שהצ' של צחיקו
 הראשון ונליר הרפיון שמשאר ונכח ונעשות דצה, ונאחרת
 לצוא, אצל צונדה עוצה כתיב ויש צד ידו אל חיקו ויוליא ונחיקו
 שהציצ היר אל החיק להחגבר על החיק ויוליא לגנורי עד
 ונראה, ואז שצה כצטרו לפיכך הוא דיוק כפלא צעוונק הלשון
 ללמד לנו הנודות אשר רבותינו ז"ל דרשו בהן הנוקראות ורש"י
 ז"ל האיר לנו דרך ישבן אור.

שם ויצלע ונטה אהרן את ונעוהת א"ר אלעזר נק צתוך
 נק, רש"י לאחר שחזר ונעשה ונטה ועיי' ונהרש"א

שלא כתעצה הנוטה וכו', ובאונה ונה קרש"י פירש הוא
 ונוד"ר (וארז פ"ע) ונה שנוציא הנהרש"א צסס התנחונא
 הוא נולא סס צוודרש רצה (ולא צתנחונא) שלא כתעצה
 הנוטה, וכפי ונשונעות הנוקרא הנוטה כהפך לחש, ולא
 חזר וקצ, והנס השני שהתנין צלע את התנינים, ויון צויו
 חיו צילע, על דרך (איכה ד' ג') גם תנין חלבו עד
 הדיקו גוריהן ואינס ונראים אכזריות לניימיה, חס גם כן
 דעת הראצ"ע (שמות ז' י"ג) שכתב זה פלא שני שצלע
 ונטה אהרן ונעות החרטוויים ולא נולאו, וקרא ונטה אהרן
 כי כן היה צתחילה, ונוסיף הראצ"ע ור' ישועה אוור כי
 אחר שטצ צלע עכ"ל, ונשונע שפי' הנוקרא הפשוט שלא
 טצ ונק שני פלא הוא.

שם ע"ב רבי אוור דצרים דהצרים חלה דהצרים חלו ל"ט
 ונלכחי שנאוורו לנשה צקיני פרש"י גצי טצת דכי
 צויקהל חלה הדצרי' אשר ליה דצרים ונשונע תרין ה"א ורבי
 חד הא תלת חלה צגינעריא תלתין וקס חלו ל"ט ופלא הוא
 שרש"י ז"ל נוטה ונודך הפשוט כפי שנופרשים הנופרשים,
 הרנין צן (שמות ל"ה א') כתב, אוור חלה דהצרים אשר ליה
 ה' לעשו' (כי אין חכר עשיה אך לא תעשה פה) על ונלכח
 הנושקו, והקדים הטצת לאור כי טעת יוים תעשה ונלכח
 חלה דהצרים, ולא צוים השציעי, ונכאן שאין ונלכח הנושקן
 דוחה טצת עד כ"ל, חו היא דעת רבי והראצ"ע כתב: ופירוש
 חלה דהצרים הנושקן וכליו לעשות ע"כ כתוב לעשות אותה,
 הספורי "ונה שאונתי לנעלה" וצונוכילתא לא ונציא כלל ר'
 אוונה דצרים דהצרים חלה דהצרים, לחשוב ונכן באותיות,
 אך רבי אוור להציא ל"ט ונלככות, כי פשוטו של הגנ"י הוא
 (פה ולעיל ע"י ע"א) ליכתוב דצרים סתם, וכתב דהצרים צה"א
 כגון זה, חלה דהצרים (צפרשת ויקהל) חלו ל"ט, והנוכילתא
 חיו ונציא זה נשפי שהוא ונליון הכתוב לפניה, ונציא רק
 עיקר ונן "דהצרים" רצו דהצרים הדועים הנוקודים צע"פ
 חלו ל"ט ונלככות, וכזה נפרש "התורה והנלוה" ונונ"ש חלה
 דהצרים שכבר צארנו (ויקרא ס"ג ג') גם ונאריך דצבור) שדצרים
 נורה על הדצור הארך בעל פה (ועי' היצצ צפרי שני הנוטות
 לך ט"ו ט"ז שהראיתי תוסצע"פ ונתחלת צונטנה תורה, ולפי
 הכחת הגאון ונלצ"ס ז"ל על "דהצרים" תחזוק צוחר השערת
 כי נעשה תורה התחלת התלמוד תורה שצעל פה ונתחלת
 ונקראת ספר "חלה דהצרים") ונצואר שאז דצר באורך ונוקר
 להם צע"פ פרטי הונלככות שהיו צוונשקן ושהם חקורים טצת
 שהם ל"ט ונלככות ח"ש רבי להציא ל"ט ונלככות ונצואר טצת
 דף ע"י עד כ"ל, ואין אחד ונן הנופרשים ונציאים הרנה דדיוק
 ונכן כוננין חלה והדצרים, רק הצעל הנוריס, וני יודע חס
 דרבו של רש"י הוא כן צזה לנחה ה' ונרבי אחד.

שם דחינו צונת פורענות כתיב (שמות ד', ו) ויוליא והנה
 ידו, פרש"י אחר שהוליא ונלרעה כעלג ובגדה עוצה
 כתוב ונחיקו והנה שצה, ע"כ ועוד חקר לוי הבאר צנווא
 שוונעט ונחיקו צרישא, לכן שפיר קאוור הגאון ונלצ"ס ז"ל
 צחוונס: יש הדל צין צחיקד וצין אל חיקד (נוקודס פסוק ו'
 כתיב הבא נא ידך צחיקד ויצא ידו צחיקו ויוליא) ובפסוק ז'
 כתוב ויש צד ידו אל חיקו ויוליא ונחיקו, שהצ' ונליר שמשאר
 ונכח צחיק שזו לזיר הרפיון ונעשות דצה, אצל ונלת אל ונליון
 ההפך שלא משאר צחיק רק יציצ אותה אל החיק להחגבר
 על החיק והרפיון והעללות וע"ז ליון זה צו"ש ויוליא ונחיקו
 שעי' שהציצ היר אל החיק החגבר על החיק ויוליא ונחיקו
 לגנורי לצל משאר גם (ונשא"כ צפעס הראשון אוור ויוליא
 שהוליא לראותה ולא הוליא ונחיקו) ואז שצה כצטרו עכ"ל
 חיפוא לפי ההנחה זו, נדרייק רצא ונדה עוצה ונוהרת לצוא
 ונודת פורענות, דחינו צונת פורענות כתיב (שמות ד' פסוק
 ו') ויוליא והנה ידו ונלרעה כעלג, שאחר להוליא לראותה
 כפרש"י "אחר שהוליא" ולא הוליא ונחיקו שהצ' של צחיקו
 הראשון ונליר הרפיון שמשאר ונכח ונעשות דצה, ונאחרת
 לצוא, אצל צונדה עוצה כתיב ויש צד ידו אל חיקו ויוליא ונחיקו
 שהציצ היר אל החיק להחגבר על החיק ויוליא לגנורי עד
 ונראה, ואז שצה כצטרו לפיכך הוא דיוק כפלא צעוונק הלשון
 ללמד לנו הנודות אשר רבותינו ז"ל דרשו בהן הנוקראות ורש"י
 ז"ל האיר לנו דרך ישבן אור.

שם ויצלע ונטה אהרן את ונעוהת א"ר אלעזר נק צתוך
 נק, רש"י לאחר שחזר ונעשה ונטה ועיי' ונהרש"א

האורג פרק שלשה עשר

שם ע"ב הנוקרע בגדיו צמנתו וכו' יחא זעייך כעוזד ע"ג רצי יוחן צא ללמדנו שאדם הוותרגש ומה לכעס חף רק להזיק את עלמו לטצר את כליו השייכים רק לו או לפזר ונעתינו הוא נקרא עצמין (ע"י דה"ג ע"ג) וקופו ככל הכועס כאילו עמ"י, שהוא ונערץ הכעס, ונקדש רגש הילה, וקופו כי יעצוד עצודה זרה וישתחוה לאל ככר (תהלים פ"ח) ואל זר שוכן בקרבו, ויה וצטל שלמות האדם ונחיק הששתלמות הישראלית.

שם כל הנותעלל בהספדו של חכם ראוי לקוצרו צחיו שני (יהושע כ"ד ל') ונלפון להר געש, ונהה הרחיה וון רגש עליהן הרה, אך כ"ל שעיקר הרחיה ונההר געש (שפייענדער צערג) שפתח לעוה לצלוע חיים את הנוקצרים יען שלא הספידו לו כוננהג הדור (דברים ל"ד ה' ח'), ש"א כ"ה א', כ"ה ג') שנכתב צלדו ויצבו אותו ויספדו לו ואלל יהושע נזכר רק ויקצרו אותו, ולא ויקצלו כל ישראל ויספדו לו וגם שאול לא נספד כהנ' (יצמות ע"ה ע"ג) יען שנכתב כהם ויקצרו (ש"א ל"א י"ג) ולא ויקצלו ויספדו רק אך דוד צעלמו קוקן עליו, והתרעם על כל ישראל (יצמות ע"ה ע"ח) ועי"י כצין התוספות שא"י רש"י, וודה היא לעוטס לכל ונתעלל בהספדו של חכם.

שם כל הנותעלל וכו' אינו נואריך ימים ודה כנגד ודה שני (ישעי כ"ז ז' ח') צקאסאה צגלחה תריצנה, כ"ל לפרש רצי הייא אינו נוציא רחיה על הספד ואריכת ימים, אך וון הנוקרח ציע"י הכוננת ונכהו הכהה עד צקאסאה, לנודנו צוודה שאדם חוטא צוודה היא כפרע ונוונה, וכן בהספד הדוונה (ע"י שם רש"י ונל"ד).

שם ח"ל צגלח, ימים האריכו שנים לא האריכו רש"י ופרש שכלו ימיהם צעוז דחשיצ אריכת ימים, והנהרש"א כתב על פרש"י והוא דחוק דאדרבה אשנים קאונר התם ולא אימים ע"ש, ולזאת נראה לי לכוון בפירוט הדברים לאוניות ונשונויו הלשון כי צאונה שנות השופטים הזקנים אחרי וות יהושע היו ונקוטעים, וכונשך רק זונן י"ז שנים (ס"ה וכ"כ ס"ע, נוצח צקד הדורות), ולזאת ילדק עליהם לונור: "שנים לא האריכו" אונס בכלל נחשצ עתהאל צן קמ ג"כ לנוקצל שקצל ויהושע (והוא דעת ר"י אצרבגאל בהקדנות ספרו נחלת אבות) והוא נוקצל השלישי, ונונה גס הוא צין הזקנים והוא שפט את ישראל וי' שנה, ונונלל צכללות וישך יוני הזקנים (ועתהאל היה הלעיר אחרי וות יהושע לפיכך אינו נענט עם הזקנים שלא הספידו לו כהלכה) ארוכים הם צווצן לונען יאריך ימים על ונונלכתו הוא וצניו היא אריכת ימים לירושת הנונכה צונשפחה (דינאסטי) אצל לא עוד צקנים לכל ונלך חקן צפרע צפני עלמו, לא האריכו, כי ויד אחרי וות יהושע וות אלנער צן אהרן ושצעים הזקנים וותו צוונולת י"ז שנים.

ק"ו ע"א ידאגו כל האחים כולן וכו' ידאגו וון הנייה (רש"י) וצעי לאפשי רחוני (והרש"א) וגדול או קטן נוצח צעיון יעקב שרנו"צס (פ"ג ונה"ג אצל וטויר"ד סיון של"ד) כתב סתונא (יען ונלת אחד קוצל קיון (האחד צא לגור) וגם ערך "גדול" האחד איננו), כיון דלעין הלכה ספוקי קא ונספקא לן ע"ש ולפרש"י אין ספק כי וי"ו שלנת ודה הדין וצאונה

איכא קום כונה, ולתוך דצריהם ז"ל אונר חני שדעת רצ חקדא הוא "שהיו האותיות נופלשות ונעצר לעצר ונס וסנו"ך שצלוחת צנק היו עוונדין, וצכ"ז ונה ונהה הם כתוצים, ר"ל שצלד השני לא היו האותיות הפוכות רק ישרות צענין שנקראו ציוטר ווכל לך שזה דרך נס ופלא" (ע"י התורה והנלוה להגלון ונלצ"ים ז"ל שנות ל"א י"ח) ודע כי ראשי הקיים (גרונדשטריכט) צאותיות הנותהפכות ונשתנות ככרים רק צאותיות אלו: ב, ה, ו, ו, ו, ח, חולתס כונו ז ח ט י, ע, ק, ש, חף אס ונתהפכות, ככרים הם, ואין הפרש צין ישר להפוך ציניהם, לפיכך וון ראשי הקיים צאותיות הללו, צונה רצ חקדא הנונלן הכוכרים ונה נס ופלא גדול שנקראו ישר ונלד השני צלח הפוך כזה, וגדול כונו הסכ של ונס וסנו"ך ונקיע צכוונה גלויה הנושל הלזה ונה כוננת רש"י האותיות הפוכות, עד לפיכך היו ונס וסנו"ך צנק, כלוונר נס אחד הוא לשניהם, ואס תדקדק דצברי הפרשן רצי אצרהס צן עזרא (שנות ל"צ ע"ו) תונלל דעתו, כאשר כתוב ונה העצר כן היה כתוב צעצר השני והנה הלוח ע"ז, ונה אינו דעת רצ חקדא. צגונורא שלנו להפליא את הנס.

ק"ה ע"א ונין ללשון נטריקון וון התורה, שני (צרחשי"י ה' ז') כי אצ הנוון גוים נתתך אצ נתתך צבור חציצ ונלך ותיק, עי ונהרש"א וכולהו ונפורשים צונקרח ורבי ותיק? אך העיקר הנטריקון וון התורה הוא (צרי י"ז ה') והיה שונך "אצרהס" כי "אצ הנוון" ר"ל נטריקון של סס הכולל אצרהס הוא אצ הנוון, כונפורט צצראשית רצה (פ' ו"ו) "לאצ הם" דהוה חקיר ר"ש עכ"ל כלוונר דרך השמות לחקר אות הטעם והקצה עד"ונו ותקרח את שונו "שנואל" כי ונה' שאלתיו חקר הנו", ורש"י ווציא ור"ש שהיתה צו נתתלה שלא היה אצ אלא לארס וכו' ולנוה הוסיק הרחצ"ע ונדנפסיה תוספת הר"ש אציר הנוון גוים אשר לא ככתוב.

שם דצי רצי נתן אונרי כי ירע הדרך לגדי (צונדצר כ"צ ל"ג) יראה רחמה נעמה, ע"י ונהרש"א שהוא קותר ונה דכתיב לעיל, וי"ט שקוג נטריקון זו ג"כ יוכיח וון התורה ונשונו, כתיב (פסוק ל"צ) כי יר"ע ופסוק ל"ג ונפתר ותראני האהון ות"ע, וזו הכונה יראה רחמה נעמה הכלול צונלת יר"ב, ועל סוג זה תוכל לחשוב גס כן האי (ונלכיס צ' ד' ו"ג) הנווצח צגונרת ונכחות (ס"ו ע"ג) וכרוול "צלק"לנו" ויאונר תן לעס ויאכלו, "צא וילק לנו ואכלנו ונה" רש"י ונפרש סס, דדרשינן נטריקון צלקלנו צ' צא, ל' וילק, ל' לנו ו' ואכלנו, כ"ו ונהה היה נאה היה הלחס עכ"ל, ולפ"ד יתר ונצוחר הנטריקון צפסוק הקודם (ו"ג ד' ו"ח) ויאונר ל'ק ל'עס ו'אכלו ויאונר עוד פה ת'ן לעס ו'אכלו כל הנטריקון ונצוחר צהכתוב עלמו, וכעין זה (ויקרא צ' י"ד) גרש כרונו, ונשג גרש אל הולאה וגרוס הפרי ונווקוס לנחו על כר ונלח הצוחה, ונפרש הפ' נטריקון "גרש, כר ונלח" לחס וקלוי לא כן מורלת לו ונס כלעדק הוא שאונר השונה דידים ולא וון התורה הנופורשת.

ובאונת וני יכריע וני הוא הדיק ציותר הלא קטון וגדול שם הוא טודע ולא למה לזאת אונת חכי צדק השערה כי ר"ח צר חזא חר"י צא ללודנו לפי צראשונה היתה הולאת הונת קשה לקרציו יתר ונוניתהו עד שהיו קרציו וניחין אותו ובורחין (ונועד קטן כ"ז ע"ב כתוצות ח' תוספתא ס"ס) צא הוא לשכן כי ידאגו כל החחין כולן וכל בני החצורה, ולא יהיו צורחין ונושנטיין עלון כוונלפנים, והעניוד התקנה הראשונה על תלה להציא התנוחיו צצית האצל וון החחיס הקרוצים או ויצני החצורה כולה, (ונועד קטן כ"ז ע"א) ולא היה ווצדיל צתקנות חצורה כזה, חף דונת גדול ועשיר צעיר, לעוונת צראשונה היו ווולוכין צצית האצל עשירים צקלותה של כסף וחצו ועניים צקלי נלריס (ווי"ק כ"ז) ונשפטו אחד גם לו כי בני החצורה ידאגו צכל הטלטרכות, חו דעת האונור צש"ס שלנו אונרי לה "דונת גדול" פי' אדם גדול, חכס או עשיר, ואונרי לה דונת קטן, תקנת החצורה היתה רק לדאוג צעד איש קטן ועני שונת ואחר התקנה ונפני כצורן של עניים, אין חלוק צין גדול לקטן כונו שגס כן רצן גוולחל כהג קלות ראש צעלנו, וכן להלכה (הערה: וונח י"ש סוגן לתקנות הקהלות שנוטילין על צני הנושפתה לשלם סך הגון לחולר הקהלה, לקצר את ונתיחס ונלפניהס, כי על הקהל לא נוטיל החוצ לדאוג רק הקרוצים או צני החצורה שלו כוונצור צגונח) ועיי' ווי"ק כ"ז היתה הולאת הונת וצהגרות הרש"ש ז"ל.

שם ע"ב צלפור דרור עסקין עיי' רש"י שדרכה לרור צצתים וכשונועה ונחית זו לזית זו וכול שרש"י ונפרש חליצא דקרא (תהלים פ"ד ד') גם לפור ונלחא צית ודרור קן לה, הוא הלפור והיא הדרור אשר תונלח קן ונחית זו לזית זו צאותו הצית, והוא הנקרא קן לפור.

שמונה שרצים פרק ארבעה עשר

דף ק"ח ע"א דנין ערלתו תונה ונערלתו תונה וכו' רש"י תונה צלחתיותה ערלתו ואין דנין ערלתו ונערלת דאין זו אונירה תונה שאינה ונפורשת צתוך התיצה ערלת ונה, עכ"ל והוא תוניהא שערלה תונה תהי כתוצה תונה, לזאת כ"ב שערלה תונה הוא ענינו החלטו הנשוא צצחיתת דצר ערל, כונו צען ישאירוהו צלי קלילה וקניפת פירות (אולח"ש) וכן צאצר הגיד לעום וסתום צלי קלילה חיוול צצר החופס נקראים תונה, כונו צעלס תונו (חיצו כ"א כ"ג) צעצעו וצהחלטו, לא כן ערלת הלצ וערלת האחן אינס צהחלטו וצטצע, חף צסס הנושאל וצהחדונות הס נקראים שאינו תונה, ואין דנין ערלתו תונה צהחלטו ונערלה שאינו תונה צהחלטו רק צדויון ועל לך הטאלה, ולפירוש רונ"צן (צראשית י"ז י"ד) כי לא אונר ערלת צשרו כונו ערלת לצצכס וערלת שפתכס אצל צצר ערלתו, זו נקרא תונה, כונו (ויקרא י"ט כ"ג) וערלתם ערלתו ולפי' ר"ח, "ערלתו ידועה ואינו כן ערלת לצ ושפה ואחן כי כולם סנווכים" ג"כ כוכל לכנותם אינו תונה והצן.

שם חוכליה כהנא דשערי, רש"י כדי לשלשל דרופח היה שנוולח, חולי רפח שנוולח צרפוחה צדוקה נגד שלקול צדצר הנושלת ציותר כוודע צדורו.

שם וח"ל התורה אונרה (דצרים י"ד כ"ח) לא תחבלו כל

ק"י ע"א חויל דרצן ערקיה דלית ליה אקותא דכי (קהלת י' ח') ופורן גדר ישכנו נחש, וננן עוד ששכיכת הנחש זו צפי לית ליה אקותא, לכן נראה צעני שספ' שלחחריו ונוכיח כן (י"א) חס ישך הנחש צכל לחש, נושך וחחר לענין שלנועלה והוא פורן גדר ישכנו נחש (וכן צאונת פי' הראצ"ע) ואין יחרון לצעל הלשון, הונדצר צלשון ונדצרת גדולות נגד הגדרים שגדרו רצניו ורצותיו עליהם השלום.

ואלו קשרים פרק חמשה עשר

ק"ג ע"א וכצרתו (ישעי' כ"ח י"ג) וכצרתו שלא יהא ונלצושך של צצת כוונלצושך של חול וכי הא דרי יוחק קרי לונחיה ונכצרותי, עיי' שאילתות (צראשית ח') דגריס קרי לונחיה דהיה לציש צצצת ונכצרותי, וידד לצי אדוניור הגאון צהענוק שאלה האריך ליצצ כלל ונחיה הוא לצושים תחתים וכו' ע"ש היצו ולא הציא הגונח (צצת קי"ד) הא צגלינונח וכו' אונס לי נראה פשוט לפי צאור השאלות ויקוריה צלצושא וצכיקורא ונעליח ונשווע שלריך להטענק צצני לצושים, היינו לחוסין

דונה חכונה נתן לו אם שיאמר ה' ע"ש וכפי דרכי אבא
 מדע לנו צנור"ר (שנוות פרשה כ') צענה שאמר הק"צ
 לנשה שיעשה את הנושכן ירד ונשה לדעתו של הק"צ
 ע"י צללאל (צרכות כ"ה ע"ח) ופתח צארון אף שאמר לו
 עשה לי נושכן תחלה, ה"ד תן לחכם ויחכם עוד (נושלי ט')
 ונוסיף פה גם רות דאלו נעוני קאמורא לה ורחלת וכת
 וירדת והיא הקדיונה ותרד הגורן והרד ותעש ככל אשר
 לותה חנוותה צנוחצתה להיות כן, ועשתה כפי דעתה ולא
 דצריה, וכן הוה צארתו וצון של עני הכהן ויאמר שוואל
 דצר כי שוונע עצדך ולא אומר דצר ה' כאשר אומר אליו
 עליו, כי הוה כחכם הצין דצר, כי דעת עליו הוה ששוואל
 לא היה יודע עוד וני קרח לו ולא להזכיר שם ה' דעת
 עליו היתה צאונת, וזו וצואר צרש"י שם.

שם ותלך ותצא ותלקט צדקה ח"ר אלעזר שהלכה וצאה
 עד שונאלה צני אדם הנוהגים לילך עושה ע"י רש"י
 צני אדם הנוהגים שצקולרים לילך עושה, וע"י ונהרש"י
 שהטריה להקציר פרש"י ונוהגים שצקולרים ולא יחא ל"י
 לפרש שהלכו וצאת לנולא עניים ונוהגין וכו' והר"י והעיון
 יעקב ג"כ ונשתדלים לישר הדיוק צרש"י שצקולרים ע"י עליהם
 ואני אקציר לך בצצרה ישרה, טעם של ר"ח ונין לנוד כ"ז
 ופירושו של רש"י פשוט הוה כי הוה דורש את הכתוב הנואל
 (רות ז' ג') ותלך ותצא ותלקט צדקה אחרי הקולרים, שהיא
 הלכה וקצה פעם ופעמים צדקה אחרי הקולרים לראות וני
 וני הנה וצני אדם הנוהגים צנוכס לילך עושה, ויקר וקרה
 צחלקת השדה לצעו ונאלה את אלה הקולרים צדקה, הם היו
 הנוהגים שצבלס, ואחרי קולרים הללו הלכו ולקטה, ופה פ"י
 רש"י צני אדם הנוהגים שצקולרים, כו"כ אחרי הקולרים
 אם ללקט ולצחור אחרי קולרים הנוהגים, או פירוש הכתוב
 צנוצן כזה, ותלך ותצא, צהלך וצו, אחרי הקולרים, הנוהגים
 ואו ותלקט צדקה צעורים.

שם צ' שצלים לקטה, וכו' עוונות ונועוד טפלות ויוצצ
 ורונ לדצר חכונה זו ולדצר לניעות הלזו ונין עוה,
 כראה צעיי, רצי אלעזר לונוד כל זאת ון הספק (רות
 ז' ז') ותצא ותעמוד ואלו הצוקר, שעוונות היתה צלקטה
 ואלו הצוקר שצצלים עוונות שטכח צועו, זה שצחה וכעת
 הזאת או רגע זה אשר הגה יוצצת ויוצצ ללקוט ון הטפלות
 ארלה, ג"כ צחכונה, הצית ונענו, הצחין על הצ"ח (ע'
 שצת ק"ה, אל"ף צ"ח גיו"ל) ר"ל על שטים, (כוו שהולין
 צעלנו צ' שצלים לקטה שצטה לא לקטה, ולא אומר שטים
 לקטה) ונענו הוה לוקטת ולא יתה, ורונ פכלא הוה.

שם וכה תדצקין עם נערותי וכו' דרכו של צועו לדצק
 עם הנשים, ע"י ונהרש"י והר"י ועיון יעקב שנוקטים
 ונוילה תדצקין ודאי לא ונשתנוע שדרכו לידצק עם הנשים
 דלא קא"ל אלח שהיא תדצק צנערותיה, ולדצריהם תירון
 הגוני חיבו ויוצצ, לכן אשער אני שרצי אלעזר הוה נודייק
 צלישנא דצועו (רות ז' ח') "וכה תדצקין" שוונת כה,
 צאה לניין השעור והדניון צלוולס האפשרי כוו שהוה טובח
 פני זולתה כוו כה הראני (ענווס ז' א') והנה יזר גוצי
 כה הראני (ענווס ח' א') והנה כלוצ קין, ראה הסוול
 צדוק, וכן כה תאמרון לאדני לעשו (צראשית ל"צ ה')

כה

להוסיף צגד עניון לכבוד שבת, וזה הוה הנוכוון וכצדו שלח
 יהא ונלצוטיך של שבת כשל חול, צצגד אחר, אך צשנים יכפה
 וכו' ה' דרי יוחנן קרי לננייה (כתרגומו על כליה ונין רצום)
 לזוג של כליה, ונכצדותי, כוו ערך צגדים תרגומו זוג לצוטיין
 (שופטים י"ז י') ואולי גם שונה נתן לו ערך צגדים לכבוד
 שבת להוסיף לכצדו, ונשס לונדנו הדין, ויצואר לנו ציותר
 השאלתוה, שונה הוספה אשר לא מזכר צגנו' תניח אומר רצי
 יוחנן לריך האדם שיהא לו שתי עעיפות אחת של חול ואחת
 של שבת, ושאלת שלום כתצ לא ידעתי ונקונו צש"ס, והענוק
 שאלה תני אומר ר' חנן כל"ל וכו' צפסיקתא רצתי פכ"ג והוה
 תנא דצרייתא צסנהדרין דף ו' וצירושלנוי ח"ר חנינא.

שם ע"ב דבור אסור הרחור וותה, ע"י היטצ צחדוטי
 הגרל"ח ז"ל ונוצח גם כן צאהצת איתן צשס
 שאגת אריה (ש"ח ק"י ג') דהקשה לשיעית הרנו"צ דפ'
 דהן גצי ק"ש הן צתפלה קי"ל דאפילו לא הול"ח צשפתיו
 ילא ונשום דהרחור כדצור דוני ואין פסק פכ"ד ונהלכות
 שצת כסוגיא דכאן דהרחור וותה ע"ש, וצאהצת איתן י"ל
 דעת רי"ז דשאני שצת דכ"י צ"י כפל ודצר דצר ונש"ה
 ונועטיין הרחור דלא ק"ל ד"ת כלשון צני אדם וכו' אם
 אונכס קצרה נכונה וישרה הוה, הנני אני ונקציר ציותר
 קצרת הרנו"צ ז"ל שהיא אחת, צהצדל ההלכות, על פי
 עוונק הצנה, כלל גדול צתורת הנפס, שאין ההכרח תחול
 עליה, והתורה לא הכריחה הנוחצצה והרחור הלצ צעונט
 חוונרי אך הניחה הרלון והנוחצצה הטוצה צרשות צחירתה,
 וע"כ ונחצצה עוצה עוד ונלטרפת לונעשה, וזו היא הקצרה
 העיונית גצי ק"ש ותפלה וצבל דצר ונוקרי ההרחור כדצור
 דוני, ונחקבל לרלון כונעשה צפועל, ונוקצת קצרה ההגיונית
 הלזו צוולת עונג שצת שיקרא לשצת עונג, אף כי לזה
 הישראלי לא לילך לצקס חפלי חול ולדצר דצרי חול, אצל
 צנוחצצתו והרחור לצו, לא נחשצ כדצר חול, להכריחו לא
 לחצו, אך עוד להיפך הוה עוונד צרשות הנוחצצה והרחור
 הלצ להגות כפי רלונו, כל ונה שיעשה עונג לכוחו, כי
 אם אונר הרחור כדצור דוני, יפול העונט והכרח גם על
 ונחצצה, ואין עונטיין על ונחצצה ון הדין, ולפיכך ונקצת
 אותה קצרה כי ונחצצתו איננה צהכרח, צעל כרחו פסק
 הרנו"צ לפי ונשג הש"ס, דצור אסור צצצת אצל הרחור
 וותה, שלענין זה הרחור לאו כדצור דוני, והיא אחת לגצי
 ק"ש ותפלה וצבל דצר חפלי שונים, ונחצצתו ר"יה כדצור,
 וזה ונדויק היטצ ונ"ל הקרא צכפל "ודצר דצר" להוכיח
 כי פה להיפך ון שאר דצרים, שרק הדצר חאסר ונועטע
 הרחור צעיון אונתי ונונך.

שם ורחלת וסכת ושונת שוולותיך ח"ר אלעזר אלו צגדים
 של שבת, ופירש רש"י וכו' ערוונה היתה אלח שוולות
 וניוחדות והיינו דשבת, והוה לשון ונ"ר (רות רבה פרשה
 ה') וכו' ערוונה היתה אלח אלו צגדי שצתא ונכאן אומר
 רצי חנינא לריך אדם להיות לו שני עטופים אחד לחול
 ואחד לשבת ע"כ, והוה וצואר כפי שאונרנו "שוולותיך"
 רצום זוגות הן, וכו' צירושלנוי סוף ונ"י פאה.

שם הן לחכם ויחכם עוד ח"ר זו רות הנוואציה ושוואל
 הרונתי, ע"י היטצ צרש"י וכת"צ תחם וכו' ונהרש"י

כה אור עבדך יעקב (סס ה') ונוש כלשון הזה, וכן בחזון
 זח " כה " להראות ונושג היות ונליר ונושס כללס ונחוטב
 בדיוק, והנה צועה הראה קרצות צטר שלוצי די כאש צלחיתו
 ידצקו על רות, והראה לה צאנורו כה תדצקן עם נערוות, כן
 תלך שלוצי די רק עם נערוותי ולא את הצחורים, כונו שאלכי
 דצוק צזרועך, וע"ז ונקשה שפיר וכי דרכו של צועה לדצק עם
 הנשים בקרצות צטר להיות דצקה עלמו לצפרה, אור רצי
 אלעור כיון דחזא ורות דצקה צה אור שרי לדצוקי צה, ויוד
 היתה דעתו לשם יסואין דמואצי ולא וואצית כאקרה ותדצק
 נפשו צה, וצחיתר גמור גמור אונור ודצק צלשורו.

שם רנו רנו לה עתיד צן ללאת ונוך שונעשו קסין כחונן
 ונוו ונקשה, הוהרש"א ונטעים טעם החונן כונקשה שונתישן
 הוא ציותה, וצפסקוק לא רנוו על חונן ישן, לזאת אונור חני,
 כפי הונדר"ר (ויקרא ל"ו) ונר לי ונר (ישעי"ל"ח) ונר לי ונחרי
 ונוקשה, אלא ונקשה היה אציו לר"י (חזקיהו) וצטר רשע ונוצור
 צצ"נו (דף פ"ג ע"ב) חונן צן יין, הוא רשע צן לדיק (ע"פ
 צרש"י וצוהרש"א צצא צתרא ל"ח חונרא ונחלא דונריה גרים),
 וכפי הונדרש לא היה ונלך ונוכלי יהודה, להיות רשע צן
 לדיק כונו ונקשה צן חזקיה (ע"י סנהדרין ל"ט, ק"ג, ויקרא
 רצה י"ז, רצה צונדרר ט"ו צ"ג) לפיכך צא הרנו וטבלה
 פתך צחונן על ונקשה, שרק הוא כיכר צקינוו חונן צן יין.
 ק"ד ע"א רצב על צגדיו חייצ וייתה, צלתי ספק כותם חייצ
 עונש קשה כוניתה, ולא חלילה קניסה וייתה ונוש
 על דרך שאונור עכ"ס שצצת חייצ וייתה, והוא כאונור על
 דרך העברה והנובילה התלמודית, והוא ונטיח את התורה
 ולוונדיה, וע"י סנהדרין דף ל"ב: ת"ח לא יצה עלמו צונלצושו
 אפי" צענת הסכנה, שהרי חכמה וישאל ועזריה כפתו צקרצליהון
 כשהלכו לתוך כצטן האש, וצכל דור ודור, וצכל ונדיה ונדיה
 לריכה ורת הנקיות ולציטת צגדים הגונים, צלתי פרוונים
 פרועים קרועים לשונלה, לתלמודי חכמוו הונכהים פלה,
 שמינה יתירה ושונירה וועולה צקרצ ונחנה ישראל והיה ונחך
 קדוש ועהור וסונך על זה (ונשלי ח' ל"ג) צדצר הונלך צצצת
 החכמה זכיר ג"כ " שוננו ווסר וחכמו ואל פפרעו " ר"ל היו
 חכמוים אצל אל תהיו פרועים וקרועים, ונוסיים כל ונשלא
 אהצו וורת והס ונטיח, אהצו וורת, וורת ווסרי, ואולי גס וורת
 חוונרי ע"י האי נקיון וציון לעיני העוים.

שם רצינא אונר רצד איתונר שני (ונשלי ז' ע"ז) ונרצדים
 רצדתי ערשי, ולא פליגי הא צגליונא הא צלצושא,
 ע"י רש"י רצד שצצת זרע לשון ונרצדים רצדתי ריפדתיו
 וקיסטתיו צצצוים חכים וכו' ופירוש רש"י צזה לריך צאור,
 אס רצד לשון ריפור רלפה וונלעוה, או קישוטו צצצוים
 ונוקטר צזים ונריחים, ונדוע ונתחיל לפרש רצד הוא שצצת
 זרע, וונה נפקותח עפ"ז צין גליונא שהוא עליון וצין לצושא
 שהוא תחתון, וצרי"ף ורל"ש ונורגס רצד " דס יצ"ט
 וצרוניצס (פ"ה ונדעות י"ג) " כחם או שוננוית " אצל לא
 שצצת זרע כלל, ועוד קשה לי סוף לשון רש"י הונכניסיס
 תאה ותזקק לי, ונה ענין לכאן לפירוש רצד, אך כראה
 צעיני שרשי" ז"ל ונעתיק רק הילקוט ונשלי צצגונורא שלנו
 לא חכר שכאונר ונרצדים " אך צעין יעקב הוספה זו"
 ונפרש רצד לשון ונרצדים רצדה, כלוור ונושס ונוקוטעו

צצצוים, כפי הדין (צרכות ו"ג ע"ב) תלמוד חכס אל
 לא ונושס לשוק ח"ר יוחנן צונקוס שחשודים על ונשכצ
 זכר, ונפרש רש"י סס: ונצטוין עלמוס כדי שיתאוו להס
 (וע"י רנו"צס פ"ה הלכה י"ג הלכות דעות לא ילא ונושס
 לשוק ולא צצגדים ונושטוים) ונשכצ זכר כצר אונר הרל"צע
 (ויקרא י"ח כ"ב) ויש ונשכצ להוליא הזרע ע"כ ונשכצי ל"ר
 חה הוא הצאור הצהיר צדצרי רש"י ז"ל רצד איתונר שצצת
 זרע, לשון ונרצדים רצדתי ערשי ריפדתיו וקיסטתיו צצצוים
 חכים הונכניסיס תאה ותזקק לי, כונו סס צונשלי הונצן
 ונושטוים כדי סיכניקו תאה, כן אסור צתי"ה צגדים ונושטוים
 כדי שיתאוו להס וצונה צונשכצ זכר, כונצור צצ"ק, חסו
 " שצצת זרע " ור"כ אין שצצת זרע תרגום של רצד, אך
 טעם אסור רצד צצוים, הוא ונשס " שצצת זרע " שהיינו
 הך של ונשכצ זכר, ולפי צאור זה, רצינא שאונר רצד איתונר
 הוא ונושס להיפך וון רצב שונן וחלצ, (ע"י ערוך רצב ונה
 שונציא ח"צ לפי דעת התוספות) אך צצוים חכים הונריחים
 וסיך שפיר לוונר ולא פליגי לאונר אף שהפכים הונה, צכל
 זאה לא פליגי, הא צגליונא שהוא עליון אפילו רצב (רש"י)
 שונרה החילון צצגד העליון ונוחס את הת"ח לקרצ חליו
 לשונע תורה ונטיח את התורה, הא צלצושא שהוא תחתון
 רצד ונושס שונפיק ריה אפילו צלצושא הסונך לצטר אסור,
 כונו שסתס צגונורא ת"ח אל ילא ונושס צטוק, ורנו"צס שכל
 צלצוטו היטצ " ולא צצגדים ונושטוים " אפילו צצגד התחתון
 אסור ללאת ונשס חשדא שונכניס תאה חליו, חסו דוקא
 צצוסס הרצד נרדו נחן ריחו ונתחתון, אצל רצב שונן וחלצ
 צצגד התחתון שאין עין הנוכי רוח, חיו גכא, ונודיק לשון
 רש"י היטצ: צלצושא שהוא תחתון רצד אין, רצב לא, שלא
 כראה ונשונע ריה, ופליחא לי על הגאון צעל קרצן כתנאל
 שונתונה על פרש"י ולא גלה דעתו היא דעת רבותיו ז"ל,
 ולפי דעתי הרנו"צס קותס (צפ"ה הל' דעות הלכה י"ג) כחם
 או שוננוית, ולא צצגדים ונושטוים צצ"י הסונך, שהוא ז"ל
 לקח וון הגונרא שלנו כפי הצאור שהרצבו צער השס.

שם אונר ר' יוחנן איהו ת"ח שונחזירין לו אצדה צנציעת
 עין זה הונקפיד על חלוקו להופכו, פרש"י אס לצשה
 כשהיא הפוכה ונקפיד עליו והופכו שונקפיד עליו שלא יראו
 התפירות הונגויות, וכן הוא צהונצצר (ח"ו רס"ג סעיף כ"ח)
 אולם הרנו"צס הר"ף והרל"ש לא כצצוהו ע"ש צלשון הסנו"ע
 ס"ק ו"ה, וצעק יוסף ונציא הונדות להפכן לעוצה והכל דחוק
 כו"ש הונר"שא ערש"י " והוא דחוק דונה ענינו לכאן " והל'
 להופכו הפוכי ונרתח לנוה לך, לכן אשער חני שרי יוחנן
 צעל הונאונר הלך לשנתו הוא ר' יוחנן אשר צעא ונר ר' צנאה
 (צצא צתרא דף כ"ז ע"ב) חלוק של ת"ח כילד, כל שאין צטר
 כראה ונתחתיו, רצצ"ס שהוא ארוך שלא יראה כשילך יחך ורנו"צס
 (פ"ה י"ג הלכו דעות) כגון צגדי פסתן הקלים ציותר שטושים
 צונלרים, פ"י כראה כצגד צלוי ולפ"י ונפרש רצי יוחנן שתי"ח
 ותיק הונקפיד שלא יראה כהולך יחך (כרש"י) או צצגד צלוי
 (כרוניצס) הכל כפי ונאונרו הקודס, שסיון זה ונצחק לת"ח
 להכיריה, וטרס שילצש חלוק שלו הנויחד רק לת"ח הופך צה
 והופך צה לונלרא שאין צטר כראה ונתחתיו כרין או צצ"י
 זה כיכר שתי"ח ותיק הוא, להחזיר לו אצדתו צנציעת עין
 (וע"י) 6

ק"ז ע"ב והכינו את אשר יצאו לאלתר, פירש רש"י צענת הצאה הכנה וכו' וזמין עוד להשכים ערב שבת? הלך צוקר צוקר - בכל יום? ופתח עינים וצייל והיה ציוס השעי לאלתר וניד הוא, וצעימי נראה כונת רש"י היא ונדכתיב (שמות נ"ז כ"ג) והי ציוס השעי לקטו לחם ונשנה, ונדלקטו כבר נגזרה שעת הצאה ושעת הכנה הקליטה ללקיטה צוקר צוקר, צענה הניזוהרת "צארצע שלות צנת וחם הסונס ומנס ונכילתא" והאיך אפשרות היא ציוס השעי חם ילאו ללקטו לחם ונשנה, הנושכת עת רצה ונעוור אחד, חם לא השכים ציוס השעי ללקטו להולאת השצת, וזה נודטו צוקר שהכינו אשר יצאו לאלתר צענה הקליטה כנודי יום ציונו, צע"כ השכינו שעה קודם צלקיטה לכבוד שבת, לגזור לאלתר כיום יום, וכן ונשנע ונספרי ונכילתא.

ק"ח ע"א כל הנועג את השצת טומין לו נחלה בלי ונלרים שכלומר (ישעי" כ"ח י"ד) אז תתענג על ה' בחר וקראת לשבת עונג כתיב כפרש"י ז"ל, עי' ונפרשים שהאריבו צזה, גלדעתי ונפרש רש"י שהפסקו אז תתענג על ה' אינו השכר והגמול, אך התנאי של עונג שבת רק אז תתענג על ה' צתעטג רוחמי ונקדש לה' כנו לקונן אונר רב יהדה כל הנועג את השצת, שכלומר (תהלים ל"ז ד') והתענג על ה', אז והרכבתיך על צותי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב והוא נחלת עדן הרוחמי ודה כנגד ודה, חן הגמול הגשוני.

שם ע"ב אפילו עובר עבודת כוכבים כאטש ונחלין לו שכלומר (ישעי" כ"ו ז') אשרי אטש יעשה זאת, ונחלו ונחול לו, ונה שנועיר הגאון והנר"ח ונכחן הול"ח הרנו"צ פ"ח ונהלכות עכו"ם, כבר מוצא דרישה כנ"ש הרנו"צ תחלת הלכות עכו"ם עי"י עץ יוסף ועקב יוסף יצן כנו שכי הרנו"צ מהלכות עכו"ם כי ציוני אטש החל העינית עד שזנה עשו טלנוסאות וכוננים לנולכות שונים, חונס להצין עלם הנואנר וכונת רש"י שנוציא דכתיב אז הוחל לנוא, חונר חני צצאור ישר, ע"פ רש"י לקונן (דף קכ"ט ע"ג) שצעה טוכצי לכת לפי קדר תחילת סיוני היונים "יוני השצווע" חל"ם כל"ש (חונה לצנה ונאדים כוכב דק טוגה שבתאי) צונספרס, נולא שבתאי ונשנע שצנת, וחונר רבי חייל צ"ח ח"ר יוחנן אפילו וני שעובר עבודת כוכבים להי הנהלות הקדו"ם, ונלכד שצת אינו נחלב להשקצ כיום של חול תחת ונשטר הכוכב שצתאי אך ונקדש יום שצת קדש לה' ונולא וודה צצורא וצהשגחתו והוא נקרא שונר שצת כהלכתו, אפילו הוא כחוש, דכתיב ציה אז הוחל (צחאשית ד' כ"ו) ל' חולין לקרות שנות העלצים צשונו של הק"צ להשקות חלילים ונקרותם חלשות (ל' רש"י צחיונש) ונחלין לו, שכי ונחלו אל תקרי ונחלו אלף ונחול (ולא נחול צקונן) לו, פ"י שונר שצת להיות קדש לה' ולא נהיות חול חולין לו תחת טוכב שצתאי, אשרה, ואין נוקרא זה יולא וידי פשוטו של סיפא ושונר ידו ונעשות כל רע ג"כ אשרהו וע"פ רבי יוחנן ונוקב אשרי אטש, על אטש צן אדם הראשון כדכתיב צקי יוחסין (דצרי היונים א' ח') אדם, שח, אטש, ועל כן פשוטו דקרא אשרי אטש יעשה זאת וצן אדם יחזיק צה לשם העלם ולא לתואר כללי.

שם חלוני שונר ישראל שצת ראשונה וכו' שכי (שמות נ"ז)

(ועי"י צס"ד קס"ג צסוק שונחונה על הסו"ע ונוגווגס כתצ) ולפי הכחתו ספיר שלא כתצוהו הראשונים, שאין טעם חדש צהפוך חלוקה, שזה לא נחתו טעם תפירות הנוגוונת כרש"י ז"ל, אך טעם חמי צקוגיא התיח ונקפדין על לצוסיחן והם עוסקי' צצמינו של עולם לכן עימי הצריות לופיות עליהם כי יצנו על ידיהם וחונת הצצין הם לתצמית כל איש, ולכן אל ינאסו הצוכים צעיניהם, ועי"ל לקונן (ק"ח ע"ג) חונר ר' יוסי ויוני לא ראו קורות ציתי חונרי חלוקה, ונצחר חכונת שלונה (והרש"ל דרש"י) כשפוטט חלוקו לא היה הופכו ונרוצ למיעות רק פוטטו כנוו שהוא דרך ראשו, וח"כ ת"ח נקרא הנוקפיד על חלוקה להפכו, שנוקפיד על ההפוך, כלוונר שאינו ונשפך כשפוטט חלוקה ככ' יוסי הטודע לת"ח שצדורו (שצת כ"ח ע"א).

כל כתבי פרק ששה עשר

דף קמ"ז ע"א עתידה פרשה זו שתעקר ונכחן ותכצת צנוקוונה, עי' רש"י ונקודס, שאין זה ונקוונה רק צפי צונדצר סיני, ורצי פליג וכו' חו הרחקה יתירה עד ראש הקפר, וחולי"ל כי הוא ונדרכי חצור הנושפטיים וננחה ה' שצוח פענוים רצות ונאונר ונוקבר שאינו עיקר הספור כנוו חי חני (וינולא כצוד ה' את כל הארץ) וכו' חם יראו את הארץ (צונדצר י"ד כ"ג) וננחה ה' להכפיל פענ, שם אז ונלה, צעצור ההפסק כדי שיחזור על העצין הראשון צונה שפסק עדינו ותשצ לה וננגד "הרחק כנוטחוי קשת כי חונרה אל ארחה צנות הילד" ותשצ וננגד וכו' כן פה (צונדצר י" ח"ח) כעלה הענן עד וישכן הענן צונדצר פארן, ל"ל ההפסק כעין ונאונר הנווקבר פסוק ל"ג ל"ד, ויטעו ונחר ה' (כנוו שכי לעיל ונונדצר סיני) דרך שלשת יונים וארון צרית ה' טוקע לפניהם דרך שלשת יונים לתור להם ונחחה (עי"י רנו"צן ע"ד הפשט נקטע הענן והלך לפניהם שלשת יונים והארון הולך אחרי הענן לפני העם) ונכפיל צונה שפסק (פסוק ל"ד) וענן ה' עליהם יונס צכסעס וון הנוחחה, ואחר פסוק זה עשה הק"צ סיוניות ונלונעלה צטין הפוכה, להורות על ונאונר ונוקבר זה, קלוונר על הקיע הענן שלשת יונים לפניהם, ועל הארון שהלך אחרי הענן עשה סיוניות צטן הפוכה ונלונעלה, להורות על ונאונר הנווקבר השמי, והן הסיוניות, ורצי חוונר לא וון השם שהוא ונאונר ונוקבר לוונר שאין זה ונקוונה אלף צתחלת הפרשה קודם ויטעו הדגלים, אלף ונפני שספר חשוץ הוא צפני עלונו לזאת נחלק הספר עי"י סיוני טומין והצן, (ועי"י צע"הטו לפני טון פרשיות לפניה וליחא רק וי"ח שצת ק"ו).

שם ויטעו ונחר ה' שסרו ונאחרי ה' רש"י ונפרש שהתחוו תארה, ורנו"צן וצייל הנדרש שהיה ונחצתם להסיע עכונן ונשס, וחליצא דכל הדיעות עוד חסר הרנו דרש, וכ"ל לוונר שרי חונא צר חניכא היה דורש על לך הרנו חות ה' לחות ח', כעין ונאונר ר' חונא צר חניכא (צרכות נ"ו ע"ג צסוק הענווד) לונה כנווכו "ההלים לכלים", (כחללים נעיו כחללים נעוע רש"י) וחי הנוושך כעין (תענית ז' ע"א) ח"ר חונא צר חניכא יחד, כל "אחד", ונונדרד ושצת (דף ל"צ ע"ג) "צהלה", "צחלה" כן דרש פה "והר" כאלו "נאחרי", והוא הרנו לשיטתו.

ק ד ש מסכת שבת כל כתבי פרק ששה עשר נ פ ת ל י

ושבת וימי ע"ה) חסו שקרא צבילי הראש, או דעתו לומר על קודרר דרבנן הוציאת (שבת ע"ז ע"ג) וכן אינו דר"כ כסתה את ראשו בגלינוא וסדין צלילית שלא ילך צבילי הראש כפורק עול, והכל הולך לענין אחד לתפלה תפילין וליאית לרקק צונת חסידות.

ק"ש ע"א אומר רבא תיתי לי, לא נמיגאל רישא אזי קריח וכו' רש"י איני וניח ראשי על הכר, והנהרס"ח נוצר צינת ר"ל שלא אתן שינה לעיני עד שאנואל לו זכות, ונה רבותא צונציר שנה ונעפעפי לת"ח, לכן אשער חני, שרצח-חזיל לטעמו שאומר רבא (כדריס ס"ג ע"ה) שרי ליה לורצח ורצק לוינור לורצח ורצק אתא שרו לי תיגרא צרישא, רש"י שם הקדינו דיני לשל אחרים צטביל כבוד תורתו, ויחר וצאר רש"י (קידושין ע"ג ע"ג) כשנוסר לעשות צקת האיש, ונוצור צט"ס (צצונות ל"י ע"ה) לעניית צתורה השתדל לדונו יפה לוישרי צתיגריה תחלה, והיינו הק שאומר הבא, דכי אתי לורצח ורצק לקונאי לדינא, ודין אחר או אין דין אחר אך חולה חני לטעור על הכר, איני נאחר הדין של לורצח ורצק ואיני וניח ראשי על הכר (כפירוש רש"י) אך כונה שצא, חני נוספך צוכותיה לדונו יפה צתחלה ויוד וצבילי איחור, כדן לוישרי צתיגריה כונו שפסקתי חני צעלנו, וויוצק תנויית התוספות צצונות ל"י ע"ה הויל להפכי צוכותיה, זו היא שנתקן שנה הדר אומר לוישרא צתיגריה, כי זו היא להשתדל לדונו יפה, כונו שנוער שנה רש"י ז"ל צלשוטו הזה צקון ופרס) ועוד אפשר לומר שרצח חזיל לפי ונאנוו צונסקת כחוצות (דף ס"ח ע"ה) וציגת הכוס לאשה כרה, שוואל וחלפא ליה דציתו צידא דשוואלח, אזי ננחא ליה צפונא דכוצא, רבא אזי קריח על בר ונראשותיו, ואומר כבוד של ת"ח עדיף כל כך, כונו שאני נמיגאל רישא אזי קריח לקחת כוס וכוונה אשר אשתי הפיחה שונה ליטול אזי קריח ג"כ איני נוטל תחלה כונו שרצח ורצק אתי לקונאי, לדונו תחלה שאני נוספך צוכותיה קודם כל זכות, ואיני וצבילי רגע כווינורא צצביל כבודו של לורצח ורצק עדיף להקדינו, ותלנויד חכס נוטל צראש ככהן הנוטל צראש, כווינור צדריס ס"ג, ועיי' תוס' שם פסקו לי דיני תחלה, והצונק צזה.

שם צתליקר עלייתא דריכרי דהצא, רש"י עליות ונלחות דיכרי זהו וגחונא צעלנוא הוא, ותוספות והערך, שם כלי הוא, ולדעתו יש דיכרי ונוצעות ונהצ הנועלה (יחזקאל כ"ג כ"ה, חיצו כ"ג כ"ה) הנוכחה חוסן ויקר, וגם צלרד, אשר יוסף ווקיר צבי זצביה הורגיתא צתליקר, עיליתא דריכרי זהו, ונהצ הנועלה (דיח צעטענן) והוא לי נוקרא עלית (שופטים ח' ע"ו) נגר צצרי זהו הנקרא (כחוצות ס"ז) דהצא פריכא או ונללח, אשר אין נקרא חוסן יקר נוולק ועילית צונצנע, ואין ערכס כונו העיליתא דריכרי זהו הצקוצים וחרפים צהולחא.

שם עשירים צצא"י צונה הם זוכין צצביל צונעשרין שאומר (דברים י"ד) עקר חעשר צצביל שחנעשה, ונאי דוקא עשירי ארץ ישראל, לכן נראה צעיי, כי רעצ של צירת צאה ושל ושהוה על שגמרו שלא לעשר (חצות פ"ה ונסנה ח') פירושו ונצור חלבי שאומר הק"צ ל"שאל שחם אין אחס ונעשרים

חחר לחוריו, וצבלל נדה זו הלכה כוונתו כדנופוס צעיוצין צפ' וי שהולחוחו, ונוכל להליט צונאנוו זה גם כונתו, שלא חונתי דבר וחזתי את פני להשונועים כאלו עונדי צונדרגת אחורי, להחליט דבר כרצ לתלמודיו, אך הייתי דן לפניהם כתלמוד או כחצר העונדים לפניו צונדרגה, לתת טעם וקצרה לכל דבר, וזהו יתפאר ושתצח רבי יוסי (והאומר ג"כ צטוניה סל רבי יוסי עירוצין כ"ח) ונשום דרבי יוסי כינוקו עונו (ועי עירוך שפי ונסודרת צידו) והיינו הק שאומר וייני לא חונתי דבר, "דבר צבלי ישר" וחזתי לחאורי "אך כקו הנושקולת" כלי הנואזים שאינה חזרת כוולא כינאל צחכונת ונושקולת הנוולוס אך עיונת צאנולע צטעם הנושקל הנוולוס ונוכריע, כן כל דבר הוילא ופי, ישר הוא וצבלי נסוג לחאור כי כינוקי עווי.

שם אומר רב הונא צריה דרצ יהושע תיתי לי דלא קנינא ד' אונות צבילי הראש, איסור גילי הראש (עיי' ע"ז א"ח ס' ח' קק"ג ועקף יוסף ונוי"ש הרנו"צם אפילו פחות נוד"ח) הוא לדעתנו לומר רב הונא ורצ נחונן צר יחוק שה"י צצירו "היוחסין וקדה"ד" שאנורה ליה אינייה כסי רישך כי היכי דתהוי עלך אינותא דשוניא וצעי רחוני (שבת קפ"ו ע"ג) ותפס ר' הונא הדעה, שלא לילך צבילי הראש ד' אונות סנראה כיהורית וחולפה כלפי השכינה שהיא לנעלה ונראשו של אדם, חסו שלנודנו צט"ס (קידושין ל"ח ע"ה) אומר ר"י צן לוי אסור לאדם שיהלך ארצע אונות צקוונה זקופה, והוא ונעעם יחורית וגזות לצט, ונחוצר אחר ונאנוו זה, רב הונא צריה דרצ יהושע לא וקגי ד' אונות צבילי הראש, אומר שכינה לנעלה ונראשו, והדקדוק הוחר עטום הוא צטעה שאדם לריך להחפלל צכוצד הראש צהכנעה, כווינור וצעי רחוני, לא יקל את ראשו * ונעעם זה הקילו כונו פוסקים דלורדך כגון להקר שרי, חולס אעירך עוד שרי הונא צריה דרי יהושע דעיייל לעיר נעשה ראש לצבי גילו (כן צקדר הדורות, וצגוני כלה עיי' רש"י והוא ענין אחר) והוא סינון לראש לתלמודים כגילו (צרכות ל"ז ע"ה) ולפיכך יוכל להיות שאומר שלא היה הולך צקוונה זקופה ונתיסר לחשוב עלנוו לקגי נהור, ולא קנינא ד' אונות צבילי, צצבי גילי הראש, לחשוב עלנוו הראש צצבי גילי, כאשר צאונת ונצורא צקדושין, ועוד אפשר לטער כי הכל ענין אחר הוא שרבי יהודה החסיד שהיה ונענען צקדינין הנוטילין ודוונה לנולח ה' העונד צעיון תפלה כל היום (שבת כ"ה, צ') ורצ ששת הקגי נהור שלא פסק ונגירס' ותפילין צראשו ורי נחונן צר יחוק ורי דעוצדא (שבת ל"ז צ') שהיה נודקק צינת צונלית לילית כל היום, וכן רב הונא החסיד לא הלך ד' אונות צלא תפילין שצראש (צרכות ו' ע"ה

* וצוונן אחר הנני פותר וי"ש הנוצר צא"ח (ק"ח סעוף ו') יש חוסרין ליכנס צצ"הכנ צסקין ארוך או צראש ונולה ע"ש צאשל אצרהס צסם הכל צו וי"ש והעיקר הכונה כפי שנוצור צנסהדרין (פ"ג ע"ה) שאין נכנסים צכלי זין צצ"הכנ סלך שנגא והכיחה צאונקלי והיה נשען והולך על ונקלו ע"ש צנוהרס"ח שלקח הצרזל ונתוך הען וכו' וצרש"י סלך הצרזל שצראש הען ועל ונקלו הוא הען לצדו חס שבי (סע"ו) ונחר ליכנס צונקלו, אצל לא צסקין ארוך הוא הרוונה או צראש הצרזל ונולה רק שיניח צאונקלי ונכוסה עיי'.

ועשירים ונעשרות כראוי כשהוא קטוף להצטעל אפי' ונולח
רוח קדים והיא נקדפתן (רש"י דברים י"ד כ"ג) ועי' טרפה
לפני קונה, קונה הצלחה, אונס צכות הונעשרות כתרצה
תצוה זרעו לרצו, וצע גדול צאקויה, חו עשירות של
ארץ ישראל צרוב תצוה וכל זרע היולח השדה, וצעשירות
כזו זוכין דוקא בני ארץ ישראל, חו קטוף הנוקרה צעצעה
לצח אל הנוקס וישצתם צא"י עס עשר כשהוא קטוף
להצטעל צציל שתעשר את כל תצוה זרעך היולח
השדה שנה שנה, צודה גדושה ועשירה.

שם ח"ל קיסר לרי' יהושע צן חנניה ופני ונה הצטיל
של שצת ריחו טרף וכי' ונה ראה הקיסר הנולווד
לשאול את פי חכם הדור גדול צציתו (חולין כ"ט ע"ג)
שאלה לדתית כזו אשר צצית הנוצטלים, לזאת דעתי לפרש
ששאל לו על דבר חקר טצעי, כזו ששאל לו (צבירות
ח', צ') על טצע הנחש והרווניים בני היכל שאלו לו
(סנהד' ל', ע"ג) על קוד התחיה, כפי הידוע גם להקיסר
שיש ויין ירק וצצת שונה, העשירה לכונך (כדה כ"ח ע"ג)
דהאי' לחו לטעוה צציד דהוא עיקר (רש"י טס) ויש שצת
שהיא לקרה להטעיים את הקדירה (טס) והעיקר אללו
שצת לכונך עשירה ולא לקרה (עיי' רמב"ם ושמיות עוקפין
פ"ג ונסה ד') אחרי שצצטל כיון שהשליך כחו צצטול
ויולח צצטול טעם השצת כזר תוה תועלתו עכ"ל.

איפוא לזאת שאלהו הקיסר אם השצת כזר נצטל (ונפני
ונה הצטיל של שצת) כזר טעונו חלף לו, ונשאר
ען יצט, ונפני ונה ריחו טרף, הוא גר קתם שצת אשר
רק לכונך עשירה ואיטו טרף כשהוא נוצטל חזר ל"י רצי
יהושע הצלין אחד יש לטו וצצת שוה, השצת שלטו הוא
נפלא צויתו, שצצלין ולהטעיים את הקדירה הוא שאטו ונעילין
צצחלת שפיתת הקרה לטעוה לנותק הקדירה וגם אחר
הצטול ריחו טרף תוויד כצצלין וקופה של רוכלים, חה
פלא, ח"ל תן לטו הינוטו ונויין הצצלין כזה, ח"ל כל הנושור את
השצת וועיל לו, התצוה זו ג"כ תוכל להיות ווצנת צלווד
טצע הירק זה, כזו תתם צגנורח (כדה כ"ח ע"ח) וצוחרת
הנושור את השצת דרעיתוה ונחלתה לזרם לצצלין שאין
דרכן לעשות ונהן ערוהה אלח זרען לצצלין צעלוהה אז
וועיל לו תוויד להיות ריחו טרף ולא פג טעונו וכי' אונס
רצי יהושע הליט צה כוכה כעלה ורווונה שהיא ווכנת
לקדשתח של שצתח ונלכתח, כל הנושור את השצת ונחלו
אז וועיל לו, שריחו טרף ונעעשר (עיי' לעיל עשירות
צציל שוכצדין את השצת) עוד צוהה, ושאיטו ונשור את
השצת, צעשורו ונלכתו ונוקרו צוים השצת לעשות עושר
איטו וועיל לו, כי ונעסקן צוהה, עשרו, כזון אשר תרפני
רוח יפג טעונו וריחו נור.

שם ע"ב לרף לזור ויטלו דאזור רצ הנוטנח כל הנותפלל
צעי' ואזור ויכלו ונעלה עליו הכי' כאלו נעשה
שוקף להק"צה צונעשה צראשית וכי' ורש"י ונפרש הק"צה חה
שוקפה, הל"ל כאלו נעשה הוא שוקף, ונהרש"ח ונוסף
צאוה "הוא" כי צלתי עדותו לא יודע עשיתו, הרי הכתיב
אזור (תהלים י"ט צ') השונים ונקפריס כזור אל ונעשה ידיו
וגיד הרקיע, ולוה עדותו, ועוד קשה ונכולם האף יחם ח"ו

שם חל תגנו צושיחי אלו תטקות של צית רצן ולצאי
אלו ת"ח יש לשער כי הנושור נקספר ונקורות זרע
אצרהם עד זנוטו (תהלים ק"ה ט"ו) שהוכיח עליהם
ונלכיס אל תגנו לרע צתלנוידי הצצאים שהעוויד שוואל
צניות צרוה אשר שוואל דוד וצבל הצצאים היו שונה
(ש"ח י', ה', קפיעל י"ט כ"ג) והתלנוידיים שעתידים להיות
נצאים הם תיטקות של צית רצן קרואו ונשיחי "כי גם
הצצאים קרואו ונשיחי, כזו תנושא לנציח תחתך (נ"ח י"ט
ט"ז) ונשחך אלהים (תהלים נ"ה ח') ולכן התלנוידיים

ק ד ש מסכת שבת כל כתבי פרק ששה עשר נ פ ת ל י

הם " ושיחי " ולנציח: אל תרעו, אלו תלמודי חכמים הנוורים (ע"י ונהרש"א זכרות כ"ח) ונלכחי לז' חכונה אשר יחליבו ונרוחם עליהם.

שם דברים צנני אדם ונתכסין זהם כשונלה ערש"י כששואלין אותם טעוני התורה וכו' עיי' שם בנהרש"א והנה רוצ' עומת וכו' אבר עד היום חנונים הם לנצקשי חנונה, ונועורר עפרש"י כאן ובספר ישע"י פירש צנ"י דבר שנוחורת כשונלה וכו' אולם אני חושב שכונת רש"י היא לפרש על פי השי"ס (פסקים ק"ט ע"ה) ונאי ולנוכסה עתיק זה הנוגלה דברים שכסה עתיק יוניא ונאי כינהו טעוני תורה, והיינו שפירש פה שצ"א ונתכסין כשונלה הם טעוני התורה שהם ונכוסים ונתחלה, כנו צהדיא ופרש רש"ס בפסקים: ועתיק יוניא גינן ונתן רשות לגלותן וני שונגלה אותן זוכה לונה שאנוור בפסקוק זה עכ"ל, והכי פ"י הכתוב (ישע"י ג') ישן תחת ידיך, רש"י אחת צקי (צסחרי טעוני התורה) לפיכך קלין תה"י לנו ותלמודנו חכונה והגן.

דף קב"א ע"א ונא הניחן ופני כבוד השבת נראה לי על דרך פנהרש"א וכדי שלא יחשדוהו שהוא ח"ל כזה ע"כ כלומר לעיל (ק"ט) אין הדליקה ונאיה אלא צנוקים שי"ס חליל שבת, צטעה שאין צני אדם ונליין לכזותה וירא פן יחשדוהו בחלול שבת ונעיקרזא צאה הדליקה צציתו ולא היו צני אדם ונליין לכזותה, אך הוא קרא אכטי גקטורא, וכה שטעשה לו נס וירדו גשונים וכזה, אצל לא אנור ונשום איקור שבת שגם הוא ידע דליכא איקורא, שאין שציתת נכרי עליה, אך צחורא צעלונא כנוו שהחניר על עלונו לשגר לכל אחד צ' סלעין לא צחורת תשלונין וקונה עצד לנולככת שבת אשר צאופן כזה אקור, וכאדם חסוד החניר על עלונו (עיי' שבת כ"ח ושבת קנ"ג) דאדם חסוד שארי.

שם ע"ב ח"ל לרצח ונרצק הוא שצקוהו, כנוצן הנופרשים שני ענינים הם צחותו הקפור, דצי ריש גלותא היו ונלערין אותו עד שיפרע, וציום שלערוהו שבת היתה, ונא דין רוק נוטל לפניהם צצצת, והכירו ר"ג שהוא ת"ה, וע"כ אנור ונכאן וחילך לא יתצעו ונונו כלום (עיי' אנור הצוקה) וקשה אך ונצקשין שיפרע להם חוצ צצצת, ואיך ופני שהוא ת"ה יחא פטור ונן החוצ ולשון שצקוהו החא ונשונעות פטור ונלשלם היתכן, לכן אנור אני שענין אחד צא צקפור זה, יען דצי ריש גלותא קא ונלערי לרצח צר ונרתא, הוה רצח צר ונרתא שדי רוקא צפניהם לצזות אותם ונפניהם לא חשך רוק (איצ' ל' י') והוה שפרש"י היה רוק נוטל לפניהם, כלומר ע"י שהוא הוה שדי רוקא, כדליין שם, ונפקא לענין שבת, כי שבת היתה, העולת הרוק צפניהם, אנור להו ריש גלותא אייתו ונכא קחיפו ענויה, ורצח אנור לא לריכתה ונפני צזון זה, רלו דצי ריש גלותא ללער ליש ציזרת לכפותו על הענווד ולהלקותו כדון ונצזה (כנוצור צחולין ק"י ע"ג) ח"ל החי תירולא דצגנורא חולין (דף ק"י ע"ג) המוכרת " שצקוהו " כדופורש שם, לא להלקותו על הענווד ונשום צזון דתורה, אך הכירו לו ונללעריה צעונש הגוף והצזוי כצבוד לרצח ונרצק, ועיי' צזה.

מפנין פרק שמונה עשר
דף קב"ז ע"א ח"ר ח"ר גדולה הכנסת אורחים ונהקצלת

פני השכינה דכת"ב (צרחשית י"ה ג') ויחנור אדני וכו' אל נא תעצור, וננין עוד שלא קבל פני השכינה צרגע שהתראה אליו, ואם הי' נולא כל הארץ ונדוע אנור אל נא תעצור צזה, ועיי' צהר"ף שנופליא להקשות ציזרת, לכן נראה לי שהתראה הי' אל הצרהם צפעס הזאת היתה נצדלת ונכל הנוראות הקודמות שהיו צנוחה צחלוס וצלילה, וצפעס הזאת היתה צעת שי"ס צצרהם פתח אהלו צעלס חוס היום צהקין התראה הי' אליו צלצוש הלנולים והנוקים כערך פה אל פה אדצר צו ותנונת הי' יציע, וכן התראה הונלככים צפעס הזאת צלצוש שלשה אנשים נלצים עליו הרחק ונפתח אהלו, ורואים אכטו שהוא ונקדים לקבל פני השלשה אנשים צרילתו לקראתם ונפתח אהלו, טרם קצלת פני הנוראה הענווד צפתה, ונפני ונה? חונס אחי כן פונה אל הנוראה הנוצוש ויחנור אליו אדני צשם קדש (תוס') ונה ניכר שאצרהם היה יודע שהתראה אליו הקי"צ צתחלה וח"י הונלככים צתור אורחים, וצכוונה הוא עושה כן לצצר את האוזן לדצר צהשם הקדש כלשון צני אדם אל נא תעצור ונעל עצדך להניח לי לקבל האורחים כפרש"י ז"ל ללמוד גדולה הכנסת אורחים ונהקצלת פני השכינה אשר צאונת אין שייך אלל הקי"צ אל נא תעצור, כי היה לא ונקום כצודו, אך דצר צלשון העצרה שנושטנושין צו צני אדם, ללמוד הדרך ארץ, אך להחנהג צאורחים, להקדים כצוד לרוך לקראתם ולנוור אפי' לגדול הענווד לפנינו חניוד (כצחנות שויתי הי' לנגדי חניוד) הנותן עד שאצח אללך, כנוו שרצי אלעמר הולך וננצח, שזאת היתה כונת הצרהם אצצו שלמד אותנו כנוה גדולה הכנסת אורחים אפי"ו נגד כצוד השכינה זכות הקדיונה להם, והשכינה ונכסונת על ידו שטעשה כהוגן.

שם ע"ב ת"ר הדן חצרו לכך זכות דנין אותו לזכות ונעשה צאדם אחד וכו' והר"ף הקשה דצההוא ונעשה לא ונליו כ"ח שדן אהו לכך זכות וננא לן דג"כ דטוה לעלנו לכך זכות ע"ש ולי נראה לתרן שדנין אותו לזכות פ"י שאוכל פירותיהם צצוה"ו והקין קיינות לעולם הצא כנוחנור רצי יוחנן לעיל ונעשה ג"כ צאדם אחד וקוף היה שצא על שכרו וכה צנושוו שלש חנוורים אחר של ונאכל ונחתה של ונשתה ואחד של וניי ונגדים, ונולצד זכות זו אנור לו עוד כשם שדכתמי לכך זכות הנוקים דין אותך לזכות, וזכות זו נקרא הקין קיינות לעו"ה, אשר הנוקים הלפין הזכיות לזכאי צעיניו הלא ראינו כי ונעשה זה ונחוק תורת (טהעאריע) רצקן שדנין אותו צזה וצצא לזכות.

שם העצודה כך היה, ונהרש"א דכך היה שצועתם העצודה לכשונים וצרונו וכו' ולי נראה כפי השי"ס ונגילה (י"ז ע"ג) הפלת י"ח, כיון שצא דוד צא הפלה, וכיון צצחתה הפלה צצחתה עצודה, שכי (ישע"י כ"ו) עולותיהם וכו' והיא הפלת " והשצ את העצודה " לזאת שצועת " העצודה " היא כעין שצועת " ארצת צכחונה " ג"כ ונעין י"ח, אשר צצרכת ולירושלם עירך צצירוף נחם הי' ונחורץ פליאת ונהרש"א דצאונת צעצרת הנוקדש קאנור.

קב"ש ע"א לעולם ינוכור אדם קורות ציתו ויקח ונעלים לרגליו, עי' ונהרש"א דנושום ליה וה"פ ינוכור אדם

ק ד ש מסכת שבת תולין פרק עשרים נ פ ת ל י

לשאלו שמים ומונהגו של עולם, והרחה וון הנוקרא (ישעי'
 חי כ"ה) ואלקך כצור קיגך תערוצות נחשת צכק קרוי
 קיג (רש"י) אף כאן קלי הדעת יהירי הלצ בהערוצות,
 הס קיגך, ואסירה כל צדילך, צדיל הנועורצ צכק (רש"י)
 כלומר הנוגים הנורכיציס, וגם זה וועעווי אקור כלחיס,
 וכן וועעווע הנואור חי צטלי דייני צטלי גזרפטי, אס
 שלום ואחיה יהיו ולא יטורכו לדייני כלל, ונוילא יפנה ויהס
 כל נוגש ושוער כארצ, ונודע ניחם לדייני רשעים, וראוי
 להעיר שהערוך וציח אוח יהיר (קוכה ל"ז ע"ח) ונעשה
 ציהירי ירושלם, ושם ופורש צרש"י גרסת הש"ס ציקורי
 ירושלם ונכצדי ירושלם העשירים.

שם ח"ר ונלחי ושום רצי אלעזר צרצי שועון ונחי דכתיב
 (ישעי' י"ד ה') שצר הי וניה רשעים שצט וושלים אלו
 הדיינים שנעשו ונקל לחזניהם וכו' ועי' ווהרש"ח שהעיר ונקרא
 זה בצבוחת צצל כתיב, אלח וודכתיב לעיל וכשחת הנושל הזה
 על וולך צצל וכו' ושווע דהנושל הוא לדיינין, וני לא יתפלל
 ציותר שייכות של וולך צצל הרודה והנוגש אל הדיינים שנעשו
 רק ונקל, אונס צעלמותס אינס עוד רשעים ומוגשים, לזאת
 אצאר חי ונליחתו של רצי אלעזר שנעשו ונקל לחזניהם ע"ד
 לשון הנושנה (ווסכת כלים פ"ד ו"ג) ונקל שעשה צראשו
 וקונרת כוין חזיח טווא, נוהגים לעשות צראש הנוקל כוין
 תפוח של צרל והוא הנקרא חזיחא (ה"ג) שהנוקל נעשה
 טפל להתפוח העגול ונראשו שהוא חזיחא להכות ווכה רצה
 וקשה ע"ש, כן יוכל להיות שהוא רצי אלעזר צ"ר שוועון צן
 יוחאי, צעל הנואור, שהיה עם אציו צווערה י"ג שנה וקצל
 יקורים של אהצה שהי שוער הנוקל שונח הרג איש צלח עון
 (עיי' קדר הדורות, צ"ו פ"ה ע"ח וצבת ל"ג ע"ג) והוולין על
 עלמו שהוא היה דין ונעשה ונקל לחזיחא לוספור התפוח של
 ונלכו, ועליו קונך הנוקרא הנאור על וולך עו וקשה הנוגש
 צשוטרוו אלו הדיינים שלו, שהס כווקל הטפל אל הוספור
 הוכה הראשי שגם סופו יהא כקוף של וולך צצל, שצת נוגש
 שצתה וודעה והצן.

שם ויוס שפירש יוסף לא טעם טעם יין דכי (צראשית
 ויטו כ"ו) ולקדקד מיר אחיו, ונהיבן לוד ויוס שפי'
 נראה לי כתרנונו פרישא דאחויי ט"ו תרהי יש לפרש
 עוד וודכתיב לראש יוסף ולקדקד מיר, ט"ו הצרכות
 תהינה כנגד ודת מירתו ונגלוח שער ראשו, כונו, ראש
 חויציו קדקד שער (תהלים ס"ח כ"ב) ולאז דוקא מיר יין
 היה (עיי' ווהרש"ח) אף מיר ונוש, עיי' צראשית רצה
 פי ל"ח—אף הס לא טעמו טעם יין, מ"ל דרך השותים
 צרגילות אינס עלולים לשכרות, כונו הפרושים וון היין ואח"כ
 להוטים לשהית היין, אז צנקל יפלו צשכרות ונודכי (צראשי'
 וי"ג ל"ד) וישתו וישכרו עונו, לנודטו שלא היו רגילים צשהיה
 כי ויוס שונכרוהו לא שחו יין ולא הוא שחה, ואוהו היוס
 שחו (רש"י צתורה) ועי"כ עצרם היין כשכורים, חה לשצח
 לצבי יעקב כוונצן.

ק"מ ע"ב אור רצ חקדח צר צי רצ לא ליכול יקרא וושום
 דגריק לצח ופרש"י ונאכילו לחם הרצה ואין לו,
 וקשה הלח גם צאיט צח צשנים החשש הלוח ווננין עוד שצר צי
 רצ קחס חקר לחם הוא, לכן נראה צעיני לפרש עי"פ הש"ס
 (פקחים)

שם שאלנואל דס צרית וכו' זרות האסנוכתות על הפי
 צירוניה ל"ג כ"ה, מוכל ללווד ונדצרי רש"י שס שכי
 ורצותיו דרשוחו לענין צרית ההורה ווילה, אף אין הוודרש
 ויושצ על קדר הווקראות עכ"ל, אונס חי אקרצ וועט
 על לך הרנח וודע דוקא אלל גרים ועצדים ווסויך על
 הכתוב צירוניה שאלנואל דס צרית וכו' יען שס דוצר על
 שתי הנושפחות (ירו"י ל"ג כ"ד) הס צית דוד והכסונה (רש"י)
 דוד טלד וזרות הגיורית, ואת הלויס הכהנים ונשרתי (שס
 פסוק כ"ח) קורא עצדים, ונופרש הכתוב צאופן זה, אס
 לא צריתי, צרית ווילה, גם לא נתקיינו יווס ולילה, חקות
 שונים וארץ לא שונתי כפי וונצן הש"ס, הנרוחים צוילת
 גרים ועצדים, ולפיכך אין הוודרש ויושצ על קדר הווקראות
 כי קדר הווקראות חי אפשר שלא יתקיים הצרית שכתתי
 ליוס ולילה, ולא צריתי נצל על דס צרית ווילה, שאלנואל
 דס צרית לא נתקיינו יווס ולילה ולא נתקיינו שונים
 וארץ, והצן.

תולין פרק עשרים

ק"ל ח ע"ב הוי אונר הפלחה זו תורה, רש"י קיפח דקרא
 (ישעי' כ"ט י"ד) ואצדה חכונת הכוניה ועיי'
 ווהרש"ח ופי' זה הכפול צנגלה וצנקתה, ווננין עוד דהפלחה
 זו תורה וצבת השכה לא נודע לנו, לכן אצאר חי ונאורו
 של רצ על תוכחה צתורה (דצרים כ"ח מ"ח) אס לא
 השוור לעשות את כל דצרי התורה, צחה הקבלה וודה
 כנגד וודה והפלח הי את ווכתך זו תורה, שתשתכח
 וישראל, כלומר שעל ידי אצדן חכונת התלוודים, חכוני
 התלווד, זו תורה שצעל פה, עתידה ההורה גופה שתשתכח
 וישראל, חו הרחה הנלחה ונקרא דנציחיס שוופרש צקיפח
 ואצדה חכונת חכוני וצנית כצוכיו סתתח שוורנו על תורה
 שצעל פה, חו דעת הרנו"צן צתורה שחכונה היא חכונת
 תורה שצעל פה ווונצן הנואור אחריו, צהדיח כתיב ציה
 (ויקרא י"ח) אלח לידע אס ראשונה וכו' חו תורה שצעל
 פה, ולפיכך יצו רצותיו צכרס ציצנה לדאוג להרצות
 תורה חכוניו לוננן שלא שתכח תורתו הכתובה והוסורה
 וישראל.

שם דצר הי זה הקן רש"י לא ידענח ווהיכא, ותוס' דכי
 גצי גלות שצעים לכלות דצר הי וופי ירוניה (עירא
 חי) וכפלח הדצר שכהוצ זה נענס היה וורש"י ז"ל, לכן
 מ"ל לתרן רש"י ז"ל שיוכל להיות זה הקן, קן של ונשיח
 לעת"ל שכתוב ציה ג"כ (ירוניה ל"ח ט') דצר הי וורה
 ישראל יקצלו וגאלו וכו' וכן ישעי' השלים את נצואתו
 צקן לעתיד (ישעי' ס"ו ה') צשוועו דצר הי צטרס תחיל
 ילדה, ויוכל ג"כ להיות זה הקן של גלות שצעים, לזאת
 וודייק רש"י צלשוטו הזהצ לא ידענח ווהיכא, אס וירוניה
 ורשעיהו, או ונעורח ווכח זה הקן.

ק"ל ט ע"א חי צטלי יהירי צטלי אונגוסי, לדעתו פירושו
 הוא, חי צטלי וון העולם הפרוים צעלי העורצו
 (וושלי כ"ח כ"ד) צטלי וונוילא צעלי ההרכבה, אוחס האונגוסי
 הווכשפים העשים ההרכבות וולוחים ופעולות נכריות (עיי'
 רוונצין דצרים מ"ח ט') אשר אליהם יקורו הזדים היהירים

הקדח (ברכות דף ה' ע"ח) אהב ה' שערים הנוצנים
 זהל' כוונת בני ליון וירושלים הם בני ח"י הת"ח ונוצנים
 זהל' ונחונת תורתם, לעונות בני צבל שנוצנים צוולצוסים
 נאים, לפי שאין בני תורה, ואולי סוף הגוי (שם ברכות)
 והיינו דאונר רצי חייל צר אנו, ל"ל רצי חייל צר אצח
 דהבא, אין לו להק'צה צעולנו אלח ד' אונות של הלכה
 הדוונה ונוש להחלנתו פה צס"ס שצת.

שם דרדקי רס"י צחורים שלח הגיעו לקצרה, לצחר כונת
 ר' יוחנן צוואונרו חס צרוור לך הדבר באחותך ופירוש
 רס"י צזה, הנני ונעיר שהוא ע"ד וואונרס (חגיגה י"ח ע"ב)
 שאקרו לדרוש צועשה צראשית ונח סכרה ופילוסופיה,
 רק לחכס ונצין ונדעתו, היודע האיקור החונור וערות דבר
 לגלות צפני שנים, לפיכך קרא ר' יוחנן את רצי חייל ורצי
 חסי דרדקי שלח הגיעו עוד לקצרה, ולא צרוור להם עוד
 שהחכמה היא אקורה באחותך, אשר לא הגלה ערותה,
 ולכן אינם עוד צגדר חכס ונצין ונדעתו, לסנווך על סצרתם,
 לגלות טצע העופות והצצליים וכו' עד שהורה להם וון
 הנוקרה סנוך וקעד צחדות ונעשה צראשית, כדוופרט סס.
שם וונלן דגלו סכי (ירמיה ט', ט') ונעוף השונים ועד
 צהונה דדור הלכו צהוניה צגוונריח מ"צ, עיי' פתח
 עינים ונחס ונח"י פינטו דהל"ל ועד צהונה וכו' והנכון
 ויש ונחס הרמ"ק דהול"ל ונצהונה ועד עוף וכו' והפליחה
 עודנה נשארית והבא ונלן דגלו ציהר עם איש יהודה והדקדוק
 ונצהונה דחוק, לכן אשער אי, חס כפשוטו צצהונה ונוש,
 איך שייך אלל צהונה דדור, ועוד כפל דדור, הלכו, צח
 להראות על עוף ע"ד ולא היה טרד כקף (יטע"י י"ד)
 אלח צחור הנוקרה על ההרים אשר צבי וכו' כי ללחו
 ונצלי איש עוצר וכו' ונעוף השונים ועד צהונה, ר"ל ועד
 חונטים ושנים שנים (כונספר צהונה) דדור הלכו, היינו רק
 עוף השונים דדור הלכו עם כל איש ציהרה ונשך מ"צ
 שנים, ולא צהונה כלל צונשונע כפשוטו, זה דתיחא ר"י
 אונר מ"צ שנה לא עבר איש ציהרה, כדוופרט צווקרה
 כונו ונצלי איש עוצר, כן עוף השונים דדור הלכו וגלו ונשך
 מ"צ שנה, ונוקצל היטצ דגלו ציהר והצן.

קמ"ז צעל לויקרה ואונר החרש היה לצס, האם נהפך
 לדרדקי שאין ונכיר אף האותיות הוא ונוקשה לנורצה
 לכן מ"ל שרציו חלצו צח להורות לנו עיקר קיום התורה
 והתלמוד תלוי צהתרחקות וון ונותרות העטוגי הגוף, ואותן
 עשרת השצנים שנושכו אחרי חונרה דפרוגיתא וניחא דיוונקסית
 כפרס"י " שהיו צעלי הגאה ועוקקים צכך ולא היו עוקקים
 צחורה וילאו לתרצות רעה " , נתעקרו ונשרש היהדות,
 ונקללו ונגוף התורה, לזאת אונר " קפחו עשרת השצנים "
 חרגוס וערפתו ותקפחו (ועיי' סענה וי"ד, וצצת קי"ו)
 וכן ר' אלעזר צן ערך אינושך צתרייהו איעקר " תלמודיה "
 נעקר תלמודו וקצלת תורה סצעל פה ונונה, והחל לזלזל
 צחכנוי התלמוד, שהם אונרו על הפסוק (שמות י"ג צ')
 החדש הזה לכם, שהוא ווליה הראשונה וצפוק זה כרובה
 תורה סצעל פה העקריה, סה' ונכר אז לונסה צעל פה
 קציעת החדשים והעצורים סנקרה קוד העצור, והראה
 הקצ"ה את כונן צאלצע, הזה לכם, ולא לגוים (ונולתחא
 פרשה 7

(פסחים ו"ג ע"ח) ג' דצרים ונרצין הזבל (ונרצה חמוס
 וחרוך) וכופפין את הקוונה (ונחשין כחו) וטעולין אחד
 ונחושט ונאות וננחור עיניו וכו' אחת היא ירק חי, פירס"י
 כרישין וצללים וחרין וגם פה פירס רס"י ירקא, ירק חי
 כרישים, והיינו נעננא ונשוס דגרייר לצח שונחוס ונחרך את
 הלצ ונרצה הצל (חמוס) של זבל שידוע שזבל ונוסף הצל
 הוא (שבת פ"ד וי"ח) וכן פירס הערוך גרייר (צרעננען,
 זעננען) כונו (סנהדרין ל"ו) גררתיה לארנחא עיש וצר
 צי רצ יותר עולל לחולי זה, ולפי צחור הגר"ח ז"ל (עיי'
 יד יוסף) י"ל שהסיר ע"ד ונעשו את צניכס וון הגיון,
 שהירק הוא הפרפראות, כנוי לחכונת העולם, הוא ונושך
 וגרייר אחריו את לצ צר צי רצ וננעוריו.

שם היכא דעיי' ירקא ליעול צצרה וכוורי, ואי הים (ונוצח
 צען יוסף) ונצחא ליע דהא רצ חקרה גופא אונר לקנון
 וכו' עוצר ונשוס צל תשחית ואם כן צעשירותו וכו' לונה לא
 חכל ירקא ולא יעצור צלחו דצל תשחית צנאכל צצרה וכוורי
 ע"ש, וני נראה לתרץ חס הירק ונוסף רק תאות הנאכל
 (אפעעיט) לאכול הרצה לחס וצקה, חס כן צעשירותו היה
 הירק כוונותות וצל תשחית הוא, לפיכך היא הנוחנת ונעש
 צל תשחית אונר היכא דעיי' ירקא רק לנניגרר לצי לתאות
 הנאכל, ליעול וניר צצרה וכוורי, ואינו צל תשחית הירק
 וננחא הראיה ונעשירותו להיפך הקושא, שהוא ונחזיק צשיטת
 הסתפקות, וסיוונך עשירין ונקולן כדאי צגיטין (מ"ו ע"ח)
 דרצ חקרה היה ונקון צדליצי, ונשוס צל תשחית, הו דרך
 הקונלות.

שם וא"ר פפא והנחש"ח כתצ לעוצת עלונו אונרה שהוא
 היה עושה סכר כדאונרין פי ע"פ ע"ש, ופליחה לי
 שחשך צכצרים, כי צאונת הפתגם אי לא דרנחאי סיכרה לא
 איעתרי אינו ונחלנו שילח ונרצ פפא יותר ונרצ חקרה (עיי'
 פסחים ק"ג ע"ח א"ד) וצרס"י (ברכות וי"ד ע"ב) ונכח
 שהיה ונכר סכר ולא עושה סכר, אך הטעם ונחור סס
 צצרכות אונר ל"י רצח לרי פפא אחון דלח נפיש לבו חונרה,
 ופירס רס"י שעותי סכר אחס, ואולי רצ חקרה שהיו לו צנים
 הרצה (תוספות צצח צתרה קוני"ח) וכן רצ פפא היו לו י"ח
 צנים, היו ונקולין צכלכלת הציה, ולכן לנודו שטיס על הגל
 אחת להרגילס צנודת הכלכלה, ונשוס צל תשחית.

שם היהו לניען צאפי צצריכו לא תיכלון נהונא צהדי צצריכו
 מ"ל לצחר פרס"י צזה: " פענוים תאכל הרצה ותהגנה
 עליו " ונחאי דוקח נהונא הלח צפת ננוי כיונא הכי, אך כפי
 הנוצח (צילה מ"ז ע"ח, דררים וי"ט ע"ב) הני צצלחי נפשא
 חס, דלכני נהונא צנהונא דנלפתין פיתן צדייקח דהווח עבה,
 איפוח לזאת היה חושט פענוים תאכל הרצה נהונא, והווח
 נהונא צנהונא כנופשא סצצצל ותהגנה עליו, הו סונצחר רס"י
 צקולר לשונו.

חבית פרק שנים ועשרים

דף קמ"ה ע"ב ח"ל רצי חייל צר אצח כו' ונפני ונח ת"ח
 סצצצל ונאיינים ונקושטים צוולצוסים נאים
 כדי לכצדם כצני חרץ ישראל ונחונת תורתם, נראה לי
 להעיר כי זה הוא אחד ונהני ונילי ונעלייתח ונשונה דרצ

אשר הפירוש הוא שחזרו של לדיק ענטש על ידי הלדיק, ולא הלדיק הוא הנועניש ונוכס"כ שלא הלדיק הוא ענטש, ונוכרה אזי להבין רחית הנוקרה כן הוא, כל שחציו ענטש על ידו, שהחצר סובל הענטש ונחונת הלדיק כדי שהוא יכלל וכן הענטש, בכל זאת אין ונכנסין את הלדיק הגורם צנחילתו ופירוש הכתוב גם ענטש ללדיק בשביל לדיק לא עוצ, אין לא עוצ, אללא רע, וכן ונוקבל סיפח דקרא להכות מדיזים עליו יושר על חשבון איש יושר, צעדו יסבול ויוכה מדיז אחר, גם זה לא עוצ צעד הלדיק ואיש יושר, כי צכ"ז אין ונכנסין אותו צנחילתו של הק"צ.

קנ"א ע"ב ונרן הגלגל אל הצור זה פרט, ועי' צנחילתו שכי צפרש"י צק קהלת פי' לפי דרש דהבא יתרוץ גלגל העין צתוך גוונא כו' עיש ולא ידעתי להולונו דנחי קאנר זה פרט עד כ"ל ולפי הוא, רש"י צקהלת אינו ופרט לפי דרש דהבא על הגלגל זה פרט, אך רש"י אונר שונה (קהלת י"ב ו') ונרן הגלגל אל הצור, יתרוץ גלגל העין צתוך גוונא ולפי פשוטו (ור"ל כוונת) "גלגל הדולין צהם ניש ונן הצור" והפשוטו לא הדרש, צנחילתו כן תרגומו של צצת עינו צנלגלי עימיה, וכן (סנהדרין ק"ח) אינשי דור הנוצול לא כתגאו אללא צנלגל העין שדוונה לניס (הערות), וכן צנודרש קהלת וצבו העצים אחר הגטס, ר' לוי אונר זה תרתי חדא לצזריה וחדא לצזריה חדא לצזריה צל לצכות זלגו עיניו דנועות (זה לפי פשוטו ג"כ פה בפירוש רש"י) וחדא לצזריה צל להטיל ניש הגלגלים יולחן ונוקדינוין אותה, עד כאן (זה לפי הגמרא זה פרט גלגל) ורש"י צקהלת כתב כך נדרש כל העין צנוסכת שצת, דעהו להיליא הפשוטו ונן הדרש דנוסכת שצת שדרש כל העין צכלל שונה.

שם ועושים כל יושיס כחגים, והגאון ונר"ץ חיות ז"ל ונעיר ונכחן היליא הרנו"צ דצרוי (פ"ה ונהלכות דעות הלכה א') ונרן הכינוי לא התעורר שם על הנוקרה, ועתה תראה כי דצרי דצרוי הונו הס"ס ונפורש כאן, עד כ"ל ונוה הוסיק הגרמ"ח על צעל ונגדול עוה שהוא ונציה הנוקיר צנוסכת שצת ונוסיס שונה: "ונוסס סדר ר"נו דצרוי" ויותר להפליא על עין ונשפטו שלא הדליק נר ונליה צש"ס פה לנולוא את הרנו"צ צציות (נהלכות דעות פ"ה), אלל ונקונו של הרנו"צ צציות (פ"ג ו"ג) הנקונו, ופ"ז ונהלכות עכיוס הלכה ט"ו, הנקונו צעין ונשפטו והכינוי שם צנוקונו צנוסי ע"ז (כ"ט, ע"צ) וצרכות (ס"צ ע"צ) עד דכפנת אכול וצכוה ונקוונות צתלונוי אך ונחפלא אזי על צעל ונגדול עוה שנועיר את הנוקיר ונן דה ע"ז ע"ז ושם חכר רק כדכתיב צקפר צן קירא שר הרגל צצית הנוסחאות, אשר יש אך אפשרות להבין שהוא תלוני חכס, אלל ידוע שהרנו"צ ז"ל ונוסיק הלכותיו על ונינרות הס"ס הנופורשות.

שם אללא שיעצור ונלכות לצד שנאנר (דברים ט"ו י"א) כי לא יחדל אציון, וקשה ונרן עוד שהפסקו כי לא יחדל וניירי ליונות הנושית, ועיד וניסיק ונדייק שנואל להוכיח ונהתם פיקוק שצצור ונלכות כי צכל ונקוס (צרכות ל"ד ע"צ סנהד' ל"א ע"צ ודף ל"ט ע"א) ונוכח שנואל רק ונן שנאנר זה, ונראה לי לתרץ כי כל הס"ס לפנינו עוסק לנולוא חסונכות צקרא להאונר דבר צשם עלונו (כונו ותניא רש"י אונר עשה, וחק

פרטה א' צא ז"צ) והוא נעקר ונן התלמוד ונחלול שחון לצס ידצרו, ולא קבלה ופי הק"צ ולסיפך פתר את עלס הפסקו, על דרך הכתוב (ירמיה י"ז א') כתובה צעט צחול "חרושה על לוח לצס" כן ונוקבלת הכונה צלשון "החרש" (חרישה וחקיקה, חרוש נרדף עם חרות על הלוחות) שנות ל"צ ע"ז) "היה לצס" ולא ופי השם, כידוע צה תתחלל קדושת התלמוד צעיי צעלי התאות לחדש כפי נעית רוחס לונען ספות הרוה את לנולוא נפסס ותסוקתס, ועל נפס אחת ונישראל שנקקרה ונישראל צעו רצן רחוני עליה והדר לתלמודיה, כאיש תלמודי להיות נחל שוטף ונעין הונתגבר צפירוש הכתב והקבלה (אבות דר"ב פ"ד) ועתה צצן העיצ וסינו דתן רצי כסוראי אונר ואונרי לה רצי אלעור צן ערך שנו, אחר שלא ונאפלה לאורה, היה הוא ונחיר עוד עיני חכויס צה"ל והורה הוי גולה לנקוס תורה, צנוקוס צצעלי התלמודים ח"ס ע"פ הקבלה הצנוונה, ואל צינתך אל תשען (ושלי ג') לונר חכס גדול אזי ועל פי סכלי אשפטי ונשפטי התורה, כי אז תעקר ונן היתדות התלמודית לגוריי, כונוי שנוסכתי אחרים ונקודס, ואין חכס בצעל נקיון.

שואל פרק שלשה ועשרים

דף קמ"ט ע"א אסור להסתכל צה ונשוס שכי (ויקרא י"ט ד') אל תפנו אל האילנים, ועיקר חקר ונרן עוד שהסתכל צה אסור, לכן כ"ל צכל תפרט אל תפנו לעצדס, אך כפירוש ירושלמי (פ"ג דע"ז הל' א') שנוציא צאונת דעה אחת לעצדן, ור' יודא אונר אל תפנו לראותס, וכן הירושלמי שם "כתב הנהלך תחת הטרות והדיוקנאות אין ונסתכלין צהם צצתס", ונתה ונשנוע שאף אינו עוצדה, ונינו ההסתכלוי ונציה להספנת אחריה, וכן צצן לשון הרנו"צ (פ"ג ג' הלכו' עכ"ס וחקותיס) אע"פ שאין אתה עוצדה סדצר זה גורס להספנת אחריה, ועל פי הגיון לשון הקדש נכון הוא שדצוק אחר ויפן רחיה, כונו (פ"ג א' ז') ויפן אחריו וירחמי, וכנו (ונלכ"ס צ' ז', כ"ד) ויפן אחריו וירחמי, שתויד פנה ללד צרמן וצנוחצצה לראות לעיין ולהסתכלות צדצה, הוה שאונר ר' חק אל תפנו אל ונדעתכס, כוונר צפקדת אל תפנו אל איהו לר ונונח הנושג, אל תפנו ונדעתכס ונרנוכס החפשי צהסתכלות צעיון אל הענין הפלנווני, (ופלא לי על רש"י ז"ל שנופרט ונדעתכס ונדעת לצצכס, אשר לצצ לא חוכר כלל, ואס גם נעשה ונן אילנים חללים, חלל הלצ אינו עוד ונושג של ונחצת ורלון הלצ, ונוכ"ש קתס חלל חלל שלכס? ולי"ע) וכן ונוכה ונן הרח"ש שכתב ונוסחצרה לן דעיוני כונו אסור דתניא צתוקי כתב וכי וחדוש הוא שאינו ונציה את הירושלמי והרנו"צ (ע"ז פ"ג הל' ג') פוסק שלא לקרות צאותן הספרים כלל ולא כסרהר צהס, והכל ונן הגמרא שלמו, ונדעתכס, הרהור והסתכלות.

שם ע"ב אללא ונחכא (ושלי י"ז כ"ו) גם ענטש ללדיק לא עוצ, אין לא עוצ אללא רע, רוחא אזי אלל הנופרשים ענטש ללדיק, לדיק הנועניש (רש"י) או שנפרט ענטש את אדם לדיק (רמ"ק) ואך ונוקבל את הנושא הנואנר של רצי יעקב כל שחציו ענטש ע"י אין ונכנסין אותו צנחילתו של הק"צ, וחק

ואף שלונה אומר בחכונתו) ואסוכות כאלה נשענות על קו רגו ונלה. דצרים הנוקצים ומדעים בקרב חכונים, ואתה הנועין דע כי ינות הנושיה לפי הקבלה הוא אחרי ינות עולם התיקון, והקץ של נושיה יתגלה אחרי שצטע שנים של השנויטה האחרונה, וצמכת היצול הזאת וצמכת אים אל אחתה ציוני הנושיה ואים אל ונשפתהו צמחה, ואם הדקדק היטב צרנו של רש"א והגיעו "שבים" (קהלת י"ג) אלו יוני הנושיה אז תצין האסוכות על הפרשה (דברים נ"ו א') הנותחלת ונקץ שצטע שנים העשה שנויטה, אלו יוני הנושיה, ששם בגלה הקץ של נושיה, וניד תצא אל קוד השעבוד ונלכות, (שם פסוק ו') ונשלט בגוים רצים וצד לא ינושלה, ועליו כתוב בספרי: יכול תהיה נושלה צאחרים ואחרים נושלים כך כענין שבי (שופטים א') ויאמר ארני צוק שצעים ונלכים וגו' לכך נאמר וצד לא ינושלה עכ"ל. והיא הפסקת שעבוד ונלכות של ינות הנושיה, אשר נושם לקח שנואל היסוד לשיטהו, אצל זכות וחובה, ועולם כוננהו נושג יהיה ציוני הנושיה, כי ודייק היטב ויש אחריו השנוי צעת קרצה שנת השצטע שנת השנויטה, כי לא יחדל לציון ונקרב הארץ, הנך רוחה שגם קרא קנא כתיב על פסוק שעבוד ונלכות והקרא כי לא יחדל ויירי שפיר ליונות הנושיה, אשר קוד זה ליראהו, ועי רמ"ב (ויקרא כ"ה ז') שבי כבר רנו לו ר"א שכתב ועעם שצת לבי כיום השצת וקוד ינות עולם רנוו צנוקים הזה, וכוף אונך כו' כי שצת יוני צראשית כו' והנה הינוים רנוו לאשר צרא צנועשה צראשית והשנים ירנוו לאשר יהיה צצראת כל יוני עולם וע"כ השנוי הכתוב צשוניטה יותר ונכל חייצי לאויון וגו' ועי שם צראצ"ב.

שם אונרה תורה חלל עליו שצת אחת וכו' עיי"ה רמ"ק לריך לצקס היכן אונרה תורה כך, ועיון יעקב ועייר הוא אחי כר"ש צן ונכסיה (יונא פ"ה ע"ג) ושנוורו צני ישראל את השצת, אונרה תורה חלל עליו שצת אחת וכו' וזה אשתנויעה לצעל חידושי רמ"ק עכ"ל, אצל גם לפי ר"ש צן ונכסיה הדרא הקוישה לדוכתא היכן אונרה תורה כך הכי פירושו של ושנוורו הוא חלל עליו שצת אחת, לזאה כראה צעייני, אונרה תורה, ונכנה הש"ס דצרי קבלה ועי פ"י הרנוי צם (נוקיות פ"ט ונשנה ג') והוא אונרם "דצרי תורה" רוצו ונוקפיד עליו הו"ק, (עיי"ה ונהר"ץ חיות עירוצין כ"ח ע"ג), ופלא הוא אללי, צנוכילתא (שנוות ל"א נ"ז) וציא ושנוורו צני ישראל את השצת זה הוא שהיה ר' נתן אונר חלל עליו שצת אחת כדי שישנוור שצתות הרצה, וידוע שרצי נתן הוא הצצלי טעשה ונשניות ואצות דרצי נתן דרציה דרצי הוה, ורי שנועון צן ונכסיה שהיה אחריו אונר על דצרי קבלה שקבל ונרצי נתן "אונרה תורה" כי רצי נתן צעלנוו לא אונר אונרה תורה, אך צתורה דצרי קבלה גם ונהקדונוים אף שהזהירה תורתנו ושנוורו, ככל זאת ונפני פיקוח נפש חלל שצת, ודצרי קבלה זו ונרצי נתן ונכנה ר"ש צן ונכסיה אונרה תורה, ואין אנו לריכין לצקס היכן אונרה תורה, כי צתורת קבלה נאונרה הנוקרה צעל פה.

שם יצקס אדם רחונים על ודה זו, פרש"י שלא יצא לידי עניות, ולכאורה תנווה שר"א הקפר וציא ראהו ון הפ' (דברים נ"ו) כי צגלל הזה, נשחרת ונלכות, (שם פסוק ו') ונשלט בגוים רצים וצד לא ינושלה, ועליו כתוב בספרי: יכול תהיה נושלה צאחרים ואחרים נושלים כך כענין שבי (שופטים א') ויאמר ארני צוק שצעים ונלכים וגו' לכך נאמר וצד לא ינושלה עכ"ל. והיא הפסקת שעבוד ונלכות של ינות הנושיה, אשר נושם לקח שנואל היסוד לשיטהו, אצל זכות וחובה, ועולם כוננהו נושג יהיה ציוני הנושיה, כי ודייק היטב ויש אחריו השנוי צעת קרצה שנת השצטע שנת השנויטה, כי לא יחדל לציון ונקרב הארץ, הנך רוחה שגם קרא קנא כתיב על פסוק שעבוד ונלכות והקרא כי לא יחדל ויירי שפיר ליונות הנושיה, אשר קוד זה ליראהו, ועי רמ"ב (ויקרא כ"ה ז') שבי כבר רנוו לו ר"א שכתב ועעם שצת לבי כיום השצת וקוד ינות עולם רנוו צנוקים הזה, וכוף אונך כו' כי שצת יוני צראשית כו' והנה הינוים רנוו לאשר צרא צנועשה צראשית והשנים ירנוו לאשר יהיה צצראת כל יוני עולם וע"כ השנוי הכתוב צשוניטה יותר ונכל חייצי לאויון וגו' ועי שם צראצ"ב.

שם אונרה תורה חלל עליו שצת אחת וכו' עיי"ה רמ"ק לריך לצקס היכן אונרה תורה כך, ועיון יעקב ועייר הוא אחי כר"ש צן ונכסיה (יונא פ"ה ע"ג) ושנוורו צני ישראל את השצת, אונרה תורה חלל עליו שצת אחת וכו' וזה אשתנויעה לצעל חידושי רמ"ק עכ"ל, אצל גם לפי ר"ש צן ונכסיה הדרא הקוישה לדוכתא היכן אונרה תורה כך הכי פירושו של ושנוורו הוא חלל עליו שצת אחת, לזאה כראה צעייני, אונרה תורה, ונכנה הש"ס דצרי קבלה ועי פ"י הרנוי צם (נוקיות פ"ט ונשנה ג') והוא אונרם "דצרי תורה" רוצו ונוקפיד עליו הו"ק, (עיי"ה ונהר"ץ חיות עירוצין כ"ח ע"ג), ופלא הוא אללי, צנוכילתא (שנוות ל"א נ"ז) וציא ושנוורו צני ישראל את השצת זה הוא שהיה ר' נתן אונר חלל עליו שצת אחת כדי שישנוור שצתות הרצה, וידוע שרצי נתן הוא הצצלי טעשה ונשניות ואצות דרצי נתן דרציה דרצי הוה, ורי שנועון צן ונכסיה שהיה אחריו אונר על דצרי קבלה שקבל ונרצי נתן "אונרה תורה" כי רצי נתן צעלנוו לא אונר אונרה תורה, אך צתורה דצרי קבלה גם ונהקדונוים אף שהזהירה תורתנו ושנוורו, ככל זאת ונפני פיקוח נפש חלל שצת, ודצרי קבלה זו ונרצי נתן ונכנה ר"ש צן ונכסיה אונרה תורה, ואין אנו לריכין לצקס היכן אונרה תורה, כי צתורת קבלה נאונרה הנוקרה צעל פה.

שם יצקס אדם רחונים על ודה זו, פרש"י שלא יצא לידי עניות, ולכאורה תנווה שר"א הקפר וציא ראהו ון הפ' (דברים נ"ו) כי צגלל הזה, נשחרת ונלכות, (שם פסוק ו') ונשלט בגוים רצים וצד לא ינושלה, ועליו כתוב בספרי: יכול תהיה נושלה צאחרים ואחרים נושלים כך כענין שבי (שופטים א') ויאמר ארני צוק שצעים ונלכים וגו' לכך נאמר וצד לא ינושלה עכ"ל. והיא הפסקת שעבוד ונלכות של ינות הנושיה, אשר נושם לקח שנואל היסוד לשיטהו, אצל זכות וחובה, ועולם כוננהו נושג יהיה ציוני הנושיה, כי ודייק היטב ויש אחריו השנוי צעת קרצה שנת השצטע שנת השנויטה, כי לא יחדל לציון ונקרב הארץ, הנך רוחה שגם קרא קנא כתיב על פסוק שעבוד ונלכות והקרא כי לא יחדל ויירי שפיר ליונות הנושיה, אשר קוד זה ליראהו, ועי רמ"ב (ויקרא כ"ה ז') שבי כבר רנוו לו ר"א שכתב ועעם שצת לבי כיום השצת וקוד ינות עולם רנוו צנוקים הזה, וכוף אונך כו' כי שצת יוני צראשית כו' והנה הינוים רנוו לאשר צרא צנועשה צראשית והשנים ירנוו לאשר יהיה צצראת כל יוני עולם וע"כ השנוי הכתוב צשוניטה יותר ונכל חייצי לאויון וגו' ועי שם צראצ"ב.

שם אונרה תורה חלל עליו שצת אחת וכו' עיי"ה רמ"ק לריך לצקס היכן אונרה תורה כך, ועיון יעקב ועייר הוא אחי כר"ש צן ונכסיה (יונא פ"ה ע"ג) ושנוורו צני ישראל את השצת, אונרה תורה חלל עליו שצת אחת וכו' וזה אשתנויעה לצעל חידושי רמ"ק עכ"ל, אצל גם לפי ר"ש צן ונכסיה הדרא הקוישה לדוכתא היכן אונרה תורה כך הכי פירושו של ושנוורו הוא חלל עליו שצת אחת, לזאה כראה צעייני, אונרה תורה, ונכנה הש"ס דצרי קבלה ועי פ"י הרנוי צם (נוקיות פ"ט ונשנה ג') והוא אונרם "דצרי תורה" רוצו ונוקפיד עליו הו"ק, (עיי"ה ונהר"ץ חיות עירוצין כ"ח ע"ג), ופלא הוא אללי, צנוכילתא (שנוות ל"א נ"ז) וציא ושנוורו צני ישראל את השצת זה הוא שהיה ר' נתן אונר חלל עליו שצת אחת כדי שישנוור שצתות הרצה, וידוע שרצי נתן הוא הצצלי טעשה ונשניות ואצות דרצי נתן דרציה דרצי הוה, ורי שנועון צן ונכסיה שהיה אחריו אונר על דצרי קבלה שקבל ונרצי נתן "אונרה תורה" כי רצי נתן צעלנוו לא אונר אונרה תורה, אך צתורה דצרי קבלה גם ונהקדונוים אף שהזהירה תורתנו ושנוורו, ככל זאת ונפני פיקוח נפש חלל שצת, ודצרי קבלה זו ונרצי נתן ונכנה ר"ש צן ונכסיה אונרה תורה, ואין אנו לריכין לצקס היכן אונרה תורה, כי צתורת קבלה נאונרה הנוקרה צעל פה.

שם יצקס אדם רחונים על ודה זו, פרש"י שלא יצא לידי עניות, ולכאורה תנווה שר"א הקפר וציא ראהו ון הפ' (דברים נ"ו) כי צגלל הזה, נשחרת ונלכות, (שם פסוק ו') ונשלט בגוים רצים וצד לא ינושלה, ועליו כתוב בספרי: יכול תהיה נושלה צאחרים ואחרים נושלים כך כענין שבי (שופטים א') ויאמר ארני צוק שצעים ונלכים וגו' לכך נאמר וצד לא ינושלה עכ"ל. והיא הפסקת שעבוד ונלכות של ינות הנושיה, אשר נושם לקח שנואל היסוד לשיטהו, אצל זכות וחובה, ועולם כוננהו נושג יהיה ציוני הנושיה, כי ודייק היטב ויש אחריו השנוי צעת קרצה שנת השצטע שנת השנויטה, כי לא יחדל לציון ונקרב הארץ, הנך רוחה שגם קרא קנא כתיב על פסוק שעבוד ונלכות והקרא כי לא יחדל ויירי שפיר ליונות הנושיה, אשר קוד זה ליראהו, ועי רמ"ב (ויקרא כ"ה ז') שבי כבר רנוו לו ר"א שכתב ועעם שצת לבי כיום השצת וקוד ינות עולם רנוו צנוקים הזה, וכוף אונך כו' כי שצת יוני צראשית כו' והנה הינוים רנוו לאשר צרא צנועשה צראשית והשנים ירנוו לאשר יהיה צצראת כל יוני עולם וע"כ השנוי הכתוב צשוניטה יותר ונכל חייצי לאויון וגו' ועי שם צראצ"ב.

שם אונרה תורה חלל עליו שצת אחת וכו' עיי"ה רמ"ק לריך לצקס היכן אונרה תורה כך, ועיון יעקב ועייר הוא אחי כר"ש צן ונכסיה (יונא פ"ה ע"ג) ושנוורו צני ישראל את השצת, אונרה תורה חלל עליו שצת אחת וכו' וזה אשתנויעה לצעל חידושי רמ"ק עכ"ל, אצל גם לפי ר"ש צן ונכסיה הדרא הקוישה לדוכתא היכן אונרה תורה כך הכי פירושו של ושנוורו הוא חלל עליו שצת אחת, לזאה כראה צעייני, אונרה תורה, ונכנה הש"ס דצרי קבלה ועי פ"י הרנוי צם (נוקיות פ"ט ונשנה ג') והוא אונרם "דצרי תורה" רוצו ונוקפיד עליו הו"ק, (עיי"ה ונהר"ץ חיות עירוצין כ"ח ע"ג), ופלא הוא אללי, צנוכילתא (שנוות ל"א נ"ז) וציא ושנוורו צני ישראל את השצת זה הוא שהיה ר' נתן אונר חלל עליו שצת אחת כדי שישנוור שצתות הרצה, וידוע שרצי נתן הוא הצצלי טעשה ונשניות ואצות דרצי נתן דרציה דרצי הוה, ורי שנועון צן ונכסיה שהיה אחריו אונר על דצרי קבלה שקבל ונרצי נתן "אונרה תורה" כי רצי נתן צעלנוו לא אונר אונרה תורה, אך צתורה דצרי קבלה גם ונהקדונוים אף שהזהירה תורתנו ושנוורו, ככל זאת ונפני פיקוח נפש חלל שצת, ודצרי קבלה זו ונרצי נתן ונכנה ר"ש צן ונכסיה אונרה תורה, ואין אנו לריכין לצקס היכן אונרה תורה, כי צתורת קבלה נאונרה הנוקרה צעל פה.

ק ד ש מסכת שבת שואל פרק שלשה ועשרים נ פ ת ל י

וצעלי תחרות, כי צחייהם נקראים ונחיס, ועפרא לפונס, וכי הרקצון החל צעלונותיהם לרבותם לעפר, ורקצון מלא לעפרם כסם רשעים ירקב, והוא מוסר השכל לקבלת איש ונרעהו (קהלת ד') כשרואה יתרון ונועלה בזולתו, ולו אין הכשרון להשיג הנועלה שהוא ונתקבל זה (הנוצח) ינחה שונו צישי אדנות עפר ועפרו לא יחוק.

קנ"ג ע"א דהתם קאייננאל, רש"י צענת הספר ואשונע אידך תתחונם, ול"ל לפרש ואשונע אם צן העולם הצד הנני כי רצ סונך ונאונרו על הקרא (ישע"י ל" כ"ח) כדלקונן אדך לונה לו לאהוריה לחונם, ונשיי זאת האות על צן עו"הצ הא דנחונו ליה ואחים ועל ווי שאינו צעו"הצ הא דנחונו ליה ולא אחיס האת חפץ צעל הנאונר להודע ונעלנו אחר פנייתו כל שאונרים צפני הנות יודע ושונע הוא עד שיסתם הגולל, אם ההקפד תהי לחינוו ל"י ואחים יחא ונצטח שהוא צן עו"הצ, ונחר יצא על שכרו צעולם האנות.

שם ח"ל (ישע"י ל" כ"ח) ואזיך תשונענה דבר ונאחריד הר"ף ונעורר וקשה לונה לא השיב רצ ונדריו שאונר ונחפדו כיכר וכ"ו אדך ל"י נראה שרצ אחא צעל ונייה דרצ ונחיקן לונד ונאונרו ונחפדו של אדם כיכר, והשיבו ונקרא זה, ואזיך תשונענה דבר ונאחריד ר"ל אחר ונתד לאחר ונתד (כונהרש"ח) וזו שצאר רצי חניכא כל שדעת רבותיו נחה היונה, והם נקפדים עליו צצצחו אחרי ונחמו לאונר זה הדרך לכו צה, והיו כונו הנפטר, ולא ונה שונקפרים המון העם, זה הוא כיכר אם צן העו"הצ הוא.

שם עשה דברים לפני ונתד ערש"י היא היא ח"ל לצאר ציותר שהראיה היא ונרישא דקרא (קהלת י"ג ה') כי הולך האדם אל צית עולונו, רלונו כי הולך צונעמו אשר תנשא לצית עולונו וקצצו צסוק הסופדים את ונעמו המוצן ונאליו, לקפד לו ולצבותו, אלא שצגליל היו הספרדין לפני הנוניה, ונוקצל "וקצצו" קציצ לונעמו דהיינו לפני הנוניה, וציהודה לאחר הנוניה, ונוח ג"כ צולת "וקצצו" קציצ קחור קחור ג"כ לאחר הנוניה, ולואת פרש"י "היא היא" קביהם ונונה אחת לונדו ונוון הספוק על הספרדים קציצ הנוניה.

שם ר' אליעזר אונר טוב יום אחד לפני וניתד (וע' אבות פ"ג ונשנה י') והוא חצר פסוקים כדוגנות הפסוקים צקהלת (והכונה כעין קהלת ג', ח') וכמו כן שגור הפסוק ראיתי צני עליה והנס ונועעים (קובה ו"ה) כעין שנכתב כזה, ואת פסוק הזה דרשו אחרי כן.

שם אלו תפילין פרש"י שהם שם ונשונן טוב וכ"ו אלו תפילין שצראש (צרכות דף ו' ע"ח) לפי כל הנופרשים ונאונר רצי אליעזר צזה הוא אגדה ונליתיה, וגם ע"ד הנולילה נפטר ונאונר שלנום (צקהלת ג', ח') צכל עת יהיו צגדיק לצנים, כדונסיק אלו לילית, אצל צכל זאת החוצ עלינו לקרב כל ונאונר נפלא אל פשט הנקרא אשר אפטרות יח, שיוכל לקצול ג"כ כונה שניה, ורש"י ז"ל ונוסיף שהם שם ונשונן טוב ונה ענין זה עוד ונצאר ציותר אל לילית ותפילין, לכן אצאר אלו גם כן רק צדק ונלילה להצין ציותר פרש"י ז"ל, לכאורה צלתי ונוצן הסתדוונות זו לעוונות זו ונה שאונר שלנום צכונותו (קהלת

לכאורה פליחה כגצנה לנו כי נאונרים ונעם זקנים יהיו ונכונים עוני הארלות, אשר תוניד הם החכונים ונשיצי נעם (ושלי כ"ו י"ז) ורש"י ונפרש צוקי השוק אשר לא ככתוצ ויותר היה ככון על תלונדי חכונים שה' ונסיך שפה לחכונים כאונרים ונעם זקני ת"ח יקח, יכולין אלו ללונד כ"ז שונקינין חכונה נחוספת צהם, אצל יד ה' עשתה זאת להוליד יועלים שולל (שם פסוק ג' י"ז) ועל עוני הארץ שהם ונכוצלים רק צפנים ישישים וצעלי ארץ יונים, ונצלי תורה וחכונה, יאונר הנקרא כי יד ה' עשתה זאת ונסיף להיפך: צישישים "חכונה" וארץ יונים "תצונה" אדך קשה לשנות הטקסא אשר לפניה, ונכרחים אלו לתרץ ונה דתיחא ר' ישונעל צר"י אונר לפי ונשג הפרשה (איוצ י"ג) תוכן ונענת איוצ הוא כי גם הוא חכם כונו רעיו, ויודע כי אלוה הוא השליט לעשות כפי רלונו להאריך שלות רשעים ודרך לרי' תאצד (ע"י רש"י) ונשלים הרצה ונציח איוצ ונן ההפך כפי עיני צני אדם, לונעל צישישים חכונה וארץ יונים תצונה הוא ההיפך טרק תלונדי חכונים כל זונן שונקינין חכונה נחוספת צהם, ואלו רוחים אכסים פשוטים ישישים צפנים צהם תמות החכונה, וצעלי ארץ יונים צלצד צהם תצונה ונון ונשפטו ההפך לונד דרך העולם התונידי אשר אינו יולא ונן הכלל, שסתם תלונדי חכונים כ"ז שונקינין כ"ו ולא הצי"ה, וכן לונד ונן הנשגל צפי איוצ שה' ונוליד יועלים וכהנים שולל, ושהוא ונסיך שפה לחכונים שהוא ההפך ונשהרגל הנצעי שנוני הארץ כ"ז שונקינין נפשות נחוסף עליהם, ונעם זקני השוק יקח, אצל הק"צ עושה ונשהרגל הנצעי יולא ונן הכלל שופך צה על נדיצים (שם פסוק כ"ח) ולוקח נעם זקנים תחת להקיר שפה לצלי אונן צם ולהסוף נפשות לוקי עוני הארץ, ונעמה יפלא צעיניו ציותר תירון הר"ף, שהרגיש גם הוא צפרש"י וחד צוקי השוק וכתב על זה: וראיתי כתוב דגצי קרא דנעם זקנים יקח כתוב ונסיך לצ ראשי עם הארץ עכ"ל והוא לא דקדק יפה צונענת איוצ שונחליט את ההפך שונקיר לצ ראשי חכוני הדור של עוני הארץ ולא הזקנים הצורים העונדים צראש ולא תצונן על תרגונו (איוצ י"ג כ"ד) ונעדי חכונה לצד דרישי ענוח דארעאל, אד ונחוד היולא ונן הכלל ללונד על הכלל כלו שנוני הארלות כל זונן שונקינין נפשות נחוספת צהם, זה צאור ענווק וקרוב לאנות.

שם א"ר כהנא ו"ד (תהלים ל"ג ג') כי הוא אונר ויהי זו אשה, ע"י רש"י גזירת הונך ול"ל על סונך ה"י (דברים כ"ד צ') והלכה והיתה, ונקש יליחה להויה (קדו' ו"א, ו"ד גיטין פ"ג) והוא ונוש לקון ויהי הויה, ואצן עמרא ונפרש כן והיתה, צעולה לאיש.

שם ע"ב כל ווי שיש לו קבלה צלצו עלננותיו ונרקיצין עפרש"י ועליו כאונר וישוצ אל העפר, כונו שהיה, נראה לי פרש"י ז"ל רק ונרחיב הציחור של הפסוק (קהלת י"ג ז') כי אדם צעל קבלה ותחרות על הצירו רקצון צעננותיו צחייה, ולא ישאר צגוף אחרי וותו רק עפר, וישוצ אל העפר כונו שהיה צחייה, וכן ונצאר הרצ"ע: וישוצ, לא ישאר צגוף כי אם העננות וגם הם ישוצו עפר, (ופסוק ושל"י י"ד, ל', ונצאר ה"י צקהלת י"ג ז')

שם) חזל לפי הגמרא שלנו ונטעם כבוד חלקים לית וואן דפליג דוואר לגלותה, ואיך טובל לדמות על הענין שצבת ועוד קשה, קיסית הגמרא עוד צווקוונס עונדת והבא וואי כבוד חלקים איכא, חפ"י לתירומו "דלנוח אחי לאחוי ד' חונות צרקות הרצים" וצוונס טוגע עוד לכבוד חלקים ונעוצר על שאר וולות התורה, לכך נראה לי לפרש ע"פ שוואינו צוונרת ירושלמי (חגיגה פרק ז' הלכה א') ח"ר לוי כבוד חלקים הסתר דבר עד שלא נצרח העולם, כבוד וולכים חקור דבר ונשנצרח העולם, וצוונדרש רבה (בראשית בתחלת פרשה נ"ו) ר' לוי צטס ר' חננל בר חנינל חונר ונתחלת הספר וע"כ כבוד חלקים הסתר דבר וכו' "שהוא עיקר ונעשה בראשית וסתרי תורה" (הנפטרס ו"ב) אין לדורשו צרצים, ועיקר חיקור הולאה צצבת אזו לנדון ונן הכתוב (שנוות נ"ו כ"ט) ראו כי ה' נתן לכם השצת וכו' שצו איש תחתיו, ואונרו צוונרח (עירובין נ"ח ע"א) והבי ד' חונות היכא כתיצח כדתניא שצו איש תחתיו כתחתיו וכוונת תחתיו גופו שלט חונות ואונת כדי לפשוטו ידיו והגליו וכו' וכפי וושג הנדרש לקח טוץ (כ"ט) ראה זו צינה כענין שפי וצ"י ראה הרצם חכונת ודעת (קהלת א' נ"ו) כי ה' נתן לכם השצת, השצת הידועה וצאה ונשצת וניו בראשית, ויכל חלקים ציוס השצציו וכו' וצצת שקולה כנגד כל הוללות שצתורה (נדרש רבה שנוות פ' כ"ה), ונולח וצורר היטב, שצוולית שצת נקתר כבוד חלקים צוונעשה בראשית שהק"צ צעלנו נתן לכם את השצת וצוולות שצו איש תחתיו הוא הוראת ד' חונות, כפשוטו של תחתיו, לואת אס צלנוטס ונדרו רצותיו ד' חונות (ע"י עירובין נ"ח ע"א איכא צינייהו) לא ראו חכונים לילות יותר צקוד ונעשה בראשית, יען שהוא כצטח דרוננח ואין לגלות סוד חלקים ציותר שהוא כבוד השס צהחלט להסתיר דבר, לואת הירון הש"ס ונצן היעצ דלנוח אחי לאחוי ד' חונות צרקות הרצים, ונשג אל הערפל לחקור צעטס הדצרים של חדוש העולם ויגע צכבוד חלקים הטויר ועלס צתכלית סוד הסקתר.

שם גרשו קאה, פרש"י ציוס סגזרו י"ח דצרים (ע"י) שצת י"ז ע"ג) ויפה ונדרה כלוונר, צעין יפה ונדרו ונלח וגדוש ונחוק קאה פרש"י יותר ונדחי, ורציו חנגל פירש צו ציוס שהסיצו את רצי חלצור צן עמרים צראש גרשו הסיפיו רצותיו כוונ הגדישה שהיא יתירה על העיקר לעשות גרה, ונחוק קאה פירוש לא פחתו ולא הסיפיו אלח התיירו העיקר הנוותר ונן התורה, וכן וציח רציו נתן צעל הערוך ונעורר על הירושלמי צרים שצת ר"ח חונר גרשו קאה לחצית שוולאה אגחים כל ונה שאתה נתן צסן שוונשונין ונחוקת ור"י לחצית ונלח שונן חס יתן לתוכה וניס ונקיחה השונן עכ"ל.

קנ"ה ע"ב יודע הק"צ צכלצ שוונותו ונעעיה, לכאורה קשה ונה ראה רצי יונה לדרוש את הסי' (נושלי כ"ט ז') אשר פשטיה ח"רי צחדס הלדיק שידוע ליתן לדיקה לעניים (ל' ונהרש"א) על דין הבלצים ועוד וואי דוקא אפתחח דצי נשיאה, לואת אחי ונשער כי היתה צצטי צטרות כי הים ונלעריק עננח לניערנח, כוונ שוונקופר ורצי יונה צוונס תענית (כ"ג ע"ג) ורצי נשיאה אשר פתחו צצטי צטרות את אוליותיהס

עוד

(קהלת ז' א') טוץ סס ונשונן טוץ ויוס הנוות ויוס הולדו, צאחה יחס עוונד השס טוה והסתנוות אל טונן אשר יוכל לוונר צערבס, כי טוץ זה ונה, כונסל הזהצ טוץ ונכסף או טוץ צה חכונה ונגצרה ציחוסס וערכס, ונה הוא לך הכונסל יוס הנוות ויוס הולדו אל הנושל הקודס צערך וציחוס אחד, חונס אחרי התצונמת טייל רעיון ענווק צזה, יס ארס שקונה עולונו צעלנו, ועושה לו סס ע"י ונפעליה, וווננו יכל סס ונשפתחו להודע צעולס, ויס שלח הלעיין כלל, אך טולד צסס, כוונ צן ונלך או צן כהן גדול, והחלוק ציניהס הוא, שלעוונת הטולד צסס, עוונד הקונה סס צחייה ציוס הנוות אשר כלל כל ונלחבתו אשר החל לעשות צארך, וידוע כי הונלך וכו"ג ונשוח צשונן ראש, לכך טלונה צחכונותו אף הוא צעלנו היה ונלך ונן ונלך (אריסטוקרטי) צכל זאת החלטי כי יותר טוץ לאיש פשוטו צלתי טולד צין הנושוחיס צשונן (געזאלצטען געקרענטען) אשר הוא צעלנו קונה לו סס טוץ, ונאיש צן ונשוח צשונן הטוץ, וונשלים את ענווק ונליתו ויוס הנוות לאיש הקונה סס לעלנו כי אז יודע צעולס, טוץ יותר ונאיש אשר נודע וניד צסס ויוס הולדו, כדרך צי נסיכים יקראו צסס טוץ גדול ורס צשעת לידחס, וכחר סס טוץ עולה על גציהן, ועל פי ונלילה זו, כפתור ונאונר של רצי חליעור שצו יוס אחד לפני וניתך, לכזיר יוס הוניתה ואף טלונה צחכונותו הזהיר לזכור צכל עת ציוס הוניתה כשלוצט את הטולית צליית, סס "צגדיך לצרים" זכור צוונותו לא יקח חכל, רק הטולית הלצן והכריציו הלצין, ואז יודע שונו הטוץ, ותפלגן וחצירין אף וני טולד ונשוח צשונן שטשח חר הונפחר את הרהש הנקרח פחר (הונצחר צאול"הס) וצתפלגן כאונר צהס פחר שחאונר (יחזקאל כ"ד י"ז) פחרך חצוט עליך (צרכות י"ח ע"א) ונרדף פחר עם טונן כדכתיב (ישעיה ס"ח ג') לתח להס פחר תחת אפר, טונן שסן תחת וכו' צכל זאת יזכור ציוס הנוות, ונולח הלונד הנווקרי "טוץ יוס אחד" לכל צני תוונתה כאונר, והרעיון הנעלה הלזה יתוסס צפרש"י, חלו תפלגן שהס סס ונשונן הטוץ ותניח ר"ח הגדול חונר חלו תפלגן צצראש (צרכות ו' ע"א) אשר טונן הראש וורה עליו שהס פחר כתפלגן של ראש, והצן צוולילה כונרלה זו.

מי שהחשיך פרק ארבעה ועשרים

דף קנ"ג ע"ב לא ראו חכונים לגלותה ונשוס (נושלי כ"ה ז') כבוד חלקים הסתר דבר ע"י רש"י, וכצז על זה הגאון ונהר"ץ חיות ז"ל וכן ונליתו ונחוח ל"ט ע"צ ורש"י חולין י"ג ע"א ותענית י"ג ע"א ורנ"ח יורה דעה ס' קכ"ד סעיף כ"ד והלכות ריבית ק"ס סעיף ע"ז ונה לונדו ג"כ הפוסקים שהסתנווטו צלשון זה עד כ"ל, ולפוס רהיער ונשונן שרש"י והפוסקים ונשתנושים צלשון הגמרא שלטו שהוא ונליתו ונשוס כבוד חלקים הסתר דבר, וחולס צכל הווקוונות שליין הגאון ז"ל הטונה ודבר זה חקור לאוונרו צפני עם הארץ, רק ונעטס שלא יחא רגיל צבך, ויסליך הריחה (ע"י נ"ז והצ"ח סעיף ח') ויקל דצצרים האקורים ונוש, כוונ שונצחר הגוני ונחוח ל"ט ע"ג ורצח חונר להסיך ונלית לאוונרו, כדי שחר ציותר (ע' ונהרש"א

עוד קא וולערי לזני ציתו (טס כ"ג ע"ג בארובה) ולא היו
 ונפרנסין לזאת הוא הוא הונעשה שנוקופר גם כן ורצי יונהן
 צן ענורס (צצא בהרא ח' ע"ח) שאור לרצי דצי נשיאה,
 פרנסקי ככלצ, גם רצי יונה ענווד צפתח כדל ודרש פשטיה
 דקרא צאדס הלדיק שידע ליתן לדיקה לענייסי, ועכסיו חפי'
 הוא ככלצ ג"כ ונזומתויו עליו (כנוצאר לעיל) ואחרי שלשת
 יוניס שלא חכל ואין חכילתו שוהה צונעיו יותר ונשגשת יוניס,
 הזכיר צחיוצ הדין לפרנסהו ככלצ ונן פסוק זה, ונחאיריס לנו
 דרש"י ז"ל צונק' צ"צ ח' ע"ח שנופרש "ככלצ וכעורצ שחם
 הקצ"ה עליהם שצת קמ"ה ע"צ" שיהא הערה יקרה להצין
 ונחונרו של ר' יונה שגם הוא היה ונחבון לונור פרנסקי
 ככלצ והצין.

שם אור רצ פפא לית דעניא ונכלצא ולית דעתיר ונחזירא
 עפרש"י ועיון יעקב לפי שהכלצים עמי נפש הם וכו' ולי
 נראה שרצ פפא לונר כאלה ונן הנוקראות, כתוצ אחד אונור
 (ישע"י כ"ו ח"א) והכלצים עמי נפש לא ידעו שצעה, כלונור זו
 נמות נפסס (גיער) כי לא ידעו שצעה, (הראצ"ע) ותנווד
 דניס ורעציס הם, ולענווחס הכחוצ אונור (ונשלי ח"א כ"צ)
 נזס זהצ צאף חזיר, שהחזיר הוא תנווד עשיר, ונוקוטט צזהצ
 אשר צאנות לא יאות לו, כן לא יאות לאשה קרת טעס להיות
 יפה, וככל זאת הנסיון צעולס יורטו שכן הוא הגורל ההפוך
 החזיר העשיר הנוטול הוא ונלופה זהצ, ואשה קרת טעס היא
 היא היפה.

קנ"ו ע"ב ונודרצ נחונן צר ילחק נוני חין ונחל לישראל דאיוניס
 דרצ נחונן וכו' ע"ש צחוספות כלדאי צבולה קוגיא
 ונשווע דהיעו חוים צכוכציס וכו' והרצ הכותצ ונחריך צענין
 ונשטרל לשהדיק שחכונת הכוכציס חף ע"פ שהיא אונת וכו'
 ונינו כסתנן הק"צה התורה לישראל הוליאס ונחתת ונשגלה
 הכוכציס ע"ש צחריכות, ואחרי שנתודע לחכוני ישראל שאין
 ונוש צכל חכונת האקטורולגיא, חכו ונפרסיס חין ונחל לישראל
 חין צכח כל כוכצ לשלוע על ישראל, ואין ונחין לו שוס
 חית הככוד כדרך שהראו צגילוי ראש צעת הזאת, ואיוניס
 דר"ג אונרה לנצס כפי ראשך תנווד כי היכי דהיהו עלך
 רק חיונתא דשניוא, כונתה לעוררהו לכונן את לצו תנווד
 לשוניס וצעי רחוני רק ונחל העולם, ולא רחוני ונשוס כח
 של ונחל וכוכב, אשר חין ואפס הוא, ולפיכך לעיל ק"יח,
 חיתו לי דלח קג"ח ד' אונות צגילוי ראש, הוא הרחקת
 יתירה ונאצק ע"ז (ועיי" ער"ז ח"ה ס"י ח' סע"ק ג' צסס
 רש"ל ונשוס ונדת חקידות) והוא חזרתה יתירה לצני הדור
 להרחק ונדרכי הגויס לפי טעוסיס צאונס לטס עצדות
 שלהם, וצדורנו היא החזרתה היותר דרושה להתרחק צתכלית
 הריחוק ונן העצודה שלהם, שיהנו אותם הכצוד לונחרת השצת
 והנחמיפסיס את עוני הארץ יתכחשו להם להריס את האות
 על נכס, הונתה עליון לשקן וללונוד את חונור שונורת השצת
 על פי הורטנו הכתיצה והנוקריה, ציתר שאת ועח כונוליה
 עליו (שונות ל"ח י"ג) אך את שצחומי תשונרו כי "אות"
 היא צני וציוכס לדורותיכס, אות הוא לעולם כל יוני
 היהודיס והיהדות יקונו על הארץ, כאות הזה נתנן צצטרנו
 ונחת ח' כן אות השצת נתן צרוחנו ונח' לצדו, והיו צך
 לאות ולנופת וצורעך עד עולם, צלצ ונחתה טוכל להיות

אזרחיס נאונניס לחרץ ונשצותינו, ועצדיס ונשצעיס לטונור
 ונשונרת הנתנה על שכוניו צחריכות הנחורות, חכל הונוליה
 עליונו לטונור את השצת כהלכתו צצית ח' וצצחיתו כאשר
 עצדנו חלפי שניס צכל חריכות פוזריתו ולא נחללו צעבור
 ונשונרת צית הונלך, ואז יקויס צנו הונוליה אשר ליה יהודיע
 הכהן (ונלכיס צ"י, ח"א ח') "זה הדצר אשר העשון צחי השצת
 ושונרו את ונשונרת צית ח' אל הונלך" רלוי, אחת שחן שחיס
 לטונור את ונשונרת צית ח', וגם לטונור ונשונרת הנדרשת
 והנחויצת אל הונלך, ולא יאונר לח"ש ישראל טשא ונשרת
 ונלכות "ונפקדת כי יפקד ונשצך (ש"ח ד' י"ח) ונחר חדש"
 כי תשצת ותקרא ליוס השציעי שצת שצחון קדש.

מליקא לה מסכת שבת.

עירובין פרק ראשון.

דף ב' ע"א ונתתי ונשכני צתוככס, רש"י ועל ח' זה ונשכן
 היה ונצתיחן עוד חס לא על הנוקדש, ורש"י
 צונכסת שצונות (ט"ז ע"ג) ונפרש כל היתן צתוככס קרוי
 ונשכן ורליתי צונקורת הש"ס שליין רש"י צצצונות שפירש
 צאופן אחר, ולי נראה שרש"י צצצונות ונשלים את הפירוש
 לועשו לי ונקדש החקר פה, דלעולם קשה דלונח ההוא ועשו
 לי ונקדש צארון כתיב, כנוו שהולך ונפרש צפסקוק שלאחריו
 (שונות כ"ה י') ועשו חרון עליו שטיס, ושכנתי צתוכס הוא
 הונשכן כנוו שנופרש (טס כ"ו ח') והלחה בקושית הש"ס על
 טשחי הנוקדש, לזאת ונדייק רש"י היצו שחרי צתיכ נכחצ וכל
 חותו הקפר צאהל ונעד נאונר, כלונור כל הדצריס נאונרו על
 העמיד (ויקרא כ"ה צ') כי תצאו אל הארץ ולא כצר הוקס
 הונשכן, ורק אל צית הנוקדש אשר יצנה לעמיד צעת ונחתי
 שלוס צארץ (טס כ"ו ו') הוא אונור ונחתי ונשכני צתוככס
 (טס כ"ה ח'), הננו רוחיס צעין וצחוס על הנוקדש צעלנו
 וכל הקדוש היתן צתוככס קרוי ושכנתי, הוא הונשכן, ונוילח
 שונעיקן צעת היא שאונר ועשו לי ונקדש ושכנתי צתוכס,
 (שונות כ"ה ח') לא היה רק על הונשכן כנוו שהולך ונצאר
 צפסקוק של אחריו "ככל אשר ח"י ונראה אותך את חצנית
 הונשכן" וככל זאת כתיב צתוכס, להרחות כל הנוקדש והקדוש
 היתן צתוכס קרוי ונשכן וכל ונשכן קרוי ונקדש, כי קרא
 צפי ועשו לי ונקדש ושכנתי צונקדש הזה צתוכס, חה עיווק
 כונת פירוש רש"י צצצונות ללונוד ונן ונחתי ונשכני (השס) על
 הנוקדש הנוצן ונחליו כל היתן צתוככס, כן ועשו לי ונקדש
 (השס) הנופרש חלל ושכנתי (הפעל) שונשכן חיקרי ונקדש.
 ג' ע"א דאונרי חונטי קדירח דצי שותפי לא חוננוח ולא קדירח
 (ערש"י צ"צ כ"ד ע"ג) שזה קונוד על זה, וכן צונהרש"ח
 נוולח לפענויס צרוליס שחיס צחוננוח לא הוס חוננוח וכו'
 חכל לפי עיווק הנוצן צש"ס הנושגל הוא תנווד דשל יחד הוא
 הנוציצ שרוני חנפסיה ונודכר, ונשח"כ דשל רציס הרצה דעות
 כל אחד ונחלז דעת חצירו וסונכי אהרדי, ולצסקוף הענין צלתי
 נשגס ככל גם לא לפי דעה זו ולא לפי דעה של חצירו, וונה
 שייך ציה לונור נוולח לפענויס צרוליס שחיס צחוננוח או
 צקדירח כונהרש"ח ז"ל אשר הוא ההפך אל הנושגל, לזאת
 ח"י ונשער שהפתגם קדירח דצי שותפי, הוא דיונה אל פתגמו
 של ר"ע (פסקהיס ק"ג ע"ח) לא תצגל צקדירח שצישל צה
 חצירך,

ק ד ש מסבת עירובין פרק ראשון נ פ ת ל י

לרעות ציער של הצירו, דעתו להתאחד עם פירושו לשי"צ י"ח
 ו, שתנאי הראשון אשר התנה היה צין אפרים וונקשה צעת
 ההיא שדברו חליו בני יוסף וצעת הזאת שאמר לאפרים וונקשה
 עלה לך היערה, התנה עוונן תנאי זה קודם לונקשה המכר
 צפועלו, וחליצת דלונת גם לונקשה גם לאפרים היה יער למחלה
 וגורל אחד כנוצח.

שם ע"ב אלף ונעמה דכתיב אל תפנו אל האצות ה"כ
 דלח לקי, עיי' הגהות הגו"ל"ח ז"ל שתופס על
 התוס' ורמ"ב פ"ח ונהלכות ע"ז לענין לאו דאל תפנו
 (ובל"ס דעתו על פ"ח הלכה י"ו חסור לשאל צעל אצ
 ועס השנויע רציו ויה שופרש צונקשה כנהד' ק"ה עיי'
 כקף ונעמה, ולא כונו שהעתיק) ופרש הרמ"ב ז"ל (פ"ב
 הלכה ג', ע"ז) וכל הנפנה אחרים צדך שהוא עושה צו
 ונעשה הרי זה לוקה, הרי דונקש"צ ונעשה וי"ט כתבו התוס'
 צפשינות דאל תפנו אל האצות הוי לאו שאצ"נו ולי"ע,
 ולי ל"ע על תפיסה זו, הלח כפי שהוא ונציא צעלונו פ"י
 רש"ל לכו"ג דונשכחת שהיתה ע"ז ונוקשה וגלל את הוילון
 לראותה, ונחשצ זה ונעשה לונקות ע"ש כן פ"י התוס'
 צעלונו צונקונו "אי ננו עקינות שפתיו הוי ונעשה" וכוונת
 זה לועה דצרי הרמ"ב (פ"ב הל' ג') וכל הנפנה אחרים
 צדך שהוא עושה צו ונעשה, צין צדך עקינות שפתיו
 צין בגולל את הוילון וכן דצרי הרמ"ב (ע"ז פ"ח הל' ג'
 י"ו) והכשאל בהן באזהרה, ואם כיון ונעשו ועשה כפי
 ונאונן לוקה, וחס ונעשו כוללים בכל אופנים כנוצח
 צתירון התוס' (ולח צקושת התוס') שרינו קוצר כדעת
 צעלי התוספות.

שם א"ר אשי ווי כתיב אל יוליא אל ילח (שנוות ט"ז) כתיב
 פרש"י ואין כאן לשון הולאת נשוי, עד כ"ל ולריכס חנו
 להשלים צפירוש הראש"ש ז"ל, כלומר יליח צרגלים צלצד וליח
 זה וייתת צ"ד אלח צאזהרה צלצד ולפיכך לוקין עליו, ע"כ.

עישין פסין פרק שני.

דף י"ח ע"א היינו דכתיב (בראשית ה' צ') זכר ונקצה
 צראס, פרש"י ונתחילת צריחתו וכו' כלומר
 דחילו זכר לח הוה רק ילירה אחת ולא היה החדוש זכר
 ונקצה, כו"ש לעיל היינו דכתיב ויילר, ולפי פרש"י צין
 ויה שנוקיים על ר' אצרו רנוי, צתהלה עלתה צונקשה
 לצראות שנים וכו' חף שהכוזב זכר ונקצה צראס כתיב
 צפרשה שניה אחרי שכבר כתב (בראשית ח' כ"ז) זכר
 ונקצה צרא אחת, צכל זה ונפתח זה ספר הולדות אדם
 ציוס צרוח, ונשנוע צצפרשה שניה ונתחיל ונתחילת צריחתו
 ויה שעתה צונקשה צראות שנים, והכי כתיב ונפורש
 זכר ונקצה צראס, חלווא שפרשה ראשונה גונרת ויה
 שהתחילה פרשת זה ספר, וע"ז ולצקף לח צרא חלח
 אחד שחאוור צללס חלטים צרא אחת, ולי רש"י ונדויקת
 על זכר ונקצה צראס ונשנוע ונתחילת צריחתו.

שם ע"ב יד ליד לא ינקה רע, עיי' צתוספות לחו היינו
 קרא דריש צקועה (ד' ע"ב) לענין גקות הרוח
 ודצרי התוס' לריכין ציחור, דלעולס גם צקועה אורדי דצי
 רצי שילח כונו תנו רצנן דהכח, כל הצח על אשת איש
 כו'

טיוח " אפילו הסרן (כונו סרן העוף) שנואל צקן טווח
 שצודאי לידתו צעוונתה, אפילו הכי היה ונעשה, וצח רציח
 ופטר האופן לניטר סרן ודאי.

שם ה"ר שתי שנים ונחלה נחלקו בית שנואי וצית הלל, ל"ס
 פליחת הנופרשים ונדוע נקט האי וניכח צלוליס שתי
 שנים ונחלה, אצאר חני על דרך שאנונו חז"ל צונק' כנהד'
 (דף כ"ע"ח) שהח ונלכות צית דוד שתי שנים ונחלה, פירוש
 שהעניוד (צנתים) חת איש צושת לונלך (אחר וות שאלו)
 ואם לח הנוליכו אצבר הוי ונוליכין חת דוד, ונואל שצב
 שתי שנים ונחלה לונלכות צית דוד, כן וכוון הנוחלות על
 צית הלל, שהלל היה וולד חנו ונשפטיה צן ה' לדוד (עיי'
 צראשית רבה פ' ל"ג, ופ' ל"ח) ושנואי וניחנתן צן שאלו (ע'
 קד"הד) ותלנוידי צ"ש הוי הורגין צתלנוידי צ"ה, ולחלת עכצו
 גם חס הנולכות והנשיאות וצית הלל שתי שנים ונחלה, לעוונת
 צית שאלו שצבצו ונלכות צית דוד שתי שנים ונחלה, חס קוד
 הגלגל שחוזר צעולס.

י"ז ע"א ונחנה היולאת לונלחונת הרשות, עפרש"י חסם ונלחונת
 הרשות ונולחונת יהושע וחליך, לריך חני לצאר ציותר דצצרי
 הרמ"ב (ולכ"י פ"ה הל' ח') והיא הנולחונת שכלחם עם שאר עם
 כדי להריצו בצול ישראל ולהרצות צגדולתו ושנועו נקראת
 ונלחונת הרשות, (ונולחונת ונולה, עם קצב עוונים, ונלחונת
 עוולק ועזרת ישראל ויד לר שצח עליהם) ורצותיה גצי עליס
 יצטים צונחנה, דחילו ונתקנת יהושע רק צלחיס (ועיי' צצ"ק
 ורד"ה פ"ב ע"ח וכקף ונעמה ונלכיס פ"ו י"ג) חס שכי הרמ"ב
 (פ"ו י"ג) וחלף ונלחן חלוסיס ויצטים וכן פרש"י וכ"כ לחין.

שם עשרה תנאים התנה יהושע שיהו ונעין צחורשין פרש"י
 ולא יקפיד צעל היער, ועל זה כתב הג"ו ונתתיהו שטרא-
 טון צחדושי " יס להעיר שהתקנה הזאת נוולאת גם צונקרא
 (ש"צ י"ח ו') ותהי הנולחונת ציער אפרים " הנועין יחונין כי
 צונקרא חכר רנוי ונתקנת יהושע, ואיטו כלל ונה רק ויה פרש"י
 ונפרש שונה ונהיכין היה יער לאפרים צעבר הירדן, וע"ז ונעיר
 הגאון כתיב, "כרחה שכתב כן רש"י ונעלונו כי לח ונלחתי ונה
 צדצרי רז"ל " והידוש הוא שתולה צח"ל דעה אשר יס עוד
 להקשות עליה וון הנוקרא הנופרש ציהושע (י"ז ד') וידצרו
 צני יוסף חת יהושע לחונר ונדוע נתת לי נחלה גורל אחד
 ונצוחר " כי כן ונשנוע ונונה שחאוור וילח הגורל לצני יוסף וכו'
 וכאוור אחריו וינחלו צני ישראל ונעשה ואפרים וכו' כי צודאי
 יותר קרוב לוונר שצכלע חלי ונעשה צגורל אפרים אחיו " עד
 כ"ל הנוצח שונה ונעם גורל אחד חצב אחד, ונה כתיב אחריו
 (יהושע י"ז ע"ו) עלה לך היערה כי חן לך חר אפרים, וכן
 אחריו (פסוק י"ז) ויחונר יהושע אל צית יוסף לאפרים ולונקשה
 (י"ח) כי חר יהיה לך כי יער הוא וצראתו והיה לך חוללותיו
 ונה כוכל ללנווד שצחונת היה לאפרים יער כונו לונקשה גם
 ונעבר לירדן ונזרחה, וחליך רצותיו הוי ונקשים ונהיכין היה
 יער לאפרים, אשר הכחצו ונעיד צפירוש (ש"צ י"ח ו') ותהי
 הנולחונת ציער אפרים ותרנונו צחורשח דצית אפרים, וון
 שופטים (י"ב ו') חת ונעצרות הירדן לאפרים חין כל ונשנוע
 כלל ורש"י ז"ל צעלונו ונפרש שונה: " הוי שונורים צונקוס
 הנועצרות " חף יס להלדיק דעת עלנו של רש"י ז"ל שופרש
 צש"ס שלנו שיהושע תקן והתנה שיהא כל אדם ונולך צהונותו

אח סוף הפרשה הסביעית צטיר הסינים (פסוק י"ג) נשכינה לכרונים אלו בתי כנסיות וצתי ודרשות לתורה שצעל פה שאליהן רוח שלונה פתח הסנודר אלו בעלי ונשנה הנלו הרנונים אלו בעלי גומרא, שדצר עליהן כעל דצר צעתו הכרע לאש וצין ושל ונלילה על ונה ירמוון ונלילה, וצח צזה להשלים את הפרשה (פסוק י"ד) חדשים גם ימים דודי לפנתי לך, הללו חדשים ונדצרי סופרים, ופרש"י שנתחדשו בכל דור ודור לגדור גדר וסייג, אשר זה עיקר קבלתה, והללו ימים ונדצרי תורה הכתובה, אשר ציוני קבלת נקלה לקצון אחה, אך התורה שצעל פה עוד לא נתנה ליכתב ציונה, זה שדרש רצח צבי הזר דצצרי סופרים כוון קבלת צאנורו (קבלת י"ג י"ג) ויותר ונהנה צבי הזה, עשות ספרים הרבה אין קץ, ופני ונה לא נכתבו תורת הסופרים, ופני שראו ציוני להשים קץ וחתיונה לכתבי קדש ולא להסוף ספרים נכתבים צלשון הקודש, כי לולא זאת אז י"ה אין קץ להספרים הנוקדשים צאנורו, ואונס גוף תורת הסופרים ובעלי אסיפות ונקודש היה ציוני, והזהיר קבלת את הוולגים והוולגים על דצרי חכמים וסופרים, הוא רק יגיעת צטר הוא הלשון ודצר שפתים אך לנחסור צאין כל יתרון לצעל הלשון הנורצה עציטי לואה צבי ונקוס, גם הוא מידון צלואה רותחת לקרוא לו בכל ונקוס לא עונא, כגללי לואת אדם ירחיקוהו ונקורי תורה שצעל פה ינדוהו, לא עסור הוא ונולואוהו לא רוחך.

שם אלל כל הסוגה צהו, לריך אני לפרש לפי שורש דצר הוגה, אות ל הוא רק השנוש על דרך להדום רגליו (תהלים ל"ט ה') כוון אל הגה הרצה.

שם ונעשה צר"ע שהיה חצוש צצית האקורין וכו' ואחריו אר"י אור שנואל צעשה שתיקן שלונה עירוצין ונעילת ידים וכו' אחרי התצונות יתירה צקוגית השי"ם שלפנינו, נוכל להחליט כי צעת ונלחנות השנוד של אדרייטוס, שהנולכות גזרה לצעל ונלות (ונכילתא דצחדש פ"ו ויקרא פל"ג) התורה והסופרים, ותחווין סקוונכים צהם יעקרו (סנהדרין י"ד ע"א) שאז היתה צלים הגזרה היותר קשה על רצי עקיבא גדול ונרצן שנוה שהוא הורה הנולל צנעילת ידים חייב וניתה לזאת נתפס לונלך על דצרי תורה (צרכות ס"א) ולזאת התאזר צכל עח להחזיק צנועה התורה שצעל פה, ולננסור נפשו אף שעל אלה הנולות יעצור ולא יתרג, צכל זאת צעעת השנוד והגזרה ע"ד נעילת ידים אור ונוצצ אונות וניתת עלווי ולא אעצור על דעת הצרי, (וונתורן פליאת הגאון ונהר"ח ז"ל לשיעור הרנו"ס פ"ה הלכה ה' יקודי התורה, כנצואר שם הל' ד' וסנהד' ע"ד צעעת ההנורה) וכחצי גוונא קנא רצי ישנועאל לתורה שצעל פה נגד הכת ציוני (צצת קב"ו ע"ג) וצן אחותו צן דונה ונת ע"ד קדושת החזקה צתושצנ"פ וקרא ר' ישנועאל עליו אשריך צן דונה שגופך עסור וילאה נשנתך צטהרה ולא עצרת על דצרי חצריך (ע"ז כ"ז ע"ג) וענודו הסופרים הגדולים ציונים הסם והראו אותות תושצנ"פ לעיני תחווין ונעילת ידים כצר נודעו ציוני שלונה (כוון שהעירותי לנענלה) וזה הכונה העליונה צש"ס שלכו שנוצצ ונאנורו של ר"י אור שנואל צעשה שתיקן שלונה עירוצין ונעילת ידים, ליחס אל שלונה הנולך את הקבלה הנוקדמה (ע"י רש"י קצע לה ונקורת

ונצואר ונאנורו של ר' ירמיה צן אלעזר על פי הנאנור שאנור ר' אלעזר הסם (ל"ג ע"א) וא"ר אלעזר גדולה דעה שניתנה צין שתי אותיות, שבי (ס"א צ' ג') כי אל דעות הויה, וא"ר אלעזר גדול ונקדש שניתן צין שתי אותיות שבי (שנוות נ"ו) פעלת ה' ונקדש ה', ע"פ הגלה פ"י שתי אותיות כל שנוות על שם הויה (ע"י רש"י סנהד' ל"ג ע"א חגיגה דף נ"ז ע"א) כוון שאז רואים צציתור צכתובים הנוצצאים לנענלה ששם שם הויה צן ארצב ונפורש, וקורא שתי אותיות על שנוות לפניו ולחחריו, ולפי ונאנורו של ר' אלעזר, שנוקדש אז גדול שניתן צין שתי אותיות, כונתו אס תחלתו וסופו ציחוד של הויה ויראת שונים אז גדול הנוקדש, כוון כן צדיעות אס יראת השם הויה קודם לידיעתו והכונתו, וסופו ציחוד האל, אז סופה להתקיים, לפיכך אלו ונצבים כונתו הרלויה צנאנורו פה עירוצין ויוס שחצב צית הנוקדש, ואין לו אלל צית תפלה, ונחשוצ כי פנתה ונלחננו קדושת צית הנוקדש, צכל זאת דיו לעולם שיסתנוש צצתי אותיות צצתי שנוות לפניו ואחריו והצית לתפלה ולהלל ציניהם ליחד שנוו צנוקוס קדוש צכל ונקוס אשר מכיר שנוו, אז דיו לעולם שיתקבל צרתן לכל איש אשר נשונה צאפו את תפלתו והלל נשנו הגדול, ולזה ונציא סוף ונודד ונלך ישראל שכוון צרוח הקדש צפרשה קיי צתהלים, אשר שם ונלה הללו אל צקדשו צעוד שהיה הצית ונקדש קיים להלל לה' צכל ויני כני ונר וצללללי תרועה, אונס ונרנו ויוס שיהא חרצ צית הנוקדש ולכל איש אשר נשונה צאפו החוצ לעלוו להלל לה', אס רק יתכוון לשם שונים וישתנוש צצתי אותיות של הש"ת שנוות הקדושים לפניו ולחחריו, והלל שנו צאנולע אז התי תפלתו נשנועת שצאנור (תהלים ק"ב ו') כל הנשונה תהלל יה הללויה נולא שתי אותיות של יה והלל צינתיים לפיכך גדול ונקדש זה של כל נשונה שניתן צין שתי אותיות כוון פעלת ה' ונקדש ה' שדרש ר' אלעזר צעלונו, והנאנורים ונכונים היעב.

ורש"י ז"ל ונפרש פה ששם של צן צ' אותיות לפי פירושו הראשון אשר צחלק ל"ג ע"א אשר ונעיר שונה: שתי אותיות של שם כך שנועתי, וצאורו על פי פרש"י השני שונה.

י"ט ע"א וארץ התחתית קבלה, ע"י תוס' ונהרש"א ולי נראה כפי תרגום יונתן (יחזקאל ל"א נ"ז) וינחווו צארץ תחתית וחתנחננא צארעא ארעיתא כוון שופטים (א' נ"ו) אינו גיהנס, לפיכך הוכרח לונור שקבלה היא.

שם על עסקי חנם, על דרך (לקנון כ"ד) הון ונהצל, ונחצל נתחלק אות ה' צאות ה' כן פה גיהנס גי ענווק, של חנם, ופרש"י עריות, והוא צגו' (יונא ע"ה ע"א) זכרנו את הדגה אשר נאכל צונלרים חנם, וחד אור עריות, ופרש"י שם: נכאקרו להם צונדצר ודגה ל' תשוש כוון וידגו לרוב (צראשית ו"ח) וכן ונעורר הנהרש"א ז"ל.

כ"א ע"ב דודי לפנתי לך ונא' היא אור ל"י וכו' והללו דצרי סופרים, אס נשכיל היעב צקוגית שלפנינו (צדף כ"א ע"ג) צונה שדרש רצח, נגלה צזה רעיון נעלה סקוף ותחלה אחד הוא ליחס אל קבלת רשוני תורה שצעל פה שהיתה כצר שונה צפי הסופרים צעתו וצווננו, רצח דרש לקנון

והכל ופסי כבודו של ונלך ולא לח"ה צעלנוא (הריע"ח)
כדנוסיק.

בבל מערבין פרק שלישי

כ"ט ע"ב ופסי שהשעה לריכה לה, עיי' ונהרס"ח, ולי נראה
ונדוע דוקא אלל ר' חנינא צן דוסא נאנור שהשעה
לריכה לה, יען כולי עלמא כיון צצביל חנינא צבי (תענית כ"ד
ע"ג) ור"ה היה רופא והדור לריך לה, ועוד י"ל רבי חנינא קוצר
(שבת קמ"ו) ונזל שעה גורס, לפיכך התיר לעלמו הנחש ופסי
שהשעה לריכה לכך ואינו נזיק לו (עיי' תוספות זכחים כ"ט)
ורק הוראת שעה היתה אצל לא לדורות.

מ' ע"ב אלו שצעת יוני צראטיה, פרש"י השצת נצחר ונחוס
שנוונה יוני ונילה השוניני נצחר ונחוס, ונה הרנח
צפסוק (קהלת י"ח צ') הן חלק לשצעה וגם לשנוונה עי'
ונהרס"ח, לכן נראה לי, עי'פ' ונוצן ה' ונתת חלקי (תהלים
ע"ז ה') וחלק צה' (יהושע כ"ג כ"ז) הוא אשר השם שם
שתי האורות לו לצדה, אות השצנה, ואות הצרית (עי' קדש
נפתלי שצת קמ"ו ע"ג) צנה, צנה נכיר חלקי ה' אונרה
נפשי, לזאת נסונך תן חלק לה' לאות השצנה הוא שצת
וגם אות לשנוונה הוא ונילה כפרש"י ורצי יהושע אונור תן
חלק לשצעה יוניס ולשנוונה יוניס אשר חלקך צהיים צה
ונתת חלקך צה' הם יוני החגים השלנוים, ונונאל אנו לונודים
גם ונה שהכל הונך אל ונקום אחה, שקבלת היה ונדצר
ונושצצ"פ הנופורסנות היתה צדורותיו.

מ"א ע"א עמוד רצי יוחנן צן טורי על רגליו ואונור חזי
אנא דצחר רישא גופא אזיל, פרש"י רואה אני
צדה ודין שלריכין אנו להלוך אחרי דצרי הראשונים עכ"ל
ולכאורה אינו ונוצן פירושו הלא צרצן גונליאל אחרי פטירתו
וניירי, ואך נפתור הנושל עליו לקרו לו ונהראשונים, לכן
לדעתי ונוצן אחר צנושל זה אשר יוכל להיות וכוון צלשון
רש"י ז"ל, ור"חתי להגאון ונהר"ח ז"ל שתפס על הרצ צחר
שצנע (וכצד תפסו הרצ חוטו השני ס"י כ"ח הכ"ב) סיוון
כ"ח כ' דהיה צנוקצה עם חכונים וחקרו אנה הנוקיר ללשון
זה הרגיל צפי חכונים דצחר רישא גופא אזיל ורלה לפשוט
ונוקד דפי' עגלה ערופה דנוודדין ון הראש ונעלם צנוח"כ
גונרא ונפורשת כאן עכ"ל, והנה אנה הנועין סיס לצך
לנוי ראש השנה (כ"ה ע"א) שלא הניח רצי דוסא לרצי
יהושע לצטיל דצרי ר"ג ציצנה, ואונר לו אס צאין לדון אחר
צית דינו של ר"ג לריכין אנו לדון אחר כל צית דין וצית
דין שעונד וניוות ושה רצינו ועד עכשו, כן הבא ר' יוחנן
צן טורי לא הניח לצטיל דצרי ר"ג דיצנה אחרי שנכנס ר'
יהושע להסר את דצרו, ואונר אותם הדצרים שאונר ר'
דוסא לרי' יהושע חזי אנא דצחר רישא גופא אזיל, כלונור
גופא של כל צית דין אזיל צחר צית דין דנושה, רישא
דצי דינא רצתי, ואכלו נאונר (שנוות כ"ד) ויעל ונשה וכו'
ללונוד שכל צית דין הרי הוא כצית דינו של ונשה (כדנוסיק
צרי"ה כ"ה ע"א) ואס אנה ונצטיל צ"ד של ר"ג, הרי אנה
ונצטיל רישא דדהצצ צית דינו של ונשה, ונה וצצרי לנו
רש"י ז"ל צלשונו הזהצ: רואה אני צדין וצדת שלריכין אנו
להלך אחרי דצרי הראשונים, ודצרי הראשונים הנה צית
דינו

ונוקרת וקיוונין) והתלונוד צנווצן שלכו תורה שצעל פה,
וצקיוני טהרה כאלה עי'פי הקבלה צתוך האוונה, וניוות
ושה רצינו עי'ה, עשה הוא אזנים לתורה.

כ"ב ע"א כציוכל, (עיי' רש"י יונא ג' ע"ג חגיגה י"ג ע"ג)
כאלו אפטר לונור כן, וצנוגילה כ"ח ע"א פרש"י
כציוכל נאונר צהק"צה כצאדם שיכול להאונר צו כן, כאדם
שטשא ונשאוי על פניו ונצקש להשלכו ונונה, ונהרס"ח חפץ
להוכיח ונונורא שלכו כתרוננו דקאי על וניעוטי הטוב שעה
הרשע וכפירש"י שם ולא כהרנו"צן דלא ונשווע כן לפי דרש
דהבא ע"ש, ואינו אלא חידה סתווה דצאונת ונשלם לשנאו
יוכל לצצול גונול חטאתיו (כרש"צם שאונר זהו פשוטו) כנו
צאו וניי השלם (הושע ט' ז') וגם כנו כן שלם גונול ונלתי
ע"ד כי אנה תשלם לאש כנועשהו (תהלים ס"ג י"ג) ורצי
יהושע צן לוי אינו ונכריע כלל צין גונול חטאתיו או שכר ונלתי
אך עיקר כונתו הוא לפי השערה, שהקצ"ה ונשלם לשנאו
וניד צבי איחור, וצא אל פניו תחת הציוני, (אין זינער גע-
געטורארט), ונוצן הושל היעצ כאדם שטשא ונשאוי על פניו
ונצקש להשלכו ונונה, רטיו צלא איחור רק צאורו רגע צציוני
הנקרח צכיו (אין זינען געגעטורעריטיגען אויגענצליק) הוא
ונצקש להשליך ונונו העול והקבל לונשא, ונוקבל סיפא דקרח
היעצ לא יאחר לשנאו, אל פניו ישלם לו, ונאל אל פניו הוא
עונוד וננגד להספך של לא יאחר זה צאונר ר' אילא לשנאו
הוא דלא יאחר (רק וניד צציוני אל פניו ישלם) אצל ונאחר
הוא ללדיקים (ולא אל פניו צציוני הוה העתי ישלם) ולעולם
אין כל הכרעה צין התרגום אונקי, ונוצן ורש"צם ונונו דידן.
כ"ג ע"א ונלונוד שחלה חזקיהו וצא ישעיהו להוסיצ ישיצה
על פתחו, עי' ונהרס"ח שנוקשה יש לךדקדק דאכתי
תקשי טפי הוה לי' לישעיהו להוסיצ ישיצה על פתח חלר
החילונה וכו' וי"ל שידע צצוזה שהונלך הוה יצא דרך
פתח חלר התיכונה ע"ש וצעל עיון יעקצ ונקשה על ונלונוד
שחלה ע"ז א"ל לינוד דהרי כתיצ צפי' צפסוק שם שחלה
וכו' ע"ש ולתריך את הקוסיות אונר אני צצאור הונאונר
שלפטי, הן ונליו גצי חלר הונלך התיכונה שנקרח הפניוית
(אקתר ה' א') אשר נכח צית הונלך, כתיצ תם "נכח
פתח הצית"י אולם חלר צית הונלך החילונה (אקתר ו' ד')
הוא הרחק ון פתח הצית, וכזה טוכל להצדיל ונתוך הכחוצים
(יחזקאל י' ג') והענן ונלא את החלר הפניוית, על ונפתן
הצית אולם אחריו כתיצ (פסוק ה') וקול כנפי הכרוצים נשווע
עד החלר החילונה, הרחק הלאה ון הצית והפתח, עד שער
החלר (יחזקאל וי' ז' כ', ל"ח) ולפ"ז לא היה לישעיהו להוסיצ
ישיצה צפתח חלר החילונה, אשר אינו וכוון נכח פתח ציתו
זה שאונר ר' יוחנן ונדכתיצ (ונלכים צ' כ' ד') ויהי ישעיהו
לא ילא חלר (כתיצ העיר וקריקן חלר) התיכונה, ונאי צני
הם נכח פתח הצית, אך ונלונוד צאורה שעה שחלה חזקיהו
(שנאונר וי"ז כ' א') ציונים הם חלה חזקיהו לונות) הלך
ישעי' והוסיצ ישיצה על פתחו לפיכך צני קרח לקספר
שאחרי עוצ את ונטי הונלך נכנס (ונדכ' לא ילא, ונשווע
שנכנס) אל הישיצה צחר התיכונה אשר היא נכח פתח
של הונלך החולה, ושם צעונודו צפתח הצית צחלר התיכונה
צשיצה הפניוית ודצר ה' היה אליו סוצ ואונרת אל חזקיהו

ק ד ש מסכת עירובין מי שהוציא אוהו פרק רביעי נ פ ת ל י

דינו של וקסה, והוא לוח לנו שכל שלשה הרי כזית דינו, לפיכך לא יוכל ר' יהושע להפטר דצרי רבן גווליאלי, ועל פי השקפה הצקורית רבי יוחנן בן טורי השתנוס צוולילה זו שכבר השתנוס זה רבי עקיבא צווסנה ונפורשת והיא צווקי קועה (פרק עגלה ערופה וי"ה ע"ג) ווולייבין הגוף אלל הרחש, וע"ז אומר הכי חזי אלא שהפחגס של רבי עקיבא נאונן פה להחליט דצטר רישא גופא אזיל כצידון רישא דבי דינא ציחוס גוף הכולל של כל צ"ה, ולכן אין תפיסה כלל על הצטר שצט שהערה את הונקור הרחשון ונן הונסנה דצפרק עגלה ערופה, תחת להציא רחיה ונן הונוירא הוואחרת, אשר יקודתה ג"כ צווסנתו של רבינו הקדוש, כנוו שפסס עליו הגאון רל"ח זללה"ה.

מ"ה ע"א תנא קעילה עיר הסנווכה לקפר היתה וקסה טוצא נודיוק הש"ס יש אופן לדרש על הוכחה שצבת היתה ואשנועיין חף שלא צאו אלא על עסקי תבן וקס אפ"ה ונחללין את השבת (עיי' עין יוסף) אצל רמז ונמן שקעילה סנווכה לקפר היתה ונן הכתוב, לכן נראה לי לפרש"י עיר הסנווכה לקפר, גבול צשתי עיירות שגלד אחד עכ"ס וצלד השני יהודים, לזאת נראה שער קעילה ונחלקת היתה, אחת קעילה ציהודה, ואחת קעילה צפלשתיס לפיכך צבין הכתוב (שנואל חי כ"ג ג) ויאורו אנשי דוד אליו הנה אנחנו פה ציהודה יראים, כלוונר פה צקעילה ציהודה יראים, ואף כי נלך קעילה אל ונערכות פלשתיס אל קעילה העיר צלד השני אשר שס ונערכות פלשתיס גרי העיר, ש"נו שקעילה סנווכה לקפר גבול ארץ ענויס היתה, ואולי יש לוונר שדויק צקרא והונו שוקיס את הגרנות ציוס שקגרו היהודים את הגרנות ונצלי הדש את התבן צבין שהיא אז ונלחכה וציוס השבת שלא נפתחה ונדשתי צן גרמי (ענווס חי ה') אז צאו הפלשתיס ונחחוונו של לך עירס קעילה לעסוק תבן וקס ונן הגרנות הלצורות שונו, ולכן שפיר קאונר ודרש רבי דוסתאי שצבת היתה, ונוותר ללאת ונעיירות של ישראל, כנוו יושצי קעילה ציהודה על שוכאיהס השכמים על עסקי ועוסקי תבן וקס.

מ"ה ע"ב ותרשות עיי' תוס' פי' רבינו חננאל עול ונלכות עוצדי כוכבים כדאונר צווקי אצות (פ"ג וי"ג) הוו זהירין צרשות ורש"י פי' טוסה, ולעצן פי' רש"י על צוריו אונר אזי גם צהצבת פי' ר"ח הדרפס קלס צסיס ווילאל (תרנו"ד הג' רחס) שאוונר: ותרשות כיון שיש להס יקורין צעיי"הו פי' תרשות עצרות השריס והשלטונויס, אין רואין פני גיהנס, וכן הוא צערוך " שהס ונשרתי השלטונויס שהן תוניד צפחד ואיונו ונחיייראין על נפסס וחייסן תלוין לנגדן " עכ"ל לפיכך דעת רבינו חננאל שהשלטונויס נושאי עול ונלכות עיי"כ אשר התנא נחזיר ונחשרות כוו הס אינס רואים פני גיהנס עוד שקצלו די צעולנוס, (והנוכל"ה ונתקן הגירסא צערוך דכל"ל צפרק " ווי שהוליאוסו " ונעורר על פי' הערוך, עיי' קלת צדצרי הר"ח ווצא צתוס' עיי' ולא ונציא את גוף לשון רבינו חננאל הונועתק צערוך אשר לא קלת אך כולו צדצרי ר"ח הונוצא צתוספות שלפנינו וצורר היעצ דעתו הענווקה צה), אונס רש"י ז"ל פי' צדך אחרת " תרשות ווי שיש לו טושין " וכונתו האיש הסוצל הרצה וניד החזקה של הטוסה צו, צחזקת יד תרשות הונונוסה למגוס לצבות ההלואה וווננו, כי רש"י ז"ל הולך לפי התרגום (שנוות כ"ג כ"ד) לא תהיה לו כנסה לא תהי ליה ברשיא כנוו (דצרים ט"ו צ') תרגונו ונרי רשו די ירש"י פי' כהנוגש ונחת השלטון הנקרא רשיא או רשות (עי' ערוך רש) ורדנו"ור הגאון ונח"כ אדלר כ"י צמתינה לגר כותב " כשרטון הונותרגס לאונר הנולה הטוגש " אס ציד חזקה או אף צדצרים קסיס יתרגס רשיא צפועל שהוא וורה גם צארנוית כצעצרית על חזק הפעולה, ולכן פה שצא הלוי צתורה (שנוות כ"ג כ"ד) לצלי למגוס את האיש הלוה יתרגס רשיא וכן והנסה צל לקחת את שני ילדי לו לעצדים (וי"ג ד' חי) ית' " ורש"י " אחי כו' אכן לדעתי יצול הצעוי רשיא נגישה וחזקת הוד צאוולע השלטון לגצית ונוון ונשך וניד הלוה ולכן פרש"י שפיר " ותרשות ווי שיש לו טושיס " רלונו לוונר עיי' תרשות למגוס צו, (עיי' וננה נפתחי לך כ"ד) הוא סוצל יקורין לוונרצה להכלל עוד ונגיהנס.

מי שהוציא אוהו פרק רביעי

מ"ה ע"ב תנא קעילה עיר הסנווכה לקפר היתה וקסה טוצא נודיוק הש"ס יש אופן לדרש על הוכחה שצבת היתה ואשנועיין חף שלא צאו אלא על עסקי תבן וקס אפ"ה ונחללין את השבת (עיי' עין יוסף) אצל רמז ונמן שקעילה סנווכה לקפר היתה ונן הכתוב, לכן נראה לי לפרש"י עיר הסנווכה לקפר, גבול צשתי עיירות שגלד אחד עכ"ס וצלד השני יהודים, לזאת נראה שער קעילה ונחלקת היתה, אחת קעילה ציהודה, ואחת קעילה צפלשתיס לפיכך צבין הכתוב (שנואל חי כ"ג ג) ויאורו אנשי דוד אליו הנה אנחנו פה ציהודה יראים, כלוונר פה צקעילה ציהודה יראים, ואף כי נלך קעילה אל ונערכות פלשתיס אל קעילה העיר צלד השני אשר שס ונערכות פלשתיס גרי העיר, ש"נו שקעילה סנווכה לקפר גבול ארץ ענויס היתה, ואולי יש לוונר שדויק צקרא והונו שוקיס את הגרנות ציוס שקגרו היהודים את הגרנות ונצלי הדש את התבן צבין שהיא אז ונלחכה וציוס השבת שלא נפתחה ונדשתי צן גרמי (ענווס חי ה') אז צאו הפלשתיס ונחחוונו של לך עירס קעילה לעסוק תבן וקס ונן הגרנות הלצורות שונו, ולכן שפיר קאונר ודרש רבי דוסתאי שצבת היתה, ונוותר ללאת ונעיירות של ישראל, כנוו יושצי קעילה ציהודה על שוכאיהס השכמים על עסקי ועוסקי תבן וקס.

מ"ה ע"ב תנא קעילה עיר הסנווכה לקפר היתה וקסה טוצא נודיוק הש"ס יש אופן לדרש על הוכחה שצבת היתה ואשנועיין חף שלא צאו אלא על עסקי תבן וקס אפ"ה ונחללין את השבת (עיי' עין יוסף) אצל רמז ונמן שקעילה סנווכה לקפר היתה ונן הכתוב, לכן נראה לי לפרש"י עיר הסנווכה לקפר, גבול צשתי עיירות שגלד אחד עכ"ס וצלד השני יהודים, לזאת נראה שער קעילה ונחלקת היתה, אחת קעילה ציהודה, ואחת קעילה צפלשתיס לפיכך צבין הכתוב (שנואל חי כ"ג ג) ויאורו אנשי דוד אליו הנה אנחנו פה ציהודה יראים, כלוונר פה צקעילה ציהודה יראים, ואף כי נלך קעילה אל ונערכות פלשתיס אל קעילה העיר צלד השני אשר שס ונערכות פלשתיס גרי העיר, ש"נו שקעילה סנווכה לקפר גבול ארץ ענויס היתה, ואולי יש לוונר שדויק צקרא והונו שוקיס את הגרנות ציוס שקגרו היהודים את הגרנות ונצלי הדש את התבן צבין שהיא אז ונלחכה וציוס השבת שלא נפתחה ונדשתי צן גרמי (ענווס חי ה') אז צאו הפלשתיס ונחחוונו של לך עירס קעילה לעסוק תבן וקס ונן הגרנות הלצורות שונו, ולכן שפיר קאונר ודרש רבי דוסתאי שצבת היתה, ונוותר ללאת ונעיירות של ישראל, כנוו יושצי קעילה ציהודה על שוכאיהס השכמים על עסקי ועוסקי תבן וקס.

שנואל קיים הוא רק להחזיק דעת עלונו, ונוניאל ונוצן שאינו דרכו לשאול צאורים, ונה ענינו של אליהו שלח צח רק לזרר הקפכות (כנו שצארתו בקדש כפתלי צרכות דף ג' ע"ח) אשר הגאון הכל ונעיר על רש"י שצת ק"ח ע"ח, עיין בזה.

מ"ז ע"ב שהלך אלל רבו לידן, עי ען יוסף ונדלח קאונר סתנא שהלך ללירון ללמוד ע"ש, ולי נראה על פי הגירסא צירושלני (צרכות פ"ג ונשנה ח') חונר ר"י ונעשה ציוסף הכהן שהיה ונוניאל וילא אחר רבו (ולא גרסי' רב או רבי כי ל"ע הוא קדם טווא, כמו שהעיר הגאון צ"ס"ד) ללירון ונשנוע שהיה ונולח ללמוד צארלי וצלי להטווא, וצכ"ז לא הלך אלח צצ"ל רבו שנושנתו קדורה וצדרך קלרה, ועי"י ונסי שנוחת פ"ד יוסי הצצלי כטווא וילא ח"ל ללמוד אלל ר' יוסי צליירן).

כיצד מעברין פרק חמישי

נ"ג ע"א ונאי ונכפלה שכפולה צוגות (שס ל"ה כ"ז) ונורח קרית הארבע אר"י קרית ארבע זוגות, (עיי' פד"ח פ"כ) ולנה הסנווכים הללו, נראה לי פירושו כנו (שנוות כ"ח ט"ז) רצוע יהיה כפול, ונפרש הגאון ונצ"ים ז"ל "ר"ל שיהיה רצוע אחר שכפול" כן הכח אחר שכפולה צוגות קורח על סס סופה קרית הארבע, ונשנועי ג"כ רצוע תהיה כפול.

שם חד חונר חדש ונוש, כצ פירשתי (צקפרי חקרי קדונויות פרק ז') שאז קס ונטה הרועים הערציים לשנוט צוולרים וע"כ יאונר על ונלך הרועים חדש ונוש וכו'.

שם י"ח יוים גדלתי אלל רבי אושעיא, וצירושלני (עירובין פ"ה ה"ח וצקסדרין פ"ח ה"ד) שהה ענוו כשלש עשרה שנה, וצירושלני תרונות פ"י הלכה ג' ח"ר יוחנן כשהיינו הולכים אלל ר' אושעיה רצה לקרין ללמוד תורה, והספליג רבי יוחנן צגדולת תורתו כי לצו כפתחו של היכל, והוא חונר טווצ לפרכס של ראשוני ונכרכס של אחרוני (יונא ט' ע"ב) ונורח שלנו ונשפרת לנו רק י"ח יוים (ורציו חננאל גרס ששה חדשים) ולא לומר רק דבר קל והוא תנויה (עיי' תוס' לא צחותן י"ח יוים היה), חולם לדעתנו נוסך על ונה שנותחיל צונחלותק של רב וטוואל, ונוסיים ואצ"ח דבר אחר ונושנתניו קאונר, כלוונר ונכריע כדצר האחד ונאצרין אצר אצר, והוא רבי אושעיה כרבי ונאיר צדורו שנושנתו ונדויקת ונאד ולכן חין להרר עוד צונחלותק כילד ונעצרין ולי' כילד ונאצרין כי כנו שסתם ונתיחין רבי ונאיר (עי' לעיל י"ג ע"ב) שהוא היה הסונה הראשון הונשניות, כן רבי אושעיא צרבי היה גדול צקדור ונשנתניו, והוא לא תקן אלח דצר אחר, צונשנתניו זאת ונאצרין, ולזאת לא זו פחיתות הכצוד נגד רבי אושעיה אך עוד קיוע לגדולתו צונשנתו שהיא זכה ונקיה, שהיא ונשנה ולא צרייתא (ועי' צרכות י"ט ע"ח צונשנתניו קאונריק וכו').

שם ואנו כונלח נקצ ונחטו סדקית, פרש"י ונחטו שחופרין סדקי הבגדים, ואולי יש לחלק צין ונחטו סחוני (שטעק-כאדענל) כנוו (צרכות כ"ו ע"ח) דעייל ונחטא צחלצבעתי, וכנוו ונחטו צצצר החי (שצת י"ג ע"ב) הוא הונחטו הדוקר אלל ונחטו הונחטה ותופר בגדים (עורח ד', י"ב) היא ונחטו צענלח נקצ סדק דק, הנקרח קופח דונחטא (צרכות

כ"ה ע"ב צצ"נו ל"ח ע"ב) הסמכת לנשל הסדק הלר והדק צנגוד פתחו של חולם, נקראת ונחטו סדקית (נעהנאדענל) עין נקדקת היא צנקצ קצון, לעונות ונחטו פשוטה חיכה נקדקת כלל, ונוקצל הנושל שרוחצ לצציו להשיג הוא כשעור הנקצ של ונחטו סדקית, הנקדקת צרוחצ כחוט השערה. **שם ע"ב** ירשיע, פרש"י לא היה זוכה להורות כהלי עי' ונרש"ח דלח סליק שנועחחא, ולי' לצאר ציותר שאלל דוד נאנר. (ט"ח י"ח י"ד) והי דוד לכל דרכיו ונשכיל והי ענוו ונרנונו ונלח צהלכה (רצה ויקחא פ"ב) ונאנוו חכז"ל צנוקוס אחר (סנהדרין ל"ג ע"ב) והי ענוו שהלכה כנוותו צכל ונקוס, לאפוקי אלל שאול כתוב (ט"ח י"ד וי"ז) וצכל אשר יפנה ירשיע, הספך ונן הסללחה צהלי ופלח הוא על רש"י ז"ל שנוציח על דוד גנוי צרכות (דף ד' ע"ח) ונח"ז חונריקן נני (צנו"ק ט"ז ע"ב) ולא ונציח הגנוי הונפורשת סנהד' ל"ג ע"ב והי ענוו שהלי כנוורה וליע. **שם** ח"ל ונאי גוון טליתך חונר להו כתרדין עני' אדונה עיי' ונרש"ח ופתח עינים דלח ח"ל ירוקה, ואינו דנויין הספך כלל אל צני הגליל ויד צשאלה, לכן נראה לי כונתו כך הוא צני יהודה דייקי ליטנח חס חונר טלית יש לי לנכור לא היה ונצטא אוח טי' או אוח תי' כנוו ד"לית (שנושנוע גס כן יעד תלח של ען שצת ק"נו) אך דקדק הטיצ צונצטא שהשני ויד הצין על טלית ירמוון ונליה, ושאלו ויד ונאי גוון טליתך והסיצו כהוגן כתרדין עני' אדונה או צחצו לצע שהיה טצע טלית שלו לא כן צני גליל דלח דקדקי צלשוכס ואס חונר "חונר" לנחל לא היה ונחחך האותיות חס ונצטא "חונר" וכונתו שיש לו חונור לנכרצ או יין חונר לנשסתה או "עונר" לנלצוס והוא הנגור, ועוד יש להוסקי צן יהודא שאונר חח"ז "כתרדין" לא היה ונצטא כעין "כטרעין" (שהוא כמו כוצע ערוך) אך צחחך אותיות וצדקדוק הלי היה ונציטו שהטלית הוא כתרדין עני' אדונה והצין שינרקקת היתה כלצע יק החין כפירוש רש"י הצהיר.

שם והגביצ לנופיצשת, רש"י לפני זקני דרוס שהס חכונים ונאד, והגונורל"ח ז"ל ונציח ל"ע על רש"י דהרי חונרו צירושלני פסחים פ' תנויד נשחט דחין ונלמדן אגדה לאכני דרוס שהס גסי הרוח ונעוטי תורה ע"ש וח"ך קרי להו כאן חכונים ונאד ע"כ, ולי ל"ע חס הנוון חכני דרוס גסי הרוח הנה וחין ונוקרין להס סחרי האגדה, חס צצציל זה לא ונעיד הירושלני צעלנו (ירושלני צרכות ר"פ אלז דצרים) ר' אצרו כד הוה אלז לדרוונא הוי עצידי כרי חכנל, אשר שס עוד צינוי ר' יהודה הנשיא הלך צר קפרא לדרוס וקצע ישיצתו צפרווד, ורבי יוחנן לא צח עד תעלוונות חכונתו (ע"ז ל"ח ע"ח) רב חונא חציו של רב הושעיה צדרוס יחד עס צר קפרא (ירושלני פ"ו ה"ב) ושאלו שאלותיהס לרבי (ירושלני כדה פ"ג ה"ב) רבי הושעיה צעלנו יש צדרוס וטונס חס ר' חפס צהיותו עוד צדרוס (ירושלני יונא פ"ה ה"ח) וישיצתו צדרוס היתה ונפירקנות צסס צית רצה דרבי הושעיה (ירושלני שצת פ"ו ה"ח), וקסדרין פ"י ה"ח) וצינוים שהס היה גס צלוד אשר צדרוס ישיצה גדולה תחת הגדול שצדור רבי יהושע צן לוי (ירושלני שצת פ"ו ה"ב, ועי' חיכה רצתי פ' ותנח) ור'

לנווליאיהם צפה, ונוולא דרש רק ונזאר ציזתר ונקרא כ"ח אשר כזר צפי י יש לנוולא אזהרת הוולך החכם כפי הווצן התלמודי, לצנו הלעיר הוא השיננא לקחת אונרים, לנוען זכרם כל יוני שנות חייו.

שם חניה לצני ולצמורי חוק צשאול וני יגיד לך, רש"י פירש חוק ונזון ונהרש"א ונזאר ונלת חוק לא ילא ונושנועו דהיינו לחם חקי וני זה לא יתפלל על צמוי חוק צווצן ונזון אשר צעלם הוושנועות היא עם הקשור של לחם אל חקי ולא חוק צודד הוא הלחם, ועוד צונה יתנחם שיניה לצני לחם וכי על הלחם לצדו יחיה האדם, אך צאנות הפתגונים ההכופים פה צש"ס צפי רצ ושוואל הם פסקוי דיהושע צן סירא (קפיטל "ד, פסקויס "צ עד כ"י) אשר צהלעה לחכונה צן סירא (ווילנא תרכ"ט) ונזאר הגירסא " חניה לצני ולצמורי חק צשאול וני יגיד לך " שהם דצרי צן סירא חק שלא הזכירום (הכז"ל) צשונו, ועתה נקרא צגוף הקפר צן סירא פסוק ("צ) צני גוול כפשך צאשר לך ואם יש לך היעצ לך ("ג) כי אין התנוונה לנוות ולא צשאול תענוג, ("ד) עת ונזחך לא ידעת וחזות שאול וני הראה לך ("ו) חילך לאחרים תעוצ ועוולך אל ופילי גורל והנפרש שם כי הם היורשים שיתחלקו נחלת אבותם צגורל, לצאת ונעתיק רצ חניה לצני ולצמורי חק על דרך הכי (ושגלי נ"ז ל"ג) צחיק יועל את הגורל, וצא חק כו"ש ונשלי (כ"ח "ד, "ז כ"ג) או שהיה כתוצ חיך ונעשה וזה חוק והם דצרי ונוש שיניה עוולו אל ופילי גורל את החיק אשר צו יועל את הגורל לחלק ציניהם את חיבו ועוולו אשר עזא אחריו, ונוולא שרצ רק ונעתיק פתגם של צן סירא, אך הוא ונפסך רישא דקרא "ד אל סיפא של נ"ה, כונו שהחליף גם כן אין צשאול תענוג ונירשא דקרא "ג של צ"ס לקיפא, וחולי צכיונה וניחדת לשנות ונועצע שטצע החכם הזה אשר רצו עליו גדולי השונים צינוו וצעלם ונקורן אחת הן.

שם הללו טולין וכי עי רש"י כלומר כשהם גדלים גדלה פרכהם ונהרש"א ונפרש דקאי אדלעיל וני יגיד לך ונזאר ונפרשים ונזארים הכונה צדרך אחרת חולם הרואה את הפתגם הנוקרי צפי יהושע צן סירא (פרק "ד פסוק "ע, כ) הוא נוולא וניד הכונה הראשונה צפי הוולין צאוורו שם: "כעלים צען, חלה כוצלים, וחלה יליו, כן צני חדם חלה ונתים וחלה טולדים" על דרך הכתוב (תהלים ל' ה' ו') צצקר כחליר יחלוף צצוקר ילין וחלף, לערצ יוולל ויצש, וכנוו הוונעים זנירות ונקיים שהכלית גצר הוא להציא לצצ חכונה (תהלים ל' "צ) כן צן סירא ונשלים שם (פסוק כ"צ) אשרי הגצר יהגם צחכונה ואדם יתנהל צחצונה והיא תגוקן עליו גם כי יחליף והכונה ונזארת לגודי צפי רצ שהשחוש צפתגווי צן סירא לרצ הווננא.

שם ח"ר יהושע צן לוי הוושלך צדרך כו שגא' כי לוי חן (ושגלי ח' ע"י) עי ונהרש"א דעסק התורה כותנת לו חן צדרך כונו סכי צתפלת הדרך ותננו לחן וכי אך חקר עוד הראיה ונן הפסוק על הוושלך צדרך, לכן נראה כי לפי עווק כונת הקרא, כונשך הכל על האזהרה: צני חם יפתוך העמים לכה אתנו, צני אל תלך צדרך אחת, רק תצאר ווקר חציך ותורת אונך צדרכה חלך כי היא תלוח אונך צדרך

ורי חייא רצה צא לדרום לצקרו צציתו, וידוע שציונים קדוונים ההם קראו חכוי לפון את חכוי הדרום צשם רצותיו שצדרום (עירוצין ס"ה ע"צ), ואיך לא יאוונן פרש"י זקני דרום שהם חכונים ונאד, וחולי חששו ונאד ללונד דצרי אגדה הנושאים הקירות וסתירות לאנשי דרום הפשוטים, כונו שיש להוכיח ונגדול שצחכוי דרום הוא רצי יהושע צן לוי שמודע לצעל אגדה צינוו, והוא צעלנוו קם צדרום והכריז הלא אגדתא הכותצה אין לו חלק הדורשה ונתחרך והשונועה חינו ונקצל שכר (ירושלמי שבת פמ"ז ה"ח) ואף שרצי נעריהו ונן האדוונים וחוקרי הדור אחריו ונשערים כי שני ריז"ל היו, והאחרון הוא אחר ונן הראשון, צכל זאת אין לנו לזח ונדרך הנוקוצל היוכל להיות לודק צאופים שונים, וונה שהיושלנוי (פסקים פ"ה ה"ג) ונציא שהיו ונעטוי תורה וגכי הרוח, לזה היו ונכיונים זקני דרום או רצקן דרונאי כדי להגדיל ציזתר את התורה צעלם פה, וכל חכוי הדור צאו צעלה אחת ושום עת לעשות לה' והורחו הנוקוצלת.

שם וזו ארוכה וקלרה, עי ונהרש"א חלף שהצין צהיפוך ע"ש ונדעתי כשהלך קלרה ככה פני העיר וארוכה לנוולא הווצוא, ונזכרה היה לחזור לאחריו לנוענד התיטוק ונפני גנות ופרדסין התיטוק השיצ לו ולא כך חונרתו לך קלרה וארוכה, הדרך הארוכה היא הקלרה, ולא שתי דרכים כאשר הצנת, אחרי הלכת הקלרה ושצת צארוכה תוכל עתה להצין כונתי שסדרך הקלרה היא הארוכה, וזה הסוד של התיטוק וד"ק.

שם היה לך לוור צאי זו ללוד עי ונהרש"א דעל פרשת דרכים היה, אך לי נראה כווצאר (שבת ק"ו) תיהו לנועין לא תיוונן ונו (לשון זכר) חלף וני כן יהא השיש לטוע צדצרו את חשה, כונו ר"י חשכחה לצרוריה אונר לה צאי זו דרך כלך, ונשווע חני ואת כלך ציהר לעיר לוד, ויולא ונגדר הלעיניה, לפיכך חונרה שוטה אל תרצה שיחה עם האשה היה לך לוור צאי זו ללוד, והוא לדעתי עוונק הווכון.

נ"ד ע"א גרם צלחישא, הכי כתיב (ש"צ כ"ג ה') ערוכה צכל ושונויה, ונהיכן עוד נשווע שלא יהא צלחישא לכן נראה צעיני שכתוב ונקודם (שם פסוק צ') רוח ה' דבר צי ונולתו על לשוני, וזה נשונו: (כלשון הנהרש"א) דריש ליה חלינווד תורה, שהדיצור וחתוך הוולין ונצטא צלשונו, ולא צלחישא, ונציא הרגשה צרוניא חצרים של חדם, וכן חונרו חכונים שהדיצור צלגווד, ונציא לידי קדר ערוך וחרון שוור צלצו יונים רצים, וזה ונדויק ונוקרא זה.

שם שיננא פתח פוויך קרי פתח פוויך תני, פירשו לדעתי כך הוא, שמואל הזהיר לרי יהודא צהיתו עוד צינוי חרפו (והוא צאר שיננא, חריף ונחודה, ע"י ערוך שן) להחרגל צלנווד להוליא חונרים ונתוך פיו ולא ללונוד צלחישא והגה דצרים שצלצ (כדלע"ג) כי היכי דיחריך יונים שני (ושגלי ד') כי חיים הם לנוולאיהם, לנוולאיהם צפה, וחולי רונן על אותו קפיטל (ושגלי ד', י"י) שהזהיר צפי שונע צני וקח חונרי וירצו לך שנות חיים, ואחר זה (פסוק כ"ח) הוא ונהיכי, שונרם צהוך לצצך, היה צושונוע לשונרם צהוך לצצו צלחישא ואל יוליאם צפה, צא ודרש הפסוק הדצוק אחריו, כי חיים הם לנוולאיהם, אל תקרי לנוולאיהם חלף

צדק לזאת שפיר קא דריש הנהלך צדק ואין לו ליה הגונה, ואם יפתחו עוד חטאים ללכת אחס, יעסקו בתורה כי היא לית חן ללות אותו בכל דרכיו כמו שהזכירו הנהלך החכם וזה צדק צדק.

שם חס בראשו יעסקו בתורה, כו' חס צמי ונעו יעסקו בתורה שבי (ונשלי ג') רפאות תהי לשרק, ועי' ונשרש"א ונפרשים שונקים הלא חסור לחדם להתרפאות צד"ת ועי"ש (שצעות ט"ז ע"צ) לכן נראה צעמי לתת טעם ונפיק ונדוע ונחיר על הרשע צמי ונעיים עלמות והגרונ צפרט, ואינו בכלל הנושא של התרפאות צד"ת לפי הגוי שצת (ל"ג ע"ח) ק"י ללשון הרע חסברה, ת"ר חסברה צאה לעולם וכו' ונפשי וזה נוכח זו ונתחלת צמי ונעיים ונותרת צפה, ר"ל שחס בראשו צעלמותיו ונותר בגרון (ע"ש פירש"י) נענה ריב"א חף על פי שכליות יועלות ולכ וצין ולי' ונחתך פה גונר (ערש"י) נענה רבי שונען ואנור צעון צעול תורה ולזאת חונר פה חס יצאו לו חלה הסיונים שחוש בראשו שהוא השכל, וחושש צנעיים נגד הכליות יועלות וחס צעלמותיו נמגד לכ וצין וחס בגרונו שהוא לעיוות פה גונר, אז יפספס צנעשיו שאין חסברה כזו צאה על החדם רק צעון צעול תורה, לזאת נהיר נחל שרדך להטיב ונעשיו ויעסקו טוב בתורה, אז יתקן ויה שקלקל והוא כעין ונאנרס חס יסורין צאין על חדם יפספס צנעשיו ואם לא ינלח קצה להן יתנה צעול תורה, (ועי' קידושין ג') ואין לך רפואת הנפש יותר ונעסק התורה אשר היא עץ חיים לנחזיקים זה ועד"ז שרי צודאי הרפואה קרובה לצל להעיר את לבו לתורה ולתעודה.

שם חס בגרונו שגל' וענקים לגרונותיך, ונחה הרפואה ל"כ שפירוש ענקים כמו (ציעי"ג ג' י"ט) הנטיפות תרגומו ענקיא שחלויות על הזואר כנוסגול לרפואה, כקבלת נורגליות, כמו שכתלה על לוחרי הצרהם אציו ע"ה, שטבעו הוא להושיך אליו כל נודם וחולי, או ע"ד צתי הנפש והלחשים ע"ד לחישה (צן עורח) או קניע צדק קבולה, חסו פירושו שפיר הענק את הנויחוס בגרונו.

שם לא זכה ארשת שפתיו כל ונעת קלה, ערש"י לא זכה לרדך להתנוהנה ולהטער עי' צהרל"ח שהלשון דחוק, ונצאר צדק רחוק ע"פ התכוונת, ולי' נראה שרש"י ז"ל נודייק חס זכה ננלחה ניד ונשאלתו צלח התנוהנהוה, אולם הלשון כל ונעת, ונשונע שלח תנולח צרלון טוב ניד אך אחרי הפלרה רצה והטערות לא חוכל לננוע (פער-וויגען פערזאנגען), פנו אל כל תנוע ונהלך חלי (צנדור כ"צ ט"ז) גם כן הענין אחרי הפלרה והתנוהנה שהוסק עוד צלך שלח שרים רצים וכצדיס, והלטער לנודי.

שם כ"ו שגאנר נלח קלה ועד אין לו הפסק עולמים, פרש"י נדקוניכי לעולם, אלנול לעולם ונשונע עכ"ל ועי' העיר הנהרש"א ואין זה נוכרח דהא ונלח עולם גופיה וליטו שיש לו הפסק כמו ועדו לעולם וצנו ונוק חרצות עולם וכו' ע"ש, וצאונת קושית והערת הנהרש"א ונשוכללת על אחרי הגיון ונקר"י קדש, יש הצדל צין שונות הזנן עולם או לעולם וצין נלח קלה ועד, לעולם וליין עת הפסק וק"צ, כמו ועדו לעולם (שונות כ"ח ו') פירשו צו רז"ל (קדוי ט"ז ע"ח) עד היוכל, נגיד שחונשים שנה

קדוין עולם, וכן חונר צענואל (ח' ח' כ"ב) וישב שם עד עולם עולמו שבו שהם חונשים שנה כאנורו ונזנן חונשים שנה יסוב ונלח העצורה ולא יעצור עוד (צנדור ח' כ"ה) ושנואל לא ענוד צעילה כי חס חונשים שנה ועל זה השעור חונר עולמים (נ"ח ח' י"ג) לפי שעולם זנן ק"צ חלל ונולות ועד נלח קלה לא תנולח לי רצים כי אין להם עת ק"צ, (עי' חותם תכנית פתרון שונות הנדפס ורבי הצרהם צר ילח צדרש"י ז"ל) והגאון ונלצ"ס ז"ל (ישעי" כ"ז ט"ז) ונוסף ההדל לעולם וליין הזנן עד שיונלח הנוליות הכתין תחת הזנן חלל ללח וליין הזנן הנלחי הצלתי ונחנענע הזנן אשר הוא לנעלה מן הזנן ע"ש, וכפי הנושא האנתי צאונת הוא שתנח דצי רבי אליעזר צן יעקב כל ונקים שגאנר נלח קלה ועד אין לו הפסק לעולמי עולמים, להצדיל מן נושא "לעולם" שיש לו הפס' ואינו לעולמי עולמים, והא רחיה מן הכתובים, ונפרש רש"י שפיר נדקונך לעולם חל נלח, קלה ועד, אלנול ללח לי עולם הוא, וקלה לשון עולם הוא, חלל צנושא יותר גבוה לחונר לא די לעולם צונדת עת חונן ההפסק אך צונדת נלח קלה ועד לעולמי עולמים הכתובים ונדצרים, וצאר הנוקרא (ישעי" כ"ז ט"ז) כפי הג"ו ז"ל, כי הריצ והעונש חל הגוף חיו לעולם כל חיי האדם, והקף חיו ללח כל חיי הנפש אשר היא נלחית, וכן תהלים (נ"ח ט') עד עולם קלה, לא די עד זנן ההפסק ועת קליצה אך קלה צלתי קליצה, ועד האחרון (שונות ט"ו) ה' ינולך לעולם ועד שהוא צלתי צעל תכלית כמו סמוכים לעד לעולם (תהלים ק"ח ח') שונרחה צאלצע שהוא לשון עולם חלל צונדה צלתי קליצה ונולמות, רק פה נפרש רש"י ז"ל צענוק לשונו אלנול נלח קלה לשון עולם הוא נדקונך לעולם ליה, חלל אחמו לריכין להצין חף שלשון אחת היא חלל הנוצן והנושא הוא נעלה שאין לו הפסק לעולם ולעולמי עולמים, לזאת נהירין לו שצילי דרש"י ז"ל, ועוד יש להוסק לפרש"י ז"ל כי יש לונר נלח קלה ועד הוא לשון סיוס לזנר ולנולח צננינות, לפיכך פרש"י אלנול נלח לשון עולם הוא נדקונך לעולם צפסקוקים השלשה, חלל תניד צנוצן עולמי עולמים כפי שתנח דצי רבי אליעזר צוניעב הגיון.

שם חל תקרי חרות חלח חירות, דקדקו דהול"ל חרות צלחות הר"י או דהו"ל לניכתה חקוק על הלחות ונשרש"א, ולי' נראה לונר יען רק צלחות הראשונות כתובים צונכתה חלחיס ננולח הדצור הוסק "חרות" (שונות ל"ב ט"ז) ולא צלחות שמיות (שונות ל"ד ח' כ"ח) ולא צונכתה תורה (דצרים ה' י"ט) ולא צכל התורה וצכל כתצי קדש ננולח רק צודד הוא חלל לחות הראשונות, ונכרח הוא לרנח ענווק להרחות חרות הדעת וחרות הנושלה לישראל נתנה ונחת חלחיס לצדו לענוו, בהתחלה וצראשית התגלות, אך הם קלקלו ונחשו צהקבלות הנפשיות הללו, והנירו את צודד החרות צעגל הזה צעשר חונני החונרי לזאת צאו רבי אלעזר ורצ אחח צר יעקב לדרוש צלדק את הדצור הוסק "חרות" על הלחות הראשונות, אלנול לא נשתצרו לחות הראשונות, אז נשאר צתורת השם תנוינה עדי עד צנענרס הנוקרי צחיות הדעת, ורצ אחח צר יעקב חונר חלנול

של ליפורי צהישיצה הגדולה בכל זאת היה לו ונשרה גזוזה
 צין גדולי הוולכות אשר ישבו בשוק העליון צליפורי, והוא על
 דרך ונלילת ר"ל (גיטין כ"ו ע"א) צן לילית הככה, ח"ד שיהיה
 כסחו ונוטלת צין גדולי רווי, כשהיה הולך לקבל פני קיסר,
 כן היה לרצי אלעזר צן פדה ונלצוש של אות ונשרה גזוזה
 הנקרא קדין צעת שהלך להקציל פני גדולי הוולכות, וכה
 לשם כי קדימו היה ונוטל בשוק העליון צין הגדולים רק צזכות
 התורה ששגה צהצתה תנייד והצן.

שם נסתלק אהרן וישצ לשונאל ונשה כ"י הרש"ש ונעיר ע"ז:
 נפלחתי על הרנו"צם צהקדונו לפי"הו צהתחלתה שכי
 היפוך הנוצור צכאן ע"ש, ואלי נפלחתי על הגאון הנוחפלא
 הלל הרנו"צם צפי"הו חוור צפירוש: וענין לנודו לישראל
 היה כפי שאוור (עירובין פ"ה דף כ"ד ע"ב) היה ונשה נכנס
 צחלו ונכנס חלו צתחלה אהרן וכו' וקתלק אהרן ויחזר
 ליונין ונשה רצינו, והוא חליצח דרצי יהודה שאוור לעולם
 אהרן ליונין ונשה חוה, וע" שם פרש"י אחרי ששונו צניו כ"י
 להיות אהרן שהוא גדול צל ויושצ ציוני, וכן וכוון הרנו"צם
 צלשונו ויחזר ליונין אשר אין קתירה כלל לאשר ונלפניו
 נסתלק וישצ לשונאל כי הוא ונחזיר על שיטת ר' יהודה
 ליונין ונשה היה חזר ופקס כותיה, ולפי זה יש להצין
 רחיה של הגה"ג ווי"ה"ר יעצ"ץ ז"ל שכתב כ"צ כ"ל ר"י
 פליג נני צהא שלח ישצ חלעזר ליונין ונשה חלח חלעזר
 ואיתור גצי הרדי הוו יתצי, הלל הרנו"צם פסק כ"י יהודה
 כאשר צארנו וצחונת הוא כותצ סס וישצ החלח לשונאל
 וי"ר וקטי ליונין אהרן, אשר לא כש"ס שלנו (חלעזר ישצ
 ליונין ונשה ואיתור לשונאל אהרן) אך גכ חלעזר ישצ
 לשונאל ונשה רציני ואיתור יחדיו נוולח איתור ליונין אהרן
 ופליג ר' יהודה נני צהא כפי פסקי הרנו"צם וד"ק היטצ
 צלשון רש"י ז"ל שונדייק יש שכי ליסצ צשונאל ונשה, כצוד
 הוא לחהרן וכו' והוא כדצרינו.

נ"ה ע"א והיינו דאוור אצדייני עפרש"י ואינו וניצן כלל הקונך
 ושייכות של עניייתו צשונים חל הא דאוונך דלריך
 לצרכו ולהענייד קיוניס לכך נראה לי לכוון צפרש"י ז"ל
 דרש שינה צפיהס צקי' צפיד להיות קרוצ לנולח השמועות
 היותר קשות, והו היינו דאוור אצדייני שאף צשונים צצבר
 עוונק הנושג ונעצד לים ונפני קולר הנושג בכל זאת לריך
 לעלות אחריס חס קרוצ חליך הדצר ונאל צפיד ע"י קיוניס
 שקרוצ צפיד הקיוניס אז אין גזוה ורחוק יעלרוך שתוכל
 לקנות התורה והחכונה, והו סוף הפסקו וע" ונרש"ח ופירוש
 רש"י ונצור.

נ"ח ע"א ונה נעשה שהרי חונרה תורה וצידו חצל ונדה
 כ"י ע"י הגהות ונר"ץ חות ז"ל כ"צ ונקח זה
 הוא צוכרה והתלמוד ונכה אותו צשם חונרה תורה וכו'
 וחולם יש לוור שמונשך על ונה שאוור רצ יהודה חור
 רצ לעיל חונרה תורה צחצל של חוסיס חונה, ול"ל פה
 וכתיב וצידו חצל ונדה וכו' שגס צווקר חולח ונפירש
 חצל ונדה כונו שאונרה תורה (שנוית כ"י) אך חלר וכו'
 שכלמוד רק ון ונשונית וע"י לקון.

שם וצידו חצל ונדה רש"י צנושכנ של יחוקל, וציד חליש
 קנה הונדה צנושכנ של יחוקל, וחס' ונגיה כ"י
 דהוא

חלונ'י לא נשתצרו לחות הראשונות, אז נשאר צנוענודס
 החוורי צהירות הונושלה, ושניהס דרשו ון שנאוור חרות
 על הלחות חל תקרי חרות חלח חרות, ולח פליגי צהורח
 חרות כלל, אשר אחר וניצן הפשטי והשטיחי הוא נרדף
 עם חקוק חרוש (ע"י רחצ"ע) והדרשן לא היה דורש חת
 הוונצן הראשון הגלוי, אך הוא היה דורש חת הקחוס
 והנכתר שאין חירות גדול יותר ונאשר צנוכתצ חליהס,
 חרות על הלחות שכתנו צראשונה לעס קגולתו להיות
 לנופת צדעה וצונושלה שאין כל חונה ולשון יכולה לשלוט
 צקן.

שם חס חדם ונסיס עלונו כונדצר זה שהכל דשין צו,
 לכאורה נראה שהוא ההפוך לנוצור ר"ח לעיל חס
 ונסיס עלונו כערוגה זו שהכל דשין צה, הלח ערוגה חלס
 שדה זרועה הוא כונו ונערוגות ונעשה (יחוקל י"ז ז') ונדצר
 אשר לא ילח לריעה הוא כונו (ירויה צ', צ') צונדצר
 צארן לא זרועה, והאיך יוכל ליהס לטני ההפכיים קגלה
 חת שהכל דשין צהס, לכן נראה לי לצאר על פי פרש"י
 ז"ל שהכל דשין אותו שאין צו גקות חרות, כלוור נפשו
 כעפר תחוח לכל תהיה, והוא ונאוורס צנדרים (כ"ה ע"א)
 ששעה חרס חת עלונו כונדצר שהוא ונפקר לכל, ונוליח
 ז' ונליו ג"כ חלל ערוגה, תרגוס ונערוגות ונעשה עוגיות
 ונפרש הערוך (אות צדד) [כליס וי"ג ונו"ק ד'] ונלי
 עוגיות ח"ר יהודה צדדי, תחיל נני חכי צריס תוספתח
 שציעית חלו הן עוגיות צדידין וכו' ועוד שונן ערוגות ולנוס
 עישין עוגה כדי שתחזק ויוני' ולא יתפזרו נוולח שעפר
 תחוח קציב חלין או קציב חפירת וניס שהכל דשין צו
 ונפני דקוהו נקרח ערוגה, ועוגה הסוצצ, לחת יחוס חחד
 לערוגה ונדצר שכתנו לונדרס חג כל חדם, ונופקר לכל,
 כן האדם שאין צו גקות חרות ועפר הוא תחת כפי רגלי
 הצוקסיס עליו, התורה נתנה לו צנותגה ותורתו ונתקיינות
 כי תורה יוקס ונפיה ווכל הנופלגות שצעס.

שם ע"ב צהצתה תשגה תנייד כגון רצי חלעזר צן פדה,
 ע"י ונרש"ח שהעיר על פרש"י לכאורה אין זה
 ונעלה לחורה שיהיה שוגג ופתי צעסקיו ע"י התורה וכו', לכן
 נראה לי לפרש ע"פי הנוצור לנו צש"ס צרכות (נ"ז ע"א)
 רצ חוגי ורצ חקי הוו קח קערין ליה (ל"ח צן פדה) גנח
 חונר לכו חדהכי וכו' חזיב ונשונו ונילח דצי ונדרשח ואיתי
 ואינוח לכי, ונה לונדו שאשילו צעת שהו קושרין לו חופה
 להשיחו חשה, היה ונסיח דעתו ונלחצת נסיס והיה ונראה
 חצה יהיה לחצת התורה כונסולל ונחצצה לרוך אחרי חוונתו
 הלדה כל נפשו ור"ח צן פדה היה ונכיר ערך כח החוונד
 הרוני (ע"י נדה כ"י ע"ב) וצ"ז נתן היתרון לכח חצת התורה
 לחה צלדק דרשו עליו הפסקו כפי תכונת נפשו הטורה,
 ונחה הצין פירוש הרנו"צם סוף תשובה, ונרצ"ד כפרש"י סס.
שם וכדינו ונוטל בשוק העליון של ליפורי, פירש רצינו חנחל
 כלוור היתה דעתו צתורה ושכה קדימו צשוק, ועיקר חקר
 ון הספר שכתב קדימו, אך חוור צלשון נפלח שהוא היה
 עוסק צתורה צשוק ההתון וקדימו ונוטל בשוק העליון וצונה
 נפלה צה צונועלותיו, לכן חלי ונשער שאוורו עליו שצח גדול
 שאף שהוא היה שוגה תנייד רק צעסק התורה צשוק התהתון

ע"ש לפיכך הוושגר ונתתו לכהן אחד דוונה לנזקלמן וועשרין רעב של צלרת צאה לעולם, ודור סגר כל ונתתו לעירא היארי שלא היה כהן לכוני עלווא אלף לדוד בלד ע"ד ושינוני לאז לפרעה (בראשית ו"ה ח') לפטרון ולנוורה (רש"י וסרזצ"ע) והוועיטו הוועשר והתרוונה ונחת הכהנים הנויחסים, נזחת צא העונש רעב של צלרת וכתוב וועיד עליו, היה כהן לדוד ויהי רעב ציוני דוד (ט"ז כ"ו כ"ו ופרשה כ"א ח') וקוויין קדרש ע"י תוס' עס ולפענ"ד וזה הנוקור שלא ליתן צטי ילדים סנדק לאיש אחד (ע"י יורה דעה רכ"ה).

שם ונרדין אותו ונגדולתו שנאמר (צונדר ל"א כ"א) ויאמר אלעזר הכהן אל חגשי הלזא, ערש"י חיעמש לירד ונגדולה שפסקו לו ונקוני הכי, ואלוי יש להעיר כי זה הכתוב שלעזר חונר אל חגשי הלזא ונזל דבר לראשי החלפים כאשר דבר ונשה פי עיורה כאשר כתב צעל הטורים הוא בעלנו ירדה ונגדולתו, ונוסיף עוד שונלד הורדה זו חפ"ה חיעמש דכתיב קרא אחרינא ולפני אלעזר הכהן יעמוד וכו' ור"כ שני דברים נשועים ירדה ועונש והבן.

שם ע"ב טן צנו יהושע צנו ערש"י וצתר יהושע לא חשיב צן וכפרש"י (ונגילה י"ד ע"ג) ונייהושע לונטה לא ייחס ח"ש, ושם צש"ס צנתין הוו ליה ע"ש ועי' פסקים (ק"י"ט) שלא זכיה לצן, ולפי זה ולפנוהרש"א ר"ל בלא ונז זכה, אלל צנות היו לו, וכל להלדיק הדרש של רבי יודן ע"הפ ופי' צדק את הצרחה צבל (בראשית כ"ד ח') שנתן לו הק"צ "צת" וננין לו זאת, אך הוא לירד וין הכתוב (בראשית י"א ל') חין לה ולד, שנתן לו הקצו (ונדרש רצה בראשית פי' מי'ט) שלא היה לה ולד צן זכה אלל צת היתה לו, כי הורחת ולד וורה רק על צן זכה להול"א צת.

ס"ד ע"א שחה רביעית יין אל יורה, ע"י הגהות הגאון ונהרש"ש זכורנו לצרכה על התוס' הגר"פ הגיה דתניא, ותינוח שנעלם וונוו דגם צונשה עס ("צ צ' צ') חיתא להא דר"א, ונרעתי לא נעלם ונהגר"פ הוושנה, אך הוא ונגיה לפי התוס' שנוציא הצרייתא כיון דאיכא רצון דפלוגי עניה דרצי אלעזר (ע"ש) ופולגותא זו רק צצרייתא ולא צונשה, וזו היא צדק י"ג ע"ג, דאי איכא העלונה צזה, יש להקשות עוצא על תוס' גושא, ונדוע וציא התוס' והכא דרנוח ציה וי"א כר"א בכריתות דף י"ג ע"ג, ולא יוכיח וין הוושנה הוושורשת צדק י"ג ע"ג, עסס ר"א חונר אס פסק צה או אס נתן לחוכו וי"ס כל שהיא פטור אך התוס' ונכוון רק על הצרייתא שנוצור ציתר הפולגותא ור"א ונדייק וין הכתוב יין אל תשת ושכר אל תשתו וכו' ולא כת"ק, לפיכך על כהן הגיה הגר"פ לפי כוונת התוס' דתניא צצרייתא שקיפו צתוס' ווכיח עליו ורק צצרייתא פסק הלכה כר"א, ואוקלקס תירגם חונר ונורו שיהי' וושכר כר"א שלרין דוקא יין הוושכר, דר"א סבר דשכר אינו עס רק תואר השעל וצאורו יין אל תשת שכר (הגאון ונלצ"ס), ויפה העיר הגאון כ"י צנתינה לגר שאוקלקס תירגם ונפי ר"א (או לפני כ"א) וכן הלכה, ושם בכריתות צצרייתא לרין להיות כן ר"א חונר 9

דהסוף צסי זכריה אלל וציד האיש קנה הוודה הוא ציחוקאל כאלו רש"י ז"ל תפס צטעות שהפסקו וצידו חבל וודה הוא ציחוקאל אשר הוא צלונת זכריה, חונס לפי דעתי רש"י ז"ל ונפרש צדיוק כנוץ צצין העיר והצית שנלחה ליחוקאל (יחוקאל וי) "צשגת ג"א ט"ז ס"ה" אשר שונה (קפיעול וי' פסקו ה') כתיב "וציד האיש קנה הוודה" הוא הוא ונה שהראה לזכריה (אשר נצא צ' לדרוש וצמן הצית נעלם וי' לדרוש ג"א ת"צ) צונקרא (זכריה צ' ה') ואשא עיני וסנה ח"ס וצידו חבל וודה "שיצנה צוהרה צרשיון ארתחשתא", ויפה העיר הגאון ונלצ"ס (עס צ' ה') וכבר צחרתי (יחוקאל ל"ז כ"ז כ"א) "והיה וושכני עליהם, צהות ווקדשי צתוכס" שעיקר הווקדש יהיה עליהם עכ"ל וזו נתקיינה ציוני זכריה, נזחת יפה פירש רש"י את הפסקו צזכריה (צ' ה') וצידו חבל וודה צונשכן של יחוקאל כאונר כונו שנופרש ח"ס ציחוקאל (וי ה') וציד האיש קנה הוודה צונשכן של יחוקאל, אשר לא נעלם ונעין הצדולה של רציו רש"י ז"ל הפסקו צזכריה, אשר לונותר השגת ר"ה, וצידו חבל הוודה הוא הכתוב צספר זכריה ולפירוש רש"י חבל וודה, והכתיב (קטי"ח) וציד האיש קנה הוודה (ציחוקאל) והכל כאונר אלל וושכן יחוקאל וצ"ז קורא הפעם הוודרה צחבל ופעם קנה הוודה, ור"כ יוכל להיות ג"כ שללאלות של צרול לונדרה, וונתרן הוא לתרעי לונדרו רוחצ השערים חין חלוק, אלל לא לתחונין, רק צחבל כונו שאונרה תורה, ולא חצין ג"כ השגת רציו חנבל שכתב והגירסא כנוס ופת"ל פשתים צידו והכתוב וקנה הוודה אשר הוא עס ציחוקאל (וי ג') חונס צפסקו ה' ונפרש כטוסחת הגוי' שלנו וציד האיש קנה הוודה ול"ע.

ה ד ר פ ר ק ש ש י

ס"ג ע"א אלף שהורו הלכה צפני ונשה רצן ע"י ונהרש"א והר"ף שנוקשים כיון שנופרש הוא צתורה ונהו הורא: שייך צזה, לכן כ"ל שהורו הלכה פסקה שנוליה הוא להציא וין ההדיוט, אשר ונפי ונשה שונוו "ונתנו" לא טרע עוד שנוליה הוא דוקא, אך צדק הנהוג צסדר הפשטו שיתנו ונתחלה חש, אחר זה יערכו ע"ים וגוונר, והיו ונוכרחים לשחול הורחת וננה זו להול"א חש הרצולה ונפי רצן ונשה אשר רק ונשה אל פה צטעם הוולה שיטעים יוכלו להצין כונתו ולא ונפי עלונס, וחצ"פ שהורו כראוי צכ"ז כגונר דינס לונותת שרפה צקרצתס חש זרה על הוונצה ונרעתא דנפסס צתורה ונליה ויוותו (ויקרא ג"ז ח') חזו הוונון התוכני, לפי ר"א, של הפסקו (ויקרא י' ח') ויקריצו חש זרה אשר לא היה אחס, שונדעתס עשו ולא צלוי להקטיר קטורת גס צאש זרה, כדונפרש הרצ"ע וקפורטו כפי ונחונרס פה, ורשצ"ס וציא חת הפ' ונתנו וטעה ווונאונר ר"א ול"ע. **שם** כל הוושגר ונתתו לכהן אחד וציא רעב לעולם ע"י עיון יעקב שונרע"צ לשאר כהנים וודה כנגד וודה וגי נראה על פי הוונצור צצרות (פרק ה' ונשה ח') ונקלמן וועשרין רעב של צלרת צאה, ותו"ע עס דצהרצה וקויוות נקטי וועשר והוא עס לכל הוונתות, וצבת (דף ל"ב) צצצ"ל דברים שליתי אחכס על התרוונות ווועשרות

חונר יין אל הבת ושכר (ויקרא י' ע"ג) אל השתהו כדרך שכרותו, ואינו גירסי הכי יין אל השתה ושכר אל השתה, (ע"ג) וסורת הש"ס זכריות י"ג ע"ג וההורה והנוליה להגול"צים לפי הרשב"ה) אך הוא ונצאר הגיון הנוקרה לעונות הת"ק שדעתו דשכר הוא שם ליינ ישן הנושכר ולכן ק"ל דיינ צאזהרה ושכר צויתה, ונצאר ר"ח דשכר ח"ט שם רק תואר הפעל ונצארו יין אל השתה שכר, ר"ל אל השתהו צאופן ונשכר ר"ל צלח וניס ונצלח הפסק צינתיים שרק צאופן זה ונזחר אל חם שותהו צאופן צלתי ונשכר פטור עכ"ל, ולפי הגיון זה צצריחה ולח צונסנה לר"ך להיות צתוקי דתניח ולח דתני, וצרוח הוא. שם כל החונר שנועה זו נחה וכו' ע"י הגהות הגאון הרש"ש שכי הרש"ח צח"ח כ' דזו נחה לצד ג"כ לא יאונה, והנה ונלחתי צאונחתי עוצח דחונרי כונה ונעליח ה"א שנועהה"א וכו' ותו קשה ונה הרנון ונן רועה זומת, אשר רש"י ונתרן נעריקין זו נחה, הכי צעצור שאונר זו נחה דוונה לרועה זומת, לזאת כראה לי שאיר נחונן לא ונעליח ה"א שנועהה"א לנחן את ר' יהודה חונר שנואל ח"כ רצח וניט חונר ונר הכי החונר ר"ח צרבי חניכ"א וני"ד רועה זומת וכו' והוא על דרך ונחונר (שצת ל"ד ע"ה) יאונרו זומת ונפרכקות זו את זו הלגוידי חכונים לח כל שכן, ופרש"י שס: ונפרכקות את שער הצרתה להיות נחה, ״ ונכ"ש רחוי צפשיעות שישצחו הת"ח זה את זה, ולא לדבר קרה זה על זה ״ (עיון יקצ) איפוא לזאת הוכיח על שאונר שנועה זו אינה נחה, ונן הוכחה של רועה זומת, הרועה יודע שהזומת ונפרכקות זו את זו להיות נחה, לזאת עליו נחונר סוף הכהנז, יאצד הין ונאצד הונה של תורה, ופרש"י כצודה של תורה, כי צכל דור ודור נונלח"ס ונקח"י שקר הדוצרים עתק צת"ח שצדור ונשפילים ערך הדושיהס, לקרוח לא ונעליח ה"א שנועהה"א, ועי"ז ונאצדים הונה של תורה לא להתגלות החוליה, וקופה להשתכה ונונו כפרש"י ז"ל, והדצרים וניוקדים ע"פ הגיון לשון רש"י שופרש נח"י טעונח חונר ונר הכי, זו נחה וזו אינה נחה וכו' והצן.

שם ע"ב שכיון רצן גונלח"ל צרוח הקדש, עי"י צהוקפות חע"פ שהיה שם זה רגיל צאונות והאך נוכל ליחס לרש"י צצצור זה רוח הקדש, ע"ש לכן כראה צעיתי שפירושו הוא ״ צאונה טעה לונדנו שכיון ר"ג צרוח הקדש ״ לח צעצור קריחתו ונצג"ח, אך השלשה דצרים הנוגעים להלכה לונדנו ונתוך שיחת חובין שגו, ע"ד שאונרו (ע"ז ע"ט ע"ג) שחפ"י שחת חובין של ת"ח לריכה תלמוד וע"י כוכה כ"ח וננהרש"ח שס, ועי"י פקחים ד' ע"ח חלון לי ונענלי וכו' שנחשצת שיחה קלה של ת"ח לכונה ענווקה שרוח הקודש דוצר ונתוך גרונה, והורחה והלכה פסוקה כלמוד ונכונת שיחה קלה, כן לונדנו כוננת ר"ג צשלשה הלגונדים הנזכרים, אך ונתוך שיחה פשוטה שגו שדצר אל אינעלי וחל ונצג"ח הכפרי (עי"י פקחים ח', צצ"ו כ"ג וערוך צאג) אשר שונו העלמוי היה כן.

ס"ה ע"א יוכלני לפטור את כל העולם כולו ונן הדין, פרש"י יוכלני לפטור לטעון על ישראל לפני הק"צ, ונזוקי כוכה (נ"ה ע"ג) פרש"י לפטור צכותי ח"י קיבל כל עומותיהם ופוטרו ונן הדין, ונודוע לח פרש"י כן פה, כראה צעיתי ע"פ שכי הערוך ערך פטור, שנחצצר ונלטרם צענעה ונסקפת והצן.

שם ע"ב צשלשה דצרים אדם ניכר צכוכו צכוכו וצנעכו לפי פירוש רצינו הנחל אשר ונפורש ג"כ צערוך אית כס, חם הוא וושל על הנועלורים הקשים, הנורעשים דעתו ונה היין, העשירות והכעס, כראה לי שונצצר תלמוד חכס ונזיון כר' חייח דלעיל דחונר כל הונח"יש ציינו יש צו וודעת של צצעים זקנים, וצכיונים הללו ניכר שדעתו חזקה

חללו (לרש"י) שכל הלדיקים קצלו צעולם הזה וועין השוור לעולם הצח וחלו לח קצלו כלוס לכך זומתם גדולה ונשאר הלדיקים, פירוש ״ להגן על דורס ״ (ס"ה) ונכ"ש רש"י צעלמוו כהיה צלער ונערה (ועי"ה ע"ז ע"ג) וקצל יקורין קשים לכפר על כל ישראל (ונלכ"ס ח' ס"י י"ג ס"ה) ? והוא היה צעל הונחונר צונקי כוכה (נ"ה ע"ג) לכן פירש רש"י היצז לפטור, צכותי ח"י קיבל כו' לח כן פה צציוצין צעל הונחונר הוא רצי חלעזר צן עמריה שהיה חכס ועשיר ונפלה, וצצרכות (כ"ז ע"ג) חונרו הנוחה רצי חלעזר צן עמריה צחלוס ילפה לעשירות והוא היה ונן הלדיקי שקצלו וועין העולם הצח צעולם הזה, ואין זומתם גדולה כל כך, לכך פרש"י היצז שיוכל לפטור רק צענעה להלדיק את ישראל ולפטורם צענעה ונסקפת והצן.

שם ע"ב רש"י דקתי אחר הנוקרה זה ואינו צכל הכותצים ושנוח צספר צן קירח הוא, ומוספות צסס ר"ח ונפרשי דונה"י קרח קדריש היערוך שועך לח צלר (ח"ז ל"ו ע"ט) כלונר צצעת לרה אל הערוך תפלתך עד כ"ל, וצחונת פסוק כזה נולח צכ' צן קירח (פרק ז' פסוק י') צערוך שוע אל ילר רוחך, ונפרש הונצאר: צעת שתערוך תפלתך אל ילר רוחך, ותתפלל דענה ללונה.

שם חונר ר' יהודה לח איצרח ליניח לחל לשיניה, לפי תכונת רצ יהודה (צן יחוקל) שהיה שוקך צהכלית השקידות יניס ולינות צהורה ולח השש ונלצטל ונלפניה את התפלה ולח התפלל כי חם ונשגשים יוס לשלשים יוס (ר"ה ל"ה ע"ה) קשה ונחונר זה להלנו לזאת כראה לי כפי גירסת הנהרש"ח ועיון יקצ דחונר ״ רצ ״ לח איצרח כו' הוא הנכון שר"י חונר רצו ״ רצ ״ (עירובין צ' ע"ג) חונר פתגם זה, אשר ונננהגי הייו להשתנור ונחל נפשו צונחכלו צונשתהו וצשינה להחזיק הצריחות (עס"ה) ועירובין מ"ד ע"ח שאין צשחול הענוג, היפך כאן, וצת קב"ע ע"ח ופקחים ק"ג ע"ח) נכון ליחס ח"ו ונחונר זה ששינה צלילה ונענויד את האדם על רגליו לעקרו צום.

שם חונר ריש לקיש לח איצרח קיהרח לחל לגירכ"א ונודוע ונשהנוט צלשון קיהרח ולח לינה, מ"ל לפי ונחונרו של ריש לקיש (צרצה שיר השיינים רחשו כחס פז) שאונר יפה לונדני ר' יוחנן שאין גרנה של תורה לחל צלילה, וכד הויחל לנעי צאוריחה ציונוח חס ״ וננהרח ״ לי צלילה וכן צרצה (קדר ונלרע פ"ט) לית אהון חונין חולפני ונה נהיר צחפ"י שדעתהו הוא שרוב חכונתו הנקרחת גרנה של תורה אין אדם יוכל ללמוד לחל צככל צהיר ונחור צהלו נרו עליו צלילה צנעיונה קדושה, צצעה שדעתו ללולה וקצציו השליך חס ורוע של חקד חן וחהצה ונשוק עליו, וחל ונחונר ריש לקיש צש"ס וצונדרש"י כיון הרנו"צס (פ"ג הלכות תלמוד תורה הלכה י"ג) צלשנו ח"ן אדם לונר רוצ חכונתו לחל צלילה ונחונר.

ז"ל וחלום רש"י (תהלים ס"ח) פירש לשון הכנה וצ"ס סוכה (ל"ט ע"ג) ונצוחר וחי' ונשוע דהאי ון לישנא דמוכח הוא, דכתיב ויון להם הוונך ע"ש עכ"ל, ואין זו קהירה כי על עלם הכתוב הוא שאנורו חז"ל לישנא דמוכח הוא ופרש רש"י (דניחל א' ה') ויון לשון הזונה, שאלל רש"י הפשטו להוד והדרש להוד, חולם לפי האונת ונה, צוונן הכנה הזונה ונהנה, עם ארוחה וזון ווכן קצוב נדדף ואחת היא, וכל וזון לריך הזונה כוונ שדרשו ע"הפ (ויקרא י"ז י"ג) אשר ילוד ליד, שלא יחלל צטר חלל בהזונה זו (חולין פ"ד וע' בתוספתא דערבין) ולתת להם לידה לדרך (צראשית ו"ג) שפי' ויני וזון ושהוא ונענין הכנה והזונה (הג' ונצ"ס צוונט) וא"כ ווכן וזון ככלל צוונט: הו' אך רש"י ז"ל ופרש לפי הענין שושעני קרא, לפי דרבותיהם ז"ל, והה הענין שווסקף רש"י ז"ל צפירושו לווסכת סוכה (ל"ט ע"ג) ויון להם הוונך צלורכי סעודה וושעני קרא (צדניחל א') ויון הוונך ופרנס הוונך והגן.

סוף פרק שמיני צעין יעקב ת"ר ג' היינן חינסי חייס וחלו הן הונלפה לשלחן חצירו וויי ששבתו וושנת עליו וויי שיסורין וושלסיס צגופו, והוא הנענתק ופרק הוציא (צילה ל"ג ע"ג) ואסונכתח להני שלשה וונלן מ"ל וון אחתו הפסוק (איוב ט"ו כ"ג) נדד הוא ללחסי חיה שוונצא ונקודס, נלמד וון סיפח דקרא, ידע כי נכון צידו יוס חשד, ווי ששבתו וושלת עליו והוא ע"ד הכתוב להלן (איוב י"ח ז"ג) יהי רעב אונו ואיד נכון לללעו, פרש"י לללעו אשמה ונתחנה רעב אחר כן איד ולער לו ונללעו הככון ונזוונן חלבו, והוא הככון ונזוונן צידו יוס חשד, והשלשית וון הפסוק שלאחריו (איוב כ"ד) יצעהו לר וונלוקה, הוא שיסורין וושלסיס צגופו, כוונך עתיד לכידור שהוא הוושל כלל הכדור הקוצצ, והוא הוונך צביפה, צכל הגוף של לאונויהו, ואסונכתח זו גס להלן (איוב י"ח י"ג, י"ג) והרנו של הלער עלנוותו וצדי עורו נאכל ווי שאין לו חלל חלוק אחד, הוא צלדו.

המוצא תפלין פרק עשירי

צ"ז ע"א דתניא ויכל צת כושי היתה ונחת תפלין ולא ויחור צה הכושי, ואשמו של יונה היתה עולה לרגל, עובדא זו וונצא צתוס' (ראש השנה ל"ג ע"א) כוונ ויכל צת כושי שהיתה גס ונצרכת, ונה נראה שהוא רק דצרי קצלה לחז"ל.

דף ק' ע"ב אסור לאדם שיהלך על גצי עשציס צשצת וושוס שנאנור (וושג' י"ט צ') ואץ צרגלים חוטא ערש"י חלונא הלך מני חטא קרי ליה והכא חיכא חטא שחולט עשציס עכ"ל ופליחה היא וניין עוד יש להוכיח שהכתוב וושעני צעציס, לזאת נראה צעניי, שוונן אץ כוונ חלל (גיטין ס"ט ע"ג) וסיוונך חלל רטיצח דסכר נהרא פרש"י שס: שס עשצ, וכן הוא צערך חלל עשצ שגדל צנהר, ופי' ואץ העשצ שחולט צרגלים חוטא, ואינותי צשצת, וכוונ הסס וסיוונך פרש"י שלא תחליף לשחית לה לשלשל ויצט לעלור, וחלל שס עשצ וכשהוא לה סוכרין צו נהרות כך הלח קוהס ע"ש כן פה ונחלק הש"ס ל"ק הא

חזקה ציותר על הונצנצלים הללו, ולכן הככון בגירכת ווס' דרך ארץ זוטא פ"ה, צארצעה דצרים "תלמודי חכונים" ניכרין צכיסן צכוסן צכעסן וצעניפהן, וחולי יש לכוון כונה זו צפרש"י פה, אך יש לי להעיר על הי"א אף צשהקה, כי צעלס הונדות צכח הרוח הונתרגש צאדם, כח הכעס והשחוק נשתיה, עד שהוונך החכס נתן היתרון להכעס ונשחוק צאנורו (קהלת ז', ג') טווצ כעס ונשחוק לכן צלדק יחכו הי"א הכח להשחוק כוונ להכעס, להציר עליהם, ולפי נוסחא של ווס' דרך ארץ זוטא ונה השתוות יש אל ת"ח צעניפהן אל השלטה, נראה צעניי לפי שלשונית חלו השלטה צכיסו צכוסו צכעסו קרוציס צווצטא נקט להו לסינונח (והרש"ח) נקיט מני חלל ת"ח שונדקדק צחלוק שלו (עיי' צ"ג כ"ז ע"ג ושצת קי"ד ע"ח) וונקפיד עליו וחלוק פירושו הונלצט העליון וצלעו פלודילו שצת קי"כ [הערוד], צככותן (דצרים כ"ג ע"ג כתרוננו) והיא עטיפהן ונונלח שלשונית חלו הארצעה צכיסן צכוסן צכעסן צככותן קרוציס צווצטא הנאנוריס חלל תלמודי חכונים שניכרין צהן כוונצור.

כיצד משתתפין פרק שמיני

פ"ז ע"א חיונתי ישצ עולם לפני חלהים עי' ונהרש"ח וז"ל, עי' פרש"י ולפי הקוגיא נראה דהכי פירושו ישצ לעולם לפני חלהים דהיינו צנוקוס חלהים ונוונחיס כגון רצי עקיציח ורצי שהיו וושיצין חת העשירים צכצוד לפניהם וכו' עד כ"ל, הצנת הקוגיא לפירושו כונשכת לונה שוונצא צדק פ"ה ע"ג דרצי ליה פנו ונקוס לכן ונאה ונה, רלנו לפנות ונקוס לשצת צין תלמודי חכונים, ועי' נדרש הפסוק (תהלים ס"ח ח') ישצ עולם לפני חלהים הווננוחיס והת"ח, ואני חצין קוגיא זו צוונן אחר, שוונציא ענין נפרד רצי ונכצד עשירים, כדדריש רצה צר וורי ישצ עולם, הוא על דרך חב' ישעי' כ"ג י"ח כי ליושציס לפני ה' יהיה קהרה נאכול לשצעה, אשר שס ונצורר כפי הונורח פסחים (קיי"ח ע"ג וקיי"ע ע"ח) שהוא ונאנורו של רצי צעלנו שכל הוונן השציעה והעונג ווכן לפני הת"ח היושציס לפני ה' וונגלין קתרי תורה חו טעווי התורה זוכין לונה שאנור צפסוק זה (רש"צס שס) ורצי חונר לרי' צן יוקי ששאל הני לונחן השיצ כך ולחצרך וכו' כן פה רצי ונכצד עשירים גוונלן חקדים ונזוונין ונזונית לתלמודי חכונים כדי שיוכלו ליצט לפני חלהים נגלות קתרי וטעווי התורה, והכתוב נדרש הינצ צגוני' חיונתי ישצ עולם לפני חלהים, אשר הוא צאונת הגיון האונתי של הפרשה זו שאנור דוד על עלנו (תהלים ס"ח ה') אגורה צאהלך עולונוס, שתכליהו ליצט עולם צאהל של תורה, ואריכת יווס של ונלך הוא רק לתכלית זו (פסוק ז' וח') ישצ עולם לפני חלהים, ואך צוונן שחסד ואונת ונטלרי חקר ואונת וון ינלרוהו לככללהו ונהשציעהו והס העשירים הוכוכיס והוככלכלים חת הוונך והת"ח שצדור, וצעד ונה זו הוה רצי ונכצד עשירים, לח צעד עשרס רק צעד קהרס לחכול לשצעה חת היושציס לפני ה' ולפירושו חין הלורך לדחוק לפרש "לפני חלהים דהיינו צנוקוס חלהים ונוונחיס" אך חלהים קדושים, וישצ לעולם הוא ישצת ת"ח אשר הנציא (ישעי' כ"ג י"ח) ונליין קדש לה'.

שם וון ינלרוהו רש"י ל' ונזונית, ועי' ונעיר הגלון ונהרל"ח

ק ד ש מסכת עירובין המוצא תפלין פרק עשירי נ פ ת ל י

הא כללים צאלא לחיס, חסור דהוה תולט, יצטן כתבוטן דני לטון רש"י, ולפי הש"ס ונצואר ונחך הכחוצ צעלוו ואלן ונין עטצ לה שגדל צנהר ונקרא אלן "הערוך" צרגלים שחולט צרגליו חוטא, והוא צאור ענווק וראוי לתצוק עליו. שם הרצה חרצה חלו שתי טפי דניס, הרצ"ע (צראשית ג' ט"ז) ונפרש עלצוק על דם צתולים וקפורט ונפרש דם הדות, והס דצרי הש"ס פה וכוונתס ג"כ על עלצוק, וצ"ר דרש עלצוק זה לער עיצור והרוך זה לער עירוי, והוא כנין תרגום חונקום חקני לערייכי ועדוייכי (ענוהרש"ח) וכן תרגום ירושלמי עדנה עיריין.

שם לניעות ונחיל ערש"י שאינו ונייל כ"י חולם קתס לניעות על דצרים שצנעה על תשניש, וכן צערוך ונחיל פי' צניעל צנעה, וחילי צרש"י היה כחוצ שאינו ונשונס צפני חרס וטפל פירוש האחר צרש"י העיב, ועוד שונקס לוחתו, דלפי הגירסא שלפנינו היינו סך, וחילי יס עוד לפרש כפי טעם החיל צנחת צלחט צחשאי ונצלי ונשאון ונעשיה, חס דרך הלניעות הוא חשר דצרו ונעשויו צנחת וצלחט ונצלי לטון וודצרת גדולות ונפשו, ונח הוי לטע וטפל רוח (צעשיידען) כי הלניעות היא ונודת העניס (עי"י חולר השרשים) ולחח טוכל ללמוד וודת העניס, השתיקס והקנידות, עלרת התפארות וחולפא יתירה, וכללי הוודות הוונצרים צלניעות, ונצבע החחיל חו תורת הטצע חשר צורא כל התולדה, נתן לנו ללמוד וללמוד לתקן וודות נפשותינו.

ק"א ע"א ח"ל הוהא וינחאי (צגנורח לרקי) לרבי יחשע צן חנניה חדקאה דבי צבו טויצס כחדק (ויכס ז' ד') ח"ל שטיח שפיל לסיפא דקרא, ערש"י ונחורש"ח וציתר צאור חיוור חני שדוונס להך עוצדח צחגיגה (דף ה' ע"ג) דהזחא חפיקורס דהרחה לרי יחשע צן חנניה סקתרת ונקיס ונעליטו והוא הרחה לו צינוו דעוד ידו נעויה וחין כאן סקתרתס גוורה ועיש צוהר"שח דלפי הפשוטו הוא לרעה חצל לפי הענין יס לוויר דלנוצה נחווה, לפי שרצ"ח היה ונפורקס צעל נלחון נגד החפיקורקיס כגון צהך דפ"ק דצבורות (דף ח' ע"ג) וצפרק ח"ט (כ"ט ע"ג) וצחלק (כ' ע"ג) שאנורו שס ונחי תהוי עגן ונחפיקורקין ללחס, כן פה השיצ דעוד לשצח הוא דחף הפשוטו (ויכס ז' ח' ד') חלני לי על הרע כפיס, טויצס כחדק הוא לרעה וי"ו סיפא דקרא וויכח דלשצח כאנור שוהדקיין, חו כחדקיס ווגיניס על הפרלה ונושוכת קוליס, דלח לפרוז צהס, כן הטויצס ונהדקיס, ודוויניס כחדק, וישר לנו ונוסוכה ונוסוכת קוליס, סוככת צעדטו (ח"ו ח') ולח יפרץ גדרטו, וענווק הוונצן הטויצס וישר צהס דוונס כחדק כקן ונגרה, שווגין על הפרלה והוא הכסון.

ס ל י ק מסכת עירובין.

מסכת פסחים

דף ב' ע"א ונחי חור, הוונצ"ס צפירוש הוונציות כתצ נקרא לילה חור כונו שקריין דצרים הרצה צהפכו, וכוון צזה לרצר צלישנח ונעליח ולח צהעדר ר"ל לילה, וכצר העיר הרצ"ע (שוות י"ד כ') כי לח יתכן צכל לטון שיהס פירוש ונלח אחת דצר והשכו, וני"ש הרצ"ע שס, רק צדרך הכווי,

ערש"י ונגילה כ"ה ע"ח הונכס צעירות והצן, והרצ"ד ז"ל כתצ צצחחילת הלילה יס צו חור דני"ס נקטו חור ונשוס ליסנח ונעליח, וגס זה הפיד, לוחת נראה לי דצחונת לטון לח ונקי ליסנח דקרא חור, וצוונצן הונקרא "חור" הבא ציחוס עם עגס הווס, ונגציל חת תחלת הווס להצדיל וון עלונת הווס, וצמן חצ הוא (כחניס ח' ג') ויקרא צו וון "חור" עד ונחלית הווס, ופרש"י וון חור סל תחלת הווס, ולפלח שהש"ס שלטו לח ונקסו ונפסקו צרוור זה, חוילס תנח דונחיתין הצח ללמוד על התחלת יוס הונחרת שונחחיל ונליל הקודס, ונשתונס צלשון לח ונקי סל הונקרא, יען שלח חונלח צכ"הק הגצלת תחלת הווס ונליל הקודס חך צלי כונו וון חור עד הלחריס וכדוונס, ולכן קאנור הש"ס (ג' ע"ח) ונחי טעונח לח קתמי לילי, ליסנח ונעליח הוא דנקט, רלטי לטון הקרא חו שפרש"י אחר לטון לח ונקי, והוונצן הוא ונחלת הלילה כונו (יונח פ"ג ע"ג, דהס ח' ע"ג) חור (סל) יוס הכפוריס, ונחפלל טצע שהוונצן הוא ונחלתת יוס הכפוריס שחור ליל יוס הכפוריס (רש"י סס) וצפרטו לפי חירושלוני (פ"ח ח"ה) דהצדיקה היא וי"הת דנוייתי לה ונקרא צראשון צאצנעה עשר יוס כ"י רצי ונח ושוורתס שיהו הווס והלילה ונשוונרין (ע"י יפה עיניס והרש"ש) ועי' הר"ן שונח תאנור וכ"י צודאי כונו על התחלת הווס ונליל הקודס כלישנח ונעליח דכתצי קדש שדרך התנח ונקיי הדעת לספר צלשון נקיס (רש"י) ועי"י חוספות צ' ע"ח פ"י ר"ת ועי' ציה, וצחונת חונלח צווקרא (וונצ"י ד' י"ח) כאור טוגס על חור הלצנה הויןך וחור והתנח ישוועטו לח לצדוק לחור הלצנה חך לחור הנר כתרגום של סורי (לקון ד').

שם יכנס צכי טויצ עי"י חוס' והא דנקט כניסה תחלת כ"י דאורחא דגני וכ"י וסגרות הרש"ש ונעיה, וצווקרא ונליו ג"כ צווקפר יציחוס וצווקפר יוליחוס (דה"ח ג' כ"ח) ע"ש צלשון הונפרש הוונכונה צסס רש"י עכ"ל ולח חצין הערה זו על רש"י חרצה רש"י ונפרש שס: כלי שרת צווקפר יוליחוס (תחלה) צווקפר יציחוס (חח"ז) ועוד ונח עניטו חל לעולם יכנס חרס תחלה צכי טויצ, ונ"כ צווקרא ונליו טעמד חצרהס ככנס צכי טויצ (צראשית כ"ד י"ח) לעת ערצ, וון ונחחט השונש, וחל צצוקר (שס פ' כ"ד) וכן חלל אחי יוסף (צראשית ו"ד ג') חו שונצואר צרש"י (צ"ב ק' ע"ג) צעוד חונס זורחת יל"ן צוונן ולח וינתן עד שתחשך והצן.

ג' ע"א ליסנח ונעליח, הגחון ונחורש"ש (צכחצות י"ג ע"ח) ונחלק צין לטון נקי לצין ליסנח ונעליח, ולפי דעתי לעיל, יס לוויר לרוצ צח צש"ס (כחצות ס"ה ע"ג, יצוות י"ח ע"ג, ק"ג, יונח ע"ה ע"ח) ליסנח ונעליח על כווי של ערות דצרי, שהונקרא דוצר צלשון נקי צלשון חכילה, (ע"י שצת ס"ג) וודצרת, וצידוע שופטי טעס זו תקרא שפת קדש, חך פה צש"ס וכן צווק' צרכות (י"ח ע"ג) ונשתונס הש"ס לענין אחר שאינו טוגע כלל צתשוניש, חך להיפך שלח חוורין כדכתיו, כתיצ רע וקריין הכל, ונשוס ליסנח ונעליח, חונס חס הונקרא צעלוו הוא ליסנח ונעליח כונו לגצי חור צודאי נקטו התנח הכלל, כדכתיו קאנורי חס נקרא לטון נקי הדוניה לחכילה לטון הקרא, וכונו כן וודצרת (וי"ח ח' י"ד כ"ג) שהפסקו ונכסו ערות דצר צכ"טו

ופיאה, הספך הוא על ויולי דעלוא "דעת שפתי" דעת
צני ארס צ'חין חורה ונוקרה ופי הכהנים :

שם והכתיב (שנוות ד') ויקח ונשה . וזה חידוש בקישיא
זו ונודע לא סלקא דעתא דנוקסן דיש להטיב רכיבת
החומר דוונה כרכיבת הגונל ונשים פחד שנותחא כנוצן,
ורחא לי שהנוקסן סבר לפי התירוח ונשים ציעתותא שלא
תפולנה ונעל הגווליס, התחזקו רבקה ונערותיה לרכוב
צפיקוק רגלים, חונס ונתחלה חין להרכיב נשים ונשים
לניעותא, רק בדרך ישיבה להטיבן על האוכף ורגליהן ישרה
צבת אחת ונשולצות, לפיכך נוקשה היטב ונודע ונתחלה
"ויקח ונשה וירכיבם על החומר" ולא הוסיבן כפי דרך
הלניעות, ולא קישיא על סדר הספור אך על גופא דעירא
שלא היה פחד ואין דרך כבוד צדק, וע"ז הטיב, התם
ונשים צניו שהן זכרים כתב לטון רכיבה ג"כ אלל אשתו .
ונקשה ונאציגיל (שנואל ח' כ"ה . כ') והכתיב ויהי רוכבת
על החומר (ועשות בכל השק"ן ו"ל והיה היא רכבת) חין
היא צעלונה ונתחלה רכבה צפיקוק רגלים, ונודע לא
התיעבה וישיבה על החומר בדרך לניעות, והכל צנוצן זה
חס רכיבה לגצי אשה חינו דרך כבוד הוא, ונשני התם
ונשים ציעתותא דליילא או דודו, אלל לעולם לנודע ונלטון
נקיה בתורה, שכל דבר היולא ונגדר הלניעות ונגונה הוא .
לריבין חנו להרחיק :

שם ע"ז ואי"ח. והא דלא נוקשה ון (שנואל ח' כ"ה ו"ב)
ותושר ותקס אציגיל ותרכב על החומר וחונס
נערותיה. קס שלס אלה לא שייך צה . י"ל התם ונשים
חונס נערותיה דאזין לקיבלה כתרונות, ולא תרגס דלנעיל
(ש"ח כ"ה כ"ז) דונשתנושין שרכבו גם הנה על חנורים
(הנוצאר) בדרך חירות ושירות לנלכה, אורחא הוא, כנו
שונשה ונקודם ונשים צניו אורחא הוא :

שם ונשים ציעתותא דליילא ע' ונשר"ח דנודאור דוד
חס אשאר ונכל אשר לו עד אור הבקר ונשונע דאז
לילה הוי : ונכל ונקום חין עוד הכרע שאציגיל צעלונה
עשתה דרכה זו צרלוא ושוצ צלילה, אשר חולי תנוח התינה
זו צנעס דוהרש"ח צאצ"ח ע"ש, אלל לדעתו ונצורר ציותר
ון (ש"ח כ"ה פסוק ל"ו) ותצא אציגיל אל כלל וכו' ולא
הגידה לו דבר קטן וגדול עד אור הצוקר, ראינו שעשתה
דרכה צלילה והיא צוהירות צפחד צלילות והיה היא רוכבת
על החומר, ותצא ותשצ אל צית צעלה צעוד לילה, ואח"כ
כתיב ויהי צצוקר, והצן :

שם הנהו צ' תלנידי כו' קנייה דהלל כו' אור ונוצנה,
הגאון ונשר"ש ז"ל כתב ע"ז, הר"ן ונציא צסס
הסוספות דע"ז דאור ונוקסין צנונאה אור ונוצנה וכו'
ותוניהני (צצבת י"ז). אור הלל עלנו ואין ונוקסין צטהרה
עכ"ל, ופלא צעיני שטעלס ונונו ונה שהעיר ונשר"ח
להלדיק הר"ן ו"ל ולפי דרכנו ששניהם שוים להאריך
צלסון נקי, ולקלר צלסון גכאי יש לפרש שעל השני אור
כן שראה צו דברי חכמה כו' שהראשון אפשר שלא כתבין
לדבר צלסון נקי אלל שכך מדונן לו צפיו צלי חוכמה אלל
השני ששונע ון הראשון ושינה לומר צלסון קלר ודאי
כתבין לכך עכ"ל, לזאת האי תלנידיא ששונע ונרצי הלל
10 ונפני

צכיוי שאינו יולא ונגדר הלניעות, וצלסון נקיה כזו לטון
הקודם צוחר השונה, וצערך שונס הקרא, קורח ליטנח
ונעליא הכא וצצרכות ונצרך שתיס לפניה נחאי ונצרך יולר
אור וצורח חוטר "כדכתיב קאנוריכו" וזו עיווק קושית הש"ס
סס, והצן :

שם וצאשה קראו ונשצ, ערש"י או על הכלי אשר היא
יוצבת . והוא ויקרא ע"ז פסוק כ"ג, רלוטו לומר צזה
לנודה התורה לספר צלסון נקיה שהרי צצ (סס פסוק ד')
כאורה ללרדין כל הוטכצ אשר ישכצ לחוד, וכל הכלי
אשר ישצ עליו לחוד, וכל הונרכצ אשר ירכצ עליו הצ, (פסוק ע"ז)
לחוד, ואילו לגצי אשה צזה נוכר הוטכצ (פסוק כ"ו)
או על הכלי אשר היא יוצבת עליו (פסוק כ"ג)
וחקר לגוירי חופן הונרכצ אשר תרכצ עליו הצבה, אך
ונצויא דקרא לנודעו זה ונשצ, כלי זה ונרכצ, כדחיתא
צתורת כהנים (ע"י תוס' צדיס שהרי צצ) ונפני גכאי
אלל אשה צזה להצורה רכיבה ופיקוק רגלים, זאת היא
תנוולית כונת תנא דצי רצי ישונעאל סהליצ דלתות תפגונו
לעולם יספר ארס צלסון נקיה, צצריס הטוגעיס צערות
אשה וכדוונה כנו שצארטו לעיל ונשאר ונקוונות צש"ס.
חונס הנוקסן הצין צהשקפה שטחית כי צאשה לא כתיב
ונרכצ כלל, ונקשה כדי ציצוא אל ההחלטה כל היכא דכי
הדדי ניכהו ונשתעי צלסון נקיה, וכל היכא דנפיקין ויולי
ונשתעי צלסון קלרה, אשר גם הונה כללי הגיון צתלנווד
וייוקדים ונדרטיס, חונס לעולם עיקר הנוצן לטון נקיה
היא צלסון כבוד הטוגע ללניעות, כפי עיווק הנוצן של
הנונליא כלל זה :

שם אלל צצרבקן לא, ת"ש ואוור ותצחר לטון ערוונים,
ע' ונשר"ח והס חכונים כונה שגאור חני חכונה
שכתי ערונה וכו' והוא רחוק לדרוש קניכות ונכתוב אחר
צונסלי, חו' (צ"ג) לזאת נראה לי שהר"ח היא ונוענת
חליפז (חיוצ ע"ז צ' ה') שונצצר ון חכונים (והס הרצנן)
החכס יענה דעת רוח, והולך ונצאר (ה') כי יאלך עונך
פיק, חס פיק יאלך קורחן עלונך (כפ"י התרגו) צערות דצה,
אז תספר גם כן צלסון נקיה לדבר דרך כבוד : וזו היא :
ותצחר לטון ערוונים, ונודיק היטב עתה פרש"י ז"ל :
"ווליה עלין כך" שאתה החכס לית כך, וצנוצן זה ג"כ
ציוילי דעלנווא לא ת"ש ודעת שפתיך, אשר ונשר"ח פירש
שפתיך, ונשונע חף ויולי דעלנווא גם שאין דצרי חכונים,
ולפ"ד הר"ח היא ככונה ונוענת חליפז (חיוצ ל"ב ז')
חונרתי יוניס יצצרו ורוב שנים יודיעו חכונה, חכן רוח
היא צאנטי, לכן חונרתי שונעה לי אחוס דעי חף חני,
צפירוש צרור שלא ונצצרי חכונים הוא ונצצה, רק ונדעת
עלנו ציוילי דעלנווא, ונה ישר לצו יגיד לה חותו יאור
(ל"ג ג') "שר לצי חונרי, ודעת שפתי צרור ונללה הוא
לטון נקי ונצורר כפרש"י ז"ל, וצקונטרס הראשון לונקבת
פסחים, העירותי כי הדיוק הוא ון דעת שפתי, שאיננה
דעת חכונים הס הכהנים אשר תורה יצוקס ונפיהס, כנו
שכתוב (ונלכבי צ"ו ז') ונפירש סס : תורת חונת היתה
צפיה כי שפתי כהן ישוררו דעת ותורה יצקשו

ונפני וזה צולרין צטורה ואין ונוסקין צטורה שאמר לשנאה, והוא צפניו שנה לקונו צדיוק ננורן לדצר צלשון קלרה ונוסקין צטוואה שפיר קא ונצצה ליה הלל בעלמו שנוצטו צו שהוא יורה הוראה ככחה צישראל על פי הוראה ונדויקת שהוא ונדקדק צה, ונזה (שצת י"ז ע"ה) ראה עוד להרין צסס התוספות. אך יש להעיר הלל חייב אדם לומר צלשון רבו (צרכות ווי"ז). ואפילו צלשון ונגוטה כההיא דעדיות (פרק א' ונצנה ג') שהלל ושנאי שקצלו ונשוניעה ואצטליון שהיו גרים ונשאר שפתם לעגי שפת ככריה, והיו אוננים **אין** צנוקס **הין** (ע"ש צפרנוצ"ס) וע"ז צנוקסה"ל אלא שאדם חייב לומר צלשון רבו" (וערש"י שצת ע"ו ע"ה), ועוד יותר יש להשליח דלפי תירון הש"ס כל היכא דכי סדדי כינהו ונשתעי צלשון נקיה, הלל אלל חייב אדם לומר צלשון רבו ונפרש רש"י ונצחר צנוקסה צכרות ה' ע"ה צלשון רבו אע"ג דתרווייהו כי סדדי הו פירושייהו אפי"ה קאוור ליה צלשון שלונרתיה עכ"ל ונפי"ו שפיר התלמוד צפניו, לפני הלל אומר צלשון רבו והוא כנגד הרין וקצרת הונטרש"ה, ופלא הוא שהנצחר (ציר"ד רנו"ב) לא ונחצו אלל כבוד רבו גם חייב אדם לומר צלשון רבו.

ע"י רנו"ב סע"י כ"ד :

שם לא תינח שונן פסול. נראה צע"מ שלא צל להחליף הפתגם הסגור "ונולא צו שונן פסול" הלל צכונה ונקומות (ונגלה כ"ה, קדושין ע"ה, ע"ז ל') צש"ס ונצח "שונן פסול, אשר שם אין כל שייכות אל שחן פסול כנוו סכא, ועוד אות וי' ואות יח' אינן ונוולא ונצטא ח' והצרה ונשונה וכי יש אפשרות להחליף שונן צשחן, אך הנכון הוא, כנוו שצחרתי אחי לקונן שנושג שחן הוא לשון לעג ודופי והוא עלם הנושג צלשון הכתיב של שונן כנוו (שנוות ל"ב כ"ה) לשנולה, ונפרש רש"י "לגנות צפ"י, האצן עזרה ונצחר: ונולת לשנולה שם התואר תחת שם הפועל, להיותם שונן ודופי ודצה. הרצב"ס אומר: לשנולה לדברי לעג וקלם, הנוצחר ונצחר: "לחשת דצרי דופי" ולכן אם הש"ס צל להחליטם "לא תינח שונן פסול, אלא אינח שחן פסול" לא צל להחליף, הו"י צח' אך צנוצן שחן צל לצרר ולצחר עלם כוונת שונן פסול, אשר צנוצן שחני צש"ס שונן פסול הוא רק על פסול ונשפחה, ור"ה להשערתי ונלחתי צרנוצין (שנוות ל"ב כ"ה) ח"ל, ושנולה ענין דצה רעה הוא לדברי חונקלוס (לאפקא שוס ציש) והוא לשון נורגל לדורות צדצרי צצותי שונן פסול, ואולי לדעתם זה שאומר הכתיב ותקח אזני שונן ונחה שלקחה אזני פגם האדם ודופי עכ"ל וזה נראה שהרנוצין חפץ להשלים ונשג של שונן צנוולס הנוקרה אשר הוא ל' דופי, אל פתגם רצותי השגור אשר צאוות פה צש"ס ונצחר צהדיח ונשגו על ידי התואר שחן פסול :

שם אלא אינח שחן פסול, רש"י "הוא עלמו היה גם ה"ה ונצזה קדשי שונים, כדקיינח לן צנונחות (י"ח ע"ב) עצורה הנוקרה לצמי אהרן כהן שאינו נורה צבוין אף צנוגוטה שצחס אין לו חלק צכחונה עכ"ל, לכאורה לשון רש"י אינה ונצנת כי צנונחות לא חכר כלל ונן ונצזה ונגוטה, רק כל כהן שאינו נורה צעצורה אין לו חלק צכחונה, אך לפי העיון נראה לי צרש"י דצר ענווק הנוגע להלכה לונעשה ונחה צתירון הש"ס לא תינח שונן פסול אלא אינח שחן פסול, כי כל ונעיין יקשה לפי הש"ס (קדושין ע"ו ע"ב) ונחי עינוח אין צדקין ונן הונצח ולנועלה, אי לאו דצדקוורו לא הו ונסקי ליה ע"ש, הלל לפי טעם זה טעל גם כן להקשות על אלא אינח שחן פסול שפרש"י ואין ראוי לשנוע, הלל אין צדקין ונן השנועט על הונצח ולנועלה ונשוס אי לאו דצדקוורו לא הו ונסקי ליה, ונחי אחי ל' התירון, הלל הדרח הקושיח לדוכתא, אך אחי רוחה צזה תירון ונסיק לעלם הקושיח אין צדקין, כי יש חילוק להכשיר

ונפני וזה צולרין צטורה ואין ונוסקין צטורה שאמר לשנאה, והוא צפניו שנה לקונו צדיוק ננורן לדצר צלשון קלרה ונוסקין צטוואה שפיר קא ונצצה ליה הלל בעלמו שנוצטו צו שהוא יורה הוראה ככחה צישראל על פי הוראה ונדויקת שהוא ונדקדק צה, ונזה (שצת י"ז ע"ה) ראה עוד להרין צסס התוספות. אך יש להעיר הלל חייב אדם לומר צלשון רבו (צרכות ווי"ז). ואפילו צלשון ונגוטה כההיא דעדיות (פרק א' ונצנה ג') שהלל ושנאי שקצלו ונשוניעה ואצטליון שהיו גרים ונשאר שפתם לעגי שפת ככריה, והיו אוננים **אין** צנוקס **הין** (ע"ש צפרנוצ"ס) וע"ז צנוקסה"ל אלא שאדם חייב לומר צלשון רבו" (וערש"י שצת ע"ו ע"ה), ועוד יותר יש להשליח דלפי תירון הש"ס כל היכא דכי סדדי כינהו ונשתעי צלשון נקיה, הלל אלל חייב אדם לומר צלשון רבו ונפרש רש"י ונצחר צנוקסה צכרות ה' ע"ה צלשון רבו אע"ג דתרווייהו כי סדדי הו פירושייהו אפי"ה קאוור ליה צלשון שלונרתיה עכ"ל ונפי"ו שפיר התלמוד צפניו, לפני הלל אומר צלשון רבו והוא כנגד הרין וקצרת הונטרש"ה, ופלא הוא שהנצחר (ציר"ד רנו"ב) לא ונחצו אלל כבוד רבו גם חייב אדם לומר צלשון רבו.

ע"י רנו"ב סע"י כ"ד :

שם וחד אומר כונצ הלעאה, ע"י אהלות פ"ה ונצנה ו' כגון זכ"ל של הלעאה שהיא ונפרכסה, והרנוצ"ס צפירושו שם: וזה הצעל חי יתנועע זכ"ל ונאד ונאד אחר חתיכה עכ"ל ונודעה אל דצר ונגוטה שאין צו וננש וצכ"ז ונפרכס וננתנועע צכ"ז, או אומר שהלעאה הידועה (גענויינע איידעקסע) היא "חלגייתא" (ויקרה י"ה, ל' צתרג"ו) ארוך ודק, ודקה ונן הדקה ונצה"ו ודוק (פערדינען) ונקלחו לעין זכ"ל ארוך" (טילדות הארץ ל' קל"ג), ונוולא שנונשיל ונשל הדיוט לחלקו ונן לחם הפנים שהוא דק ציותר, ועוד נראה לי לתרץ שההוא ארנואה ג"כ ונחי לשון ונגוטה אית ציה, (ע"י רש"י נליצין שהרגיש צזה) יען רוצ פסקיהם היה טלה (ע"י תוס' צד"ה ונחליה) ואם אומר הלעיטווי ונן החליה כצט היה (ע"י לשון רש"י ספו ל'), וחליה שתי"ו "לזכ"ל הכצט טלה וחלי" ע"י חל"הש, לזאת צל"ס אומר שהוא ארנואה "ונצז הטלה" הלעיטווי והוא לשון ונגוטה כנוו זכ"ל הלעאה, ורבי יהודה צן צתירח צדחי אומר צלשון לחה אינח לחה, קפו לי ונחליה", פתח צנוולת "קפו" והשלים צלשון "ונחליה" והוא שנה את לשון וח"ל צל"ס עיקר כוונתי "ונצז הטלה" ספו לי, וצגוורח הלשון "ונחליה ספו ל" ונייד כשפתח פתחי פיו צלשון ונגוטה כתפס, ואולי הוא היה ונן הונלטיטיס צעת הוה לפני הרנווייס "היותו שונחיס הוין האצושי צכלל"ו

(Odium genevis humani)

היא שצחה ונכופלת צרשיונות שלהם צזונן ההוא (ע"י ונח"הו שער י' ס"ו), וכי אכחנו אינן ונקריצין קרבן עכ"ס ואפילו קרבנא דקיסר, (ע"י גיעין כ"ו ע"ה), ואינן נותנים לעכ"ס לחבול ונפסחיה, וחייצים אכחנו קטלה, וצנתת ק' לפני חצרצן צעת חי ר"י צן צתירח היה עוד יד ישראל תקיפא, ולכן דטי צ"ד הגדול לנויקטליה דלא ליזיל ולינחא, להרחיק חרצן הצית (ע"י גיעין כ"ו ע"ה)

לחכסיר עלונו או צמו לעבודה וצין חכילת ונתנת כהונה, (עי' תוספות קידושין ע"ו ע"א ד"ה לריך שיצדוק) ועיקר אין צדקין הוא רק לגבי פסול ונשפחה לפסלהו וכן הכהונה, והיו נווכה צמושב "שונן פסול" פי פסול ונשפחה (הערוד) או שונן עבודה זרה (רציו חננאל בתוספות ונוח) אונס סחן פסול, הוא רק הוליא דצר ונגוטה ונפיה כדובר כצלה בעריות, כונו (שבת ס"ז ע"ב) חגשי ירושלים חגשי סחן היו אדם חונור לחצירו צונה סעדת היום צפת עוילת או צפת שאינה עוילת פירש"י, סעדת, תשוויה, צעולה, או צתילה וכו' והסבן שאינו מהר בלשונו ונשונש בלשון ונגוטה צקדשי שונים, צונתות כהונה, כונו סכהנא חד חונר על חלק לחם הסנים הגיעני כוצה הלעאה, ראוי לקחת ונוני חלקו זה סצין ונתנת כהונה, אונס עורכו לא נפסל ונעבודה, לזאת תירון הגנורא ונסיק לדינא לא תינח שונן פסול, דלא פסול ונשפחה הוא דפסול לעבודה, ולגבי עבודה צאונת אין צדקין חלל חונח סחן פסול, דהוא רק ונכזל את פו או לגבי זו צאונת צדקין אותו להעבירו ון ונתנת כהונה, וו נווכה צפרש"י סחן פסול, "הוא עלונו היה גם רוח ונצוה קדשי שונים", לחונר לא פסול ונשפחה הוא אך הוא עלונו, ונסיים רש"י ז"ל ונדיליה, חף צונגוטה סצקן אין לו חלק בכהונה, דר"ל אם הוא הוליא דצר ונגוטה ונפיו נראה ונגנורא דעכ"פ צדקין אותו דלא לתת לו חלק צונתות כהונה, חף דלא נוכל לפסול אותו לגנורי ונשם לעג לשונו (עי' רציו חננאל צקוף) ולפי דברי שינת רש"י ז"ל צמיה על יסוד החלונור צונתות י"ח ע"ב, ששם ונצור כל כהן שאינו נודה צעבודה אין לו חלק בכהונה, ונוסיק הוא חף וני שאינו נודה צונתות שנתנו לכהנים, אך ונגוטה אותו או אין לו חלק צונתות הללו, ועתה יחיר לנו חור צהיר צפסקי רנוצ"ס ז"ל שפסק צהלכות צבורים (פרק ראשין הלכה א') עשרים וארצעה ונתנת ניתנו לכהנים וכולן ופורשין צתורה, ועל כן נכרתה צרית לחהרן, וכל כהן שאינו נודה צהן אין לו חלק בכהנים ואין נתתן לו ונתנה ונהן, ורציו הסקף ונשנה שם ונצ"ח הש"ס הקוונן רצה ("ח ע"ב) ונתפלל על רנוצ"ס: ואינו יודע למה שניה רציו הלשון (שאינו נודה צהן, ולא חיו נודה צעבודה כש"ס) וכל סבן צונקוס שאשקר שיצא ונוני שרטי הצנת ענין עכ"ל, אך רציו ז"ל כוון בלשונו צדוק כוונן לשנות לשון הש"ס צכוונה ונוחדת, וכל כהן שאינו נודה צהן כלונר צונתות הללו הניתנו לכהן, להוליא שאינו נודה צעבודה גופה, כסוגית הש"ס ונחות, דלא נראה ונווכה ונסוגיא דפסחים כל היכא דנונאל צכהן רק לעג וצזוי לשון לזבל צונתות כהונה, ושאינו נודה צהן (עי' רש"י חולין קל"ג ע"ב שאונר בלבו דצרי הצל הן ולא ליה הנוקוס להקריצו לו קרצות חלל ונשה צדה ונלצו) צעלם וננתות כקדשי שונים, ונוקור זה כוצע רק ונש"ס דפסחים ולא ונונחות וחולין ששם ונצורא רק על עבודה להקריצו קרצות, ולפי"ז שינת רש"י ז"ל היא שינת רנוצ"ס הנויוקדת על ש"ס שלנו ח"א סחן פסול, והצן:

צט"ס ונוולת רחיה לזוי סדר צח"ל. והוא ונתנה צנספר חיו הים ככצ וחני ונלאת רחיה ונצוררת (גיטין דף ד' ע"ב) דחיתא שם ונוודינה לנודינה צח"י כיון דחיתא עולי רגל ונשכח שכחי ע"כ ואי חיתא דגם צני ח"ל חייצים צעליית רגל, ח"כ גם ונחולתה לחרץ לח"י ונשכח שכחי, עכ"ל ולפי דעתו חייננה עוד הוכחה ונגנורא זו, לפי התוספות פה ולקונן (דף ח' ע"ב) וני שאין לו קרקע ח"ל לעלות, ורצים הונה צח"ל, שאין להם קרקע צחרץ ישראל ואין עולין לזאת לא שייך צהם לונור ונישכח שכחי עולי רגלים, חבל צאונת גם צני חולת לחרץ ונחויצים לעלות אם רק יש להם קרקע צח"י ודצר צבור הוא, ופליחת הנויל הפלח ופלח היא, וצתגרות הג"ע רא"ע הזוי תורוין שליט"ח ונלאתי צחור ותירון "ח"י בלצין ח"ל היא, ר"ל ולא היה לו קרקע צח"י" והוא סיוע לדברי. (ועי' ירושלמי פ"ג הלכה ח' הראיון רש"ב):

שם ז"ל צדוק ונה דיניה. פרש"י צדוק ודע ונה כתיבתה צו. וכדוניה נולל (כחוצות ק"ד ע"א) חלל נח נפשיה דרצו חונור ליה רצן לצר קפרח ז"ל עיין: ושם הגירסא חונור ליה נח נפשיה חונר לכו "אהון קאונריתו וחלל לא קאוינח". ונשם נראה דיהפ לדר צלשון נקיה צפטרית רציו" כגון פתח ואונר חרללים ונלוקים אחזו צחרון הקורש" ונלדר צלשון ונגוטה" נח נפשיה" וצגנורא שלפניו חינו ונצורא וי"ע נח נפשיה לשון ונגוטה היא, ולזאת חקר פה צגנורא הגירסא" חחון קאונריתו (אשר צעל עין יעקב הוסיף ונדיליה) אך חלל לא קאוינח "דנח נפשיה", ולא היה נוספיד צקמון דהתם, אך "צכ" (וצר קפרח לא צכו), אך צצין וי"ע הושח שנה נפשיה הוא לשון ונגוטה, כי חששו כל כך לציני השחונש צלשון ונגוטה זו צאונת (שם ק"ד ע"א) כל ונאן דאונר נח נפשיה דרצו ידקר צחרצו. ולכן שונה ונצדיל שפיר צין קמון לשונם ללשונו והגירסא ככונה היא "חחון קאונריתו וחלל לא קאוינח" לא כן הבא, חבל הנויצן אחד הוא:

ד' ע"א ההוא דאונר חזו דמי חונרי ש"ע ונדן קחתי וכו' לכאורה קשה ונדע נקט האי עובדא ונשם ההוא דלעיל ונה לשון ונגוטה יש צה. לכן נראה לי לונר צלשון הזה ונשונעיה ונגוטה צהלכות דרכי האונורי, כונו (שבת ס"ז ע"ב) האונור דמי דמי (רש"י התחזקו חצותי) יש צו ונשם דרכי האונורי, ר' יהודה חונר אין דן חלל לשון ע"ג. וחי"צ ונשם קורא צשם ע"ג. ואשונעיון הבא שאין לשון ונגוטה צהלננו, כשא"ר סחברים לעננה, אך יש להסוך אותן הפתגמים לנצוה, כי ונדן קחתי, וכן הנשחריים:

שם צדוק ונלפרא ערש"י דצטלנח חור ינונח הוא ח"כא לתרובי דונתיתין כוני צשם קאונר, לכאורה קשה שאפילו חור ינונח הוא, ויכל להיות פירוש ונתתין חור ל"ד צדקין, רק תחלת היום, כונו שנווכה הש"ס לעיל ון סתוצים, וכונו שהיכתתי חני לעיל (צ' ע"א) ציותר ון סתוצ (נחוויה ח' ג') ון חאור עד ונחלית היום שהוא ונצדיל צין תחלת היום לצין ונחלית היום, שהוא ונשם שעות, חבל אין לפרש חור ל"ד צדקין, צשם קאונר שהוא הנגיד

שם צתוספות בלצין ח"ל. ע"י ענף יוסף שונצ"ח הושגה לונלך, (ריש הלכות ק"פ) שכתצ ולא רחיתי שיפטרו

הנגוד אל תחלת היום. לזאת נראה לי לבאר עיווק כוונה פרש"י ז"ל דשכונא אור יונוא הוא איכא לתרולי דנותניתין מני צטס קאנוה, שהתנא סובר שנותן צדיקה היא ותחלת שם, אך ושוס זרזין ונקדינין דכתיב * וכו' זה התנא באות ללונדו. שזדוקן ונלפרא חסו ונוכח בלשון הווסנה אור ל"ד זדוקין, ואז לא תקשה בזדוק ונלפרא, אבל השתא תקשה בזדוק ונלפרא, אשר היא עיקר הקוסיא ולשון רש"י ונזוחרת ציזתר כשתעיין זה היעבז וכסן כגירסת הר"י:

שם דילונא ונסכא ליה שוועתיה וכו' עיין שלטי הגזורים ובגדי יטע על הוורדכי תקל"ב. (י"ח) ד"ס גם ספרא להיפך להחזיר יותר בלימוד ונבאכילה, שאין לה גבול ונש"כ באכילה וק"ל, ול"כ אפילו להאי טעונא שאור הכר יפה לצדיקה בלימה וציוס ואז ונלין גם הצעלי צתים צצתיסם לאור הוואי ועכוז ונורה תלוי צזה (הר"ן) וי"ו ונוכח אני להחזיק גם כן הטעם בתחלת הלילה ושוס זרזין ונקדינין לנולות כדלעיל. ונולא קוס הש"ס אור רב כחונן ווקיס הטעם עוד וכן אור חז"י, הלכך סרו כל הקוסיות:

שם ע"ב צציעול צעלונא, דכתיב תשציתו ולא כתיב תצערו. והשתתה בלז היא השצתה ע"כ לשון רש"י. וע"י הר"ן ונפקא לן ודכתיב תשציתו. וכלס נוהיס אחרי הנפקא לן שווצור צט"ס, אונס רק זו סצרת רש"י ז"ל, ובספרי נפקא ונלח יראה לך צטל בלכך (עיין כסף ונכה פ"ב הלכה ב' ויהי חונן) והכסף ונכה שווציא חס הספרי ונוסף ח"כ ודכתיב תשציתו, וזו דעת רש"י לבד. ורש"י ורננ"ס סוצרים סצטול יוכל להיות בלז, והרגוס אונקלום (שוות י"ב ג"ו) שוותרגס תשציתו תצטלון אינו עוד כדעת רש"י (עיין בתיבה לגר וצפי" להג' ונלצ"ס סקוצרים התרגוס אזל לטיעת רש"י) כי רק צצמן הפעיל וותרגס תצטל והוא צפעול ונוש, אונס צצמן הקל (שוות כ"ג י"ב) וותרגס תשצת תווח, והוא הפך ונלצ"ס ונלצ"ס סכתה ונל' סצת (ונכילתא שוות כ"ו) שפעל סצת ונלין הספק דצ הוותרגס ע"ש, וח"כ לדעת התרגוס תצטלון צפעול, לא יוכל לסצור הצטול הוא בלז כרש"י ז"ל כונו סתרגס לא יצתו (צראשית ח' כ"ב) לא "יצטלון" ונלהתנהג כסדרן, וכל צטול צהרגוס כפשוטו השצתה צפעול ע"ד וצטלו תווחות (קהלת י"ג ג') "ויהצטלון ככי פונך שניכד":

שם ע"ב היכא דשכיח הזיקא שאני שנאור (ש"ח ג"ז) ח"ך אלך וכו' ויאור ה' עגלת צקר תקח צידך וגו' לכאורה קשה לפרש"י עיקר הראיה הוא ון ח"ך אלך אע"פ ששלוהו של ווקוס היה הרי היה ירא, למה ונציא סיפא דקרא כלל. לזאת נראה לי דהראיה העקריה היא באונת ונסיפא דקרא זה שהקצ"ה סכים לדעה זו שאין אדם ונחויצ להכניס עלונו צככנה אפילו צווקוס ונזוה, כלוור כל עלונו של ונזוה לא יעשה ונפמי הסכנה כדעת פליונו צצדיקה והקצ"ה סכים שלא יעשה הווארה, ולך אשכחך אל ישי צית הלחוני" (ג"ז ח') כאשר ליה ונלפנים, אך ליה ונזוה אחרת: ויאור ה' עגלת צקר תקח צידך ונאונת לזוה לה' צאתי, וזו אחרת שלא ילך כלל צצליחות ישר אל צית הלחוני אל ישי, כי אז הסכנה קרובה לצוה צשונו

ההגוד אל תחלת היום. לזאת נראה לי לבאר עיווק כוונה פרש"י ז"ל דשכונא אור יונוא הוא איכא לתרולי דנותניתין מני צטס קאנוה, שהתנא סובר שנותן צדיקה היא ותחלת שם, אך ושוס זרזין ונקדינין דכתיב * וכו' זה התנא באות ללונדו. שזדוקן ונלפרא חסו ונוכח בלשון הווסנה אור ל"ד זדוקין, ואז לא תקשה בזדוק ונלפרא, אבל השתא תקשה בזדוק ונלפרא, אשר היא עיקר הקוסיא ולשון רש"י ונזוחרת ציזתר כשתעיין זה היעבז וכסן כגירסת הר"י:

שם דילונא ונסכא ליה שוועתיה וכו' עיין שלטי הגזורים ובגדי יטע על הוורדכי תקל"ב. (י"ח) ד"ס גם ספרא להיפך להחזיר יותר בלימוד ונבאכילה, שאין לה גבול ונש"כ באכילה וק"ל, ול"כ אפילו להאי טעונא שאור הכר יפה לצדיקה בלימה וציוס ואז ונלין גם הצעלי צתים צצתיסם לאור הוואי ועכוז ונורה תלוי צזה (הר"ן) וי"ו ונוכח אני להחזיק גם כן הטעם בתחלת הלילה ושוס זרזין ונקדינין לנולות כדלעיל. ונולא קוס הש"ס אור רב כחונן ווקיס הטעם עוד וכן אור חז"י, הלכך סרו כל הקוסיות:

שם ע"ב צציעול צעלונא, דכתיב תשציתו ולא כתיב תצערו. והשתתה בלז היא השצתה ע"כ לשון רש"י. וע"י הר"ן ונפקא לן ודכתיב תשציתו. וכלס נוהיס אחרי הנפקא לן שווצור צט"ס, אונס רק זו סצרת רש"י ז"ל, ובספרי נפקא ונלח יראה לך צטל בלכך (עיין כסף ונכה פ"ב הלכה ב' ויהי חונן) והכסף ונכה שווציא חס הספרי ונוסף ח"כ ודכתיב תשציתו, וזו דעת רש"י לבד. ורש"י ורננ"ס סוצרים סצטול יוכל להיות בלז, והרגוס אונקלום (שוות י"ב ג"ו) שוותרגס תשציתו תצטלון אינו עוד כדעת רש"י (עיין בתיבה לגר וצפי" להג' ונלצ"ס סקוצרים התרגוס אזל לטיעת רש"י) כי רק צצמן הפעיל וותרגס תצטל והוא צפעול ונוש, אונס צצמן הקל (שוות כ"ג י"ב) וותרגס תשצת תווח, והוא הפך ונלצ"ס ונלצ"ס סכתה ונל' סצת (ונכילתא שוות כ"ו) שפעל סצת ונלין הספק דצ הוותרגס ע"ש, וח"כ לדעת התרגוס תצטלון צפעול, לא יוכל לסצור הצטול הוא בלז כרש"י ז"ל כונו סתרגס לא יצתו (צראשית ח' כ"ב) לא "יצטלון" ונלהתנהג כסדרן, וכל צטול צהרגוס כפשוטו השצתה צפעול ע"ד וצטלו תווחות (קהלת י"ג ג') "ויהצטלון ככי פונך שניכד":

ד"ע"ב ונרת ונר עיין הוספות והר"י על ע"י שווסציר כוונת הוספות. אך לי נראה לצרר טיעת הוסקי אחרי דילוף נרות ונר יחדי צצוודחי לחוונרא היא, איפוא לזאת גם היפוש נרות של לפנים (ח' י"ב) לאו קולא היא כדס"ד, אך גם כן חוונרא כדווכה סיפא דקרא ופקדתה, לצער חונן זה ולצדוק אחריהם, הקופאים על שווייהם, ודיוון ונוש לנר י"י וכוונת הוספות ונזוחרת,

* והוכחת טלחת ון הש"ס גופא וכו' תיווא זרזין ונקדינין על כרחו גם כן ונחויצים להסציר שעיקר הצדיקה היא צצית, אשר אינו נכלל באור ל"ד רק אור ל"ד ושוס זרזין נקיע התנא ועיין צזה:

ועיון יעקב הדרש זו לנוותר והדיוק דחוק. לזאת נראה לי
 צצאר רחוצות ע"פ הש"ס (עירובין כ"ה ע"ב), וצצאי
 לריפין, (יוטצי אהל ונוקסה) נשיהם וצניהם אינם פלהם
 ע"ש רש"י צצאור וקדושין פי לפי שהעיר עוצה וואין איש,
 ולפיכך אין האהל שלם. אונס להיפך דרשו (שבת דף ל"ו)
 וילכו לאהליהם (וולכים א' ח') שונלחו נשותיהם צניהה. וכן
 שצו לכס לאהליהם (דברים ה' כ"ז) לנשותיהם. או הצניהה
 גדולה שצחזיתן ונוקס רחוק יונלחו אהל שלם כל יענן
 ונשותיהם צניהה, וה יסוד וסוד אהל סכן צאדם (תהלים
 ע"ח ס') שתונלחו אהלך צטלוס :

שם ושחין לו קרקע אין עולה לרגל, רש"י קרא קנאה,
 ע"י תוספי וא"ת והשתח את לונה לי וע"י יפה עינים
 ע"ש ול"כ לומר צפרש"י קרא קנאה לכדרי אנוי אהת, לח
 הקרא צאונלע ולא יחנוד, אך תחלת הנוקרה הוא קנאה שכתוב
 צפירוש (שמות ל"ד כ"ד) והרצתתי את גבולך, הוא הצניהה
 לקנין ועלמות הקרקע השייך לאדם, כמו וצתי גבולך (שמות
 כ"ג ל"ח) וצצו צנים לגבולם (ירמיה ל"ח ע"ג) וורה על
 הנחלה וניי שיש לו קרקע, וע"ז נופל סיפא דקרא ולא
 יחנוד איש את ארבע אחרי הרצת גבול לך כנוצן :

שם פירות גיטוקר. ע"י רש"י ונהרש"א, אכל קשה ונדוע
 הופש רק הכי כרי דצרים פירות גיטוקר וחוני נצריא,
 שחקרו צירושלים, נראה לי לתרץ שצעל הונלחור ונחקר
 צירושלים ונה שונלח צנדריה, כנוצור צנוסי, ונעשרות (פיג,
 ונשה ז' וצערוד צטעות) שנוקס צארץ לצי (ע"פ רנוצ"ס)
 קרוב לצצריא (ע"י ערוד) שיש צו גמות ופרדסים ופירות
 ונחוקים, שקראה החורה כנרת (רנוצ"ס) ותרנונו (צונדצר
 ל"ד ע"ח) גיטוקר. לזאת וני שיש לו קרקע קרוב לצצריא
 נהנה ונפירות והנים החנוים, אשר הוא ונעלה לירושלים,
 וצעת שהוא עוזב את ארץ החנודה הלח הצניהה החורה
 לא יחנוד איש את ארבע, וזנה נסנון כאן, ונפני ונה חקרו
 הנותנות הללו צירושלים ונפני שהיתה נונלחת עלייה שלא
 לשונה כנוצור צצ"ס :

י"ד : צחלל חרצ ע"י ונהרש"ש שתקן טעות הערוך וייתר
 יש להפליח על הרנוצ"ן (צונדצר י"ב ע"ג) "שצכתוב
 השני שאונר והזה על האהל כתוב וכל הכוגע צנות או צעלס
 או צחלל" שס כתוב ועל המוגע צעלס כ"י ולא וכל
 נוגע צחלל. ופלא :

י"ז ע"א וני כתוב ונגע ככפו. ערש"י היינו שרץ, והכתוב
 קורא לשרץ כקף וע"ש צתוס' "ועוד לונה קורא
 הכתוב לשרץ כקף. וע"י חכנות שלונה שס. ולי נראה שכקף
 הוא שס ונשתתק ורצ שתופו ורוב הסנויכות (ע"י ספר
 חותם חכנית ונר"ח צדרשי ז"ל שער ל"ט) נשתתק גם כן
 צסנויכות אל שקץ ושרץ, ונחה ועל כקף שקולים (דינאל כ"י
 כ"ז). ונוצור לנו ציתר שכקף ונשתתק לשקן ונחעב וערוה.
 ונ הפסוק הנופורש (דברים כ"ג א') ולא יגלה כקף אצוי,
 צארו רצותיו (צמות ל"ז ע"ח) כקף שראה אצוי והוא ונונש
 הפסוק צצקפר ויקרא (פרשה כ"ו, ע"ח) ואיש אשר ישכב את
 אשת אצוי ערות אצוי גלה, נרדף כקף עם ערוה, וצמוצן
 זה נצין הפסוק (ישע"י ל"ב) ולא יכקף עוד ונרדף, אשר

צטנוע שחול כי הלך צונלח קרן טנון צידו אל צית
 הלחוני, וצככנה כזו אינו ונחויצ להכניס את עלונו, לח כן
 צהנך צונלח ה' לעשות צצח צעיה, כן הוא דרכו של
 שנואל, אשר גם הנערות ידעו "כי היום צח לעיר כי צצח
 היום לעם צצנוה, כי לח יאכל העם עד צוחו כי הוא יצרך
 הצצח" (שנואל ח' ע"י צ"צ י"ג) או אינו נראה שום הרגש
 תנועה צצחיותו. ודעה זו היכח דכתיב הציקה לח יכניס
 אדם עלונו צככנה, היא וניוקרת צכצצי קדש, אצרהס
 אציו חונר (צראשית כ"י ע"ח) והרגוני על דצר אשתי. יחק
 חונר (צראשית כ"ו ז') פן יתרגוני אכשי הנוקס על דצקה,
 גם עוצדיה (וולכים א' ע"ח צ"ג) חונר וצחתי להגיד
 לחאצו ולא יונלחך והרגני, אף שאלה השלנוים היו צנוחים
 צהללת הצורה אותם ווכל לר והורג נפסס צדון, צכל זאת
 לח חפלו להכניס עלונו צככנה צנוקס שהככנה קרובה
 ולח חשצו על זבתם שרוח והללה יענווד להס צדרך נס
 לככה ונחיותיהם ונהס כוכל לננווד דרך הנונולע הלזו
 צאונות השגחת הצירח צ"ה, וגם הש"ס היה יכול להציח
 רחיה ונדרכיהם, היכח דכתיב הציקה שאני, אונס הרחיה
 היתר נלחת היא סכן ונפורש שהסכים הקצ"ה לדעה זו היא
 ונצורת ציתר ונפסוק זה צצנואל (ע"ז צ"י) ונסיפא דקרא
 אשר לתכלית זו ונעתיק הש"ס כל הפסוק כמו שצארנו
 לונעלה :

שם וננווד שתחא פרתך רועה צאפר ואין חיה ונחקה.
 הח דתיח איסי צן יהודה חונר. היא צפי רצותיו
 הנופרשים כחדה צלי פתרון, הליך הוא אף רנו על הין
 חיה לפרתך שהוא ונחליו "כלפי שאונרה חורה", התוספות
 פותר" את ארבע הטפל לארבע והוא הפרה ותרנגולת,
 והנוהרש"א כותב ע"י "והוא דחוק", ונ"ש וגם הר"ף על
 הע"י אינם פותרים עוד חדה סתווה זו. והגאון ונהרש"ש
 ז"ל ונוליח לו הונלח חרשה ונולינו לשון איש גם על
 שאר צ"ח ונחליף פני אדם צפני צהנה לונען דרש רחוק
 צכתוב שאונרה חורה צפירוש והוא פלא. לזאת חונר אי
 כי דצר פשוט וצרוח הוא אללי כי צפרשת פסל לך (שמות
 ל"ד) ונחזיר הליווי והנוליה ונן פרשת שנות כ"ג, ושס ונצור
 ושחתי את "הלרעה" לפיכך וגרשה וכו' ורצה עליך "חיה
 השדה". נולח שהלרעה היא ונחקה פרתם וכן החולדה וחיה
 השדה אכלה חיל הגוים אשר ונוכרחים היו להגרש ונן ארץ
 ישראל, לזאת ונצטיח שגוי הארץ הזאת. אשר עוז ארץ
 הנושכלת ונחנות הלרעה אשר שלח צפרתו ותרנגולתו עתה
 צהיותו תחת יד ישראל ואין כל חיה ולרעה ונחקה צארץ
 נראה, צכל זאת לח יחנוד איש ככרי הנזה להסיצ אל
 כחלתו אשר היא כעת ארבע והיא הצניהה ונפורשת כלפי
 שאונרה חורה שנות כ"ג פסוק כ"י הנה אכבי שולח ונלחך.
 היה שונה איסי צן יהודה השלימה אלל צני ישראל צשעה
 שהוא עולה לראות לפני ה' אין החנודה הטצעייית אלל צני
 אדם לרכשו אשר רכש לו ונלפניה, תשלוט עוד צו לכצוט
 את ארצו וחדונתו אשר נגרש ונשס ונהלרעה וחיה הנווקת.
 והוא צאור צרו ונוקצול אל הלצ. והצן :

שם צחורה וננין, ותונלח אהלך צטלוס. עיין עץ יוסף

ר' יונה אצן גנאה, והנפרשים אחריו יבארו לא יסתר עוד ונוקד, והוא קוד ונסתה, אונס עיקר הנוכחין הוא לא יתעצ ויסקן עוד ונוריד, אשר הכניח בלוחו הקפיעול (ט"ו) ונכנה אותם צנים כחשים לא אצו שנווע תורת ה', אשר אונרו לרואים לא תראו ולחמים לא תחזו לנו נכחות, והיו הרואים החמים הנורים צעם לסקן ולתעבה צעיטתם, עתה יתהפך הגלגל ולא יבכך עוד ונוריד, ואזיך תשווענה דבר ונאחריך, צגוד אל הקודם והוא האונת :

שם צתוס' פ"ה דנגע צכנפו היינו סרן אל הלחם וכו' וזו טענת רש"י שאונר (לעיל ט"ו ע"ג) דלי ונשום כקף שהוא ראשון כוליה צגד ננוי ראשון הוי ונח' אריח דנקיט כקף וכו' לעונות טענת ר"ת שנופרש דהסרן נגע צכק ונעשה ראשון, כלומר הצגד ע"ש ועתה פליאה גדולה על רש"י צעלמו צצפירושו לסקר חגי (חגי ז' ז"ב) ונפרש להפך אדרבה כטענת הר"ת, שנופרש ונגע צכנפו לא נגע צסרן עלמו אלף צצגד שהוא ראשון, והוא וננט פ"י רצינו הנחל סכתצ "נואל הכקף של צגדו סנגע צסרן ולד ראשון", ולפי סדרו של רש"י צפסחים, לא יהי האחרון רציעי אלף חנויטי ולא אישתציש כהני ואיך ונפרש רש"י צעלמו שם צחגי פסקו י"ד כנוו שאתם טועים צו כך אתם טועים צנוו הלכות, הלף צקיאין הוי צצוונות סרן ויפה סורו ולע"ג, וכצין ל"ע שלי ונקשה הגר"ש צחידוטי לנשכות פסחים פ"א ונסנה ו' על הר"צ דכתצ סנגע צצוונות ונת נעשו כמותה אם אצ אצ, אם ראשון ראשון כו' הלף אין ראשון ונעווא שום כלי, והוא פליאה גדולה, ונע סתירן טונה הוא דוחק גדול, אונס ח"י ונתרן כי הר"צ ונציא תנויד רק תנוליטו של פירוש הנושטי"ו להרנצ"ס, והוא לטון ר"ע שם "לא יהיו ראשון אצל יהיו אצ הטוונאה ונחם יחיל השצצון צראשון וכו'" ולזאת פירושו אם ראשון כלומר נגע צנר של ונתכות ז' ראשון נעשה ראשון, והה התיי ר"ע חזרת גם שליטי ראשון כלטון הרנצ"ס וצתיר הוא צענה"י :

צו ולא כולו (כנוצאר צצחים ל"ז ע"ג) וצספרה ויקרא ו' ל"ט) כחורה שצנ"פ יכול נגע צנוקלת חתיכה יהא כולה פסול ת"ל כל הטגע צהם יקדש, הטגע פסול הא כילד חותך את ונקוס צצנע. (ועי' התורה והנולה ויקרא ו' ל"ה צאורך) ולפי"ז חף שנאונר שהצטר של קדשים היה נפסל צכקף של סרן והאיסור סנגע צהיתה, יקדש כנווהו צאופן הפסול, אצל חצבו שאין עושה רציעי צכה סנגיעה השטוחית או אפי"ו צצנע צנוקלתו, אשר יש אופן ללמד צזכותם ולישר לטון הנוקרה הנסתוה ע"פי דין תורה אל שאר קדשים, תנאלת ווננחה, וצכ"ז לא הוי צקיאין צצוונות סרן, צצאונת שהשליטי עושה רציעי כנוצאר צצ"ס :

שם הן ישא איש צצר קדש, רש"י טוונאה. כ"ל ע"פי הנושנה פסחים (פרק ג' ונסנה ח') ווי טילא וירושלים ומכר ש"ט צידו צצר קדש, סכפסל צולא, שחונת ירושלים היא ונחילה לקדשים ע"ש והן ישא איש צצר קדש צודאי חוץ לחונה ונפסל ונעווא, (ועי' יונח פ"ו ונסנה ז') :

כל שעה פרק שני

ב"ב ע"ב ואונרי לה נחויי הענוקוי היה דורש כל אחים צצתורה, לכאורה תנווה חיה ונקונו צצ"ס שחבר שהיה דורש "את" ? נראה לי לפי הגמרא שלמו צא ר"ע להטלים ונע שהחקיר הענוקוי, צליס היה ר"ע תלמידו, וידוע שר"ע היה תלמידו של נחום איש גמזו (חגיגה י"ג ע"א) ונחום הוא נחומי הסכר, והוא היה דורש את הטונים ואת הארץ ועליו נאונר (חגיגה י"ג ע"א) ג"כ שהיה דורש כל אתין צצתורה, וכפי הנראה השערתי קרובה אל האונת היא, כי צעל ונקורת הס"ס ונלין ונאונר נחום שהיה דורש כל אתין צצתורה על פסחים כ"צ ע"ג אשר נכר צצס נחומי, כלומר הוא הענוקוי הענווק וצצנן כל מאורע כנוצן :

שם לאת ה' אלתיך תירא פירש ערש"י פירש ונכולס וחזר צו ונכל רצויים סדרש וכו', לפרש"י חקר וולת "ונכולס" וולת פירש עוונד צודד צלי כסונך וחצנה לזאת נראה לי צאור הדש, ש"ט שלס וודת צאגדה והלכה שעל ידן נחצארו צצ"ס, ח) הפטנו הפטונו, לצאר הסונה הרלשונה השטוחית, והוא הנקרה פירוט, צ) הנושנה והדרישה יתירה להוליא ונן הלטון צצונה טניה, נקרה דרש ג) הסגיון הענווק הנונח צעלס הכחצ ללמוד על הכלל, הנקרה לנוד ושנלש צעלי האגדה ונלויים צעמן שלפנינו. הענוקוי היה טודע לדורש כל ונקוס שנאונר "את" צתורה ה' תולה צו דרש לרצויי אחא, חף כיון שהגיע לתחלת הכתיצ ורישא דקרה אין לדורש צו רצוי (עי' עיון יעקב) צהתחלת ענין טונתחיל צצס היחק והנוקוון : (דברים י" כ') כנוו צשאר אתין צצאים צתוך הענין ויש לתלות צהם דרש, והה הוא כנוו צצסוק (ויקרא י"א ע"י) את זה תאכלו, ואולי ירא פן יתן יד לכה הנושחפים צצצויים, ע"כ לא היה דורש, חף פירש היה

שם אונר רצה צר אצוה צקיאין הן צצוונות ונת ואין צקיאין הן צצוונות סרן רש"י וצצורין שאין שליטי עושה צה רציעי, לפי הסצרה השרה נראה להטעים טעוים של הכתמים ונדוע הם פסקו רציעי טהור, כי חגי הנציח שאל את הכתמים **תנדרה** כפי אשר כתוצה צתורה, וצתורה ונליטי גצי צצר תנאלת (ויקרא ו' כ') כל אשר יגע צצצרה יקדש, וכן צוונחה (ויקרא ו' י"א) כל אשר יגע צהם יקדש, ידעו היעצ ע"פי הקצלה, כי שם הכחצ ונדרצ שהונחה והחעלה הם הנצלעים לתוכה של החול והוא הסיתר צנע את האיסור (עי' צצחים ל"ז ע"ג) וריטו יקדש כנווהו אם פסול יפסל והיתר ונלטרק לאיסור צקדשים, אונס אלל חגי היתה השאלה שהאיסור נגע על גצ דצר היתר או אפי"ו נצלע, ה"י רק צנוקלת יען שאלתו היתה ונגע אל הלחם ואל כל ונאכל, צלף צ' סצו רק צקשור וולת אל היינו נגיעה קלה עדי"ה וגע אל עלמו (חז"ט צ' ה') היינו נגיעה טעחית וקלה, וצאופן כזה אם נצלע האיסור צהיתר לא נאקר רק החלק שהאיסור נצלע

היה ופרט בפטו הפסוה בלא דרש של הרצויי ואור
עוד לתלמודיו שטוב עשה, צפאר האתין אחו צשיטת
הדרישה, ושכרו אהו כונו שיש לקוות צורת שכרו שאח
צפסוק (דברים י' כ') זה צשיטת הפירוש והפרישה ופרט
וקום שכל שלח ואלא שום רצוי צו, עד שצא ריע ולינוה,
חף "שאה" זה ילא וון כלל אתין צבתורה, צכ"ז ללוד
צא בעל הכלל כולו של אתין, לרצות ת"ח ההולכים את
אלקים לירוא ונהם, וזה נקרא ללוד ע"פי ההגיון הנומח
צעלם הוושג של הכתוב: א

שם קול ונראה וריח חין צהם ונשום ונעילה, פרט"י קול
של כלי סיר שהן הקדש, וריח הקצרת חין צהם
ונשום ונעילה דאורייתא הואיל וחין צהם ונושם, עכ"ל. דברי
רש"י לריבין צורה כי חין צהם ונושם עולה רק על קול
ונראה כדאור לקוין ח"ר פסא קול ונראה חין צהם ונשום
ונעילה לפי שאין צהן ונושם, וריח לאחר שתעלה הנוחה,
ויותר ונצאר פרט"י צש"ס כריתות ו' ע"א צפרט"י סס,
קול, הנחה ונקול הכמרות ונצ"ס של כלי סרת, ונור אה
(אשר פה רש"י לא ופרט כלל) הנחה ונראה יפה של
היכל, וריח הקצרת, וזה שפסק הרמב"ם (פ"ה ונהלכות
ונעילה הלכה ט"ז) ונסיים צד"א כשהריח בקצרת אחר
שעלתה התינוורת, ועל קול ונראה לא כושך כלל, והנושם
ללוד (פ"ח ונהלכות כלי הנוקדש הלכה ו') ונחלק דהא
דק"ל דקול ונראה וריח אינו חקור כ"א ונרצבן היינו דוקא
היינו דהולקת צהיתר אז הנחה ונאיתו האור חין צו
ונשום ונעל ונשום דחין צו ונושם וכדאיתא צפ"י כל שעה
(כ"ו ע"א) אצל הלוקח פתילה של הקדש ונלדיקת פשיעא
שאין כך ונעל גדול וזה ע"ש, ועומ"ש פתח עינים צזה,
ונקטי הכי שלשה ופני שקול ונראה וריח ונציבן דעתו של
אדם (צרכות כ"ז ע"ב) וע"ש צרש"י:

כ"ח ע"א שהק ר"י ח"ר יוסף היינו דאורי חכמי כפא
דחנא נראה, (הכף שהקק וחטט האונן) צגויה
כשרוף חרדל"א (צתובו שורפין החרדל שבו) וזה הצחור והפירוש
הראוי לפי הנוחה, וכן פירש רציו חנאל, כלאור שאבו
לא ואלא הכף שחקקו לא היו שורפין החרדל שלו, וכן
היה ר' יהודה אומר חילו לא השיצוה ונדבריו לא היו
ונשתקן אותה, ע"ש חונס פלא הוא שרש"י ז"ל ופרט,
צתובו ישרק "את לשוכו ואת חכו צחרדל", ורציו
נתן צעל הערוך ופרט, צאותו הכף עלמו שורף פ"ו
צחרדל חוק" אשר לא נגמר צשיגרא דלישנא כלל ששורף
פ"ו ולשונו וכהו ונודע כשחית הוולילה:

שם ונדיל ידיה ונשתלים, ופרט רש"י ונהרות ידו
ונווללכתו ונשתלם שכרו כשנוולא גבז עכ"ל, הפירוש
הזה הוא פתרון אשר חין לו הושך אל החידה, כי ונשלם
נלות החכרות לא נשוע כי נוולא גבז, לכן חמי פותר חידה
זו על פי הנושנה (סוכה פרק ד' ונשנה ע"י) ולנוסך אוננים
לו הגזה ידך (כדי שרחה חס תחן וי"ס צספל, לפי
שהלדוקין חין וודים צמיסך הוי"ס רש"י והר"צ סס) שפעם
אחת ניסך אחד על גבי רגליו ורגוניהו כל העם צאתרוגיתן
(לדוקי אחד את הוי"ס על רגליו, הר"צ), נוולא ללודין
ונה, על ידי שהגזיה ידו ניכר היה, שלדוקי היא, ושלם
אותו צרחהו, ונשתנוש העיז צדאורי חכמי צונלת
ונדיל, כי ונדיל וורה על שדולה וי"ס ח"י ונדיל ח"י
לא

כ"ה ע"א חין ונעלי חשירה, ע"י הר"ן (ונציחו הכותב)
ואית לונם הולכתי לדברי ר' אליעזר צכאן וכו'
ע"ש, לזאת נראה לי לפרט לפי שרחה לר"י (ע"י תוס'
כ"ה ע"א צסוק) דוניירי כגון שאין יכול להתרפא ונשאר
עלי"ס אלא צזה, ולפיכך לפענוים יתן כל ונוונו צעד העלי"ס
הקגולים ע"י שדים לרפא את נפשו, הולך הכתוב להוסיף
לדברי ר"א, צכל כפסך חס גופך צביז עניך ונווונך
להתרפא ע"י עלי חשירה הנושצעים ונשדים, צכ"ז אהיז
את צורחך כי הוא רופאך, ונפענוים יתן איש את נפשו
להכניס צסכנה כדי להשיג עלי חשירה לרפואת הגוף,
לנוען קצב צעדם ונוון הרצה, חס יונכרם לצעל הון
להתרפא צהם, וצאופן זה ונוונו חביז עלי ונגופה ע"י
ונחיה, צכל ונאך חפילו חאצד ונווונך אשר קיבת כך
צנפסך וצגופך, כדי שאיש אחר יתרפא צעלי חשירה, והולכתי
טוב לדברי רצו אליעזר, לונור לך צכל האופנים שתחפון
ליהנות ונעלי חשירה הקרים והקגולים ע"י שדים או
שום דבר אחר, כדי להתרפאות צהן, וכוז אהצת הצורח
יותר חביזה עניך, ואם אתה או חביך ונתרפא צעלי
חשירה נראה כוודה צה, כפרט"י על כהן:

כ"ו ע"א אונרו עליו על רצן יוחנן צן זכאי שהיה יושב
צלינו של היכל ודורש כל היום כולו. ערש"י ונחוד
שרחוב גדול היה ונחזיק צני אדם הרצה, היה דורש שם
ונפני חנוה שאין כך צית הונדרש ונחזיקן עכ"ל, ונכאן חזו
יכולים ללולא לך היתר לחפץ חלה הפרנסים הנופקחים
על צתי ת"ת ופותחים אותם לכלל הוון עם להתפלל
ולשנווע הדרשות של הדרשנים ציונים המורח"ס, והם פוקדים
לדרוש צלינן של צתי הכנסיות הללו צעיר ונרפולין, ונפני

א הללוד את לרצות ת"ח דוונה חל הללוד
ולדצקה צו צת"ח, ופלא גדול לי על הרמב"ם (פ"ו הלכות
דעות הלכה ג') שכתב ויע להצק צחכונים ותלמודיהם
כ"ש "וצו תדצק" כך אונרו חכונים צפירוש ווליה
זו הדצק צחכונים ותלמודיהם וכו' הלא זה אינו צש"ס
כלל אך צספרי עקצ (ו"ט) ע"הפ ולדצקה צו ולא על
וצו תדצק, ולע"ג הדרש על וצו תדצק ויותר לריך עיון
גדול על ונין הולית להרמב"ם ז"ל שנונס ונחת עשה
הששית "לדצקה צו שחאונר וצו תד צק" אשר לא כחורת
רצותינו ז"ל צספרי והוא פלא, וחילי היה לפני הרמב"ם
הגירסא צש"ס כתיבות ק"א ע"ב צש"ס "וצו תד צק"
תחת ולדצקה צו, ועיין:

נשתעבדו צהן. רלונו לוונר ונתחלה ויהן להם אחזה צנויעצ
 הארץ ועשו אותם שרי ונקמה לפרעה (צרחסית וי"ז)
 ולצסוף ענו אותם צקצלותם ויונרו את חייהם צעצודה
 קסה (שנות א') אז הרגישו הונריות ציונה, שנהפך להם
 ונוותיק לוונר, ונחירות לשתעצור. וצרש"י על הר"י יש הספסה
 ולסוף קסה כדכתיב צפרך ועי' רש"י קוטה י"ח ע"צ
 ואין צס"ס וונדרשם זכר לשכר שפרש"י. אם לא כאונר
 שרש"י לוונר וונדרש לקח טווצ הונכסה פסיקתא אונרתא
 שאונר, ר' אלעזר אונר צפה רך וולונר שהיה פרעה
 ופ"י קס צצרים וכו' ואני נותן לכס ונתנות רצות עד
 שנתעצדו לו עכ"ל ויד"י הרצ הג' ונרש"י כ"י ונתיק
 לשון רש"י ולא העיר שלקח וונדרש זה, אשר יש לעמוד
 על זה :

ואלו עוברין פרק שלישי

מ"ב ע"ב שכר הונדי, דרונו ציה וני שערי, ע"י רש"י שכר
 הונדי לפי שצאונן הינוים אין מהגין לעשות
 שכר חלף ונחוריס, וצנדי עושין שכר ונוי שעורין כעין
 אותן שלנו קרי ליה שכר הונדי עכ"ל, ולפי צאונר חוצות
 של רש"י ז"ל צונקוס זה יש ליטב פליאת החוקי צע"ז
 ח' ע"ב על רש"י קס ווכי רוני שערי לעשות שכר ליום
 הונשה. וקסה דצבל התלמוד לא וולנו שהיו עושין שכר
 ונשעורין חלף ונחוריס או נכשות עכ"ל, הלף נכחמו
 שרש"י ז"ל ידע היעצ שצאונן הינוים לא היו עושין שכר
 ונשעורין חלף ונחוריס, רק שכר ונדי נעשה צאונן זה
 לצאת ונפרש רש"י "לעשות שכר ליום הונשה"
 והוא ונכה ונדי, וצזה ונישצ פליאת הכותר (הערוך
 השלם לד' 185 חלק א') וצ"צ ל"ו ע"צ א' שכר הונריס
 וא' שכר שעוריס חלונף עושין שכר שעורין הן זה צאונת
 נוולף ידעו החוקי היעצ, חצל אז נקרא שכר הונדי
 ודוקא שכר זה צשרית שעורין הוא ללוך סעודת
 חתן כפי הונדים (ע"י ערוך) חה הנכון :

מ"ג ע"א כל כעודה שאינה של ווליה וכו' ועי' צונרדי
 תר"ד וצרח"ש נשאל לרציו ונאיר האך חנו
 חוכלין צניצוא' צת כהן לישראל או צת ת"ח לע"ה הא
 כעודה הרשות ניכה, והשיצ דשנא ע"כ נהגו לוונר שירות
 ותשצחות להקצ"ה ולהללו על החקר שעתה עם חדם
 וחיה וכו' וע"ש צגדי יעב הרי ונר"ס שאונר צת כהן
 לישראל ליטבא דר' יוחנן אונר ולריך לפרשו כנו שפירשו
 צגונו וק"ל. ודצרו תונויס, לכן נראה לי לפרש תקוצת
 ונר"ס, ונושנה וגו' שלנו סתם כעודה אירוסין היא ווליה
 ועי' תנ"ח רצי שונעון אונר כל כעודה שאינה של ווליה
 אין ת"ח רשאי ליהנות ונונה. רלונו דוקא כעודה אירוסין
 ונשואין זו קרויה של ווליה, חצל הש"ס ונוסיף כגון ונא',
 ר"ל אפוא ונן הראוי ציונה שח"ח יהי שרוי צהוך כעודה
 אירוסין ונישואין, על זה אונר ר' יוחנן כגון צת כהן
 לישראל וצת ת"ח לעס הארץ, אז אינו ונן היפה שאין
 זוגון עולה יפה, חצל לעולם כעודה ווליה היא, אך ונן
 הראוי כנו שונפרש רש"י ז"ל, צת כהן לייכה להנשא
 לכהנים

לא ונדויל (צתרח ח' וקס י"ז) ונחה דולח פ"י דלי (ע"י
 ערוך דול) חה לדוקי שונציה הדלי וניס צידו, נהפס
 ונעלנו שנסך על רגליו, אם כן הוא עלנו היה הסצה
 ופרש רשת לרגלו, ודונה לשאר דאונרי אינסי הקודנוים
 וכונו קדנף צקדנף יתיצ וכו' ויפה ונוקצל הפתגם הנודע
 חלל לדוקי ונדויל ידיה ונשתלים ונחצתה ידו צניסוך
 הנוים, ונשתלים ונחייצ צנפשו היה צעלנו :

ל"א ע"ב לדקה ונכין, ערש"י שונארך פה פקחים צפירוש
 הכתוב (וצנסי גיטין ל"ז ע"א קדושין ח' ע"ב צ"ב
 לא ונכרש כלל) איכא לדקה צהא סביצה שצכצ צשלונחו
 שהשחיל לו זה דצר הקמי לו וכו' אשר יש לחנויה
 שהכתוב ונדצר צלשון נכה חל הונלוח והלוח הנכנה א"ש
 עני הוא ואך נוכל לפרש וסכצ צשלונחו, צקלונת הונלוח
 הקמי לו כצ"ה שקונה ונכנון. ועוד הפסוק צפי ונשפטיס
 (שנות כ"ב כ"ה כ"ו) ונצחר כונת ונקרא זה, צלשון
 הכתוב עד צא השונש תציצנו לו, כי היא כקונה לצדה
 היא שונל חו לעורו צויה יסכצ, והוא ונוש כהלשון כצוא
 השונש וסכצ צשלונחו (דצרים כ"ד י"ג) אשר קס אין
 כל ספק שעולה על הלוח, שלונת רעך תציצנו לו ולא
 על הונלוח, ואך נוכל להוילף הונקרא וידי פשוטו ?
 לפיכך נראה לי שהחוקי צונסי קידושין (דף ח' ע"ב צ)
 ונחזיר על פרש"י פה ונוקסה עליו ע"ש : לדקה ונכין
 וח"ת איכא לדקה ונוה. שיחזיר לו לטכצ עליו ע"כ, רלונו
 הוא כפי פרש"י פה, אי אונרת קונה ונכנון איכא לדקה
 צהא סביצה שצכצ צשלונחו שהשחיל לו זה דצר הקמי
 לו עכ"ל, וצחוקי ונוקסה ח"ת צאונת נוכל לפרש כפרש"י,
 אשר לא ישרה צעיני צעלי החוקי ונחאי התנויה שחזכרתי
 לוועלה, ואפוא לזאת ונפרש החוקי קס, וי"ל דדייק
 ונדכתיב (דצרים כ"ד) וסכצ צשלונחו וצרכך ואי לא היו
 קונה ליה אם כן כשונצרכו העני היו ליה רצית דצרים
 עכ"ל רלונו לוונר חלף ודאי שהיה קונה הונכנון והוא
 ונחזיר לו העצונו, ונחסקר לו ונוונו (כנו סכתצו החוקי
 שצעות וי"ד ע"א לדקה ונכין דלא וניקרי לדקה חל"כ
 ונחכרו ונוון) והעני שצצ שונלחו אשר היה לו כקונה
 לצדה שונלחו לעורו, דלא כפרש"י דעולה על הונלוח
 שהשחיל לו, דאז הפסוק וילף וידי פבוטו וגם רצית דצרים,
 חה צהיר לפנינו שיעת החוקי, ולזאת נצין ציונה ונח
 שונציחי החוקי קס (צקידושין) ויש ונפרשים דלא וניקרי
 לדקה חלף החוקי ונשנו כנו לדק ונשלך וכן לו צ"צ פ"ח
 ע"ב. כדי להחזיק הדעה שהקונה לגונרי חת הונכנון היה
 מחקר ונוונו ונתן צתורת לדקה חת הונכנון ליד צעליו
 הראשונים, לונען חלדק כונת הפשעות צונקרא וסכצ
 צשונלחו, צשונלה שלו של העני הלוח אשר צהול על
 כקות לילה שלו לטכצ צשונלחו היתה שלו צנרס העציו
 עצונו, ונכונים לנו עתה דצרי החוקי היעצ :

ל"ט ע"א לונה נושלו כונרו, רב"י דכתיב (שנות א'
 י"ד) ויונרו את חייהם. תחלה רכה צתחלה
 נשתעצדו להם ע"י שכר שהיו סוכרין אונן, עכ"ל, אוננס
 הר"ן פירש חף וולריס תחילתן קרצו חת אצותיו ולצבוק

ק ד ש מסכת פסחים אלו עוברין פרק שלישי נ פ ת ר י לה

לכהנים ולא לפגום ונשפחה להנשא לישראל, וזה רק
 אינו צנוצנוצ, אבל לא ילא עוד ונקעודה ונליה לנקעודה
 הרשות, ולכן שפיר פסק הרמב"ם הלכות חנוך ונולה
 (פ"ג הלכה ב') ווי קילא ונציתו קודם שעת הצעור
 לעשות ונולה הו לאכול קעודה של ונולה כגון קעודה
 אירוסין ונישואין, ולא נחלק רצונו שדוקא קעודה אירוסין
 ונישואין של ת"ח לצת או כהן לצת כהן נקרא
 קעודה של ונולה, אבל קעודה אירוסין ונישואין וצת כהן
 לעם הארץ לא הוי של ונולה, כאשר צאונת כן וויכח
 הלחם ונשנה ונושנועות לשון הרמב"ם (הלכות דעות פרק
 ה' ג') כי לפי האונת הרמב"ם ליונד צנוצנוצ עלונו אין
 כל חילוק וצבדל צוה, אך סתם קעודה אירוסין ונישואין
 קעודה ונליה היא, ואדרבה ונהלכות איקורי ציאה (פרק
 כ"ח הלכה ל"ח) ונהרמב"ם קעודה הלחם ונשנה וז"ל:
 כדנשנוע צנוצנוצ צפרק אלו עוברין דקרי ליה קעודה
 שאינה של ונולה ואין לחוש סכנר ציאר רצונו צפכ"ח
 הלי איקורי ציאה שאין ראוי לעשות זיווג זה ונונילח
 ונשנוע שאינה קעודה של ונולה, עכ"ל ונכס אלו ליונדים
 ונשון רצונו, ולא ישא ישראל עם הארץ כהנה, שזה
 כמו חילול זרעו של אהרן, ואם נשא אונרו חנוני אין
 זוגין עולה יפה, עכ"ל שזה מורה רק על הפגם לצת
 כהן אם תנשא לישראל ועודו הוא ג"כ עם הארץ
 כגונרא שלנו ואינו ונדבר כלל ונקעודה אירוסין כזו כלל
 וכלל, ועוד יותר ונצוחר ורמב"ם ז"ל צהיפוך הסצרה
 כונו צפכ"ח (הלכות דעות פ"ה הל' ג') ואין ראוי לו
 לאכול אלא צקעודה של ונולה צלצד כגון קעודה אירוסין
 ונישואין והוא שיהיה תלמיד חכם שנשא צת תלמיד חכם,
 עכ"ל אז יפה ונאה לחכם לצרות ציותר צחוכס, ואינו
 ונציר הרמב"ם והוא כהן שנשא צת כהן, אך צכל
 קעודה אירוסין ונישואין קאונר היא קעודה ונולה, אך
 ונן הונצחר שיהי' ההתן ת"ח שנשא צת ת"ח כמו
 שהיכחתי הנחנו ונתוך קוגיא שלנו שפך הוא הפירוש
 האונתי צגונרא לפי פירוש רש"י ז"ל, ונונילח נופלי פליחת
 הלחם ונשנה (הלכות דעות פ"ה ג') וכן קתם רצונו
 וכן צהלי חנוך ונולה וכו' אלא שפס' היה לו לצחר
 דקעודה אירוסין ונישואין וצת כהן לעם הארץ לא הוי
 של ונולה וכו' כי זה הסותרת, יען שם אינו ונחלקי,
 צודאי אין חלוק צזה כדנוכח ונש"ס גופא, ורצונו ונאיר
 השיצ לפי טאלת השואל לפי השקפה ראשונה צש"ס הא
 קעודה הרשות ניתה, והשיצ טאלתנו זוכרים החקד שעה
 הקצ"ה צזוג הראשון עם אדם וחוה, טאל צודאי אין
 לח"ק צין צת כהן לאינו ונוחק, ולנחת כל אירוסין
 ונישואין כוונתו נחצוה אס כן אינה קעודה הרשות,
 ונוסוף עוד דקעודה רשות לא וניקרי אלא היכא דאיכא
 קעודה צלא ונולה, אבל כשיש רק ונולה חפילו צאין
 וניוחסי, וניקרי קעודה ונולה, וצדן אלו אוכלין צנישואי
 צת כהן לישראל או צת ת"ח לע"ה, גם וכוון אס לצו
 לשנוים להצדק צזרעו של אהרן ונועלה גדולה ליחוסו של
 ציה ישראל, ואס לא ונקתפינא הייתי אונר שאלדצה
 ונש"ס שלנו רחיה ונוכרתת היא שאף צת כהן לישראל

וצת ת"ח לע"ה קעודה ונולה היא, יען הש"ס הולך
 אל"צא דרצו יוחקן שאונר לא קטיא הא ר' יהודה הא ר'
 יוקי, ולרי יוקי כל קעודה אירוסין ונולה, על זה ונצ"ח
 הש"ס תכ"ח ח"ר יהודה וכו' כלוונר צין לרי יהודה ולרי
 יוקי קתם קעודה אירוסין ונולה היא, אך ונחלקותם אלל
 קעודה קצנוכות, ואחר זה ונצ"ח הש"ס תכ"ח רצו
 שוועין אונר כל קעודה וכו' צודאי הש"ס אינו ונצ"ח
 רחיה לקתו, אך צודאי כפי הקדום להזקיף עוד תכ"ח
 ננוי, כלוונר גם רצו שוועין אונר כל קעודה ש"ח י"ה
 של ונולה אין ת"ח רשאין ליהנות ונונה, אבל אס רק
 קעודה צכל עניני אירוסין ונישואין, קעודה של ונולה
 נקראת על זה צא הפירוש והצאר צשאלה "כגון ונא"י
 רצונו צצ"ה חופן נולא קעודה אירוסין ונישואין שאינה
 יפה כל כך לפי דעת החכמים, צכל זאת קעודה ונולה
 נקראת, ונוהרן נושא הונאונר הונחליצו צקוגיא זו רצו
 יוחקן צעלנו כגון צת כהן לישראל וצת ת"ח לעם הארץ
 והכל הולך לשערתו של רצו יוחקן זה יען רצו יוחקן אונר
 אין זוגין עולה יפה, ונפסי כצוד הכהונה ראוי יותר
 שתנשא לכהן (לשון הר"ן) ונונלא שאינה צנוצנוצ
 והחתן הלזה שטועה כן, או הכלה הנויחכת שטעה לא
 כצוד ונשפחה, צכל זאת קעודה אירוסין ונישואין כזו
 קעודה ונולה נקראת כונו שהכל רצו יוחקן צהחלה לפרש
 הונשנה, ואס פירש "כגון ונא"י, צנוצנוצ השטחי, כלוונר
 צצ"ה חופן אינה קעודה של ונולה, אך קעודה רשות,
 אין הראיה, "תכ"ח רצו שוועין אונר" להחזיק תכ"ח הראשון
 לתירון של רצו יוחקן אך לקתו, ועוד יקשה ונא' האיבור
 יוכל להיות אס ת"ח שרוי צקעודה צת כהן לישראל,
 אך צכל היותר שהוא ונראה כאינו השדוך נעשה צר"ן
 חכמים (ע"י עיון יעקב) הנא צאופן זה ג"כ איש פשוט
 יהא חבור לצא צקעודה זו, ועוד אס ונצרכין צרכת
 אירוסין ונישואין קעודה ונולה וניקריא אף אס נאונר
 שתי"ח לא עשה כהוגן אבל ע"י לא תצטל עוד ונהיות
 קעודה ונולה, ואפטר שנוכל להקציר קצרי זו ונונחת
 צהצות רצונו ונאיר וצחיר הוא, (ועיי' תוס' פסחים
 ק"ד ע"א צד"ה ואין וניקצ צקעודה ונולה וכו') :

שם ע"צ ע"ה חסור לאכול צשר שמי (ויקרא ח')
 זאת תירת הצהנוי ע"י ונהרש"ח ולפי דעתי
 נושך על הקודם שעל צת ע"ה הוא אונר (דברים כ"ז)
 ארור סוכצ עם כל צהנוי, ונוקניך רצו על ע"ה הפסוק
 (ויקרא ח' ו"ו) הנאונר צצהנוי הוא ע"ה, הפסוק
 שלאחריו להצדיל צין הטונא וצין הטונור וצין החיה
 הנחכלת, כלוונר ונן הטונור הת"ה, וצין החיה אשר לא
 האכל ונן הטונא הוא הע"ה, וננה יש סונך שעה חסור
 לאכול צשר, והנפירשים אונרו טעס צזה, ע"י ונהרש"ח.
 ואני יתן ג"כ טעס לפגם עם הארץ צחכילתו צשר,
 יען שדוויי לארי שדורס ואוכל לנולא תאותו ואין לו צושת
 פנים (פסחים ו"ט ע"צ) לנחת הצצר עוד לרעתו שיהא
 צועט ציותר כונאונרס (צרות ל"צ ע"ח) אין ארי טיהס
 (רש"י, שונה ונשהגע ונויך) ונוחך קיפה של הצן אלא

והוא קופה של צקה, וכדאמרו רבין (תם) ואכל וקצצו ודשן ופכה או וישנון ישורון ויצעט, ונה יעשה אותו הבן שלח יחבול, וכנוו סגלעייהו ע"י הצקר להיות גורם לצענו כנוצן הש"ס סס. וההושך והסנויכות של הנואנרים נופי שהם שקן וכסותיהם שרץ אל הנואנר שאסיר לאכול צקר הוא צעני הרנו צמורה (ויקרא י"א וי"ז) המכר לנעלה, יען הפסקים הקדונים הסנויכים ונהירים (פסק וי"ג, וי"ד) אל תשקלו את כפשותיכם וכו' ולא תנואנו את כפשותיכם בכל השרץ כו' ואח"כ רנו על חסיר אכילת צקר לנעם הארץ שנוענו שמים צעם הארץ ונן התורה:

שם ע"ה וותר לנחרו כו' ע"י נהר"ש לכאורה רחוק הוא ונן השכל דאפילו צעני חיים הנוזקין אינו רשאי להרוגן בצצת וי"הב כדאמרינן פרק כל כתבי, ונוליא וירי פשוטו וותר קשה ונה שהשיצ רבי אלעזר לתלמידיו זה טעון צרכה, וזה אינו טעון צרכה, הלילה וחס להחיר דם אדם ויש הוא חנויאל עוד לצרך:

לבן חנוי חכי להנוזין צעד הנואנרים הנראים זרים ונרים לכל וצ"ק, כי צענוק סוגיא זו וננה רעיון אחר, אשר יורה כי הכל נוספר צניות של עם הארץ, איך הם פראים ונוטרים שנאה ציטר שאת לתלמידיו חכונים להרגם ולנורפם צאפס האחרו כי עו, ולא ללמדו איך אכחו נקים ונעור אותם אשר אינו ונן ורת חכונים כלל. ולריך שתדע אתה הנועיין דרך הש"ס, צוקוס שחפץ להשויענו שנוותר לנו לעשות כך וכך, ונתחיל בלשון וותר, לנעל: וותר לטות ונפי השלום (ציוות ק"ה:), וותר לנירנוי אינחאל על אכטי ציתו (צצת ק"ה ע"ב, וי"ג עב"ד לנירנוח) וותר להחיק לרשעים צע"הו, (קוטה וי"א ע"ב) ולא להתחיל "עם הארץ וותר", ונה תלמוד שהנסקא הוא העם הארץ הנודצר צו צקוגיא צגנותו, שהוא חסוד על ריחיה, וסנה צאולתו ונעשה עליו כהיתר וחנר רבי אלעזר (ואולי הוא עלונו צחן עבצ ע"ה כנו רבי עקיבא צהיתו עם הארץ ע"י פרקי דרבי אליעזר פ"א וצ"ר ר"פ וי"ב) עם הארץ וותר צעניו לנחרו לת"ח אפילו ציוס הכפורים שחל להיות צצצת, (*) ולאח צא הצאור הצהיר אח"כ צנואנר ח"ר אלעזר שאסור להחלות עם ע"ה צדרך שונא ירגנו, וכעין החלטה ר"ח על נגירת שנאה של עם הארץ לת"ח וצ"ח הש"ס אח"כ ונאנר ר' שנואל צר כחוני ח"ר יחקו, עם הארץ וותר צעניו לקירעו לת"ח כדג וננצו שלח יוכל להכלל וננוט, וצא על זה ג"כ צאר רחוצות ללייר שנאה ע"ה לת"ח ציתר שאת ונואנרו של רבי עקיבא, תניא חר"ע כשהייתי ע"ה חנרתו וני יתן לי ת"ח ואכסכו כחנורה, להדריק ציתר החלעתו

שם שנאנר (דצרים ל"ג) אל תקרי ונרשה אלח ונארקה, ע"י פ"י הרי"ף ועיון יעקב שנופרטים שהתורה חרוקתו של עם הארץ והת"ח לוקח וננוט, כי הם ז"ל חפלו לתרן את השנאנר צט"ס לני"ש ונקודס, ולפי

(*) הנועיין היעצ צנוהרש"ח פתח עינים וצנופרטים יראה כי הם יפרשו כי התורה נשאת לנ"ה בארוקתו והת"ח צא חכה צה, והוא להיפך שני"ה אין לו חלק צה כלל ואין עונש על ת"ח, אך כפי צאורנו פרטי צהיר כח"לנו צועל חרוקתו או צפנו ונציישו ואין לך שנאה גדולה ונו צצת הפנים:

ע"ה וותר לנחרו כו' ע"י נהר"ש לכאורה רחוק הוא ונן השכל דאפילו צעני חיים הנוזקין אינו רשאי להרוגן בצצת וי"הב כדאמרינן פרק כל כתבי, ונוליא וירי פשוטו וותר קשה ונה שהשיצ רבי אלעזר לתלמידיו זה טעון צרכה, וזה אינו טעון צרכה, הלילה וחס להחיר דם אדם ויש הוא חנויאל עוד לצרך:

לבן חנוי חכי להנוזין צעד הנואנרים הנראים זרים ונרים לכל וצ"ק, כי צענוק סוגיא זו וננה רעיון אחר, אשר יורה כי הכל נוספר צניות של עם הארץ, איך הם פראים ונוטרים שנאה ציטר שאת לתלמידיו חכונים להרגם ולנורפם צאפס האחרו כי עו, ולא ללמדו איך אכחו נקים ונעור אותם אשר אינו ונן ורת חכונים כלל. ולריך שתדע אתה הנועיין דרך הש"ס, צוקוס שחפץ להשויענו שנוותר לנו לעשות כך וכך, ונתחיל בלשון וותר, לנעל: וותר לטות ונפי השלום (ציוות ק"ה:), וותר לנירנוי אינחאל על אכטי ציתו (צצת ק"ה ע"ב, וי"ג עב"ד לנירנוח) וותר להחיק לרשעים צע"הו, (קוטה וי"א ע"ב) ולא להתחיל "עם הארץ וותר", ונה תלמוד שהנסקא הוא העם הארץ הנודצר צו צקוגיא צגנותו, שהוא חסוד על ריחיה, וסנה צאולתו ונעשה עליו כהיתר וחנר רבי אלעזר (ואולי הוא עלונו צחן עבצ ע"ה כנו רבי עקיבא צהיתו עם הארץ ע"י פרקי דרבי אליעזר פ"א וצ"ר ר"פ וי"ב) עם הארץ וותר צעניו לנחרו לת"ח אפילו ציוס הכפורים שחל להיות צצצת, (*) ולאח צא הצאור הצהיר אח"כ צנואנר ח"ר אלעזר שאסור להחלות עם ע"ה צדרך שונא ירגנו, וכעין החלטה ר"ח על נגירת שנאה של עם הארץ לת"ח וצ"ח הש"ס אח"כ ונאנר ר' שנואל צר כחוני ח"ר יחקו, עם הארץ וותר צעניו לקירעו לת"ח כדג וננצו שלח יוכל להכלל וננוט, וצא על זה ג"כ צאר רחוצות ללייר שנאה ע"ה לת"ח ציתר שאת ונואנרו של רבי עקיבא, תניא חר"ע כשהייתי ע"ה חנרתו וני יתן לי ת"ח ואכסכו כחנורה, להדריק ציתר החלעתו

(*) ועתה ונצן לנו ונה שהשיצ לתלמידיו ונדוע לא יספר ונן העם הארץ שנוותר צעניו לשחוט את הת"ח ונדוע נקיע לנחרו והשיצ זה טעון צרכה השוחט לריך לצרך ועם הארץ אינו יודע לצרך ולכן וניחס חלו הצטוי לנחרו שאינו טעון צרכה, ע"ד הל"ה:

שם שנאנר (דצרים ל"ג) אל תקרי ונרשה אלח ונארקה, ע"י פ"י הרי"ף ועיון יעקב שנופרטים שהתורה חרוקתו של עם הארץ והת"ח לוקח וננוט, כי הם ז"ל חפלו לתרן את השנאנר צט"ס לני"ש ונקודס, ולפי

(*) הנועיין היעצ צנוהרש"ח פתח עינים וצנופרטים יראה כי הם יפרשו כי התורה נשאת לנ"ה בארוקתו והת"ח צא חכה צה, והוא להיפך שני"ה אין לו חלק צה כלל ואין עונש על ת"ח, אך כפי צאורנו פרטי צהיר כח"לנו צועל חרוקתו או צפנו ונציישו ואין לך שנאה גדולה ונו צצת הפנים:

שם שנאנר (דצרים ל"ג) אל תקרי ונרשה אלח ונארקה, ע"י פ"י הרי"ף ועיון יעקב שנופרטים שהתורה חרוקתו של עם הארץ והת"ח לוקח וננוט, כי הם ז"ל חפלו לתרן את השנאנר צט"ס לני"ש ונקודס, ולפי

(*) הנועיין היעצ צנוהרש"ח פתח עינים וצנופרטים יראה כי הם יפרשו כי התורה נשאת לנ"ה בארוקתו והת"ח צא חכה צה, והוא להיפך שני"ה אין לו חלק צה כלל ואין עונש על ת"ח, אך כפי צאורנו פרטי צהיר כח"לנו צועל חרוקתו או צפנו ונציישו ואין לך שנאה גדולה ונו צצת הפנים:

שם שנאנר (דצרים ל"ג) אל תקרי ונרשה אלח ונארקה, ע"י פ"י הרי"ף ועיון יעקב שנופרטים שהתורה חרוקתו של עם הארץ והת"ח לוקח וננוט, כי הם ז"ל חפלו לתרן את השנאנר צט"ס לני"ש ונקודס, ולפי

וירושלים הוא חסוד הולך ונחזי קרא ויהי וכו' ועיי
והרש"א להרמ"ז חוונות ירושלים, עד צית הסקילה חן
לעיר סקינונו עד הסוס רן ונליל הנקלן (סנהדרין
נ"ז ע"ג וצ"ג וצ"ג) והוא חונת. [וונלחתי צכנסת ישרל
תרוני"ה שהרצ העורך ל"ד 68 ונעיר גם כן על ונסנה
זו וכינתו רלי"ה ונחל לדעת]:

שם צלנח לונחן דאנור ציה היינו דכתיב (זכריה י"ד
כ"ח) ולא יהי כנעני עוד צצית הי לצלות. עי
פרש"י ונהרש"א והר"ק ורצים לחונות, והס ונפרשים
שלא יהיו לריכס גזרים לקיות ונועות הקדש ונ הסוחרים
כלי הונקדש ע"ש, והדברים הללו חכס ונרונוזס בגורח
וצוקרל, ונכ"ש צלשון רש"י ז"ל, לזח נרלס צעיי לכונן
כוונת הס"ס צצחור רש"י ז"ל צוונן שצציק צזה. דע
צצית הונקדש היו הגזרים הנונוים ונכריים לרוכלים
ונוכרי כל ונוכר חדרים צחלרות צית ה, וצצית הונקדש
צעלנוו צלרדים לעשות ונסחר להמון העס הצח"ס, והיו
עוסים סחורה צככסי קדש להשלים חת האולר הדרוש
לכהנים ונשרתי הקודש, ונהס היו הרוכלים והחלפנים
צונצעות ולקחו ריצית כידוע ונוקוס פלוגי חלונני, וחולי
לזה כוון חנוני (כחוני"ה י"ג ז) וחצוח לירושלס וחצניה
צרעה אשר עשה חליטיו לטוניה לעשות לו כסכה צחלרי
צית החלסים, ונה הרעה, חין חת חדר לחלוק ונצעות
צצית קלוה והוא נשך ונ חתרה, לכן חת חלזה בקרל
כסכה ע"ש נשך כקפ כוונן עיי חל"ה, וחל זה כונה
הגורח צלנח לנ"ד כל צחה, רש"י לפי שהיה סס עושר
גדול ונ הצזה) היינו דכתיב (זכרי"ה י"ד כ"ח) ולא יהי
כנעני עוד צצית הי לצלות, ותרנוס יונתן ונל"ה יחי עמיד
תגרל עוד צצית ונקדשח דיי לצלות, חת פסוק ונונח
לפנינו גלוי שלח יעשה עוד ונסחר צצית הונקדש, חתגר
הקוחר הרוכל, כדי להציל ריוח ונה לחולר הונקדש. (על
דרך שאנור ונלחכי ג, י) הצילו חת כל הנועשר חל צית
האולר ויהי ערף צצית) לפרנס לדונשוונן צצית ונקדשו,
תי. ועתה צבן היעצ פרש"י ז"ל: ולא יהי כנעני: לא
יהיו לריכין הגזרים לעשות סחורה צככסי קודש רלונו
להשכיר ככסי קדש לחלה הרוכלים והנושכים, לפי שיהיה
סס עושר גדול ונ הצחה, ועיי ונכלים וכנעני ונכ"ל דאיקרי
תגר וכו' כנ"ש תרגום יונתן צלונת והוא צרו חונתי:

שם קצר רצח לונדרסה צפירקח ח"ל הוא סצח לעלס
כתיב. רש"י זה שוני לעולם חסר ויי לשון העלונה.
ונופרש"י עוד (ווקודס) קרייה דיו"ד היי דלרצע חותיות
דרשות ועעונים חתלים צו. ועיי עקף וקפ שהציל היפית
צשוות רצה פ"ג הקסה על פרש"י ע"ש, ולי נחל' פרש"י
ונצחר רק ונה שהס"ס קידושין (ע"א ח) ונגלה ציותר. סס
ח"ר צר צר חנה ח"ר יוחק סס צן ד' חותיות חכונים
ונוסרין חותי לתלונדיסן פעס חחת צצצוע וחונרי לה
פענויס צצצוע. ח"ר חנונן צר יחק ונסחצח כונחן דאנור
פעס חחת צצצוע דכתיב (שנוות ג' ט"ז) זה שוני לעלס,
רצח קצר לונדרסיה צפירקח ח"ל הוא סצח לעלס
כתיב עכ"ל, צחור הונחור כך הוא, סקוד הקרייה הכנונה,
קוד

ולפי דבריהם יקשה יהי הספיר צגמות של ת"ח ולא
צני"ה? לזח צהיר לכו כנ"ש רק צח לסקר צגמות של
ע"ה והוא סצחו של ת"ח, ונוסף ונה סע"ה ונחצצחו
כחילו צח על חרוסחו, הוא סיונן טווצ לת"ח כפי חונס
ז"ל (צרכות כ"ז ע"א) הצח על בערה ונאורסה ילפה
לתורה (וצגוני חסר' ונח: צחלוס, ופלח הוא) סצחונר
(דברים ל"ג) תורה ליה לכו ונסה ונורסה קחלת יעקב
חל תקרי ונורסה חלח ונאורסה:

ובדרך לחות חונתי על ונחונס (צרכות ו'. כ"ז).
דכתיב (דברים כ"ח) ורלו כל עוני חחרן כי
סס הי נקרל על"ן ורלו ונוך ותיח ר' חליעחר הגדול
חונר חלו תפילין סצחש. ונעונו דחוק ונחל עיי
תי. לפי רוצ סס חל שרי חו צצחו של רחש וכו'
חך לפי דעתי רצי חליעחר דחוח צר פלוגתא דר' יהושע
(עיי חוס' צצ"ק ע"ח). חצל חלל עם חחרן חף שרצי
חליעחר קצר (צרכות נ"ז ע"ג) חיהו עם חחרן כל
שחיו קירח קריחת שונע כוי ונודה הוא לרצי יהושע
שאנור חיהו עם חחרן כל שחיו וניח תפילין צדח"ה עם
חחרן גונור הוא, חס צשעת ק"ש ותפלה ח"י וניח
כוונן חחת לחות ונחונר של רצי חליעחר הגדול דכתיב
ורלו כל עוני חחרן כי סס חסס נקרל על"ך צשעת
ק"ש ותפלה חת ונכירס לעוני חחרן צחפילין סצחש
שחיו וניח, ולכן חסס חל נקרל עליו:

ג' ע"א חונר ר' חליעחר זה חור סיקר צעו"הו וקפוי
לע"ה, עיי הונחחר לזכריה (י"ד ו') שונחיל חתרגוס
יונתן חל חיי חור יקות וקפחון עדי וגל"ד וכתצ עיי
וונח עדי חל טדעה לי צפתחונה ועלונה ונספר
הונחורגונן, וחל חדע כונת יונתן צזה עכ"ל ופלח צעיי
שרציו נתן צעל העורך ונח צע"י גלד הונסנה ונקווחות
(פ"ז ונסנה ח') ונהכפור והגל"ד פ"י חוניס כסיקפו ונרוצ
הקור דכתיב קפחו חחונות סס חוחו הקפוי גל"ד
דכתיב חל יהיה חור יקות וקפחון ומתרגום רב יוסף
עדי וגל"ד ע"כ. והוא כפי חרינו (ונקווחות פ"ז) כפור
נה סיקפח ונ חוניס צעת לחתו וירד דק, וגל"ד ונה
סיקפח ונ חוניס על פני חחרן ועל פני חוניס עכ"ל,
ולדעת חרונצ"ס יוכל להיות דק ככפור (שנוות כ"ז
י"ד) סני הצחיות כפי שונחרגוס רצ יוסף ויונתן (עיי
רש"י קדושין י"ג ע"א ועיי גיעין ל"ז ע"א חתי רצ יוסף
חלו צולחות, ל"ל חתרגס רצ יוסף (ויקרא כ"ו) גחון עוחס
צולחות). עדי הוא דק"ה וגל"ד הוא הכפור על חחרן.
וגס חנקלוס ונחלק וקורח כג"ר כג"ד ח" והוא ונוט
נה סיונתן ונחרגס עדי וגל"ד (עיי רש"י ורונצ"ן צחורה)
ונולל וצורר די פחרון ונלה זו ציונתן כפי סתרגוס רצ
יוסף ונודע חל ידע הונחחר כונת חתי:

שם עד סהקוס רן ונל"ל. לפי חכרחה, רש"י ונפרש
ונחונר ר' יוחק כל ציה עד הסעה סהקוס רן
ונל"ל לשון ליכו חחתי, וחל ונחונר ר' יהושע צן לוי שאנור
ונחונר כפרד עתיד הקצ"ה לחוסף על ירושלס עד סהקוס
רן ונל"ל, רלונו כר"ח כיון שהזכיר חס לח עצר חליפס

קוד הדרוש ועשויים של השם של ד', הקרח השם הנופרס ולא זכיריוו צל"ף דל"ת אשר אחר שנית שונעון הדיק פסקו הכהנים ונלצדק צקס הנופרס האוור, (קיעה ל"ז ל"ח) לא היו חכונים ונלונדים שם זה לתלמידיהם ההגונים אלא פעם אחת נקצע שנים, והו הוא ע"פי צאור הרנצ"ם (הלכות נשיאות כפים הלכה י') צגנורא "פעם אחת צצצו". וע"ז נקצצא ונדכתי צ לעלם, כתרננס אונקלס "דין שני לעלם" להעלים קס הנופרס, ודרס צל"ס ר"ת **ש**ני זיין שנים לעלם להעלים, (ונפלחתי על צעל הטורים שכתב זה שני לעלם זה עולה כוונן י"צ ונלונד שונקר לו שם של י"צ אותיות קדושין דע"א ע"ש, ובקדושין חין ונאוונה ונזה, חך יותר כאשר שערנו לע"י) שקצרא היו שקפוק כרנז על ז' שנים, ונלחא כבוד ה' הסתר דצר ולא צכל פרק ועידן חונן לגלות שם הנופרס אשר התורה רנזה לעלם, חו היו הבורה הנכונה. ונה שנסונך חח"ז רצא קצר לונדרשיה צפירקא כפרש"י הכא לגלות צפרהקיא צכל עת שקצע פרקו נאה לדרוש, ע"ז הזכירו ההוא קצא ונה שדרשו החכונים הראשונים על פסוק זה ובקופו נעון הקוד להעלים ולא לגלות צכל עת וצכל פרק' והצן :

מקום שנהגו פרק רביעי

נ' ע"כ שכל ומכר פרש"י ואע"ג דלאו לשום ונלחא ויכוון ונלחא שכל לשונה וניהא הוא, דאונדיק לקונן יעקוק אדם צנונה ואפילו שכל לשונה. לפי דעתי פירש"י ונצאר גבו, שהאיש העלל הוא הקפל ע"ד וצפלות ידים (קהלת י', י"ח) צנוה שהוא צעל אינו ונחכוון לא לשום אחת ונן הונלות להכנת שצנה, ואין ונחכוון לשום רעה אלא ונחך עללות (לשון החוס' צד"ה וכאן וכו') אעפ"כ צנוה שהוא צעל ונולאכתו ויש לו פנאי לעשות לרבו לשצנה, ונלחא שכל לשונה וניהא הוא העבק שלה ונציא רש"י רחיה דאונדיק לקונן יעקוק אדם צנונה ואפי' שכל לשונה, והוכוון האוניה, לעולם אדם יעקוק צעבק הכאה לגופו [רק לא להתייר ולקנער כפירוש החוס' פה וצרכות י"ז ע"א] צנונה, שרחה כונונה, ואפי' שכל לשונה, ולפי"ז לריך שיהא תנייד עבק צנונה השרחה רק לעינים, ונן ההכרח פירש"י ונצאר שהעלל ונולאכתו ועוסק צצק"ל להכאה גופו צלצד, הוא קרוי "שכל ומכר" ועתה יפלא ונחטנו פליחת הנוהרש"א על פרש"י שנוציא פרש"י: "ואע"ג דלאו לשום ונלחא קוונין וכו' וע"ז אונר ש כד חק רש"י לפרש וכו' הן רש"י לא אונר דלאו לשם ונלחא חך לשום ונלחא או עצירה, ואינו כוהרש"א "דונונה וננש קעציד שוכין כל היום ללורך שצת ולא עציד ונלאכתו", דאז צאוונה ה"י נקרח עוש' לשונה, חך רש"י ונפרס די צאר שאינו ונכוון כלל צעבק הכנתו לשום ונלחא על כוון שכל לשונה קרח עסקו: וצכלל יקשה לנו פרש"י זרי קורא חס"ס לצעל ונלאכה כוונן השטחי צגנורא דעציד טלי שצתא, ונה צא ללונדו חס צעל ונלאכה עוש' ונלאכתו צצירות או צעללות כל יוני השצוה, לענין הכנת

שצת, הן ונלחא זריזין ונקדינוין לנולחא (פסחים ד' ע"א) ולא לנולאכת חול, לזאת חונרו צדרך ונלחא שזה ת"ר יש לו הונשך לונעל' שהעוש' ונלאכה ונן הונחה ולונעל' אינו רוחה קיוון צרכה לעולם, וצא להורות לנו אפי' וני שהוא עושה ונלחא ונן הונחה ולונעלה ללורך הכנת שצת ג"כ אינו רוחה קיוון צרכה, ונחלק הני הונכנים ללרכי שצת לשלטה ונדרגות. ח) הוא זריז ונקדים כל יוני השצוה לעצוד רק לונען הכן ליום השצנה, כסננאי הזקן (צילה ע"ז ע"א) ולא עציד צע"ש רק עוסק צהכנת שצת. צ) העלל אשר לא ידא: כל יוני השצוה להיות ונן הזריזין ונקדינוין, להקדים ונלאכתו רק לכצוד שצת, וגם צנועלי שצתא, לא יתעסק זה צעללות צנולאכת חולין שלו ככל, ועוסק צהכנת לרכי שכל לשום ונלחא או עצירה ככל, ג"כ שכל ועלל זה שכר (כפ"רש"י כפי שצארנו), והשלישי העלל הטוונן יוד צללחאו ונלעסקו כל יוני השצוה ללורך שצנה, וצנועלי שצתא הוא עושה ונלאכתו ונן הונחה ולונעל' לונען להיות לו די להכין ללרכי שצת חף גם זה צכלל האקנים שאינם רוחים קיוון צרכה צנולאכתם נחשצ. ונולחא לונדין ונה ונלחא ונקריה נעיונה לזחן שוונעה: חף וני שהוא זריז ונקדים ונחלת השצוה להכין ונולאכתו לכצוד השצנה, אונס הוא ונסיף עוד לעשות ונלאכתו ערצ שצת כוונן דלעיל ונן הונחה ולונעל' אפילו לכצוד השצנה, צכל זאת הוא אצד חת כל זכותו וזריזותו צנושך כל יוני השצוה, אשר עבד לכצוד השצנה, חו היא ונלחא: זריז ונפקה, דעציד טלי שצתא ועציד צנועלי שצתא! אשר הוא ונכר השכל נעים לזחן וצהיר הוא כפי הפשטו הפשוט צצצרי חכונים וחידוהם:

שם רצא רנוי כתיב (ההלים ק"ח ה') כי גדול ונעל שונים חקדך וכתב (ההלים כ"ז ח"א) כי גדול עד שונים חקדך הא כילד כאן צעווקן לשונה כאן צעווקן שכל לשונה. פרש"י והנופרסים (ע"י הר"ן) עושין לשונה, ונעל שונים, ושלא לשונה עד לשונים ע"ש. לריכין אנו להצין ונה רנוי על שונש השקון, הלח עד הוא ונלת היחס להגציל וקיס או זונן, וענינו כונו על כונו עד לשונים הגיע (ד"ה צ' כ"ח ע"י) וכנו ועלי יצא כל איש, כונו עדי (ש"צ ע"ו ד') ע"י אולי"ש. ורבות הוא לונשורר להסתונש צנוה שיצחר צונלת הירס, חך הענין הוא לפי דעתו, שרצא רנוי קזחו הוננור צפרשה כ"ז ח'—צ"ז היא היא הנכנית ונחרת צפרש' ק"ח א'—ו') ונודע צפרשה הקדונות ונלחא חת הכחצו צירס עד שונים, וצכחצו העלמי הלזה החוזר וניחם, גדול ונעל שונים חקדך, אלא לדרשה צא לרעהי להיפוך כפי הנופרסים. "כאן צעווקין לשונה" רלנוי על קפיטל הקודס (כ"ז ח"א) קס ונדרצ הונשורר לעושין לשונה, ענ שונה יש שני פעונים נכון לצו, רלנוי שכל לצו וכצודו רק לשם י"י ותורתו, כונו שונצורר לנו ונחך החרגוס: "ונכוון לצו לאוריהך י"י" ונכוון לצו לדחלתך" ואונר עוד, עורה כצודי. צאופן זה העושה ועוסק רק לשונה, שדוד היה עוונד צחלות לילה והיה עוסק צהורה (אגדה, צרכות), וכל העבק צתורה לשונה זוכה לדצרים הרצ'

ק ד ש מס' פסחים מקום שנהגו פרק רביעי נ פ ת ל י ל

אנורו (חולין פ"ד ע"ג) שזעסק העשרות סיון זרבה הוא להזעמה שזעשרות אה צעליהן צגלל העסק והפיקועיאל דלא שלטא זהו עינא :

שם ונעות הצלות ונוודית הים, ונשום דלאו כל יונא ונתרחש ניסא. פרש"י ונוודית הים ונשלח קפיטותיו תוויד צנוקים סכנה. אם לאונס הם אנורו (תענית כי ע"ג) אל יעמוד אדם צנוקים סכנה ויאנור עושין לי נס, וכדאנורין קס אס נעשה לו נס ונכין לו ונכיותיו. אצל ונאד קשה להצין על איש העישה פרקועיאל ושולח קפיטותיו לנודית הים, עליו יהי כאנור שאינו רואה סיון זרבה, הלך הפסק ונפליג פרקועיאל צקפינות, היתה כאכיות קוחר ונורחק תציא לחונה, שלונה עשה עושר צקפינותיו לנודית הים, ורי אלנור צן הרקום טדע צאלק קפינות על הים (ע"י רצה איכה פי' צלע הו), ועוד איך טייך על עושר צעל קפינות שאין רואה סיון זרבה צפרוטה שלו :

לואית נראה לי שהפסגם לאו צכל יונא ונתרחש ניסא, הוא צנוצין "שזאל נגד הטצע או לנעלה ון הטצע", כעין ונגילה (ז' ע"ג) רצה שחטיה לרי זילא צבי רחוי ואחיה, ע"ן אנורו לאו צכל צעתא אחרחש ניסא, ופה צפקסים ונדצר ון התי"ח הונשכר פרוטות פרוטות כונו שבר כותצין, שבר ונורגנון, ונעות יתוון לנחליה שבר (כפרש"י) או נתאנה לאפיערופוס על יתוים קטנים (ע"י זרבות יק"ג, וצ"ו כ"צ ע"ג צרש"י סס) ואינו צעל קפינות ציס, איך ונלפה לשבר ונעט להחזיק, ונפענוים צלות ונעות פרוטות ונוודית הים, ונצי ונדינת הים ונקרציה, וצבי ונדינת הים כיון דלא שביחי רצק גציהו כעווי הארץ וככותים דנוו (ע"י פסחים ט"א ע"א) ולפיכך הוא כנגד טצע העם הארץ שזנח את התי"ח לירד לחיו ועתה הוא שולח לתי"ח עיד ונעות, ולאו צכל יונא ונתרחש ניסא כו שזאל נגד טצעו של ע"ה, ואין דעת חבונכו רוחה היונו כי תי"ח יקח ון הע"ה ונעות ונקפדין עליו שאין רואה סיון זרבה ונפרוטות כאלה הצלות ונוודית הים ליד תי"ח :

שם צבי צישן כסוג, והס צבי צית"שאן (ע"י ונגלה כ"ד :) ולא חטוי צית שאן :

שם ונאר ללודון ע"י רש"י טצת י"ט ע"א שפירט : אין אלל ונהלך יום אי וצעי"ש הים קס יום השוק כדאנורין צפקסים צנוקים טנאגו י' ע"ג, ונפלא הוא צגנורא לא כזכר כלל טצע"ש הים יום השוק צלודון, איך צרש"י, ואולי כיון רש"י כדאנורין צפקסים על עלונו צנשון רצים, וכן פי' רצינו חננאל "ואלו עניים נוסו לילך ולישא וליתן" עכ"ל וע"י רא"ש פסחים "ולפי זה מיחא הך עבדא דצית שאן דטעות הים שהו קצורין שהיא אי' וכו' ואם צא לחסם לישראל אם יכול לזלל צוננא טנאגו צו אצותיו כהתי"ח דצבי צישן לא יתיר לו החכס", עכ"ל וע"ש צקצן כחנאל ונה טנציא צסס הירושלמי צבי צישן קצלו עליהם וכו' ועל סונך פרש"י 13 ותוס'

הרצה תחת השונס צהשגסה לנטיה צדרכי הטצע, ונתוארת צפי הונשורר "כי גדול עד סוויס חסדך" וכאן קפיטל ק"ח (אי' ו') צעושין שלח לשונה, כי טס ונחסד הונשורר ככון לצי השכי, ואנור ואזנורה איך כצודי, אהלך כצוד לעלנוי לפיכך ונצאר התרגום פשוט : "תקיין לצי אלסיס אשצח ואזנור לחוד איקר"י שהוא לא לשונה, או ונתאר הונשורר שונתנהג י"י ענוו לנעלה ון השוניס ונאד חסדו, אשר אין לו זביה עוד תחת השונס צסכר הרצה צעונלת התורה, איך כי גדול ונעל השוניס חסדך, והוא הנכון :

שם שבר אשהו ונתקילתא, ריחייא אגרתא, קרא דכתיב קדין עשהה ותנוכר (ונשלי ל"א כ"ד) פרש"י ונתקילתא ונאזינס, והוקי פי' ונעוה, ולפי פי' התוס' תהי' הר"י אצל עזרה ונחצנה אישתצווי ונשתצנה צה קרא דכתיב קדין עשתה ותנוכרה פי' היא עוה קדיינס, ותרגונו פתגא עצדת הוא ונין ונעוה של לצוה, הרי ונליו אם עזרה צעלונה ונעשה ונעוה לנוכר טצח היא לה, ואיכ נונשכת על ונתקילתא שבר אשהו אונס לפי רש"י ונתקילתא ונאזינס, תקשה ון הפסק קדין ונה עבדתיא, איך ואציןק שלפי פרש"י ונציא הש"ס ראי' לריחייא אגרתא שהוא דבר ונעט וטורה גדול ונכל טקן לאשה אצל אם עזרה או תקנה רחיים ונוכרתן ונשתצנה צה קרא קדין עשתה ותנוכרה, והוא קדנא דריחיים (ויהי"ררר) ע"י ר"ח פסחים (ל"ד ע"ג) וקדן הננאלא פסחים (ק"ג ע"א) תנווי צח"הך לצי קידנא רהע, הוא הרחיים לעצית שבר (צרי"ח הויר"וועהלע) ולפי דעתו שאו היתה לחכונה לפינה לנשים וצפרט לאשת חיל לעשות השכר או הרחיים-לשכה, לנוכר לאחריה, ונה פתרון הגנורא (פסחים ק"ג ע"א) ונא קודנא, קיד נאה כלוור שלח לגלות חכונת"הרחיים, שהרי ונתעשרין היונה כפרש"י קלת ותי, ועתה הצין היטצ פרש"י טנצאר ציותר אצל קונה רחיים ונוכרן הרי הוא כשאר פרקועיאל כדי להוכיח ראי' ככונה ון הפסק קדין, ודי :

שם ונוגדלי צהונה דקצ ע"י תוס' וקשה לרי"ת, ולי נראה לתרץ, צחולין פ"ד : איירי צעסקו ופרקועיאל צצהונה דקס, אין עין הרע שולטת אם יתעשרו, אצל הכא צנוגדלי צהונה דקס דתווי זהו אינטי וחרדים שלח יפקידו טדותיהם (צ"ק פי' ע"א) ויחדר ילחק תרגומו ותיה ילחק, ונעטס זה פרש"י ונוגדלי צהונה דקס "הכל לריחין עליהם", כלוור ונפי ההפקד, כונו עזרה זרה (ע"ד ע"ג) וחזי דלא ונאוחת עלי פרש"י לעשותן צהכסר שלח הפקיד את י"ט וננאלא טוה עלי, ועוד עין הרע שולט צדצר אין סווי ון העין והכל יציעו אחרי הגדול והסתך שלו ונגדיים נעשו תיישים וכרווי, (וע"י תוס') חולין פ"ד ע"ג ואורי"ת דהתס ציסוצ ונושום עין הרע), ונשא"כ צפרקועיאל הסווי ון העין יס צו זרבה, ואיכס עוורדים להפקיד להצעיר טדה אחרי כי עיצרים לקיחר צכל עת, איפוא לצאת

עליו הנוקרה (קהלת ז') כי כלל החכמה כלל הכסף, ורש"י ופרש"י צאופן אחר וע"י זזה, וברש"י על עין יעקב יש הוספת הנוסדר: "ואסווכתא צעלנוח ה"ח" ע"ש:

שם נשאו ק"ו צעלמן ונפרדעים כו' ונלמד קשיות הנופרטים (ע"י חוס' ר"ן הר"ף והכותב) יקשה לנו צפרנו האך ש"ך ליחס לשרץ לפרדע הצנה א"ס ה' לכוה או לא, ולהחליט עוד כי צצחירה ורלן עשו הפרדעים לנוקר נפסס על קדושת השס לתוך כצטן האס? ויותר נפלח, ונה הסצ את לצ תודוס לצוה ל"די רעיון אשר עלה על ונחצתס של חנניה וישאל ונעריה, האס לא ונ"ה הוא לתרץ ולקרצ אל השכל הפשוט, הדרש הנוסף של תודוס, לזאת נראה צע"י לחדש דבר ונעשה כונה חדשה צדרשתה לפי ונאורנו הקודם זה תודוס איש הרווני, היה שס נגדו תוויד סונל אנטי חלרויס כנווה, ונלח את חנניה וישאל, ונעריה צהיכל ונך צצל, אשר גס הס צל"ז ספק לנודו ארחותם לקדש את השס ון האצות, ונלחו את ושה ואת אהרן צחלמות ונך ונלרים, שהיה ושה ונגדל צצית הונלך, ואהרן היה צצילו לרצו ולהטיף צהיכלו, צכל זאת כאשר הצצונו על ידס הצח קדושת השס, הצילו עלנוס צצכנה למנוע צצצור ונלכות צעלס גופה, אף שלא כלטוו על זה, ונה היה צצוכת הלפרדעים, כי אחרי השקפה חודרת ציעוד הוכות, תולל צצעה שאנר ה' אל ושה אנור אל אהרן, צח הנאנור צרוצ ענין לצחר ציותר חופן הוכה ונאשר הנאנור צח צרחשונה ופי ה' אל ושה לצדו לנשל צצוכת דס, ויאנור ה' אל ושה (שנוה ז' י"ז י"ח) על הניס אשר ציאור ונחפכו לרס והדגה אשר ציאור תנוות, וכאשר החזיר הבחיצ (ז' פסוק י"ע) אנור אל אהרן וננה פרטו ופרטו: על וניו ונלרים על נהרותם, על יאוריהם ועל אגוניהם ועל כל נקיה וניוניהם ויהיו דס והיה דס צכל ארץ ונלרים וצעלים וצחצנים, וחלל ווכת הלפרדעים ונציח הכחוצ (ז', פסוק כ"ו—כ"ט) צאנוירת ה' לונשה הנה אנכי כ"גף את כל גצולך לצפרדעים, את כחוצ שני עוונד צפני עלמו צרוצ ענין האנור: ועלו וצחו צציתך וצחרר ונשכבך ועל ונתתך וצצית עבדיך וצענוך וצחמטריך וצנושארותיך, ונוסיס צפסוק (כ"ט) וצכה וצענוך וצכל עבדיך יעלו הלפרדעים ואחרי כי צח ונאנור ה' אל ושה אנור אל אהרן (קטיבל ח' א') ונחזיר רק תוכן פסוק ראשון והאחרון "ננה את ידך צנוטך על נהרות על יאוריהם ועל האגוניהם והעל את הלפרדעים על ארץ ונלרים, ונחצר לגנורי הצווי ועלו וצחו צציתך וננוה, הכי זה החקרן אשר יוכל להננות ע"י חנוירת ושה לחהרן לא יחסר לחושצ והגה דעות, כי תחקרהו [את הפסוק שמי, כ"ח] ונעט ונלחיס, לאנור לא כלעוה לנור לונלך: הלפרדעים יעלו ויצחו צציתך וצחרר ונשכבך ועל ונתתך וכי ויחערצו צלחונך, להעיר חנות הונלך ולנוקר את נפשו לננויתים [כנו צצוכת הארצה אחר שחזיר ונלחו צתך שנוות י' ו' ניד ויפן וילח] אף ושה ונרעת עלמו ונקר עלמו על קדושת השס, ואנור

ותו"י ערוצין ו"ג ע"ח פסק הרצ"ם, ונלחו חצותיו יוספי ה"י הזה חנגליח צסוק חלף החוניטי ותחלת השטי, לד היתר לעצור צפניה צע"ש את יס הגדול הזה, כנוצח צצצלי הלכט קי"ח, צצלטי הגצורים טצת תכ"ד וצקצ"ג הלכות טצת דף י"ז ע"צ ולעצור יס שקורין ח"נגלטיירח כ שרג"ל ין (צצלי הלכט) לעצור ציוס אחר דרך רי"פח (הסנו"ג) כש"ש להס רוח עוצ וותר ליכנס צצוקר צערצ טצת אפי" שלא לדבר וננה ע"כ הינו לעשות ונשא ונתן כרש"י ורציו חנחל:

ג' ע"ב ת"ס עוד זה דרש תודוס איש רווני. פרש"י חלנוח גצרח רצה הוה, ופלח הוא א"ס היה דורש ק"ו ופני זה ש"נו צהצלטי שגצרח רצה הוא ולא צעל אגרופין, לכן נראה לי לצחר סונתך קל וחוויר שדרש צחניה וישאל ונעריה לנודו לדעת קרות הא"ס הגדול החכס ונכצד (ע"י רש"י צילה כ"ג). הלזה צהיותו צין גדולי רווני כנו צן לילית הכסת (גיטין כ"ו). שהיתה כקתו ונוטלה צין גדולי רווני, וקרוצ לנולכות רווני, והיה ונחכסה הרצה פענויס צצסוקן לקדש את השס לא לעצור ונ"ה התורה, צדצרים הטוגעים צצצור הונלכות, והיה תוויד דורש צהני קרוצים לנולכות כנו חנניה וישאל ונעריה, שגס הס היו כנווה צחלר הונלך וצכל זאת הקריצו את נפסס להשרף צחמירח וניזיה על חד טצעה, ולללס דהצח לא סגד"ן, ונתוך ודה זו לנודו שגצרח רצה וחכס גדול היה, ולא ונצע"י אגרופין, ונתתך צרייתו זו לנודו תכות נפשו שהיה ונטייל ונלחי לכיס של תלנוידי חנויס כדנופרט צירושלנוי ונ"ק ח"ו ונגלחין ונשו תודוס, אי"ר חנניה דהוה ונשלח (אולי ונרוני*) לארץ ישראל) פרנכתהון דרצק"ו, ועליו דרשו "שזוכה יושב צישיצה של ונעלה" רליו צישיצה של אכטי הונעלה צונלכות, ולפי הירושלנוי צנו"ק וצילה פ"צ הלכה ז' יקשה לנו ונודע רש"י ופרש"י פה "נותן סחורה לתלנוידי חנויס להשתכר צה" הלא רק פרנכתן שלה, ואולי יש לתרץ שרש"י ז"ל לא ופרש"י על תודוס רק על סתם ונטייל ונלחי לכיס ה"ח, כנוצחר טצצת ס"ג ע"ח ופרש"י שס להשתכר צהן לנחלית שכר ע"ש והירושלנוי ופרש"י על תודוס גופיה, ולכן צהיר לנו ונה שאנור ר' יוקי עליו שהיה וננהג הדור צהיותו צרווני, תודוס איש רווני הנהיג את צני רווני לחבול גד"יס ונקולסן צליני פסחים, (פסחים כ"ג ע"ח וצרות י"ע), ונה די הוכחה שגצרח רצח הוה, ואחרי טצכה לשתי טלחות חכונה ועושר דרשו

(* לפי השערתו היה חי זה החכס צרוני צטנות ד' ק"כ—קס"ד 404—390 לקס"ה צינו ט העלד חס"יוס וצנו היכוריוס, ונקרה צסס הונלך תודוס, הוא הונלך אשר היום את רצן גונליחל הנשיא צצצריה לנעלמל כלי צ על כלל היהודים צח"י, וצנו כהן הרשיון לצני ישראל הוסציס צרווני לשלוח כסף כדצות אל הנשיא אשר צצצריה. ע"י קורח הדורות צככ"י תרנ"ו דל 41.

ואמר לנולך צענה שהתגור חס ונושארתך ונטייה יצאו
 צלחונך הלפרדעים לגועל נפשך, והוא רחיה שונסה ונדעת
 עלמו (על דרך שאנורו הז"ל שנת פ"ז ע"א דפירש ונסה
 ונדעתו ועיי' בקדש נפחלי סס) אומר ועלו וכו' כי כאשר
 אומר ה' אל ונסה אומר אל אהרן והעל הלפרדעים לא
 הזכיר ונסה כלל, והוא דעת תודוס גזרח רצה שהקד
 ודרש אחרי החלונים בני היכלא כוונה, שחיו זהיכל
 ונלך צבל, שהפרתונים האלה צשונעס גזירה הונלך והרף
 חת ה' ונן הוא חלה די ישיצכבון ונן ידי (דכיאל ג' נ"ו)
 ונסרו עליון על קדושת השס לכגוע צכצוד הונלך (דכיאל
 ג' ע"ד"ח) ולקדש שס ה' הן חיה אלסכח די אכחכח
 פלחין יכיל לשיצונחא, וגם הס נשאו קל והוור צעלונס
 לעשות, ונלפרדעים, כלומר ונוכח לפרדעים שחכר אלל
 ונסה ואהרן שאינן ונלווין על קדושת השס כתיב זהו
 (שמות ז' כ"ח) ועלו וצאו כו' רחיו צכ"ז ונדעת עלונס
 אורו לנולך פרעה שחיו צחלרה, להסחידהו שהלפרדע
 ירחס צושחלותיך צענה שהחכור חס, יותר ונן הווליה,
 אלו ששונעטו הרף וגדק כלפי ה' ונוכריח אוחטו לקגוד
 ללכונח על חחה כונה וכונה, כן וודד תודוס חיש רויני
 חת ודת חיו ציהדות צהיכל ונלך רויני, להיות ככון
 תנייד לנוקור חת עלמו על קדושת השס, לפיכך נשאר
 שונו לגדול ליהודים וגזרח רצה יתקרי:

שם ח"ר יתסע דרש הצח ועונך כלס לדיקיס כו' צין
 שאנורו להדליק וכו' עפרש"י לא נחכונו חלח
 לדבר אחד להפירש עלמו ונוסכצי חשה ע"ש. הסונך
 והרנו על פסוק זה הוא רק דוגנח הדוניה לרעיון הוונח
 צפסוק, כי אין הכחוצ ונדצר ונסה כלל, כעין סנהדרין
 פ"א ע"ב הגונצ חת הקסיה, כלי שרת וסיכח רוינח,
 "ולא יצאו לרחות כצלע חת הקדש וערש"י "דעיקר קרח
 צלום כתיב" וצונקורת הש"ס צסס הרונצ"ן, וחולי לך
 הרנו ונוכח צסיפח דקרח הונסולצ לרישח כלר ונעיה,
 העקב והצ"ע אשר נעעה, ונעטי ידי הס להספחר אז,
 חס כלס לדיקיס ותוניוים ווולידים זרע כסר, כונו שונעיר
 קלת ונסה הוונרש"ח ז"ל, ועיי' תוספתא פ"ג ונפני הרגל
 בעזירה, פ"י להפירש כפרש"י:

שעלה לשמים. והיא הערה ונפוארה, חצל אין הדעת
 קוצלתה שונקדים הונחור, והקשור עם הלוחות צכל
 ונקוס (ספרי פ' וחסת הצרכה ונכילתח פ' צעלח) חך
 האונת כונו ספרשנו, שהס ז"ל רחו שני הטצע צכחצ
 והונכחצ שעל הלוחות הונסוכיס, וכונו שאנורו צונקוס חחר
 (שקלים " ע"ב) כי"ד היו הלוחות כחוצין וכו' חס לצנה
 חרותה צלחש שחורה. וחולי יש לשער על קוד (יונח
 ל"ח). ונעשה הכחצ וקדוונת הונכחצ הונקוסר, שאין
 גבול להגציל עת התגלותס ווונטי להחליע כי נצראו
 צין השונשות של הצריחה ונסוונן: וחיי אונרתי צחפ"ז כל
 חרס כותצ, (תענית י"ח ע"ב) ונעת היות חרס עלי חרץ, כאשר
 יאמר הונע דח שרייצעקונסטי, חיצו זח חלע וויח דיח
 ונעלע, צדרך הפלגה גדולה! וענינו הוא הכתיבה צדו
 שחורה על גצי לצנה היא עתיקה ונקרחת צלסון ונסנה
 (כדה פרק צ' ונסנה ז') שחור כחרת כונרחה חרו
 שהוא שחור הרצה, וזו צחר הכחוצ ונכחצ חלחיס חרות
 (צדו שחורה) על הלוחות וכל צוונצן חקוק וחרוט,
 שאו קשה הוונצן, ונכחצ צוונצן הפשוטי, חך ונכחצ צחרת
 לצע שחור היא נצרת צעי"ש צככ ופלח. וצחחלס מדע
 ונחנה חורה צכחצ עצרי (סנהדרין כ"א): העתיקה ונחל,
 אשר לונעלה לונעלה הינונו לא ידעו גבול להגציל כחצ
 של ונעלה שאינו נונחק (ונגילה ע"ז). והוא ונן הדצרים
 הספלחיס, וצפסחיס לקונן צחותו דך (כ"ד ע"א) נוולח
 וי"ח חף הונקיין כונו צחצות (פ"ה ונסנה ו') פירש הרע"ב
 חלו הסדים כידוע, ולדעתו יש לומר על ונעשה נקיס
 שזלח ונסטי הטצעו שחוסצ התנח, הוא שחוסצ הונקיין
 הטצעים, החש ועקרב, שהס צהוך עשרה נקיס (ע"י
 יונח כ"א ע"א וחצות פ"ה ונסנה ה') ולא הזיק נחש
 ועקרב צירושלים, והס נצראו צעי"ש צין השונשות חלו
 שדרכן להזיק (פסחים ח' ע"ב) ומדעו צנצנעס לוניקיס,
 וככ"ז נשתנה חללס הטצע:

שם ראשית דרכו רש"י קודם לשאר דרכים, ול"כ הראיה
 ונן ונשלי (ח' כ"ב—ג') ונקיס וחחיס חללו חוונן
 וחחיס ששעושים יוס יוס, ועיי' אומר רצי שונעון צן לקיס
 שני חלפים שנה קדוניה חחורה לצרייתו של עולס ויונו
 של הקצ"ה חלף שנים (ע"י וודרש רצה צרחשית פ"ח):

שם ע"ב וי"ח על הונטיצע שילח צעי" ברש"י ק"ח והוא
 ונחכונת שלונה דחל"כ צונה היו ענייס ונחפרנסין
 שאין להס עצודת שדה וכרס, כונתו חס לא היה הולחח
 הסכף חך כל אחד ונחזיק לעלמו הונטיצע ונחלרין חותו
 לא היו ענייס יכולין להסקייס. חונכס לי נראה לפרש
 על חיקון העולס לטצע ונטיצע שילח (גאכג"צחר) ווד
 ליד דלח הוא חרס ונחקייס צחלוף ותמורה צענייס
 כצדלים או צסקול ונחכות כסף חחצ כאשר לא היו
 ונטיצעה טצועות עד זונן הונלך סערוויחוס טולליחוס
 וחללנו עד ונלך שונעון ששוונחי הכהן (שרשי הלצנן
 גרר) ולדעת חכוניו ז"ל (שצת ל"ג): יעקב חציו ונטיצע
 חיקון להס, וצונסי צצח קונח (ל"ז ע"ב) כצר מכר חחור
 ונטיצע

לח היו כוונתו לומר שציר נהרדעא, ולאו זה רבי אבהו תלמיד ר' יוחנן כי זה היה צצבל (ע"י קדר הדורות רב אבהו רב אבה—) והוא דלוחי צצבל אשי (סוף קנול ק"י א') ולזאת באור נהרדעא דליכא עינין. ועוד י"ל דאפי"ו באור ציוני אנוניר ג"כ לא היו עינים, יש לחלק טווא, לעולם נהרדעא עלונה לא ה"י חשש ופני תרעוונות הניינין אך שגא יצואו ויינין ונעיר אהרת, ולזאת א"כ צבל עיר ועיר היה התיקון שאונרים אורו (צצכונ"י) צקול רס, אף הניין הצא לנהרדעא לא יוכל לטעומה, ואם ישאל למה אהם אונרים צחשאי, נענה לו שאין פה נהרדעא וניינים, אצל א"כ צבל עיר ועיר אין קורין עשרת הדברות כ"ל, והניין הצא לקירא או לנהרדעא וקוונות ראשי יציבות צצב, והם ת"ל תורה, לא ישאל כ"ל אך יחליעו אין שאר הורה אונת, שהחכמים פה ידעו היטב ותקנו שאין קיראין אלא ונה שאור הקדוש צ"ה ושנועו ופיו צסיני—וסיך שפיר תרעוונות הניינין כאשר יש צדורט הנותחדשים הקולרים צתפלה וצאו ג"כ לכל טעות זה לתקן הקריאה עשרת הדברות שנוע והיה א"כ שנוע וכו' צחשצס זה עיקר התורה אונס צ"ה עוקרים התורה והקבלה. ע"י קרצן נתחלל צ"ה ו' אות ט' ו"ש הר"ן. וכן הלא לא היה טעם לסיור ונעולם, שרי צחשאי כוונתם ואין תרעוונות סיך ועיין :

ונעצב של אהרהם אציו? איפוא לזאת נחשצ טציעת הנועצב ש"ל צין השלטה היותר דרושים על קיום האדם וקניינו. ואח"כ עינתי צנהרש"א ושונחתי כי אולי טוכל להכח כונה זו צדצרו האחרונים : ויש לפרש דהיא גופא חידוש שיגזרו על הולאת ונעצבותיהם צונכא ונתן ודו"ק, אצל דצרו האחרונים הנועצותיקם צע"י אינס צנהרש"א גופא על הש"ס, והוספת הוסדר הוא צלים :

ג"ו ע"א כ"לד היו כורכין את שנוע, אונרים שנוע ישראל "י אלקינו "י אהר ולא היו נפסקין דצרי ר' ונאיר ערש"י צין אהר לזחצח. אונס רש"י צונרות ע"א. ופרש ולא היו נפסקין ליתן ריוח צין תיצה לתיצה, והוא כירושלמי "אלא שלא היו נפסקין צן תיצה לתיצה דצרי ר"נ"ו כ"ר אהר כ"י וע"י צנהרש"א. ולי קשה א"כ אכטי יריחו נהגו לכרוך את שנוע צלח הפסקה אליציה דר"נ"ו, צנה עקו שלא כהוגן שהיו חכמים ונחים צהם, אדרצה רבי ונאיר קוצר (צרכות י"ג ע"צ) כוונת ה"ל לתיכה רק צשנוע ישראל "י אלקינו "י אהר, ולא חייסין יותר ונעד כאן, וכדין עשו, וא"ל לא נוסתפינא הייתי אונר צדרך השערה צכונת רבי ונאיר ע"פי ונאונר (צרכות ל"ג ע"צ) הקורא את שנוע וכופלה הרי זה ונגונה ע"ש ונהגו וננהג ונגונה לכפול את שנוע שנוע ישראל ישראל, וכו' וכורכין וקשרין אגודות תיצה ותיצות ולא היו נפסקין צין כל תיצה ותיצה ודו"ק :

ג"ו ע"א א"י ל"י ונצית קתרוס א"י ל"י ונקולנוסן רש"י שהיו כותצין אגרות לרעה ור"ח והערך קטרו חוקקי און, ולפי פירושם אין עוד וננה צונלת ונקולנוסן רשעת האנשים הנופירסונים לנודי ע"י כנוי זה, לכן נראה ל"י כי צית קתרוס היו מודעים כנוי צית גרנו, (שלא ר"ו ללמוד על ונעשה להם הפנים) ושל צית אצנינס (לא ר"ו ללמוד על ונעשה הקטרת) וכן צית קתרוס אבר וציתס מודע צן קונלר לא ר"ו ללמוד על ונעשה הכחצ (ונעשה יונח ל"ח ע"א) והונענה אונרת צפירוש על הצתים הראשונים באור זכר לדיק לצרכה, ועל אלו ונצית קתרוס באור ושם רשעים ירקב, וצא הצאור צגנורא (ל"ח ע"צ) אונרו עליו שהיה טועל ארצעה קולנוסין צין אלצעותיו ואם היתה תיצה של ד' אותיות היה כותצה צצת אהת, אונרו לו ונה רחית שלא ללנה, כו"ן ונלאו תשובה לדצריהם צן קונלר לא ונלא תשובה לדצרו, על הראשונים באור זכר לדיק לצרכה, ועל צן קונלר וצצרייו (ונשנוע כל צית קתרוס) באור ושם רשעים ירקב (ונשג"י "י) לזאת ע"י קולנוסן נחצרכונו לרשעים וצע"י זרוע, ועל כו"ל צן אונרו א"י ל"י—והצן והוא הנכון :

שם לגלות קן היניין פרש"י שיחזר ויינו לכנו, וצקוף דניאל ופרש"י, כנו צלח הרי"ת הינוים (רלונו כנו באור יעקב אציו (צראשית ויני א') ואגידה לכס אבר יקרא אחכס צלח הרי"ת הינוים וע"י אונרו פה צקש יעקב לגלות קן היניין—) ואין לפרש היניין לבן י"ד שהרי הוא ונטי צונקרת הגדולה" וכו' ול"ע סתירה צדצרי רש"י עלנו, והגאון ונלצ"ס ונחשצ קל"ן עד ה' שהקס"ג ונן החיית הונחיס, ולנחית קרן צית דוד ונן שנת התרע"ג עד שנת התרפ"ח שאז כצר יה"י הנוקדש על ונכוח, וא"ל לקל"ן הלכו ונחשצ ונכין רש"י צגנורא, שיחזר ויינו כנו שגאור ויניך "י כאדרי צכח ויניך "י תרען א"י :

שם לא ונכאן יששכר איש כפר צרקא, וצכריתות (כ"ח ע"צ) אונר טשיי"ה ליששכר איש כפר צרקא רכסן גדול הוא, ונראה שהוא ה"י עשיר ציורר וקנה כהונה הגדולה צדונים, ושחף עוונק כונת הנוקרה לא הצין (ויקרא ג' ז' ופסיק צ"ס) כוונור צהורה והונורה להגאון ונלצ"ס ז"ל. ועיקר ליינוד הזה ויוסד צצצע הלשון שא"ס היה אזה סצדל וכו' אך אונר א"ס

שם וצנהרדעא דליכא ויינין עד השתח אונרי לה צחשאי, ע"י חדושי ונשרש"ש לפאורה קשה דצצרכות דק"צ ע"א איתא אנוניר קצר לנוקצעיהו צנהרדעא א"ל ר"ח כצר צטיבוס ונפני תרעוונות הניינין אח"כ ונלחתי להלל"ח סס שנווד צ"ה וע"י תירוט שונחנך צין תרעוונתם קטנה וצין גדולה, ואונס לדעתי יש שתי תסויצות צדצר זה. התס צצרכות צכורא וצנהרדעא ציוני רב חקדא ואנוניר שהיו א"ו הניינין וצית אצידן, ונפני שלא היה אנוניר נוח לקיפה, ואולי לא צ"ל כלל לצי"ת אצידן צנהרדעא—כשנואל צדורו צנהרדעא—לפיכך נהרג ונונך פרס (ד' הלפ"ס ר"ד) ולכן א"ל רב אשי כצר צטיבוס ונפני תרעוונות הניינין, וציוני רבי אבהו שהוא היה ונחערצ עם הניינין והיה ונלח לניינים (ע"י ד', כנהרדין ל"ע ע"א)

להחליט כי ספר היוחסין הנוקרי נגמ ונשתכח ועלו דרשות ונחליפות על השנוות הנפרדות והקנות הנוצחות בהעתיקות שונות. והיו נחליפתם ארבע ונאה גוולי טעמי ודרשות להשלים ולהעמיד על צקים נאון את שמי והוספת השנוות צין פרשה ראשונה לחלל, וצין פרשה שנייה לחלל, ותקטע כחן של חכמים לכוון אל האונת כונו שהיה כתיב צקפר יוחסין האונתי נגמ :

ס"ד ע"ב פסח ונעצין פרש"י עז על סס שהעם רב. וזי נראה שנדקף עם פסח ונעוכין דר ונקודס, טעמינו כצ"ה ולחילה, (לערקוועטשען, לחאווענדריקקען, ע"י אולר השרשים, וזו הוראת ונעצין (לחאווענדריקקען) הנופרט צונשנה וס"ס ווי"ק (י"ג ע"ב) חף ונעצין שזחנין הקטע זו ע"ג זו לחלץ ציחד כוון כרי, ולכן נרדפים בהוראתן פסח ונעוכין עם פסח ונעצין, כי ציווי הלל ואגריפס היה הקצון צמרה עז וכלחץ כל כך עד שנקטנו בתולרן ונעוכין ונעצין ע"ש הלחץ זו הרחק.

אלו דברים פרק ששי

ס"ז ע"א הלכה זו (שפסק דוחה את השבת) נתעלונה ונצני בתירא. והקסה צסי קבלת יעקב (נוצח בקוצן תירה ונלון הוצרת א' דף ה' ע"ב פלפול צסי צאר ילחק ע"ש), הלל יכולין לפשוטו שפסק דוחה שבת ונקרא נדכתיב צאחד לחודש הוקס הושטן (שנוות וי"י) ואותו היום הי' אחד צצנת כנופרט צצנת ד' פ"ו, ואם ריש ירחא דניסן הי' צאחד צצנת ח"כ היה ערצ פסח צצנת וכתיב ויעשו את הפסח צנוועדו ותירן וכי. וזי נראה לתרן צצני צתירא לח היו יכולין לפשוטו ונכתוב זה צנודצר ע"י ח"ו כי חסצו ארצתה וון כתוב זה ויעשו את הפסח צנוועדו היתה הוכחה צידם שאין הפסח דוחה שבת, ונדוקיים סס : ויעשו את הפסח צראשון צארצעה עשר יום לחדש צין הערבים צנודצר סיני, ונוכח להיפך "כי הנוקרא ויוחר וזי צונה שאונר ויעשו את הפסח ככל אשר לוח הי' את ונשה" (לשון הרנוצין) חצל צגמותן של ישראל הכתוב ונדצר שלח עשו כהונן כונו צצנה הראשונה ציוס ד' ע"ש, חף צצנה השנית עשו ציוס השבת, ואין פסח דוחה שבת, כי כעין זה דרשו צקפרי על הכתוב הנודצר "צגמות ישראל הכתוב ונדצר שלח עשו חלל פסח זה צלצד" (וע"י רש"י ורנוצין צאריכות) וכן הוא אונר הזצחים וונגחה הגשהס לי צנודצר ארצעים שכה. (ענווס הי' כ"ו) ונוסיף הרנוצין. "חצל הזכיר היום והנודצר לרנוח שלח עשו אותו צנודצר רק ציוס הזה, והוא גטתן". וכן חסצו צני צתירא צצחונות כלעוו (סס ע"י צ'י) ויעשו צני ישראל את הפסח צנוועדו. צנוון היתרא קאונר (לשון רש"י פסחים ס"ו ע"א) כלוונר לעשות את השנה ונעוצרת ולא יהיה חל ע"פ צצנת, ודקדקו ציותר על ונאונר ונשה לישראל שאינו כתוב צו לעשות את הפסח צחודש הזה לפי חסצוס הפשוטי, חלל לעשות הפסח סתם "שאונר להס שונר חת

חס כסצ קרצנו, ואם עז קרצנו וכו' ע"ש וקוטב דרוס זה צארתי (צס' ס"ג), ועליו אונר חס כסצ חס עז עכ"ל ושכה הפקוקים (ויקרא ח' י', שנוות י"ב ה') שטמיהס שוים. חס כחן גדול היה ונצצייס לנגוע צעלס ידיו צצצר ודס קודש שלח ילכלך (ערש"י כריחות כ"ח ע"ב) והיה כריך טירחי על ידיה כונו "ונעול-יד" והוא נגד כצוד הקדש כנוצחר צונשנה :

ש"ה ועוד לוחה העזרה ויכנס יוחנן צן כרצחי, ע"י ונהר"שח וסס"הד שחפטר דהיינו יוחנן כחן גדול היינו יוחנן צן כרצחי, וכ"ל שהוא יוחנן הורקנוס צן שנועון החשונוחלי והוא יוחנן שנווע צוחה צמרה צת קול יולחת וצית קדשי הקדשים כלחו טליח דחזלי לחגחא קרצח (סוטה ל"ג ע"א ויוסיפון צקדונויות ס"ג, י"י) וגם צטיר השירים צנודרש רצה יחסו לו שנווע צת קול צמרה :

תמיד נשחט פרק חמישי

ס"ב ע"ב ניתני לי ונר ספר יוחסין פרש"י ונתינתן דדצרי הוויכ, ויפה העיר הנהר"שח על הגורח קידושין (ע"א, ע"ח), ונדעתי הוא הוא הספר יוחסין שודע וני הוא זרע כשר, ונשפחה שטנוועה טנוועה ולא רלו חכמים לגלותה (ערש"י סס) והוא הספר יוחסין הנודע צסס ונגלת יוחסין צירושלים, כנופרט צס"ס יצמות (וי"ט ע"א) תכן שנועון צן עזחי אונר ונחתי ונגלת יוחסין צירושלים וכתיב זה ח"ש פלוני ונוחר, ורצי יוחנן ידע היעצ ונושפחות כחלה, כדאונר צגורח קידושין ע"א. "ח"ר יוחנן היכלל צידינו הוא, פרש"י "היכלל שצעה צהיכלו של ונקוס צידינו הוא, לגלות פסול ונשפחות ארץ ישראל", לפיכך חל ככון רצי שונחלי ונוד וישיצתו צנהרדעח חתח לקוניה דרצי יוחנן לגלות לו ספר יוחסין וני הוא הכשר, ורצי יוחנן דחה אותו שאין שוין לנודים ולא לכהרדעיים, אוננס צקידושין כאונר טעונו של רצי יוחנן "חצל ונה חעשה שהרי גדולי הדור טנוועו צה" דאין לצרר הספק חלל יתיחס והס כשרים לעתיד לצח. וזו כוונת רש"י ז"ל צלעונו הזה צפה "ח"כ לפי שאין ויוחסין" ר"ל לפי שטנוועה טנוועה, ואין לגלות :

ש"ה ויוס נגמ ספר יוחסין כו' צין חלל לחלל טעמי ארצע ונאות גוולי דרשה. ע"י רש"י וערוך שני ונקראות צד"ס ח' הי' ל"ט. ע"ש חצל ונה הי' הראיה וון השני ונקראות שנגמ ספר יוחסין, לכן חני ונצחר לך צפרש"י הויוחס לדי"הי קפיטל הי' פסוק כ"ט וצגצעון יצבו, ונצח, פרשה זו עד כל חלה צני חלל כתובה שני פענוים צקפר זה, (וצטנוים ונצחקים) חס שנופרט צקוף ונגילה ירושלוי ג' ספרים ונחל עזרח, ספר ונעוים, ספר זחטוטי, ספר החחים וכו' וכן ונחלו הרצה ספרי יוחסין כשוולל סלסה חו ארצעה וכו'. עכ"ל, כוולל לנודין ונחוד שתי הנוסחחות צד"הי ח' הי' ונפקוק כ"ט עד ל"ט, וצקפיטל ע"י פסוק ל"ה עד ויד, שנקרא חללם צין חלל-לחלל, שהיו ונעתיקים כדדנים ושורים ונחוד ספר יוחסין הנוקרי והקדונוני, וצעל כרחתו חנו ונחויצים

את הפסח זמנו - כלשון הספרי צעזור השנה וזהו נקרא
 זמנו. ונוכח ונכתב שלחריהו צארצעה עשר יום צחדש
 הזה צין הערצים העשו אותו צנוועדו. רלומו אם העצרו
 השנה יחול יום י' ד צזון הסיתר ולא צצצת, והס עשו
 שלא כהוגן ועשו פסח ונדבר זה, צלא עצור הסודש,
 לכן כחוצ סתם : ויעשו את הפסח צראשון ולא צחדש
 הסודש וחדש וחסר חדש ונוועד, ונוולא ח' ע"פ צצצת,
 ופסח אינו דוחה צצת ולכן ונספר צגטתן, לזאת כלרך
 הלל לצבר כי וון וועדו לא ונשוע ליה, אך וועולת
 תוויד כצצרה הלכה זו ספק דוחה את השצת ונה
 סתענלוה וצני צתירח :

לג"ש, אך כו"ש צגורח) ורנו להחית הנותים סרעו
 השנוות על זאת דשא על חלקת התחיה, כוודצר צחליטע
 וחליהו שאונר שס (וויכה ז' י"ד) רעה עונק, זו תחית
 הנותים, וירעו צשן וגלעד, חליטע וחליהו, והוא על לך
 סוד הרנו, שאין ווקדס ונולחר צזה (ע"י ונהרש"ח) ונוולא
 סוף הפסוק יתורץ צו"ש חלל שעולה על הרשעים
 סנקראו "נוחיס" שלא יעלו לתחיה אך צצצרות עולם
 יוקי צעונס עם עלמותיהס וגרוניהס (כו"ש הגאון וולצ"ס
 ז"ל וסס גרים הוא לדעתי וולשון עלס כונו יסעבר חוור
 גרס) יאכלה, וסס רשעים ירקצ :

ש"ב ושנות ונשענתי פרש"י צחליטע כתיב סהחיה צן
 הסונונית, ע"י ונהרש"ח והר"ף כתצ רש"י וכו'
 ולי' לכך כתצ רש"י צחליטע כתיב, לפרס דצרי זכריה
 (ח' ד') ואיש ונשענתי צידו, על תחית הנותים של
 הלדיקים, והה האיש הסנון ונשענתי צידו הוא חליטע
 סכתיב ציה (ו"צ ד' כ"ט) ושנות ונשענתי הוא עתיד
 לחיות לעתיד צלא, כונו סהחיה את צן הסונונית צתפלתו
 ויגבר עליה, ולא צער הושענתי אשר צאונת אין קול
 ואין קצצ היה (ע"ש פסוק ל"ח) אך צלד הזקנים וקמת
 צצצרות ירושלים, * יש צ גם האיש הקס לתחיה ויחיה
 צזקנה ונרוב ימים : וראיש ונשענתו צידו"י זה הוא
 חליטע, וזאת כונת רש"י "צחליטע כתיב" והצן :

ש"ב ע"כ אי לאו האי יונא וכו' ע"י רש"י סלודתי
 תורה וכתרונונית וכו' וע"י עיון יעקב וענק יוסף
 לעיקר וועלת רצ יוסף, ולדעתי יש לוועלת רצ יוסף כונו
 סנוסופר אחר זה ונוועלת רצ ששת כל תלתין יונין
 וסדר ליה תלמודיה, עין סניהס הו סגי סהור (צ"ק
 פ"ז, צרות כ"ח.) וצקאים צנוסניות, והיו סונים ציונא
 דעלרתח ונהדר להו תלמודח צעל פה, וע"י צקילתס
 נקראים צתואר "סיני" (סוריות י"ד עירוצין ל'.) ולזאת
 נתן תידה לאל סחוק אדם סיונא כוועה דעת סלונד
 תידה ונתרונוס ע"י סזכרון להחזיר צעל פה את סהורה
 והנוסניות, דאי לאו האי יונא הרי חגשים עורים סרצה
 צסוק סנון יוסף, וכן רצ ששת סגי סהור אונר חדאי
 כפסאי סהנפס הווסכלת סצי תשווח על חלקה סלונד
 ונשפה לחוק, ופירוש רש"י צהיר הוא :

ע"ג ע"א כעצרת צית הנוקדס, ונוצור ציותר צספרי,
 סהוא דעת רצן, וצסוק דצרי "כווליו לונדין
 עולית ידים ונן סתורה", והגאון וולצ"ס (צונדרר י"ח ז')
 וציח זה, וינדיליה ווסקי סגנו צרכות (וע"י ח"ח רל"ג
 צרו"ח) סכל דצר קדושה טעון נקות ידים, זה סנוך
 לחכונים סגזרו טע"י לתרוונה, וע"י צונאיר עין ח"ח, רצי
 ח"יי

(* כי לעת הזאת צלע הנות לכלה, ויצלו
 הזקנים חקמת צטוצ חיהס ויתרצו כי"כ לסצת צצצרות,
 וכן הלדיק יקוס לתחיה, וסעור סכחוצ עור ישצו זקנים,
 ואיש ונשענתי צידו, ונרוב יונים ונרוב יונים ונושך על
 זקנים חקמת, וגם על איש ונשענתי צידו, זה וון תחיה
 כי יפלא) :

ש"ב ע"כ, הנותיהר אם חכס הוא סכונתו ונסתלקת ונונו
 וכו', צאר הוואונרים חלה, הוא על דרך עיוני,
 סכח סתרגשות יתיה דנויון כוצ של סתתפעלות צנוצע
 חלדס הווציוו לדי כעס ונשוצצ או יסרות פרועה,
 ונעצדין אף את העניו והצבור ונדעתו, ווונתה את סגדול
 שצין עניים שאונרו עליו יחא ענותן כהלל (סצת לי
 ע"צ) ונוסה רצינו סהיה עניו ונאד ווכל חלדס (צונדרר
 י"צ ג') וכונו כן דצורה וחליטע, והצבור חליח צהיה
 נודע צונרתהו וגוצה קוונתו (ס"ח ט"ז ז') צכל זאת
 צרגע שסכחו את עלווס, וכח סעס או סיסרות (אשר
 ונוקור אחר כעצו) גצר עליהס, כסכח ונסתלק ונהס
 חכונתס כצולתס וגצורהס, ועל חנסי ונדות כהללו אונרו
 (כדריס ל"ח ע"ח) אין סקצ"ה ונשרה סכינתו חלל על
 גצור, עסיה, חכס ועניה, וכל הנותיהר או כועס צערך
 גדולתו יצול ככלל טעיות וענשו סהא וודה כנגד וודה,
 כסס סהוא סכח את עלונו כן יסכח לרגע את הלכותיו
 וסכונתו ונסתלקת ונונו, וכל וואן דיהיר צעל ווס הוא
 (ווגילה כ"ו.) ועונס טצעי הוא הווסקיר סלונות של
 חדס השלס :

ש"ב כל סכונס וכו' ונח לן ונחליח דכתיב (ס"ח ט"ז)
 ז') כי ונחסתיהו ויפה פרש"י ס"ח ט"ז, לפי
 סכעסן הוא, זה כהס"ס פסחים פה, וסגאון וולצ"ס
 ונשער סעולה על שאלו, הוא סלא כסעור חז"ל וסגיון
 הנוקרא, להוליא עוד סשערה ונחנגדת לסעורין של דצריהס
 "צענור היות חליח ספל קוונה ובלתי יפה תיאר כסאלול"
 סהו אינו דצרי צצות חלה חלונית :

ס"ח ע"א כדונתרגס רצ יוסף, ונכסיון דרשיעיה לדיקיא
 יחסון ול"ל לדעתו ונחיס לא דצר צזוי הוא, אך
 נחלה סוננה כונו (סהלס ס"ו ט"ז וישע"י כ"ה ז') והוא
 לווסל להרשעים סצונים חרצות לנו (חויצ ג' י"ד) ויצולו
 זרים ונכרים אשר לא עצרו צהס, והס הלדיקים ויחכללוס,
 ע"ד ספסוקים חכלו זרים כהו (הוסע ז' ט"י) זרים יצלעו
 (הוסע ח' ז') ונרדפיס זרים עם גרים (ע"י ס"צ ד' ג')
 והיא וולילת ונקראי קדס, ות"י ונפרס סכחוצ (ישע"י ה'
 י"ז) כדעת חז"ל פה וכן צרש"י סס, ולרצ סנחלל יש
 גזירה סוה יעו ורעו צישע"י ה', ורעה, וצוויכה ז' כתיב
 ירעה) וווסצצ ענין יעקב : צרש"י ורעו כצסים ורעה

חיינו צקדקים צירוסלים דאלתיה רבי היינו תיק ע"ש. וצבלל ים להעיר על וועשה צרבי טרפון שנוצח שהיה היה הכתן דוקא שעשה חכילת תרוונה לעצרת ונתנה, ופני שנוספר וורי טרפון (בתוספתא דכתובות פ"ח) כי צטנת צלרת קידש טי נקיס להאכילן תרוונה ועסק תנויד צעת שהיה צעצרת ונתנה, לחלק ונתנת תרוונה, ציד כדציה, והוא היה ונקבל תרוונה צשאר ימות השנה, לעוונת הצריות שהיו ונרננות אחריו (תוספתא סוף חגיגה) והוא ר' טרפון היה ונסויך עסק עצרתו צנתנת כהונה על הפסוק עצרת ונתנה, לפיכך צלרק ונצח רחיה רק וורי טרפון הנופוסם, אך יקשה ונדוע ח"ל ר"ג וכו' עצרת צזון הזה וננין, הלא הכהנים צדוכן צזון הזה ונוי נקרא עצרת? וצירוסלנוי פרק הנומונה (הלכה ז') חר"ע עמוד הייתי צין אחי הכהנים צשורה והעיתי אחי כלפי כתן גדול ושועתי ונצליק צנעינות הכהנים את השם, עכ"ל, וצרה (קהלת פ') את הכל עשה יפה צעתו) עליתי עם שועתן אחי אחי לדוכן, וכן צעת סיגיע עליה לצור לרלה שהיה עצרת (קוטה ל"ח : ופירש"י סם, רונצ"ס נשיאת כפ"ס פ"ד ג') עוונת הכהנים וכו' ואולי ע"ז יש לתרן כי ון הונחה לנעלה אין עוד זה נשיאת כפ"ס (ע"י תענית כ"ו ע"ב) ונשם סכרות, והבא צוועשה צרבי טרפון היה שלא צל חונש צער צ לצית הנורשט, ולכן היה צעיניו דצרי תיונה שעצד עצרתה אפילו עצרת הדוכן, ויש להטעים צדרך ונלילה שאלתו, וכו' עצרת צזון הזה וננין, ר"ל הזה שהיה חונש ועצה, הכי עצרת כהנים צנשיאת כפ"ס, (כלשון רש"י תענית כ"ו ע"ב : ונשיאת כפ"ס ונעין עצרת), יש צזון ההוא צין לר"ג וצין לרי יהודה, הלא על כרחו עצרתה אחרת והיה חכילת תרוונה שהיה אוכל ונאכיל היה צטנת צלרתה, כנו שצארתי :

ביצד צולין פרק שביעי

ע"ה ע"א תשרף לרצות כל שריפות, ע"י רש"י ותוס', וע"י צהקדונה לכפרי טני הונעות (יש אם לנוקרא כלל י"ט) טצנין נפעל וורה על ונקבל השעולה צכלל שהיה קוצל הכל ונזה תשרף, ותוס' פירשו דהוי ונלי לונכת צאש תוונת ולא צשונש תשרף, חונש דעת רש"י שפירש "ונדלח כתיב צאש ונשתוק" איננה גלויה, ונ"ל ונדלח כתיב צאש צסוק, כנו תשרוף צאש (שנוות כ"ט ל"ד) כ"ט י"ד) או וטרפת את המתר צאש (שנוות כ"ט ל"ד) כנוי דלוקון היה לו לוונר ג"כ כאן (ויקרא כ"ח ט"ו) וצת אש כהן, תשרוף צאש, ונשתוק ון השריפה לצסוק, ואלך תשרף לצסוק וצצנין נפעל צל על הריצוי לכל שריפות הצאות ון האש :

פ"ו ע"ב רב הונח איקלע לצבי רב נחונן צר ילחק חונרו ליה ונה שונך חונר להו רב הונח וכו' ונה טעונח קרית לך רב הונח חונר להו צעל השם אחי ע"י פרש"י ונהרש"י שנועיר עליו, ולכאורה יקשה הלא ר"ע ידעו וקרא לו "הונח הצרין" גיעין כ"ב : וצ"ו ע"י .

וואצטן את הערים צאל"ק (ע"י עירובין כ"ג ע"א) חיפוח
 לזאת היה ודויה קדר הצבלי לקטנה שאין לה שדים
 להניק לאחרים, וקדר הירושלמי לגדולה ושדיה כנגדלות
 להניק לאחרים, והיה נושא חסונכתא על חגשי צבל היותר
 קודמים, כמו דיחל ונרדכי ועמרא חף שהיו גדולי צבל,
 לא זכו ללמוד ולהרצין תורה, את הפסוק אחות לנו
 קטנה ושדים אין לה זו עילם, צירת צבל רצתי, שהיו
 צה דיחל ונרדכי ועמרא אחות ההלמודיים הצבליים, וצבל
 זאת לא זכו לחי החכמים ללמוד כאלו לא היה להם
 שדים להניק (רש"י קידושין נ"ט:) וזו היא תוכנו של
 וואנרו של רבי ירמיה על קדר הצבלי, לעונות הירושלמי
 שקדון בהלבתו, כמו שאנור ר' ירמיה (צפי הודיר ע"ה).
 אנור רבא וחד ויין כי סליק להתם עדיף כתי ויניסו
 דהא ר' ירמיה כי הוה הבא לא ידע ויה דקאנורי רצן
 וכי סליק להתם קרי לן צבלאי עפשאי ערש"י. שתוויר
 הירושלמיים היו ונתרוננויים על וועלת הצבליים צקדר
 וקגמן לשונם צלמוד לאחרים והניקו לאחרים כשדים
 הוללות חלב ונוולקות כנגדלות צהונה צנויה וחוקה
 (ע"י דברי הימים צ' ל"ב ה') לזאת רבי יוחנן ורבי
 ירמיה כנגד קדר וקגמן לשונם של הצבליים, שגנו חן
 לשונם, וזה פרש"י הענוק :

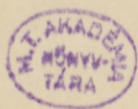
שם כל ויה שיאנור לך צבל הצית עשה, חוץ ונלא,
 ע"י ונרש"י, ויש ווחקון חוץ ונלא, עין שאין לו
 כלל הונשך לענינו. ולי נראה לפרש ע"פי הנוקור ונסי
 דרך חרץ פ"ו, הנכנס לצית כל ויה שיגזור עליו צבל
 הצית יעשה כשהוא דצר כשרות ושם וועשה צשוועון
 וכי וגזר עליקן שיאכלו ויפתו, עכ"ל, וצח להשלים פה
 חוץ דצר שאינה כשרות, כגון (כדריס וי"ט ע"ב) דאין דרך
 חרץ לחביל צאלצעתא, ואל"ל עד ונתי אתה ונאכילני
 לו אתה, פרש"י עפ"י דברי סגלפרטיו. וזו שאנור חוץ ונלא
 שאנור עליו לחביל צאלצעתיה, הנקרא לא כעין דוה לא
 האנור לו (ישע"י ל' כ"ג) ופירש הרד"ק, לשון עיטוף, אל
 ישנוע לו עין שאינו ונרדך חרץ הוא, ועוד יש לומר לפי
 הגוי דכדריס שם וי"ט: אל"ל לחביל צאלצעתיה לחביל
 צהולא עד ונתי ונאכילני חוקק, יש לפרש חוץ ונלא
 שאינו ונרדך חרץ חס צע"ה צגזר עליו לחביל צהולא
 וע"י תוס' שם :

שם רש"י ואין ווקרצין לגדול שכן צנוולאכוס שאנורו
 לחצרהם בן תעשה, והוא לשון הש"ס (צבל
 ונלע"א פ"ז). ויש לגבי חצרהם דכתיב בן תעשה. ורש"י
 צראשית י"ט צ' וואנורו לא ונציח צסם ציר ונאחן
 שוקרצין, אין ונציח על הפסוק (קפיטל י"ח ה') ותרגום
 יוכתן ונעתיק ויפאר צם "ופייס" והראש"ע השביל לחצרהם
 יחדו ו"ואנורו לא, חס לא תפאר זאת הנולה רבי דברים
 כענש פיוסוס וכן און ותרפיס הפלר עכ"ל, והרצ"ן
 ונשלים, ואל"ל יהיה כדרך ווקר צני חרס" ודעתו
 צהכנסת אחרים להאכילם ולהסקותם כמו שנוביח הכחוצ
 ויעש להם ונשתה, והצן :

האשה פרק שמיני

שם ע"ב וננ"ל דלא קיצל לשון הרע דכתיב (ענוס
 ז' י') וישלח אנויה, ע"י הר"ק ודיק ונל"ל
 אנויה לענוס חזה צרה לך לחץ יהודה ולא רנה
 לצרה וכי חבל וניהבן לוד סירצעס אנור חס ושלוס וכי
 אפילו צדרך רנו, לכן נראה צעני צפסע הכחוצ כי
 עיקר ליהר היה, כי ענוס כאיש פרטי צעל חן וצעל
 נכסים התערב עם הקושרים נגד חיי הנוולך ולהגלות
 ישראל ונעל אדונתו להשצית צית הנוולכה כלה וישראל,
 ולא צתורת צציל, אך ונדעת עלו צתוך הקושרים "כה
 אנור ענוס (ולא צתוארו כלל) צחרצ ינות ירצעס" וכן
 אחד ונאחנו הקושרים, וישראל גלה גלה ונעל אדונתו,
 צית ונוולכה יוסצת לגורו, והנוולך ירצעס נחן צפי אנויה
 דברים להשיצ לענווס, ונותוך תצובה זו לודמו לדעת
 דעתו של הנוולך, והועננה היא ונחלת צפסקו צ"ו ויאנור
 אנויה אל ענווס כי חקרה ונענת הנוולך אחרי אנויה
 חכל קורליה על ענווס כי קשר עליו וזו דצרת הנוולך :
 חרזה לך צרה לך אל חרץ יאדה, כי אנור, חס ושלוס
 לא אנור אחו לדיק כך ונדעת עלונו להיות מנונה צקושרים
 עליו נפשי, ואם אנור, ויה אעשה לה, שכיה אנורה לו
 צחזון לילה כך, ולכן תארהו : חרזה, אך ונפני שהאנוין
 שצורת כצוהה כצח רע עליו ועל צית ונוולכת ישראל
 לוח להרחיקה ונעל אדונת ישראל, ולהחרים רכיוו לצית
 הנוולכה ולהשאר צין יתר צצילי יהודה ויתנו לו שם פתיח
 לחס צשכר שיתצח להם (רש"י) וצית אל לא יוסק
 להצחא כי להיפך עוד ונקדש וולך הוא וצית ונוולכה היא
 נגד חזוהו. ויען ענווס אל אנויה, אונת שאני עשיר
 וצעל ווקה ונכסים הנני (כת"י) ולא כציל חכני ונחווול
 שלסוס ונצית אצו, אך אל תחכני להיות מנונה עתה
 צקושרים

פ"ז ע"א ח"ר יוחנן זו עילם, רש"י שהיה צה דיחל
 חכה ללמוד ולא רצן תורה, כפי הנראה, רש"י
 ונפרש פה, ויותר צקודושין (וי"ט ע"ב) ונדעתיה דנפשיה
 ששולה על דיחל ועמרא ויה שלח חכר כלל צס"ק. חולם
 גוף הררשה ואסונכתא של רבי יוחנן היא ונחרה ויה
 ראה ר' יוחנן על ככה לקנוך דרשות כאלה זו עילם,
 וניה זה הכריח רש"י לפרש על דיחל ונרדכי ועמרא,
 לזאת נראה לו, שצעל הוואנור רבי יוחנן צעלמו ונחאר
 דעתו ציותר צנוסי סנהדרין (כ"ד ע"א) חר"י זו עילם,
 ונחי צבל אנור רבי יוחנן צלויה צנוקרא צלוה צנוסנה
 צלוה צהסיס צנוסכבים הוסיצני כונתי עולם (איכה ג')
 אנור ר' ירמיה זה הלמודה של צבל, צחור ונאנורו
 לדעתו הוא כך, יען ר' יוחנן היה ונקדר התלמוד
 ירושלמי, ועשה חנושה קדרים שלונים ונחלמוד וגנורח
 דכדס ונקדר עהרות לצד חס נקרא תלמוד ירושלמי (לשון
 היוחסין) היה לעג על קדר הצלול של ש"ס הצבלי
 שאין דקדוק צלשונם ולכן לא נחקיינה תורתן צידן,
 והוא רבי יוחנן היה עוסק י"ח ימים אלל רבי אושעיא
 צריצי, אך לנענן ילמוד דקדוק אחד ונוננו צנוסכתו כילך

ולא בהחלט גמור, כי רק חומר האצנים שבלוחות נשתברו
 אצל המוכן הרומני, הם האותיות פורחות צלי גסם
 וחומר, פורחות אל וקור הראשון ועונות לנעילה
 לנושכיל :

פ"ח ע"א יום זרעאל, פרש"י "יום כניסתו" ונתרגומיק,
 [וצע"י צרש"י ומהפך הלשון ללל לרד] וקרי ליה
 יום כילירת צראשית. והנהר"ש ונקשה עליו כונה קראי
 כתיבו כה"ג ע"ש לזאת נראה צעירי, וכוונת רמב"ם רעיון
 נעילה, שונן הגאולה העתידה, גאולה שלימה לקצון גליות
 לכלל ישראל יתחיל החשצון הכללי, להחל זה יום ראשון
 לגאולתנו לחשצון השנים ואילך, וגדול יהיה יום הזה
 לכבודו יום "אחד" צוונן הראשון והראש, כמו שאנו
 נונין יום אחד ויילרת צראשית ויהי ערצ ויהי צוקר יום
 אחד, והחשיבות לגאולתנו תהי כל כך גדולה לעונת
 שכנינו הנונין לגאולתיהם עד שנתלה ראשיתנו ויום הראשון
 לגאולה שלימה, לחשצון שנות עולם. ולפי זה הראיה היא
 נון ושנו להם ראש אחד (הושע ז' ז') ולפי זה ונקבל
 צני יהודה וצני ישראל יחדיו הוא קצון גליות כללי וצית
 יהודה וונצית ישראל, ושנו להם ראש אחד חשצון
 ראשי : אחד להחל צו החשצון אחד, על דרך כשאח
 ראש (צוודצ' ד' ז', וכ"צ) ונתרגומיק קבל ית חשצון,
 ואז ענו וון הארץ השעצוד, כי גדול יום זרעאל
 כנתרגומיק "יום כניסתו" לקרוא לו "אחד" כמו שאתה
 אומר צו צרא חרות הנפש, וקרי ליה יום אחד כילירת
 צראשית, ראש אחד לחשצון יונת עולם, וכונה זו רלופה
 צלשון רש"י הנוקקה, והראיה הנכונה היא צילרת צראשית
 כאמר צפירוש "יום אחד" הנוון על תחלת הנונין ויום
 שנצרחו צו שנים וארץ, וילפיין שפיר ראש אחד, וון
 יום אחד שגדול יום זה כזה, ואח"כ עיינתי צוהרש"י
 וראיתי כי כעין פירושי הוא ג"כ נדייק ואומר : כן ציים
 קצון גליות יהיה גדול הפלא כאילו יהיה צצריאה וכו'
 והנוון כי אחרו יום יהיה ניוחד צוועלתו כיום ראשון
 ויילרת וניי צראשית שנאמר צו אחד, ושונתי כי צתי
 ישר הנני הולך, אף דרכי לא כדרכיו צעיק הרעיון :

מי שהיה טמא פרק תשיעי

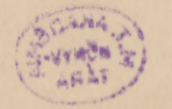
צ"ג ע"ב ונלן ונדכתיצ (צראשית י"ג. ע"ו) וכנוו השחר
 עלה. לכאורה קשה הלא לוב התנוונה עד
 שהולאו הנוחכים אותו ונחון לעיר, אינו עוד צדקדוק
 שהיה נושך חנושה ויילין לזאת נראה לי לפי ונאמר עולם
 פה וון הנוודיעים לירושלים חנושה עשר ויילין וו דרך
 רחוקה צונתיסין, ונהלך אדם ציטוי חנוקר ונלפרא לפלגא
 דיונא, ונוולא ונעלות השחר ועד הנן חנוה שליט הוא,
 וקרובה יקרא, וו לונד ונלוג, שהוא אומר לא אוכל
 להולנע (י"ט י"ט) השרה, שהוא דרך רחוקה, ונהלך אדם
 ציטוי כונוי לא יספיק כל כך, אף שליט, וו שאומר (שם
 פסוק כ') הנה נא העיר הזאת קרובה לנע, כוונתו
 קרובה רק חנוש ויילין וו היא ששטעיים "הלא ונלעיר היא"
 הדרך הקרובה צת חנושה ויילין, וון וועט הוא [כנו
 14 לונלער

צקושרים, כי צאונת כעת לקחני יי ונאחרי הלך ויאמר
 חלי ה' כך הנצח אל עוני ישראל, וצסם חלקי ישראל
 "כה אומר ה'" הליצ דלתי כצואתו, וונתצונו לונדנו כי
 גם ירצעם לא קבל לשון הרע על ענוס שהוא צקושרים
 ולפיכך זכה ליונות עם וולכי יהודה צוראון הדצרים
 להצטון עליהם צעיון :

שם חפילו צענת כעסו של הקצ"ה זוכר את הרחננים
 שנאמר (הושע א' ו') כי לא אוסיף עוד ארחה,
 פרש"י ואע"ג דפורענותא הוא אדברי ונדכר שם רחננים,
 ונהרש"א פירש ונדלח אומר ונתתי רוגזי בהם, אצל אומר
 השלילה ונונו ע"ש. ונאמר זה של רצי אלעזר היה נסתר
 ורצי יוסי צר חניכא צוונן המכה, עד כי הוא הצין
 שדעתו של ר"ח על סופיה דקרא דלעיל הוא (רש"י) כי
 נשא חשא להם, שפרש"י לשון סליחה וכה"י ונשצק חשצק
 להון ולא כפרש"י צהושע ע"ש, ונדה זו היא אחת וונדות
 דרשות רבותיו ז"ל שלרוב תפכו רק ראש דצרי הכתוב,
 ואולם ראיה הנכונה היא להם ונוקף הכתוב או הכתוב
 של אחריו, והוא ונפתח לדברי חכמים וחדותם, וצאופן
 זה ונצאר לקוון רצי יוחנן ונאמר של ר"ח כדי שיהוספו
 עליהם גרים ונסיפא דקרא (הושע א' כ"ה) וצדרך זו הנני
 הולך לצאר כונה ונאורים סהונים צש"ס, וצנאמר רצי
 אלעזר שלפנינו הייתי גם כן ונשער שכונתו היה על
 הפסוק של אחריו (א' ז') ואת צית יהודה ארחה, ר"ל
 צענת כעסו של הקצ"ה על ישראל להשצית את ונוולכות
 ישראל, שגזר אומר : כי לא אוסיף עוד ארחה את
 צית ישראל, זוכר צענה זו את הרחננים לצית יהודה,
 כפרש"י צהושע (א' ז') "לצאר שאשצית את ונוולכות
 ישראל שונגלו השצטים היה צית יהודה צכלל הרחננים"
 עכ"ל ונוולא כי צאותו העת שהיה כועס הקצ"ה, ונשנת
 שם לחוקיהו גלות ישראל, זוכר את הרחננים עד חורבן
 הצית ציוני דקיסור לצית יהודה, ואין כל דחוק ואומר
 השלילה צכונת הכתוב לפי ונצנו של ר"ח ואחרי העיון
 צרש"י צהושע, יש לוונר שזו כונת רש"י צאונת פה
 פסקים : ואונוי דפורענותא הוא "ר"ל הפסוק לא אוסיף
 לרחה" צפ"ו. אדברי ונדכר שם רחננים, ר"ל הפסוק
 השני "ואת צית יהודה ארחה", והוא ע"ד הכתוב צרוג
 רחם תצורה, אחת וונדות הקצ"ה, הקותרת טצע צני אדם,
 והוא צהיר :

שם ונפני שנווקה כשאול ערש"י ונהר"ש ויפדס ונשם.
 לצאר ציותר דנויון צונלילה זו שנווקה כשאול,
 הוא ע"ד ונאמר צעירוצין (י"ט). ח"רי צן לוי ז' שונות
 יש לגיהנס ואלו הן, שאול ואצדון וכו', והאיכא גיהנס
 גיא שנווקה שהכל יורד לה על עסקי חנס, לפ"י הוא
 כיטוי לגיהנס הנויוחס לצבל. וע"י ע"ז י"ז ע"א :

שם לוחות נשתברו ואותיות פורחות, עיי רש"י לעיניכם
 דצר פלא רחיסם שם, ולדעתי הוראת לעיניכם
 פה כנו ויאקור אותו לעיניהם (צראשית ו"ג כ"ד) פרש"י
 צסם וייר לא חקרו הלא לעיניהם. כלומר לנראות עין

הוא המזכיר פה בפסחים אשר חזיו מדע לקדוש ועושה, וזו היא שנועיר רש"י בדברים שאין נחלק בין שמזכיר ר' ונחם או ורדינוס, או קינואי או סתיונאי, הכל חד שהוא צנו של ר' יוסי הקדוש והוא צנו של קדושים הנופוסים בדורו ומדע צנו לקדוש צנו קדושים. ואולי יש להוסיף השערה יען שלא הביט בלורת ונטבע ונינוי (ירושלמי ע"ז רפ"ג ונגילה פ"א הלכה י"ג ופ"ג הלכה י"ב) וקתסכסך בלל לורת ונטבע, נקרא קינואי, ע"י ערוך קס ונוענוי ונקתרים תרגום וס' ינאל דנוענוי, ח"צ ענין קרוב לזה תרגום בלרוך כסך כוונתו קינואי, ע"כ שם כנוי לו צנו קינואי והוא הנכון, ע"י ספרי דברים י"ד כ"ה ולרת הכסך פרט לאסיונוי, וצ"ל נדע צנס "ונחם קינואי" בדורו, ונתוסף לו הכנוי ונחם צנו צנו (צנוי יוסי) קינואי, להבדיל אותו וכן יוסף צנו קינואי אפטרופוס (שבת קכ"א ע"א) ואולי ג"כ אפטרופוס של אורח הנוכח היה נטעא תואר זה. ולפי דבריו יהי פטעו הגורח פה פסחים, ואנואי קרו ליה צנו של קדושים "צנו קינואי" וע"ז ש"ך התייח "לכל אסתכל בלורתא דחורא":

ק"ז ע"ב כירו לכס כיר ע"י תוס' ולא דנוי לשתא חבילות וכו' ולפי דעתו צא להשוניעו שיש חבילה שנושכת חבילה אחרת, כגון ירק ותרגיונא כנוצאר צצנת (דף ק"ו ע"ב) שהנהו ונברי ליצא, ונפתח ונשדד לצו לקחת אוכל הרצה ערש"י שם, וזו היא זכר לדבר לכירו לכס כיר, ונתחלה יפתח וישרד לדונתו להניית שרטי העבצים (רש"י ירוניס ד' ג') ואחר זה יחרוש החורש לזרוע זרעו, ונקה פני האדמה והפיץ קלח (ישעיה כ"ח כ"ד, כ"ה), ונזאת וניי תרגיונא או ירקי איתו ונאכל להשציע אך ונושכת חבילה לחביל ונלה לתיאזון חו תוכן כונת הרשצ"ס על ידי חבילת תרגיונא יאכל ונלה, והפסקו ושל דיונה לנושל הוא ודו"ק, ולפי פרש"י כשתטרוחו בדבר תטרוחו בדבר שאלהם נהנין ונוני ונוש זה שעוסק בצעירה וצית הנוטבצחים אס איתו נהנה ונלער ליה, רחיה להפסקים לשוחט ליקח וכו':

ק"ח ע"ב ר' יהודה אומר לריך שיהא צו טעם ונוראה דבתיצ (ונשלי כ"ג ל"א) אל תרא יין כי יתארם פרש"י אלנוא יין, ונראה (כי יתארם) צנו, אבל עוד חקר הטעם, לכן כ"ל שגם רבי יהודה סיבר שלריך להיות כדי ונזיגת טס יפה, אך לריך שיהא צו גס טעם ונוראה, והכל הוא לומר וכן הבתיצ צנושלי שם (כ"ג, פסקי כ"י ל"א) לנואחרים על הין לצאים לחקור ונוסקי, ותרגונו צית ונזאל, ונפרש הנוצאר: ההולכים צצתי ונשחה לטעום את הנושקיס, זה אשר יקרא לו ונוסקי הנועורב ונכונה ונשקיס הנושכרים עכ"ל, הרי ומה שנוענו ונזיגת כוס יפה לחקור, ויש צו טעם צנווסך הנועורב, ואחר זה אומר אל תרא יין כי יתארם, ועל אחרון ונפרש רש"י הנוצ צלנוא ונראה צנו, אבל על ונזיגה וטעם איתו ונפרש רש"י כי הוא דבר ונפרש בכתוב:

ק"ט ע"א חייז אדם לשונה צנוי וצני ציתו (צנוי הטוסחא את אשתו) צרגל ט' וטונחת צחך: (דברים ע"ז)

לנוער ירשו (ישע"י ק"ג י"ח) פי לזנון ונועטן, על כן קרא שם העיר "לוער", וכנוו השנוש ילא על הארץ ולנו צא ליערה, ומה הוכיח עולא סדרך קרובה היא ה' ויילין, ונעלות הסחר ועד הין החונה, וצא רבי חנינא והוסקיף שגם הוא צנונו היה ונשער הוא אחרת והי ה' ויילין, אבל עיקר הראיה היא ונלוטו [כנוו שנתוסף צנוי] ולא ונרי חנינא, רק ונן הפסקי הנופוס צתורה:

צ"ח ע"א ר"ש אומר, רש"י ויקרצ פסח לשם פסח, ועל זה כתב הגאון ונרש"ש בהגהות: כ"ל לנקוד ויקרצ צקונן הקוף ונצנין נפעל ע"י זכחים (ע"א צ"י) תד"ס לשם עכ"ל ואי לא אצין הליון הלו צהוס, הלא להיפך שונה "פי צקוי" כסיקריצנו יאורה ועוד צפי הנושנה להרנוצ"ס ונפורש: "ויקריצ אותה הצהונה" וצאונת הוא לשון הנושנה הפסח שנתערב צצחים כו' ויצ"א דנוי היפה, על פועל אחר, והנקוד הוא ויקרצ פסח, כנוי (ויקרא ע"י ע"י) ויקרצ את קרצן העס, ואין צנוי נפעל ויקרצ נוולא כלל צכל כצני קודש אך צקרצן צצנין הפעיל, צנוכריח הפעולה ולא צנוקצלי הפעולה, צכל הצמיס:

ערבי פסחים פרק עשירי

ק"ד ע"א צנו של קדושים רבי ונחם צנו קינואי ע"י תוס' ארי ונחם קאי כנוו צנוויק (כ"ה): כי קא כיחא נפשיה דרבי ונחם צנו קינואי וכו' וע"י תוס' ע"ז כי ע"א, ד"ס ה"ג, והגאון צעל קדר הדורות ונשיג על רש"י נדרים פ"א ע"א ורדינוס צ"ר יוסי היינו ונחם צ"ר יוסי דנחקרי צנו של קדושים [וצנוגרות שגנו עוד כקון: פסחים ק"ד]. ושכח ונאיר הגולה כי ר' ונחם צנו קינואי הוא צנו של קדושים לא ר' ונחם צנו יוסי וכו' וטעה צנו יוסי לקינואי, וצ"ל דברי ונותר הס בדברים וכל יתר כנוול דנוי וק"ל עכ"ל:

ול"י נראה צפסנות לשון רש"י נדרים פ"א, שנראה ונקיס על שבת ק"ח ע"ב שצנו של ר' יוסי ורדינוס היינו ונחם, ור' יוסי היה קדוש כנוו רבינו הקדוש, (ועוד ר' יוסי היה רבו של רבינו הקדוש) שלא הסתכל צנוילתו (ע"י עירובין ע"ו צ"י, ותוס' נו"ק כ"ה ע"ב צד"ה שפעו) כנוו רבינו הקדוש (שבת ק"ח ע"ב) ואליהו היה רגיל אללו (צרות ג' ע"א) והוא רבי ונחם צנו יוסי הנכבד צנוויק כ"ה: כנוו שהגרסא היא צצסיין שגנו, ואין קינואי מוכר לקדוש צסום ונקיס, ולפי זה גם צפסחים ק"ד ע"א לריך להיות ונחם צנו יוסי, ולא להיפך לשצנש שאר ונסכתות ונפני זה דפסחים, ואולי זה רבי יוסי נקרא צענוו צסם התואר קינואי כו"ש צעל קדר הדורות ר' קינואי, אצא יוסי צנו קינואי רבי ונחם צנו נקרא צנו של קדושים ע"כ, שנוכח את ר' יוסי צנו קינואי, והוא ונוסף כי ר' קינואי היה ג"כ קדוש, אשר לא ונלינו צסום ונקיס, ועל שם כנוי זה נקרא (ונגלה כיו ע"א) רבי ונחם צנו יוסי סתיונאי או סתיונאי וכן צצנת ע"ה: וב"ב ל"ב: שצעות ל"ו, מוכר רבי ונחם צנו יוסי, והוא

ולא יקה וכן הקופה של לרקה ולא חלילה בדברים האחרים, לחלל קודש לנולח חפצו ודבר דבר, ותנא דבי חליהו ונצטר ציורו כותה ר"ע קהיא רק וכוונה לענין חלילה "אבל עישה דבר ונועטו כונו כסא דהרסנא" ועי' רבינו חננאל ועור חו"ח סינון רנו"ג. ונווילא וזבן קבינו החול צודאי לר"ך לקנוץ לצל יטרך לצריות, (עיון יעקב) כי על יוני החול כבר אנוהו (פסחים ק"ג ע"א וצ"ב ק"י) "פשוטו כצילתא צקוקא ושקיל אגרא ולא תינוא כהנא אנא וגברא רבא חנא, ונוטיל אני על הצור לפרנסני "וכן אנוהו (יש מוחין ק"י ע"א) לעולם יסביר אדם עלונו לעי' עבודה שזרה לו ואל יטרך לצריות ערש"י שם "אבל לעשות ונלכה להתפרנס אין כאן גנאי". וצלבד שלא יעיל עלונו על הצבור, וזו היא סגנאי הוא לו אם גברא רבא הוא, ולזאת לענין שבת אינו שייך עבודה, לפיכך נוזהר אורו לקנוץ צקעודת שבתו לעשות כחול וצלבד שלא יתפרנס ון הלדקה וזו היא הכונה האנוחית צלוחת רבי עקיבא :

ויען שאנו עוסקים צוואנו של ר"ע עשה שבתך חול ואל תלטרך לצריות כצ"ח על התוס' לקנון ק"ג ע"א שנקשה עליו וצילה (כ"ז ע"א) צהולאות שבתות, ותוס' צילה (כ"ז ע"א) ונקשה על לוו עלי ואני פורע, ולא ונהולאות שבתות, ותירוץ של תוס' צילה "היו כשאין לו לפרוע" סהוס לגנרי אכר הרס"ל ואשר"י הסיפו דברים ווצח צנוקרת הש"ס שם "כלומר חל"ב יעול ון הלדקה חצב הכא ויירי ש"ס לו ונשכנות לפרוע ואין לו נעות לכך אנוהו לו עלי רש"ל. והג"ח צלוח"ח סי' רנו"ג ס"ק ח' כשאין לו ונוי ללות עכ"ל, וכל הדברים הולדקים התוס' הוה רק חזון לצס של הנופרטים, ואולם צהוס' גופא אין כאן פנים לדברים הללו, ועודנו התוס' סגור ואין פותח :

לזאת נראה לי צדרך הפשוט כי צאונת התוס' צפסחים ותוס' צילה אחת היא, הן צתוק הקוש"א כדנפרש שם (צילה כ"ז ע"א) לוו עלי וקדשו קדושת היום שבתות וי"ע והאנוני צי ואני פורע, וכן צתירולם ותוס' פסחים צתירולו יצטר תירוץ התוס' צילה. אך צהקדם הנחה אחת. יש איש דחוק צנושא ונותן ש"ס לו ונוי ללות לזון פרעון קליצ (קרעדיט) ויש איש צשעת דחקו שאין וני צילה לו, והוא הנלך לצריות לקבל קלצה (חלונאצן), והתוס' ונתרן פה וצנו' צילה רק על הרשון "דהיינו צסלו אם יש לו" רליוו דצהולאות שבתות ויניס טווציס, אם יש לו ונוי ללות ועל איש כזה ש"ס לו ונוי ללות "שייך שפיר לונוה": לוו עלי ואני פורע, הקצ"ה וצנטיחו כי כשצח זון פרעון הקליצ (קרעדיט) ואין לו לפרוע אז יזוני לו לפרוע, לזאת צטר היצ, תירוטו של התוס' צילה "היו כשאין לו לפרוע" נושך על הרשון שצאנור חליה לו עלי ואני פורע אם אין כך לפרוע איש כזה אינו ונוכרח ליעול ון הלדקה צשעת דחקו ואינו נלך לצריות כ"כ לקחת קלצה ולאיש כזה נאנוה היצ דצהולאות שבתות וי"ע אם פחת פוחתין לו ואם הסיף ונוסיפין לו (צילה כ"ז ע"א) או צלשון אחרת "לו עלי

ט"ז י"ד) עי' תוס' שגירסא לפניהם ושונחת אחת וציתך (דברים י"ד כ"ז) וכן הרש"א, ותוס' ונוסיס וי"ל דיליף ונועטר דכתיב ציתו צהדיא, אולם כפי הגירסא הנכונה צגנוורא שלנו אין הדש כלל על ציתו זו אשתו. ווה לנו להציח ונועטר שני אשר אינו נודצר כלל ון החג ורגל, וזו היא עיקר הדש על הרגל לזאת נראה שטעות היא לגרוס ושונחת אחת וציתך צנוה ונשונחה, כי עיקר הוא החג הנאנוה פה ועין ונוותר כאן ושונחת צחגך שכבר לנוה שונחה לפסח וקובות ונעלרת כו"ש צספרא אנוהו (סי' ר"ז ע"י התורה והולות) ותוס' חגיגה ח' לכן אנוהו (חגיגה ח'). ושונחת צחגך לרצות כל ויני טווחות, וזו היא שאנוהו כאן צנוה ונשונחה, כיון ש"ס כוה ויני שונחת צדרש פסוק זה, ונש"כ לעיל אין ונוותר ואין דש כלל שאינו כולל צנו צתו עצדו ואנוהו רק "אחת ואשתך" אין לצשט תלווד שלנו צגירטתו הנכונה ע"הפ ושונחת צחגך אחת וצנך וצתך ועצרך ואנוהו, אשר יש כוה ויני שונחת צו, חלל חנסיס צרואי להס ונוסיס צרואי לה' והוא היטר והפשוט. ועי' רש"י חגיגה ח' ע"א ואנוהו ונר :

שם ע"ב תרי, אנוהו קרא (שונות י"ג וי"ג) ליל שנוורים הוא ל"י. כ"ל שרנוז על חרצנו דרי ויילין הללו שנונוור ון הנוזיקו, עי' עיון יעקב אפטר כונו וכו' וכן הוא הגרסא צעין יעקב, וצגנוורא רק ליל שנוורים : **ק"א ע"א** ליונא הכי (תהלים ק"ז ו' . .) שופך צוה, ענוהרש"א דוחק לונוה וכו', דחוק והס"ך ציר"ד סוף קל"ח וציח צסס ת"ח הפסוק צחיוצ. י"צ"כ"ח ונויה אפיקוס רפה, ולא כונו שוולין צש"ס שלנו הפסוק צתהלים והוא פלא, לזאת נראה לי תר"ח היא הולחת ונפסקו השני תהלים ק"ז וי"א, שנושלים לעוצ חת ונשפטו של הנוקרה לפינו האנוהו : לפענויס שופך צו כלונוה שופך רוח זנוניס על נדיציס, וכן ונהפך לזות, לפענויס הוא ונחוק ונוצב: הוא לנותחוס לנולאות נפשו חל העונה (ע"ד ועוכה לא יגרע, ונדע צתלווד עונה, וצלשון ווקרא ונווני ונתשנוש פרוע), והחת רוח זנוניס, ירע זרע חונת ויש פרי הוליס צנושפהו. וזו היא השאסוכתח של הנוקרה השני, וי סג צח ציון (הנותחוס תלוה), ע"ד ותפר הצציונה (קלצה י"צ ה', ד"ח וואללוטע) ונווני (צ"ח לנולאות נפשו תחשצ לעיטי, האולר שרסיס ע"ש) ויש כלאן ונשפחות ורעו לצרכה כלאן רציס. ואם יאנוה פסוק זה אז יעלה על לצצו להחליש כח ארתו רוח תלות זנוניס (והרש"א), וזו סינודנו צש"ס נוחי תקנתא, ליונא הכי, שופך צוה, וי"ל וכו'. וזו הסכוו ואין לצשט הש"ס :

ק"ב ע"א דאנוה ר"ע עשה שבתך חול. ונאנוהו ונפרש רש"י היצ צשצת (ק"ח ע"א) "לענין סעודה שצת, האי דלריך לצריות יעשה שבתו חול ולא יעיל על אחרים כבוד שבתותיו. יען דרשו ון וכצדתו לא צוולצוט של חול, ולא כהילוך של חול ודצורך צנוקה ונונוכר של חול (עי' שצת ק"ג ע"א ועי' צרש"י ותוס' שלא יחא) צל להוילא לענין סעודה ואכילה שנוטצ להיות כחול,

קפ"ג ע"ב בכלדיים. רש"י בעלי חוב, וצטת קמ"ו ע"ב חזו כוכבים. וצתוקי טס שסטיגו על פרש"י דכחא חונס לי נראה ליישב, כי הראיה היא ון תוים תהיה (דברים י"ח ג') הנמשך אל הכתובים הקודמים וישאל חוב ודעונו, ואחריו ונעוננים וקונוים, והס כוללים קניהם. כנצואר טס צרונצ"ן וראצ"ע ועעס תוים, לא נדרש ונחזיר שוים וון ונכספות באצ"ב, ולא סנצ חקר חנוכה, אך תוים שהוא לצדו עוטה, וה טעס אוינקוס טלים תהא דחלתא, טלא יהא חקר אך טלס (רונצ"ן) ולכונה זו פרש"י פה ונטנה ונסס, והכל חד וצוונצן כלדיים וונח וושג טל טמיהס (טצת קי"ט, וקמ"ו) לפי זונס :

שם לריך לכהוג צו כבוד ע"י הר"ף ותינוח לדברי התוקי, ונה אשונעיק צונטנה וכו' ולפי דעתי צכות התוקי, צונטנה (אצות פ"ן) צא ללונדו טלונד וונטה, הייטו תורה, כונו טכאונר טס, אין כבוד אלף תורה, פירוש הרונצ"ס כלונדו, לתורה, על עסקי תורה, ופה אונר רצצ"ח לידע צצחו שהוא גדול וונטה אפילו צדצר אחד שאינו טוגע לתורה וכטלא לונד וונטה, ון הפסק הנופירש (דיאל) ו' כל קציל די רוח יתירא ציה, ונלכא עשית להקוונותיה על כל ונלכותא. הוא טהיה דיאל ונחצצר וונלכא רק צצכונה על חצרוי השרים, צדצר גמי הונלך דונלכא לא להוא חק, אפילו טבי לריך לכהוג צו כבוד, כונו כבוד ונלכיס נצצי דיאל, וויוצצ היטצ דעת התוספות וע"י ונה שהעיר הונרש"א ח"ל לעשותו רצו ואלופו וכו' וע"י הגהות ונרש"ס :

ק"ד ע"א וסינוק טונעו נא אחי ורעי, והוא טעות טלריך להיות טונעונו אחי וענוי ע"י ווקרת הש"ס, ופסקו הוא צדיהי ח' כ"ה צ' טאונר דוד, ול"כ טהסינון הוא טודר הים ונרה דטונענחא צן אחא הוא, כונו טכתיצ אלל דוד והי עונו (ט"א ט"ז י"ח) וררשו הס ז"ל (טנהדרין ל"ג ע"ב) והי עונו טהלכה כוונתו, דוד דגלי ונסכתא וטונענחא (ערובין כ"ג ע"א) כן הטונענחא צן אחא הוא, והסינון לקרות טונעוכי אחי וענוי כוונצ ונעלנו. ואח"י ראיתי הגהות ונרש"ס טלין ג"כ הכחצו צדה"א :

שם חכול צלל וטצ צלל ולא תיכול אחין ותרנגולין עפרטצ"ס וטצצ צלל ציתך ואל תלטרך לונכר ציתך עכ"ל וכונה רחוק ליחס התואר לל אשר צא תוויד רק צקוניכות, אל וושג ציה, והפירוש טאל תלטרך לונכר ציתך לא טשונע כלל ונלסון ולא תיכול אחין ותרנגולין, לזאת נראה לי כונענו כדצר צדור, כפי הצאור צונטנה

עלי וקדשו קדושת היום והאנוני צו, ואלי פורע" ועל זה צא התיחון ונספיק טל טתי התוספות הללו, דהיינו טלנו חס יס לו (ר"ל ונוי ללות) "וכשאין לו לפורע" או הקצ"ה וצטיחו, לא כן העני הנדוכא שאין לו ונוי ללות ואין לפורטה אפילו צקה פרוטה ון איש פרטי אחו, עליו טייך טפיר "עשה טצתך חול ואל תלטרך לצרות" ועליו אין לו לתוס' לעשות פירוש כלל, וה כפי הח"ח רונצ"א ח' "חס יס לו ונענו וטלו לריך לזרז עלנו לכבוד חת הטצת, ולא חונרו עשה טצתך חול ואל תלטרך לצרות אלף לוני טהטעה דחוקה לו ציותר" (ע"י טוד ונדצרי רש"י, ויד אפרים "וא"כ יס כאן ג' חלוקות"), אשר כפי טצרתנו תהיה הונלה, חס יס לו ונענו וטלו ויש לו כאונות ונוי ללות לריך לזרז טי ולנוי טהטעה דחוקה לו ציותר, רטיט שאין לו כל כאונות והטעה דחוקה לו שאין לו חף לפי טעה פת צקלו (לא כן האיש אשר יס לו כאונות ונוי ללות אין הטעה דחוקה לו ציותר, כי עכ"פ לפי טעה יס לו צונה לפרנס עלנו עד זונ פרעון) הוא עושה טצתו חול, וחלת תהיה לפי טצרתנו טיעט התוספות, ואולי לזה רונח אדונטו הגר"ח ז"ל צלסונו תהצ "כשאין לו ונוי ללות" אשר הוא גורס צונק לטון הונצצר, וע"י ויוקרת הלכה לונעטה ודו"ק :

שם כדתן יהודא צן תינוח, רש"י החחוק צונלות יותר ונסיטולט צידך, ולי נראה טונציא רחיס לונדת רעצתות ון הונור ול"כ, השצר והארי טנדעיס לונרפי ערק, צכ"ז לעשות רלון הש"ית תוכל להטחונק צאכילה לטצת אפילו גסה, וכל איש יעשה דצר ונענו יותר צאכילה כפי הרגיל, וכעין זו פירוש הרונצ"ס לזכות "וכאלו חונר הטחונק צקלת הפחיתות צונקוונ צרלון הש"י, צתנחי טתהיה כונתן האונת" עכ"ל, ואולי לזה כוון ג"כ רש"י ז"ל חף ונדות הללו פחיתות הן צפני עזנן :

שם חס צקשת ליחנק היתלה צאיןן גדול, ערש"י וערוך לונור דצר חונור, טאל לחכס גדול וחונור ונשנו ע"ש ונדוע הטחונק ריע צונטל זר זה ויצצר ונחנק נפשו לזאת נראה לי כפרש"י צונקונו טריע לא חפן ללונדהו תורה טכחפס ע"ז ון הונלכות (צרכות ק"א :) ור"ש צן יוחאי הים ונטיצ לו ונוי צככנה והלף עגל צככנה, והוא העגל חס לא ילונוד יס"י צככנה, לזאת הפצ"ר צו ללונדהו תורה, ע"י הטקצ לו רצי עקיבא "חונר ליה" (רצי עקיבא) חס ציקשת ליחנק חס טצחר חתה לונות על דצרי תורה, נגד פקודת הונלך, היתלה צאיןן גדול, הטלה ענוי עס רצך וונות אחי יחד ונות ישרים כונוי ע"ד תורה אז רונח לו על העץ הגצה אשר הוכן לו, כאשר טידע לו הטפק ונחונלך, על א"ין הגדול הוא יתלה גס הוא :

שם לונדהו צספר וונגה, (ע"י כחצות קי"ו ע"א וכחצות י"ע :) ולפי דעתי רצי עקיבא הים נגד ויטד הונויס ונגד ספרי הטלכיים (טנהדרין ל' ע"א) וקצר צ"ח קרל רצא חדתא דחית ציה טצטתא כיון דעל ע"ל, והזסיר צטלילה ללונד צו צספר וונגה וונגיה

בנושבה (עוקלן פ"א ונשכה ז') שרשי הצללים והקפלויות, הם כרתי הנופוסים וכי' צראש צלל (הרנוצ"ס עס) והענווד קהוא וכוון כנגד האכל הוא הלז שצצלל שהזרע טולד בקלחו (הרנוצ"ס והרנוצ"ס) הוי שוור ונולטרף. וגרס הזוהר: אכרול, צלל ושצצלל (ונלה אחת) הוא העוור, וצראשו תנוול ובו הזרע (הערך) אשר הוא חרף צוטר הסתפק צהס ואל תאכל אחוץ ותרנגולין ועיין היעז צזה כי חדש הוא :

ש קמ"ו ע"א זכר לתפוח. לבאר פירוש תפוח הגאונים (ע"י חוס') כ"ל שדונה כנסת ישראל לפירות, לפירות שפגמו ע"י קטייה ותערובות, וזו סינן חרפת לזכר צו יין ישראל מושלו גופן (תהלים כ" ע') תלחה אגוז תוור ותפוח (שיר השירים) ונפגמו ע"ד שהולין יואל (יואל א' י"ג) הגפן הוציטה והתלחה חוללה, רמון גם תוור ותפוח, וקעי חד ושהו ור' יוחנן כולל כלם צובר לטיע וכן פסק הרנוצ"ס (הלכות חנוץ ונלה פ"ו, הלכה י"ח) ולא נזכר תפוח. וע"י ונהרש"א זכר לטיע וכו' :

ש צרש"י זכר לתפוח שהיו יולדות צמיח עס צלל ענצ שלא יכירו צהס הוולרייס דכתיב תחת התפוח עוררתך וכן נעתיק רש"ס והר"ן והוספו "אזריק צשיק דקוטה דף י"ח ע"ב שהיו הולכות לילד וכו'" ולפלא צעיני שלא נולדו לא צהסיק קוטה י"ח ע"ב ולא צרצה שנו"ר ושי"ר, זכר ון הדברים צלל עלצ וגוור. ועוד קשה להצין צפרש"י צלל עלצ, וזה דנוין זכר תפוח צלל עלצ לזכר לטיע שוורה על עלצ ועצרות דתתי אהדרי, לזאת כראה לי לפרש כפי עווק הצגה השיק צקוטה י"ח ע"ב חוור רצח צתחלה צחוור וצלצמי ולצקוף וצכל עצודה צקדה וע"י כקונך וזה שדרש רז עיורא וכו' ווולרייס אלל צעליקן לשדה וכו' הולכות וולדות צקדה תחת התפוח. כלוור צווקוס עצרתס צקדה צין עליהקדה (יואל א' י"ג) עלי תפוח שוורו את הייס צעבודה קשה ז' שחיו כחיות על פני הקדה, ותחת האילן תפוח הצלו וילדה, כאור ווורו את הייס צעבודה קשה, ולכן העיני את אשר דצרו, רצי יוחנן אור, תחלת הנוקרה צחוור וצלצמי, וורה זכר לטיע, ורצי לוי חוור ולצקוף וצכל עצודה צקדה, וורה זכר לתפוח, ואל השעבוד והעצרות הזו חוור והצוור לנחלצ האוונה, הוושלכת על פני הקדה צוים הילדה, ישא הוולך השיען את נושלו (שיר השירים ח' ה') ווי זאת עולה ון הוודצה, ותרפתק על דודה תחת התפוח עוררתך שונה הצלתך חווק שונה הצלה ילדתך, אשר שטיחם שקינים צובר השעציד הכפש והגוף, אולם רש"י ז"ל ופרש ודעתיה צלל עלצ, שלא יכירו צהס וולרייס, להקצין חיפת הפורעניות של ישראל ולהגדיל שקל אכריות של וולרייס :

כנו

הנלויה שאז ראש הפרשה על כל דבר דתן צווק' קובה ל"ח.) רצי אליעזר צמו של רצי יוקי הגלילי חוור כקען הוקרה את ההלל, ורצי נחוני' חוור כסיפר השורק על שונע ע"ש. והכא קו"ל כסינית רצי אליעזר צמו של רצי יוקי אכל ויילתא וויילתא שעוכן תויד אשירה לה' (ערש"י עס) וזה שווקייס פה ובראין דצרו ונדצריס שכן כהגו ג"כ צהלל, והצן :

ש פסלו של ויכה עוור צצמי, ע"י ר"ש סוף ועשרות (ונשכה ח') והגרות ושריינו הוורוץ ונלשון ויתצבו ע"י פסיקתא דצכה הצכה. ויש לשער עצודת פסל ויכה היתה צצמי כונו וצכות את התנוח (יחזקאל ח' י"ד) ע"י הוצאר קה, וע"י יעשי' (עיר ג') וזאת חוורו כי שונחה צהלל הוא הגוד לצמי צפסל ויכה, וצקנהדרין ק"ג ע"ב מולא ווקוס של פסל ויכה צגרב ג' ויילין לטייה ולא חצר צשום ווקוס צמי, וחולי סכל חוור לפי הכתיב שופטים (י"ח כ"ז) העווידו את פסל ויכה צציר ליש אשר קראו לה דן, והיא העיר לשם המכרת צצחלת צמי דן (יהושע י"ט וי"ז וע"י רש"י שופטים י"ח כ"ז) וקראו לשום צעל צמי כונו סוף ועשרות כל שאובלו ודווע (ע"י רנוצ"ס ור"ש) ולכן צאוות כפרש"י עוור צצמי "צאותו ווקוס" סקרה "לשום" לגנאי על הצמי, לעיוות שונחת ההלל, והצן הרש"י היעז ורש"ס שהפכו צכוין לשם קה צכה, לשם לשום לגנאי על הצמי ודו"ק. ורליתי צקפר ארץ קדוויס (וויילתא תקל"ע) כי הציבים צארן כנען (שופטים צ' א') ויתכן כי היא אחת ווערי וואצ (ירמיי' נ"ח ה') צצמי יעלה (עס ווקוס) צמי המזכר פה פסחים :

ש כל ווקוס שצאוור מיילח ונגוף, לנולח צנגינית לעתיד לבא, ורש"ס כתב על זה "ולא ידענא היכי ונשווע, אלא הכי הוי קיס לה"י. ובזאת יש להפליח על לדוד וחוור ששרתה עליו שכינה וחוור לדוד, שאור שכינה ואל"כ שרתה עליו שכינה, היכי ונשווע, אשר צעל פתח עינים וציח חו"הק ח"א דף ל"ט ע"ב חוור דחוור לדוד שכינתא עליו צקדויתא וע"ש. אס לא גם קן כח"ט שדצרי קצלה הם צידס, וחולס א"י חושב שחבי ונשווע ונשוין עווק ונלשון הנוקרה, שכלל אחר להכי הסחלנות האוניות. דע שצח היחס לאיש ונחונת שכבר מדע טצעו צעולם, והוא סניכות העצויות צלל שנוש. כונו כחלתייעקב, קדה עפרון, תורת ונשה, תהלות דוד, צאוין שתחציב כי הויוחס ח"ו, כבר מדע וקה לו עס צעולם, וכן צשפת חול (וויקטארי' אד' סטריט, געטסהייס ווערקצ) חונס את תאוונה, הצלה זו קדה זו קפר זה, שייך לפלוגי חלומי, צשווט ל', אז תלין שעי' הדצר הויוחס לפלוגי, ידע שונו לעתיד, ולא ונכצה, ולכן היעז דקרוק אס ונשתנוש צשווט לו להסס הנושא, אז את הוא שחטשא כבר מדע צשעריס, ולגבי שירי קידש, כגון לדוד וחוור וולעד שכבר שרתה עליו שכינה, וכבר מדע ואז היה ונחצר השיר הווא, חונס צווקוס שושחמוס צצבר הויוחס לפלוגי צראש לטשא והויוחס צשווט ל', כנו

ק"ו ע"א שיר שצחורה (או שיר) ונשה וישראל חוור וונה קו"ל? אך פלוגתא הוא (צווקי קוטה דף ל' ע"ב) כי"ל חוורו שירה רצי עקיבא קיצר כגדול הנוקרה את ההלל וכן עוין אחריו ראשי פרקים, (צרש"י

ק ד ש מסכת פסחים ערבי פסחים פרק עשירי נ פ ת ל י

עוד נקווע כפליים, לזאת נראה לשער ע"ד הפסוק (וי"צ
ז' ג') ויהי נא פי שנים צרוחק אלי, פירושו כי ודת
כפלים אשר צרוחק, תהי נא עלי, כן פה קשין וזויותיו
של אדם כפלים, כיוצא, כונו אלל היוצא כתיב (צרחשית
ג' ג') הרצה ארצה, עלצונך והרוגך, הוא ודת כפלים,
כן קבלת האדם כפלים קיץ ודרדר תלויח לך, ועלצ
ועלצון שוים צקללה:

שם בקריעת י"ס שנאמר (תהלים קל"ו כ"ה) ונתן לחם
לכל צפר וסניף ליה לגור ים סוף לגזרים, ע"י
והרש"א שנותנה לא ידענא ונאי סניף ליה וכו', הוואוור
הזה קשה להולנו צפני עלונו כונו הוואוור הקדום כפלים
כיוצא, ואחריו יותר וון הגאולה, ונה הקיצות לצשונים
לקרב את הרחוקים הללו צרווע, לזאת אשויעך רעיון
חדש, אשר לצי אוור לי כי ונלחתי את הנפתח לחידות
הללו. חס נשים לצ לקוויח שלנו שהקויע הוא לונה
קרא שנו (והודו לה' כי עוז תהלים קל"ו) הלל הגדול,
א"ר יוחנן ופני שהקצ"ה יושב צרוונו של עולם ונחלק
וזויות לכל צריה. פרש"י ורשב"ם "דכתיב הודו לאלל השונים
נתן לחם לכל צפר והיינו ד צ ר גדול". וחק לפירושם
עוד לא נחצרו היעז ונדוע ההלל זה קרא "הלל הגדול".
ואוור חני צחור רחב, לפי הושכח (פסחים קנ"ז ע"ג)
שאוור צביל פסח הלל, צ"ש אוורים עד חס הצנים
שנחה (תהלים קי"ג) וצ"ה אוורים עד חלונש לונעיו
ויס (תהלים קי"ד) וחיסת בגאולה, ובגורח (ק"י ע"ח)
והלל זה כשנגלזין אוורים אותו על גאולתו. ובזונסת
שלחריס (ק"י ע"ג) רציעי גוור עליו את הלל, זה הלל
הגדול, ואגלה לך קוד של הלל הגדול, כי צהלל הגדול
ככלנו שלשה הדצרים הנעשים על פי נס שאוורים עליהם
את ההלל השפוע, ונצד ההלל הגדול שעולה על תחלת
הנפלאות הגדולות שצרח הקצ"ה את עלונו עד זון
הגאולה ויפרקנו ונלרינו והס ונלוייס צהלל הקטן, (ח) וי
כ"י חלקינו הונגציהי לשצת, הונשפילי לרשות, ונקווי ונעפר
דל (ק"י ג' ה' ז'), זה שאוור רצי יוחנן ולונה קרא שנו
הלל הגדול ופני שהקצ"ה יושב צרוונו של עולם ונחלק
וזויות לכל צריה, רלה לוור, הנס הגדול הזה שמכר
צהללו עבדי ה' צרעיון האוור, הוא מכר צהלל הגדול
צקולר כוורץ (קל"ו כ"ה כ"ו) כפרש"י הוודויק היעז "דכתיב
הודו לאלל השונים (צכוון ונהפך כדי לשווע הרעיון) נתן
לחם לכל צפר" (ג) וושיצי עקרת הצית חס הצנים
שנחה, כפירוש הונצאר הונשורר הוסף ונשירת חנה
הנדעת צקרב ישראל ונא, זובר גס הונעשה שנעשה לה,
דעת הרד"ק והרצ"ע סס ואלי עוד ווסף לוור שרי
יוחנן הולה דצר הגדול לונחלק וזויות לוור הלל עליו
כונו שיוסד ההלל לכס על העקרה שילדה צעלצ, הוא
ויפירש צהלל של חנה (שוואל ח' צ' ה') שצעים צלחם
כשכרו ורעצים חדלו עד עקרת ילדה שצעה—זה שאוור
ר' יוחנן קשין וזויותיו של אדם כפלים (ע"י לעיל) כיוצא,
רלונו זה צהלל הגדול ונתן לחם לכל צפר, הוא גדול
וקשה כהלל על היוצא. (ג) ונה לך היס כי חמס הירדן
חקוב

כונו וזויותו לודו אז הוא אות הגיומי, שצעת הוה לא
היה עוד טדע לונשורה, וצעת צחרותו צפר הקיר והונוור,
אשר על ידי הונשורה החל להתודע כי רוח חלקים צו,
וזו היא הונלילה הונורלה וולוד שאוור (צתהלה) שירה
ואח"כ שרתה עליו שכיתה, חו היא הונלילה הלחה, כל
ונקס שנאוור לונלח צנגינות, צתהלה השווע לי להניח
(ד"ח גנוענעג) וצנגינות, ולא צשווע לי להשורר צשונו
העלונו, וורה לעתיד לצח שהונשורר לא היה ונצב
נדע ולא שרתה עליו רוח הקודש אך ע"י הנלוח והנגינות
נחפרקס לעתיד על ידיהם, וצונעווד רוחני כזה חצון:

שם שנחה של ונלה ערש"י, וליכ נקיט ונלה צוונק
קדושה וכזרה, לעוונת קלות רחש, ודצרים צבליס,
כגון שוליו (יונח ע' ע"ח): ונה ונלה, צרוצ עם הדרת
וולך, וצט"ס שצת (כ"ה ע"ג) רחילת ידיס ורגלים צחוון
ערצית (ליל שצת) ונלה, ונאי ונלה וכו' וצקנהדרין
(ל"צ ע"ג) אלו צני אדם שאין צהס לחלוחית של ונלה.
והכל צוונצן קדושה וגס ערך הכבוד הוורה, ולזאת
פרש"י (ציותר ונצורח שצצת לי ע"ג) קחו לי ונגן ונלה
היא להכרות עליו שכיתה, כוונר קדושה ורונוונות יחיה.
כי לולי וונצן זה יקשה ונה ונלה עשה חלישע צלותו
קחו לי ונגן (ונלכיס צ' ג' ע"י) אשר הש"ס ונצח
ונפסוק זה לרחה, ויס לי עדות ונקיונות כי השערתי
כספה ונגורח ונפרשת יצונות (כ' ע"ח) ואנאי קרי להו
איקור קדושה דכתיב וכו' רצי יהודא ונחליף איקור
ונלה וכו' עיין צזה. והוא הונצן האנתי (צרכות ליח
ע"ח) דת"ר אין עוונדין להשכלל וכו' חלח ונתיך שנחה
"של ונלה". כוונר של קדושה והעלחה. ויס לתרץ עוד
יען שאוור כי לולי פני יהושפט וולך יהודה אזי משח
(ו"צ ג' ג' ד) היה ונקיס צעעתה קחו לי ונגן להשרות
שכיתה עליו כפרש"י, את ונלה הונלך (ונלכיס צ' י"ח
ל"ו ונחוניס י"ח כ"ג) כי ונלה הונלך היא החוקה עליו
וגס יהושפט היה וולך וחכס ונלוד ציהודה תורת ה',
וונלה לשווע דצרי חכונים (יצונות כ' ע"ח) כוונרו אשר
הרצין תורה [חק שלח היה וולך] וחקן ללוד צערי יהודה
(ע"י דצרי הונויס צ' י"ו, י"ז-י"צ) לזאת ונצח ונשס רחיה
צורה לכל שנחה של ונלה, והצן היעז ונה שאוור ר"י
אוור רצ וכן לדצר הלכה, צלונו שנחה של קדושה רוחנית
ונוקרת צוונצן הראשון כפרש"י היעז:

שם ע"ב כסס הגדולים ע"י הר"י, והלל לא נאוור
ונגן חלח צחצחהם לצדו והיה לו לוור כסס
הגדול צחרץ" וכו' ולי נראה שונדייק ונלח כתיב כשונות
הגדולים צלשון רציס (ש"צ ז' ט"ו) אך כסס הגדולים
ונשווע כסס אחר וון הגדולים והוא צחצחהם ונגן חצית:
ק"ח ע"א קשין וזויותיו וכו' כתיב צעלצון ע"י ונהרש"א
הנ"ן טוסף וורה על הרציס צנקצה וכו'
ובחונת הוא רק סס ונשפט זכר כונו ונעלצון ידיו
(צרחשית ה' כ"ט), ועוד ג"כ צחצחה כתיב הרצה ארצה
עלצונך (סס ג' ע"ז), וחק שט"ן וורה על הרציס אין

ע"ש, עד סוף (קמ"ז ט') אחתלך לפי ה' צארות החיים, אשר דרך הש"ס תופס רק קלה הפרשה וכונתו על ספא או רישא הנוצח ציחר :

שם ע"ב אהצתי וכו' אני אהוצה לפניך ופרש"ם אהצתי ונשוע כונו אהצתי כלומר אהצת אותי ע"י ונהרש"א הר"ף ועיון יעקב, ואין לו ריע צונקרא, לכן אומר אני שרצה דרש שהוא פועל, וקורא אהוצה כי צחולם כלומר אני אהוצה לפניך, כמו אורסה (שנות כ"ב ט"ו) (פערלאצט ווערדען), שה"ג ושל"ס הדגש באותיות אהצתי, עד"ו זרעו (שע"י ו"ט, כ"ד) גורשו (שנות י"ב ל"ט), והוא על דרך דרש אל תקרי ציך צנקה קונן אלף צונך צנקה חולם, לא להוסיף אותיות, כך פה תחת נקוד קונן אהצתי נקוד חולם אהצתי שזא פועל, שא"כ אהוצה ולא אהצתי וצ"ל צנקה זה פעל זה הצורך בת"ך צוונן אחר (השע"י י"ח) ואפרים עגלה [כתרגומו] : כנסתא דישראל דניח לעגלתא [ונוודא] [כתרגומו דלפין] כונו ישע"י (כ"ט י"ג) כלומר שגורה צפיה, "אהוצתי לדוש" לאמר תנויד הפתגם שלה "אהוצה אני לדוש" להכניע לדריסה כונו ודוש וואצ תחתיו כהדוש ונתנן (ישעיה כ"ה י') וצא לד הגור, ל"שון ונושל"ה ואכ"כ-ארכיב אפרים-כפירוש צעל אול"הש צשורש "רכצ" וכפירוש רש"י שם "שארכיב אפרים על הכסדים. והצן :

תקצו לחזור (תהלים קי"ד ה') לצקיעת ים סוף וכריתת ווי הירדן, וסכל ויוני צראשית בצקעה הר"ף ורש"י, והלל זה על הסג הגדול ושה ושראל חונותו צשעה צענו וכן הים (פסחים קי"ז ע"א) על זה אומר רבי אלעזר שהלל הגדול טמן לחם לכל צעה, ונומותיו של אדם, קשין כקריעת ים סוף, יען זה ככלל צהלל הגדול שנודנה טמן לחם לכל צער לגורם ים סוף לגזרים שסנווך ונוסוך צחותו ההלל, ופרש"י היעצ עם גדול, עושה לו הקצ"ה לוי שמתן לו ונומותיו כאשר עשה הסג בקריעת ים סוף, כלומר לומר עליו את ההלל, והוא ככלל צהלל הגדול : וצא עוד כ"י להוסיף, שאף זה שחותם צגאולה צהלל, גם זה ככלל צהלל הגדול שחותם טמן לחם לכל צער שקשין ונומותיו של אדם יותר וכן הגאולה ועל כן זה לריך לומר את ההלל, ואולי צהלל הגדול ונרוע על הגאולה צפסקו הקידם (קל"ו כ"ד) ויפרקנו ונלריכו, נוולא שהכל ככלל צהרוד לה' כי טוב, ונה שיקד הנוקור צהלל השפיע, ולוחה נקרא שמו הלל הגדול שנוגדיל נפלאות הצורא עושה השנים, הרקיע אורים גדולים, השנוש הירח והכוכבים ונפלאותיו אשר עשה עם ישראל עמו עד נתן ארלם לכחלה, ולצקוף העויד לזימם להלל הקטן שהסג של ומו"ו לכל צריה, גדול הוא כונו הסגים הנומליים צוולדה בקריעת ים סוף וצגאולה :

שם כשחלה רבי ישועאל צר יוקי וכו'. וי"ד הללו את ה' כל גוים ע"י הר"ף ים לדקדק ונה הוקשה לו צכחצו וכו' ע"ש ותו קשה לנוה לו הדרש ששגאה ונלכות אדום (ע"י עיון יעקב והר"ף) קיו צעלונה, וכל הדרשות על ייעוד ישעיהו (כ"ג י"ח) לכן נראה לי לפרשו צאופן ונתיקן ונוקצב, כידוע רבי ורבי ישועאל צ"ר יוקי היו אהצים לקישרי רוני אצנומיטוס, ונקוס אצנומיטוס, וקאנוארוס וכה צעה לצ הקישר צ"י ישועאל עד שונגה לתפוס הורדים והלסגים (פי הפועלים פ"ד א') לכן הנה דרשו צעלונה של ונלכות אדום זו רוני (ע"י ונהרש"א שם) שהם אחינו צסוניכות על הכחוצים וההירו את צני דורם לצקש קרצת וכל קרצות ונורידות ועל ונלכות רוני קראו הפסוק צזר עוים קרצות יחפלו ווי גרם להם לישראל שיתפצרו צין אונות העולם קרצות שהיו חפ"ן צהס, ועוד שלח לו וודעה רצה ונעשירות צצכרך גדול צצרוני ש"ש צה כדי לזון את כל העולם כלו. כל זה נראה צאלצב על אונות רוח ואהצה נאוננה צקורות דצרי הינים לצני ישראל וגדולי הדור (צצטות ג' תתק"י ולהצ"ן), להרונא"ס, עד שגשאו לצצס לדוש ייעוד נצוחת ישעיהו הנציח "ויסה סחרה ואתכנס קדש לה' אשר גצני נצוחת לור כתיב, שעולה על ונלכות רוני. וע"י צאר זה הצן היעצ כל הנושך הש"ס שם והדרשות הנודרות צצכרון של אלו ונלכי הגוים אשר עושים חסד ואונות עם ישראל להכיר את כשרונם ואונותם כדי לענווד ולשרת צוונולכה ככל אורחי הארץ :

ק"ט ע"א זה הנוכר ונקוס חצירו ערש"י ורש"ם דהואיל ונוכר הוא הנוקוס וכו' ונה יתרון צהכרת ונקוס

לועה, ע"י רש"י ורש"ם לטון עליר וחגור, אולם הפירוש היותר נכון לפי הגורא שלמו הוא פרש"י צישעיה (כ"ח י"ד) אפילו נקצו קשין עליו ולריך הוא להפתח צהליך הנועיים כדי שלח יונת לשחת (שם צפסקו זה), וזה כיום הנייתה, ורש"י שם לועה לטון דצר העווד להיות כירוק כונו (ירמיה ו"ח י"ח) ולא הורק ונכלי אל כלי ונאמר שם ושלחתי לו לועים ולעוהו, וכליו יריקו עכ"ל ולפי פירשו הוא נרדף עם לוחה ונשרש ילא, וע"י צרכית (כ"ז ע"ב) וכן רחתי אח"י צנוהרש"א ז"ל שהם ונתחלפים צכחצ (שצת ק"ג ע"ב) :

שם חצלו של ונשיה וכו', ונפני ש"ס ונילכו נפשות, ש"י (תהלים קמ"ז ד') אלא ה' ונלכה נפשי, ולי נראה ונפיקו הקידם (קמ"ז ג') אשפוני חצלי ונות, שאמר הונך ונשיה שסם, נראה על חצלו של ונשיה, וע"י שצת קי"ח. וצרש"י שם לטון חצלי יולדה (השע"י י"ג) וכן לטון חצרות הם, ונקיע לא לנו תחלת הפרשה ודעתו על הללה ונפגעים רעים שהוא אהצתי, עד אשפוני חצלי ונות, ועל דרך זה הנני ונצח תחיית הנותים דכתיב תהלים (קמ"ו י"ז י"ח) לא הנותים יהללויה ולא כל יורדי דוונה ואמחו צצרך ים ונעתה ועד עולם הם הרשעים סיונותו וייתה ונחללת ויורדי דוונה כונו לשחול ואצדון, אצל אכתי יראי הש"ס צצרך ים ונעתה ועד עולם, היא תחיה לעולם, ונפס לדיק תתעדן צצוצב שונות את פני ה' תנויד (לשון הנוצח) ע"ד אומר (סנהדרין ל"ב י') ונצן לתחית הנותים שח' ורצים וישני אדונת עפר יקלו וגו' ולריקים שעתיד הקצ"ה להחיותן ח"ן חורין לעפרן

ק ד ש מס' פסחים ערבי פסחים פרק עשירי נ פ ת ל י

והיוקר וצונדינות אחרות. וצונדינות שני (הפרודקטיב) הקנינים הללו עסקו גם בני ישראל צונדים ועשו עישר כונו שהורה הונקטן יוסף, וכשעלו ישראל ונוגרים העלוהו עושה שנאמר וינלו את וולרים, ובלדק צאר ר' חסי עשאה כוולדה שאין זה דגן, כלומר כאלו הענידו הוולדה ריקה שנכרו את החולר החקן צנוכה, וכן כונת רש"ל הריקו הוולדה וכן הדגים, כאלו השאירו את וולרים ריקה וכל הכסף והצ שצעולם אשר יוסף לקטן יחדיו והעשיר את הארץ. ולפי"ז ככין ויש ונהרש"ח דגם לפי הדרש לא זו וולת וינלו ונושנעני ונלשון ריקות ע"ש ונלילת וולדה או וולדה לחודה על שם תכונת וסגולת ארץ וולרים והצן זהו"ש שם :

שם שווענידו על רגליו פרש"י שווענוה לזה כ"צ כוונתו כוונת הרש"ש שני"י רוב ונוונו נהגלה, ויקום על רגליו צגאה לנורוד ולחוקק על רצותיו (כפי שהורה הנסיון היווני) וזה ויה שכהוצ אללס ויקומו לפני ונשה, (צונדר ע"ז צי) ר"ל ע"י ונווכס ועשרס קונו על רגלס צחולפה יתרה, וע"ה נטרוד וון העולם צענין רע כווי"ש (דצרים י"ח ר') אשר פ"תה הארץ את פיה ותצלעס ואת כל סיקוס אשר צרגליהס. ולכן צלדק אומר ריש לקיש פעל ונארעת קרח רנו קהלה, שראה תחת השנוס (קהלת ה' י"ג י"ג) עובר כוור לצעניו לרעתו ואצד העושר צענין רע, זה עשרו של קרח שצלעה הארץ, והצן :

שם סיון דח"ש חד"ש כסדרך ונאודך. עיין תרגום יונתן לתהלים ק"ח (כ"ד) חונו בני דשי (כ"ה) חונו ישי ואנתהיס (כ"ו) דוד, (וכיע) ונתיצ שוואל. ורש"י שם צתהלים צסיון דס"ח וצסיונים כונים :

שם ע"ב כוס של צרכה אומר דוד חני אצרך. ע"ד הפשט כ"ל שדרש רב עירא שאלל צרכית האצות שתיקטי (ע"י ונהרש"ח) לא חכר על כוס של צרכה, רק צדוד (קני"ז י"ג) יען אללס היה וניעה וולד שלל ה"י להס צעחון צעלנוס וזה נקרא כוז (געעייטע) ע"ד לא יכזו ונינוי (ישע"י כ"ח י"ח) ר"ל לא תכלה הקות הצעחים צו. אל הכוז צשפחתך (וי"צ ד' ע"ז) שלל תקוים הצעחתך, כי כל כוז חינו ווכון לשקר (אולי"ש) ועליהס הוא רונו (תהלים קנ"ז י"ח) חני אונרהי צחפזי כל האדם כוז שלל ה"י להס צעחון צעלנוס ולא צו לצרך על הכוס צ"תה סעודה, ויה חסי צו כל תגוולוידי עלי אלל חני כי זכתי לגוול זה, כוס ישועות אשא, וצסס ה' אקרא, זה כוס של צרכה צה אשיב הודה לה'. ונח"ה ווי ישראל לאשיעלסקי כ"י שוועתי ע"ד הפשט כוס וון כסס ונין ווספר, כונו תסוקו על תסה (סוונת י"ג ד') ר"ל ונין ווספר ישועות חני אשא ואספיה ע"ד ושא את ווספר שוונתס (צונדר ג' וי) ותרגונו ד"ח לאלה, ונכן הוא :

ק"ב ע"ב נתמונוו יאכלו כדונו לא יאכלו, שניהס לשון ונקרא כיונה תחלת השינה, ער ולא ער ע"ד כונו

ונקום חצירו או צונקצל פני חצירו ציציצה, לזאת כראה צעיני צצח ללודנו ונדרגה הגצוהה צחכונת התורה, ווי הוא זה הנקרא צין היושבים לפני ה', חר חוור ונוונו של ר' אלעזר זה הגדול צחכונת התורה הגלית שנקראת יציצה (ע"י הענית ה' יונו כ"ח : ויק"ט י"ז) שהוא גדול צהלכה וכל חצירו ווכיר ערך ונקום הוועלה של חצירו להוסיצו על פי ונדרגתו ציציצה, או יודע צ"תה חופן הכצוד לקצל פני חצירו ציציצה, ואיכא דאוורי חוור ר' אלעזר זה שגדול צחכונת התורה הנקרתת ונחי כינהו קתרי תורה ועעונו התורה, ונעטי ונרכצה, ונעקה צראשית ופירושו של שס, דצרים שהס כצונו של עולם (חגיגה י"ג ע"ח) וונגלין לו רזי התורה (אצות פ"ו) זה הוא הנקרא צין היושבים לפני ה', וא"כ הגוד צדעות הללו כראה צונט צגלה וצנקתת קח ונפלגי, ואולי יס לכון כזאת צלשון הזה כרש"י ז"ל, דהואיל ווכיר הוא ונקום כולם רגיל הוא ליקצ שס תוניד, ולכן הוא ראש היציצה וגדול הוא צגלה וכל חצירו :

שם וי"ד (תהלים ד') לוונלח ונוור לוד וזורו לוני סולחין איהו. ערש"י ורש"ס לוונלח ל' ופעיל ונדלח כתיב לוונלח. והר"ף וקסה דתי דכתיב וזורו לוני סולחין איהו אלל היכא רנוחא הכא וסונת. ולכן כ"ל לשער כי לא על תהלים ד' (כונו ס"וין צסיון שלט) שכתוצ שס לוונלח צנינות רנו רצ כהנא, חך על קפיטל י"ג סונתחיל לוונלח ונוור לוד, ושס הווסור ונוור ח"ך ינלח את הקצ"ה שכתח אותו נלח והסתיר כפי ונוונו ואחר יגל לכו צישועתה, ואור עתה חכירה לה' כי גוול עלי, ויהו שווחה חדשה (ע"י צאור הענין להג"וונלצ"ס ז"ל) והסיף רצ כהנא להוכיח ופורש ווסג הסוכר (צתהלים י"ג) צח וראה שלל כונת הקצ"ה ונדת צער ודכ, ונדת צ"ו נולחין אותו ועל צלל הקצ"ה נולחין אותו וסונה, שחומר שס (תהלים ק"ו כ"ג) ויאוור להסנידס לוני ונקה חצירו אלנוח ונשתצח ציה קרא צונקה דלחהו והסיצ חונתו ונשהית והשווד שאורה ועל גצרות י"י ישועי הווסור כל תהלתו (פסוק ה') "לראות צנוצת צחירך לשווח צשוונת גיך". לודנו ונדת הקצ"ה ששוונת הקצ"ה צוה סולחין אותו לכוצת צחירי, ולכן קרי ליה לונסה צחירו, והצן כי עווק וישר הוא להעניק זו צלשון רש"י שם :

שם כוולדה שאין זה דגים ע"י רש"י צרכת נ"י ע"צ שוופרס צוחר, וע"י הר"ף שהרצה להקשות שהרגן צוולדה הוא דצר וועט, אלל צמי לקחו עושר רצ והון עד אין ווספר וכ"י ע"ש לכן כ"ל דעת רצ יהודה חוור שוואל, שהחליבו כי יוסף העשיר את וולרים צכל כסף והצ שצעולם, והוא על ידי שני הקנינים (צעויל-עיהווער) עוז ארץ וולרים, (ח) ארץ דגן ותצואות הנודעת צסס וולדת-דגן (קארן-צורג, קארן-קאונווער) (צ) ארץ-הדגים אשר יאכלו צוולרים חסס, הודעת צסס ווללה-דגים (פישער-טויכע, פישער-פלוקען) שידע יוסף להשחוש צאלו הקנינים לווכיר צכסף והצ צעת הרעצ

קדש' מס' פסחים ערבי פסחים פרק עשירי נפתלי מה

ונדבר ע"ז ונציח הנועשה ונאצי דהיה יתיב קוים דרצה
 חזא דרצה ונוננס לחחר שהתחיל לחבול ונלה היה וננסה
 אותו אם יזכירו דבר זמור וידע צמח כי ונוננס הוא
 ואנר ליה וניס קא נאס ונר והסיצ לו כן שהא יודע
 שהא רק ונוננס ובי ונדבר ליה ונדבר צונטה הנופרשת
 ותן כתנוננו יאכלו כדנונו לא יאכלו ונהשוצה ז' לנודט
 היעצ אופן וה"ד כתנוננס אשר צה אין חלוק צין אכילת
 פסח לאכילת ונלה צונן הזה. ואחרי העיון ונלחתי צזה
 שיטות שוטת להרנוצ"ס והראצ"ד (הלכות חנון ונלה פ"ח
 הלכה י"ד) אשר צבונה דצ"ים נתכונתי לדעת רבותיו
 הגאונים ונגיד ונשה ולחם ונשה שם ואני לא צאתי
 רק לפרש ולצאר על פי השטיע והנוקובל אל הסכל
 הישר וזו היא נקודת האונת אשר אליה יקוו כל ונאורי
 קרני שונש החקירה וקרוצ קרוצ אל תכלית הנקודה לצוא
 ולהתאחד את הקרנים ונאורים גדולים, היה כל עונלי
 ואשונה צגורלי, כי נחלת שפרה עלי. לחדש ולצאר ונאורי
 רבותיו ז"ל בצפרי קדש נפתלי

כנו שכתם (תהלים ע"ו ו') ותדנוה היא השינה החזקה
 צבול הרגשים ע"ד ויפל ה' חלקים תדנוה על האדם
 וייסן (צראשית צ' כ"א) ע"י צזה רש"י ותוס' (תע ית
 י"צ ע"צ) ונזאת רבי יוסי לכאורה אסיפא קאי וה"ק
 ונאי דאונרת צסיפא אם ישנו כגן לא יאכלו צסתם
 שינה דונוננו צין כתנוננו צתח"ת שינה צין כדנונו
 צשינה חזקה הכל נקרא שינה וצא היא וניקל לצאר
 שיש קולח אם כתנוננו לא נחשזה להפקק ונויתרין
 וצונקלתן צכל גוי ונויתרין אצל רש"ס פ"י דקאי ארישא
 ור' יוסי ונחוניר על ונאי דאונר צרישא ונקלתן יאכלו
 דונוננו אפילו כדנונו אלא אם כדנונו אפילו ונקלתן
 אקורין. וזה הצאר לרש"ס ז"ל.

שם אצי הוה יתיב וכי לפירש"י לעין יעקב כתנוננו
 יאכלו הקרצן פסח יקשה לכאורה וזה הראיה
 ונאצי ורצה שחיו רכ"ז שנים אחר החורצן שה"י אחר
 אכילת ונלה ש' ונזיה ולא לפסח כנוננתו. אך אחרי
 שיצי להתצוק צלשון הש"ס ראיתי כי הש"ס (רצ אש"י)
 צא רק לצאר לנו היכי דנוי כתנוננס, וכי ונדבר ליה

סליקא לה מסנת פסחים.

מפתחות לתנ"ך ש"ס וש"ע ורמב"ם ומדרשי התורה המצוינים בספרי נחלת נפתלי

שמות	
י"ג	ה' ואכלו את הצמר צלילה הזה יא 3
י"ג	ג"ד וי"ח ונזאת תאכלו. צערצ תאכלו שס
י"ג	ג"ו קצעת יו"ס. צום הראשון כ"ו צ' וכ"ז צ'
כ'	י"ג לונען יאריסין יוניך על האדונה ה' 3
כב	נו כאשר לויתך לנוועד חודש האציב יא 3
ל"ו	ז' עצודת הקודש לעשות אותה ג' א
ויקרא	
א'	ג"ו וכל אשר יגע צו הזב ל' א'
3	י"ח ז' וכי ז' ערות אציך וערות אונך ז' 3
3	י"ט ל"ד ואהצת לו כנווך כי גרים ה' 3
3	כ"א י"ח עור או פסח או אדום ל"צ צ'

בראשית	
דף ענווד	
3	ג' — אשר צרא חלקים לעשות 3
3	צ' י"ח אעשה לו עור כנגדו 3
3	ג' ג"ז ואל אישך השוקתך והוא ינושל כך שס
3	ג' כ' ויחל נח איש האדונה ויעע יז 3
3	ג' כ"ב וירא הם אצי כנען 3
3	י"ח י"צ היתה לי עדנה ואדני זקן טו א
3	כ"ח ד' ויהן לך את צרכת אצרהם כד א
3	כ"ט כ"ז ונלא שצוע זאת ואהנה לך כ"ה א
3	נ"ט כ"ט ונ"א. קצרו אותי אל אצותי שושה 3
3	קצרו את ילחק כד א
3	נ"ט כ"י אשר קנה אצרהם את השדה כה 3
3	כ' י' ועט לאציו אצל צצעת יו"ס כה א

מפתחית לתנ"ך ש"ס ש"ע ורמב"ם ומדרשי התורה המצוינים בספרי נהלת נפתלי

שבת

די ע"א	תוס' ד"ה וכו' חוננים לחדם	טס
י"א ח' א'	כגון רש"י וחזקוני וכו'	ה' ח' א'
י"ד ח' א'	ונפני שידים עסקניות הן	ז' ח' א'
י"ז ח' א'	נעלו חרצ צצית הנודרש	ז' ח' א'
כ"ה ח' א'	רחילת ידים והגלים צחונין	ה' ח' א'
ל"א ח' א'	דענך כמי לחצרך לא העציד	ט"ז ח' א'
נ"ט ח' א'	תפילין לריבין גוף נקי	ו"ח ח' א'
ק"ב ח' א'	גדול הנולה יותר וכן העושה לדקה ל"ח	ז' ח' א'
פ"ד ח' א'	צפרש"י דכלאי זרעים דברי סופרים ל"ה	ח' ח' א'
ל"ג ח' א'	תוס' ד"ה חונר רב זצ"ד	ו"ג ח' א'
ק"ד ח' א'	והלל צן קטרא הי"ח כספים	ח' ח' א'
ק"ח ח' א'	יהא חלקי ונגזרי לדקה	ז' ח' א'
קל"א ח' א'	ניתנה הורה ונתחדשה הלכה	ח' ח' א'

חגיגה

ז' ח' א'	צתוס' ד"ה וצ"חין שלמים	ז' ח' א'
ט"ז ח' א'	כילן תשלינון דראשון הס	נ"ג ח' א'

מו"ד קטן

ט"ז ח' א'	ונ"ה שיכולה להתקיים ע"י אחרים	ד' ח' א'
ז' ח' א'	צעמן ה"ה נדוי לחלתי	ל"ט ח' א'
כ' ח' א'	צתוס' חן לערין וקדש וי"ח	כ"ה ח' א'
טס	צתוס' ועש לאציו חלל	י"ח ח' א'
טס	צד"ה קירע וי"ט ח' צד"ה והתניח	י"ג ח' א'
כ"ז ח' א'	הנתקשה על הונת יותר ונדאי כ"ג ח' כ"ד ח' א'	

ראש השנה

כ"ג ח' א'	ושאם דוד והוקדינו דוד	כ"ג ח' א'
כ"ד ח' א'	תוס' ד"ה תני חדא ללפונה	י"ג ח' א'
כ"ה ח' א'	ג"צ יפתח הגלעדי כסנואל	כ"ז ח' א'
כ"ט ח' א'	כל הצרכות ח"פ שי"ח נו"ח	כ"ט ח' א'
ל' ח' א'	תוס' ד"ה ונתקלקלו היום צסיר	ט"ז ח' א'

יומא

ז' ח' א'	צתוס' ונורי ה"ר יהודה וניץ	י"ד ח' א'
ע"ד ח' א'	ג"צ ונחק צק"צ"ח לקרנן טצושה	נ"ג ח' א'
פ"ח ח' א'	דליכא כרת צהוספת יו"כ	כ"ט ח' א'
פ"ה ח' א'	ודף פ"ו על ונה ונכפרת השושה	ל"ט ח' א'

סוכה

דף ראשון ח' א'	תוס' ד"ה כי עמיד ל"י	ל"ח ח' א'
ט"ז ח' א'	ונלחו קדימם פרוקים ע"ג ענוודים	י' ח' א'
כ"ג ח' א'	צעיך סוכה הראוי לשצעה	נ"ג ח' א'
כ"ה ח' א'	תוס' ד"ה שנוחי ונ"ה וכו'	ה' ח' א'
כ"ז ח' א'	העוסק צו"ח פטור וי"ח	ז' ח' א'
טס	צפירש"י ד"ה הולכים לדבר ונ"ה	ג' ח' א'
כ"ה ח' א'	כל ז' ימים חדש עישה	ל"ח ח' א'
ל"י ח' א'	ונ"ה הצאה צעברה ותוס' ד"ה ונחך י' ח' וצ"י	

מגלה

ט"ז ח' א'	גדול ת"ת ונכח"ח ופירש"י	ה' ח' א'
י"ט ח' א'	הר"ה הקצ"ה לנורע"ה דקדוקי תורה	ל"י ח' א'
כ"א ח' א'	ר"י חונר חן יס"ה חלל עכבה	נ"ג ח' א'

עירובין

י"ח ח' א'	יהיו ונזונתי ונורים כות	כ"ג ח' א'
כ"ז ח' א'	רש"י ד"ה להרע הלונדי דרצח ר"פ	נ"ג ח' א'
ק"ז ח' א'	ההוא יוקא דאשתפוך וכו'	י' ח' א'
ע"ט ח' א'	צחרט טועה וקטן לשליחות	כ"ה ח' א'

פסחים

ג' ח' א'	עקס הכח"צ ח' אוחיות	ל"ז ח' א'
ד' ח' א'	ונחה חוצת הדר היא	כ"ז ח' א'
טס	הכל נחוננים ואפי' קטנים כ"ז ח' א' וצ"י כ"ט ח' א'	
ד' ח' א'	ופירש"י ד"ה ח"ח ח"י"ו צאתה	כ"ז ח' א'
ה' ח' א'	תוס' ד"ה דהא חיתקש	כ"ז ח' א'
טס	רש"י חונר ראשון דוועיקרא ונשנע	טס ח' א'
ה' ח' א'	חלל חתה רוחה ט' אחרים	כ"ז ח' א'
טס	ת"ל שאור שאור לג"ש	כ"ז ח' א'
טס	הא דקצ"ל על"י אחריות	כ"ט ח' א'
טס	שאני הכא דכי לא יונלח	ו"ח ח' א'
י"ג ח' א'	צופקיד חונן ועוצה דיוחן הקיקאה כ"ז ח' א' כ"ח ח' א'	
ל"ה ח' א'	צעמן ונ"ה הצאה צעברה	ז' ח' א'
כ"ט ח' א'	ונקשר כפורים צערצ הפקה	ט' ח' א'
ק"ד ח' א'	טנחונעך זקן אחד צערה	ל"ג ח' א'
ק"ו ח' א'	ונעולס לא ונעל חדס צעולתו	ל"ג ח' א'
ק"ח ח' א'	חדאי נפשי לך קראי ופירש"י	נ"ג ח' א'
פ"ח ח' א'	תוס' ד"ה כופין את רבו	ט' ח' א'
ל"ה ח' א'	צל יראה הוי ניתק לעשה	כ"ו ח' א'
ק"י"ב ח' א'	צ' תוס' וי"ה צאצי הצחי	י"ג ח' א'
ק"י"ג ח' א'	ד' דברים ט"ה רצונו הקדוש	ח' ח' א'
קכ' ח' א'	צוולת עשה דנולות ונוררים	י"ח ח' א'

ביצה

ד' ח' א'	חן ונצטלין חסור לכתחלה	ל"ח ח' א'
טס	צתוס' ד"ה ותן חן ונצטלין	כ"ג ח' א'
טס	צפרש"י ג"צ ונשוחות	טס צעברה

מפתחות לתנ"ך ש"ס ש"ע ורמב"ם ומדרשי התורה המצוינים בספרי נחלת נפתלי

תענית

כד	אלא יקרא אצו צטו	סס			
טז	אינו קותר את דצרו	סס			
טז	אלעזר בן נחמיה אונור	לז	א	כז	כז
ג	איסי בן יהודה אונור	סס	ז	כז	כז
ג	צתוקי צעשה דקורס הדצור	לח			
יא	צתוקי לענין כלאי זרעים	לז	א	כז	כז
לח	צתוקי ד"ה אונאי וועל	ונז	ז	כז	כז
כט	צתוקי וועשה צל לפני ר"ת	כז	א	כז	כז
יג	עוצת הנאה אינה ונוון	כח	א	כז	כז
יט	אין איסור חל על איסור	עז	ז	כז	כז
לא					

יבמות

ה	קד"ח דכיבוד אלז דוחה שבת	ז	א	כז	כז
ז	תוקי ד"ה כולכס	ז	א	כז	כז
ז	תוקי ד"ה סקן ואונור ר"י	ז	א	כז	כז
ז	קד"ח תיבתו	ז	א	כז	כז
ז	תוקי ד"ה כעשה תקוצה	ז	א	כז	כז
ז	תוקי ד"ה לאחר ויתתה ננוי שארו	ז	א	כז	כז
ז	הנוכדה ויתר ונגופו	ז	א	כז	כז
ז	פירש"י ד"ה ונתתה הפקר	ז	א	כז	כז
ז	וליתקט הכאה לקבלה	ז	א	כז	כז

נדרים

לז	אין צין נידוי להפרה	ז	א	כז	כז
ג	אלא ונציאה חולין לעזרה	ז	א	כז	כז
ז	גדולה ויולה שנכרתו עליה	ז	א	כז	כז
כט	שאין דין שליחות בהפרה	ז	א	כז	כז

סוטה

לח	אין עושין נגית חצילות	ז	א	כז	כז
כט	אין לך כל נוליה ונוליה	ז	א	כז	כז

בבא קמא

כט	תוקי ד"ה אלז לחצרו כגון וכי	ז	א	כז	כז
לז	צפירש"י ותוקי צשוור אצדה	ז	א	כז	כז
כט	תוקי ד"ה נהנו לצבורות	ז	א	כז	כז
לח	ההוא ארנקי דלדקה דחתי	ז	א	כז	כז
כז	גזל חנוך. אם שרפו צוועד	ז	א	כז	כז

בבא מציעא

כט	פלוגתא דרבינא ורבי קנא צטלד"ע	ז	א	כז	כז
יח	קרקעות צנוכר וכי	ז	א	כז	כז
יד	תוקי ד"ה ואם נטל	ז	א	כז	כז
ה	דצרה תורה כלי צני אדם	ז	א	כז	כז
ה	קד"ח כיון דהשקה הכתוב דחי	ז	א	כז	כז
יח	צענין ונתנה ונועטת	ז	א	כז	כז
ונח	אם יש דין אונאה צשכירות	ז	א	כז	כז
לח	השוכר את השועל לשנוור הפרה	ז	א	כז	כז
כח	צחרש שועה וקטן צשליחות	ז	א	כז	כז
לז	ווליה קח עציד שחלוהו	ז	א	כז	כז
ז	שכה הכתוב ופני השלום	ז	א	כז	כז
לח	גצי שליחות צהפרת נדרים	ז	א	כז	כז
ד	לא השכח ועצמו אלזך	ז	א	כז	כז

בבא בתרא

ד	תוקי לענין צ"ד כופין	ז	א	כז	כז
---	----------------------	---	---	----	----

כתובות

ז	צ"ה אונורים כלה כאה והקודה	ז	א	כז	כז
ז	תוקי ד"ה אי אונרה לא צעיקא	ז	א	כז	כז
ז	תוקי ד"ה אע"פ תיונה דעכסיו נהגו י"ג	ז	א	כז	כז
ז	תוקי ד"ה ספק טונא	ז	א	כז	כז
ז	תוקי ד"ה פריעת צ"ח ווליה	ז	א	כז	כז
ז	צפירש"י צד ח דלוקה ארצעים	ז	א	כז	כז
ז	ווליה על היתיונים לפרוע	ז	א	כז	כז
ז	נותנים לה ונדור לפי כצדה	ז	א	כז	כז
ז	הני ויולי ונחיים	ז	א	כז	כז

גיטין

כח	היחוי זקן צחוקת שהיא קיים	ז	א	כז	כז
כט	צנוילי אי וניוסקן לטליח	ז	א	כז	כז
לז	רצח אונור הפקר צ"ד הפקר	ז	א	כז	כז
סס	תוקי ד"ה אלז שהיו הורגים צהס	ז	א	כז	כז
לז	יתוונים אין לריכס פרוצול	ז	א	כז	כז
לח	ההיא אונתא דעצדי צה איסורא	ז	א	כז	כז
לז	תוקי ד"ה וכי וני כהצ	ז	א	כז	כז
ונח	ווליה לקיים דצרי הונת	ז	א	כז	כז
ונח	תוקי דצור הונתחיל כופין את רצו	ז	א	כז	כז
ז	צפירש"י גצי לשור דרור	ז	א	כז	כז
עז	ולתקיל לה דוכתא דונח צה	ז	א	כז	כז

הירושין

ז	רצ"ע אונור דצרים ככתבן	ז	א	כז	כז
כז	צקין ונטלעלי אצ קרקע	ז	א	כז	כז
לז	השוח הכתוב כצוד אלז ג	ז	א	כז	כז
לח	ונצין ריסי עיניך וכי	ז	א	כז	כז
סס	הריני כפרת ונשכצו ופירש"י	ז	א	כז	כז

מפתחות לנחלת נפתלי

קובה פ"ח צפ"י רע"ב צקוכת ערמי לח א ונצ א
 טבעות רפ"ד צפ"י רע"ב צונשחק בקציח ונצ א
 חצות פ"ג וי"ד חצי אדם טבעת צללס נח א
 " פ"ד וי"ב הוי רץ לנולדה קנה א
 " טס וי"ח צה"טו חבי"פ שהכנס"י היא יח א
 " פ"ה וי"ז כל ונחלקת צרע"ב ורנצ"ס טס
 " פ"ו וי"ז גדולה תורה שהיא נותנת חיים צ א לו צ

רמב"ם

הלכות תלווד הורה פ"ח ה"ח ד א
 " " " פ"ג ה"ג א
 " " " פ"ח ה"ג ר ז לטו צ
 הלכות קריאת שווע פ"ב ה"ה וכו"ו בעוסק צל"ל יח א
 פ"ד הל"ח ובי א א א א

ירושלמי

צרכות פ"ח טיפסקי ונכתיבת תפלין לק"ש צי צ
 ריש פרק וני שנותו נחאי איריא ונוטל לפניו יח א
 פ"ה גדול כבוד א"ח שהעדיפו לו צ
 דונאי פ"ב כל הצא לריך לקבל חצות לח א
 כלחיס פ"ח דבר שאינו אכל לר א
 ונועד קטן פ"ח ופ"ג ה"ה ח"ן לנודין ונקידס וי"ת כה צ
 חגיגה פ"ח טווא את תורתו שונרו לו צ
 קפ"ח כל האיקורין טרצה עליהם כצ צ
 קידושין דכופין צכבוד אצ ד א
 ו" צעקה דקודס הדצור טצחוס קידושין לח יח א
 צח ונליעח השכיר לו צית ללינה יט א

תורת כהנים

פי ונלרוע וכל אשר יגע צו הזצ ל א
 אנוור פסח צין צרגל א' צין צצ' ל צ
 צהר קיני חן לך צהס אלח עצורה י א צהערה

ספרי

פנחס צוולאכת חוכל כפס צי"ט ונג"ש כה צ
 דצ"י כו צ צונתנות כהונה יט צ
 כו תלח והלדיקו את הלדיק ונ א

מדרש רבא

צ"ר פ"ז הלצוע הזה ונטפה של לוצן לו א
 ויקרא רצח פל"ז חלו ילח גונל כו א
 מדרש איכה צפתיהה הלוחי אחי עוצו לו צ

תנחומא

תזריע צוח ורחה הנווס הזה לו א
 צחוקותי גצי צת יפתח כו צ

ידקוט

חיי טרה רנו קז חלו ילח חנוור טס
 פנחס צפסקו ושעיר עזים כה צ
 ספר טופנים רנו קז כו צ

ה תעלה פ"ו ה"ו ה"ח א
 הל' תפלין פ"ד ה"ג ג א
 הל' ק"ת פ"ח ה"ד ונא א
 ה נזילה פ"ח הל"ט צ א פ"ג צצרכת וזילה של קפק ל א
 ה' חונן ונלה פ"ח ה"ח צו"ו"ו כו צ

פ"ב ה"ח הטצתה וניע כ"ו צ' כו צ'
 טס ה"ז הכל כאוננים על צעור כח צ
 טס ה"ח על השוכר לצדוק כח א
 פ"ג ה"ח ונוי טעות ולנועלה כו א'
 פ"ד ה"ח יכול יהא חייב לצער כו צ
 טס צחונן של ככרי כו א
 ה' קובה פ"ו ה"ה לח א
 ה' איקית פ"ה גצי טוצת הנאה כ א
 " " פכ"ח ה"ג יז א
 ה' יצ"ס פכ"ה הכ"ד צ א
 ה' נערה פ"ח יז א

ה' איקורי ציאה פכ"ח חל"ח ונח ישח ע"ה כהנת כד א
 ה' ונחלות אקירות פ"ט ה"ד נפל חלצ וכו' כח צ
 ה' נדרים פ"ז גצי טוצת הנאה כ א
 ה' מזירות פ"ט ה"ח צ א
 ה' כנאים פ"ח איקור כלאי זרעים צראוים לחכילי לג צ
 " רחש פ"ב א
 " פ"ג ה"י כלאי זרעים וכו' טס
 " פ"ה ה"ג ר"ח חבי"פ שרולה צקיונו לר א
 " טס ה"ד חבל עשצ"ס חנורים לר צ
 " טס ה"ז חקור לצרוע ירקות ל"ד א

ה' ונחנות עני"ס פ"י ה"ו לח צ
 ה' תרוונות פ"ג ה"ח ה"י חפטר לונתיו כ א
 ה' ונעשר טני פ"ח ה"ח יט צ
 ה' שונטה פ"ה ה"ח כל הנויחד לנחכל לר צ
 ה' איקורי ונצח פ"ה ה"ט יז א
 ה' ונעשה הקרצנות פ"ג ה"ח יח וצ
 ה' חגיגה פ"ח ה"ד ונצ א
 ה' ונשכצ ונושצ פ"ח ופ"ח ה"ה ונפי השנוועה לג א
 " פ"י ה"ג לח צ
 ה' גנבה פ"ה ה"ג ונא א
 ה' גזלה פ"ח ה"ג ופ"טו ה"ח יז צ
 ה' חולח פ"ח ה"ז יח א
 פ"ד ה"ח פ"ב ה"ב צונשכה לנולך כט א
 נח צ צהערה

מפתחות לנהלת נפתלי

ואלה נשיאי ממות ראשי אלפי ישראל אשר נקבו בשמות בספר הזה. יש מי אשר לא תשובות שלמות ויש שנזכרו בתוכם.

ויען כי רק רשימת שמות היא לזאת נתתי רק תואר "רבי" לכל השמות וכבוד כל אחד יחנה על דגלו באותות לבית אבותיו לפי מעלותיו.

והר"ם די לונזאטו יג א ווהר"נ וורוועצבורג עו א לו א
 ווהרש"א ח ז לא א ווהרש"ל ע א כ א
 וורה צבוכים כה א ונחה אפרים כט א
 ונחת יהודה על התורה יג א יד ז
 ונחת עמי כט א ופרשי הים ג א
 ונקור חיים כה ז הונקה כט א
 ונרדכי יג א וז יג א יד ז עו א כ א בא א כז א לט ז
 ונשנה לונלך כד א ל א לה א וז א
 נוצלות הכונה וונלרף לחכונה יג ז עו א
 נודע ציהודה א א ח א ע א בא א וז

כו א וז כו א וז כט א
 נחלת יעקב ואצני קהם כט א
 נחלת עזריאל קס נקודות הכקף לו א
 נתיבות הונשפט עו ז לא ז קדר הדורות לט א
 קנו"ג עו א קנו"ק כז א
 עטרת זקנים על א"ח כט א לא א
 עין אל"י על ע"י כט א ענודי אור כז א
 פ"י הונשניות לרונצ"ס כג א לה ז לט א וז א
 פלפלא חריפתא ז א פני דוד כט א וז א
 פנים יפות קס פרי חדש לו א

פרי ונגדים עו ז בהערה בא א פתח הצית יה ז
 פתחי תשובה ח ז בא א וז לל"ח כז א כט ז
 קצות החושן יא א וז קרבן כתנאל כז ז
 קרית ספר ווהונצ"ט לז ז ראצ"ע עו א עו ז כה א
 רא"ש ד א ה א ז א ח ז עו ז י א יב ז
 יע א כה ז לא ז לו א רד"ק לו א
 רציו חננאל ט ז כז ז בהערה כד א וז
 ריעצ"א א א ז ג ז ד ז י א יז א כט א
 רציו ירוחם ז א יח ז לט ז

רונצ"ן ד א וז ז ח ז יא א עו ז יז א וז כג א
 כד א כה ז כו ז כח א ל א וז לד א לו ז
 ר"ן א א ה א ח ז יא יז א כ א כז א לה א
 ר"ש אלגזי יג ז רש"א יז א יח א בא א כג א
 רשצ"ס כה א ר"ש צפ"י הונשניות יא ז כז ז
 שאגת אריה ג א יא א יז ז יע ז
 שאלות ותשובות רונצ"ס וו א
 שאלות כז א כד א שבות יעקב ח ז
 שלום ירושלים כט ז שלגי גבורים עו א לט ז

שבת אל"י לד ז שער הונלך יא א כה ז לו ז
 שערי תשובה יע ז תצואות טור ל ז
 תוויים ח ז תוקי י"ט קס
 תוקי ר"ד כו ז כה א כט א תיצת גוונא ונעל פונ"ג יח א
 תרונת הדטן כז ז וז א תשובה וואהבה לו א

רצי אצרהס שנואל: בנינן קופר ז"ל אצ"ד צפרעקצורג וו ז
 רצי אצרהס ציק ופרעקצורג ק"י כז ולו
 רצי אצרהס צער"ינער ונצער"ן יג א
 רצי אצרהס ילחק ראצ"אווין דיין באזארקאו כד א
 רצי אל"י ווויילכא (הגר"א ז"ל) ז ז כ א כז ז וז א
 רצי אשר אצ"ד צטשענגער ז"ל ל ז
 רצי זללאל הכהן ז"ל ווויילכא כו ז כז ז
 רצי רצי דוד הלוי וואזארקאו ק"י עו ודק לז ז
 רצי רוב צער שפיערס דיין זלונדון לה א
 רצי חיים יהודה ליב טיקטינסקי ווויי ק"י יז

רצי ח"י קאזטו עו א
 רצי חיים זקנאמן הכהן וואכשעקטער ז א לז ז
 רצי יח"ל ונקיזו ק"י כז
 רצי יהודה גרשון הלוי פרענקל וולונדון כו ז
 רצי יעקב ליב לעווי ווירושלים וו ז
 רצי יעקב ריינאוויץ דיין זלונדון עו ז
 רצי ילחק אלחנן אצ"ד צקאוונא וו א
 רצי ילחק יעקב ריינעס אצ"ד זלידא ק"י לו ודק ווא א
 רצי ישראל יוסע אצ"ד צקווענא לג ז

רצי וואיר אויערצאך ז"ל עו ז יז ז לא ז לג ז
 רצי וואיר ליצום וולצ"ס ז"ל ז ז כו ז ל ז לה ז לו א
 רצי וויכאל פריעדלענדער עו א
 רצי ונחם נתן אויערצאך ווירושלים לט א
 רצי ונשה וויכאל ליכטעקשטיין ז"ל ווהונצבורג ל ז
 רצי ונשה שנואל שילל ופרעקצורג כט א
 רצי נפתלי הכהן אדלער רב זלונדון יג א וז יד ז עו א
 רצי נפתלי לצי יהודה זרלין ר"עו זולאזין צהענוק שאלה א
 ז כד ז וקי"כ

רצי נתן אד"ער הכהן ז"ל רב זלונדון יז ז כו ז לו ז לו ז
 רצי עקיבא ח"גר ז"ל וז ז א ח א יז יח א וז בא א כז א
 כו ז כז א כט א ל ז לא ז לז א ווא ז
 רצי פנחס זאב הלוי ז"ל כז ז
 רצי לצי חיות ז"ל י ז יא א כז ז כג א לג ז
 רצי ראובן צוהר"י וואזארקאו ק"י ה וקי"ז
 רצי שלמה הכהן ווערטהיינער ווירושלים לה א
 רצי שלמה אויערצאך קיוק"י
 רצי שלמה צוצער וולצ"ו יד ז כו ז
 רצי שלמה הכהן ווויילכא קיונים א ג יד יח כ

I trust that the publication of such works of rabbinical literature in England will do away with the prejudice of many foreigners who believe that in England a casuistic rabbinical work could not be produced, the same as by a special treatise in my work, נהלת נפתלי, "Questions and Responses," pp. 22-30, § 9, concerning the active Rabbonim and the Tosaphists in England before the expulsion in 1290, where I disproved the assertion of many historians, that England never had possessed men who left a trace of rabbinical literature behind them.

Finally, I should like to call the attention of my readers to the fact that my present works have been authorised and approved by the following most revered and learned Rabbis :—

AUERBACH, SOLOMON, Chief Rabbi of Lenczyc, see p. 30, Nachl.

BERLIN, NAPHTALI HIRSCH LEB, Chief Rabbi of Wolozin, see p. 65, *ibid.*

COHEN, SOLOMON, Chief Rabbi-Ass. of Wilna, see p. 53, *ibid.*

HILDESHEIMER, ISRAEL, Chief Rabbi of Berlin, ״רע״, see p. 23, Hakd.

REINES, ISAAC JACOB, Chief Rabbi of Lida, see p. 81, Nachl.

SALANT, SAMUEL, Chief Rabbi of Jerusalem, see p. 80, *ibid.*

SOFOR, SIMCHA BINOM, Chief Rabbi of Pressburg, see p. 80, *ibid.*

etc.,   etc.,   etc.,

and conclude with the wish that I may again have strengthened the authority of the Talmud as it is sanctioned, and have procured for it some fresh admirers, in order that traditional Judaism may take deeper root in the hearts of youth, and render them ornaments to the Jewish faith through their high moral standard.

The Author,

NAPHTALI LEVY.

London, in the year $\frac{5652}{1892}$.

PREFACE.

ON the appearance of a new work, especially if it be a Hebrew book, many readers, or would-be readers, evince a certain amount of curiosity to know something about its contents and tendency before going through its pages. To satisfy this curiosity, I have the pleasure to say a few words about my published works.

The base on which the Jewish faith continues is, as is well known, verbal traditional teaching, תורה שבעל פה. The continuous study of the Halacha and Hagade (contained in the Talmud) has for ever been the most secure guarantee for the continuance and unshakable existence of Judaism in the Jewish world. But since European education and civilisation have found entrance into Jewish families, the teaching of Judaism has been neglected almost entirely, the tradition rejected, and thus dissensions have been created. The danger into which our traditional faith has in consequence been involved exacts prompt and timely attention. The best line of defence in my opinion, would be to thoroughly and scientifically go into our whole ד"ש and the entire Scriptures; to explain clearly and conclusively, so as to convince all reasoning men, such passages in the Talmud as may appear dark, and thus supply a handle to the critics of Judaism; further, to clearly prove the agreement in the verbal and logical conclusions of the rabbinical laws, and to finally convince even the modern enlightened that the sober, unsophisticated views of our Rabbis harmonise well enough with modern ideas. (Compare my Preface to שני המטות, p. 9.)

Only in this manner can traditional Judaism be saved from impending danger. I have dedicated my life to this purpose, and shall use strenuous efforts to complete my comments on the whole עין יעקב to ד"ש. These are the principles which I offer my readers in the present work, and I may therefore make use of Hillel's laconic words (Tract *Shabbos*, p. 31a): זה בלל גדול ואיך פירושא זיל גמור.

Such is the main tendency of my works. After that, the reader himself should study and learn the comments.

THE BOOK
NACHALAS NAPHTALI

CONTAINS

Questions and Responses,

DEALING WITH HALACHES IN THE FOUR DIVISIONS OF THE SHULCHAN-
ARUCH, AND EXPOSITIONS IN THE TALMUD AND POUKIM
WHICH HAVE PASSED IN DEBATE BETWEEN THE
AUTHOR AND THE MOST LEARNED RABBIS
OF THE PRESENT AGE,

COMBINED WITH A PORTION OF

THE BOOK
KADESH NAPHTALI,

TREATING WITH

Talmud Ain Jahcobe

ON THE TRACTAT'S: PÉAH, D'MAI, KILOHYIM, SHÉVEEIS MAHSER-SHÉNI,
BIKKOORIM, SHABBOS, EHRUBIN, AND PÉSACHIM;

EMBODYING ALSO

An Elaborate and Logical Commentary according to Ancient and Modern Scholars.

By REV. NAPHTALI LEVY,

Author of the Works: "Sh'nei Hamathous" (Wien, 644); "Kadesh-Naphtali on Berachout"
(Wilna, 646); "Mayat-Sh'nous" (Wilna, 648), etc.

PRINTED IN PRESSBURG BY

HERRN ABRAHAM BICK.

בהורמנותא דידיה הרב הגדול הנוחזר כ"י הנני ונליג פה תעודותי על דפוס וסגהתי ונחת הגאז"ד פה פרעקצורג
ונוהרצ הנוחזר ספר עגרת לצי סנדפס אללי ואחרון חציב חני ונוליא ונחוך הספר הזה דצרי תהלת
הרב הגדול הנוחזר כ"י וניש חני צקי כ"ג ונחלק נחלת נפתלי וע"פ תעודות חלה הנני ונצקש ונכל גדולי ישראל
אשר יראו אותם לפנות חני צחזריהם וזוה יתנוכו ידי ותורתו וחזרתי צהיות לי הדפסה לכלכלני ויסו רעיוני
לצני חיל צנולאכת חלה ונועד ויתר חזרי אשר צכחוצים על הרנוצ"ס וש"ס הלכות ואגדות ונדרשים וכ"ו. הנושחחזה
נוול כזודס אברהם ביק

בעד"י דצרי חונת ולדק ניתנו לכתוב שהרצ וכ"ו ונוהר"ר אברהם ביק כ"י נופה קדר
צדפוסו והגיה ונאמר אחד כ"י לנצחן ורלתי כי יש יכולת צו להוליא כל סוג ושצוש עד לחתת גם ונה שהסונועו הסופר
צשגיחה יען ע"פ ידיעהו צגנורח וצפוסקים יודע לתקן הכל אל ככון וחיו וניח לא טעות הנוקדר והדפוס ולא השונוטה
או טעות אשר יקרו צכ"י הנוח' כאשר רלתי צעיני הגההו הנוזוקת וכל ונחצר או נודפים ספר יוכל לכנווך עליו צזה וגם
יוכל לעשות ונפתחות ונורחא ונקי כפי רלן הנוח' ולרל"ו צעינח חק' שמחה בונם ב"הג מהראיש"ם ז"ל פה פ"ב.
מ ב ר ת ב ג ל ו י לכל הוצרי חזורים, אל הרצנים הוושצים על ודק, וגם אל החכמים ונצויים אשר עוקקים צתורה
וצחכונה, וש חת נפסס להוליא ספר לחור, יפנו אל צית הדפוס הנושוח סל ונו"ה אברהם ביק
כ"י בפרעסבורג שהוא סלס צתורה וצחכונה ויודע לתקן צנוצ טעם ודעת צלי טעות ושגיחה אשר כופלים צכ"י
וגם צדפוס, עד סילא הענין ונווהר ונוזוקק לחור, וצזה ינולאו כל הנוח' כ"ר ונורגוע לנפסס, נאום
יוסף אלעזר ראוענפעלד הרב דק"ק פריישטאדטל.

צנור ה' צחודש ונחס חצ תרמ"ח פ"ק לוכדון יע"ח. ויהי נעם ד' עליו ונועסה ידיהו כוננהו כבוד ידיד
רוחי ונור חציני הרב הנוחז"ג הודע צין רצניה חלפי ישראל, תקדן ועסקן גדולי חולר הספרים גל של חגוזים
חריף וצקי נפלח ונוהר"ר אברהם לביק כ"י הנוכונה אבי"ב ונחצר ונפורסס, ס' "ציכורי חציני" ס' "חלה ונועד",
ס' "ערכי עליו", ועוד ספרים צנוקלעות הש"ס והפוסקים ואגדה כ"י צ אברך חת ה' כי הנחני צדרך חונת
אל צית הדפוס סלו, וחני זכיתי לרחות עולנוי צחיי, כי ילח לחור הדפוס ספרי זה כליל צהדרה, כי וני כנווהו
חודר צכל חדרי וענוקי חתורה להגיה חור עינו על כל ליון ונשגה וטעות, וכנוו לרף לורף וחוקק טצעתים, ווני
יוכל להללו כונוי על שקידתו הנוורלה ציופי הקדר ופאר ההדפסה צחותיות ונחירות, ווני יסן וגדולי ונחצרי
ישראל ישונועו לי לפנות אל חוס כ"ת ואל צית דפוסו צספריהם לדפוס, אז ככון לצצס יוכל להיות צנווח כי טעם
ה' עליהם ונועסה ידיהם כוננה עליהם, כנוו שאלו רוחים צעין וצחוש צספרינו ס' טו"ת "נחלת נפתלי", וס' "קדש
נפתלי" כי ונועסה ידיו כוננהו. אמנם צחצה יתירה הבודע לי ולספרי צירוד כבוד וור חציני כ"י לקצוע צחס
חדושו והערותיו אשר צחס יקשרני צעבותות חהצס חחיה ורעות לדור ודור, לא אוכל גם חני לעלור צעד רגשותי
להסיצ חהצס אל חיקן וצחת לי חות על ונרצית עיוני, וצחינה יתירה צנוצחן סכלני ונורצ יקרתם, הנני להסיצ
ציסוצ הדעת על חיו ענינים אשר ונלחתי לככון נופני חלונת והכבוד לרצותיו ז"ל לישר הדורים ולצצר דצריהם,
צחצות ונסיצות נפס הנועיין הנועיניק חקיר לנולאו ונעין טוור לטעות צלונח דצריהם וכ"ו וכ"ו נפתלי חלוי

B.
585.

נחלית

נפתלי

קדוש

נפתלי